З А Т В Е Р Д Ж Е Н О
Директорка Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти

_____ **Марина БРИЛЬ**

«09» КВІТ 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ХРЕСТОМАТІЯ
педагогічного репертуару
ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ФОРТЕПІАНО
том II

для фахової передвищої мистецької освіти

Київ – 2026

Укладачі:

К. Ю. Давидовський — викладач, голова предметної комісії викладачів загального фортепіано Київської муніципальної академії музики імені Р. М. Глієра, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, доцент, кандидат мистецтвознавства

Ю. М. Зубай — викладач предметної комісії викладачів загального фортепіано Київської муніципальної академії музики імені Р. М. Глієра, спеціаліст першої категорії, доктор філософії

Рецензентки:

І. В. Разон — викладачка Комунального закладу «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради, директор Комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Ніжинська музична школа» Ніжинської міської ради Чернігівської області, спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка

Ю. С. Тетерюк-Кінч — викладачка Комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора» Закарпатської обласної ради, спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка, докторка філософії (PhD)

Відповідальна за випуск: А. Г. Полещук

Рекомендовано
на засіданні предметної комісії
викладачів загального фортепіано
Київської муніципальної академії музики
імені Р. М. Глієра
(протокол № 03 від 06 січня 2026 р.)

© Давидовський К. Ю., Зубай Ю. М., 2026 р.
© Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти, 2026 р.

Вступ

Серед численних дисциплін, які включені до навчальних планів усіх закладів музичної освіти, є така, що виконує роль універсального засобу спілкування між музикантами різних спеціальностей. Ця навчальна компонента – **«Загальне фортепіано»** – обов'язкова для вивчення майбутніми співаками, інструменталістами, композиторами й диригентами. Це своєрідна «лінгва франко» – спільна мова комунікації всіх музикантів, необхідний засіб для вивчення інших музичних дисциплін, підтримання міжпредметних зв'язків у музичній освіті й самоосвіті, подальшого творчого зростання музикантів-професіоналів.

Історія викладання дисципліни «Загальне фортепіано» в Україні розпочинається в 60-х роках XIX сторіччя, коли було здійснено перехід від музичного дилетантизму до професіоналізму й 1868 року засновано перший в Україні професійний музичний заклад – Київське музичне училище, в якому завжди викладали дисципліну «Загальне фортепіано».

Рівень викладацького складу Київського музичного училища незмінно був надзвичайно високим. Фортепіано «спеціальне» та «обов'язкове» (для учнів інших спеціалізацій) викладали: відомий піаніст і диригент Б. Каульфус; випускник Лейпцизької консерваторії, класик української композиторської школи, піаніст-виконавець і вчений-етнограф М. В. Лисенко; випускниця Петербурзької консерваторії класу А. Г. Рубінштейна Марія Альтані; випускник Лейпцизької консерваторії, піаніст і композитор К. Бюхнер; автор першого в Україні підручника з теорії музики та сольфеджіо для закладів професійної музичної освіти, С. Абрамович та інші.

Видатний педагог і піаніст Б. Каульфус викладав також предмет «Обов'язкове фортепіано». Як свідчать архівні джерела, критерій оцінки в його класі був дуже високий. Проте справжні таланти, такі як Йосип Котек – відомий скрипаль, близький друг Володимира Горовиця – отримували оцінки «5» та «5+».

Надалі дисципліна «Загальне фортепіано» стає обов'язковою компонентою навчальних програм усіх закладів музичної освіти України, від

музичних студій й дитячих шкіл естетичного виховання до музичних коледжів, інститутів мистецтв, консерваторій й музичних академій.

Характерна історія кафедри загального фортепіано Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, що розпочинається майже від часу заснування консерваторії. Вона здійснила свою реорганізацію від підрозділу загального фортепіано при кафедрі спеціального фортепіано, пізніше, як окрема кафедра, 1959 року отримала назву «загального та спеціалізованого фортепіано», а з 1980-х років – це міжфакультетська кафедра, з 2025 – кафедра фортепіанного факультету.

У статті К. Шамаєвої та К. Фадєєвої [*Фадєєва К. В. З історії кафедри загального та спеціалізованого фортепіано НМАУ ім. П. І. Чайковського [Електронний ресурс] / К. В. Фадєєва, К. І. Шамаєва // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. — 2013. — № 1. — С. 122–137*] авторками було опрацьовано чимало архівних документів, котрі ґрунтовно описують період зародження кафедри (до 1930-х років). Згадується, що 1914 року предмет «Обов`язкове фортепіано» було перенесено з програм Київського музичного училища, де його викладали навіть і «непіаністи». Серед них О. Химиченко (флейтист, випускник Московської консерваторії) викладав обов'язкове фортепіано в музичному училищі протягом 33 років, а Ф. В. фон Мулерт (віолончеліст, вихованець Петербурзької консерваторії) – 27 років. Але тимчасову необхідність звернення до професорів-«непіаністів» було згодом подолано.

Головна мета викладання дисципліни «Загальне фортепіано» – формувати у здобувачів музичної освіти компетентності, необхідні для вирішування типових задач і практичних проблем у сфері виконавської, педагогічної та організаційно-творчої діяльності його спеціальності, тобто, навчаючи гри на фортепіано, виховувати музиканта не фортепіанної, а іншої профілізації – артистів симфонічного, духового, народного, естрадного оркестрів, співаків академічного, народного та естрадного спрямування. Цієї мети досягають *використанням у навчальному процесі спеціально дібраного репертуару*, який, зокрема, містить ця

Хрестоматія. **Завданням курсу** «Загального фортепіано» є опанувати основи виконання музичних творів на фортепіано, що зумовлено двома взаємопов'язаними вимогами: професійною підготовкою майбутнього фахівця за допомогою фортепіано та оволодіння фортепіано як інструментом для самостійної роботи в майбутньому. З освітньою компонентою «Загальне фортепіано» тісно пов'язані всі компоненти музично-теоретичного циклу. Курс фортепіано покликаний сприяти загальному музично-естетичному розвитку здобувача, пробуджувати його музичне мислення, підвищувати загальну професійну культуру. Разом із фахом та компонентами музично-теоретичного циклу курс «Загального фортепіано» сприяє формуванню професійної майстерності здобувачів. Узгодженість програм усіх музичних предметів набуває першорядного значення. Набуття теоретичних знань і формування навичок фортепіанної гри відбуваються на основі продуманої системи занять у класі та щоденної самостійної практики. Водночас важливо, щоб здобувачі мали не тільки установку (настановлення на набуття певних навичок), а й сформували критерії самооцінки ефективності своєї роботи.

Специфіка методики викладання дисципліни «Загальне фортепіано» здобувачам музичної освіти дорослого віку різних профілізацій

Методика викладання дисципліни «Загальне фортепіано» студентам не фортепіанної, а інших музичних профілізацій значно відрізняється від традиційної методики підготовки студентів-піаністів.

Наводимо *специфічні риси курсу «Загальне фортепіано»*.

1. Мета

Мета навчання предмету «Загальне фортепіано» – підготовка не піаніста-професіонала, а музиканта-фахівця іншої профілізації.

Навчальний план вищих музичних закладів освіти передбачає 1 годину на тиждень індивідуальних занять із дисципліни «Загальне фортепіано» для здобувачів оркестрових профілізацій та 2 години на тиждень для профілізації «Спів», але обмежений час для самопідготовки, що водночас є достатнім для формування у здобувача уявлень, умінь та навичок володіння

фортепіано в обсязі, необхідному для майбутнього музиканта оркестрової, вокальної або естрадно-джазової спеціалізації. Викладання загального фортепіано в умовах скорочення навчальних планів повертає нас до тези розвитку техніки не на інструктивному, а на ретельно дібраному художньому матеріалі. Методика викладання має бути концентрованою, виключно раціональною й спрямованою на швидке (протягом 3-4 навчальних років) формування музиканта-фахівця. Значення уроку під керівництвом викладача при цьому зростає. *Основні вміння й навички прищеплюються безпосередньо на уроці. Студент привчається робити широкі узагальнення на обмеженому за кількістю, але типовому музичному матеріалі.*

2. Вікові особливості здобувачів та пов'язані з ними відмінності методики викладання дисципліни «Загальне фортепіано»

Більшість здобувачів освіти оркестрових, вокальних і естрадно-джазових спеціалізацій вступають до закладів вищої освіти в підлітковому й дорослому віці без попередньої підготовки з фортепіано. Початковий період навчання гри на фортепіано в старшому віці відрізняється від дитячої педагогіки. Після засвоєння загальних музично-теоретичних понять *доцільно розпочинати гру на фортепіано зразу ж двома руками по нотах на спеціально дібраному й доступному матеріалі.*

Обмеженість часу занять і самопідготовки не дозволяє приділяти особливу увагу розучуванню етюдів, гам, арпеджіо, спеціальних вправ, підготовці до технічних заліків тощо. *Формування необхідної технічної вправності відбувається переважно на відповідному художньому матеріалі, який містить типові елементи фортепіанної техніки (гами, арпеджіо, акорди, октави, стрибки тощо).* Тому в Хрестоматії відсутній розділ «Етюди».

Дорослий вік, життєвий та музичний досвід, розвиток інтелекту та ігрового апарату дорослих учнів дозволяє викладачеві оперувати на заняттях достатньо складними естетичними категоріями, звертатися до різноманітного за жанровими ознаками репертуару (зокрема естрадно-джазового), ставити

перед студентами вагомі художні завдання. Використовувати навіть у початковому періоді репертуар з дитячою програмністю, обмеженими регістровим діапазоном і тональним планом недоцільно.

3. Особливості викладання, пов'язані з різним рівнем довузівської підготовки з фортепіано

Вступні випробування до мистецьких закладів передвищої освіти України не передбачають перевірки навичок гри на фортепіано в абітурієнтів оркестрових, вокальних та естрадно-джазових профілізацій. Серед контингенту цих закладів переважають здобувачі, котрі не мали попередньої підготовки з фортепіано, але трапляються окремі особи, які здобули в мистецьких школах певну й навіть доволі високу професійну підготовку.

Хрестоматію орієнтовано на проходження дисципліни передусім студентами, які вступили до закладів вищої освіти без підготовки з фортепіано. Абітурієнти, які стали до занять у закладах вищої освіти з уже набутими певними уміннями та навичками, продовжують навчання від етапу, відповідному рівню їх підготовки, проходять складніший репертуар, зразки котрого також містяться в Хрестоматії.

В основу роботи зі студентами різного ступеню підготовки з фортепіано покладено принцип індивідуального творчого підходу до навчання кожного здобувача освіти.

4. Особливості викладання дисципліни «Загальне фортепіано» здобувачам різних профілізацій

Головною особливістю методики викладання дисципліни «Загальне фортепіано» здобувачам профілізації ***«Оркестрові струнні інструменти»*** є необхідність переключення їх слухової уваги з контролю за чистотою звуковисотності (інтонації) на контроль за якістю звучання фортепіано. Заняття з фаху в достатній мірі розвивають у виконавців на струнних інструментах гостроту музичного слуху, координацію рухів, навички ансамблевої гри. Їм не чуже, в принципі, багатоголосся, добре засвоюються різні штрихи. Ці позитивні чинники мають бути враховані під час вибору

репертуару. Рекомендується широке використання контрастної та імітаційної поліфонії, різнохарактерних, зокрема моторних, п'єс, сонатин, нескладних фортепіанних концертів. Акомпанементи найдоцільніше добирати з репертуару фаху студента, а в початковий період заміняти їх нескладними п'єсами в чотири руки в ансамблі з викладачем.

У роботі зі студентами ***профілізації «Оркестрові духові та ударні інструменти»*** першорядним є завдання зацікавлення студента заняттями з фортепіано, оскільки їм нечасто буває притаманна наполегливість у навчанні. Через це вони нерідко поступаються в технічному розвитку студентам інших профілізацій. Дуже важливою є мотивація й переконання студентів у необхідності володіння фортепіано. Адже після закінчення закладу вищої освіти вони здобувають кваліфікацію «диригент». Читання партитур, інструментовку, аранжування й перекладання диригент здійснює лише за умови володіння фортепіано. Серед позитивних рис, що здобуваються на заняттях з фаху, слід зазначити уважне ставлення до звуковидобування, відчуття різнобарвності оркестровки, тембральної окраси звучання. Тому в їхньому виконанні найбільш переконливо звучать нешвидкі та нескладні в фактурному плані п'єси кантиленного складу. Незмінне зацікавлення виявляють студенти цієї спеціалізації до естрадного та ансамблевого репертуару, і цілком доцільним є включення до їхніх індивідуальних робочих планів разом з класичним репертуаром зразків джазової музики, різнобічних фортепіанних ансамблів і акомпанементів.

Головним завданням викладача фортепіано в роботі зі студентами ***профілізації «Народні інструменти»*** найчастіше стає розширення їхньої загальної музичної культури, допомога в засвоєнні музично-теоретичних знань, прищеплення естетичного смаку тощо, оскільки до вступу до закладу вищої освіти вони, як правило, не мають можливості отримати всебічну естетичну та музичну підготовку. Програми з фаху студентів цієї спеціалізації рясніють перекладеннями для народних інструментів репертуару фортепіано й скрипки. Дуже корисним є проходження з ними оригінальних творів для фортепіано, з яких робилися перекладення, наприклад, двоголосних

інвенцій Й. С. Баха, а також використання народної підголоскової поліфонії, варіаційної форми, акомпанементів народним інструментам.

Головною особливістю методики викладання дисципліни «Загальне фортепіано» студентам ***профілізації «Спів»*** є необхідність переключення їхньої творчої уваги зі стану голосового апарату, свого самопочуття на піаністичні засоби виконання, слуховий контроль за якістю реального звучання фортепіано. Заняття з фаху достатньою мірою розвивають у студентів-вокалістів гостроту музичного слуху, уважне ставлення до музичної інтонації, формують навички ансамблевого виконання та основи сценічної поведінки. Ці позитивні чинники мають бути враховані при виборі репертуару. Перевагу слід віддавати творам мелодійного складу, з тематизмом вокального походження. Наприклад, під час проходження поліфонії доцільно використовувати поряд зі зразками музики Й. С. Баха поліфонічні твори М. Скорульського, Ю. Щуровського, обробки українських народних пісень М. Леонтовича в перекладенні для фортепіано І. Берковича, поліфонічні твори сучасних українських композиторів-мелодистів – Н. Бойко, Ю. Зубая, поліфонічні обробки українських народних пісень О. Касаткіної, В. Шамелашвілі, інші відповідні твори контрастної, підголоскової та імітаційної поліфонії.

Слід взяти до уваги той факт, що в репертуарі з фаху та в професійній діяльності вокалісти не стикаються з творами крупної форми. Тому рекомендується заміняти сонатини й концерти для фортепіано циклами п’єс, варіаціями (варіаційний принцип розвитку лежить в основі багатьох вокальних творів), фортепіанними ансамблями й, особливо, вокальними акомпанементами (в початковий період акомпанементи доцільно заміняти нескладними п’єсами в чотири руки в ансамблі з викладачем).

Варто наголосити на важливому значенні практики читання з листа, необхідної для розширення музичного кругозору студентів, особливо вокалістів *спрямування народного співу* та для їхньої майбутньої професійної практичної діяльності. Форма читання з листа може бути різною: виконання студентом фортепіанної партії вокалізу, нескладного акомпанементу до

вокального твору, п'єси для фортепіано, фортепіанного дуету в ансамблі з педагогом тощо.

У репертуарі вокалістів *естрадного спрямування* значне місце посідають джазові та естрадні фортепіанні твори, джазові обробки українських народних пісень, наприклад, О. Саратського, акомпанементи до естрадних пісень. Працюючи над ними, слід включати в програми кращі високохудожні зразки естрадної музики, прищеплювати студентам добрий смак, естетичну манеру виконання, розуміння відмінності сценічної поведінки при виконанні класичного та естрадного репертуару. Необхідно також сформувати навичку одночасного виконання вокального твору й акомпанування собі на фортепіано.

Звертання в майбутньому лише до репертуару естрадного спрямування здобувачами ***профілізації «Музичне мистецтво естради»*** розширює комплекс завдань з підготовки майбутніх спеціалістів естрадно-джазових спеціалізацій, визначених викладачем фортепіано, а саме: прищеплення навичок гри за цифровкою, свінгування, імпровізування тощо. Проте досвід свідчить, що оволодіння фортепіано майбутніми джазменами найшвидше відбувається саме на спеціально дібраному класичному репертуарі, зокрема, на поліфонії, п'єсах, ансамблях тощо. Тому відмова від проходження творів класичного репертуару неприпустима, найдоцільнішим є творче поєднання в програмах здобувачів різноманітних творів як класичного, так і естрадного спрямування.

Серед специфічних форм роботи зі студентами спеціалізації «Музичне мистецтво естради» та добору репертуару слід зазначити:

– навчання гри за цифровкою;

– розвиток навичок імпровізації на фортепіано;

– напрацювання вміння орієнтуватися (імпровізувати) в різних ладах, зокрема, в ладах народної музики;

– навчання акомпанементу в 12-тактовій блюзовій структурі в різних тональностях;

– формування поняття про свінг;

– надання інформації про різні джазові стилі-напрями та практичне відтворення їхніх ознак;

– переважне включення варіацій в індивідуальні робочі плани в розділі «крупна форма» для формування уявлень про варіаційність як основу імпровізування або заміна крупної форми на два інших сольних чи ансамблевих твори;

– використання септакордів, нонакордів як основи джазової гармонії.

Комплекс завдань, поставлених перед викладачем дисципліни «Загальне фортепіано», вимагає від нього не тільки дотримання вимог навчального плану, а й розробки й застосування власної індивідуальної творчої методики навчання, створення власних робочих програм для здобувачів освіти різних профілізацій.

Другий том Хрестоматії укладено за принципом зростання виконавської складності творів у кожному розділі й тому розраховано на використання як для початкової мистецької освіти (музичне мистецтво, елементарний та базовий підрівні, всі профілізації), так і для профільної / фахової передвищої мистецької освіти (музичне мистецтво, поглиблений підрівень, дисципліна «Загальне фортепіано») як методичний і практичний нотний посібник. Передусім Хрестоматію призначено для викладання дисципліни «Загальне фортепіано» здобувачам професійної музичної освіти оркестрових, вокальних та естрадно-джазових профілізацій, які вступили до закладу музичної освіти в дорослому віці без попередньої або з недостатньою підготовкою з фортепіано.

Хрестоматія містить *зразки творів,* з яких доцільно розпочинати та продовжувати початкове навчання гри на фортепіано в дорослому віці. Для них характерний високий художній та образний зміст при технічно нескладній для виконання піаністичній фактурі. Це в жодному разі не обмежує можливість розширення й добору іншого педагогічного репертуару. Більшість творів, упорядкованих в Хрестоматії, давно не перевидавались, розпорошені в різних виданнях, збірниках, виданих малим накладом, або друкуються вперше. Чільне місце в другій частині Хрестоматії посідають твори видатних сучасних українських композиторів, сольних та ансамблевих, класичного та естрадно-джазового спрямування. Репертуар загального фортепіано збагачено вперше виданими творами молодих українських авторів. Деякі твори в Хрестоматії представлені в педагогічній редакції упорядників, яка, зокрема,

віддає перевагу позиційному принципу вибору аплікатури, що дозволяє читати ноти з листа, не дивлячись на руки.

Поліфонічні твори

Поліфонія є обов'язковою та найскладнішою складовою програм із загального фортепіано, особливо для початківців будь-якого віку. Обов'язковою, тому що саме на ній найкращим і найшвидшим чином розвиваються музичний слух, пам'ять, мислення й увага, координація піаністичних рухів тощо. Поліфонічні твори класичних композиторів для початківців широко відомі, але кількість їх обмежена, а складність буває значною. Іноді доцільно перед ознайомленням із контрастною поліфонією композиторів німецького бароко, старовинними танцями Леопольда й Вольфганга Моцарта, Й.С. Баха й Г. Генделя спочатку пройти з початківцями дорослого віку доступнішу для них контрастну поліфонію сучасних авторів, обробки для фортепіано з елементами підголоскової й контрастної поліфонії українських народних пісень. Хрестоматія пропонує декілька творів харківської композиторки Наталі Бойко із циклу «Сучасні менуети в класичному стилі», перекладення для фортепіано В. Шамелашвілі хорової обробки М. Леонтовича української народної пісні *на слова Романа Купчинського* «Зажурились галичанки», Фугету на тему української народної пісні «Ой, не світи, місяченьку» О. Касаткіної, не-складну Прелюдію і фугу Мі мажор Ю. Зубая.

П'єси зарубіжних композиторів

Розділ надає широкий вибір як фактурно простих, так і більш складних різнохарактерних п'єс композиторів різних епох, різних країн, різних стилістичних напрямів, від класики до естради. Вміщено маловідомі й технічно нескладні п'єси Ф. Ліста, Ф. Шопена, Р. Шумана, Е. Віла-Лобоса, інших відомих композиторів, зокрема, цікаві перекладення для фортепіано уривків з опер.

Деякі твори потребують коментарів. Так, відомий *Полонез М. Огінського* наведено у двох варіантах виконавської складності. Міхал Клеофас Огінський залишив приблизно 20 полонезів. За однією версією, М.Огінський написав відомий на весь світ полонез ля мінор «Прощання з Батьківщиною», перетинаючи кордон

і покидаючи Річ Посполиту, яка в той момент зникала з карти Європи через поділи після поразки повстання Тадеуша Костюшка, у якому Огінський брав участь. Проте в музикознавчих колах точиться дискусія щодо авторства цього твору. Сам Огінський залишив детальні мемуари та списки своїх творів, але ніде не згадував цей конкретний полонез. Рукопис (автограф) також не зберігся. Через це деякі сучасні дослідники (насамперед у Польщі) припускають, що реальним автором міг бути інший композитор того часу (наприклад, Каспер Наполеон Висоцький), а популярне ім'я Огінського видавці приписали пізніше задля кращого продажу. Проте традиційно й офіційно автором вважають саме Міхала Клеофаса Огінського. Його полонези виконувалися з великим успіхом, при численних перевиданнях з'являлися помилки й різні варіанти окремих фрагментів. У Хрестоматії наведено два варіанти полонезу різного рівня виконавської складності.

П'єси українських композиторів

У другій частині Хрестоматії вміщено численні п'єси українських композиторів, переважно сучасних. Із особливим захопленням здобувачі музичної освіти розучують обробки українських народних пісень, зроблені в естрадно-джазовому стилі (обробки Олександра Саратського, Лариси Забари, Геннадія Без'язичного та ін.).

Варто окремо зупинитись на творі Ю. Зубая Етюд-марш «Героїчний», створеному на основі мелодії-символу боротьби за незалежність України *«Ой, у лузі червона калина»*. Ця мелодія має конкретних авторів, хоча ми звикли вважати її народною. Авторами пісні «Ой, у лузі червона калина» є Степан Чарнецький (поет, режисер театру, автор мелодії й тексту першого куплету) та Григорій Трух, чотар, тобто командир підрозділу Українських Січових Стрільців (УСС) – автор тексту решти куплетів. 1914 року режисер С. Чарнецький, готуючи театральну виставу «Сонце Руїни» про гетьмана Дорошенка, вирішив замінити фінальну пісню, яка здавалася йому надто сумною. Він взяв за основу стару козацьку народну пісню XVII століття «Розлилися круті бережечки», переробив її мелодію (зробив більш маршовою, енергійною) і змінив слова, залишивши поетичний образ калини. Так народився знаменитий перший куплет:

«Ой, у лузі червона калина похилилася...». Зі сцени театру пісня пішла в народ. У місті Стрий її почув молодий чотар Українських Січових Стрільців Григорій Трух. Йому дуже сподобався перший куплет, але пісня здалася незавершеною. Він дописав до неї ще три куплети («Не хилися, червона калино...», «Марширують наші добровольці...» та ін.), перетворивши її на повноцінний гімн. Композитор і викладач Юрій Зубай у своєму творі на тему цієї пісні зберіг притаманний мелодії й тексту пісні героїчний, маршовий і гімнічний характер.

Твори крупної форми

Сонати і сонатини, варіації та рондо, нескладні фортепіанні концерти – найоб'ємніші твори в програмах із загального фортепіано. Для здобувачів музичної освіти, які лише починають грати на фортепіано в дорослому віці, масштаби й завдання крупної форми можуть стати проблемними. Тому Хрестоматія наводить зовсім нескладні сонатини для початківців композиторів різних країн – Ю. Зубая (можливість уперше ознайомитись на практиці із сонатною формою), Д. Тюрка, В. Данкомба, Й. Ванхаля, Д. Хука, Д. Шмітта, Т. Еттвуда, Е. Вагнера. Доцільним попередником переходу до сонат віденської класики є сонатини та рондо Г. Ліхнера, які в Хрестоматії передують простим і маловідомим сонатам Й. Гайдна. Розділ творів крупної форми завершує перекладення для двох фортепіано нескладного для виконання Другого фортепіанного концерту І. Берковича.

Фортепіанні ансамблі

Останній розділ Хрестоматії містить фортепіанні ансамблі молодих українських авторів Ю. Битюкової та Ю. Зубая. Нескладні чотириручні обробки Ю. Битюкової популярних українських народних пісень адресовано початківцям як дитячого, так і дорослого віку. Ю. Зубай зробив перекладення для фортепіано в чотири руки Прелюдії І. Берковича, написаною композитором для двох фортепіано. Цей репертуар також може бути використаний у перші роки навчання гри на фортепіано.

Автори-упорядники навчально-методичного посібника висловлюють глибоку вдячність усім творчим особистостям, причетним до створення Хрестоматії за їх натхненні поради й практичну допомогу.

Щира подяка рецензентам навчального посібника: викладачкам комунального закладу «Харківський фаховий музичний коледж ім. Б. М. Лятошинського» заступниці директора з навчально-методичної роботи Марині Борисівні Лупандіній і голові циклової комісії «Загальне фортепіано» Наталі Вікторівні Бойко, а також кандидатці мистецтвознавства, доцентці кафедри музичного мистецтва Луганської державної академії культури і мистецтв, професорці кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Національної музичної академії України Наталії Володимирівні Симоновій за підтримку даного проекту.

Упорядники: Костянтин ДАВИДОВСЬКИЙ, Юрій ЗУБАЙ

Поліфонічні твори

Менует № 3

Наталя Бойко

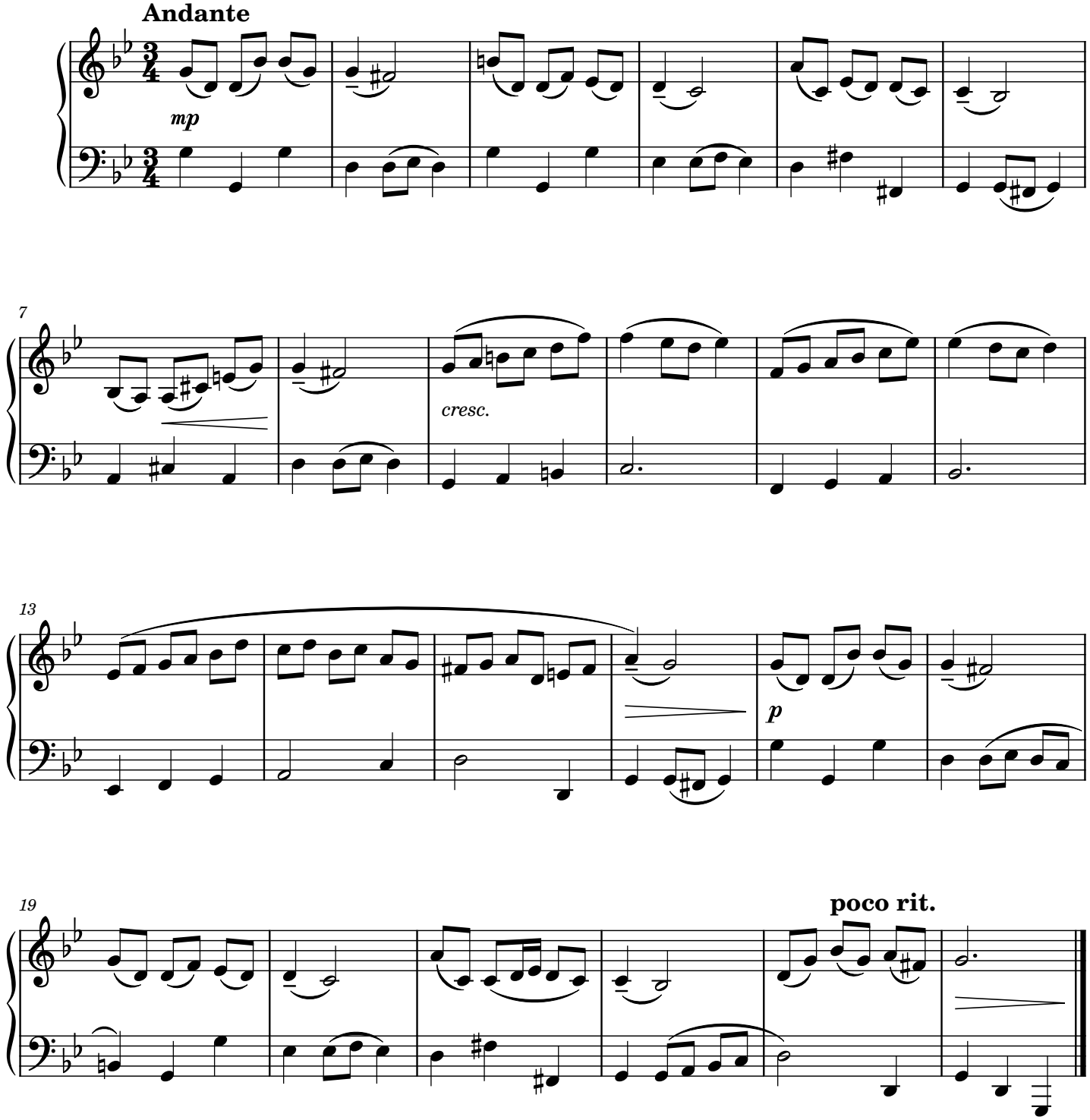

Менует № 4

Наталя Бойко

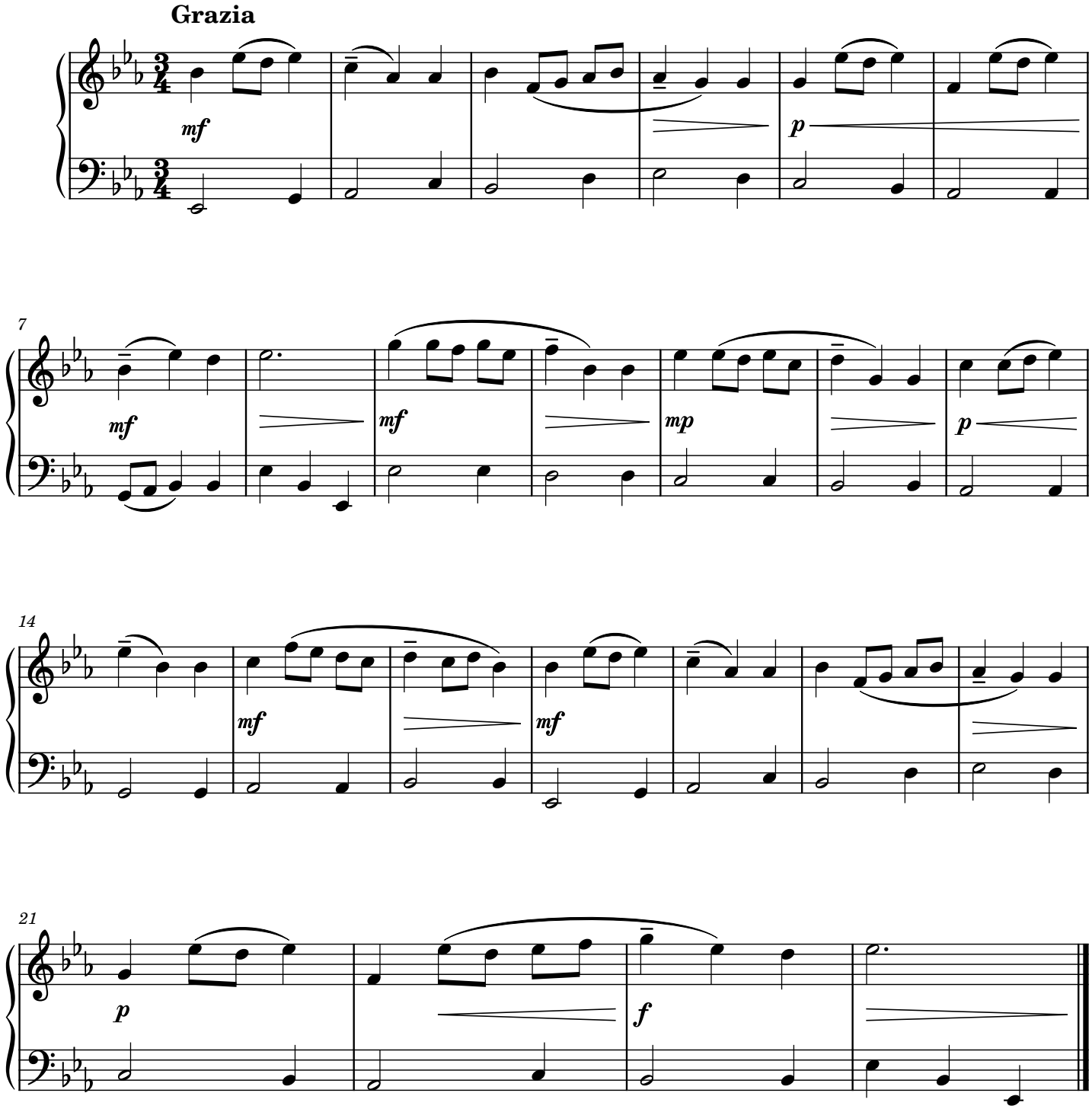

Менует № 5

Наталя Бойко

Tempo di Minuetto

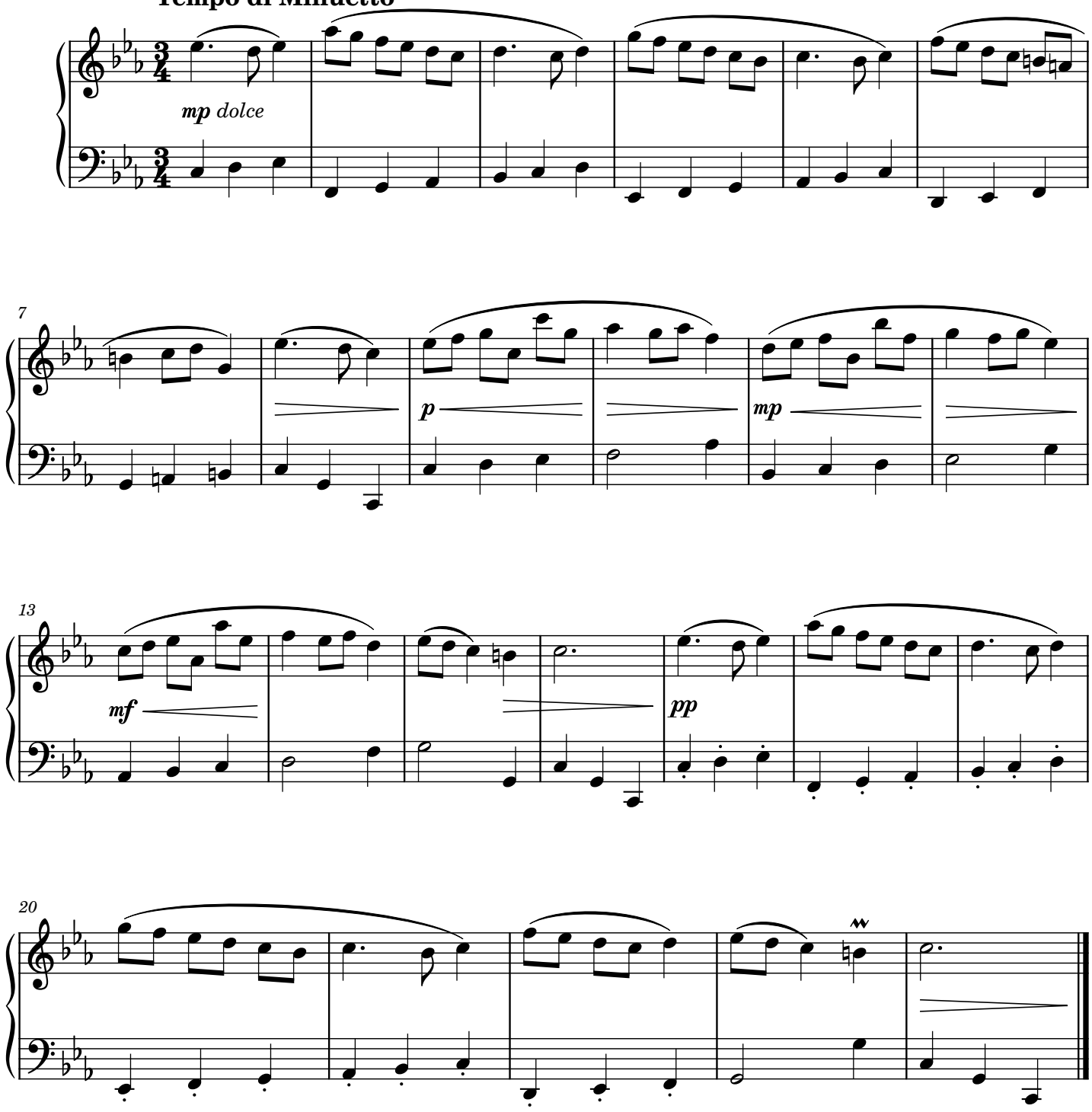

Менует № 9

Наталя Бойко

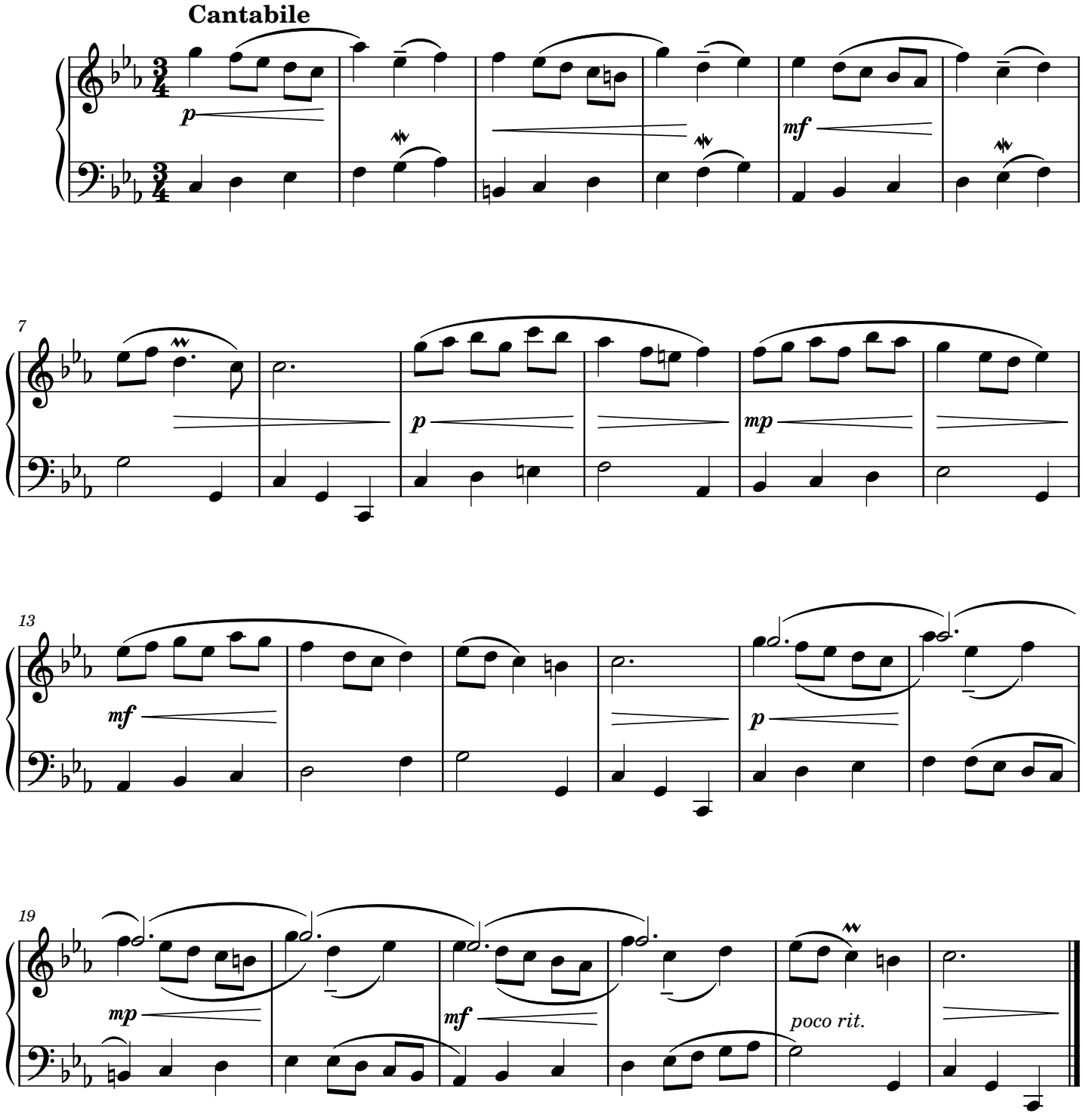

Менует № 10

Наталя Бойко

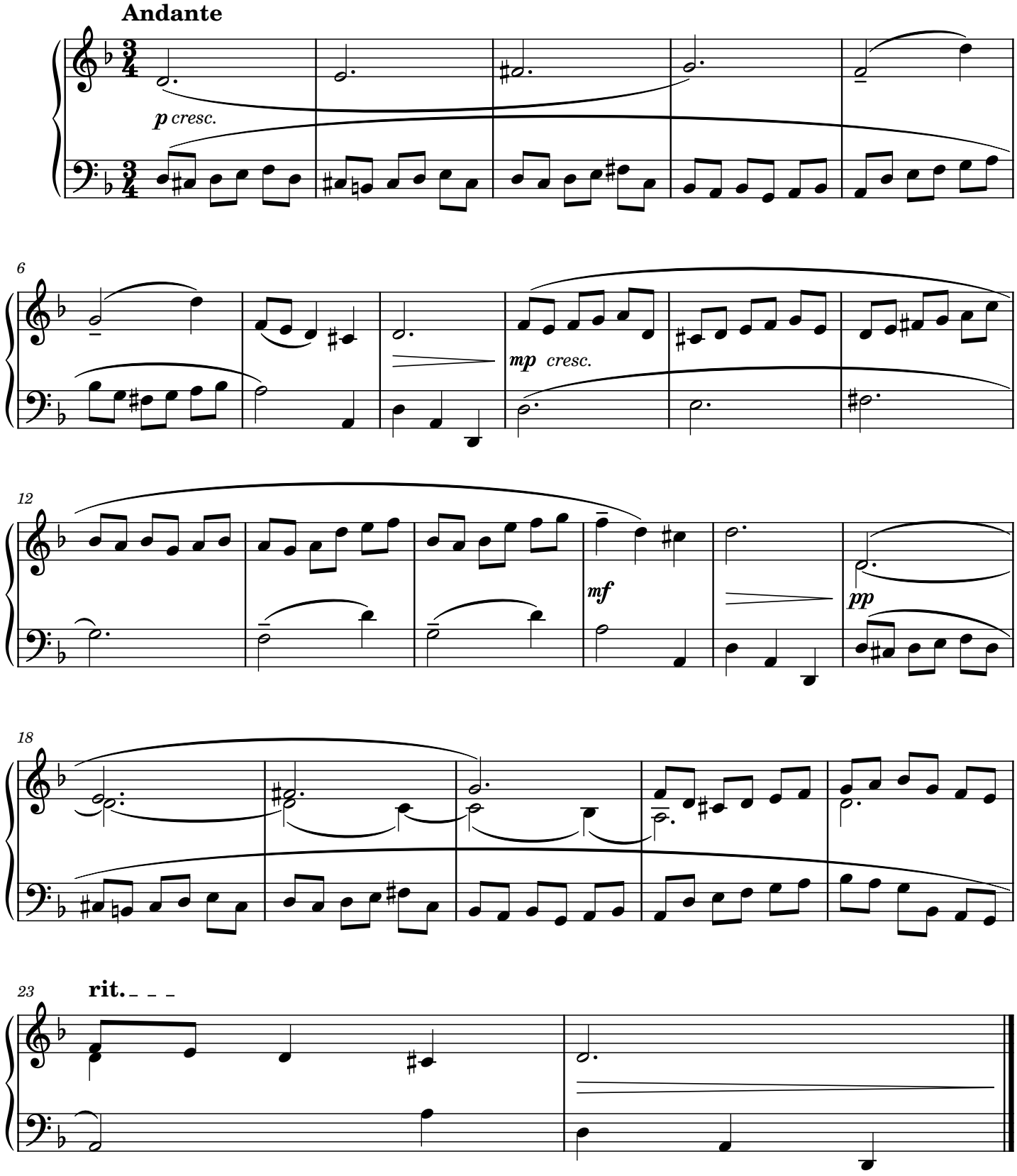

Менует № 20

Наталя Бойко

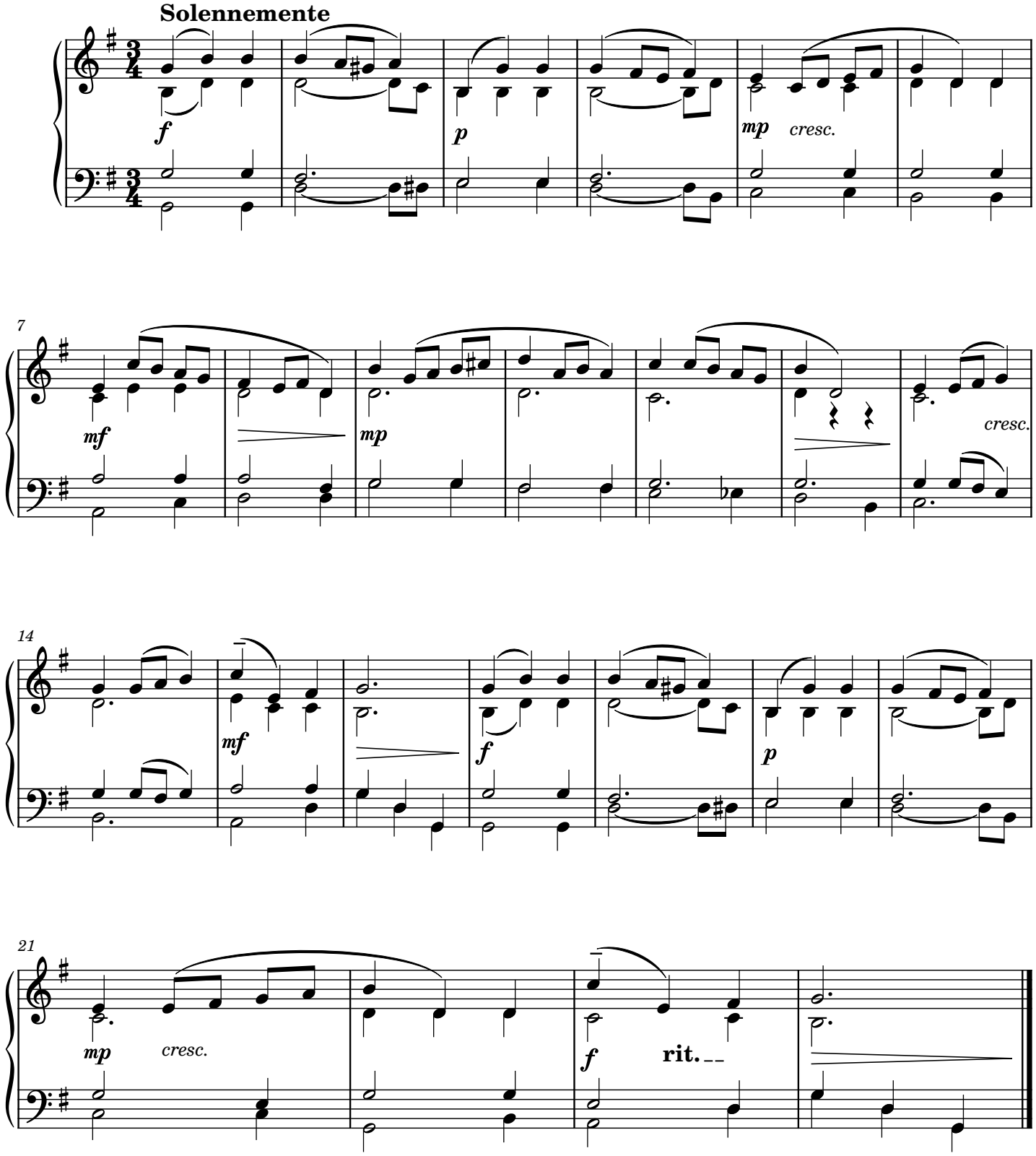

«Зажурились галичанки»

Микола Леонтович - Вардо Шамелашвілі

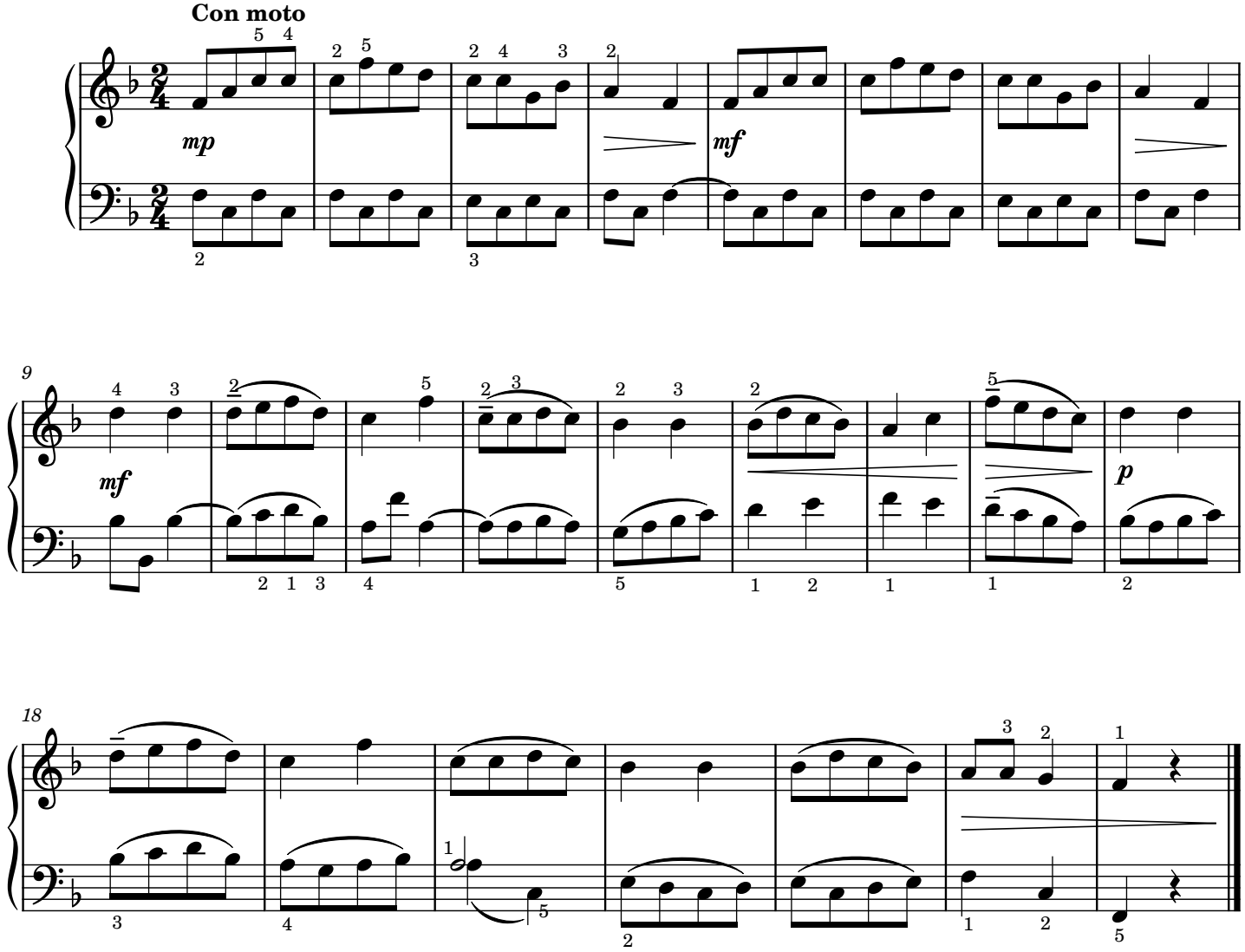

Андантино

Крістіан Готлоб Нефе

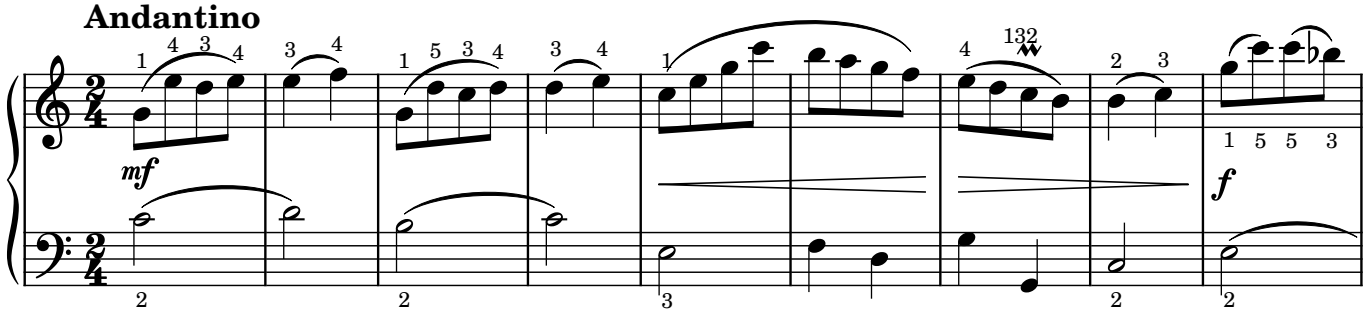

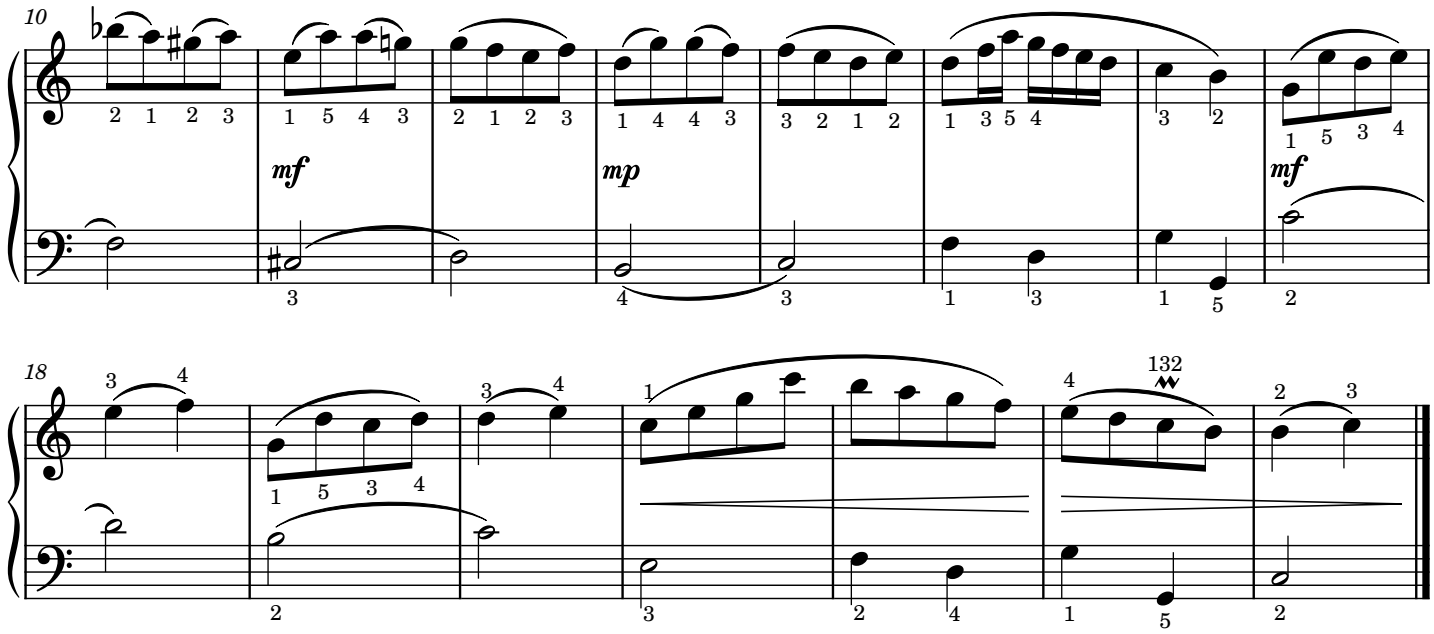

Поліфонічна п'єса № 6

Іоганн Вільгельм Геслер

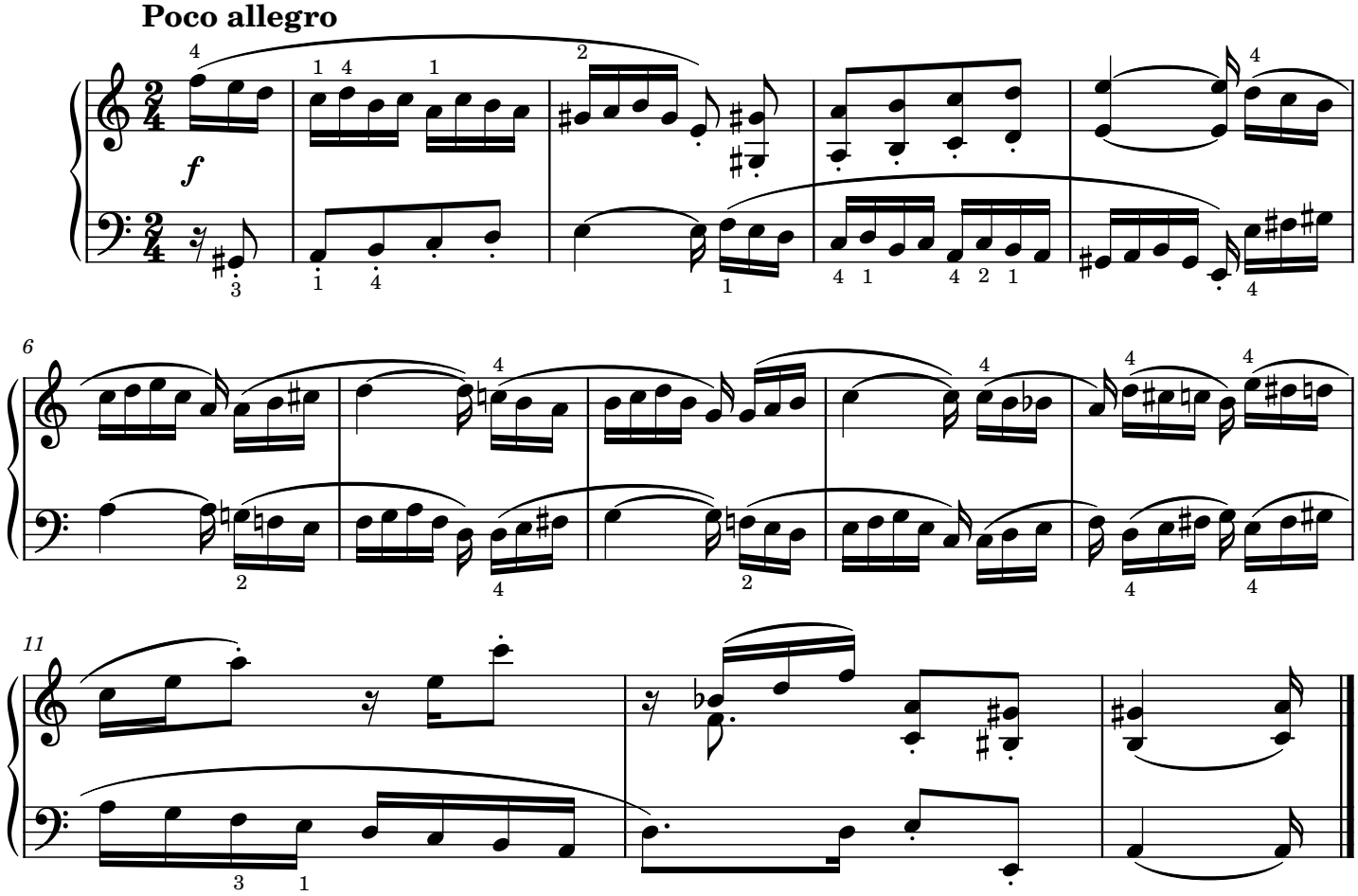

Менует

із Французької сюїти Мі мажор № 6

Йоган Себастьян Бах

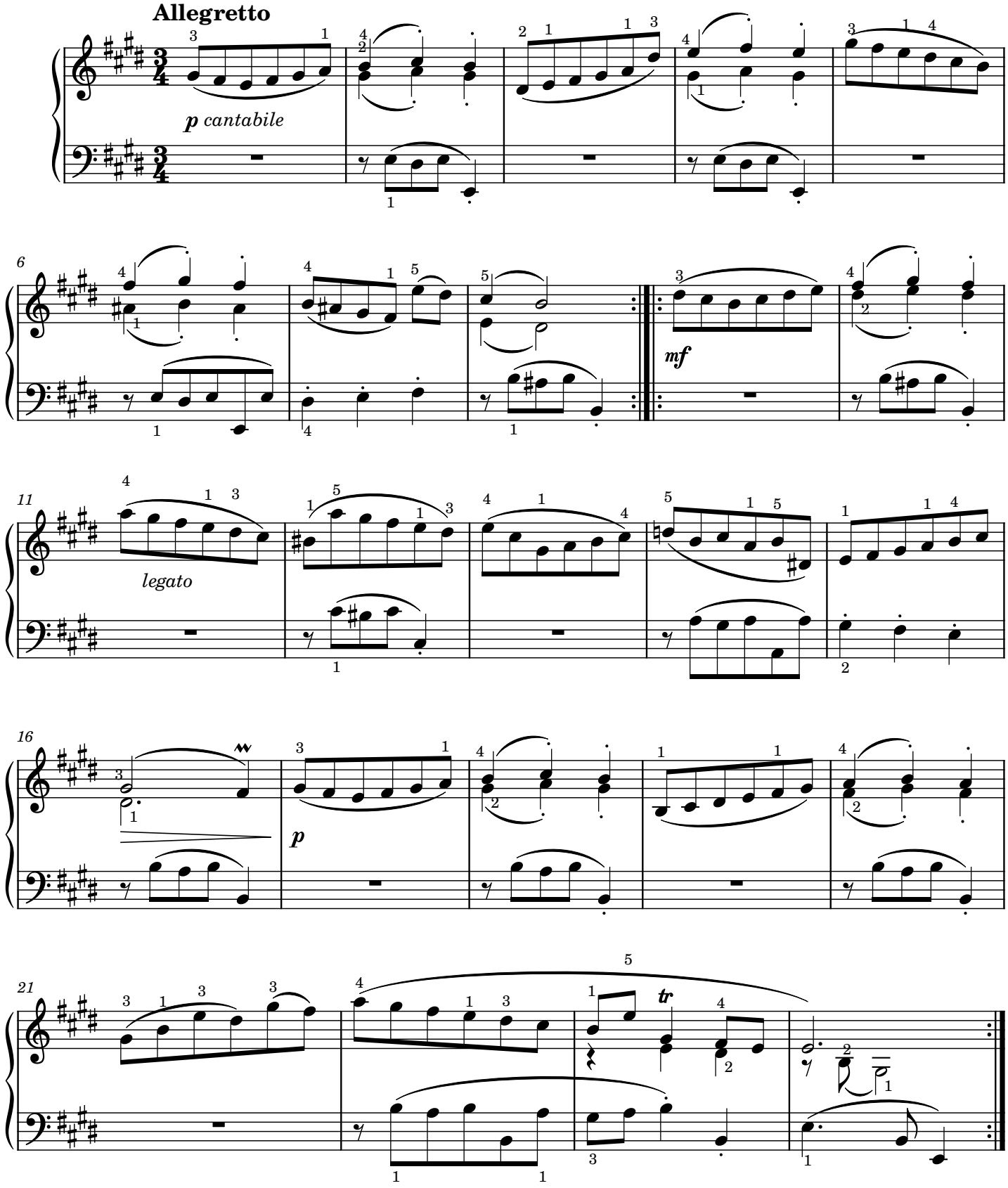

Фугетта

(на тему української народної пісні "Ой, не світи, місяченьку")
(присвята Богдані Фільц)

Ольга Касаткіна

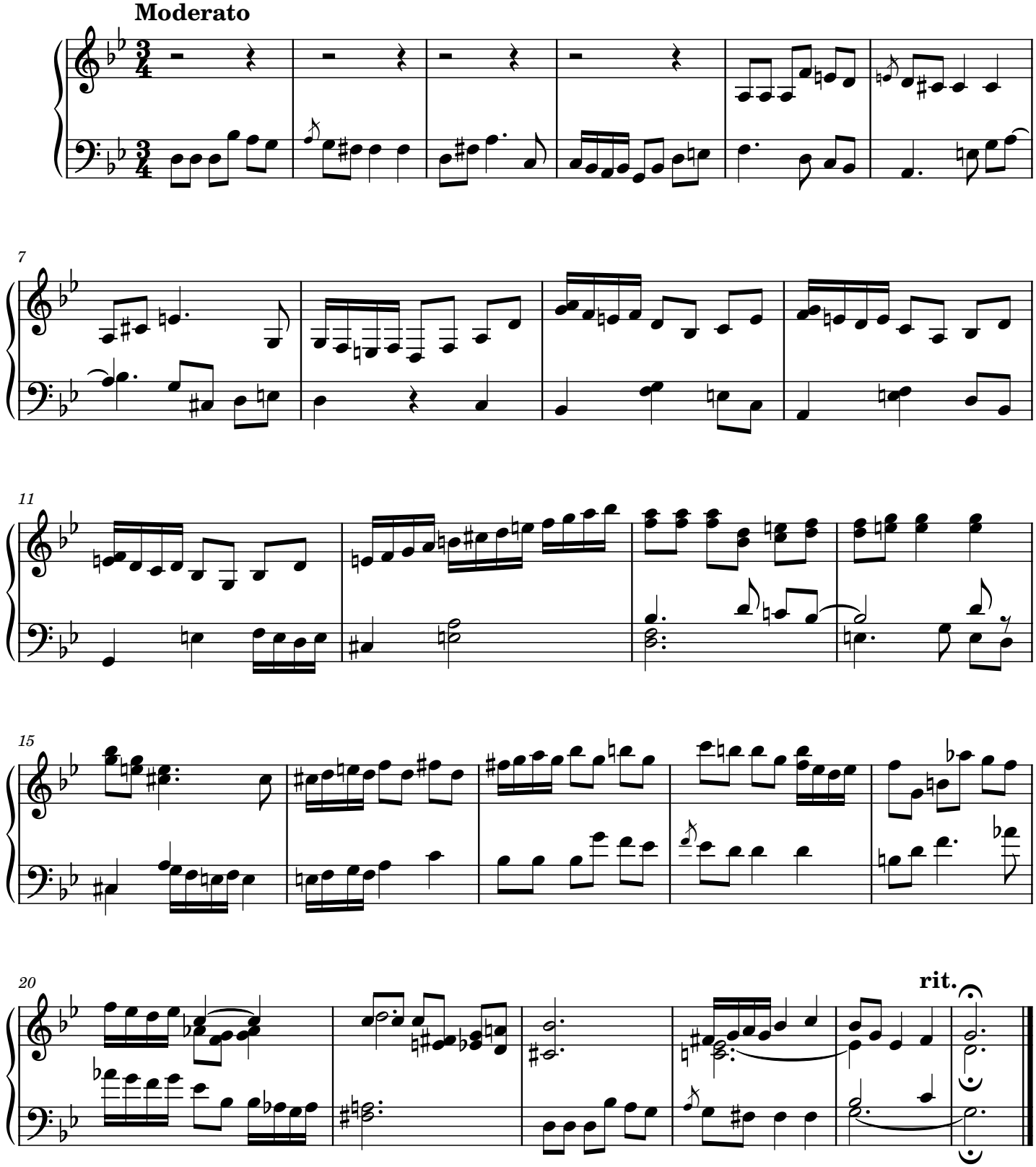

Прелюдія

Йоганн Філіпп Кірнбергер

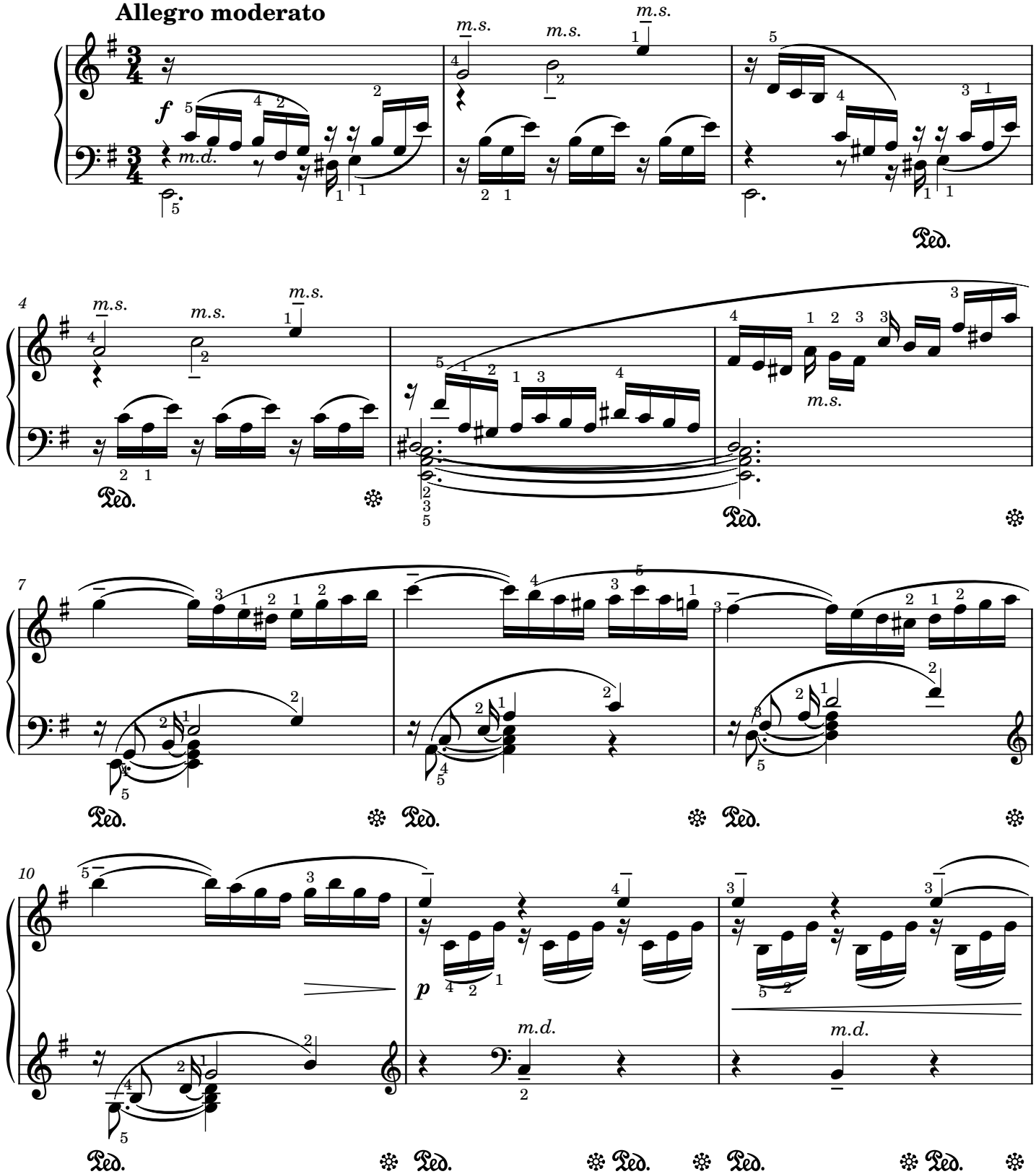

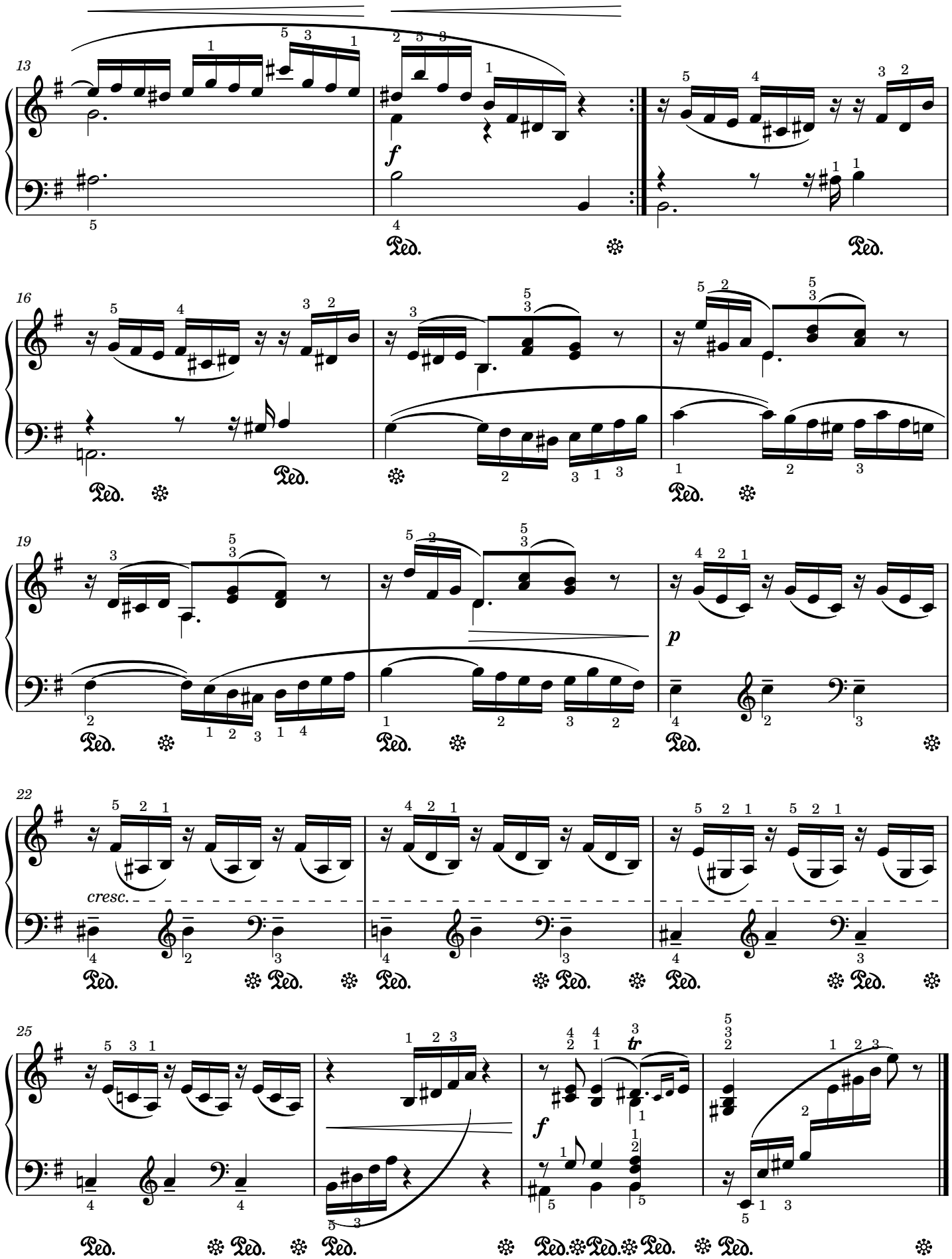
13
f
16
19
p
22
cresc.
25
f
tr

Органна прелюдія

Дітріх Букстехуде

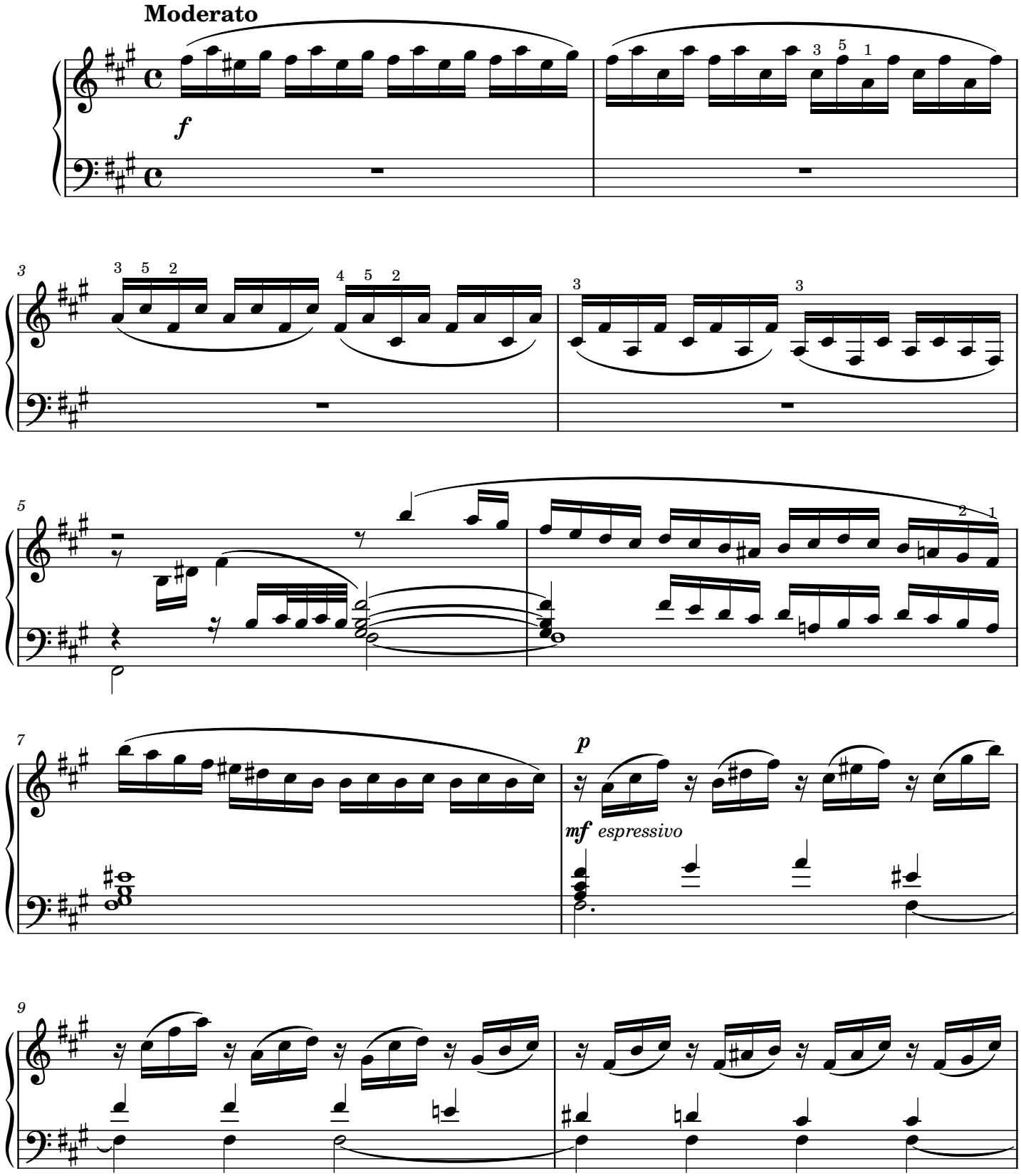

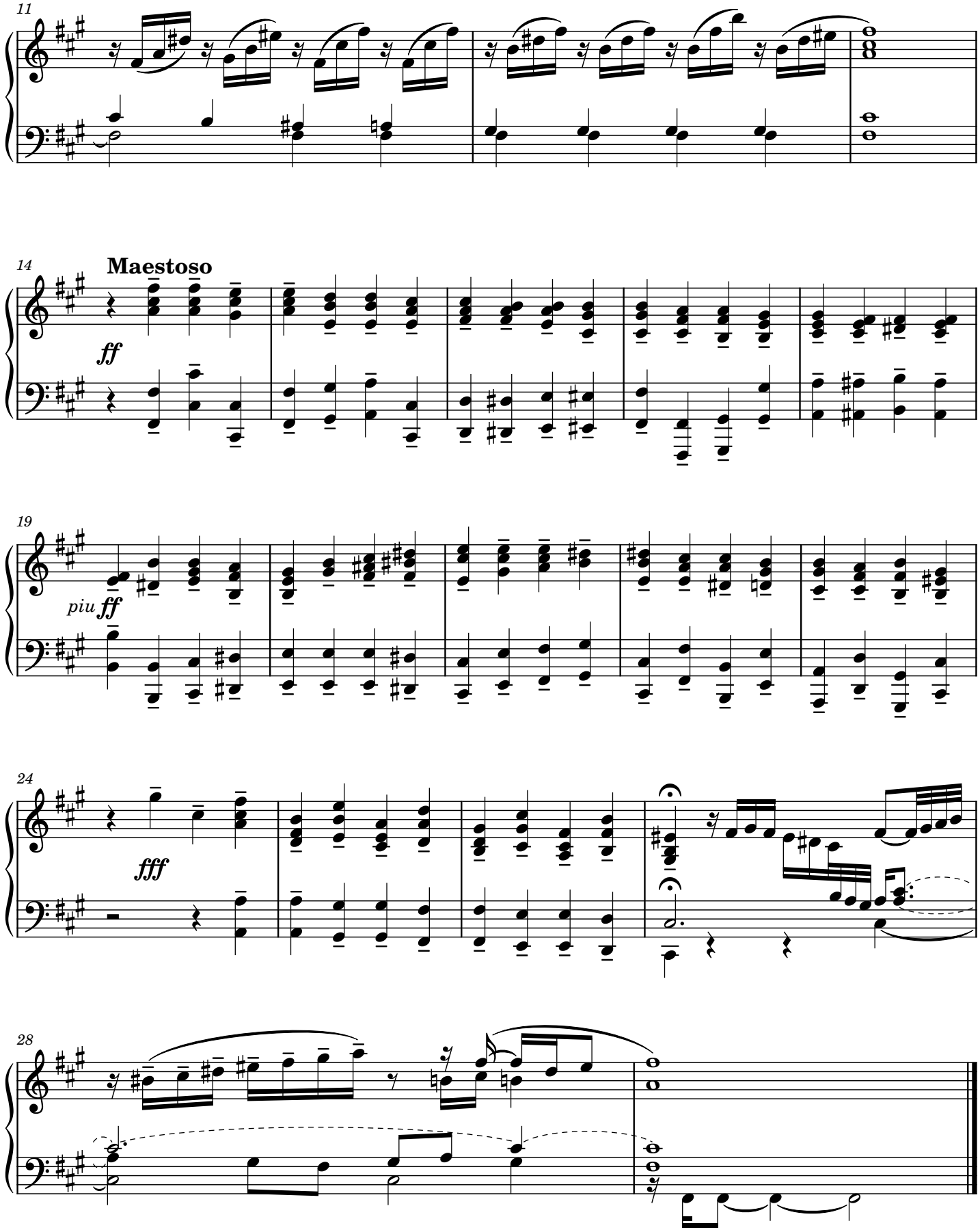
11
14
Maestoso
ff
19
piu ff
24
fff
28

Прелюдія і фуга

Юрій Зубай

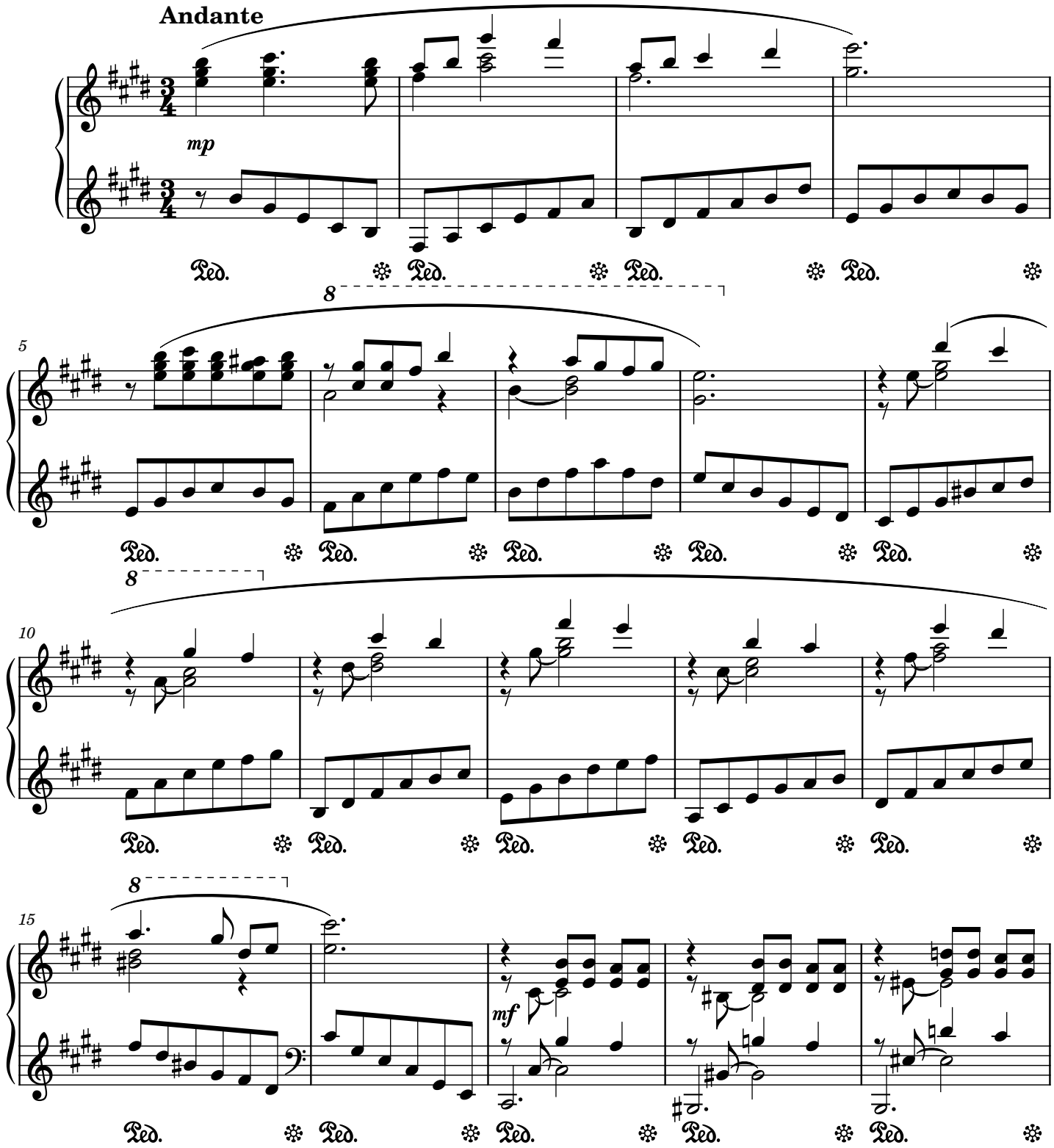

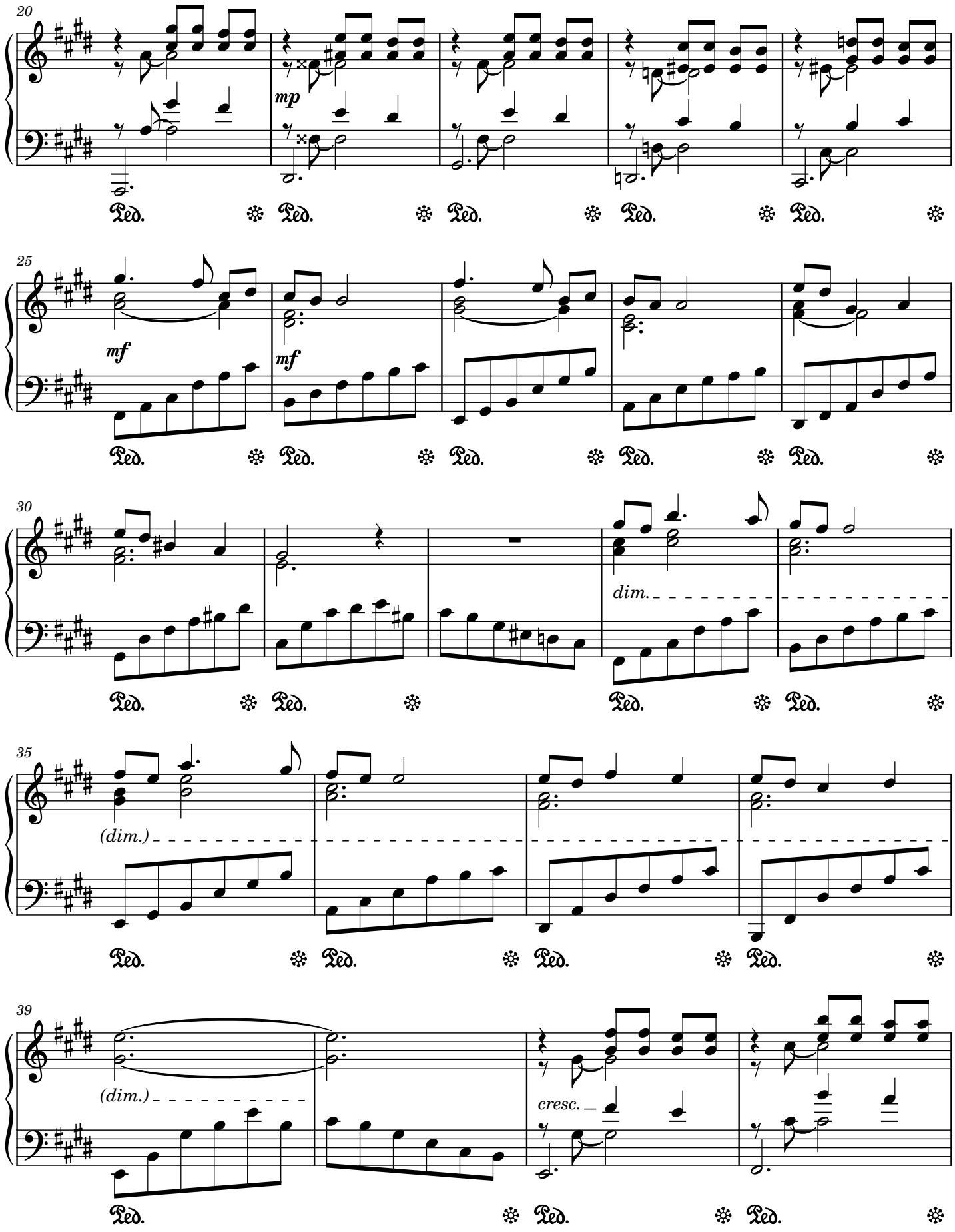
20
mp
Ped.
25
mf
mf
30
dim.
35
(dim.)
39
(dim.)
cresc.

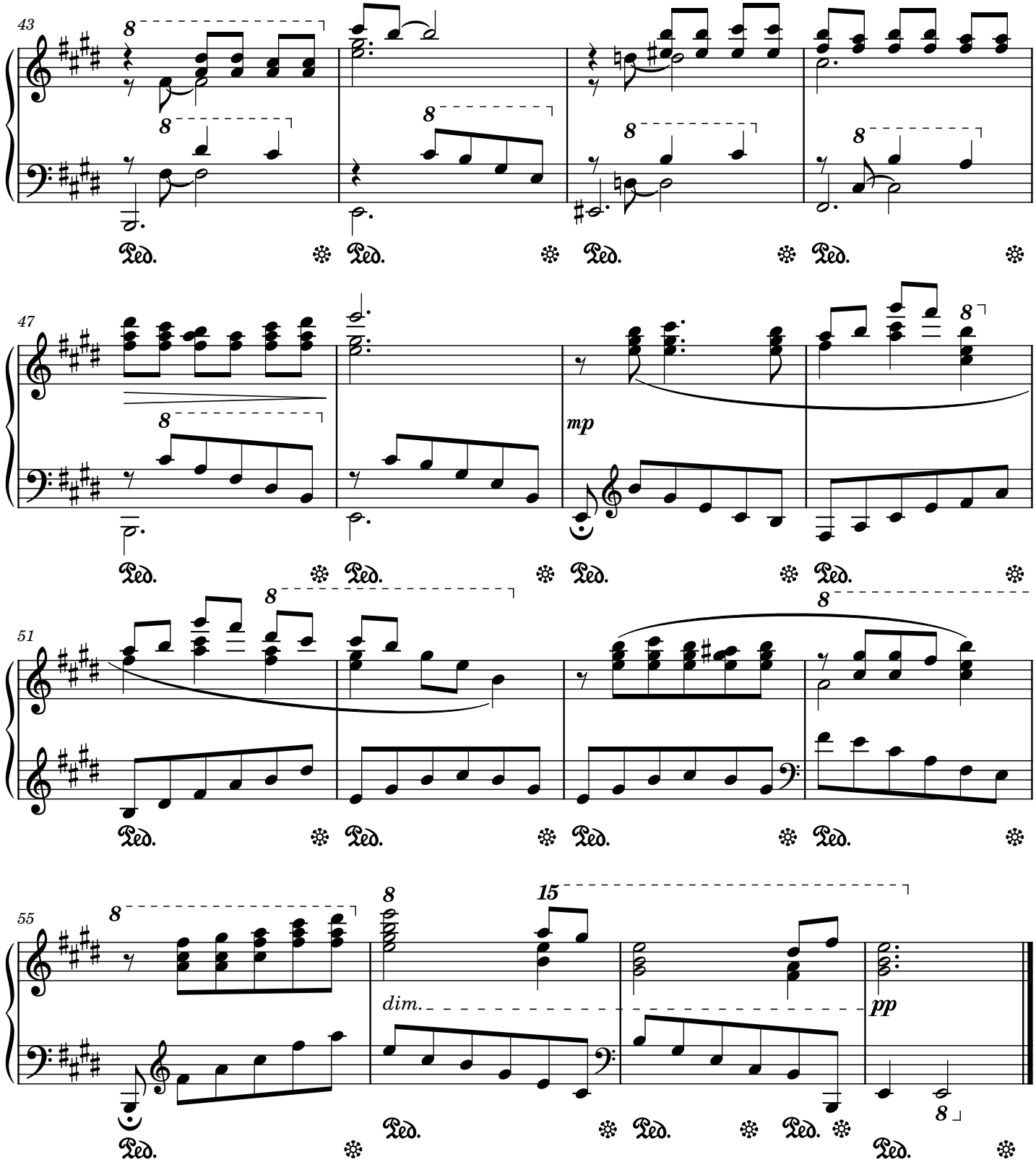
43
8
Ped.
47
mp
51
55
dim.
15
pp

Фуга

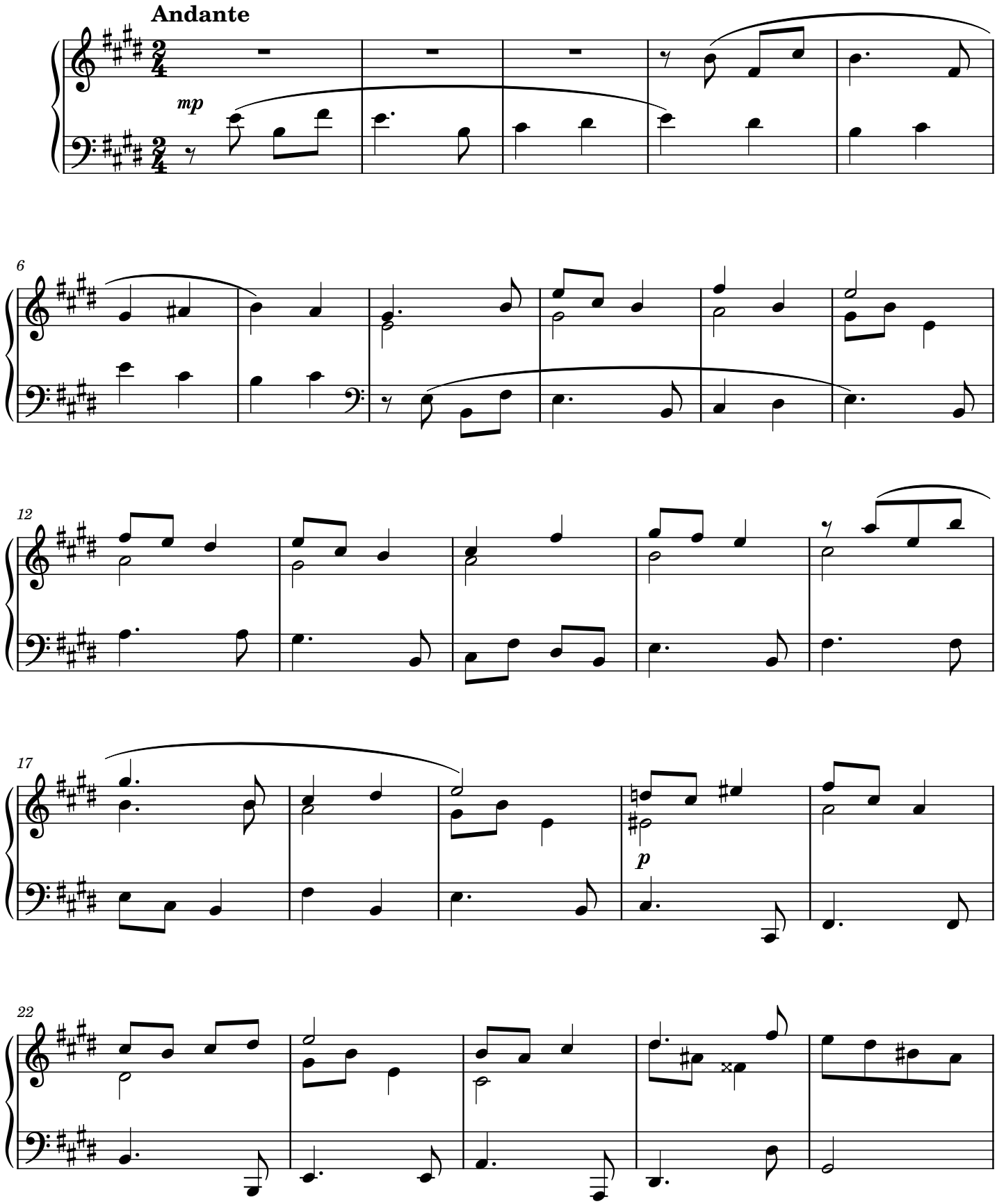

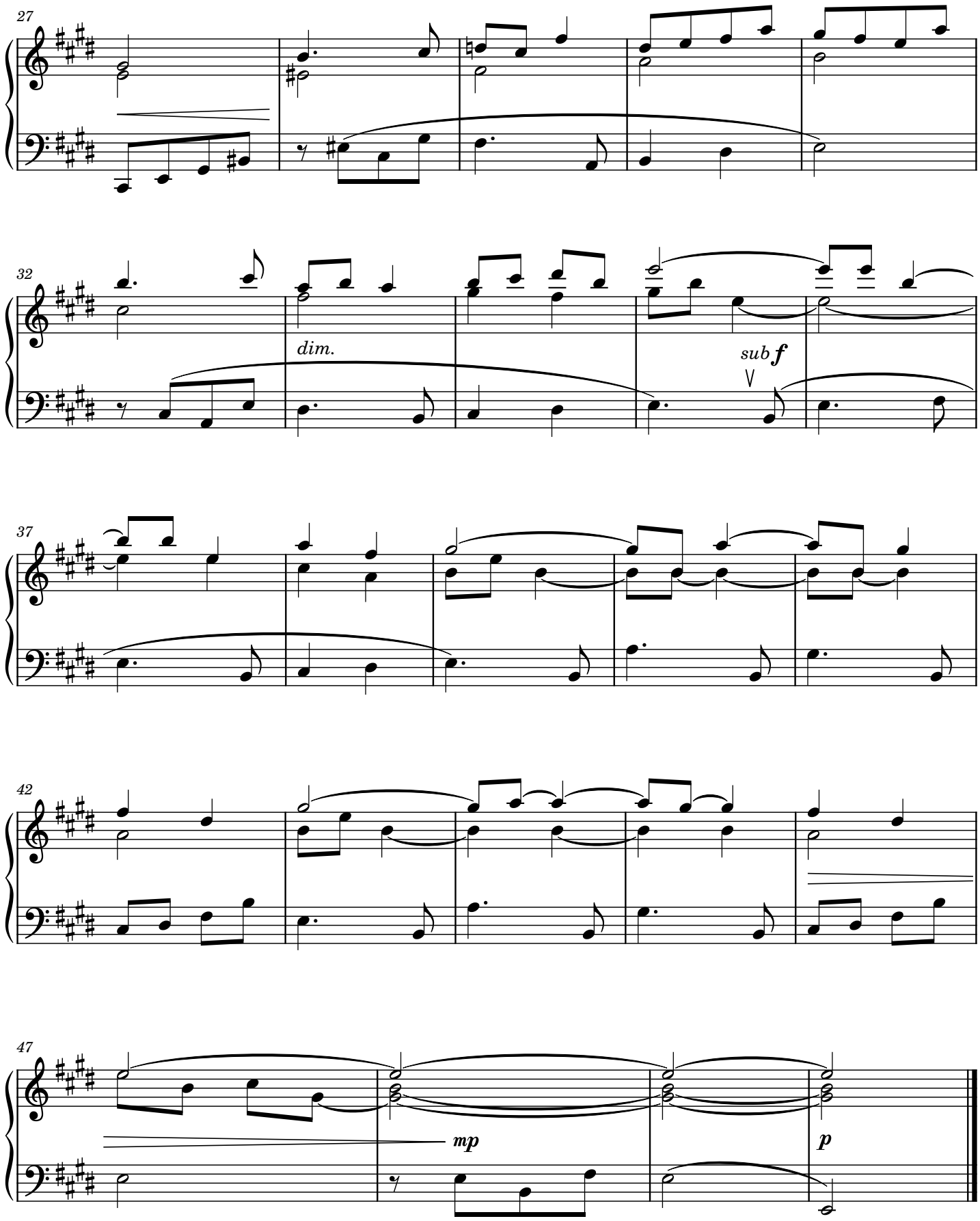
27
32
dim.
sub f
37
42
47
mp
p

Жига

Жан Батіст Люллі

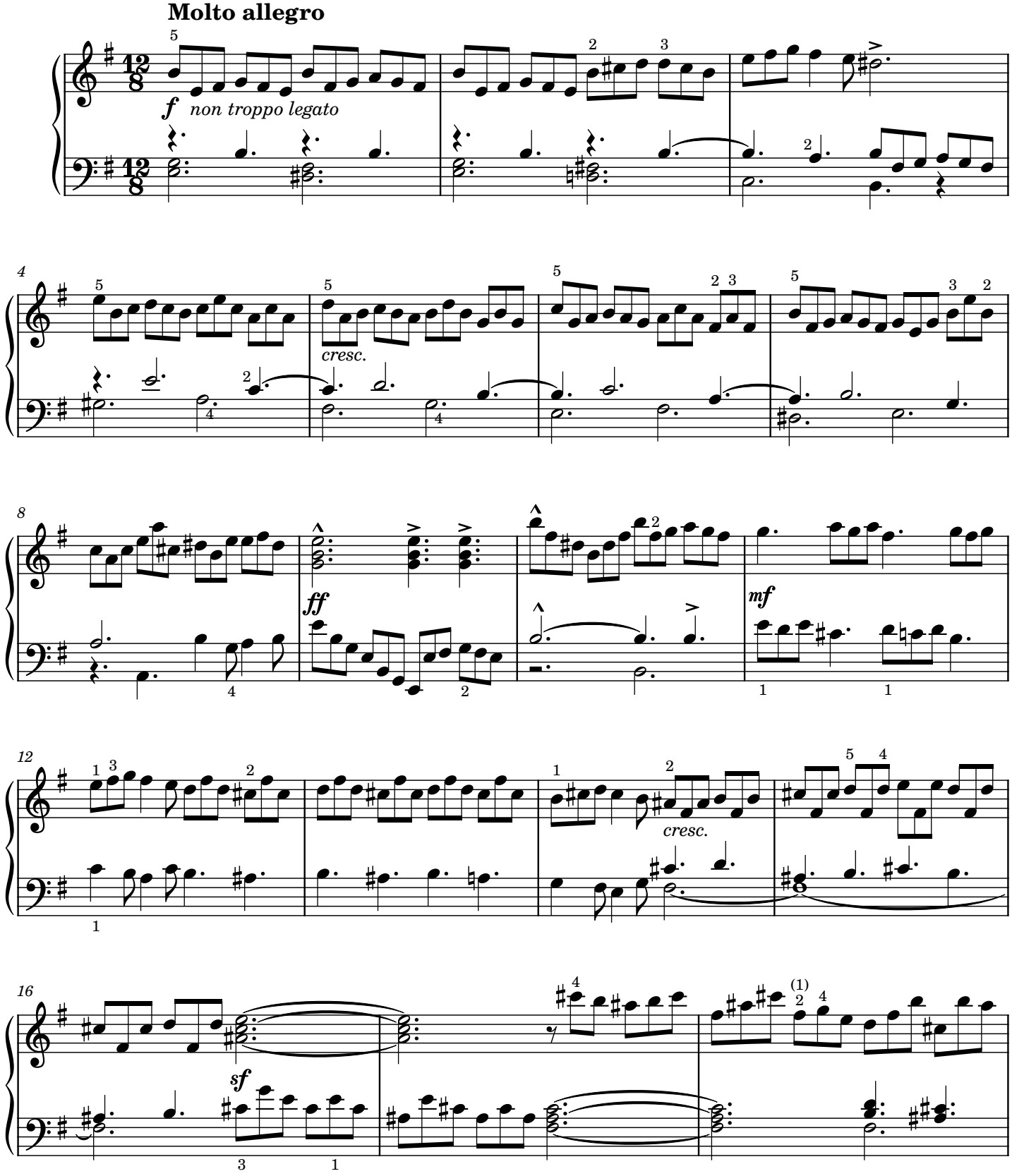

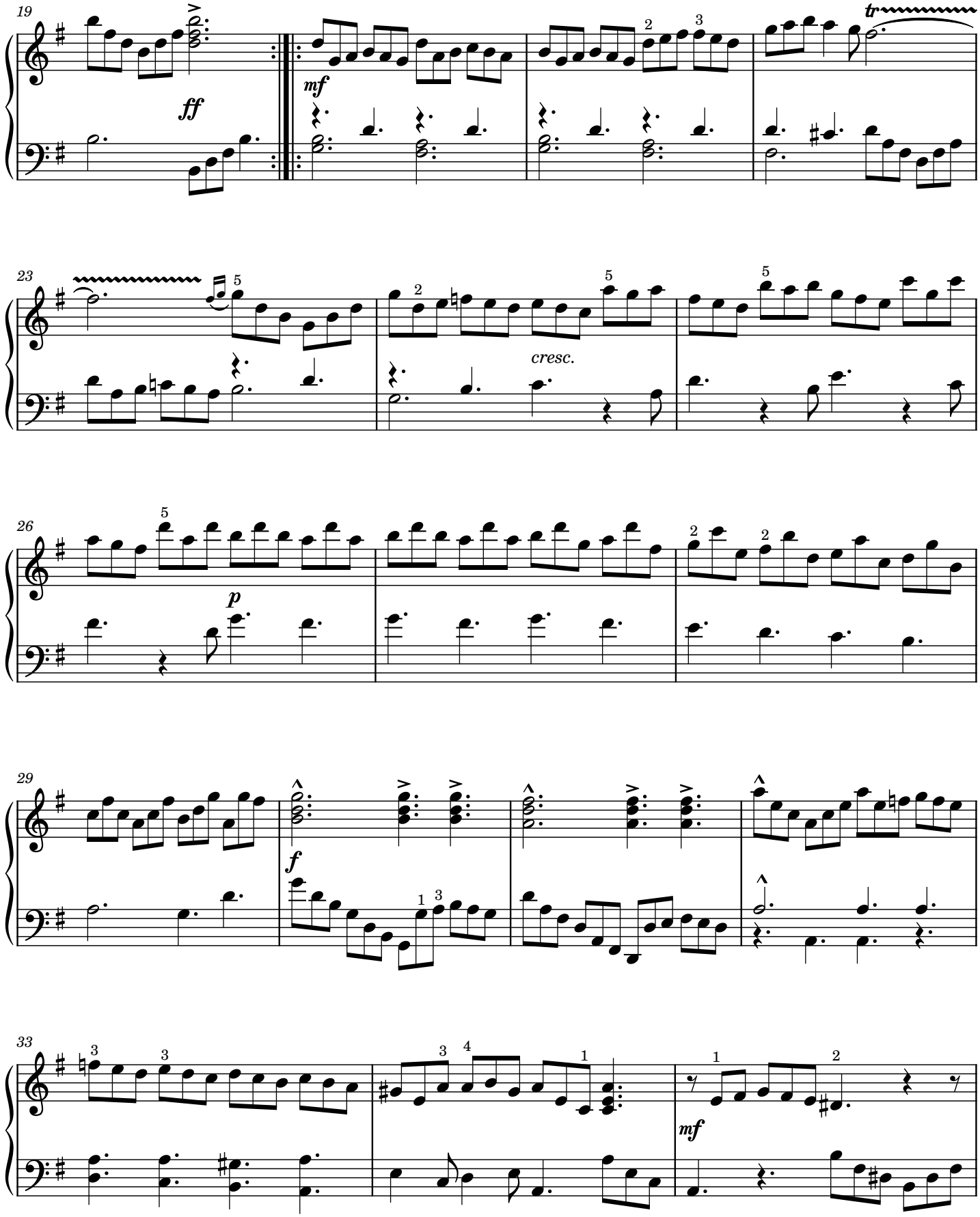
19
ff
mf
tr
23
cresc.
26
p
29
f
33
mf

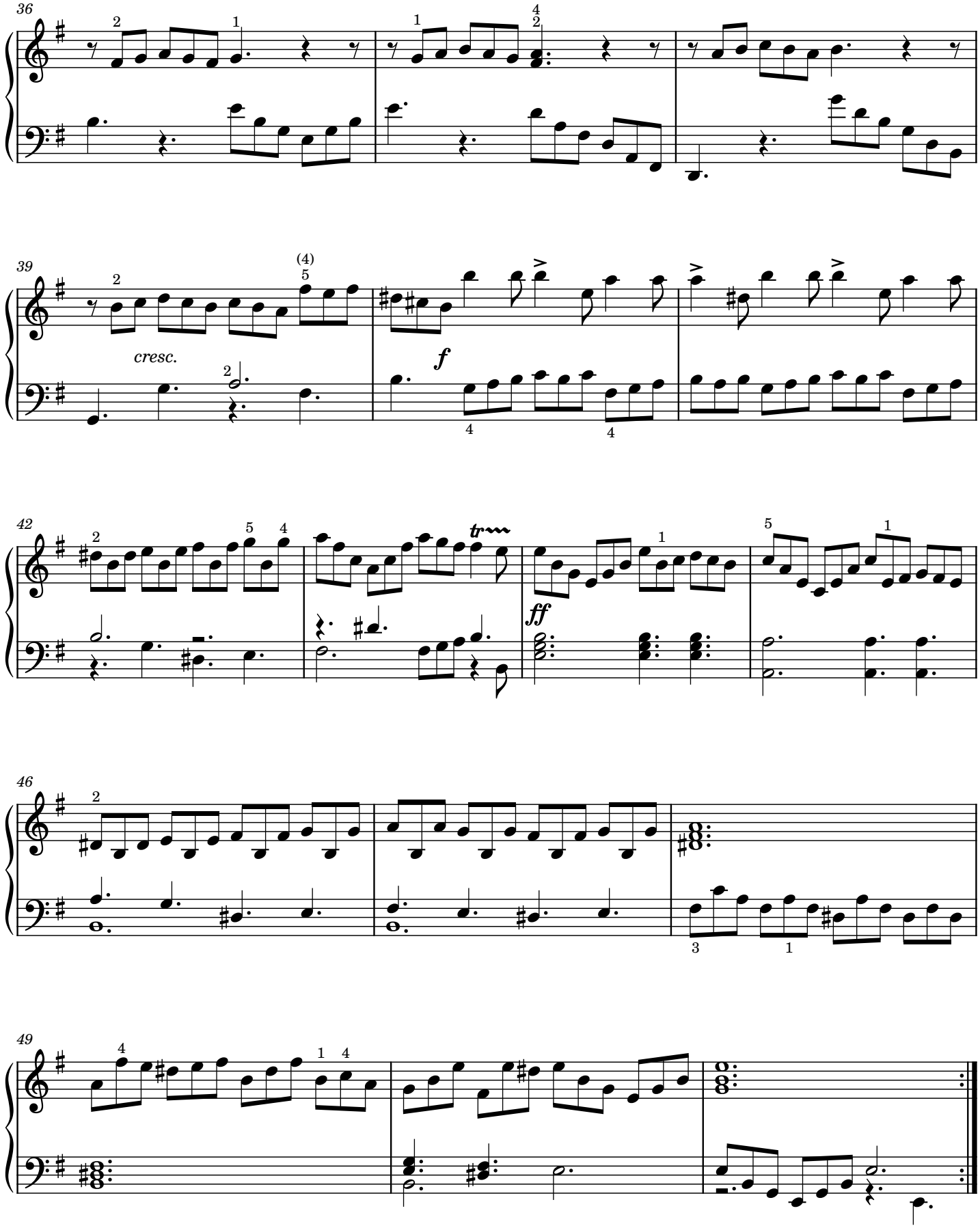
36
39
cresc.
f
42
tr
ff
46
49

П’єси українських композиторів

«Думи мої, думи»

(обробка української пісні на слова Т. Шевченка,
авторами мелодії вважаються М. Лисенко, О. Рубець, К. Борисюк)

Богдан Прудкий

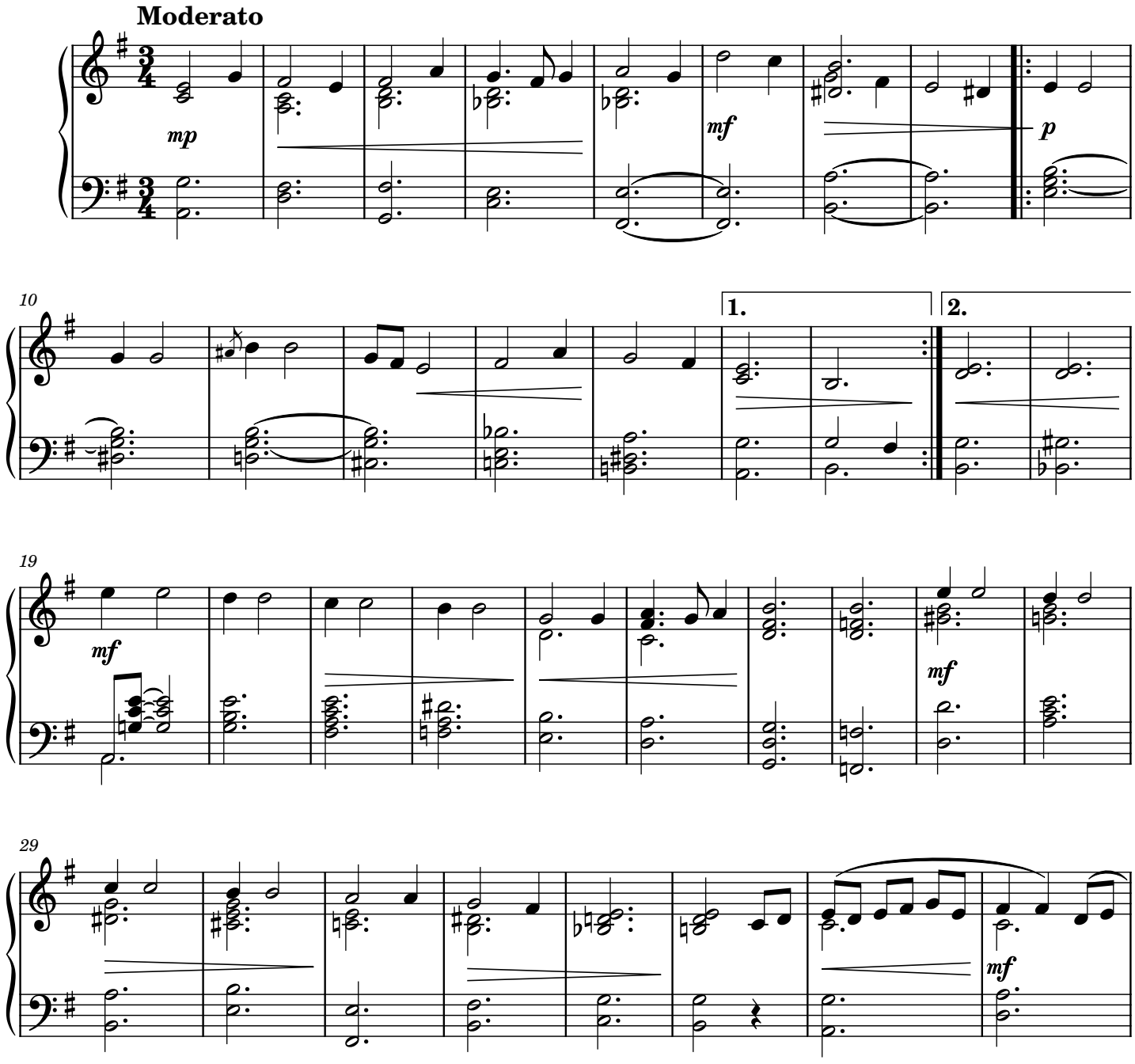

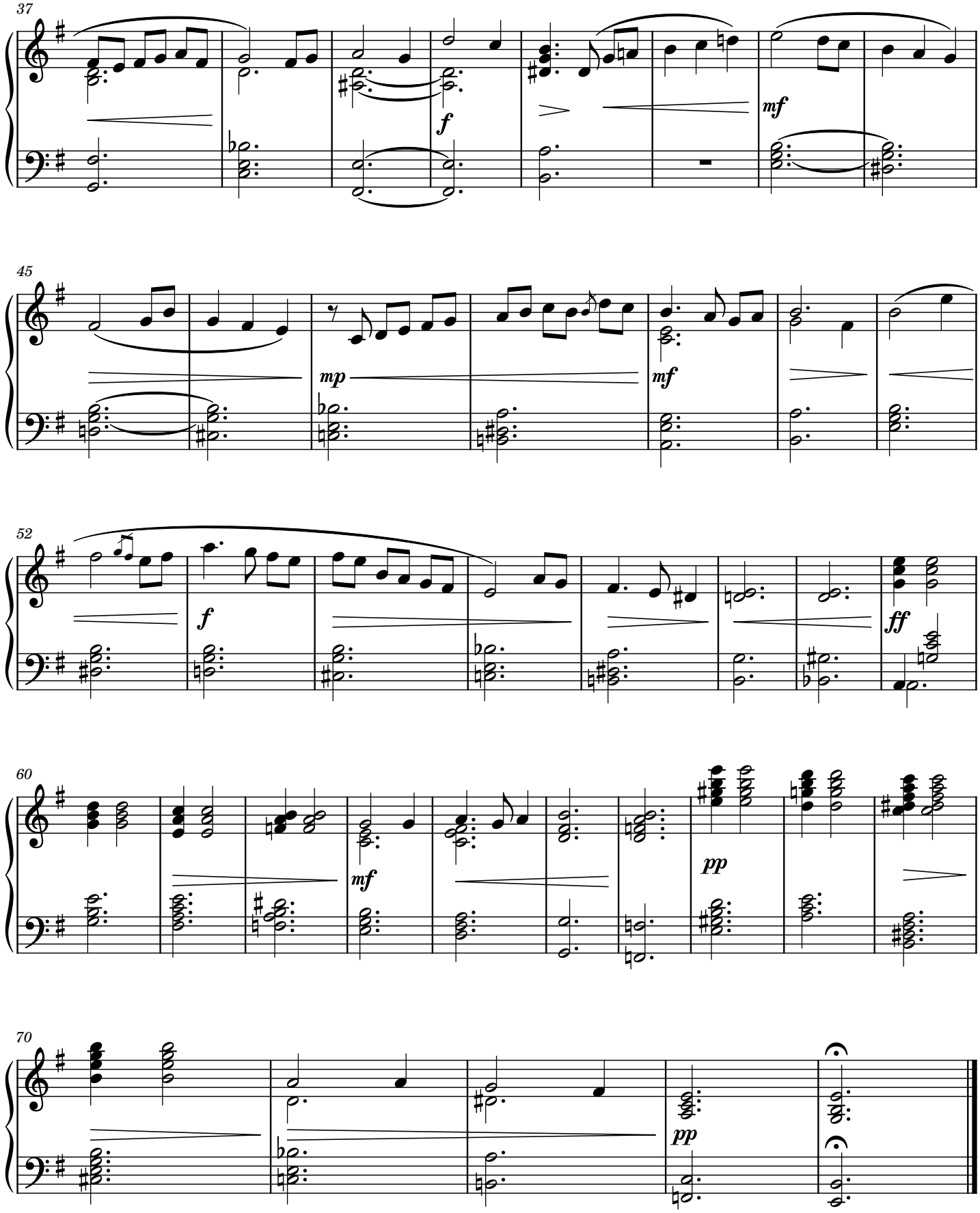
37
f
mf
45
mp
mf
52
f
ff
60
mf
pp
70
pp

«Козак»

Сергій Борткевич

Allegro con brio

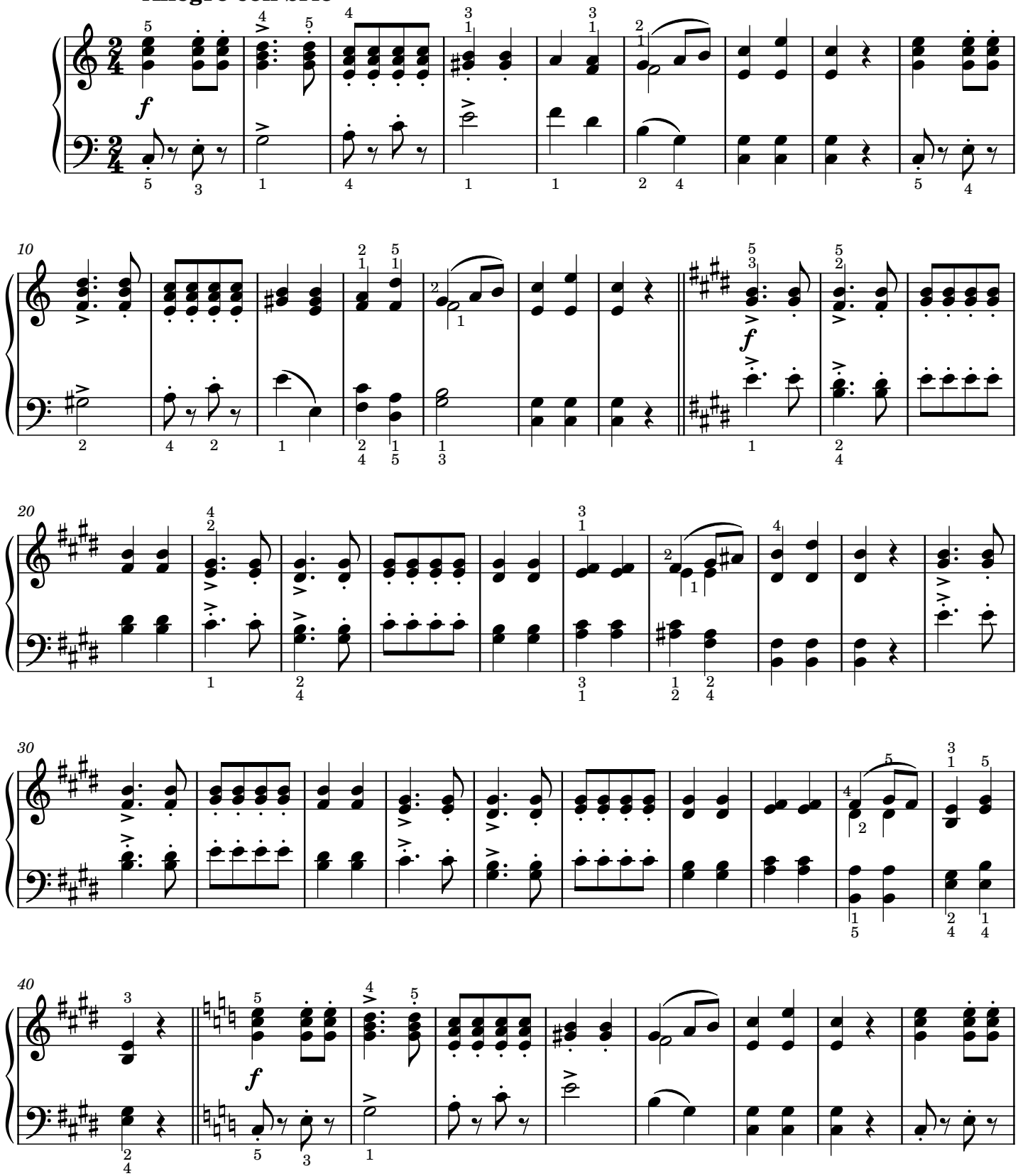

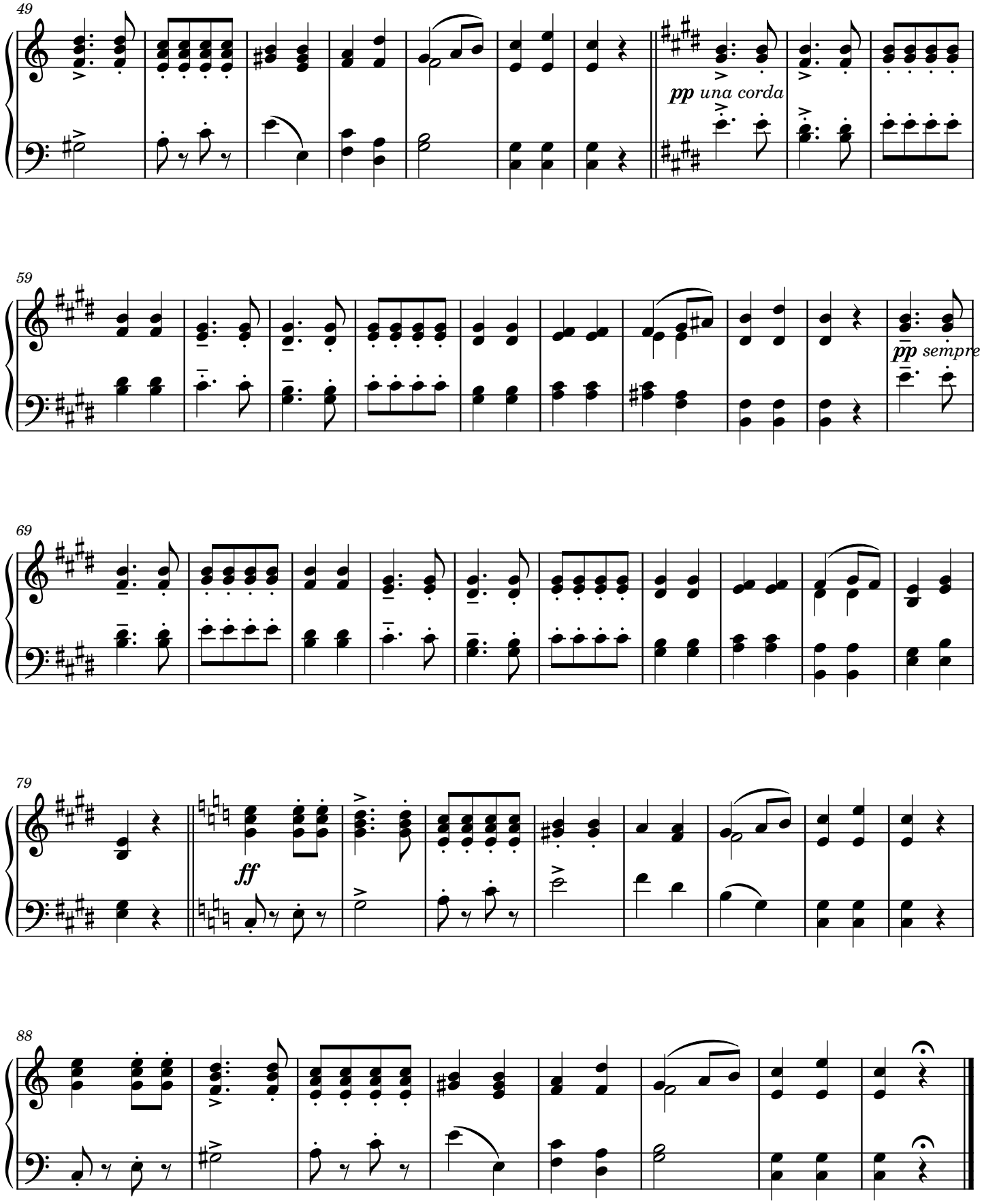
49
pp una corda
59
pp sempre
69
79
ff
88

Коломийка

Нестор Нижанківський

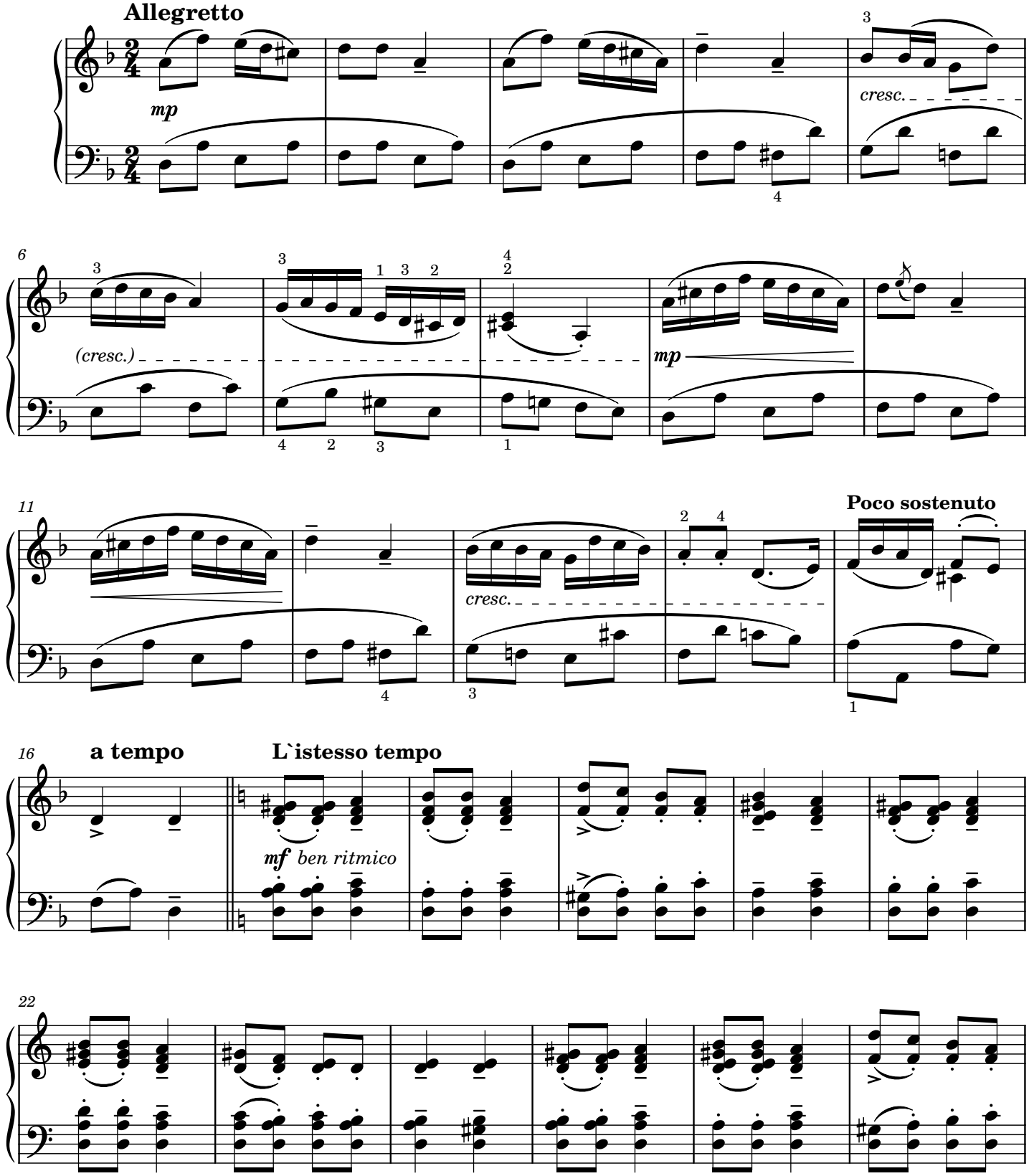

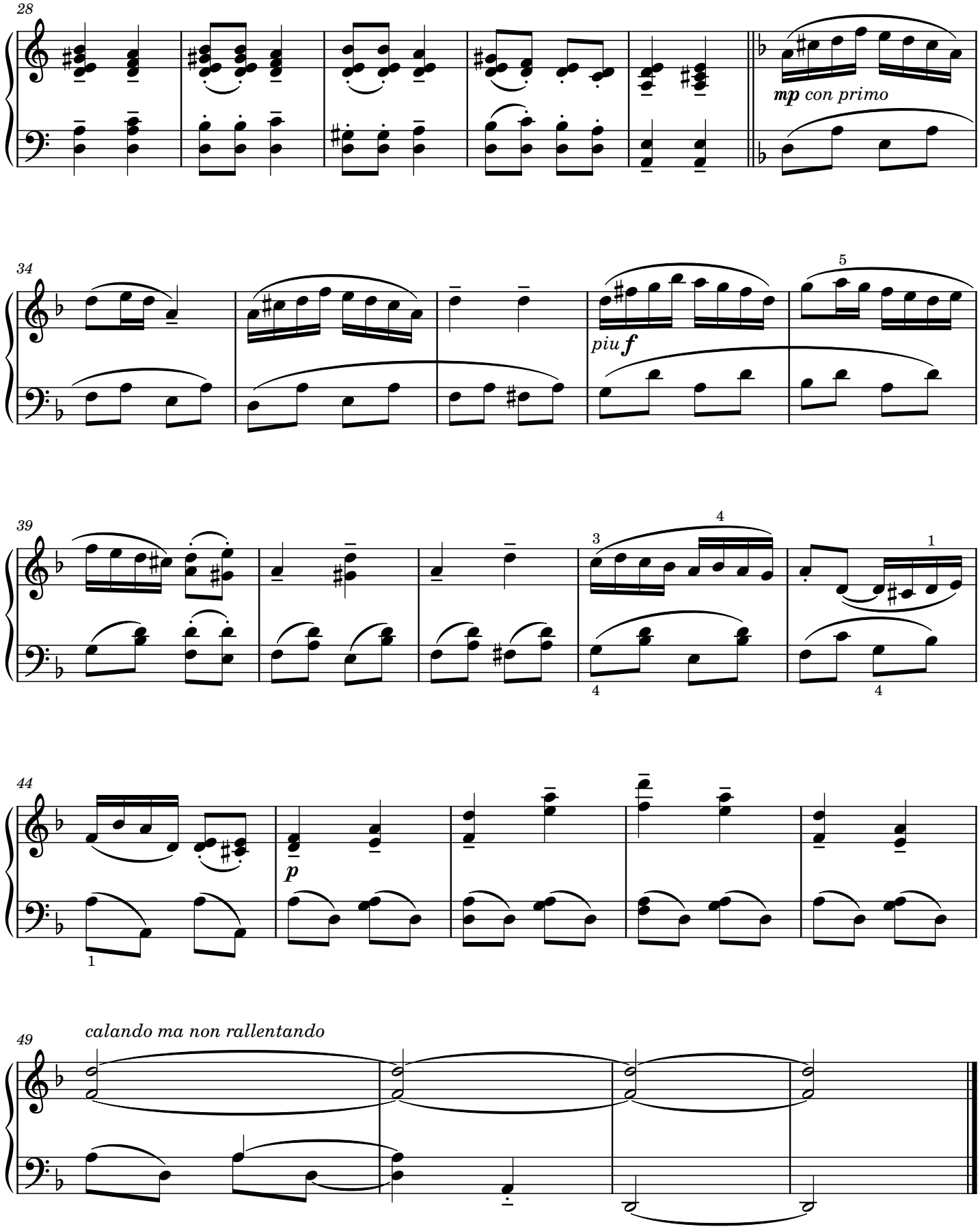
28
mp con primo
34
piu f
5
39
3
4
1
4
4
44
p
1
49
calando ma non rallentando

Веснянка

Геннадій Сасько

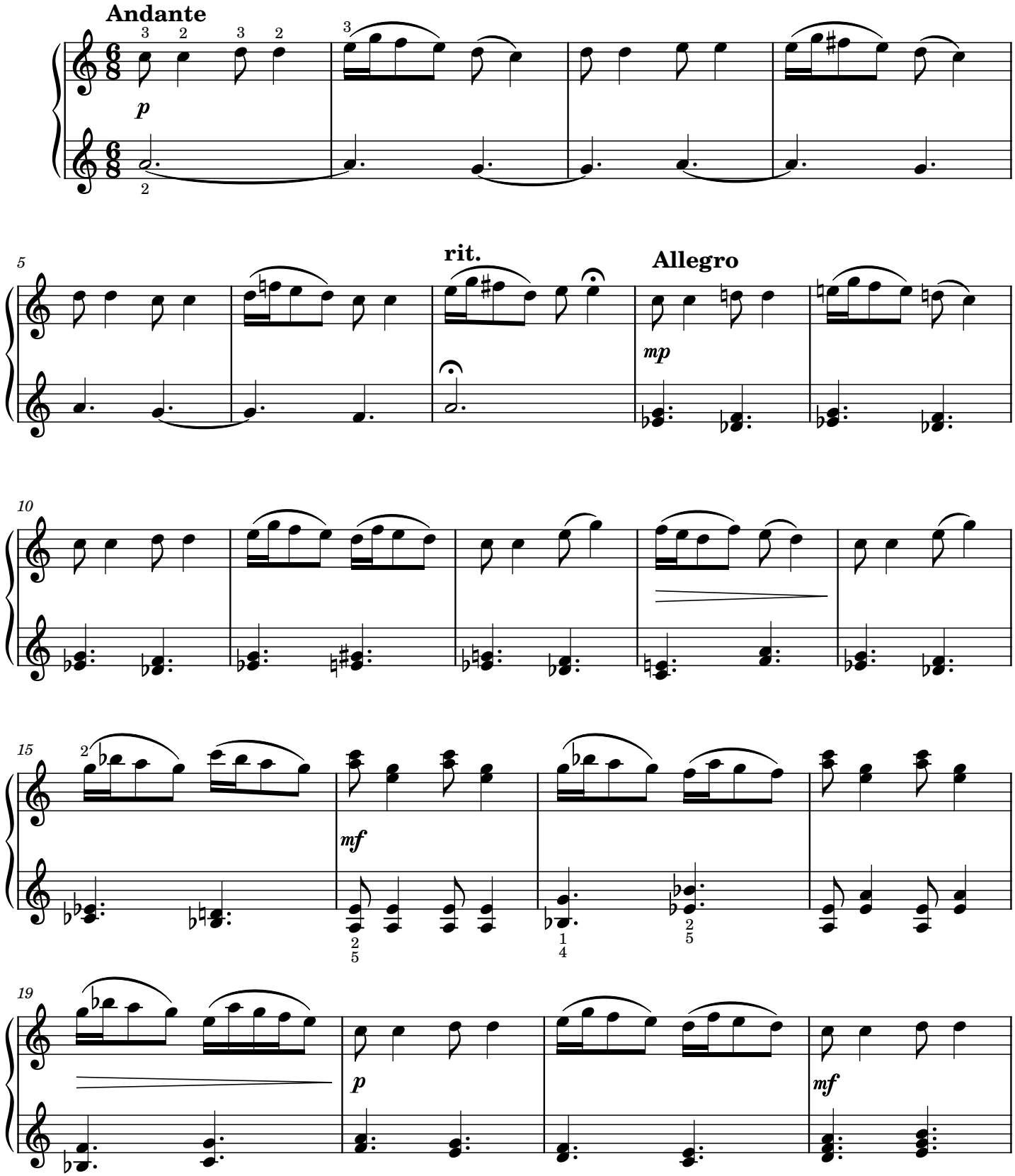

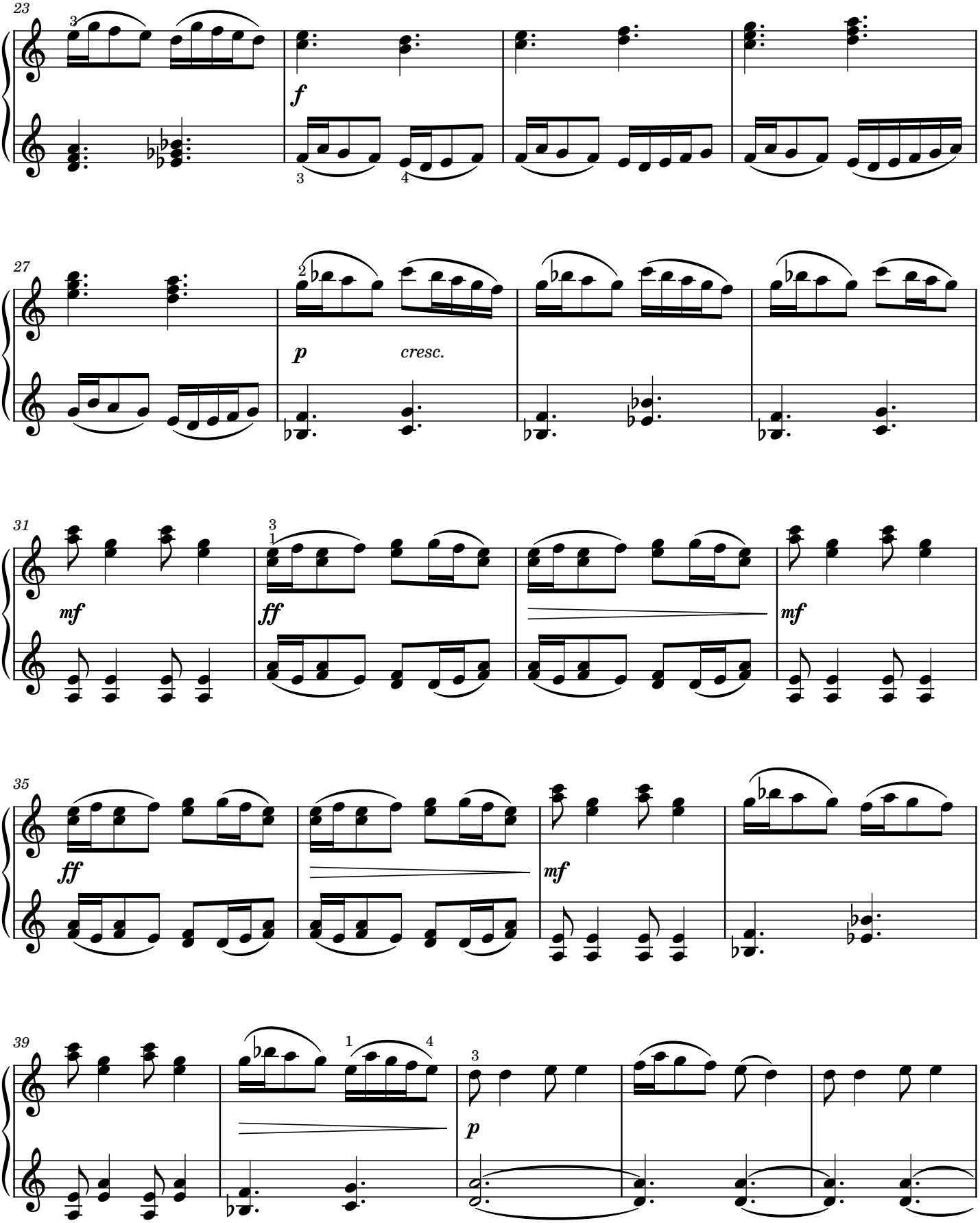
23
f
27
p
cresc.
31
mf
ff
ff
mf
35
ff
mf
39
p

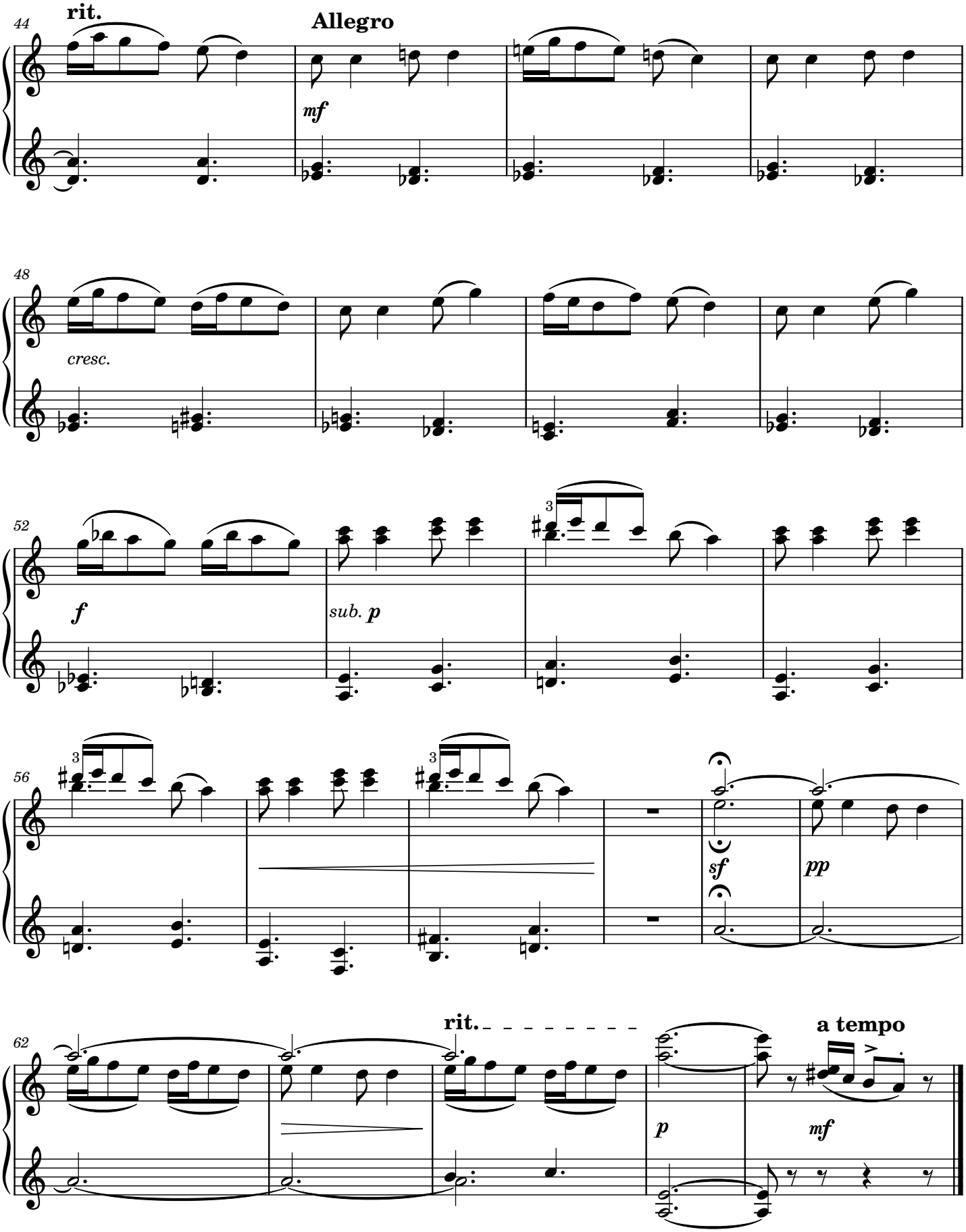
44
rit.
Allegro
mf
48
cresc.
52
f
sub. p
56
sf
pp
62
rit.
a tempo
p
mf

«Веселка»

з "Дитячого зошита"

Михайло Степаненко

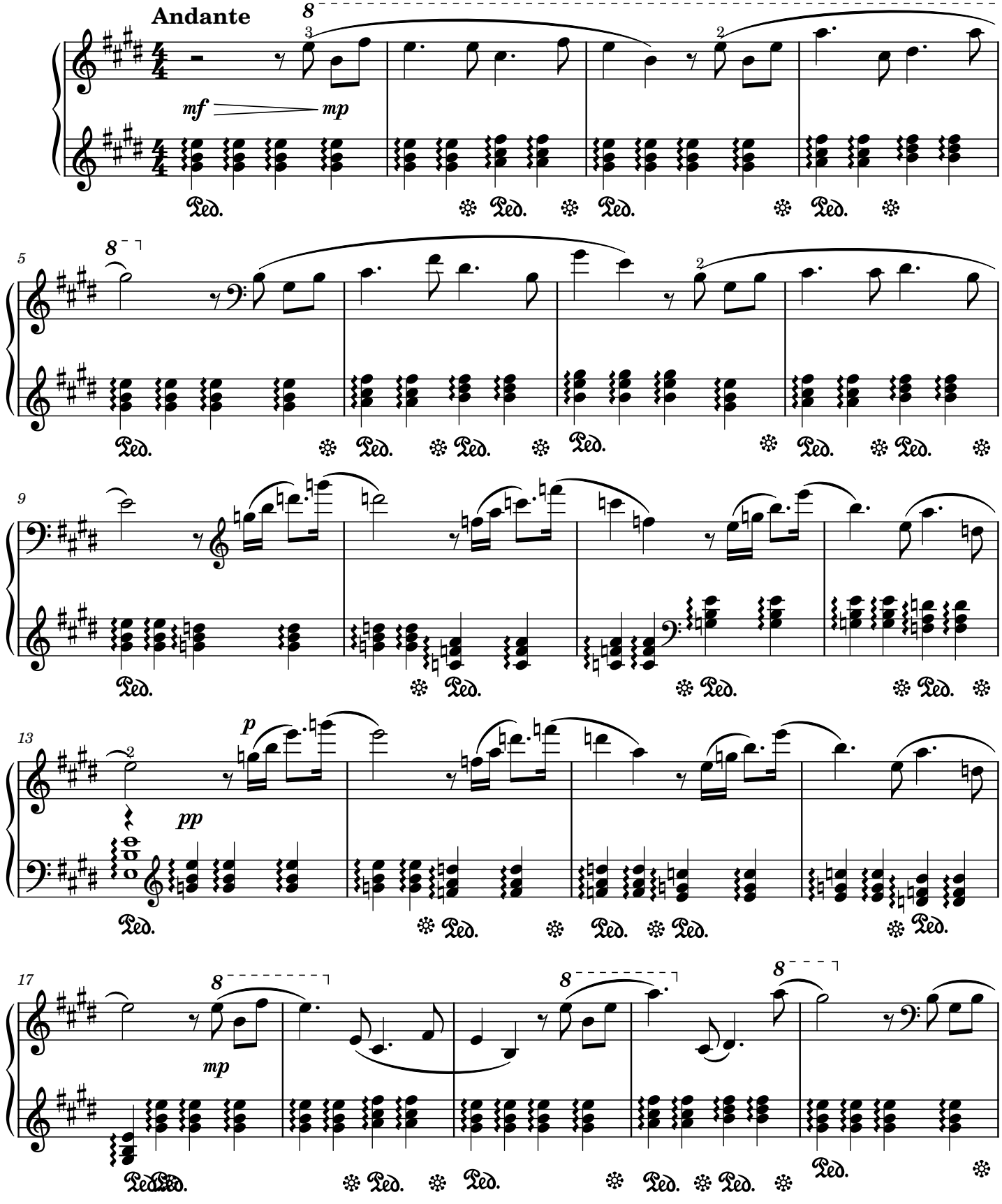

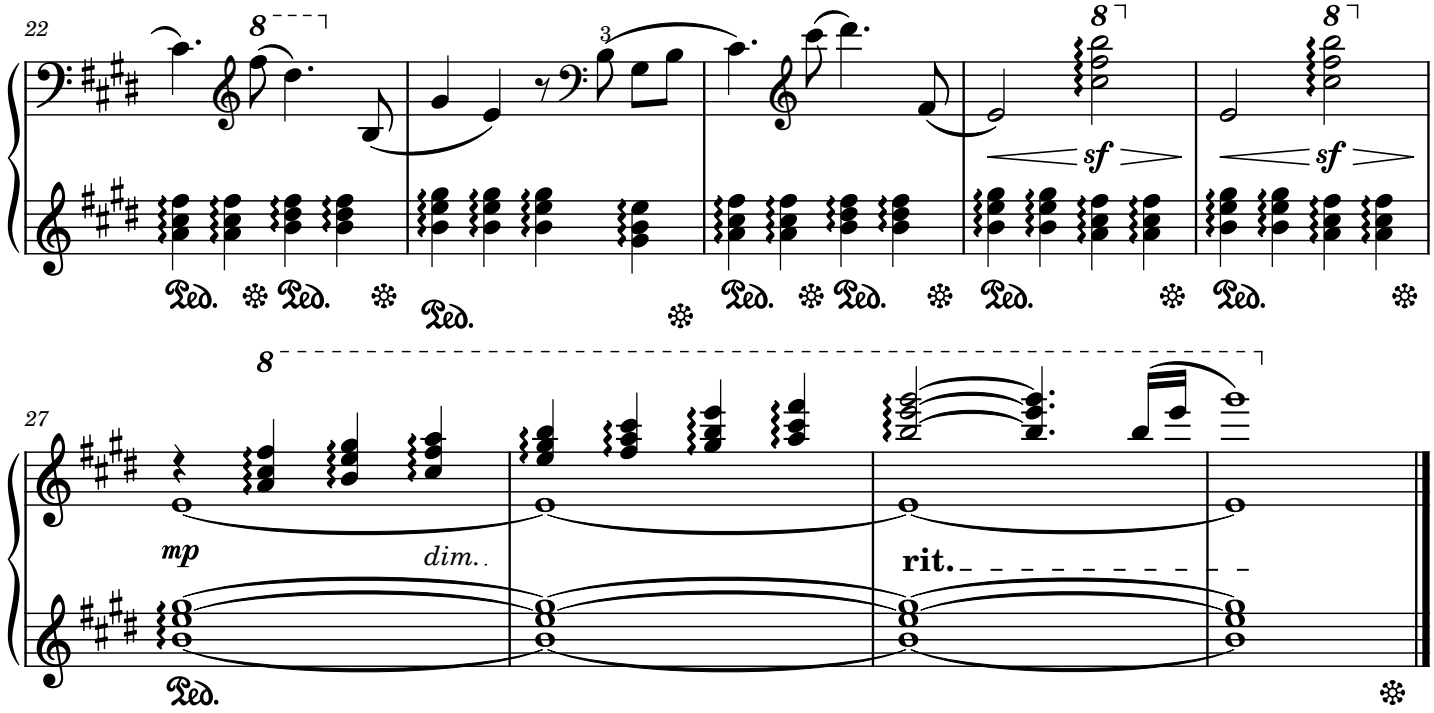

«Фредерік»

(з циклу "Портрети")

Олена Спіліоті

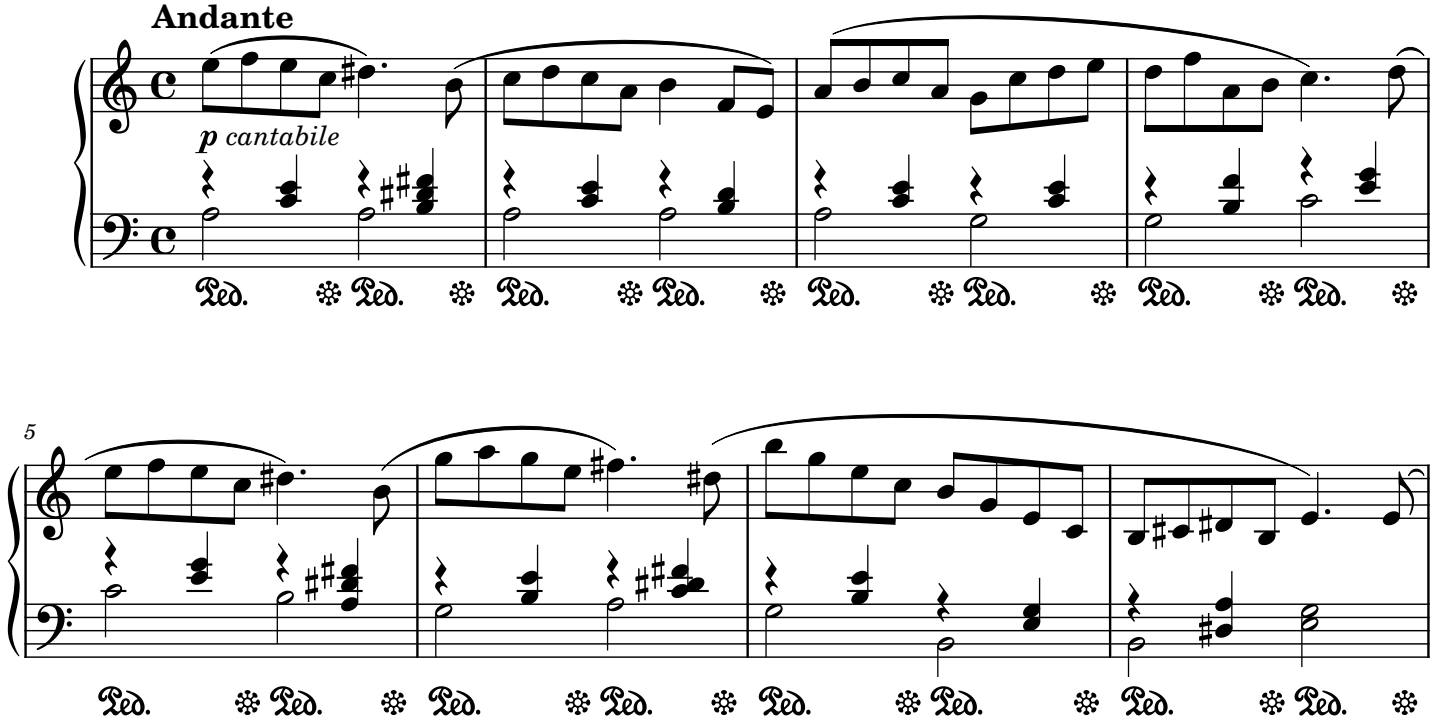

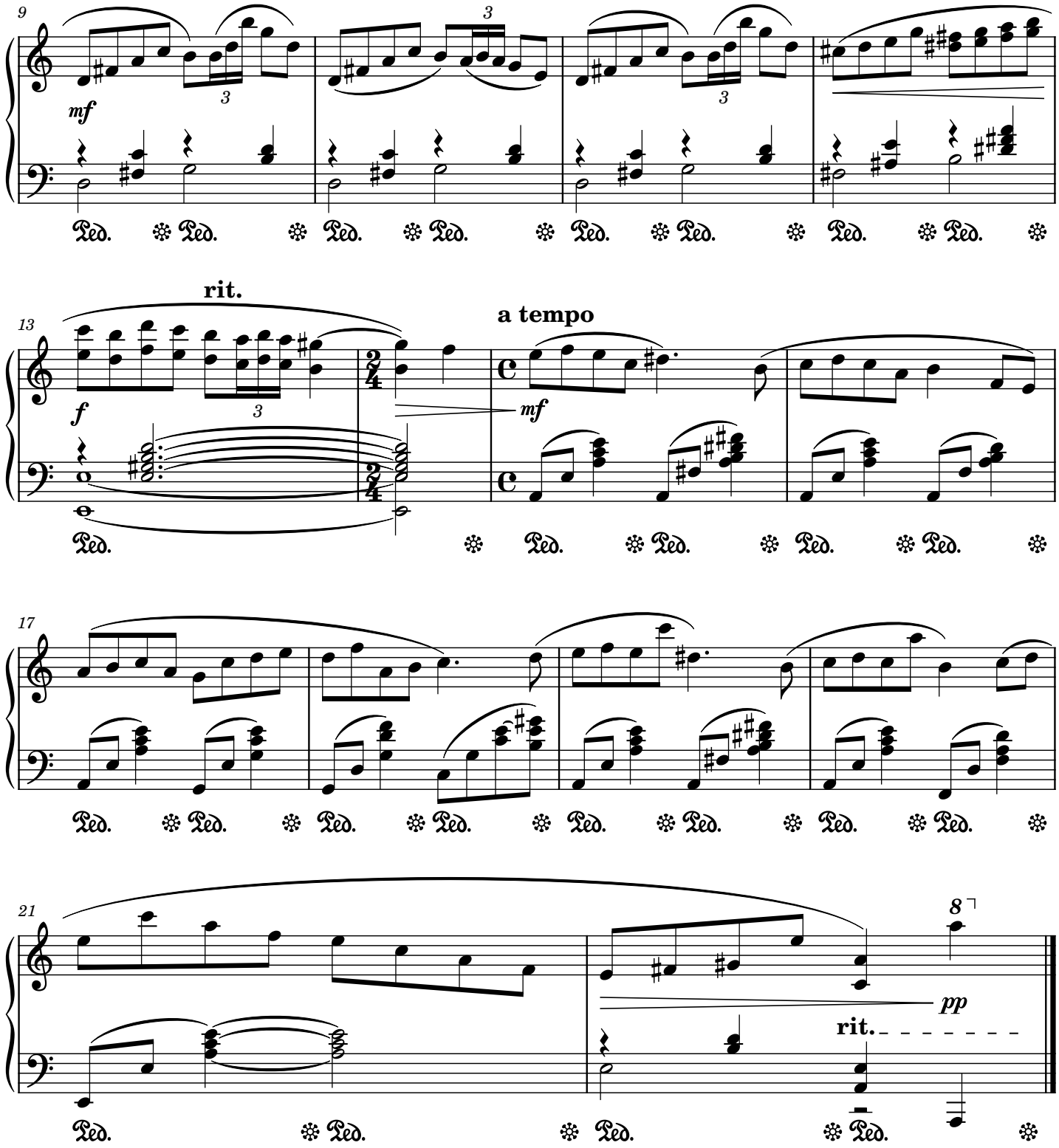
9
mf
3
3
3
Ped.
13
rit.
f
3
a tempo
mf
17
21
8
pp
rit.

«Пейзаж»

Юрій Скорко

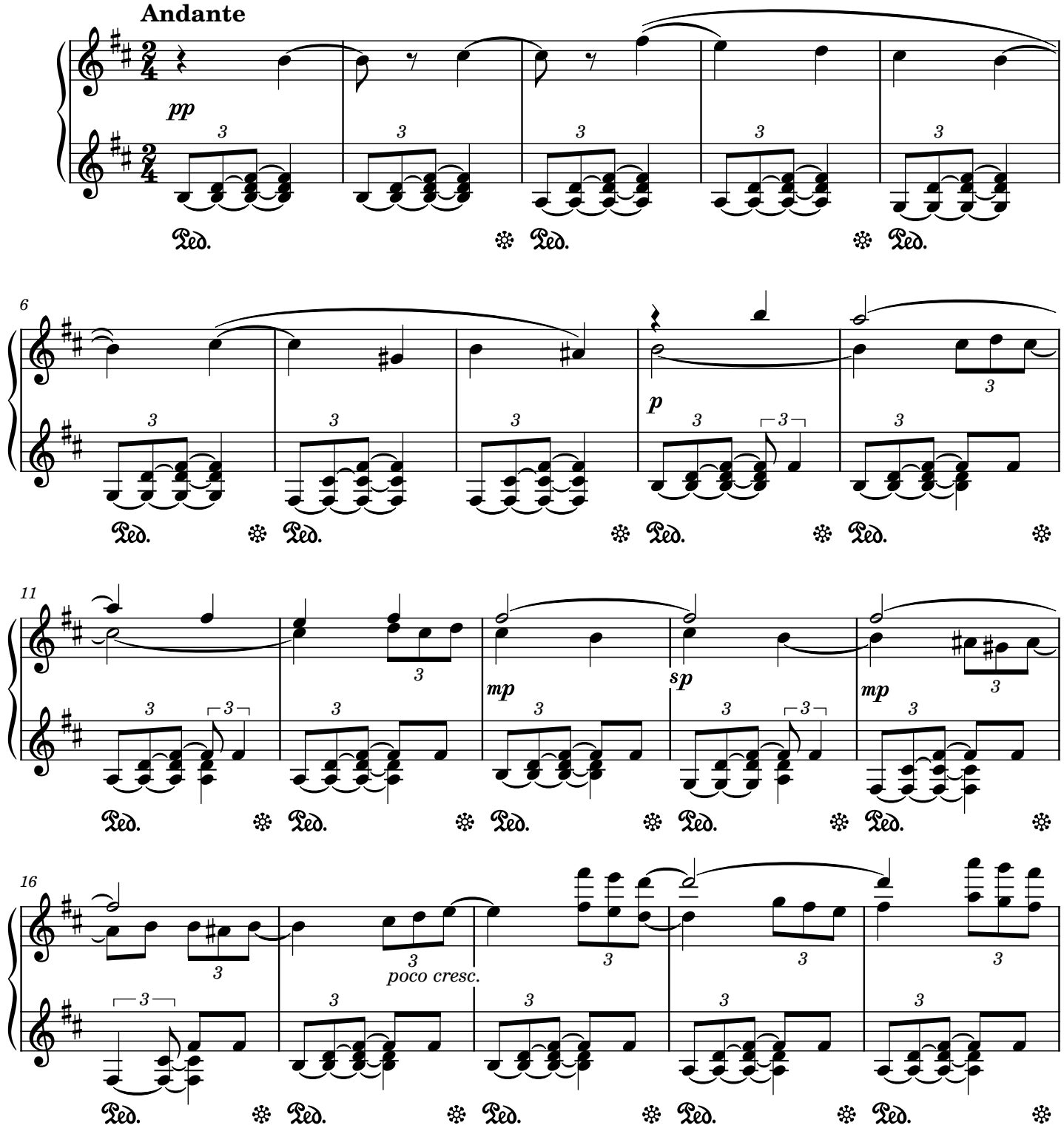

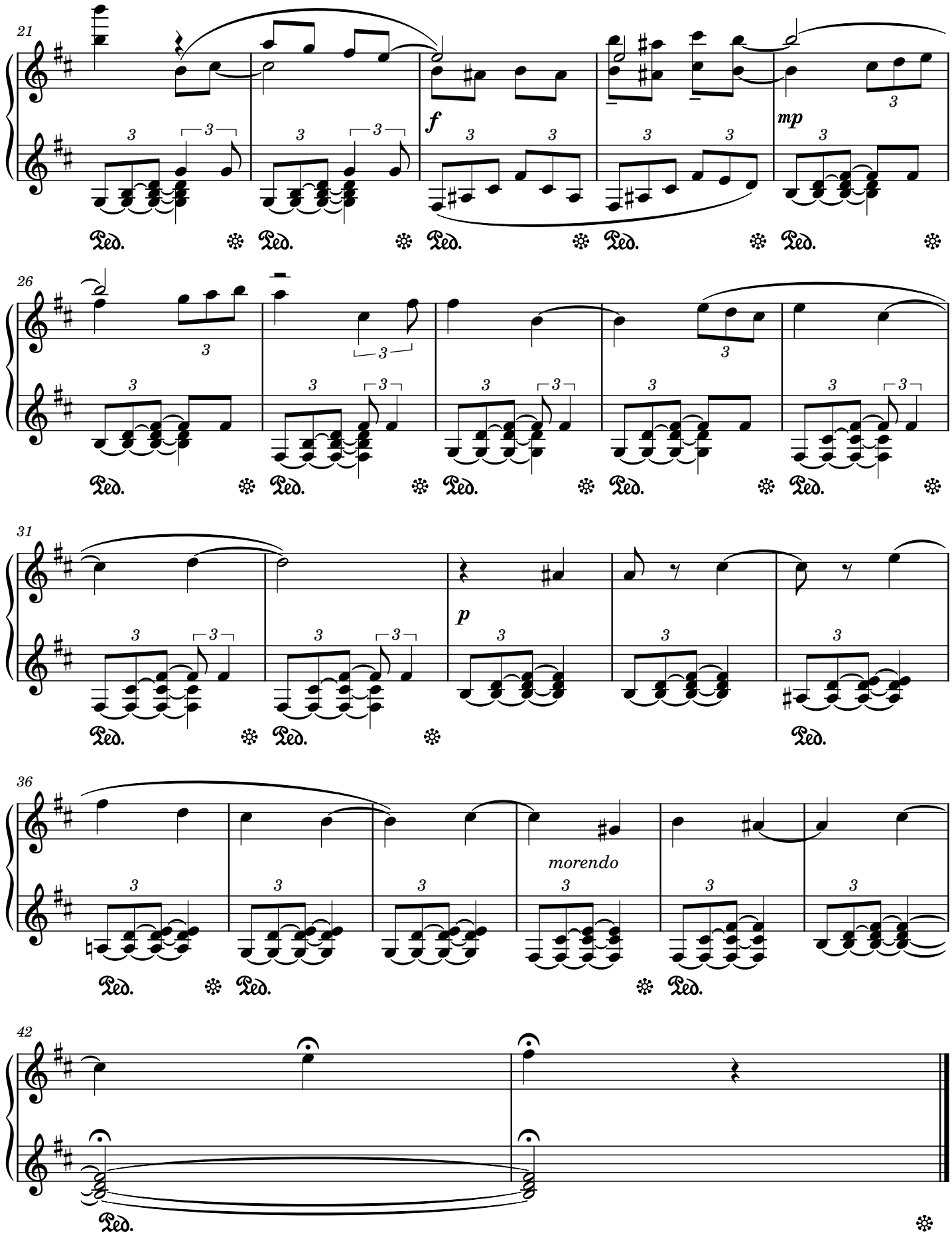
21
f
mp
26
31
p
36
morendo
42

Тарантела

Олександр Білаш

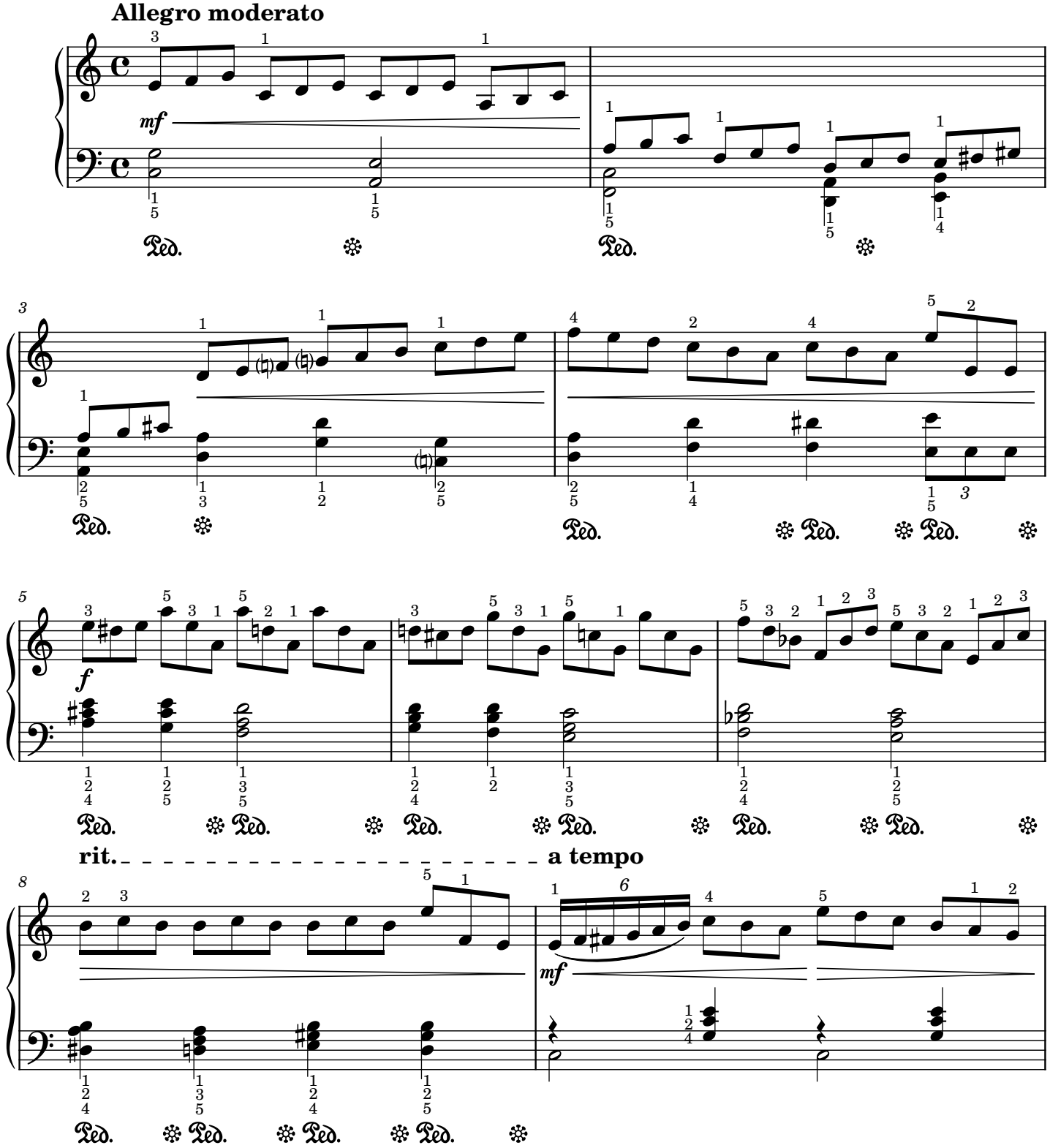

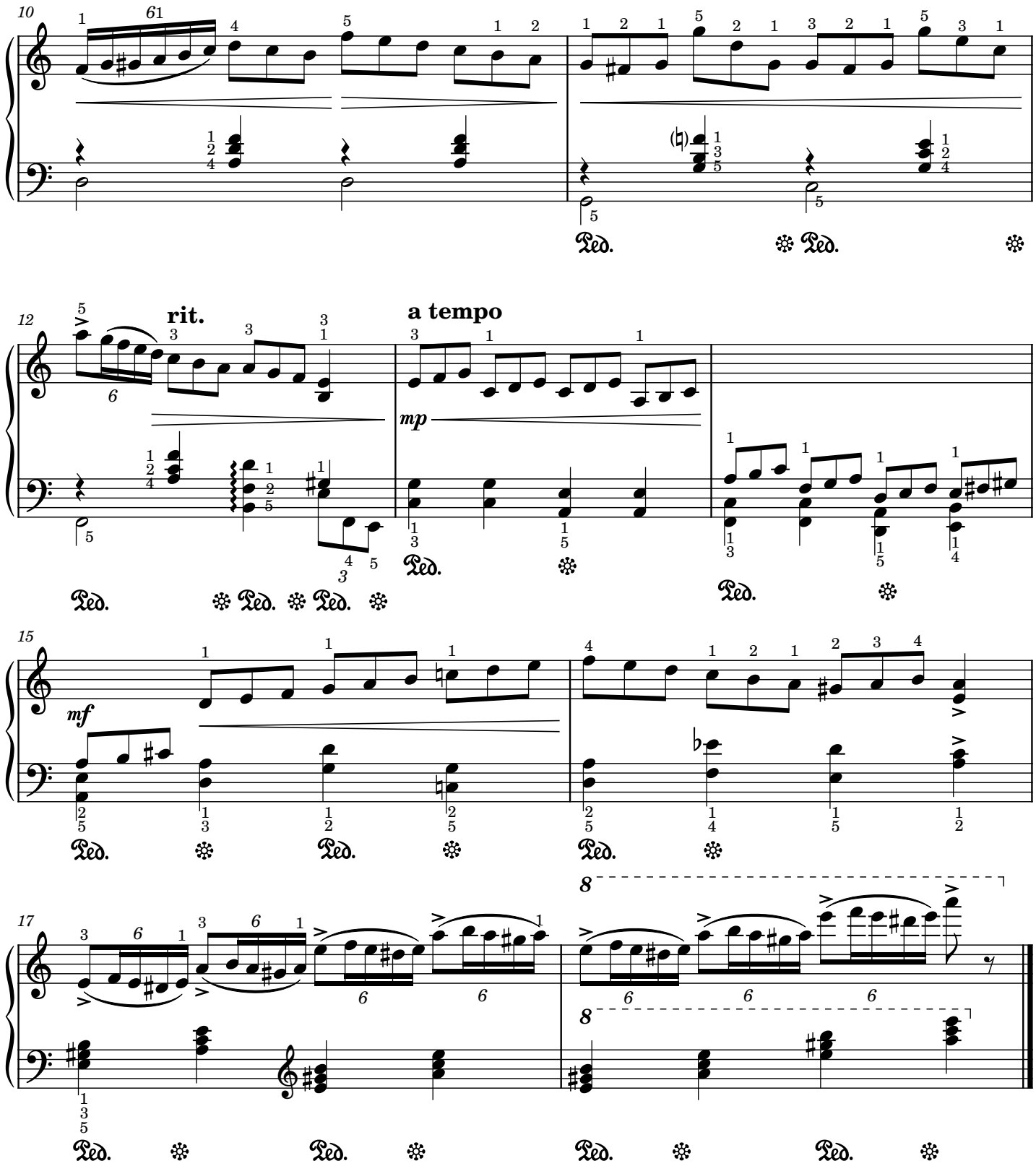
10
12
rit.
a tempo
mp
15
mf
17
8
Ped.

«Рух»

Євген Льонко

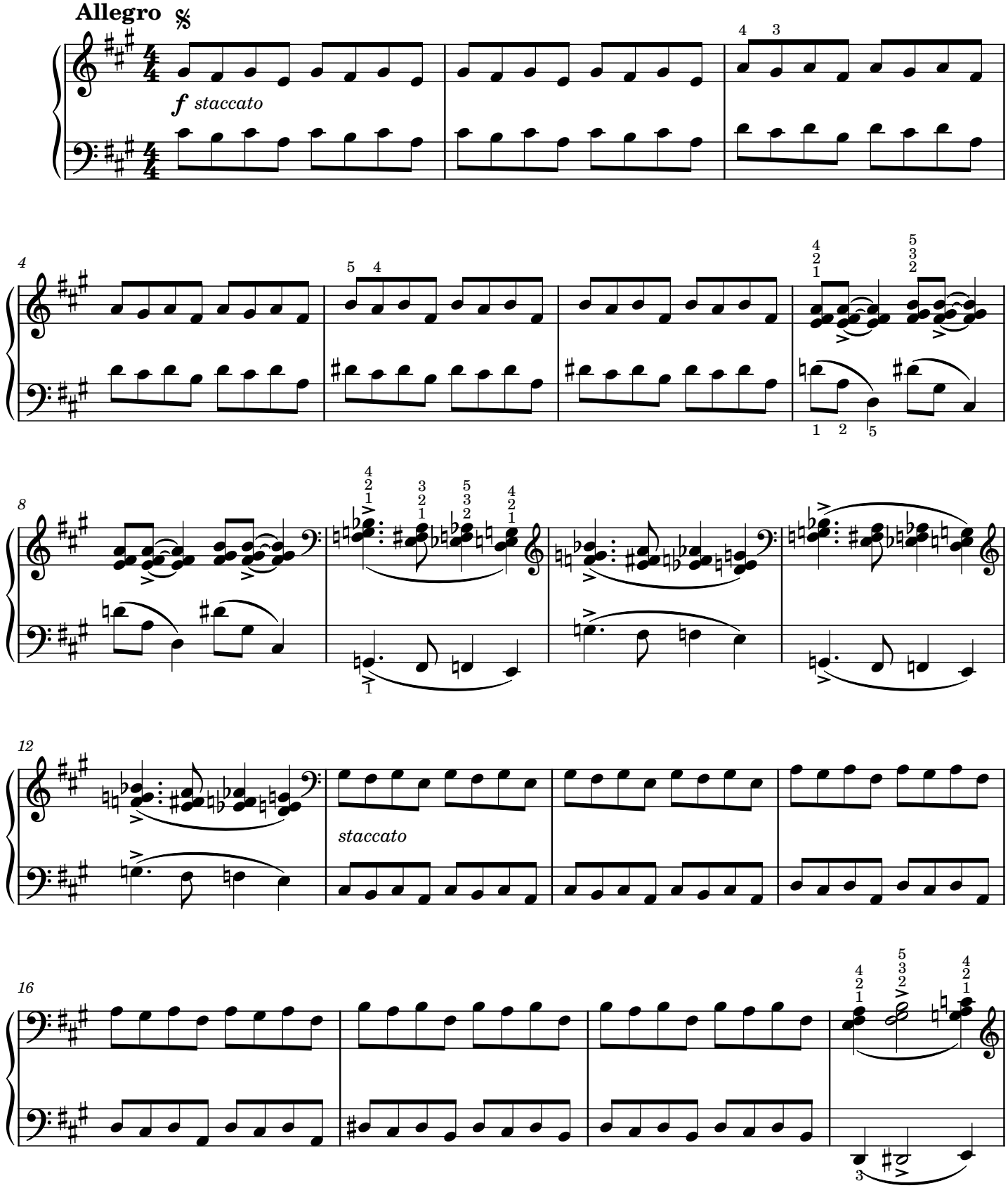

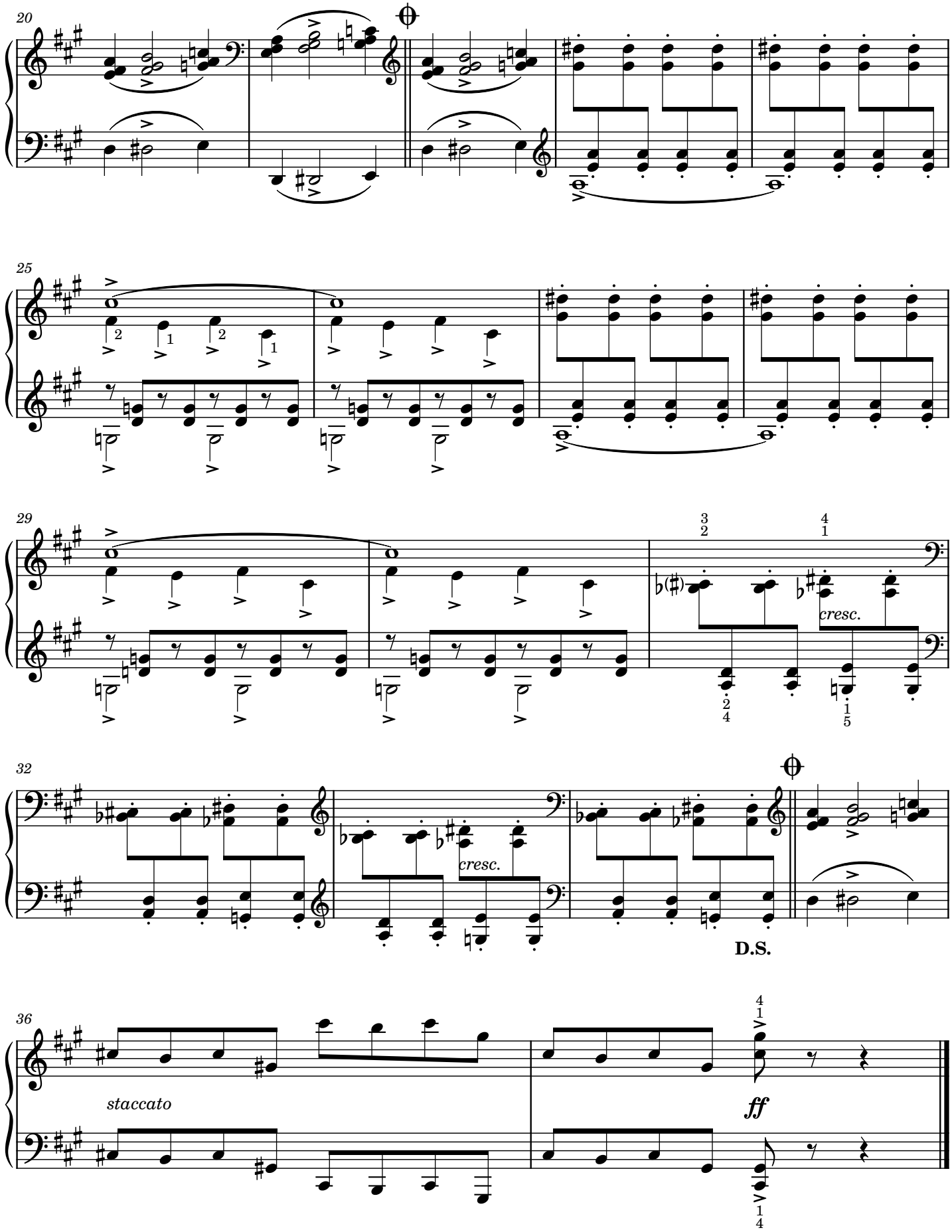
20
25
29
cresc.
32
cresc.
D.S.
36
staccato
ff

Прелюдія

Євгенія Самойлова

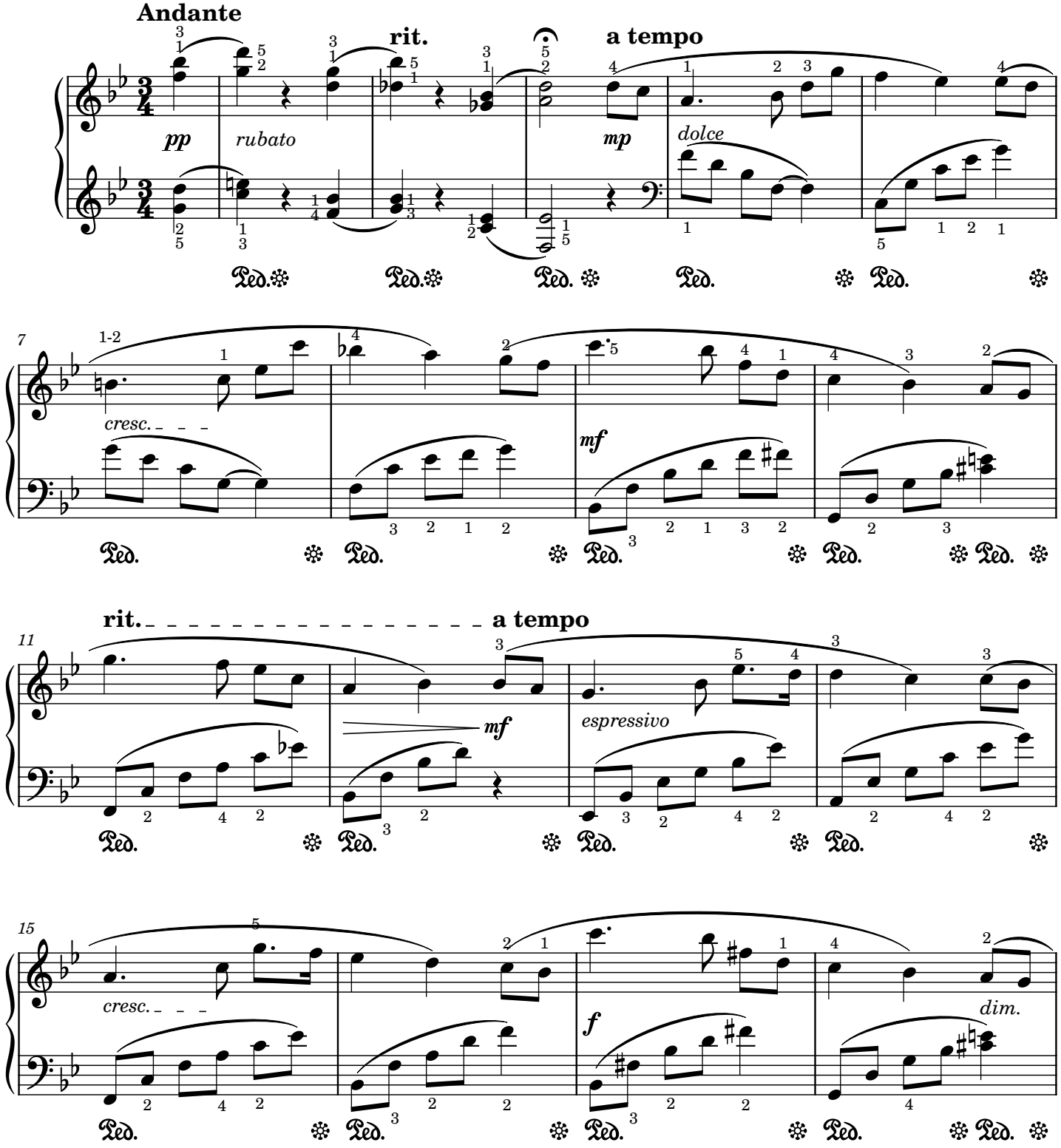

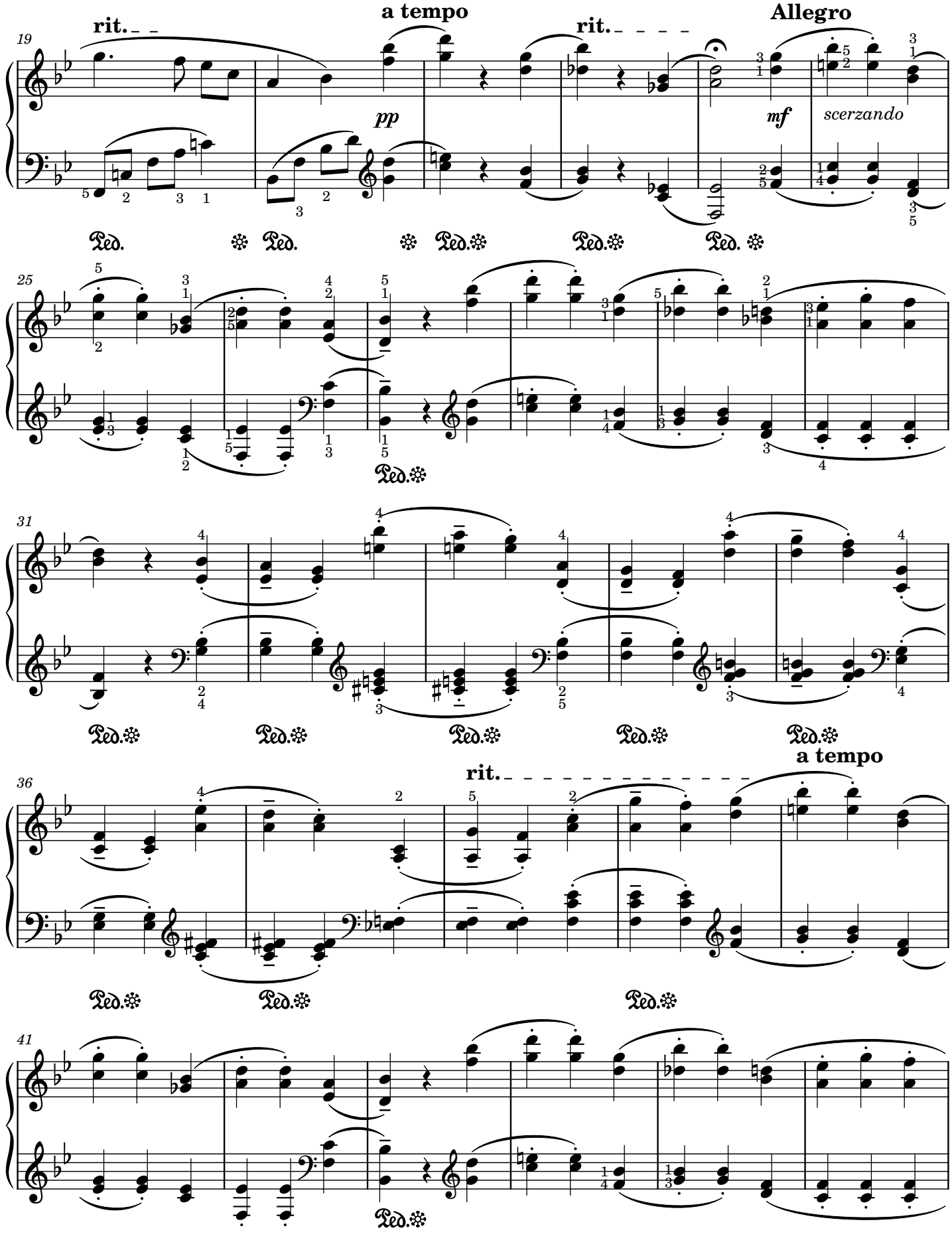
19
rit.
a tempo
pp
rit.
Allegro
mf
scerzando
Ped.
25
Ped.
31
Ped.
36
rit.
a tempo
Ped.
41
Ped.

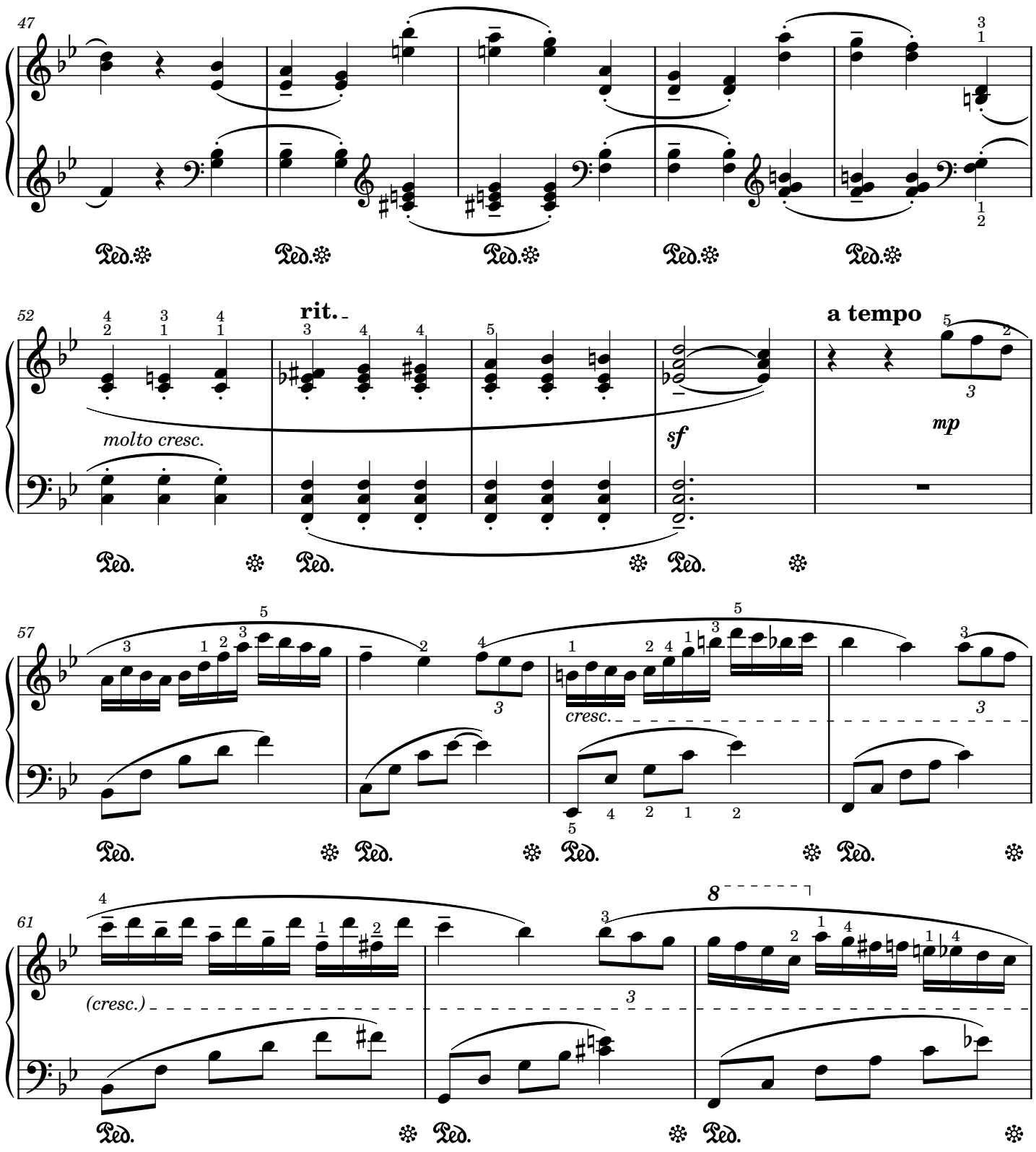
47
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
52
rit.
molto cresc.
sf
a tempo
mp
Ped.
Ped.
Ped.
57
cresc.
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
61
(cresc.)
8
Ped.
Ped.
Ped.

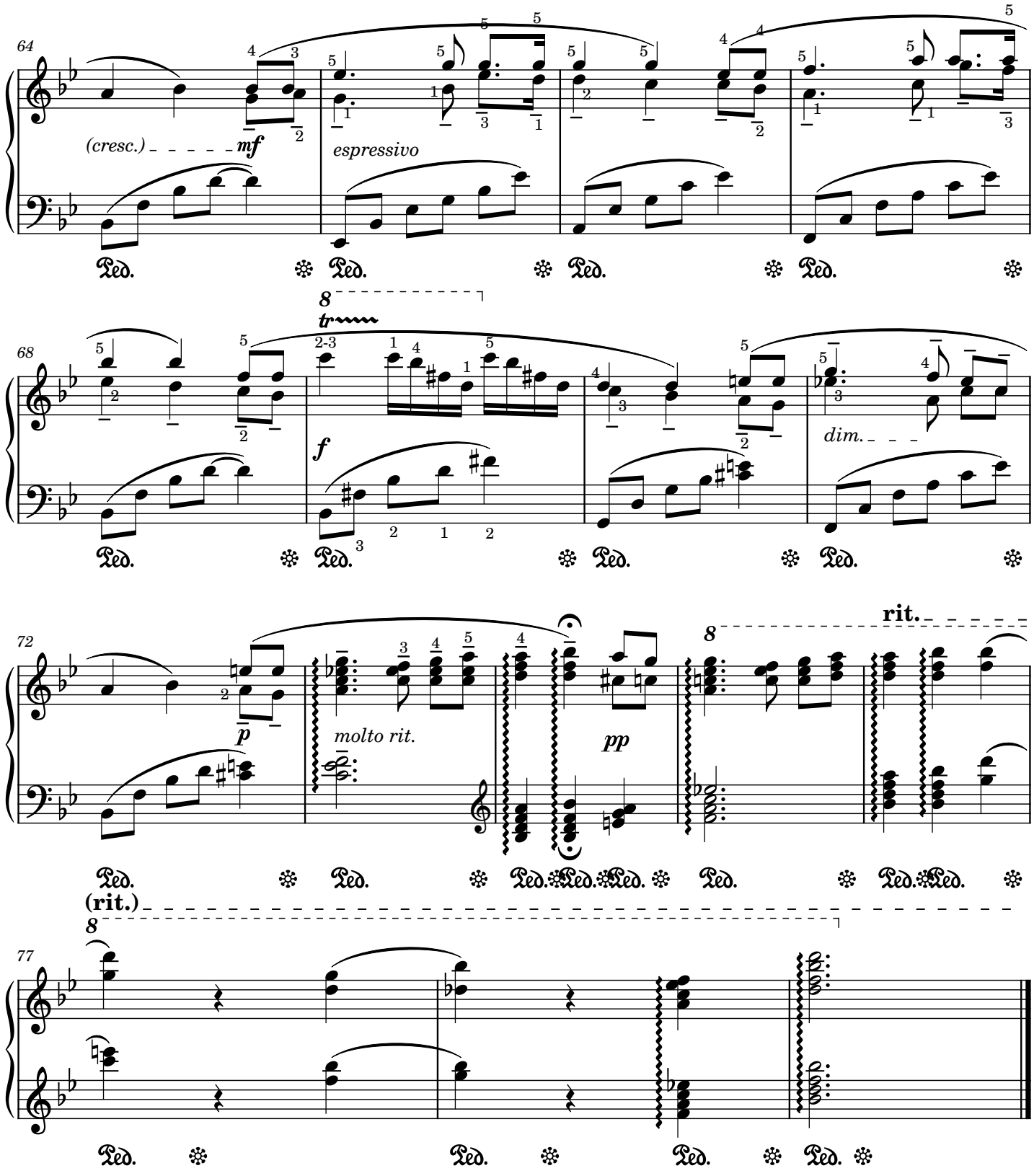
64
(cresc.)
mf
espressivo
68
tr
f
dim.
72
p
molto rit.
pp
rit.
(rit.)
77

«Неспокійне листя»

Тетяна Ростимашенко

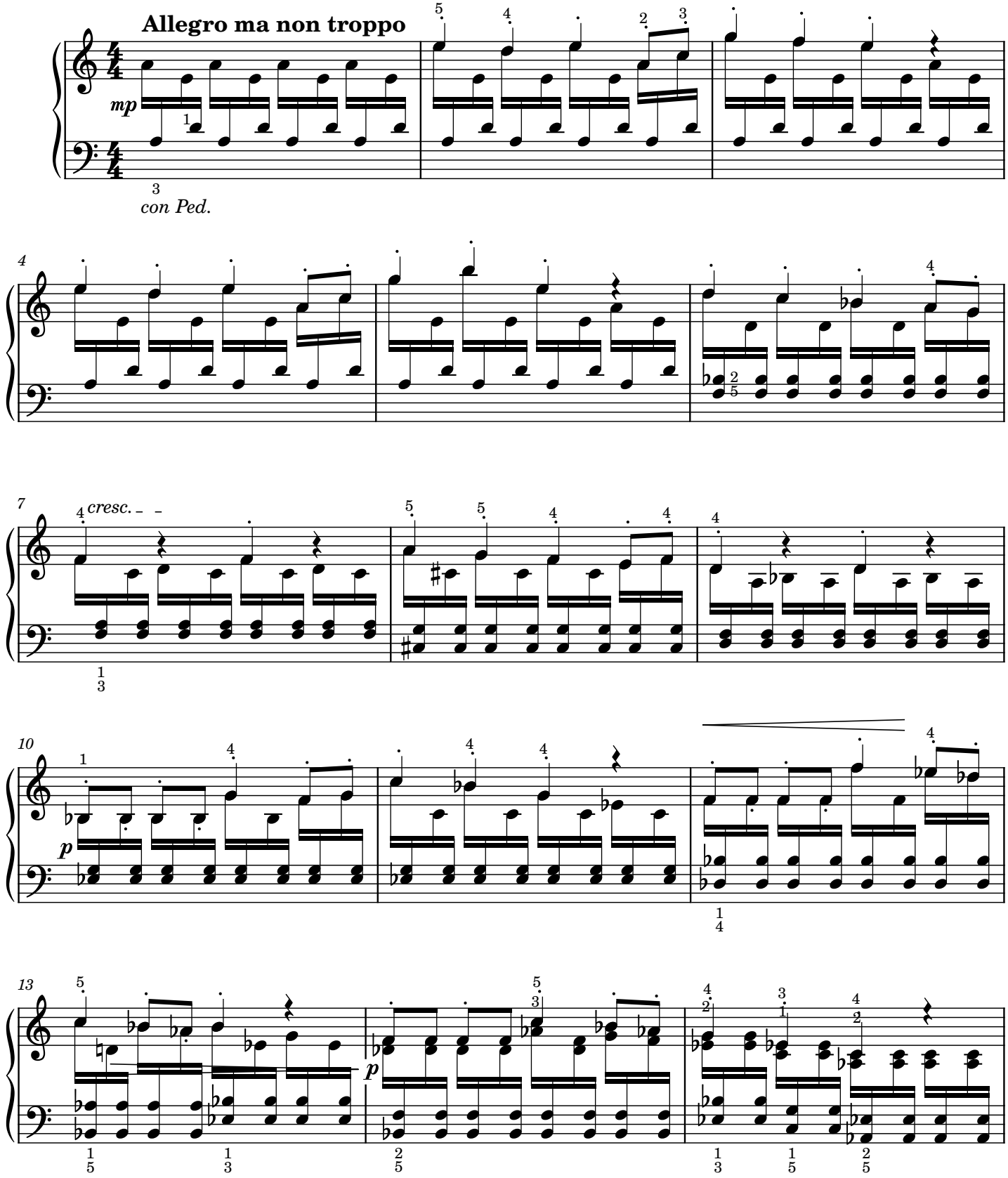

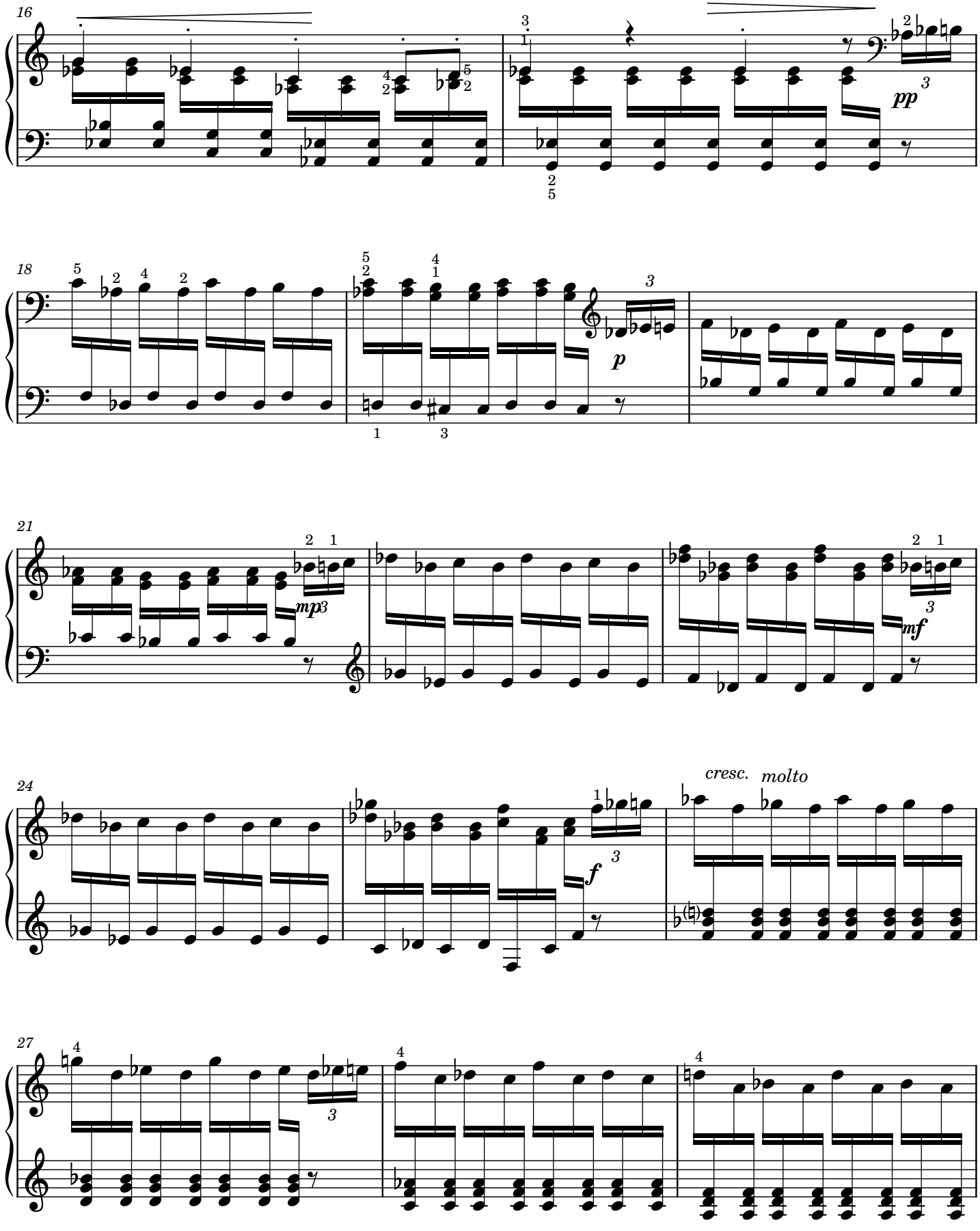
16
pp
18
p
21
mp
mf
24
f
cresc.
molto
27

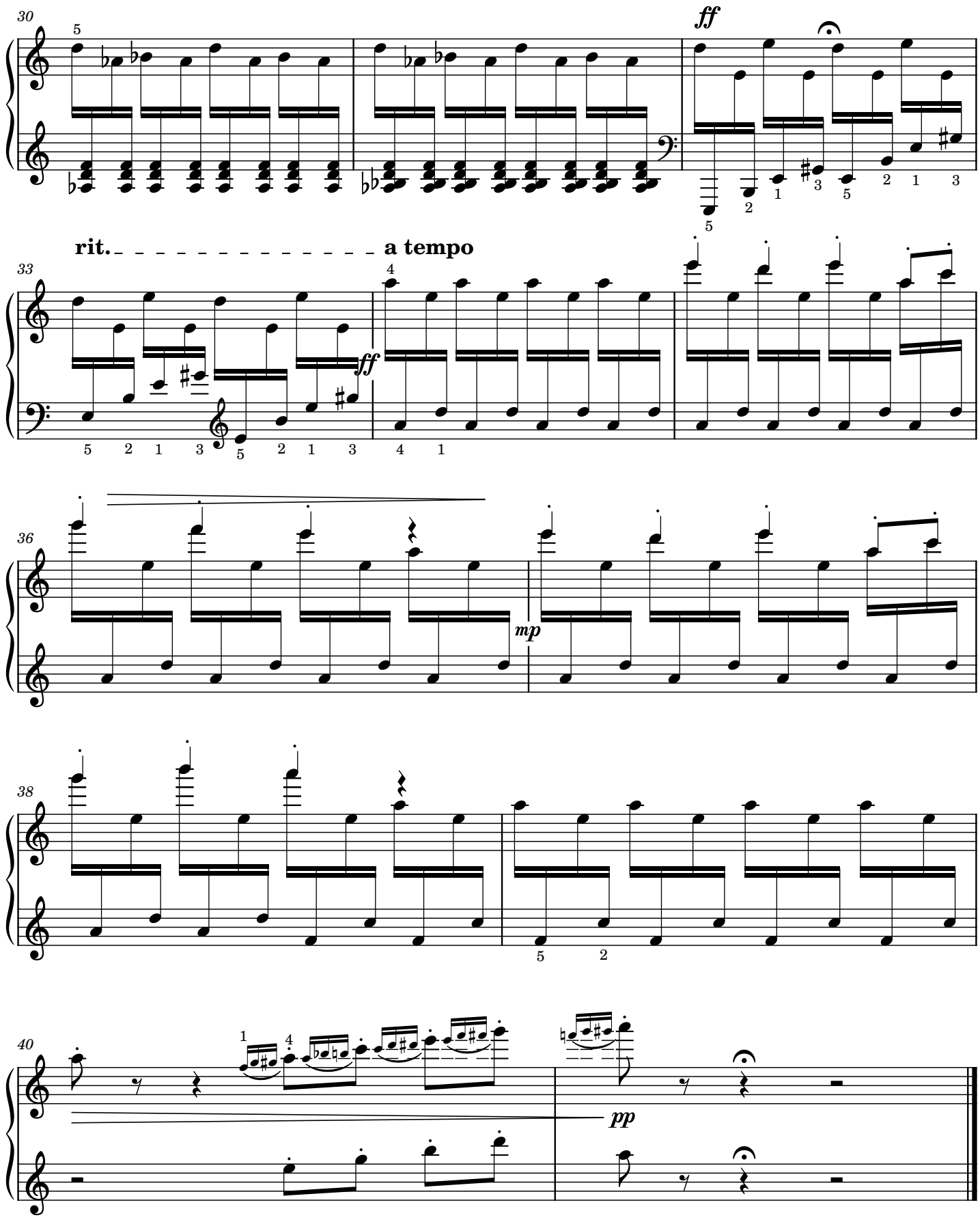
30
ff
rit.
a tempo
33
ff
36
mp
38
40
pp

Токата

"Заметіль"

(друга редакція)

Юрій Зубай

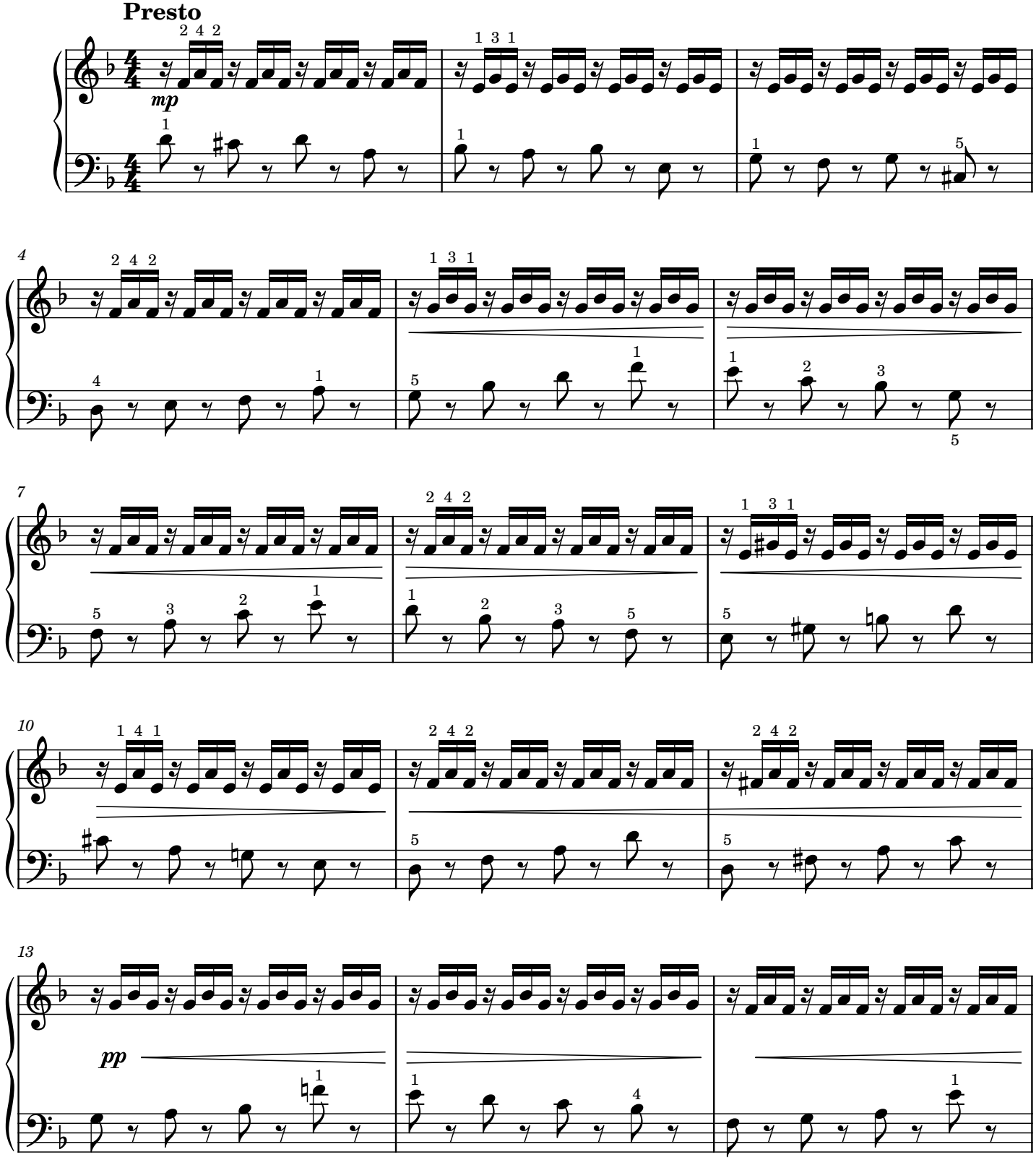

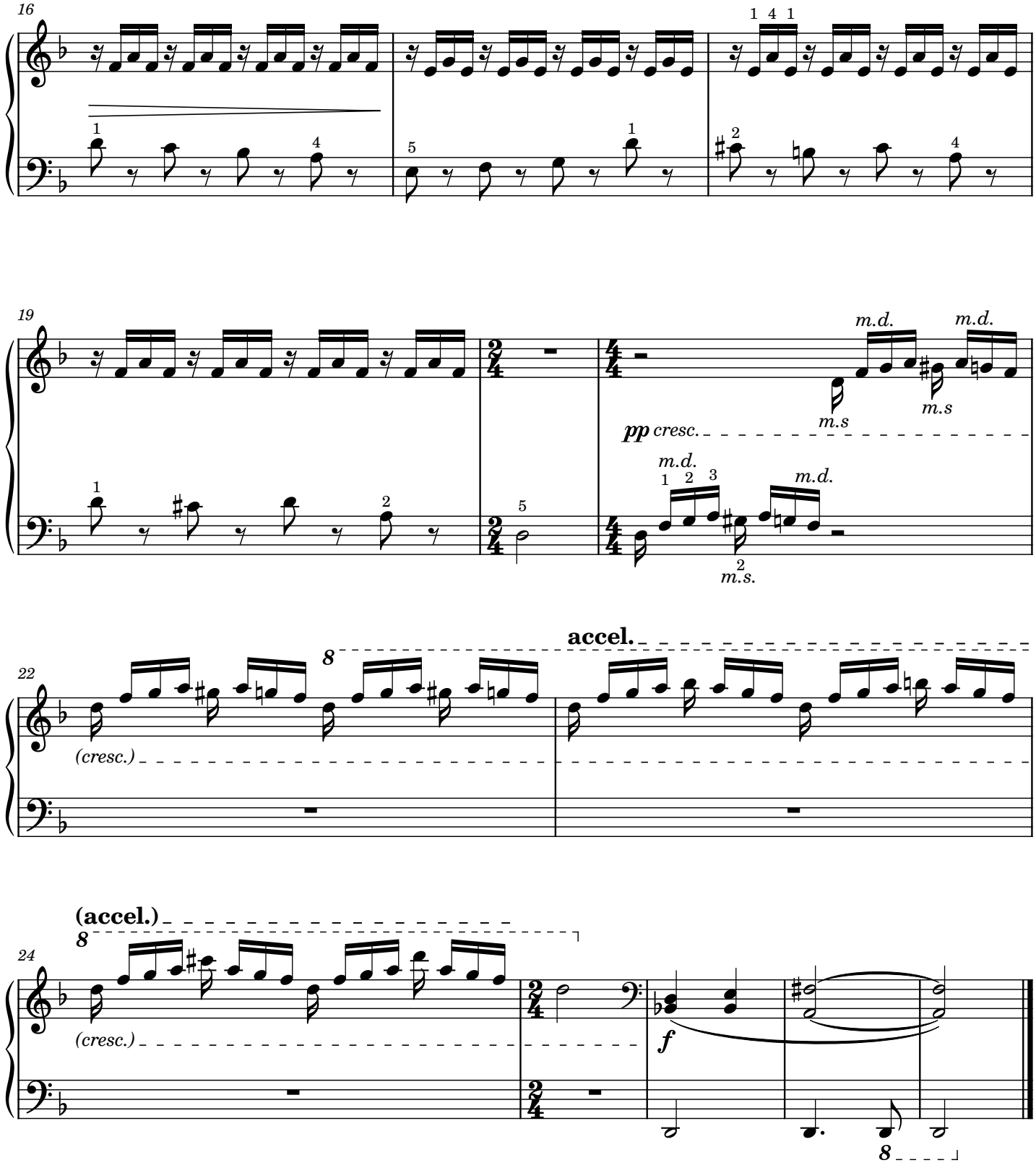
16
19
m.d.
m.d.
m.s
m.s
pp cresc.
m.d.
m.d.
m.s.
22
accel.
8
(cresc.)
24
(accel.)
8
(cresc.)
f
8

Етюд-марш «Героїчний»

на тему пісні
"Ой, у лузі червона калина" С. Чарнецького

Юрій Зубай

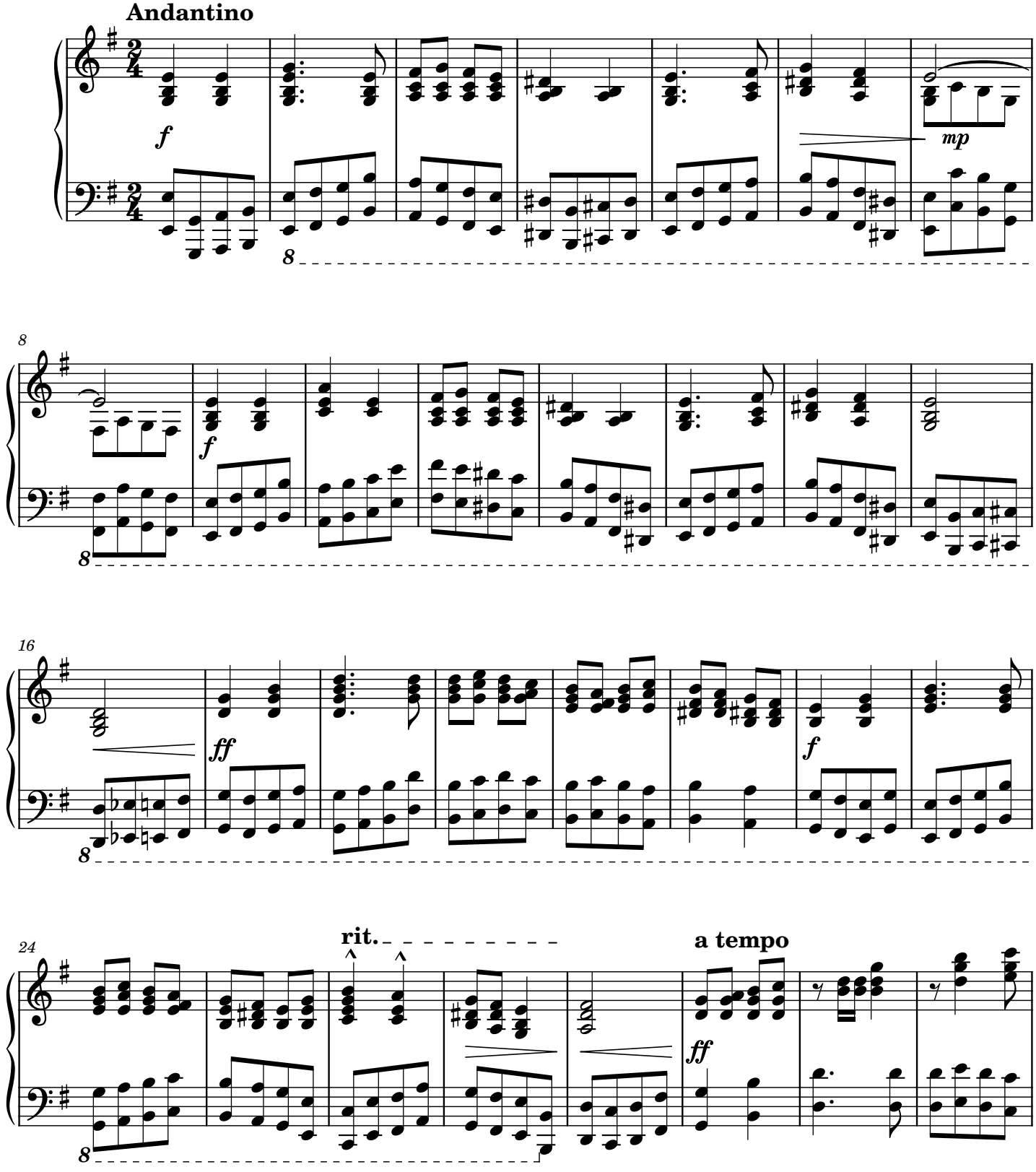

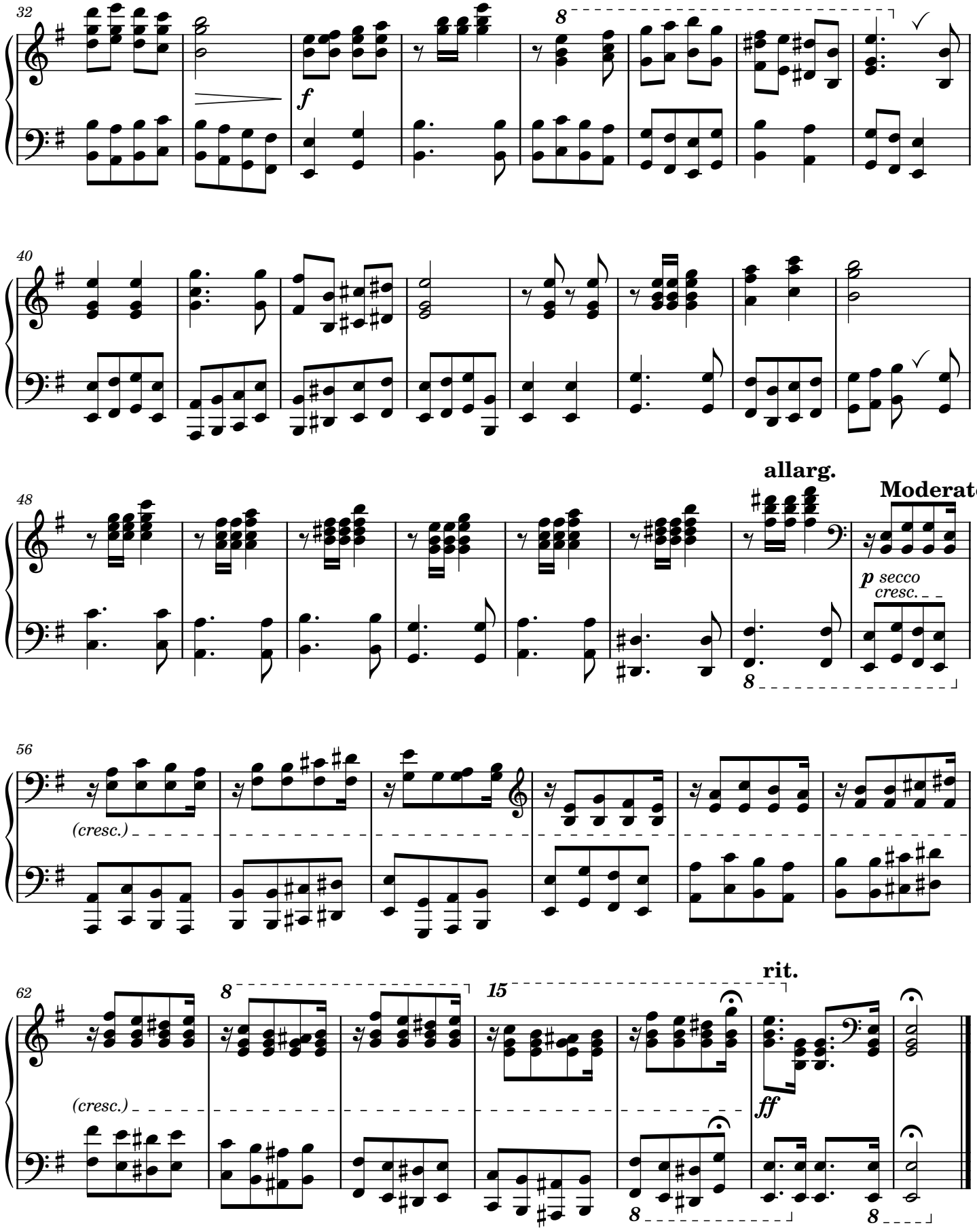
32
f
8
40
48
allarg.
Moderato
p secco
cresc.
8
56
(cresc.)
62
8
15
rit.
(cresc.)
ff
8
8

Ноктюрн

Юрій Зубай

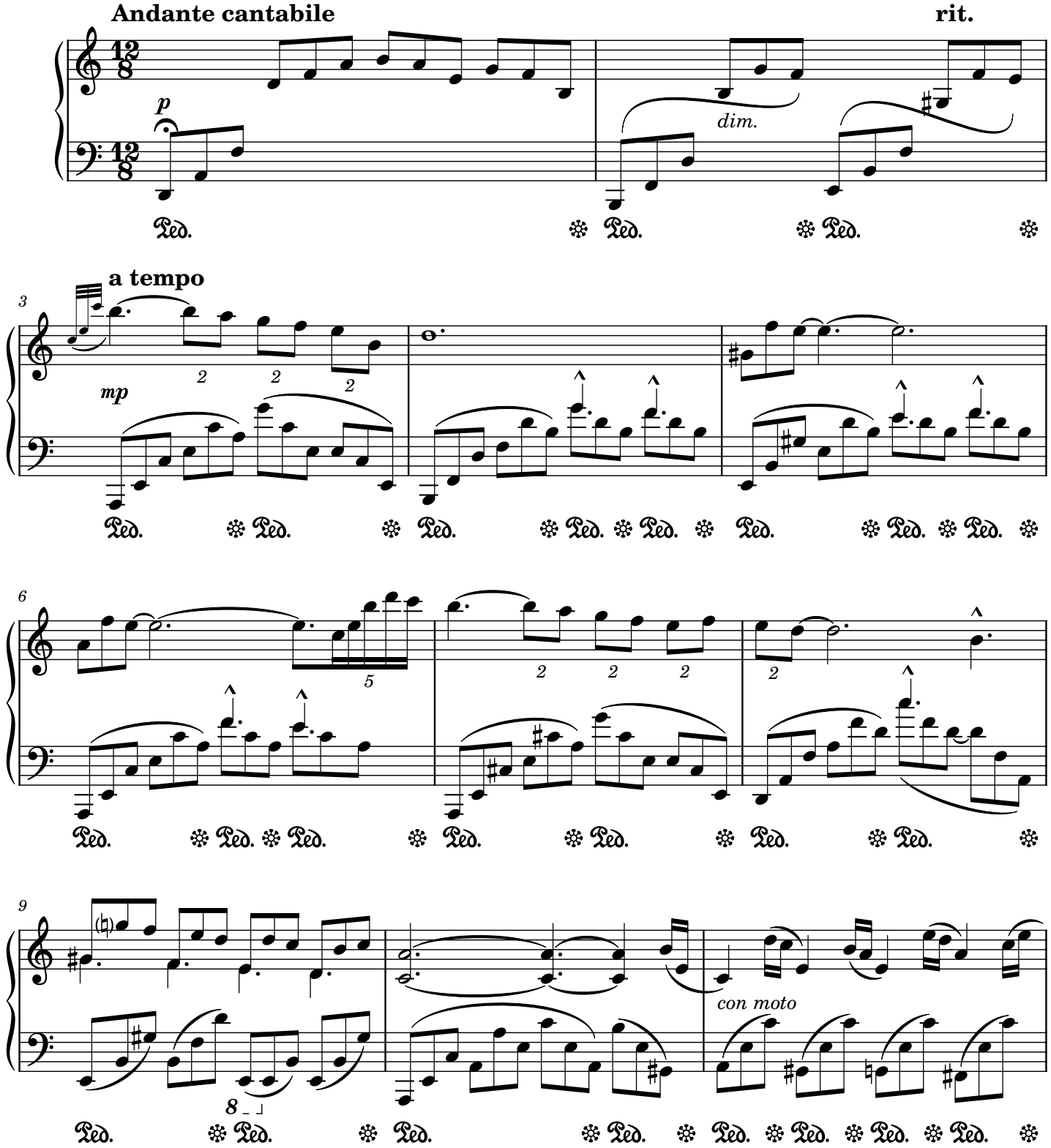

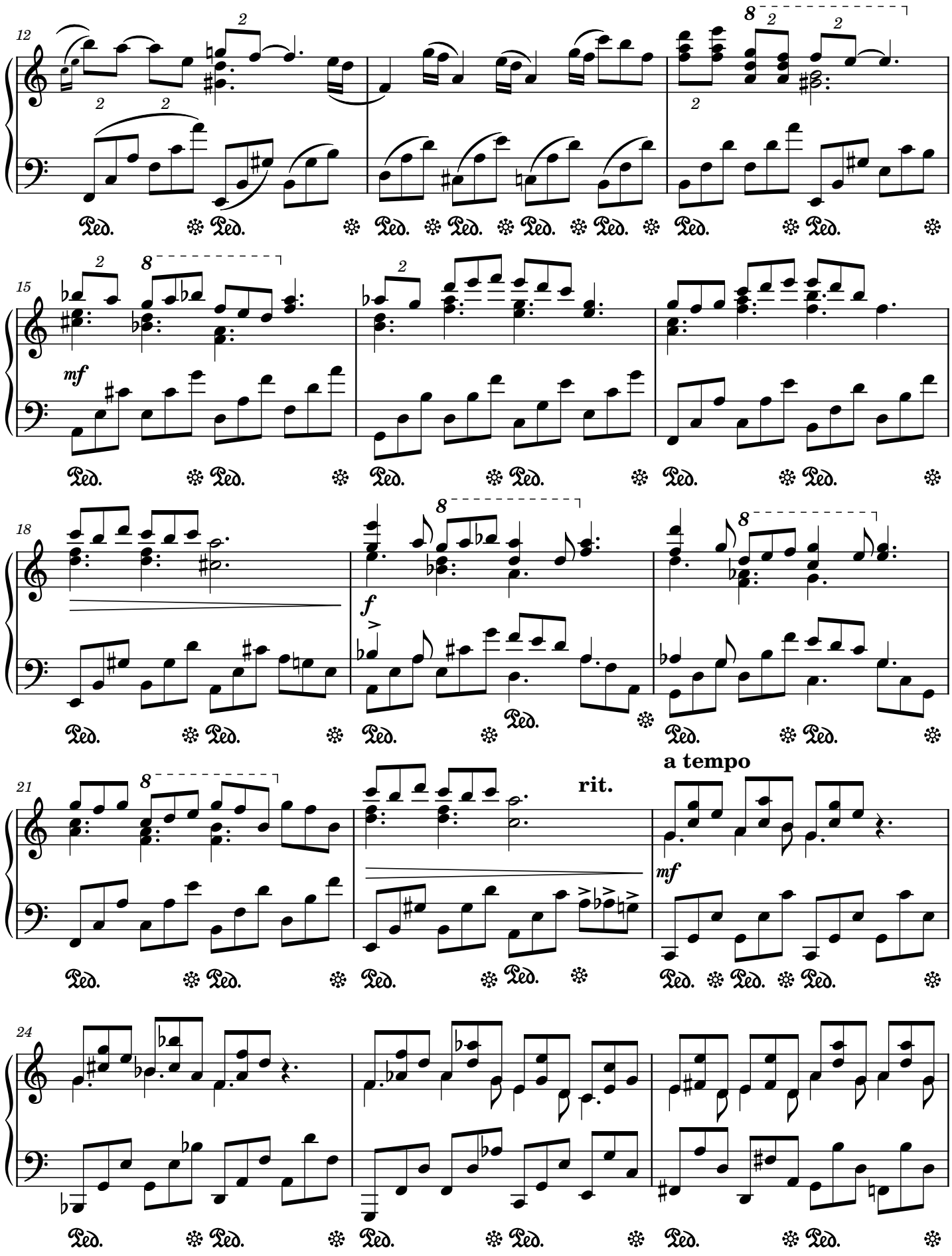
12
15
mf
18
f
21
rit.
a tempo
mf
24

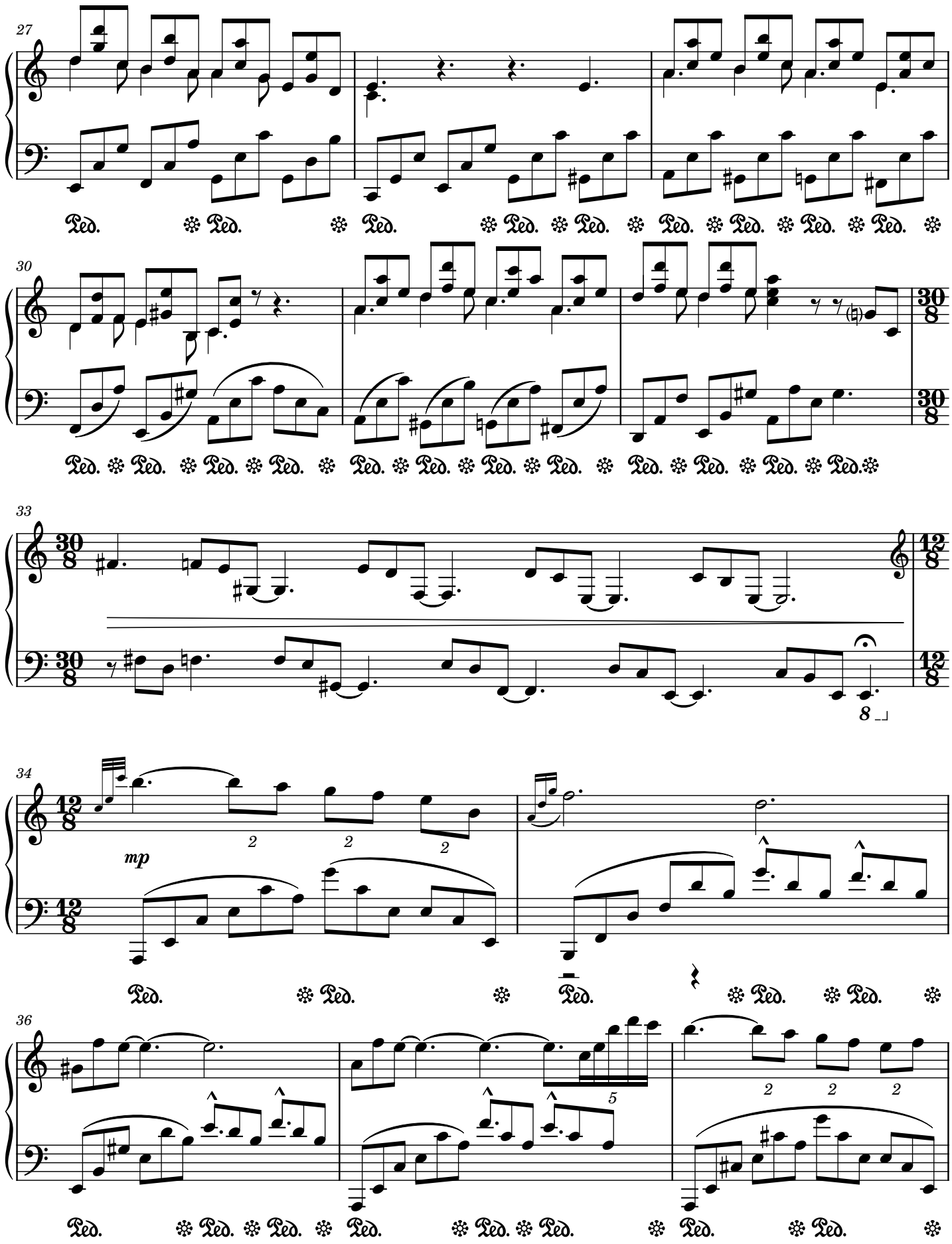
27
Ped.
30
33
34
mp
36

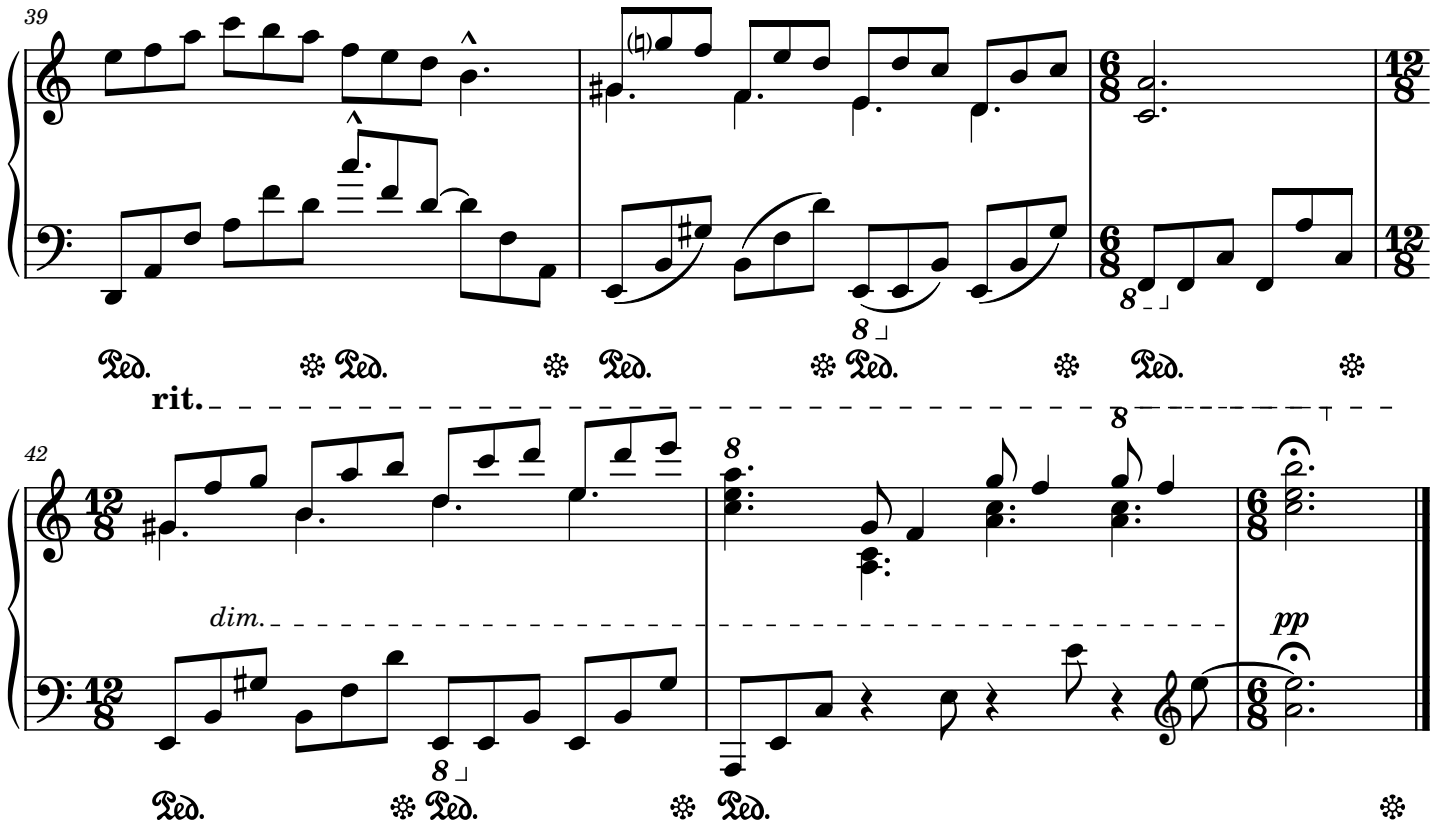

«Ти ж мене підманула...»

Обробка української народної пісні

Геннадій Без'язичний

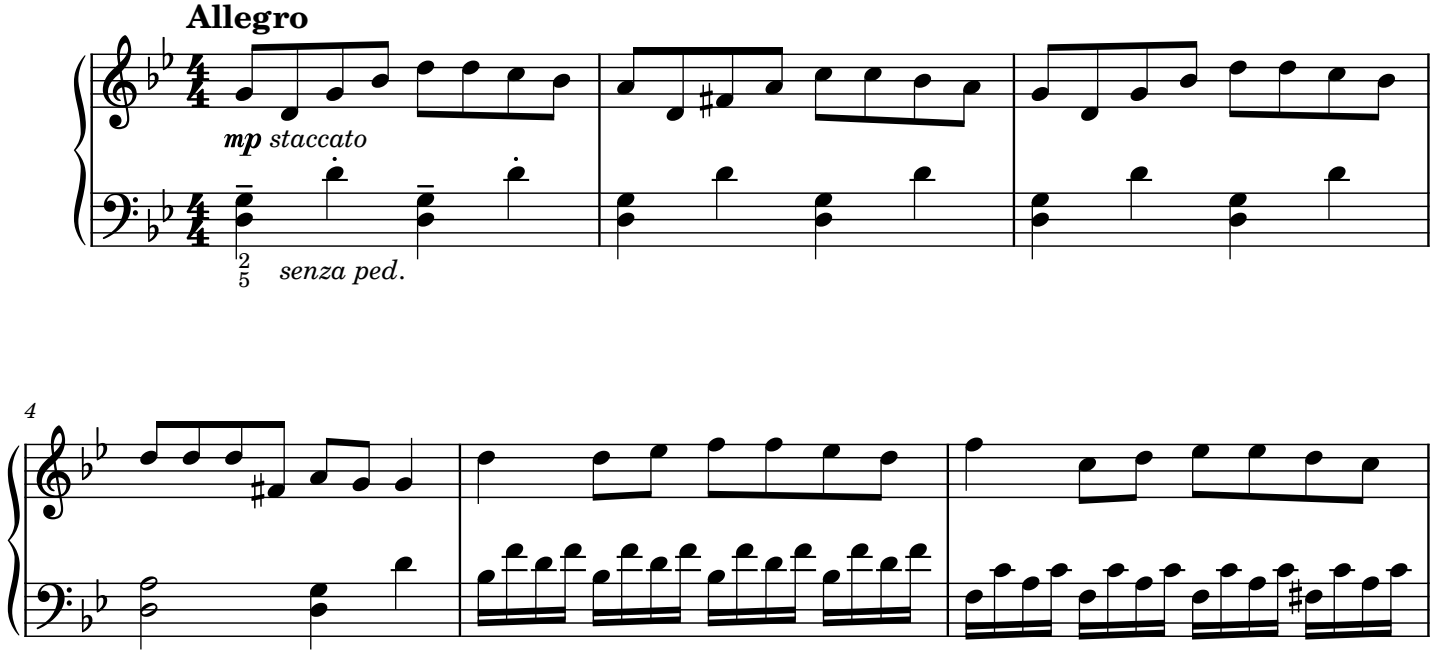

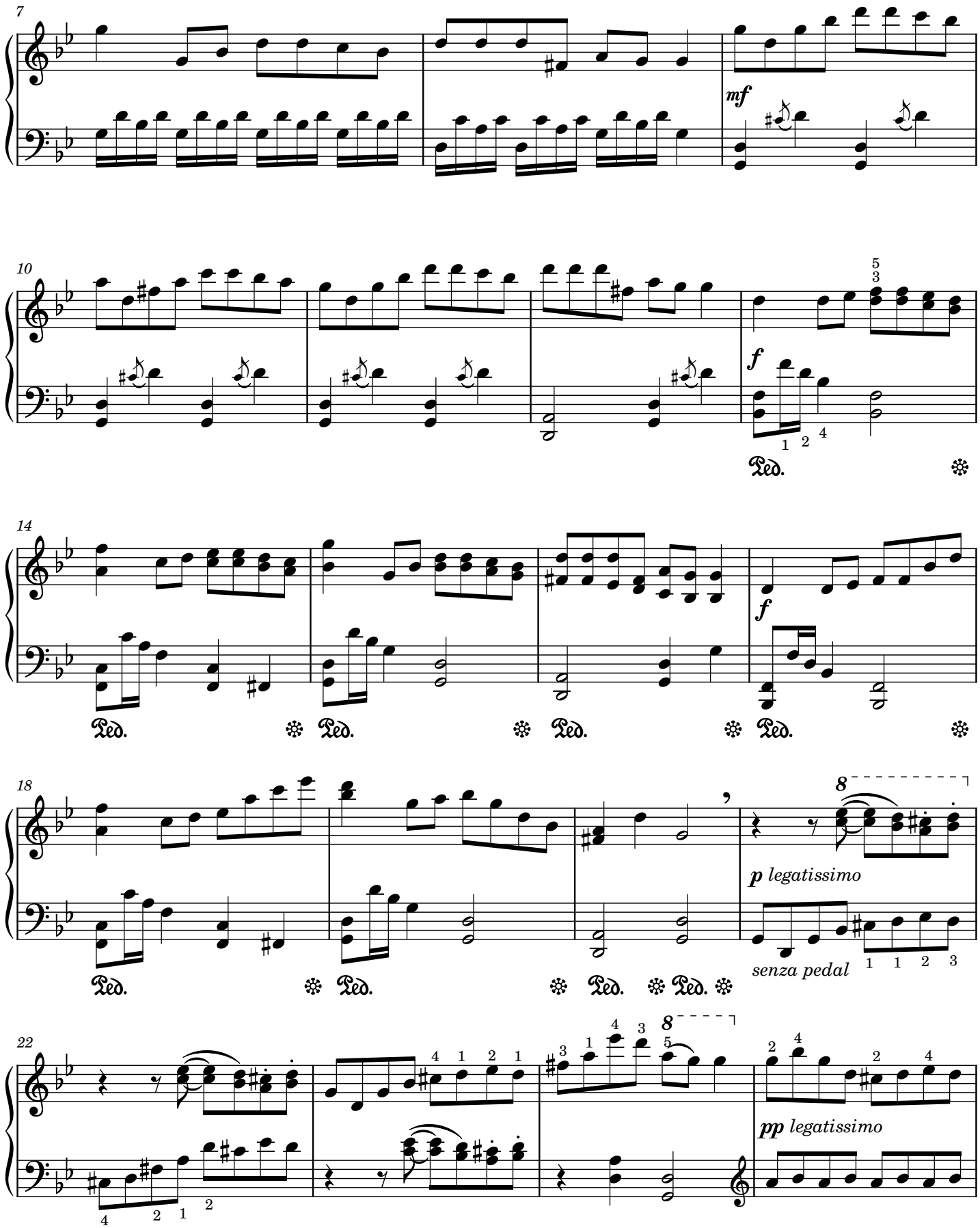
7
mf
10
f
Ped.
14
f
Ped.
18
p legatissimo
senza pedal
22
pp legatissimo

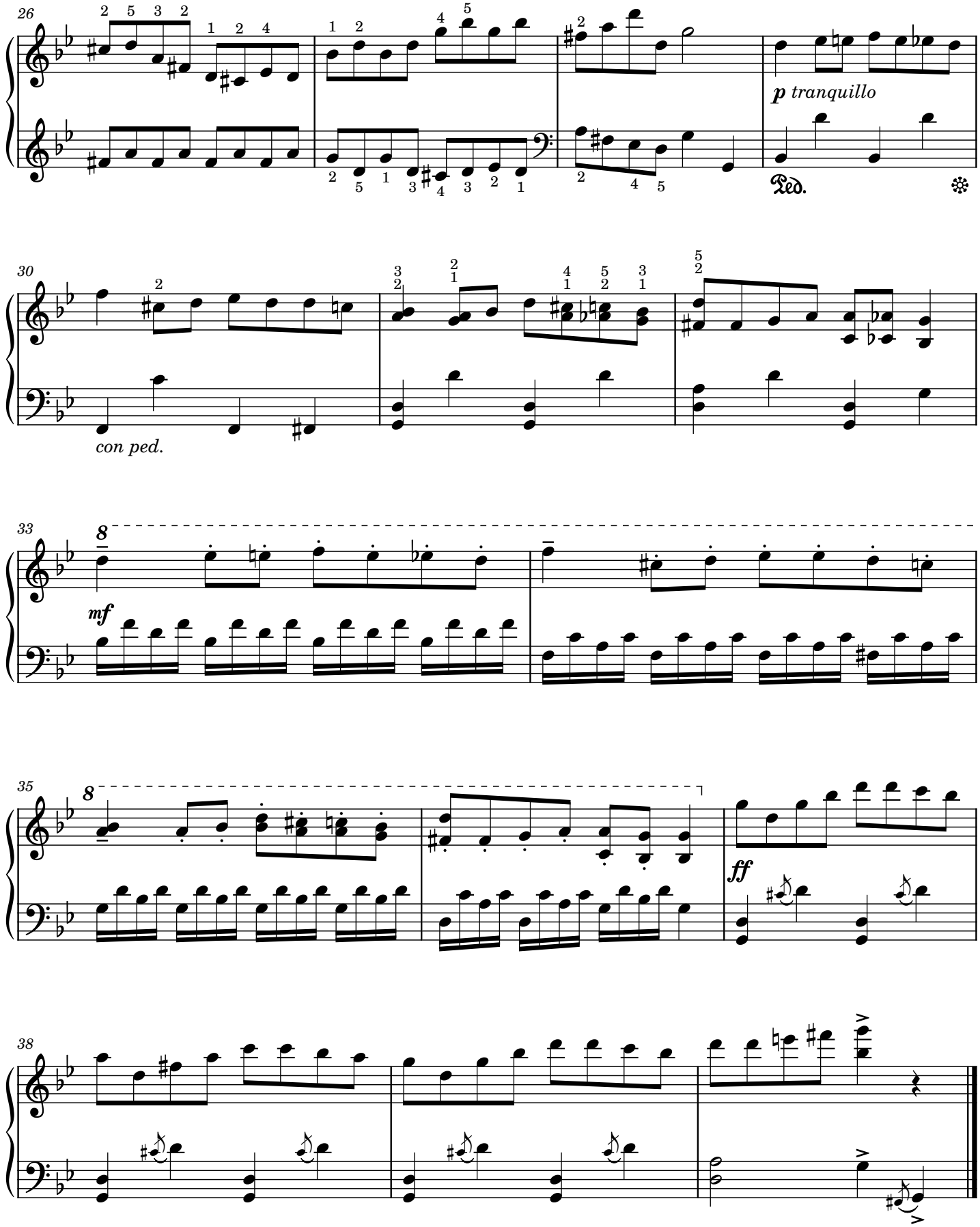
26
p tranquillo
Ped.
30
con ped.
33
mf
35
ff
38

«Ніч яка місячна»

Фантазія на тему української народної пісні

Лариса Забара

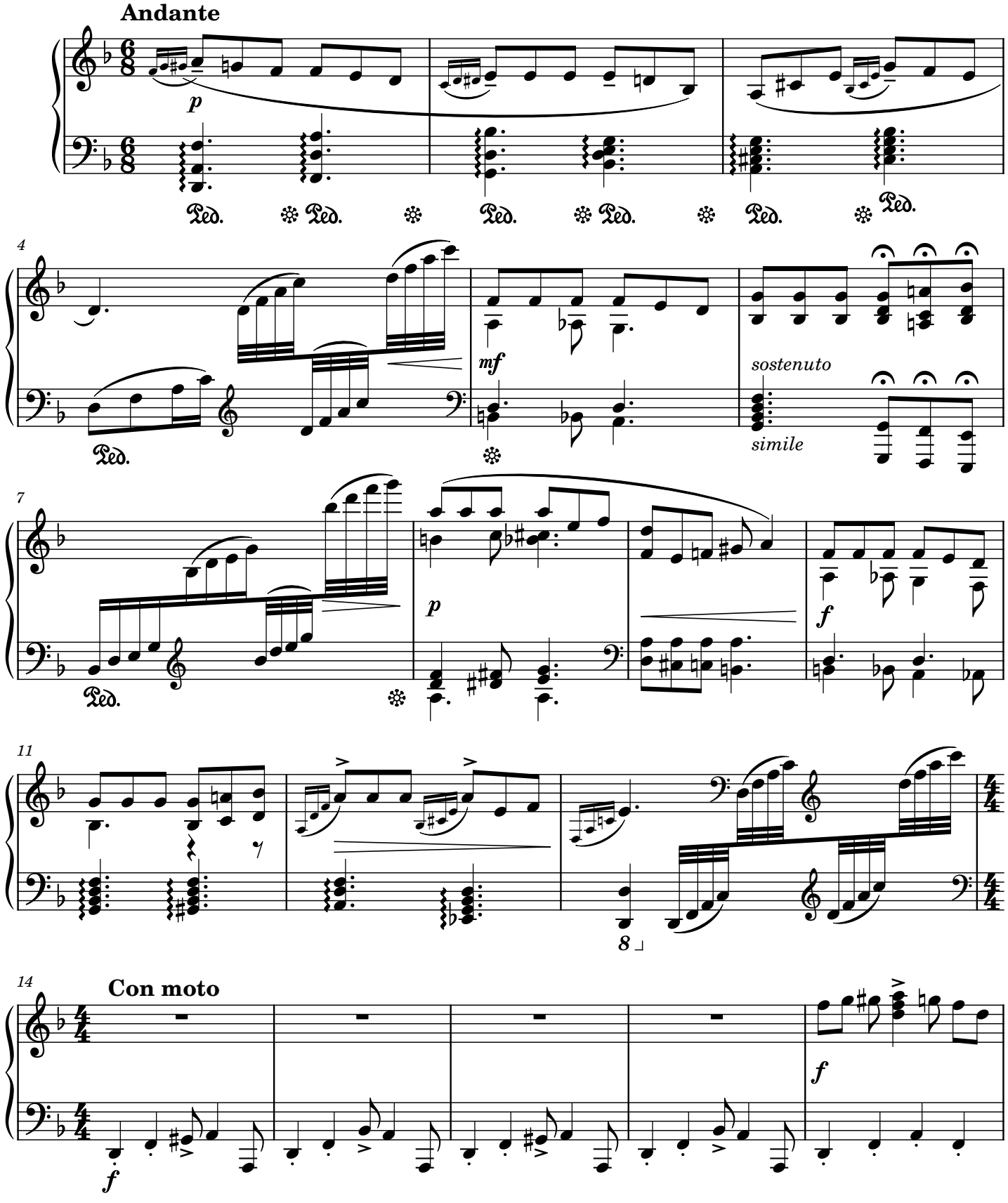

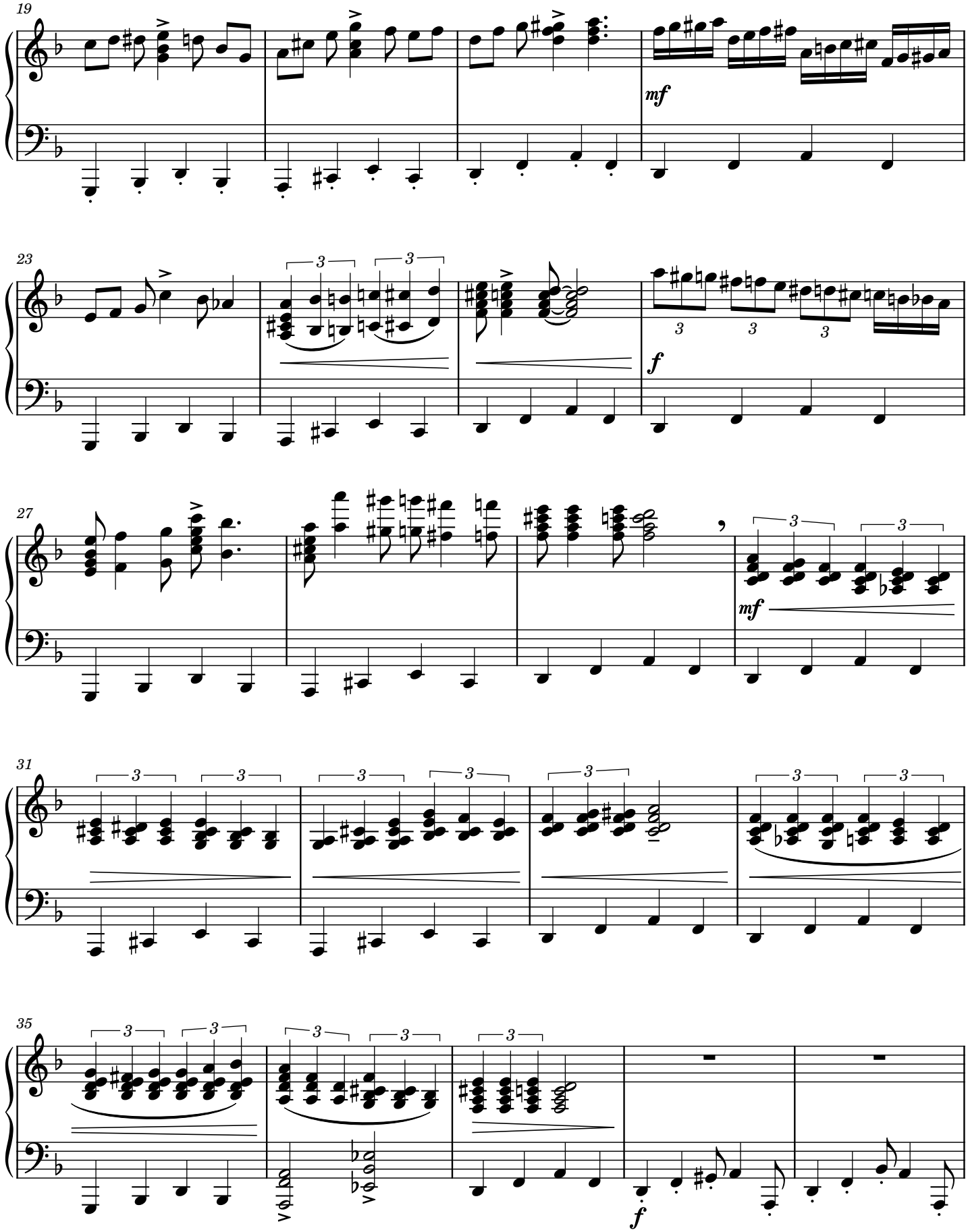
19
mf
23
3
3
3
3
3
f
27
mf
31
3
3
3
3
3
3
3
3
35
3
3
3
3
3
f

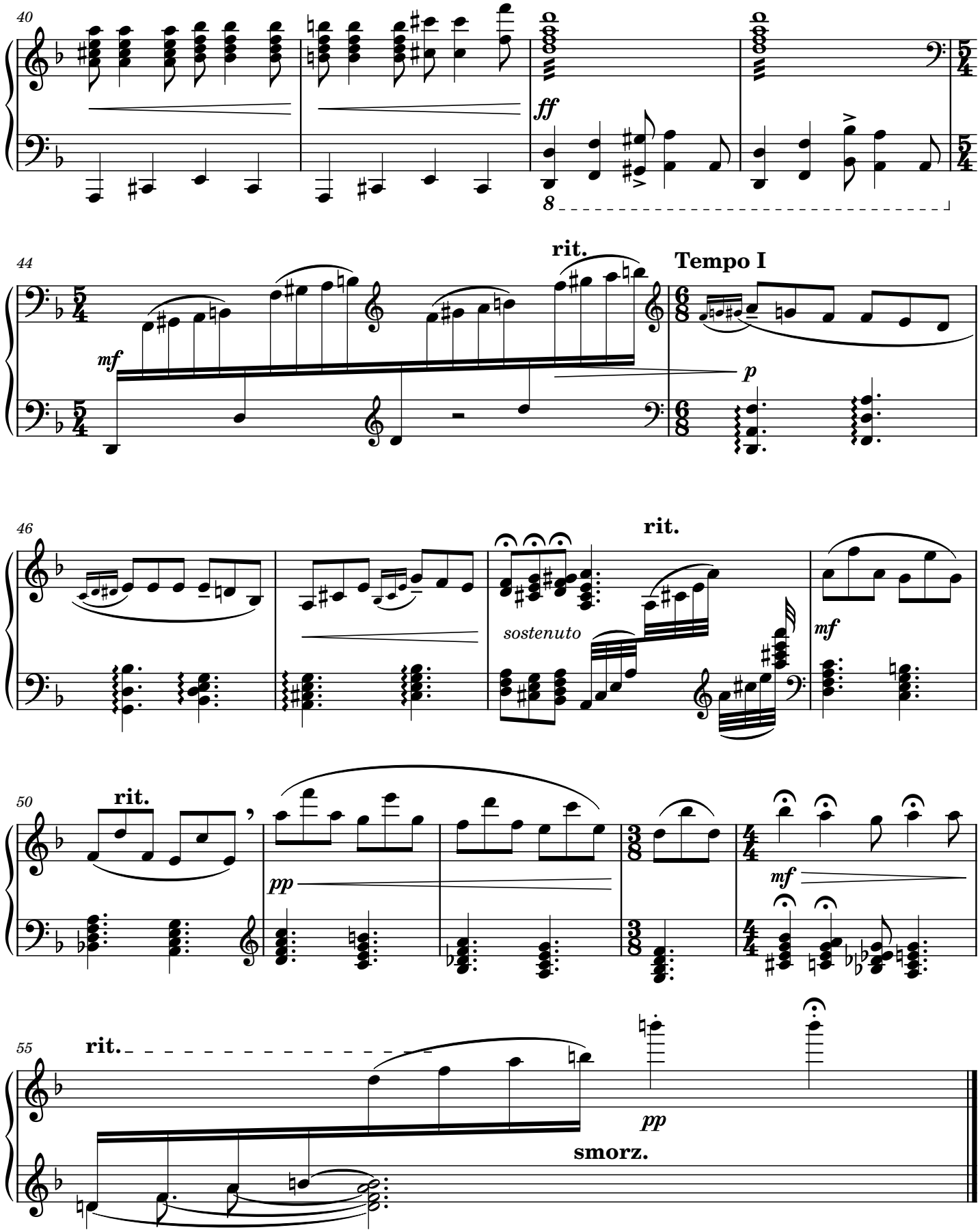
40
ff
8
44
rit.
Tempo I
mf
p
46
rit.
sostenuto
mf
50
rit.
pp
mf
55
rit.
pp
smorz.

«Імпровізація»

Людмила Юріна

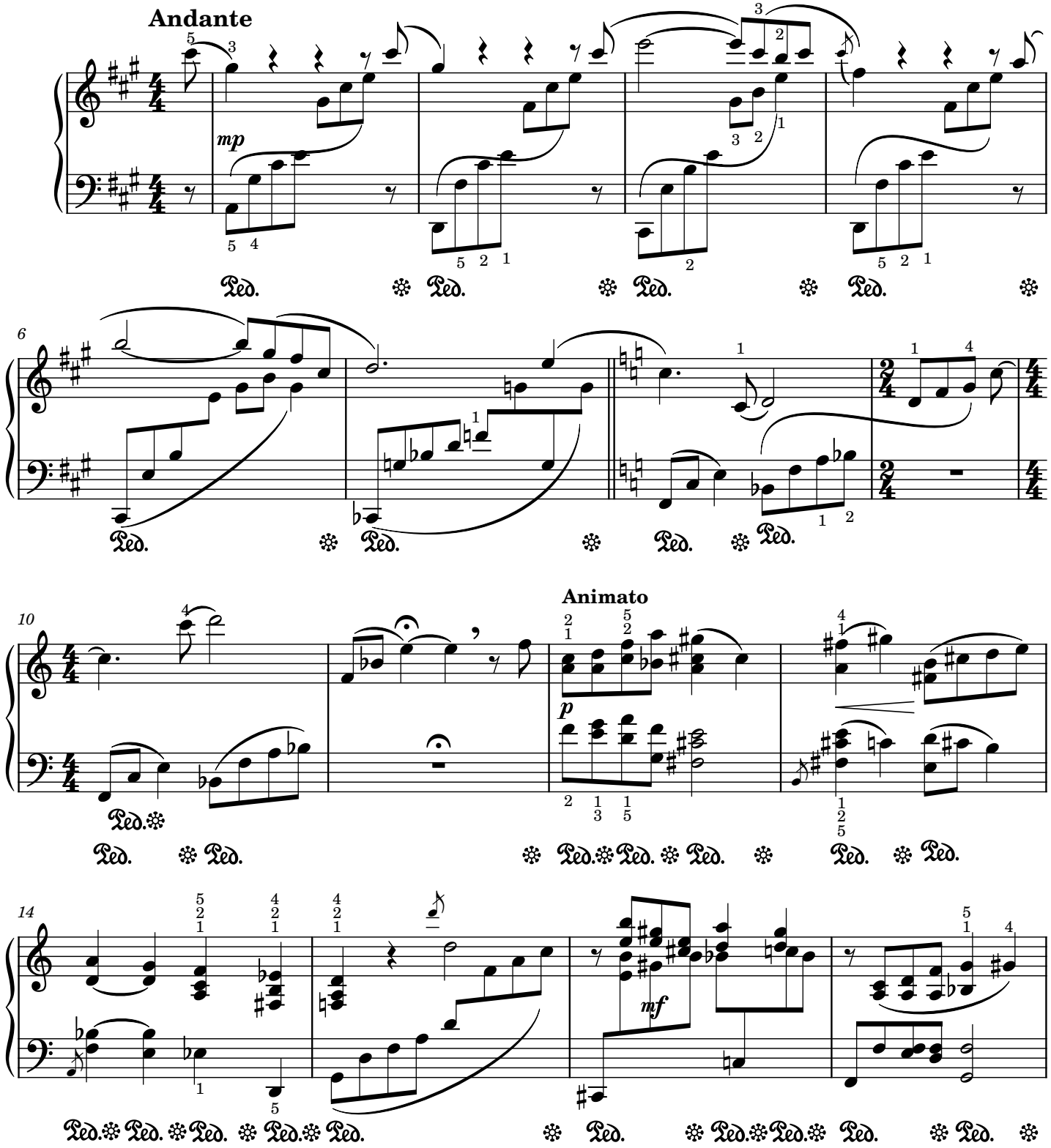

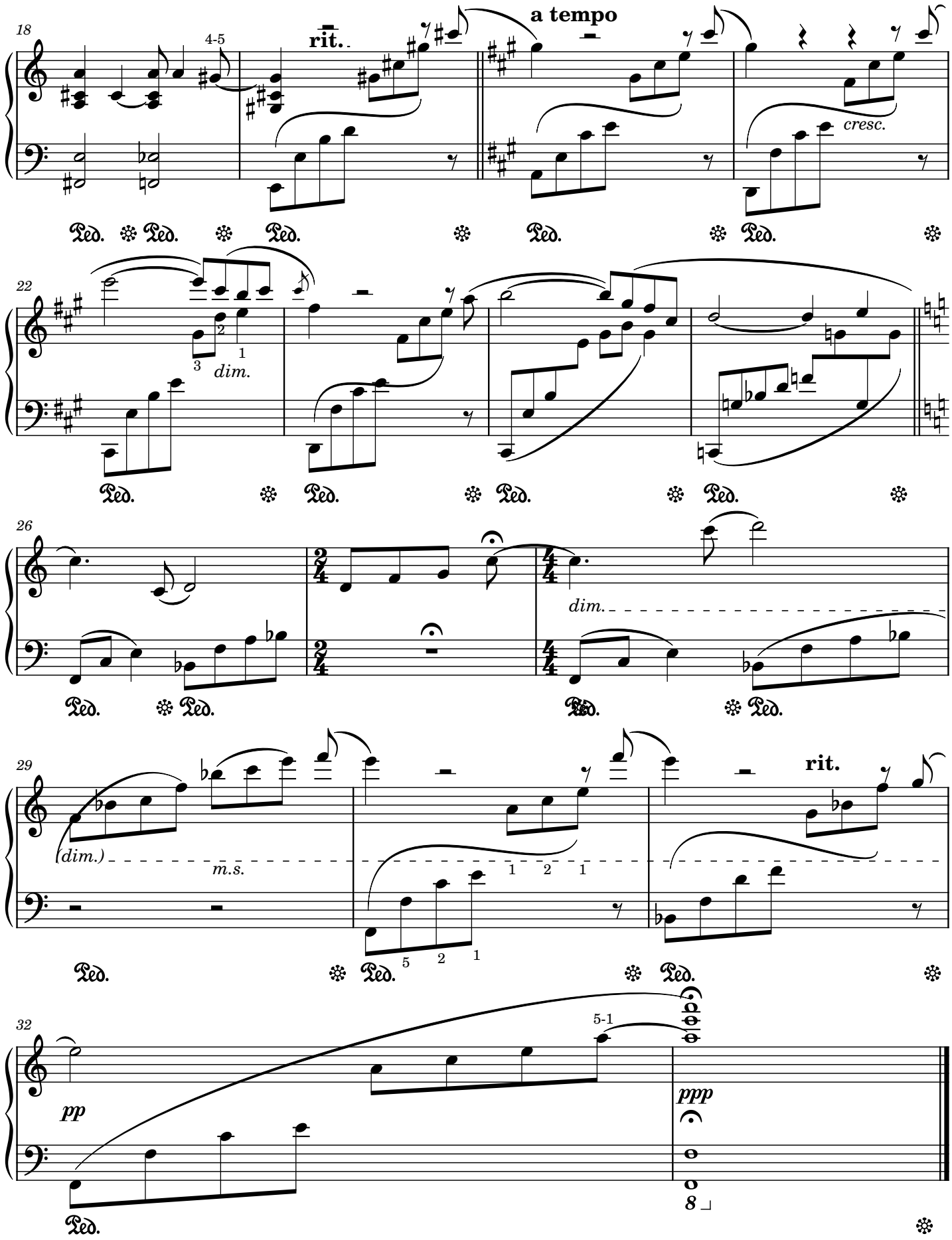
18
4-5
rit.
a tempo
cresc.
22
dim.
26
dim.
29
(dim.)
m.s.
rit.
32
pp
5-1
ppp
8

Регтайм «Сінема»

Людмила Юріна

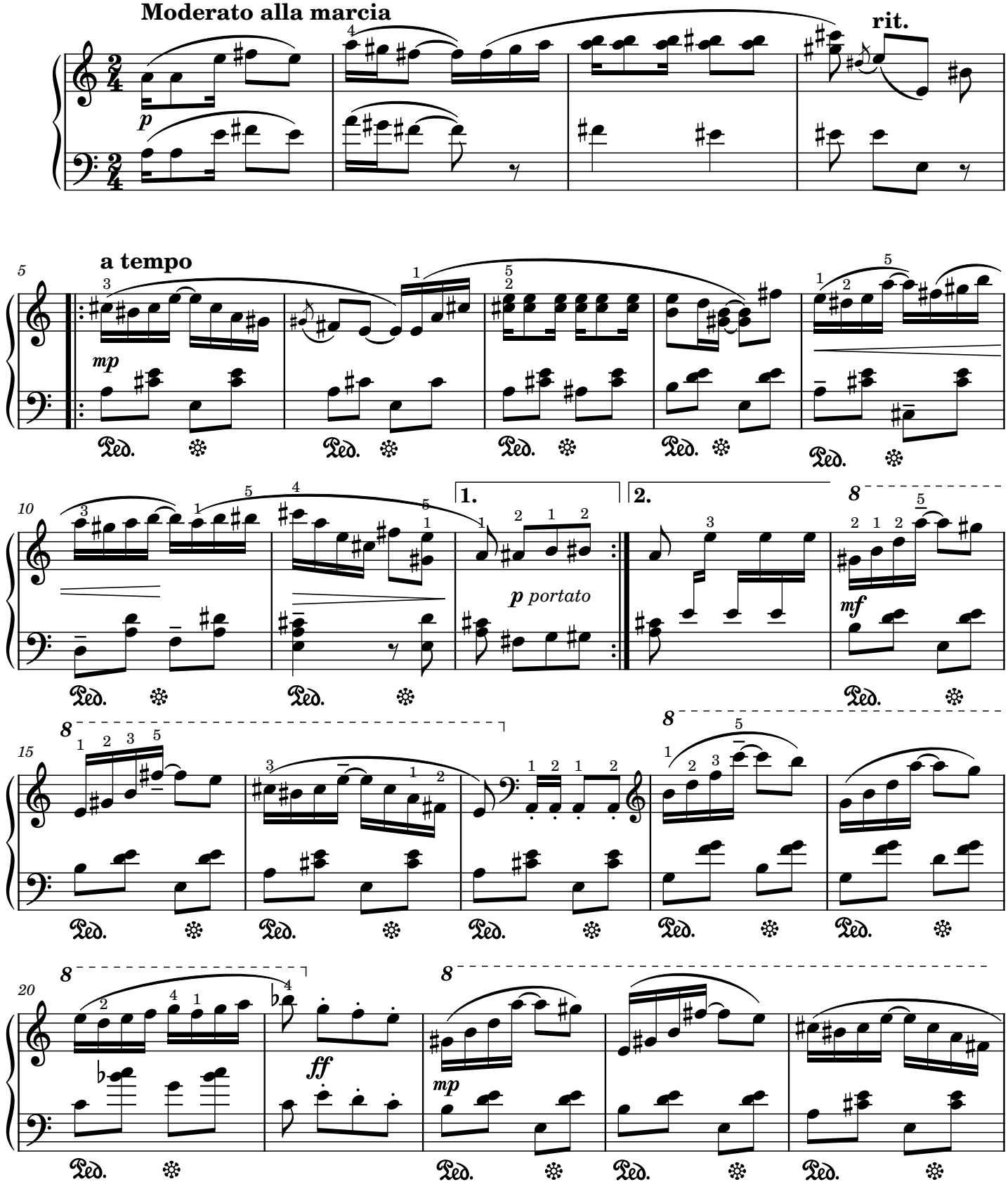

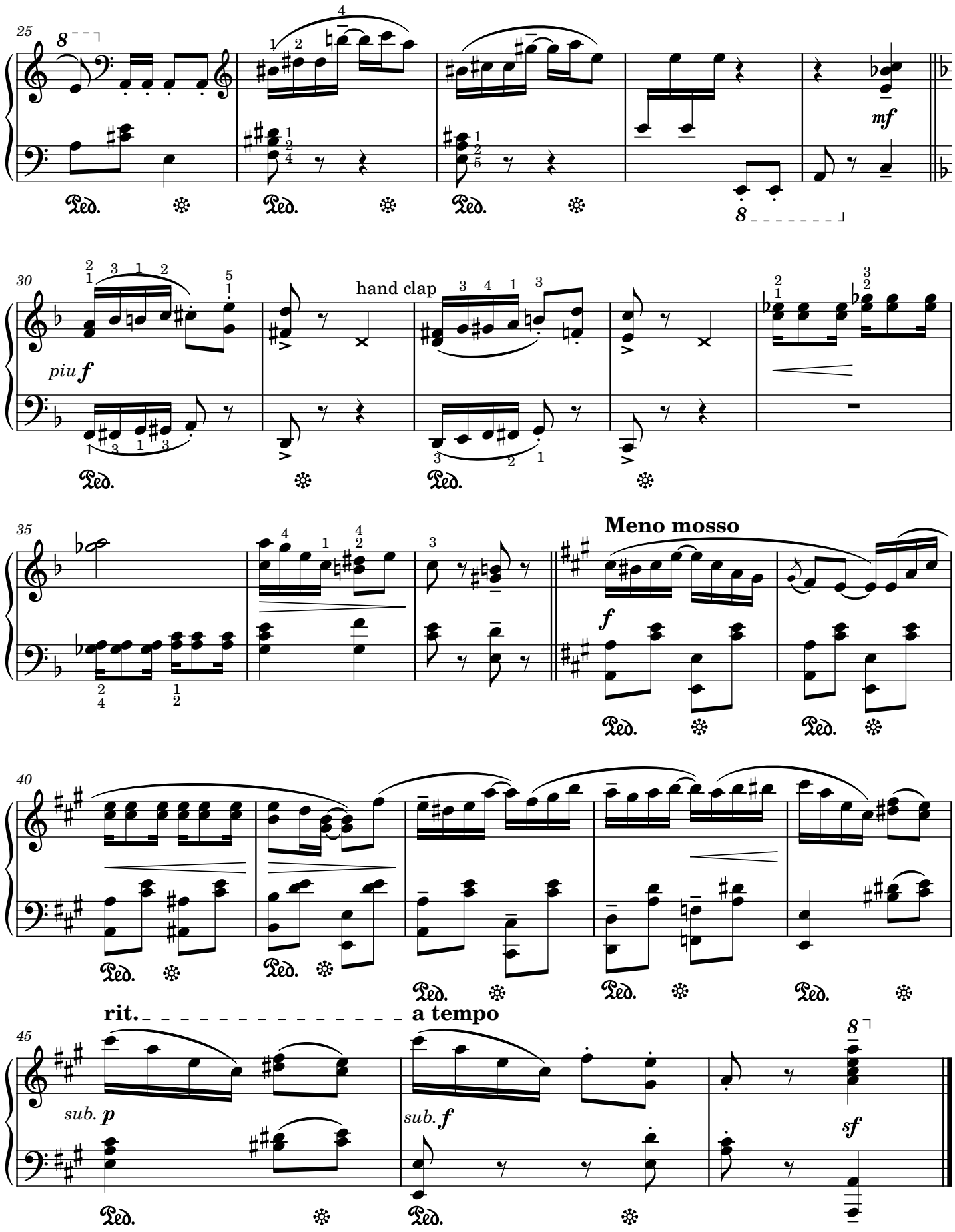
25
8
mf
Ped.
30
piu f
hand clap
35
Meno mosso
f
40
rit.
a tempo
45
sub. p
sub. f
sf

«Пісня про рушник»

Платон Майборода – Костянтин Віленський

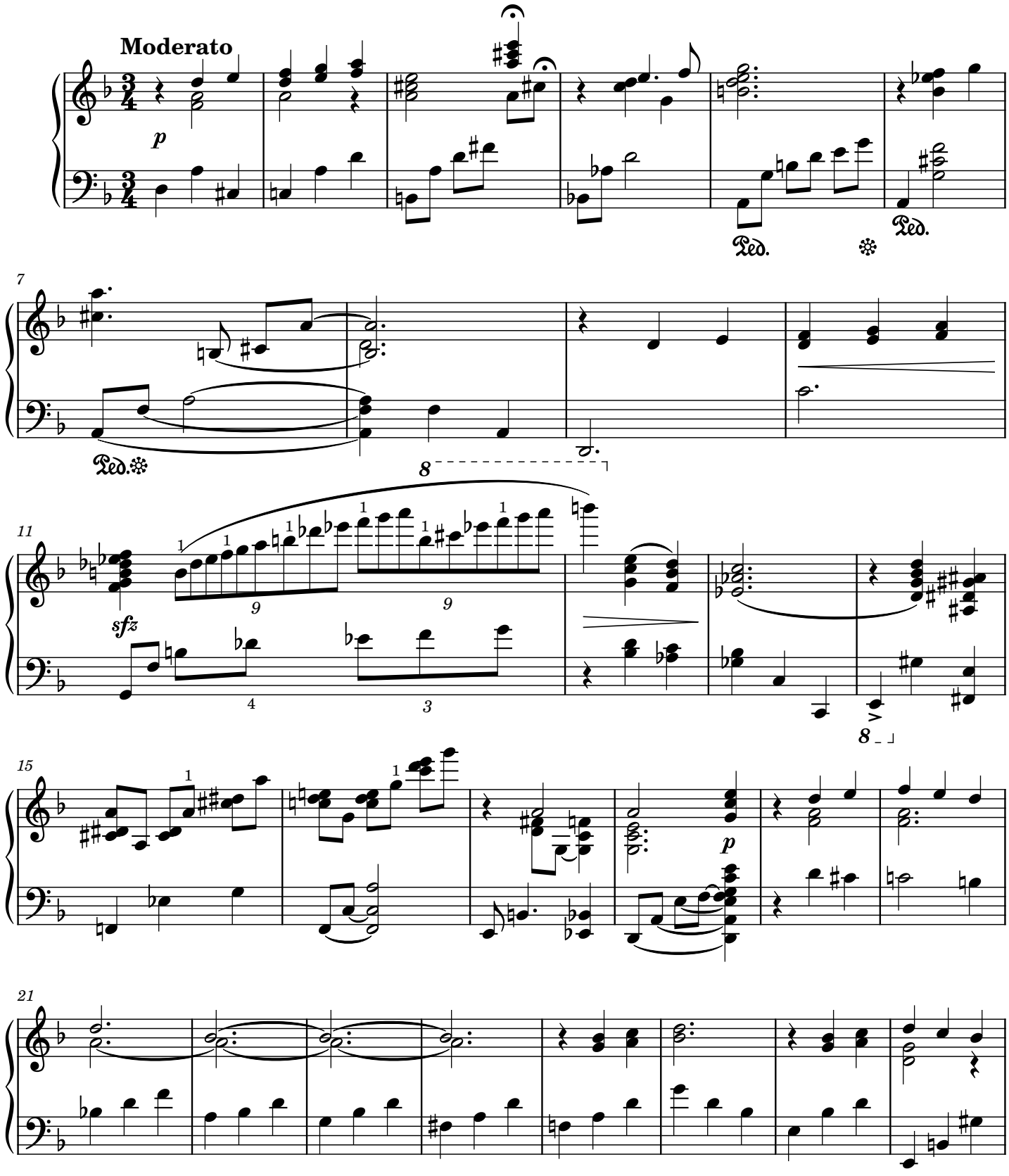

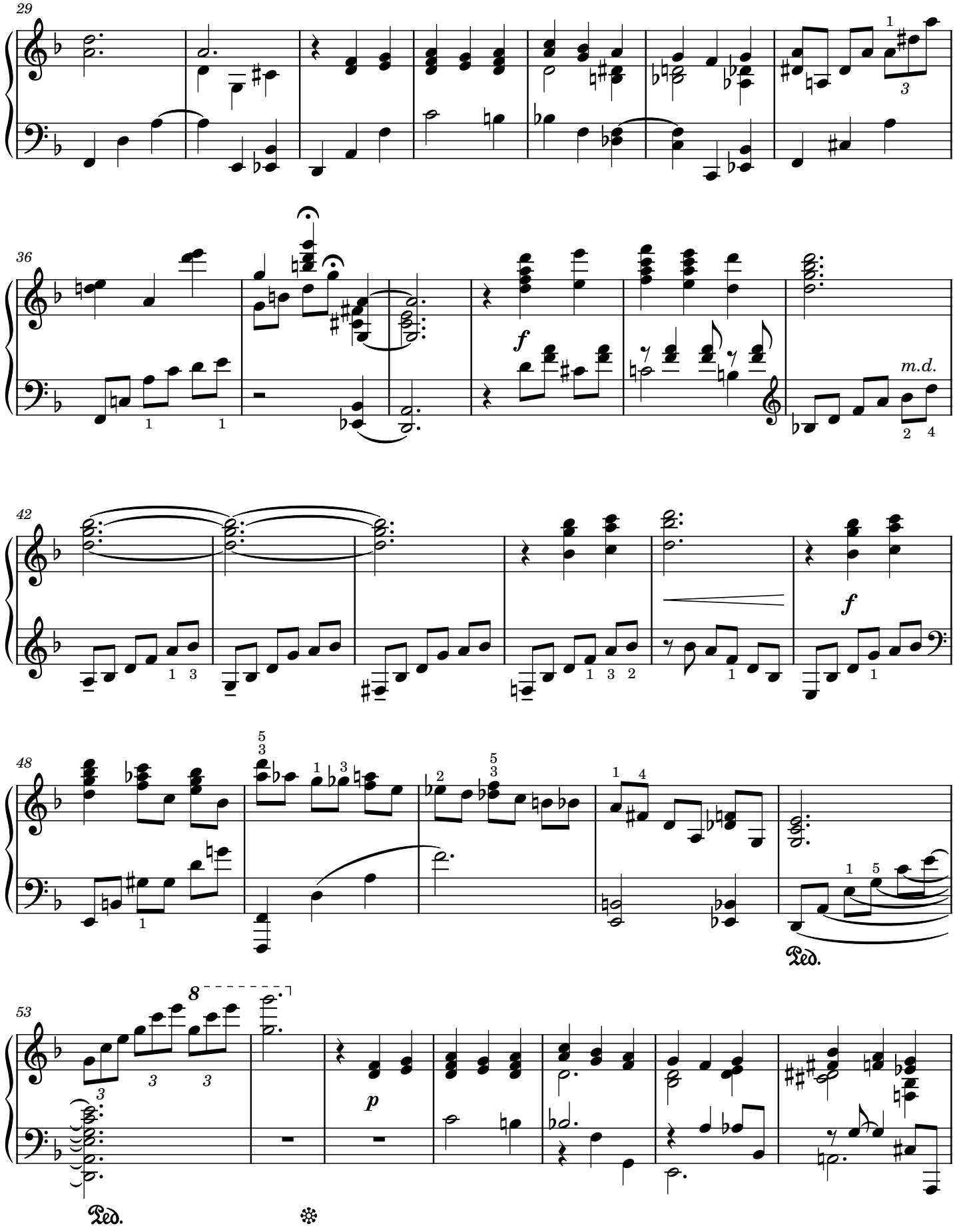
29
36
f
m.d.
42
f
48
Ped.
53
8
p
Ped.

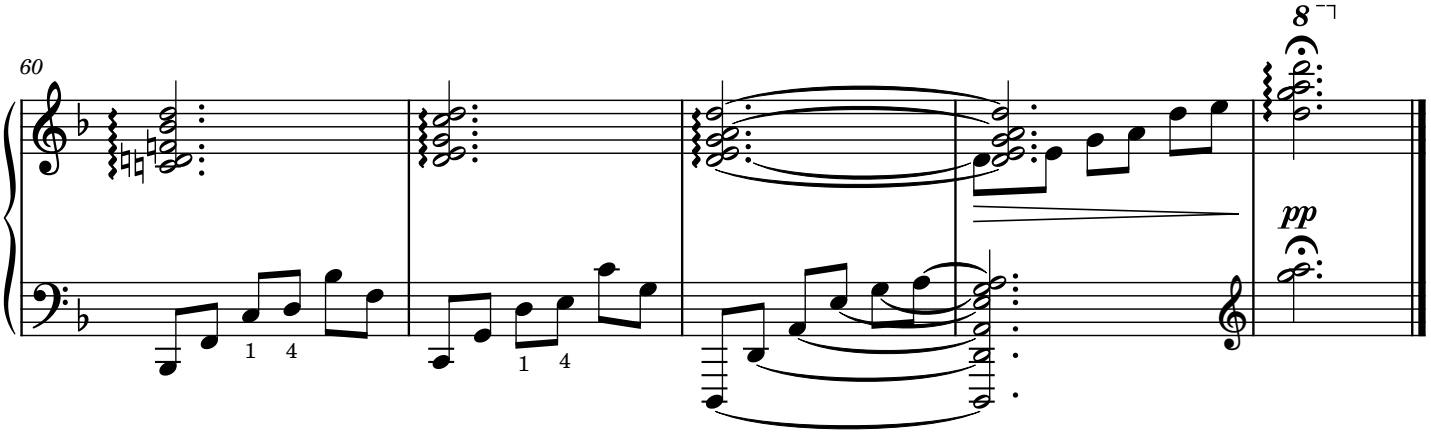

«Ой, у вишневому саду»

Обробка української народної пісні

Олександр Саратський

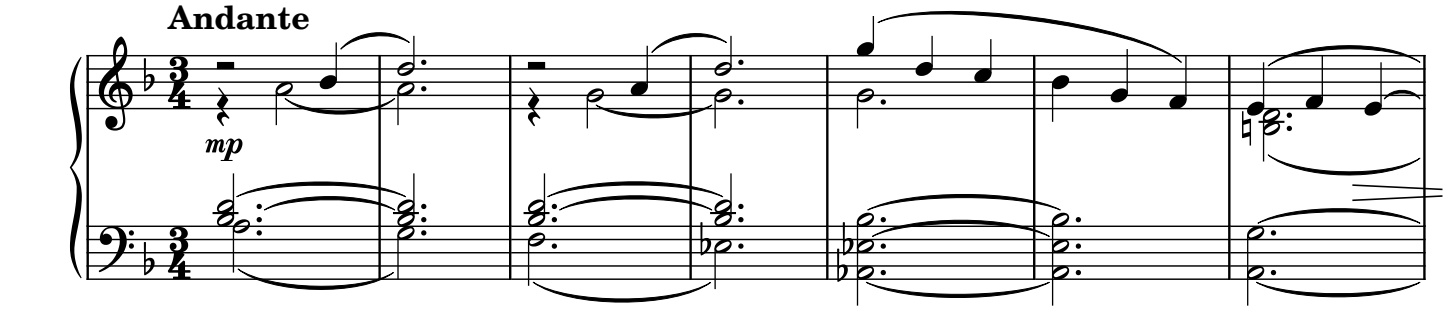

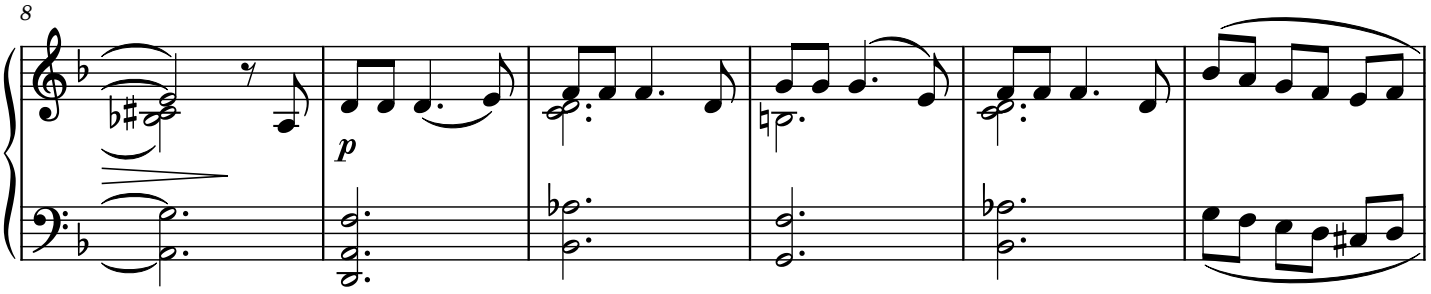

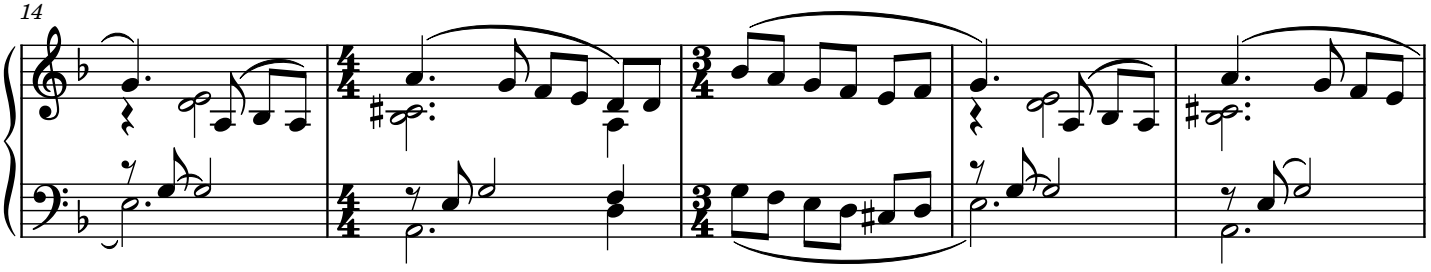

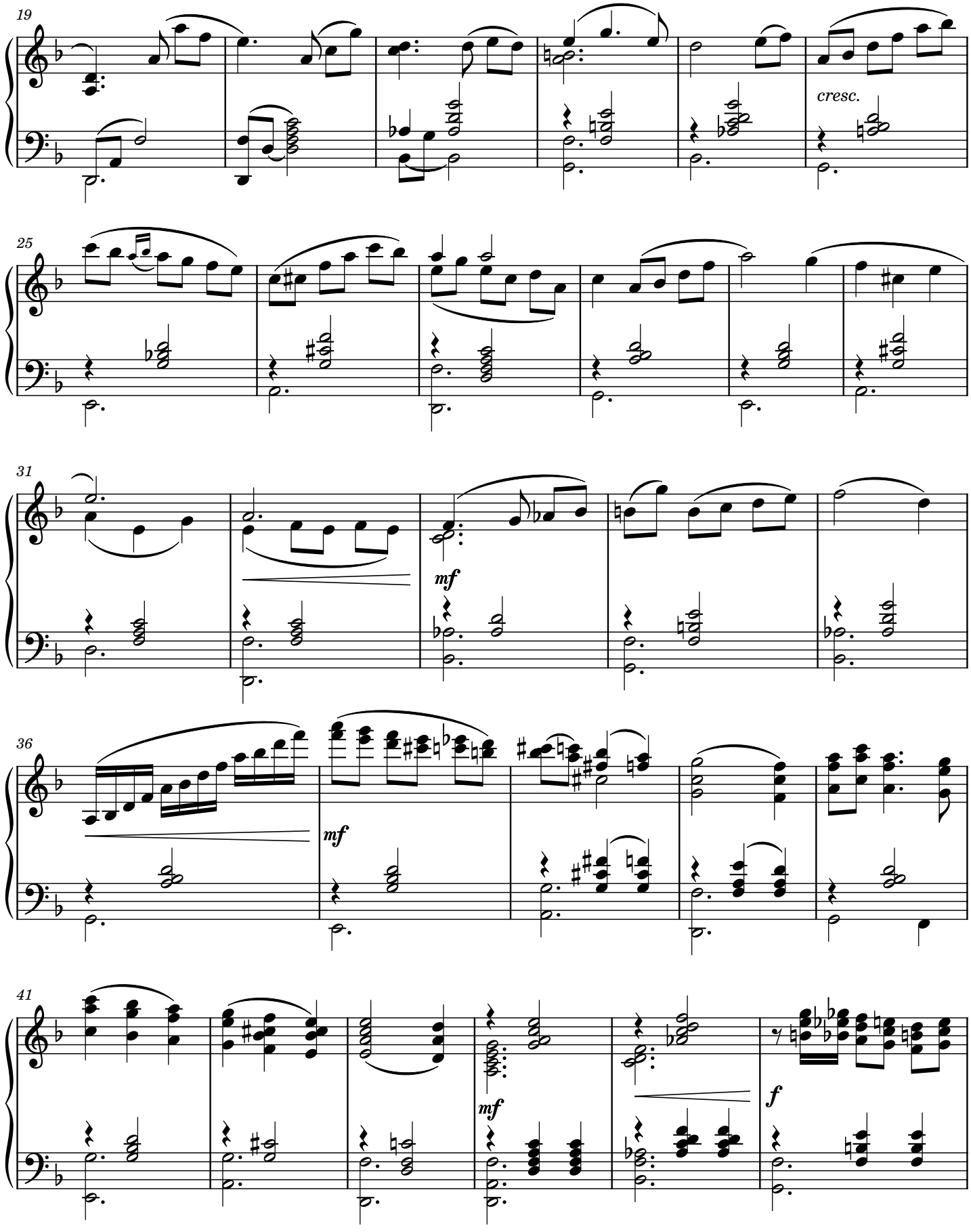
19
cresc.
25
31
mf
36
mf
41
mf
f

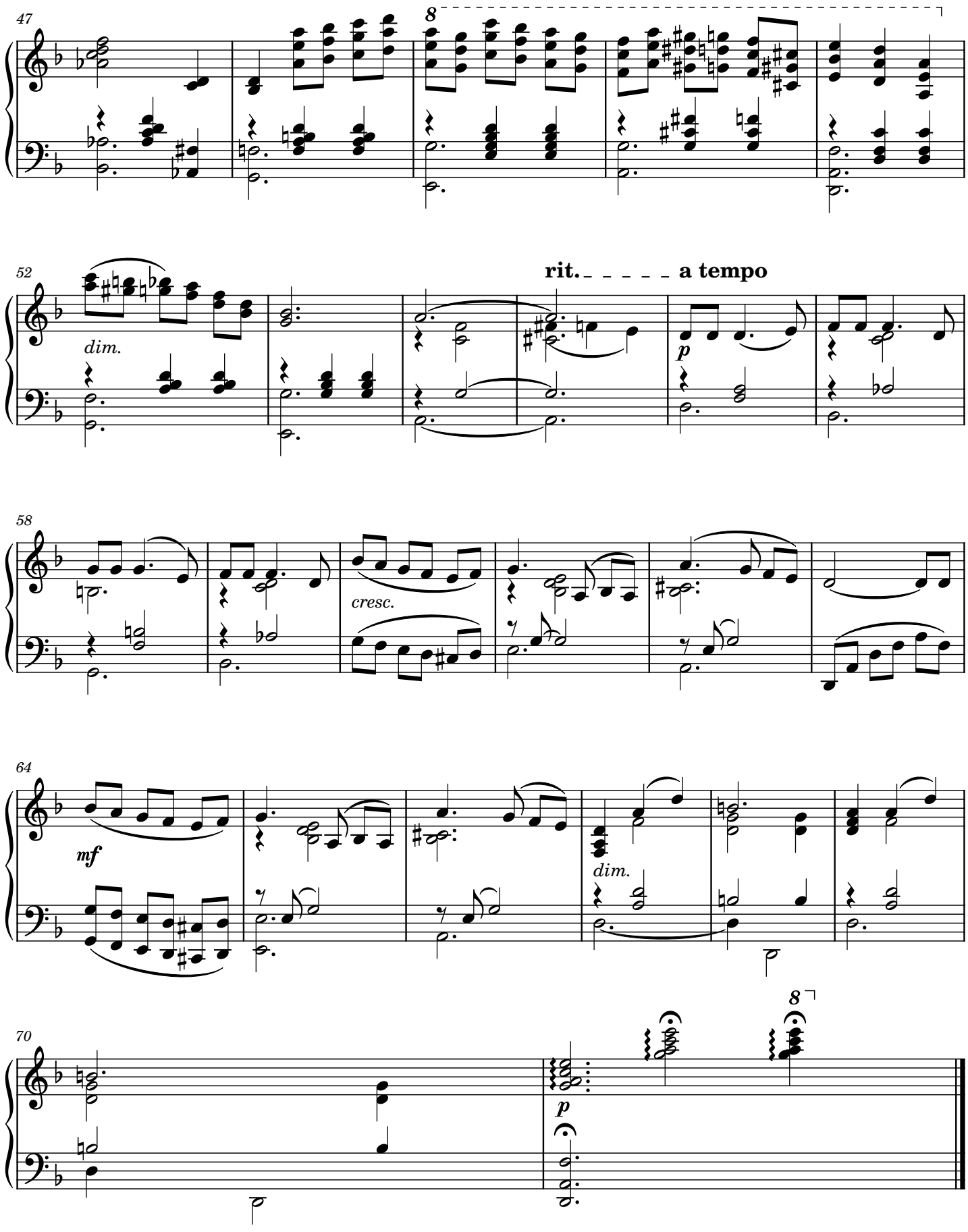
47
8
52
dim.
rit.
a tempo
p
58
cresc.
64
mf
dim.
70
8
p

«По садочку ходжу»

Обробка української народної пісні

Олександр Саратський

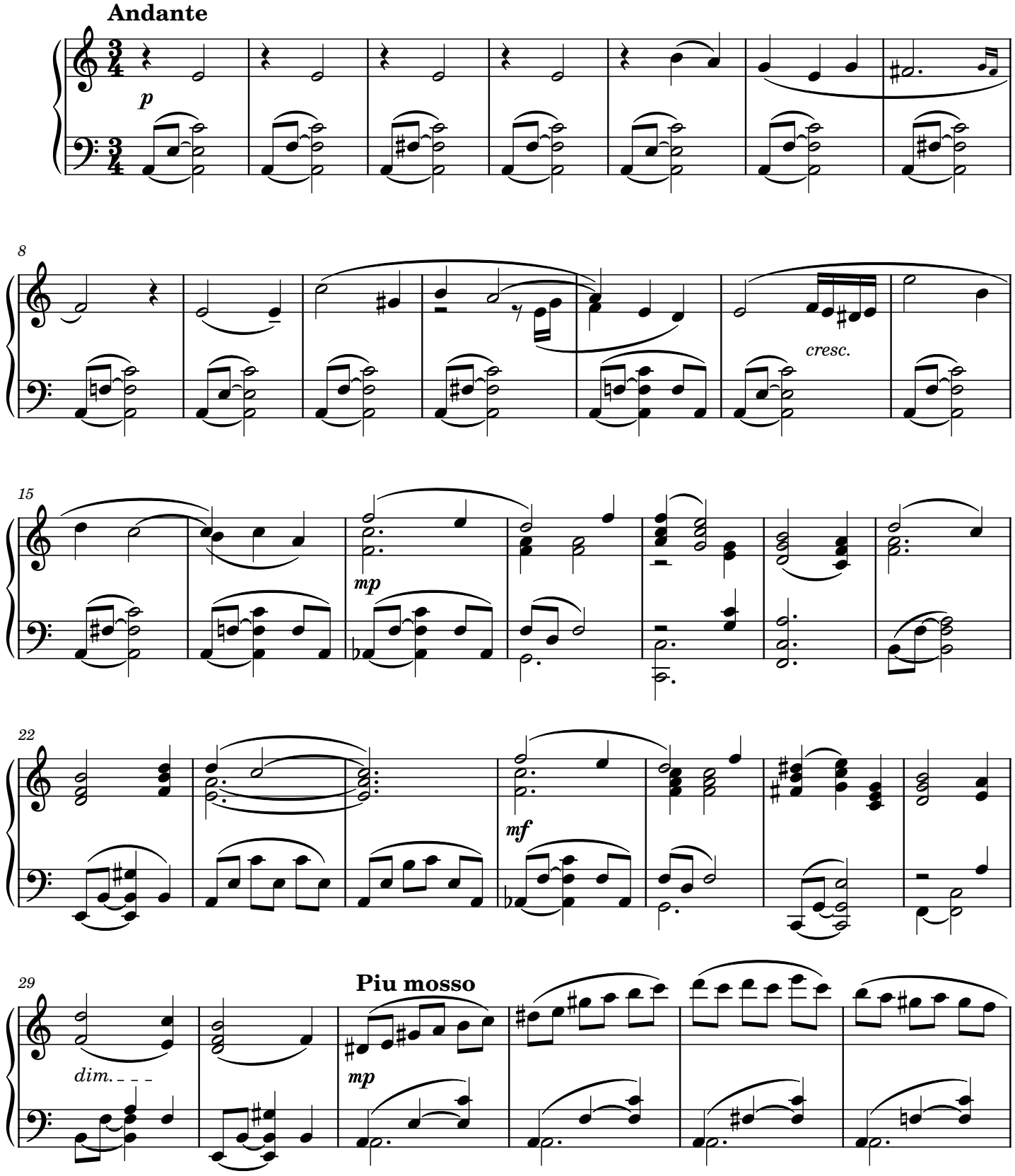

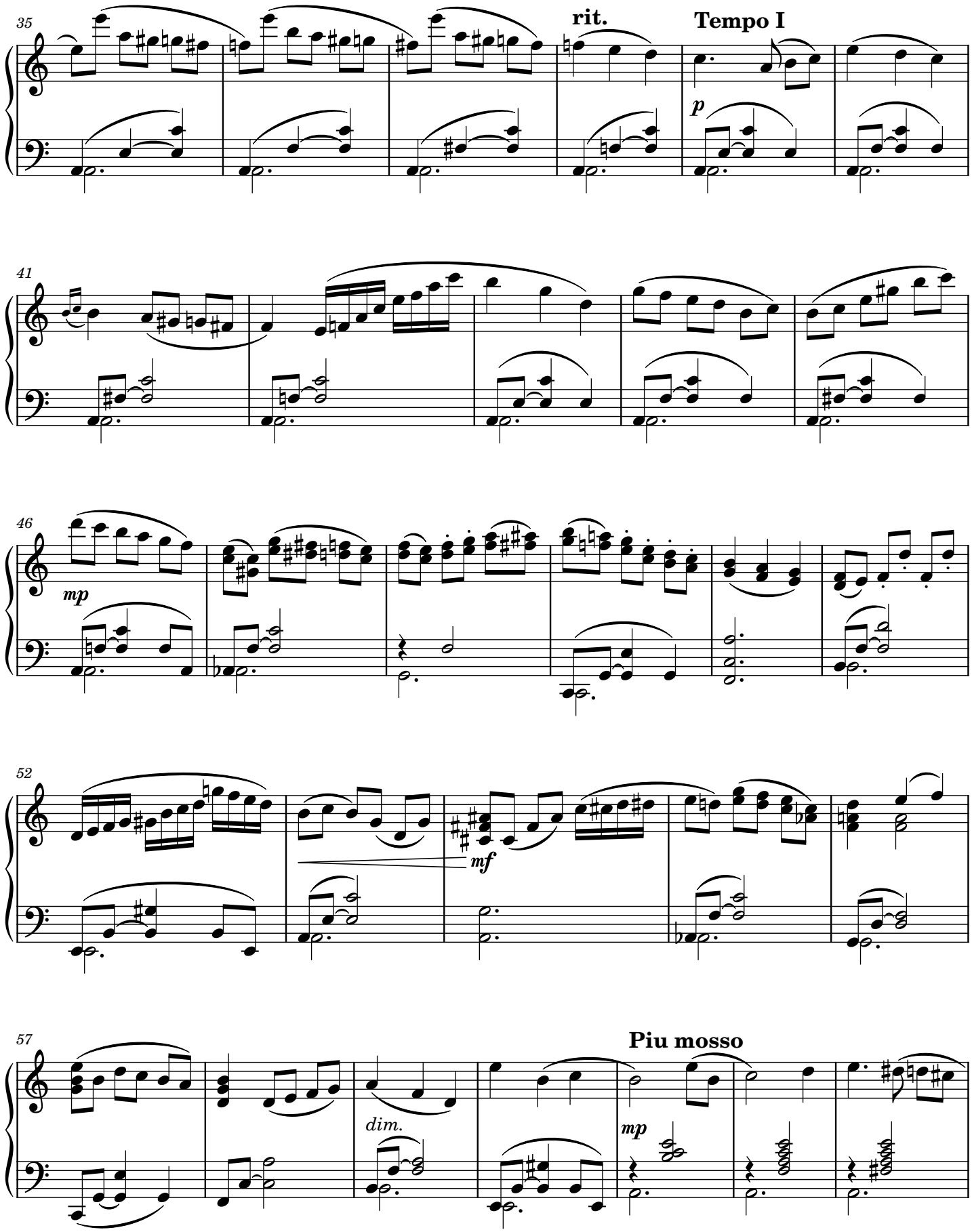
35
rit.
Tempo I
p
41
46
mp
52
mf
57
dim.
Piu mosso
mp

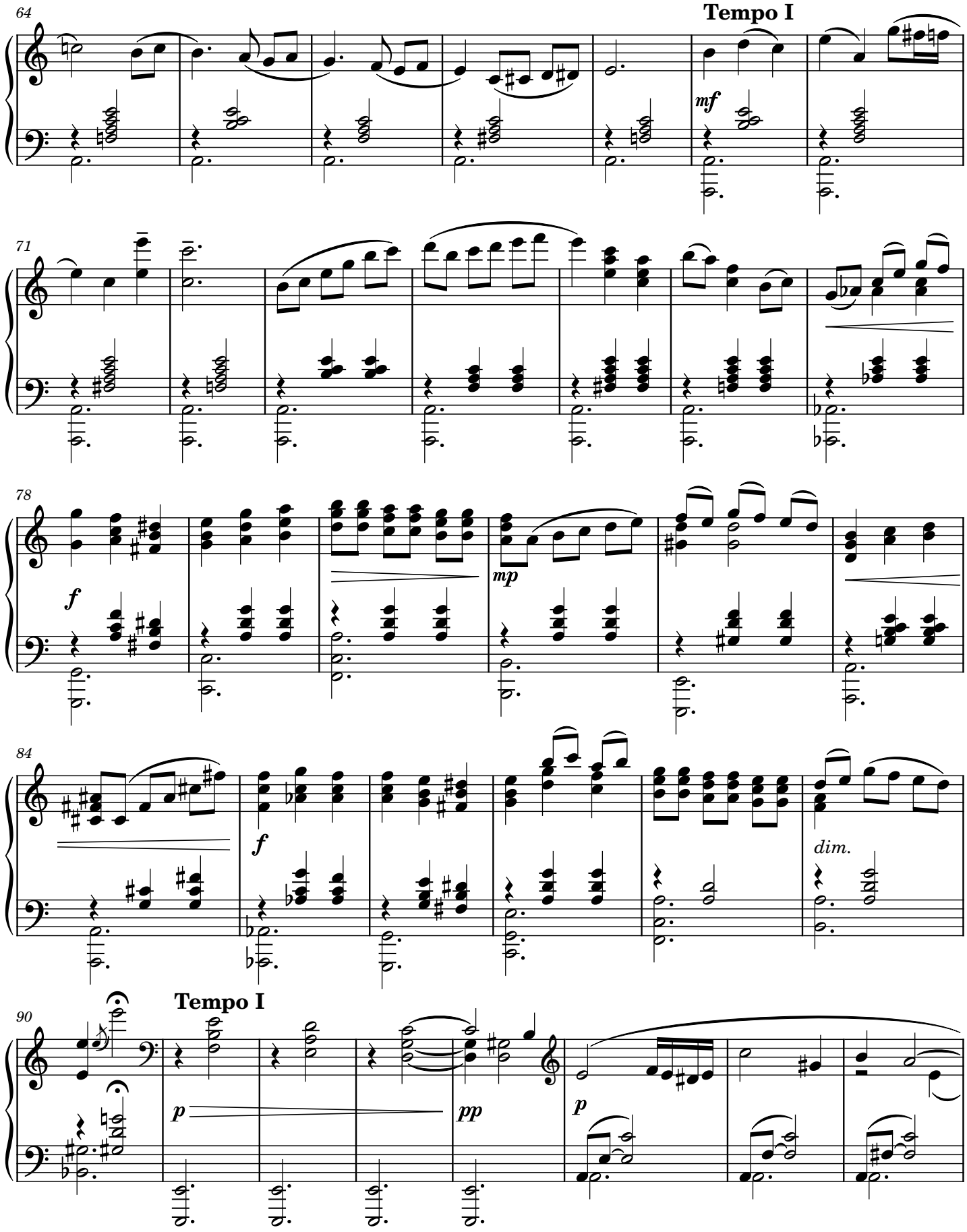
64
Tempo I
mf
71
78
f
mp
84
f
dim.
90
Tempo I
p
pp
p

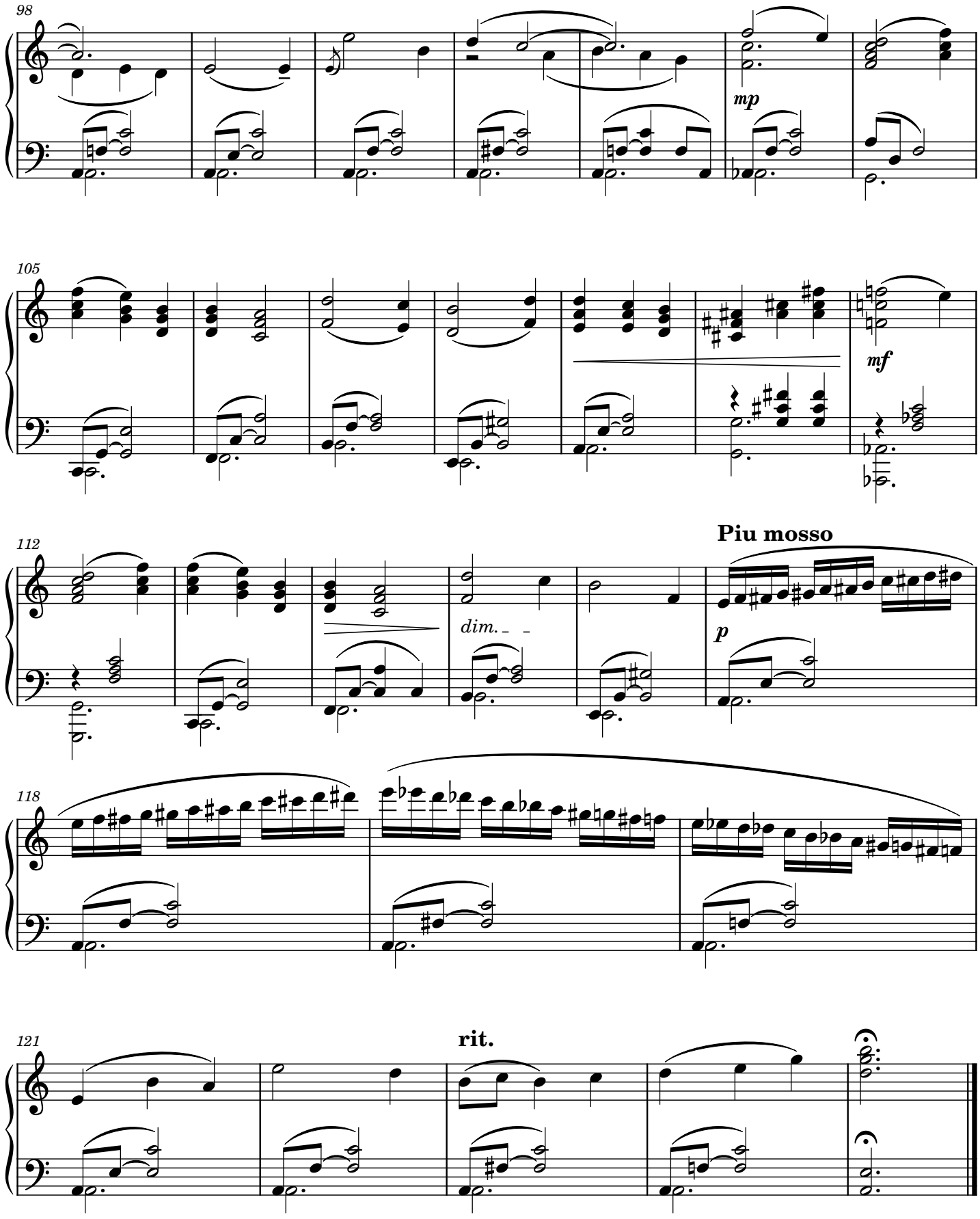
98
mp
105
mf
112
Piu mosso
dim.
p
118
121
rit.

«Била мене мати»

Обробка української народної пісні

Олександр Саратський

Tempo di Valse

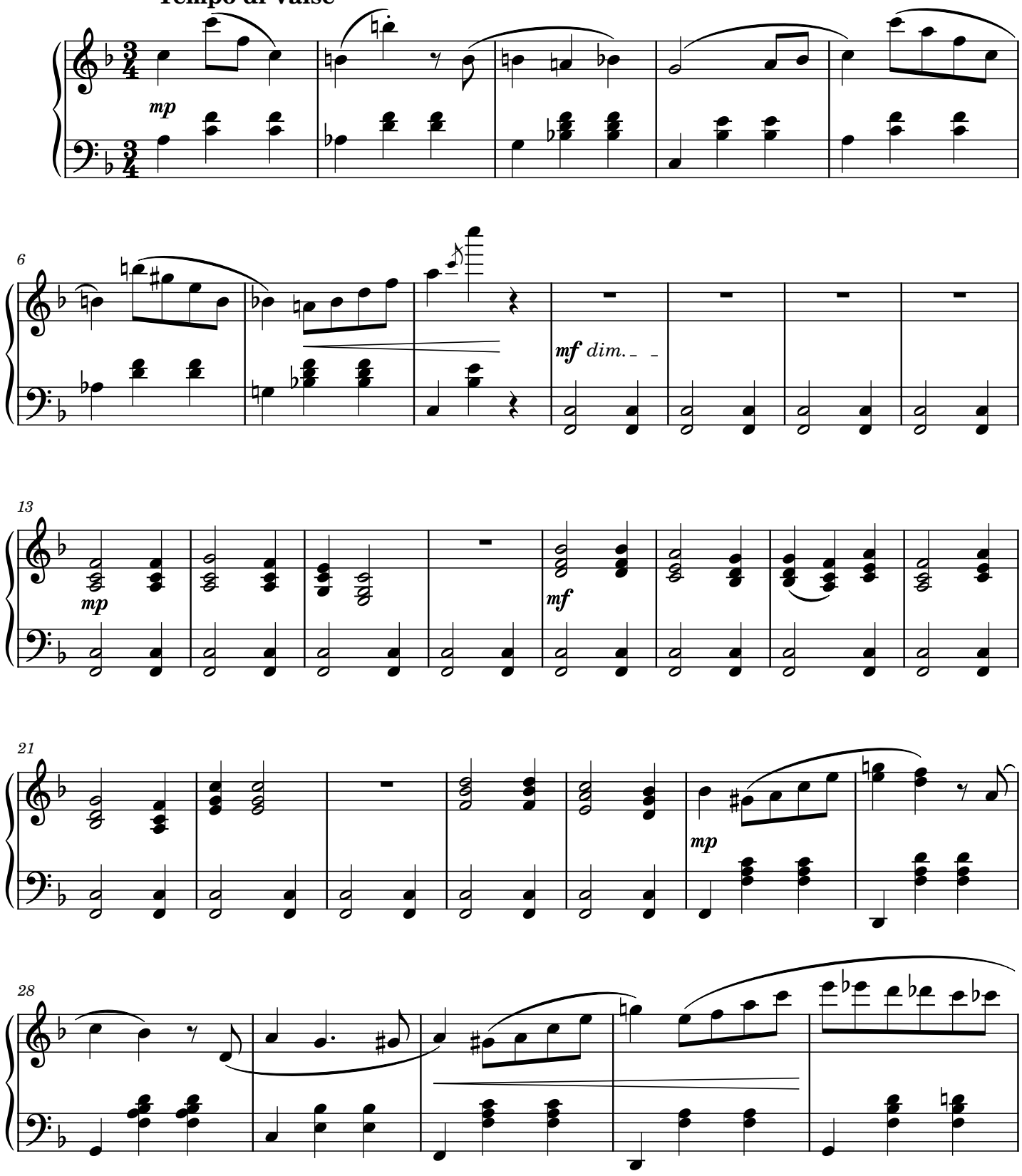

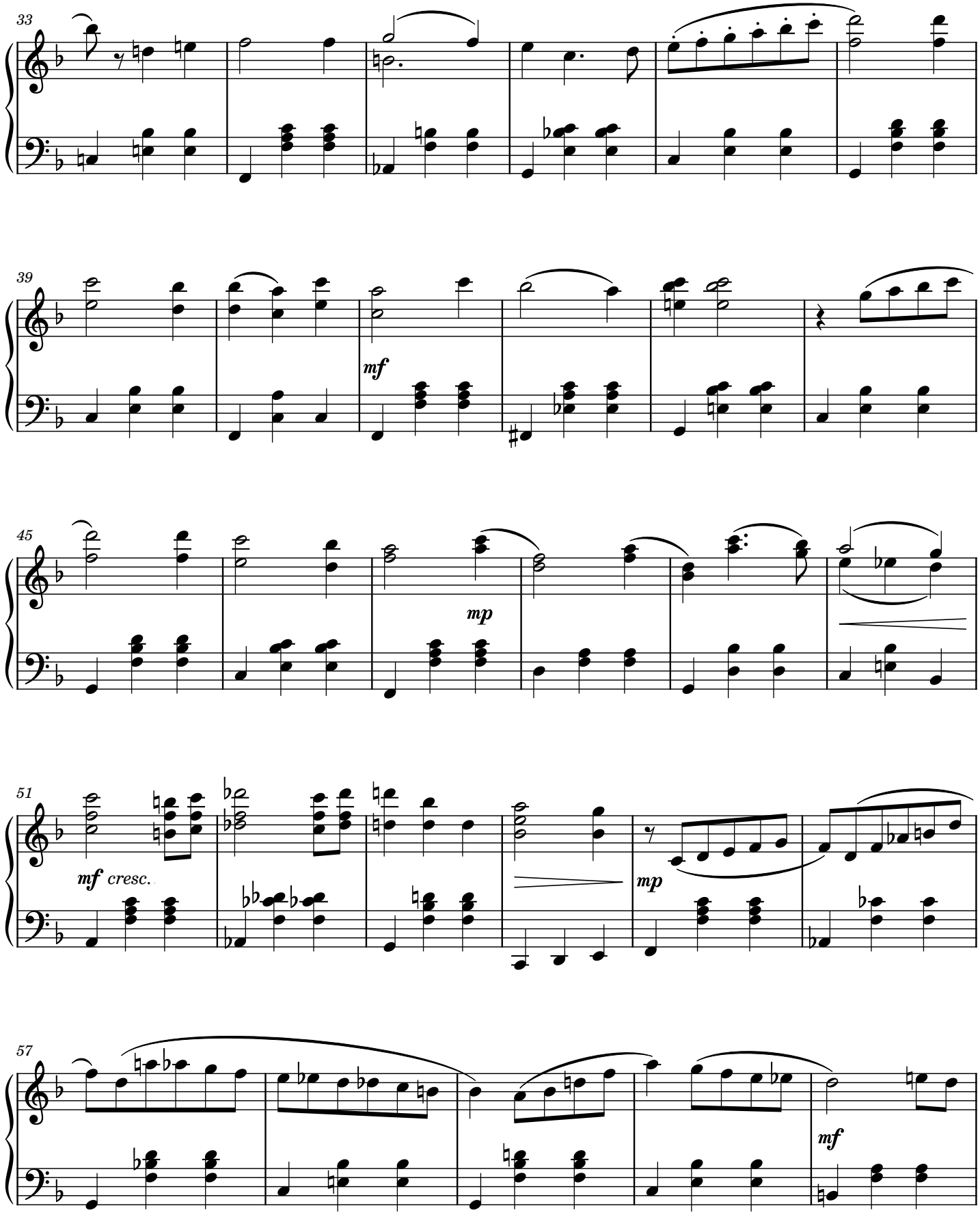
33
39
mf
45
mp
51
mf cresc.
mp
57
mf

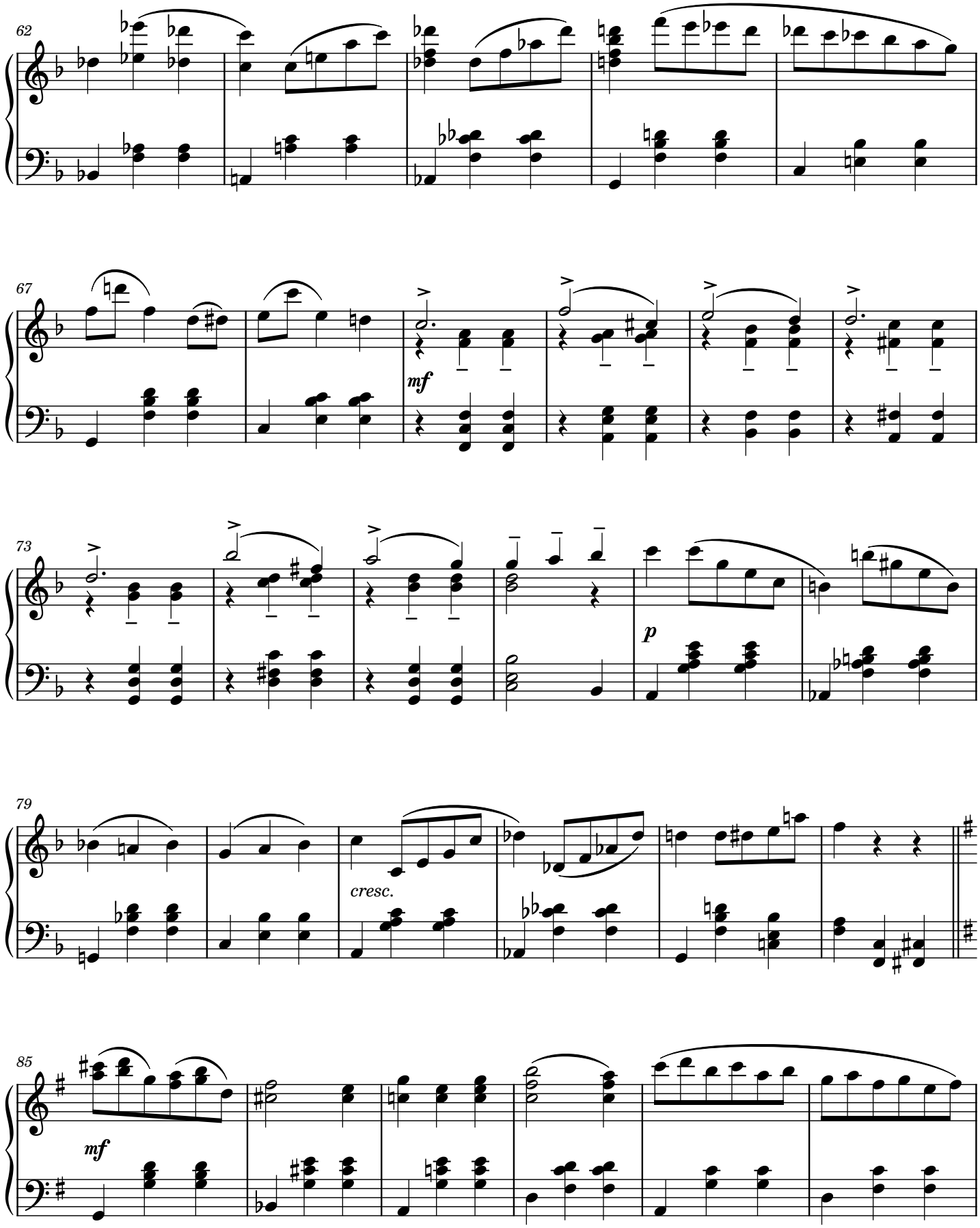
62
67
mf
73
p
79
cresc.
85
mf

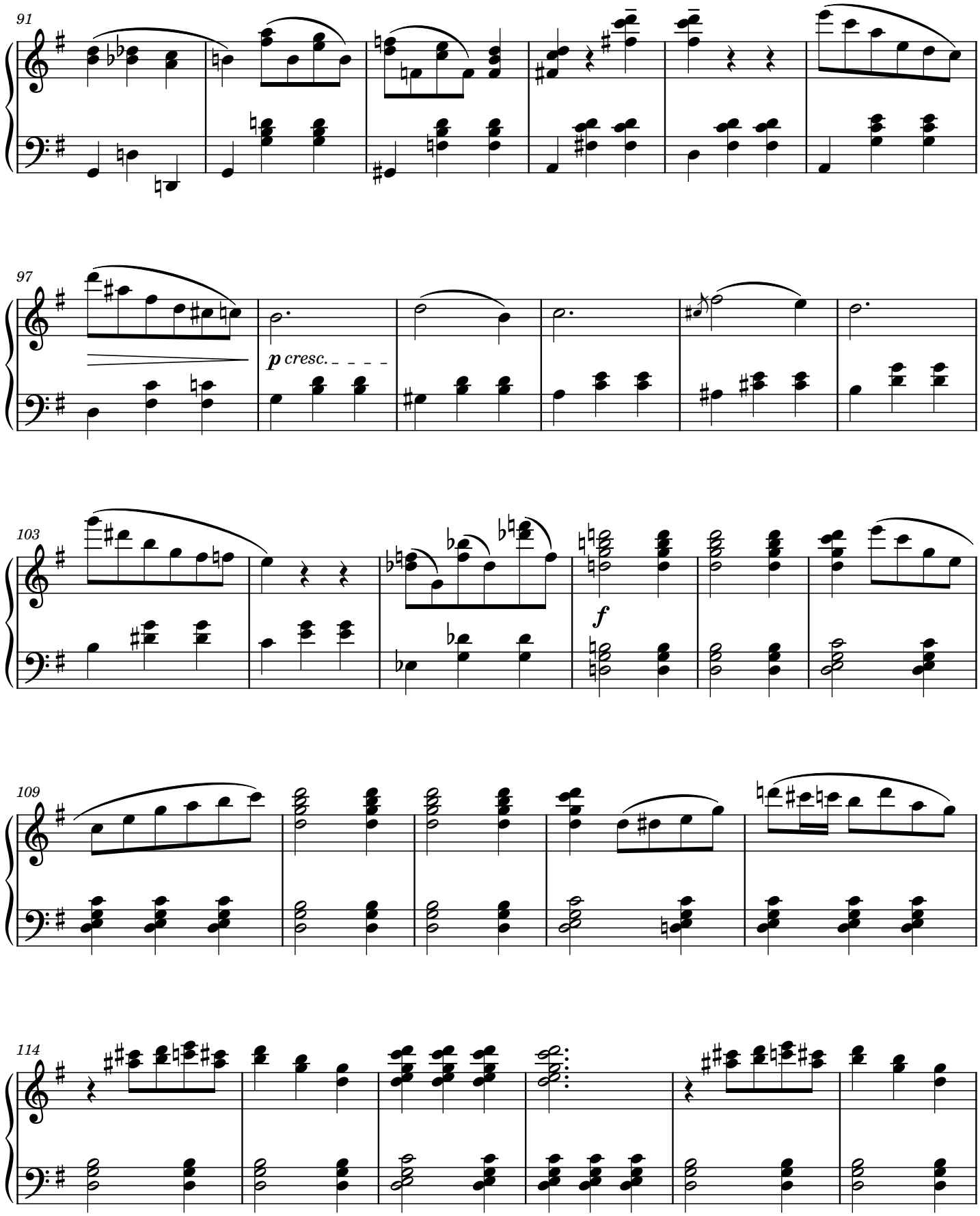
91
97
p cresc.
103
f
109
114

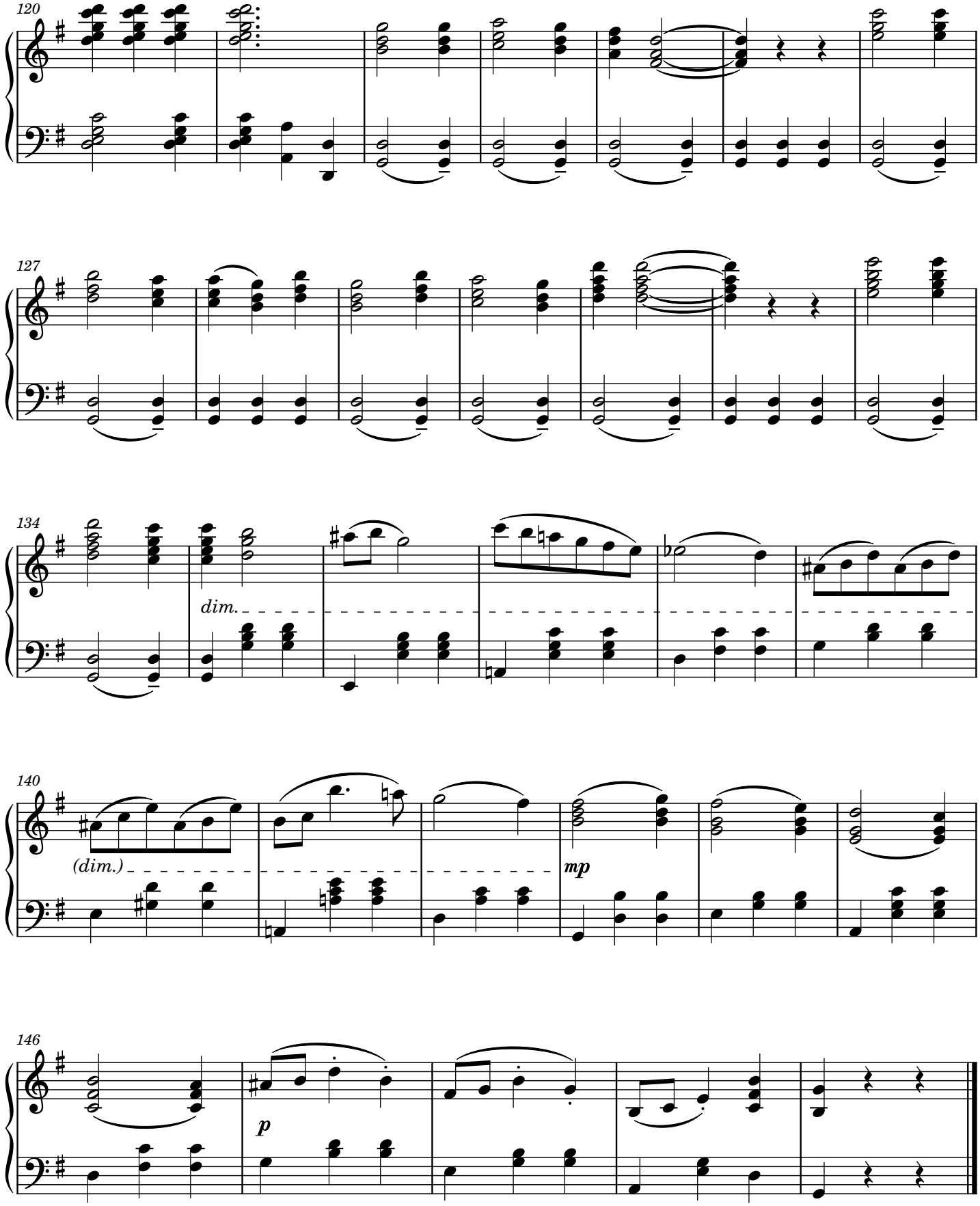
120
127
134
dim.
140
(dim.)
mp
146
p

«Од Києва до Лубен»

Обробка української народної пісні

Олександр Саратський

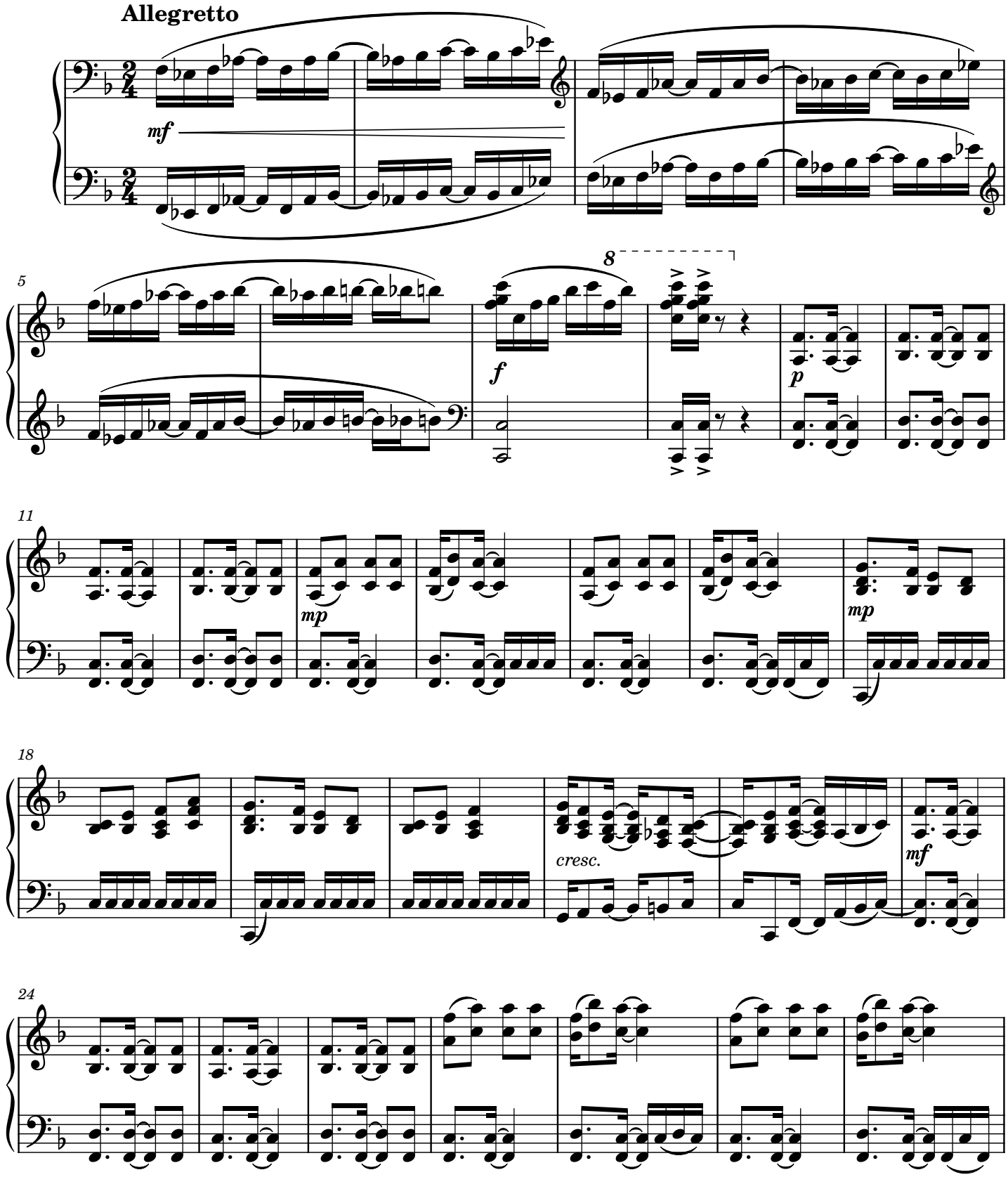

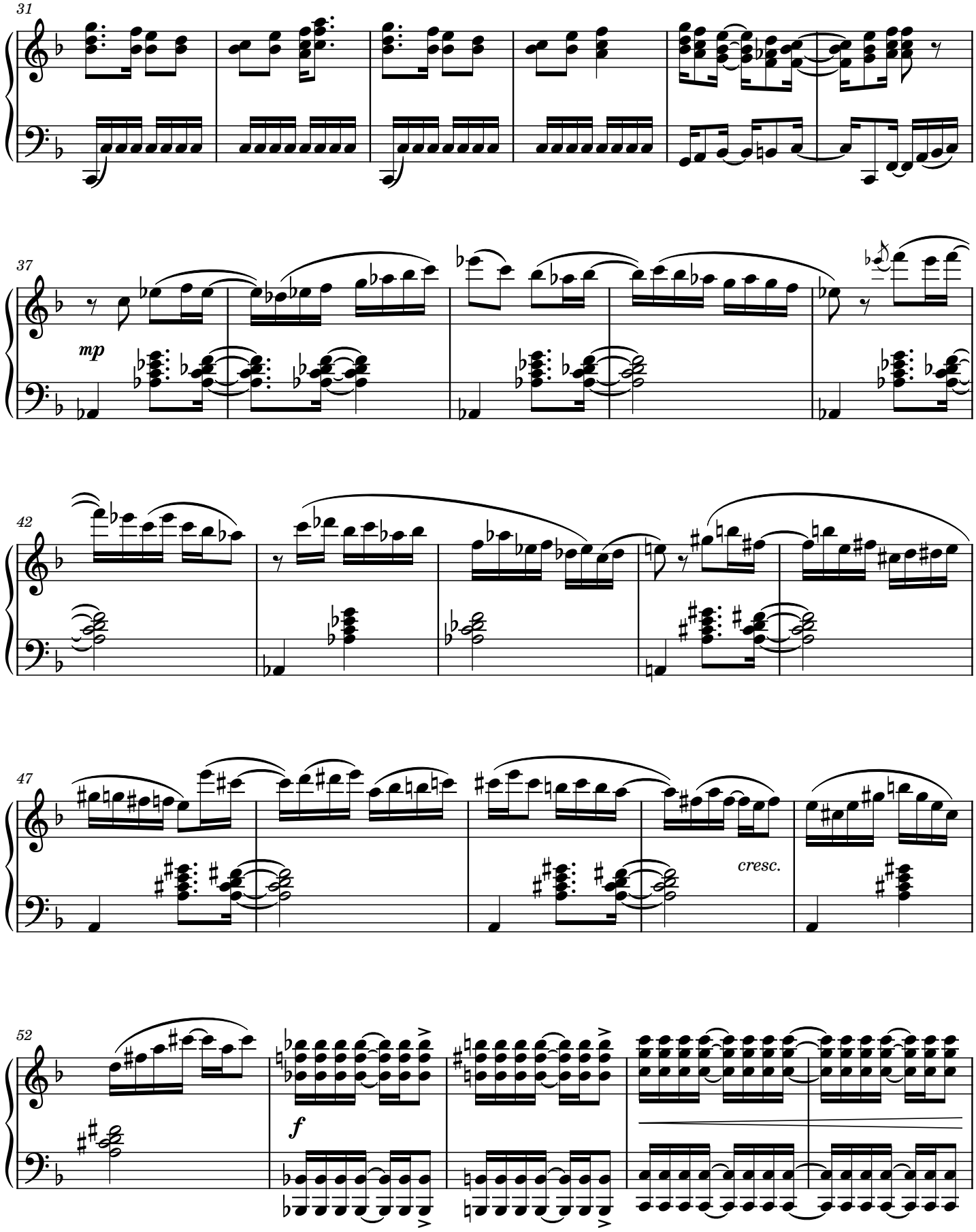
31
37
mp
42
47
cresc.
52
f

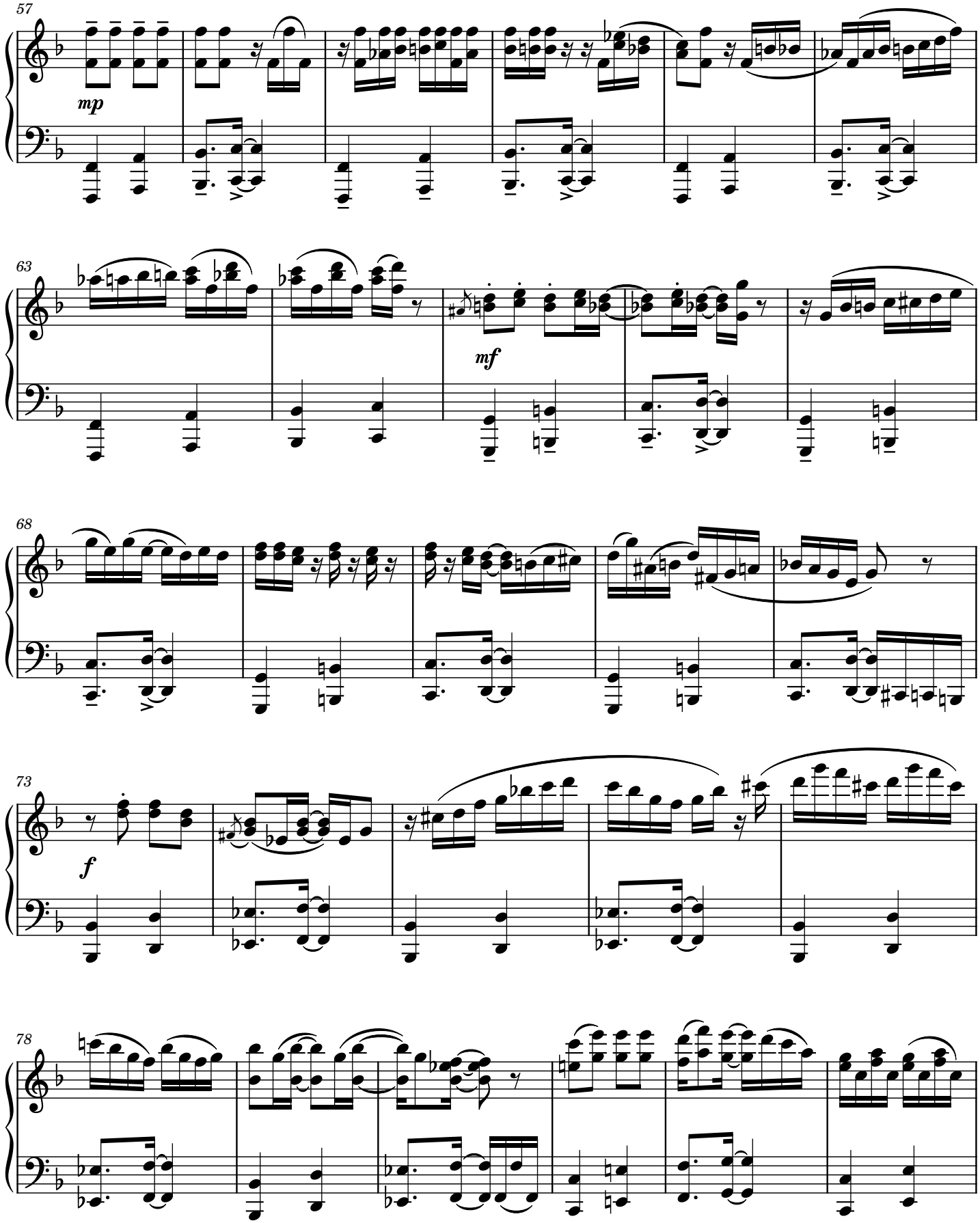
57
mp
63
mf
68
73
f
78

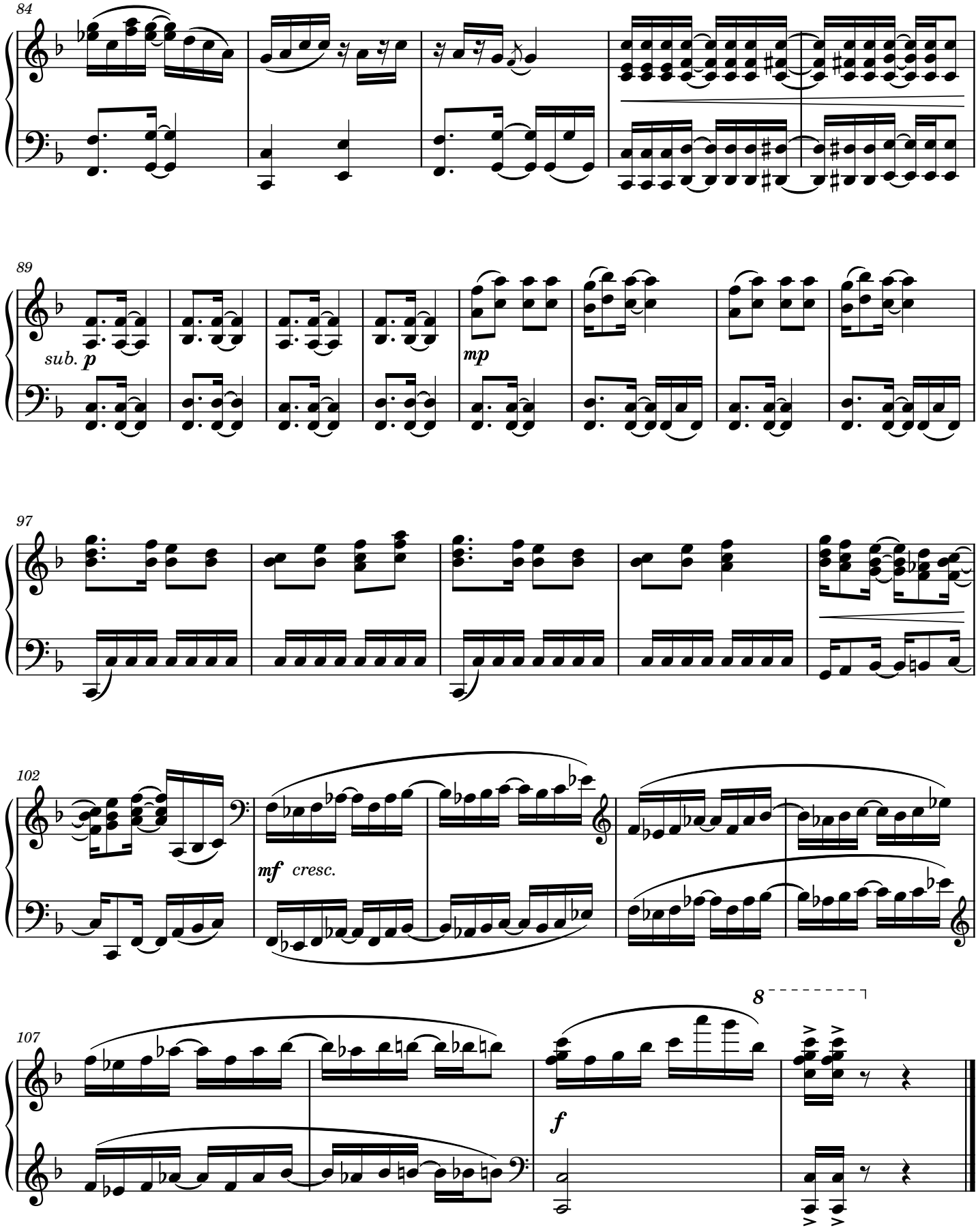
84
89
sub. p
mp
97
102
mf cresc.
107
8
f

П'єси зарубіжних композиторів

«Протилежний рух»

Бела Барток

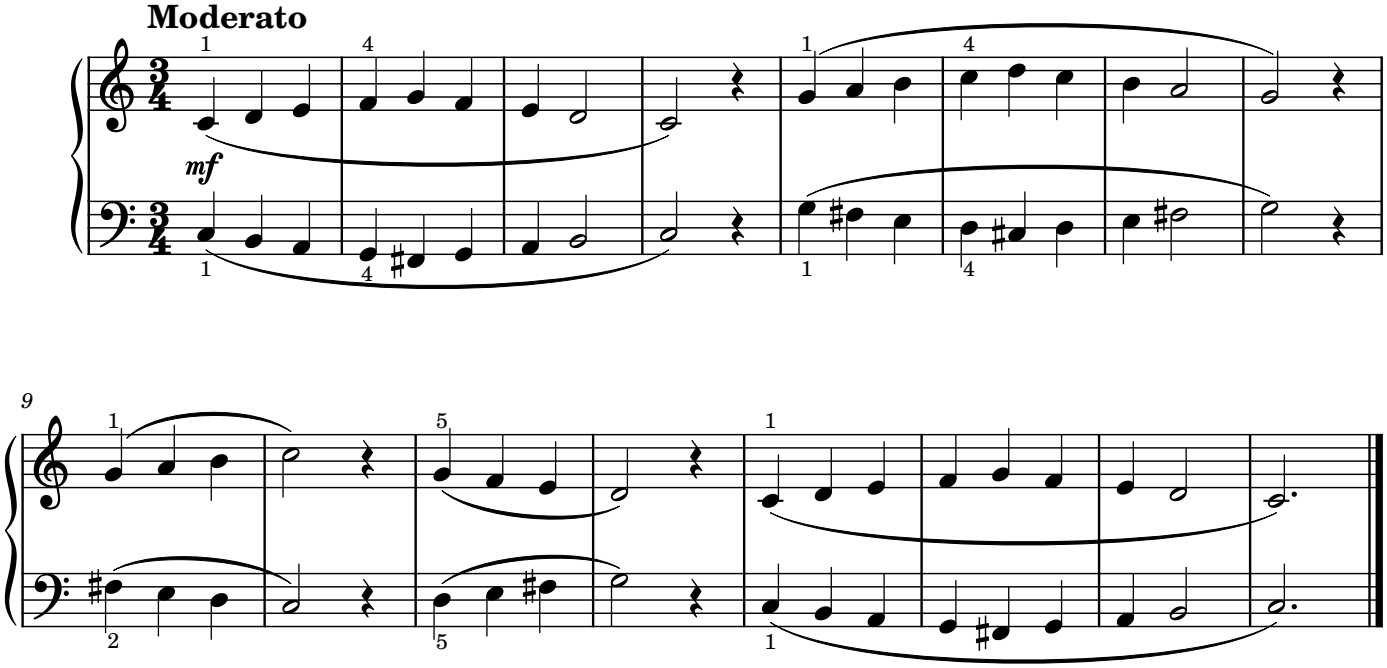

«На воді»

Колласс Паскаль

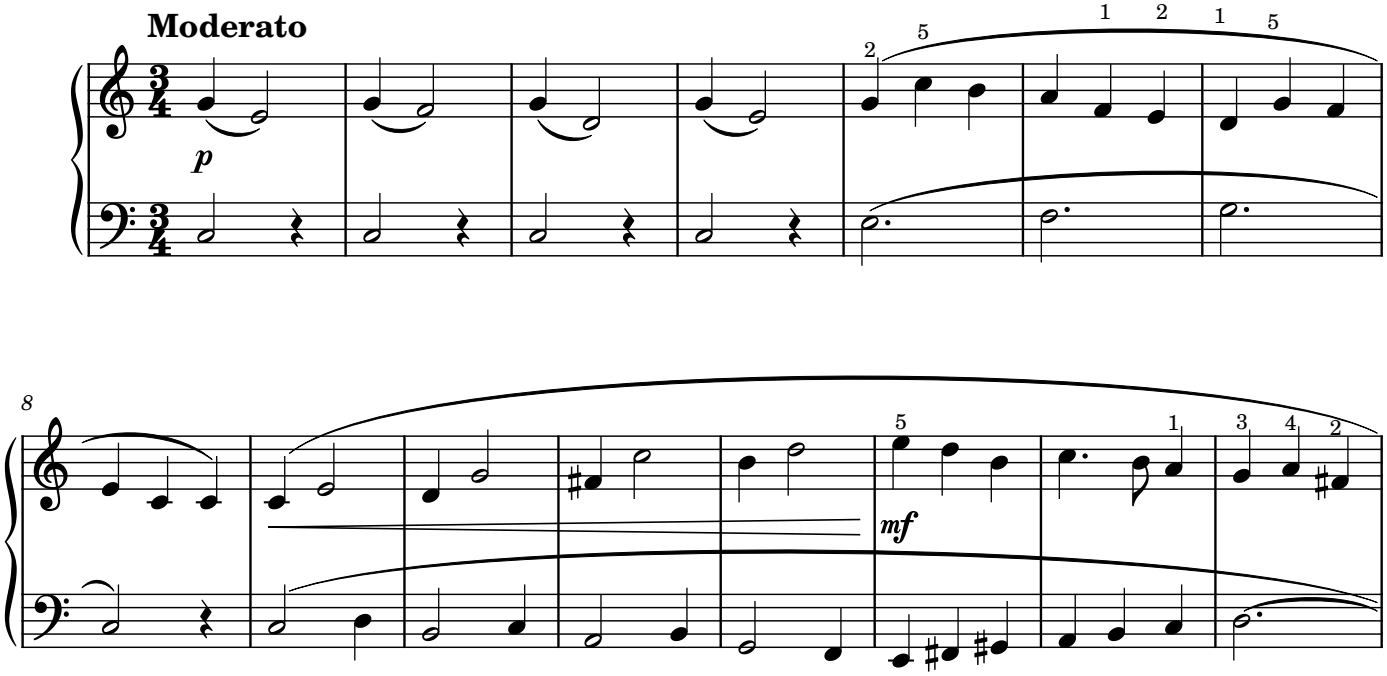

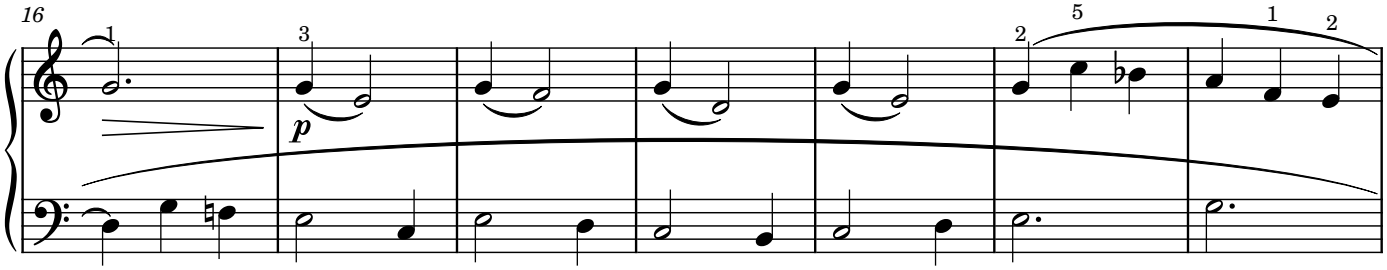

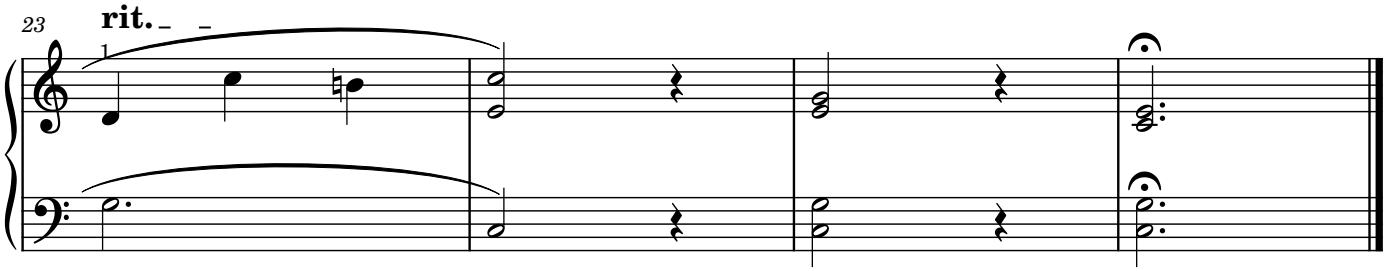

«Гра»

Карл Орф

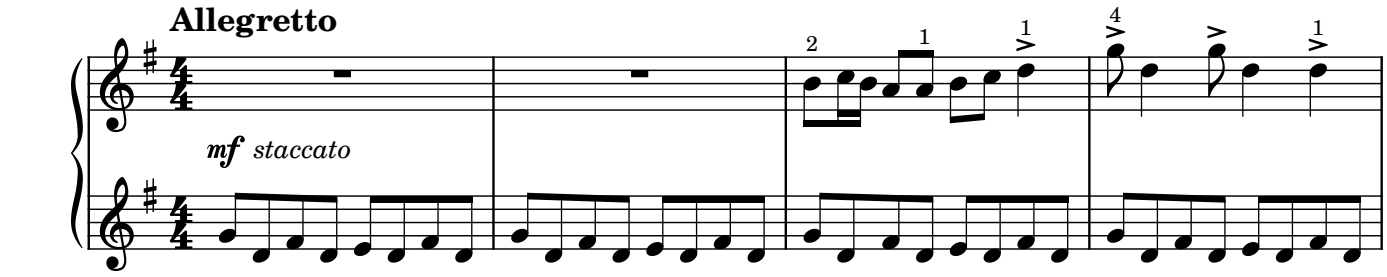

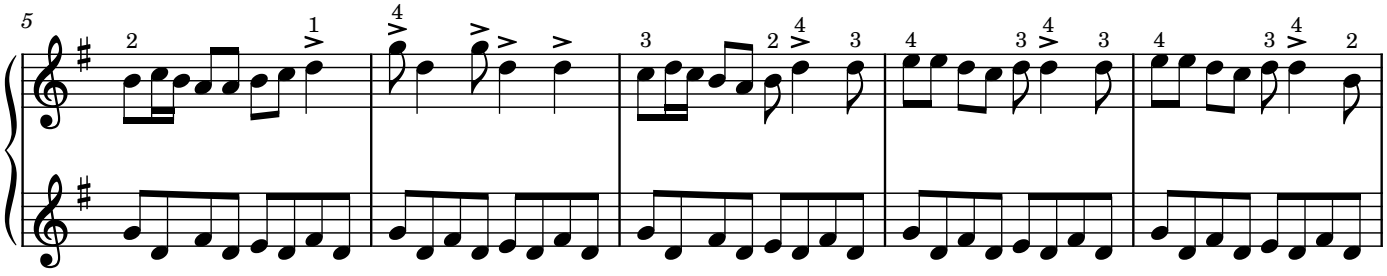

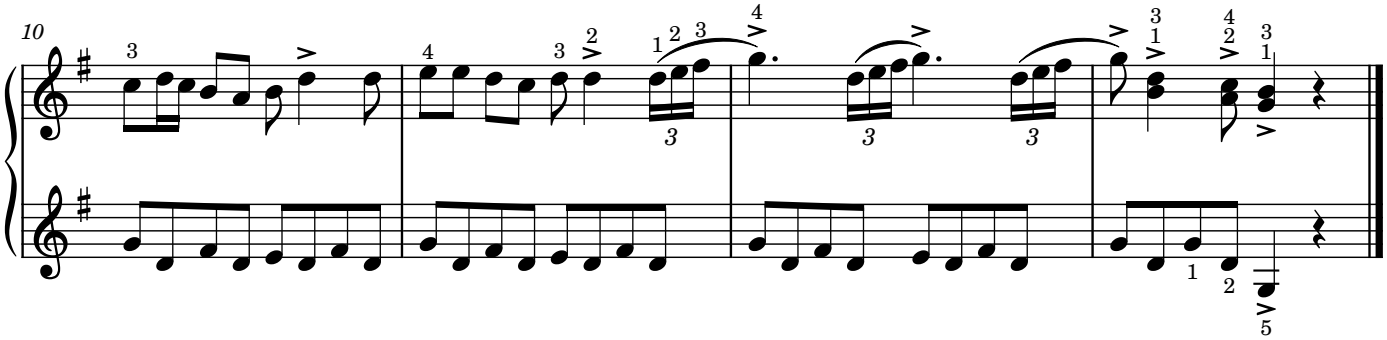

«Ковбойська пісня»

Елі Сігмейстер

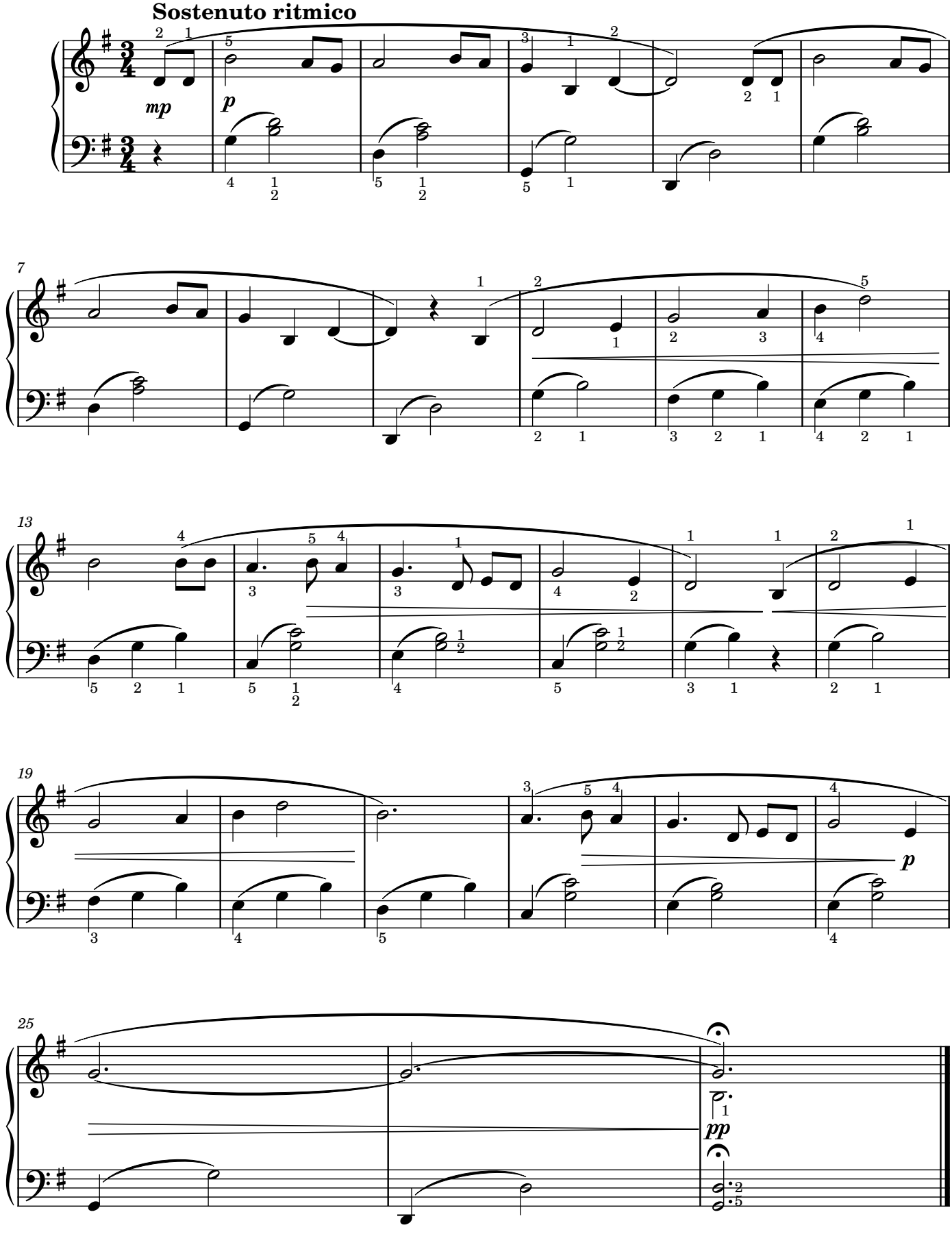

«Негреня сумує»

Борис Тобіс

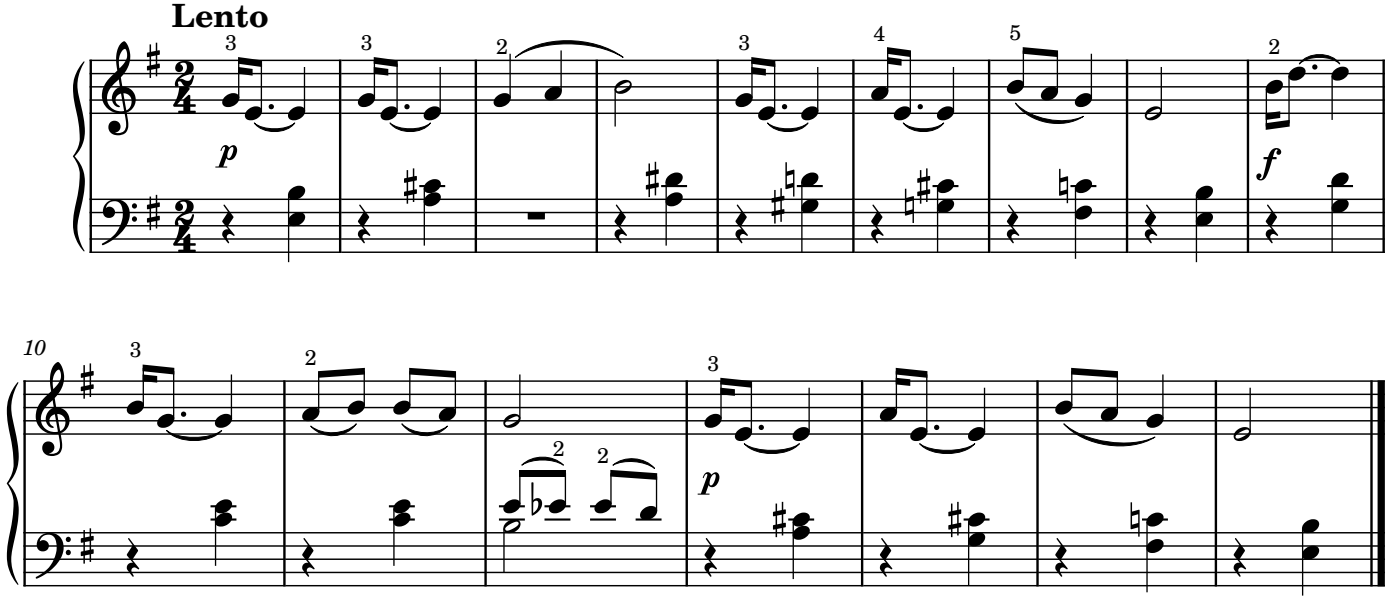

«Негреня посміхається»

Борис Тобіс

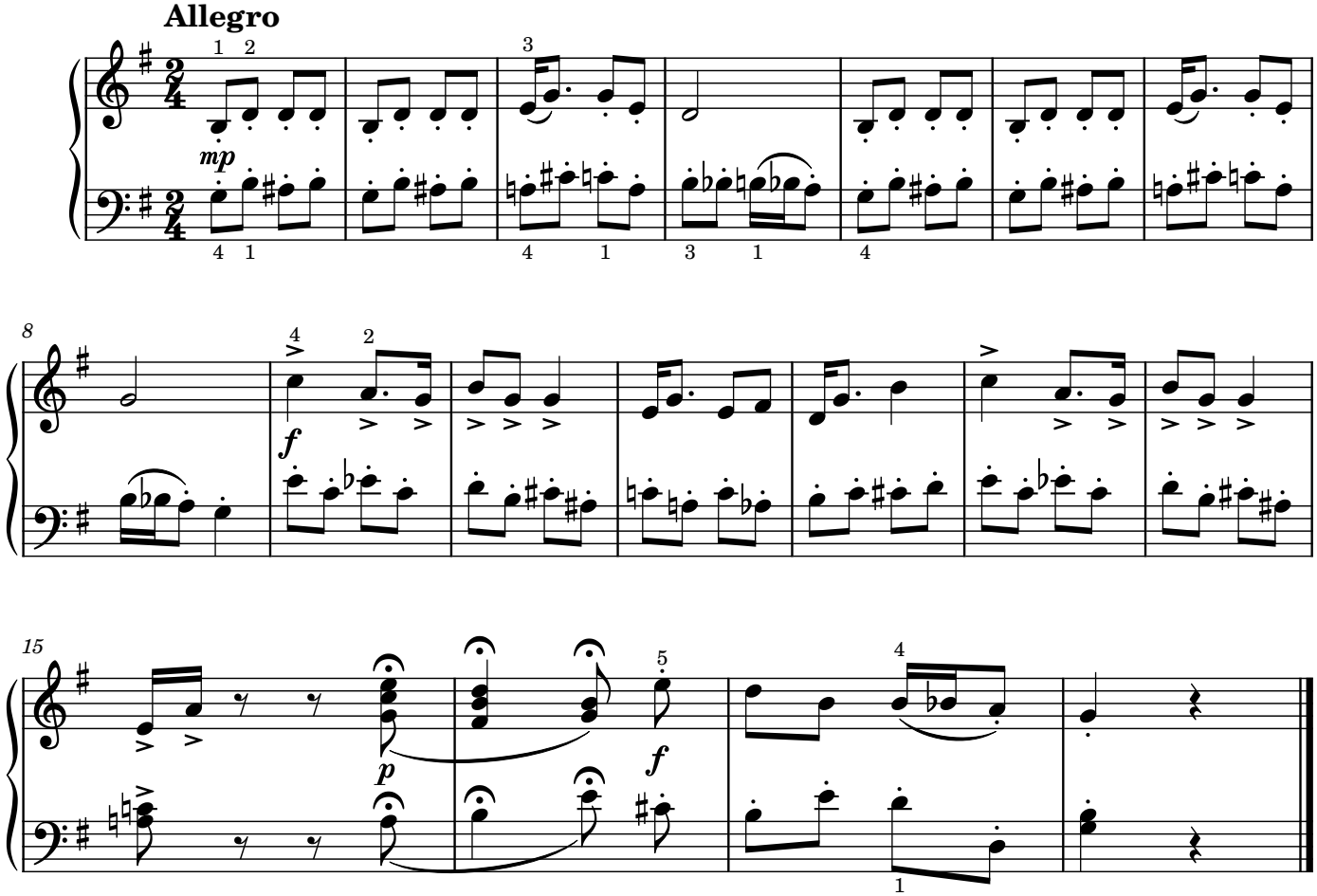

«Ідилія»

Робер Казадезюс

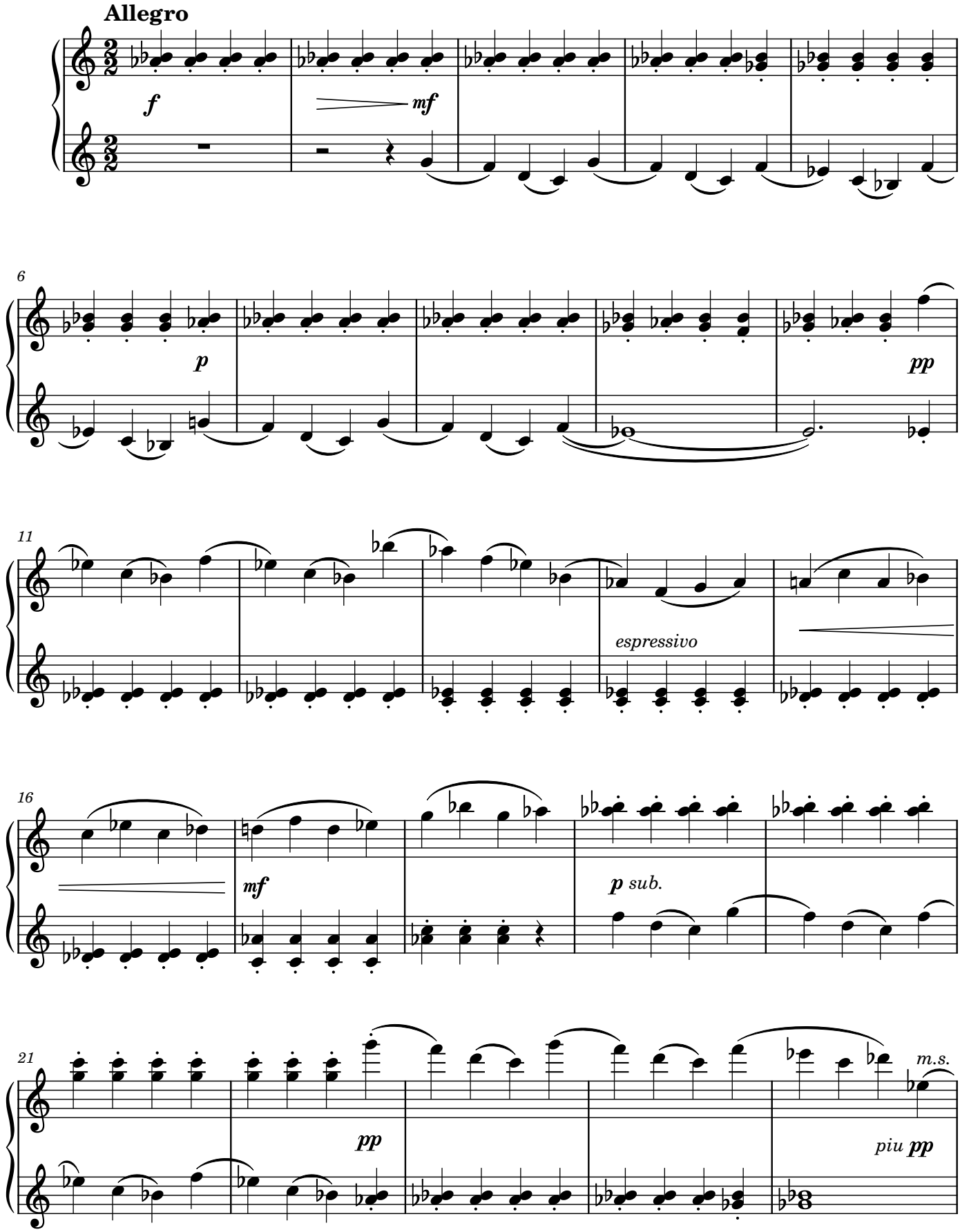

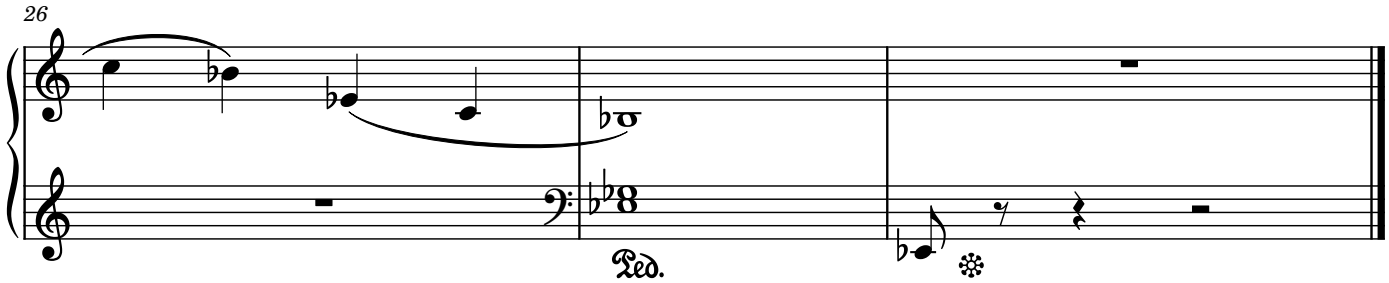

Чарльстон

Юрій Давидович

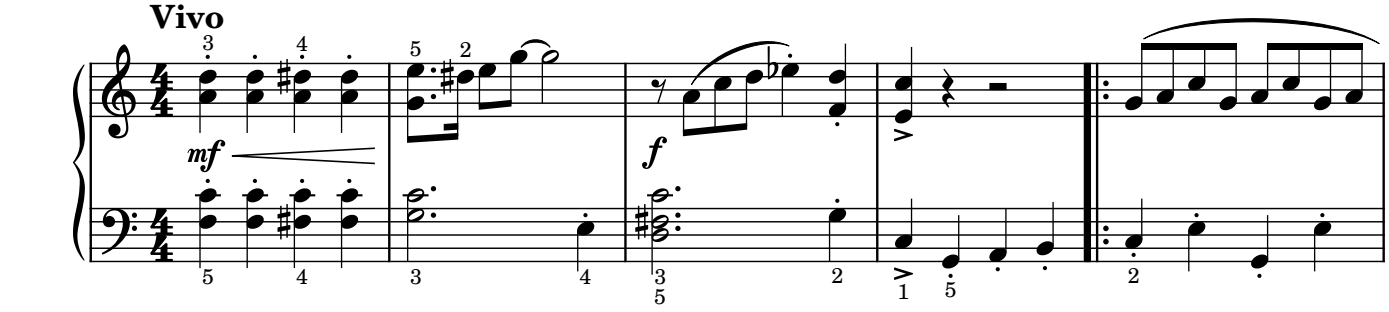

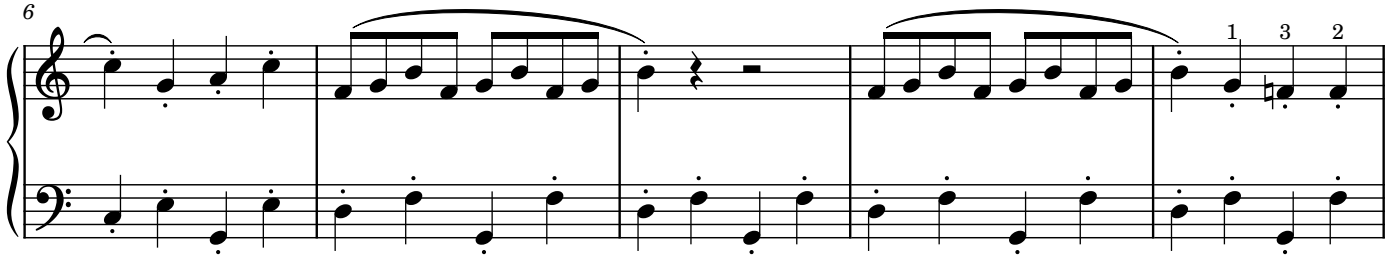

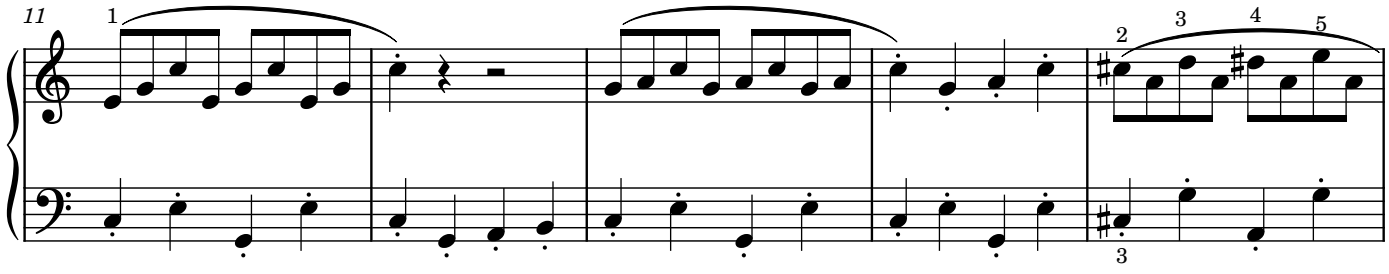

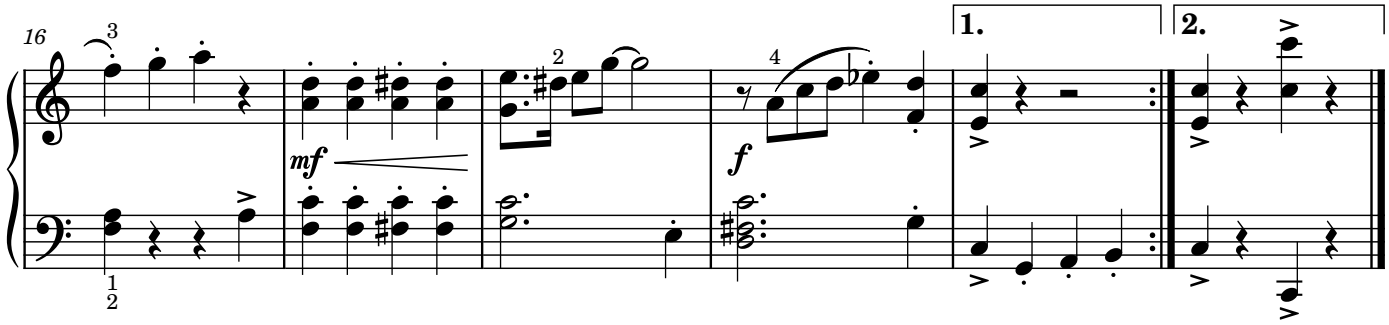

«Нарцис»

Етельберт Невін

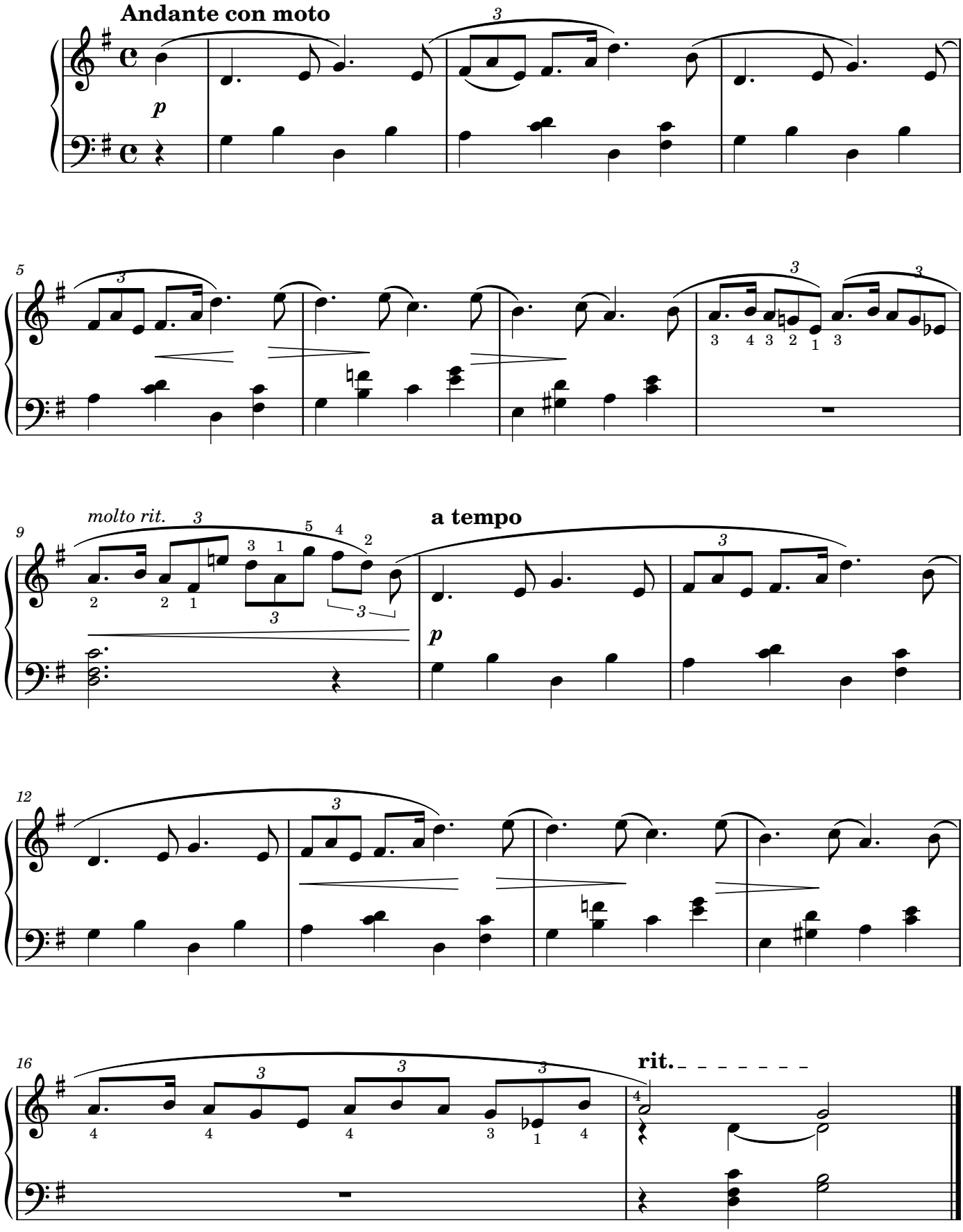

«Тамбурин»

Жан-Філіпп Рамо

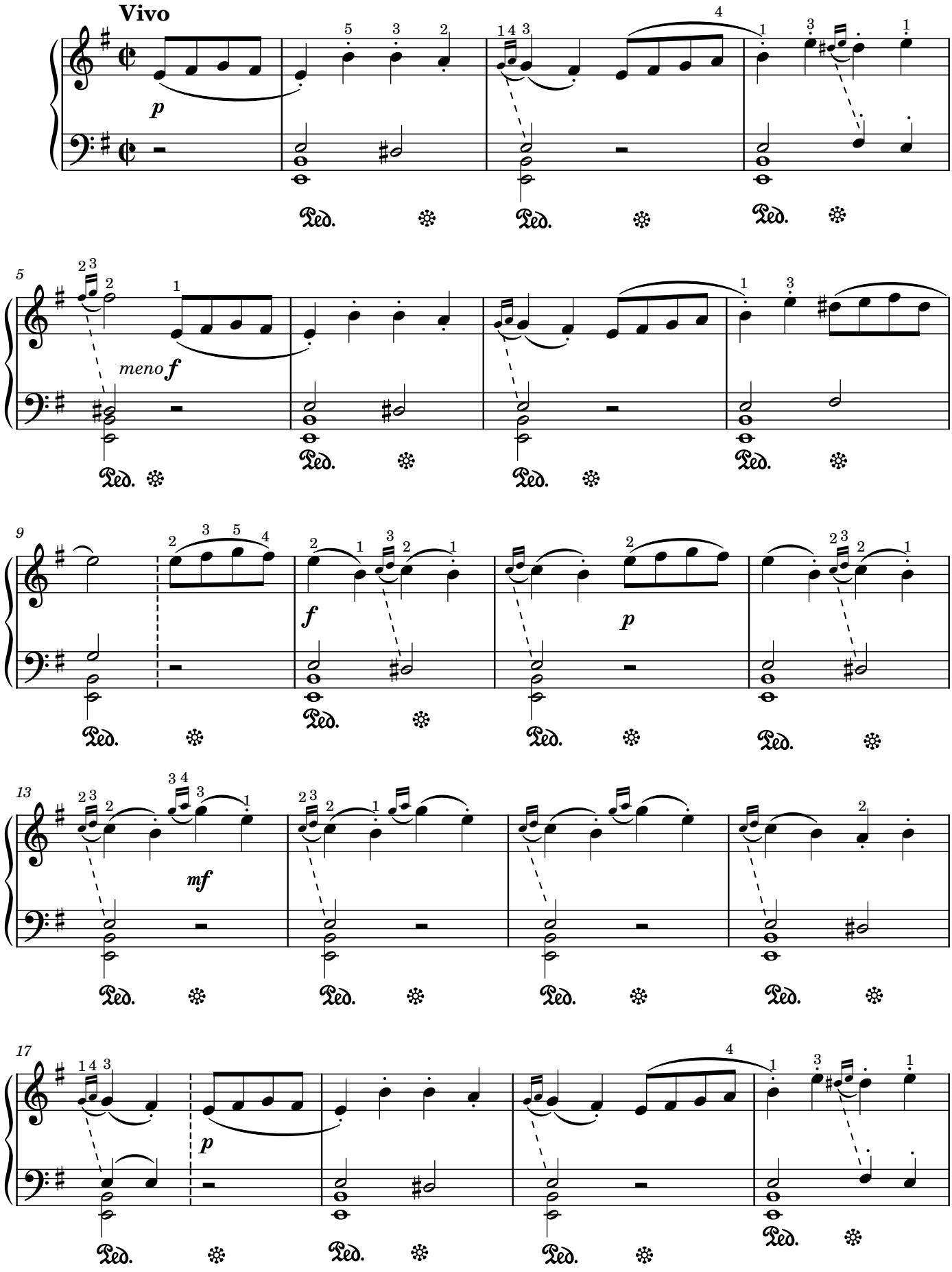

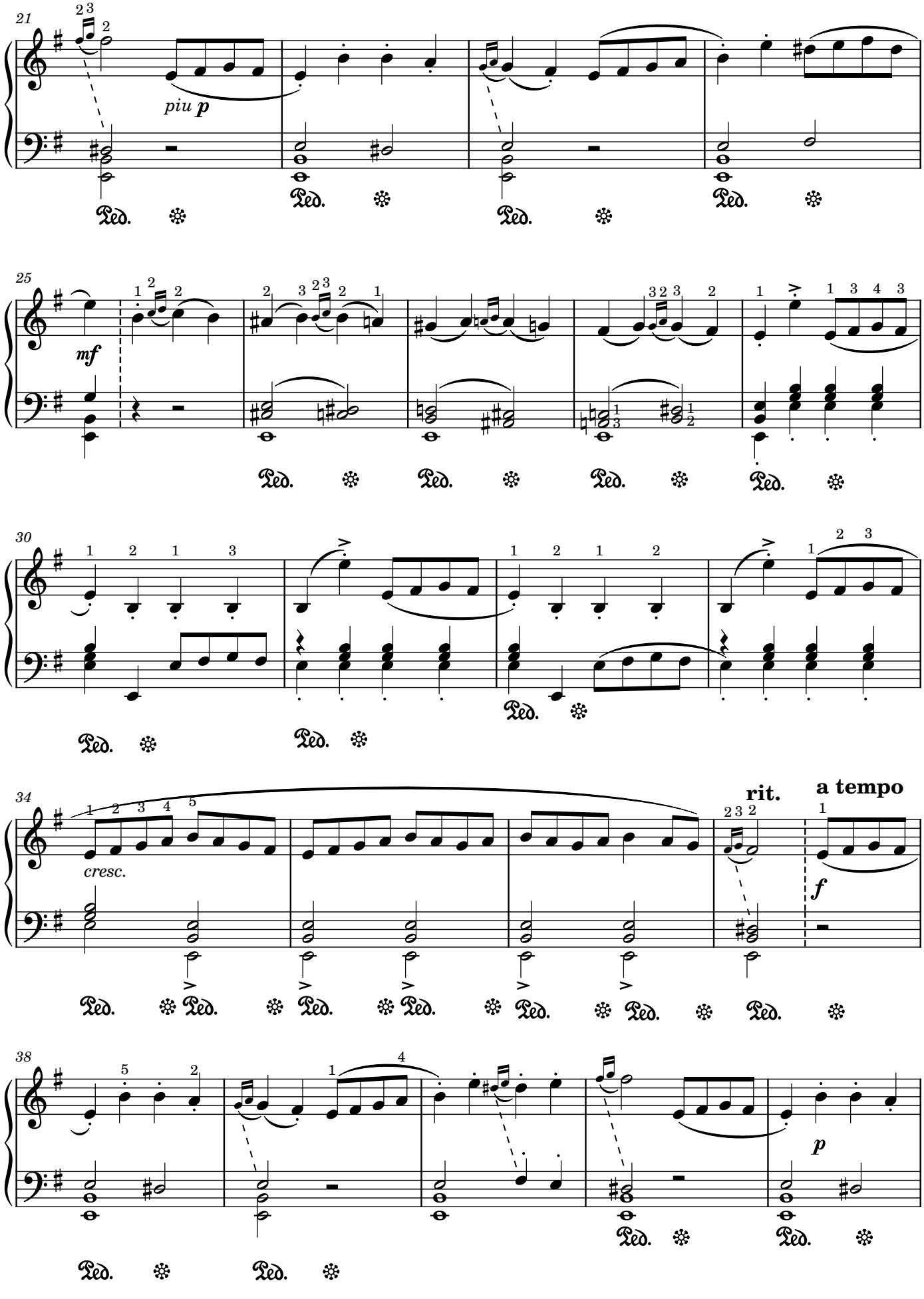
21
piu p
25
mf
30
34
cresc.
rit.
a tempo
f
38
p

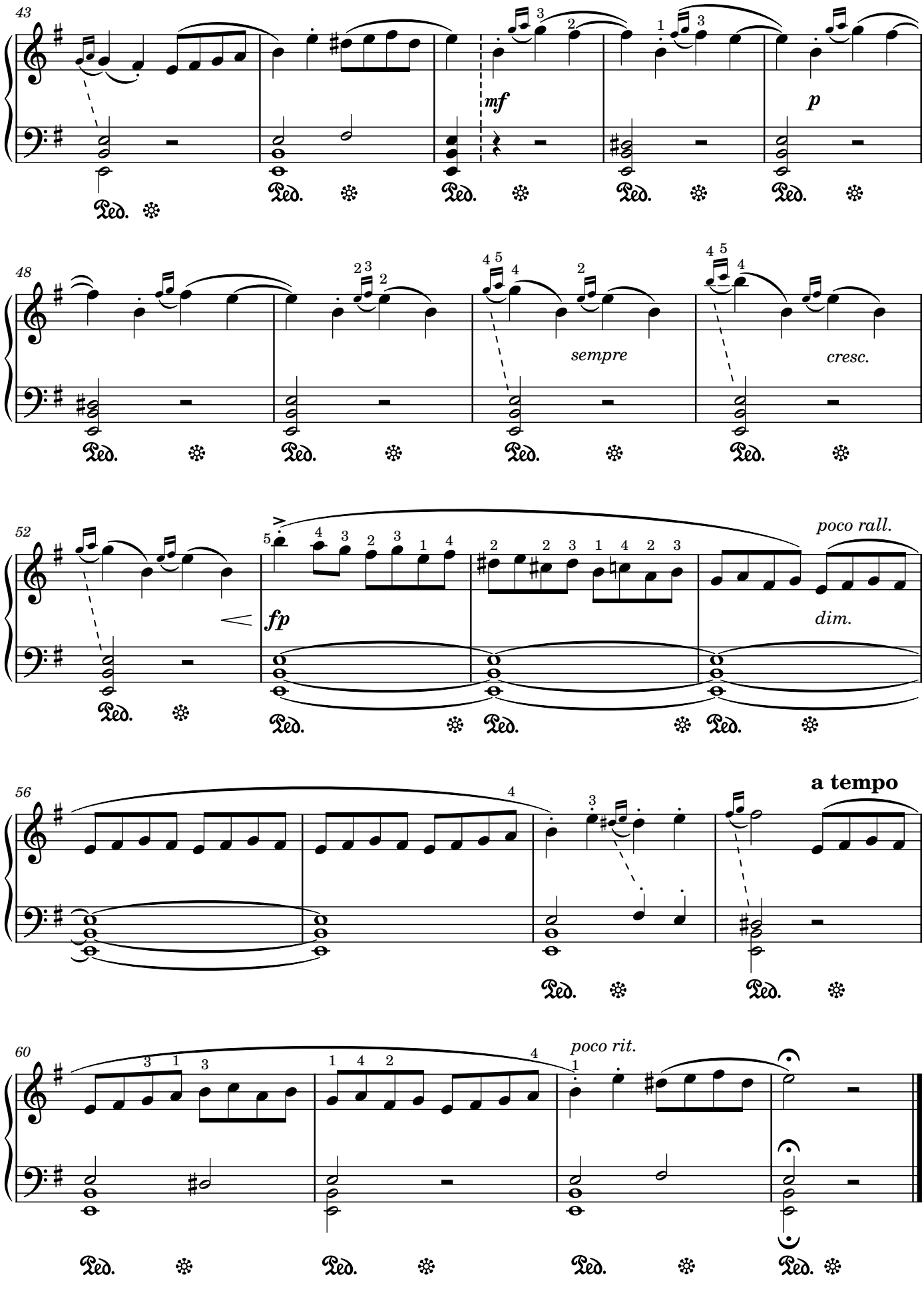
43
mf
p
48
sempre
cresc.
52
fp
poco rall.
dim.
56
a tempo
60
poco rit.

«Кантабіле»

Францішек Шопен

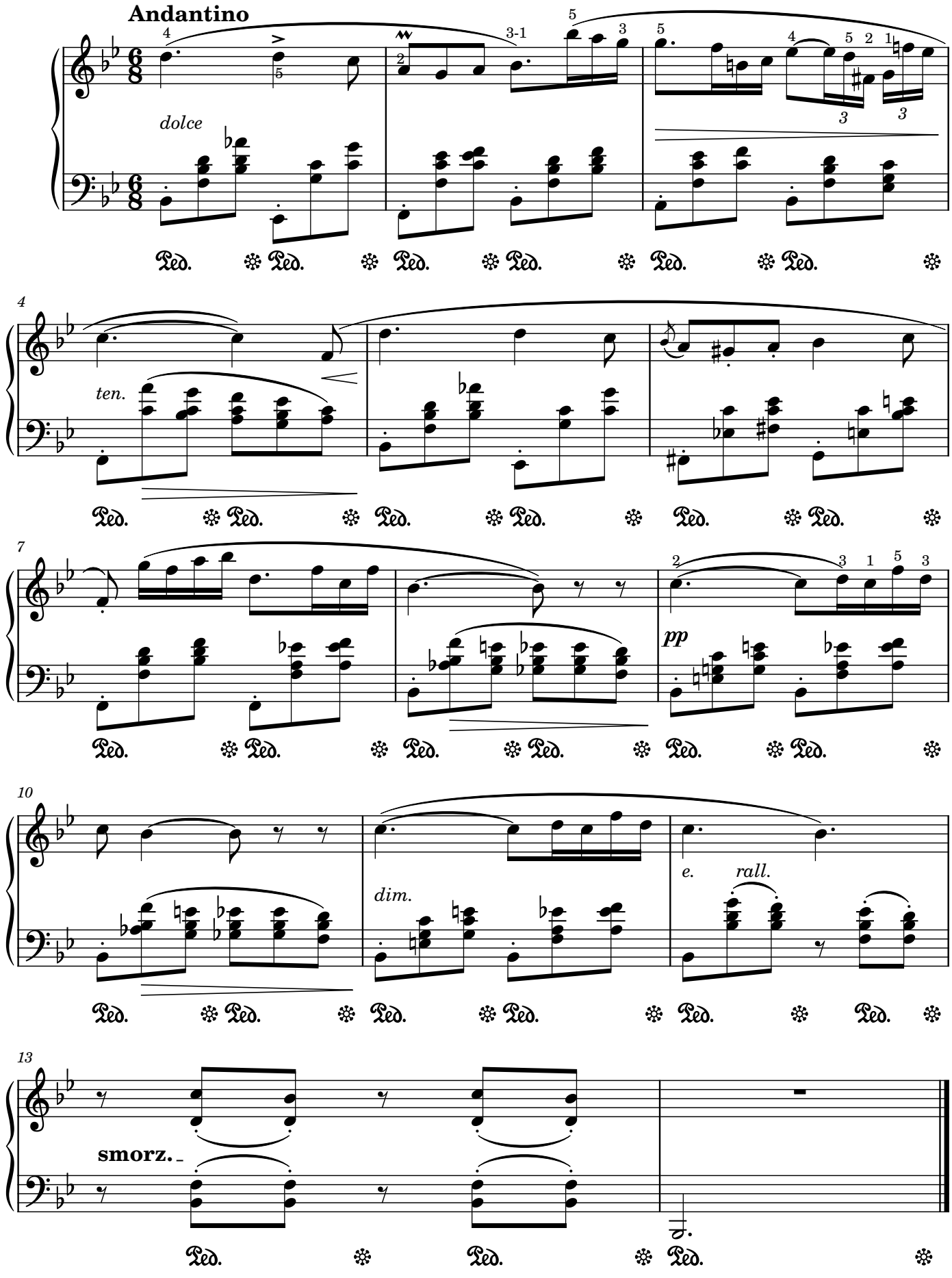

«Ларго»

Францішек Шопен

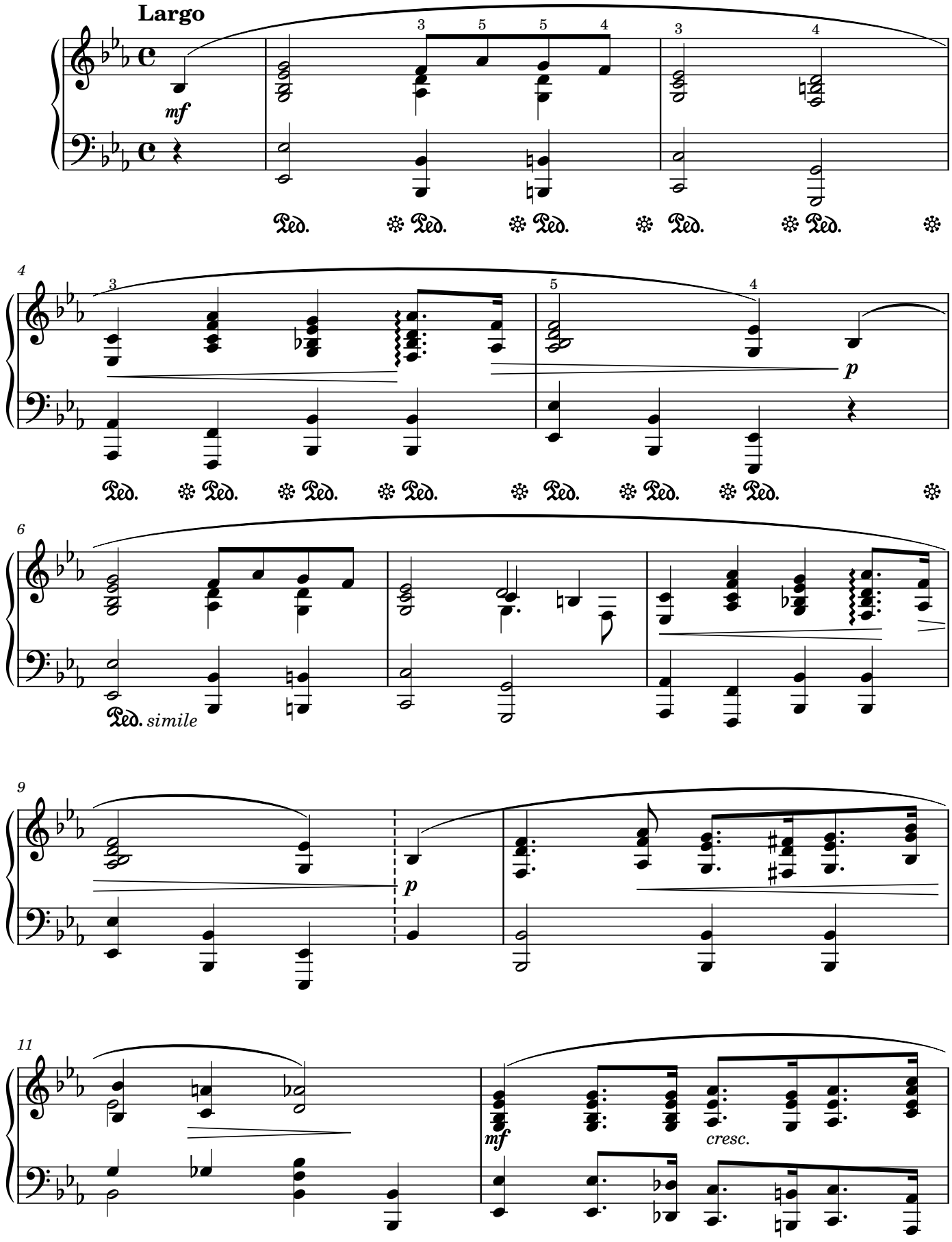

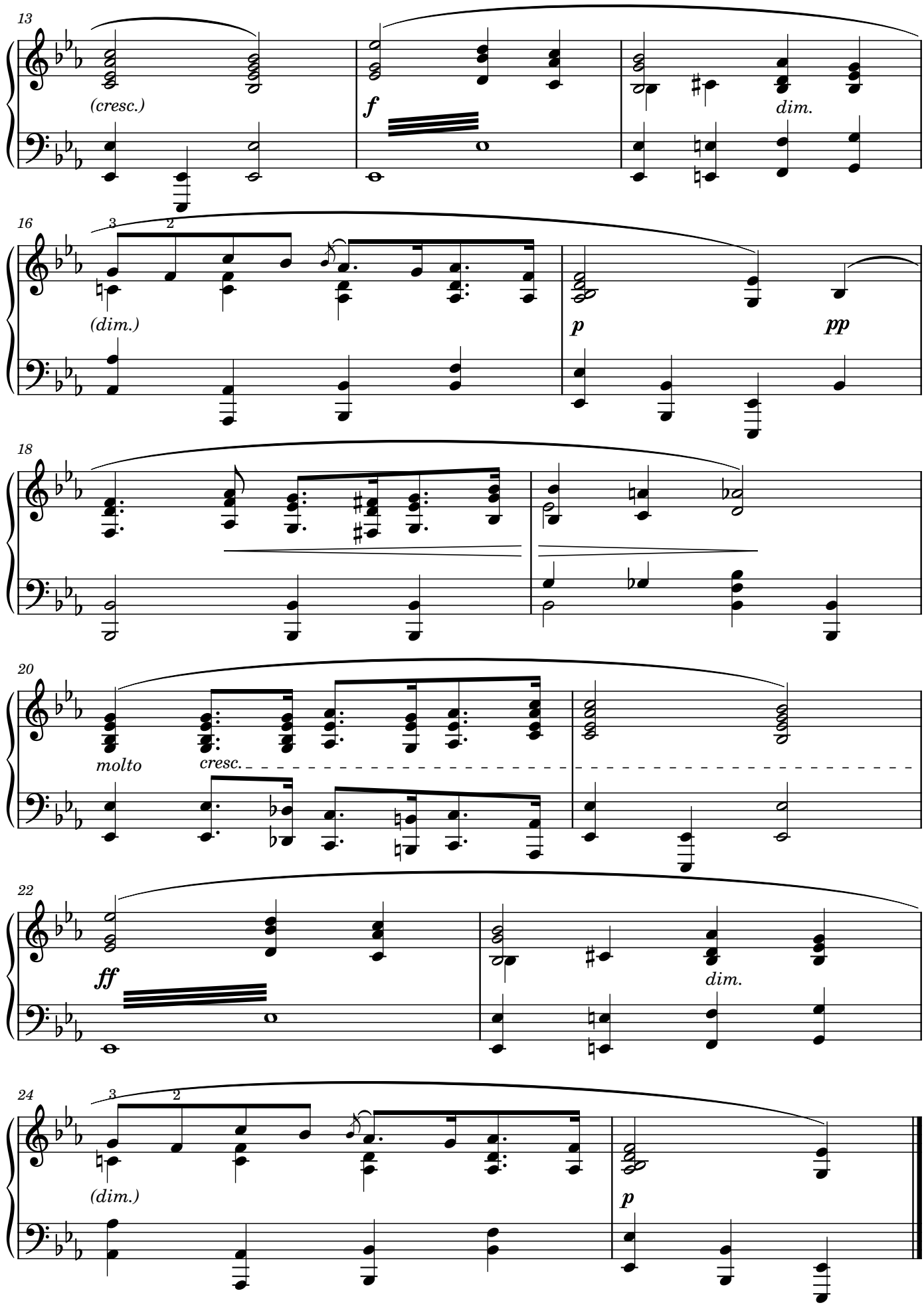
13
(cresc.)
f
dim.
16
3
2
(dim.)
p
pp
18
20
molto
cresc.
22
ff
dim.
24
3
2
(dim.)
p

«Забутий вальс»

Францішек Шопен

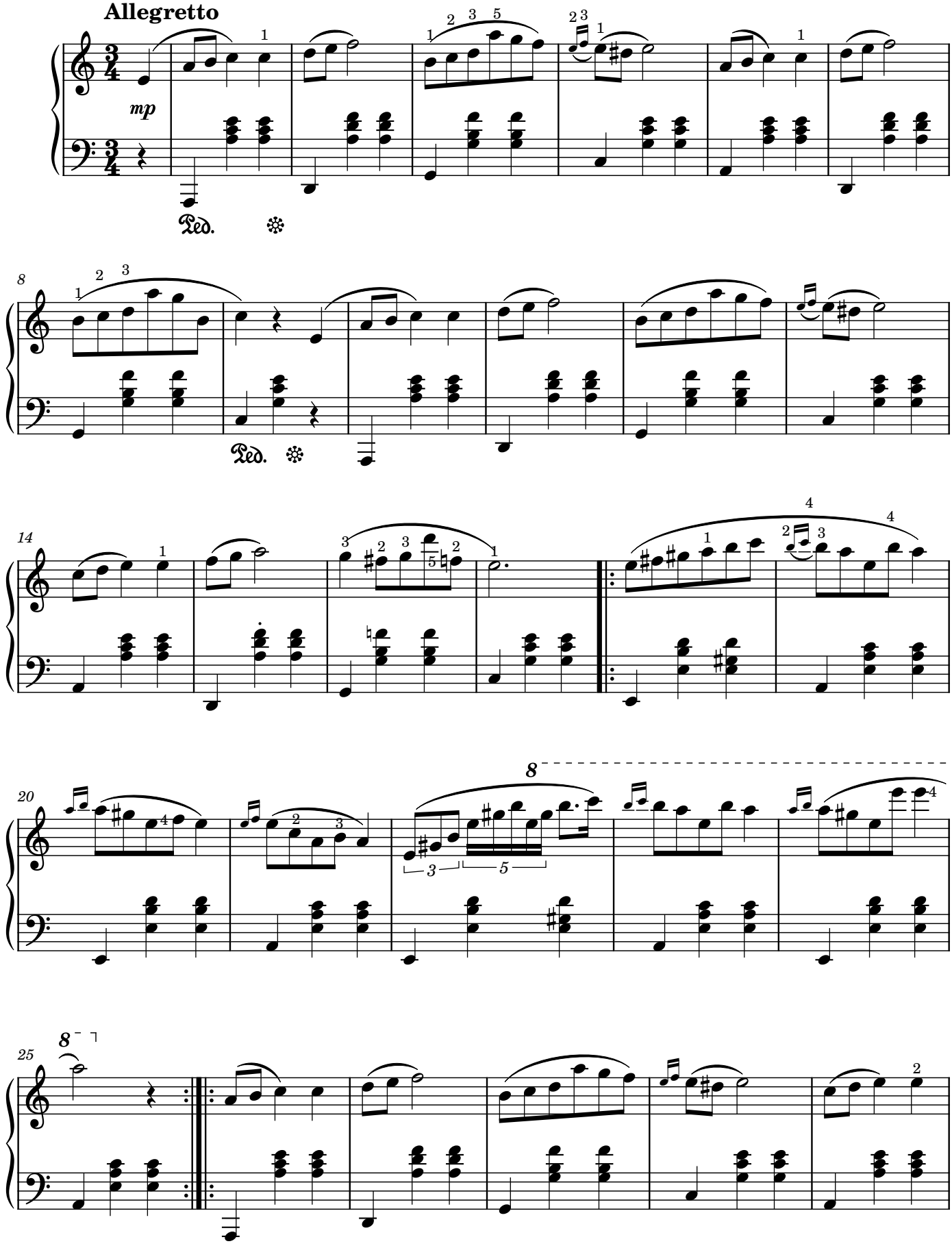

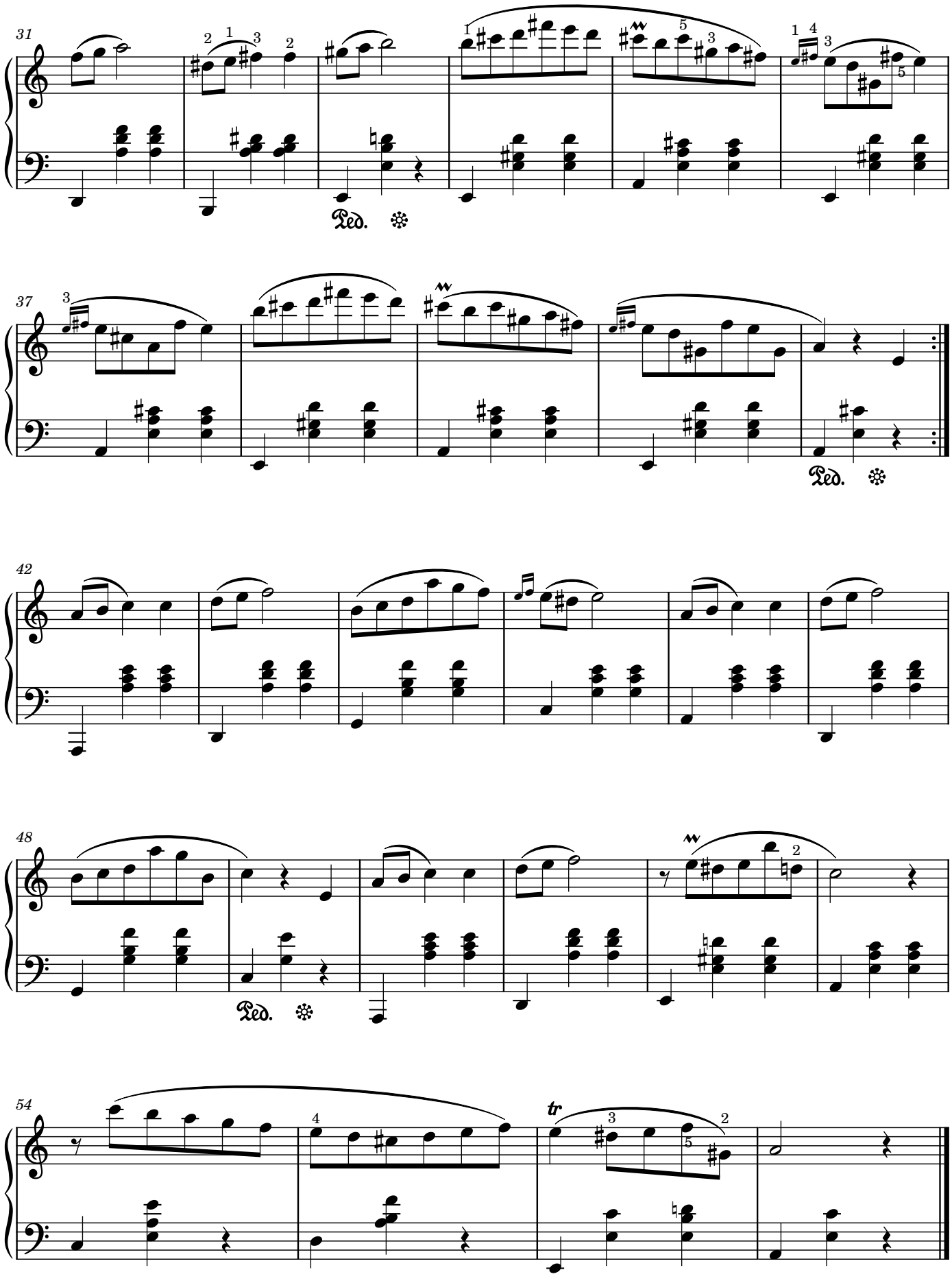
31
Ped.
37
Ped.
42
48
Ped.
54
tr

«Весна»

Францішек Шопен–Ференц Ліст

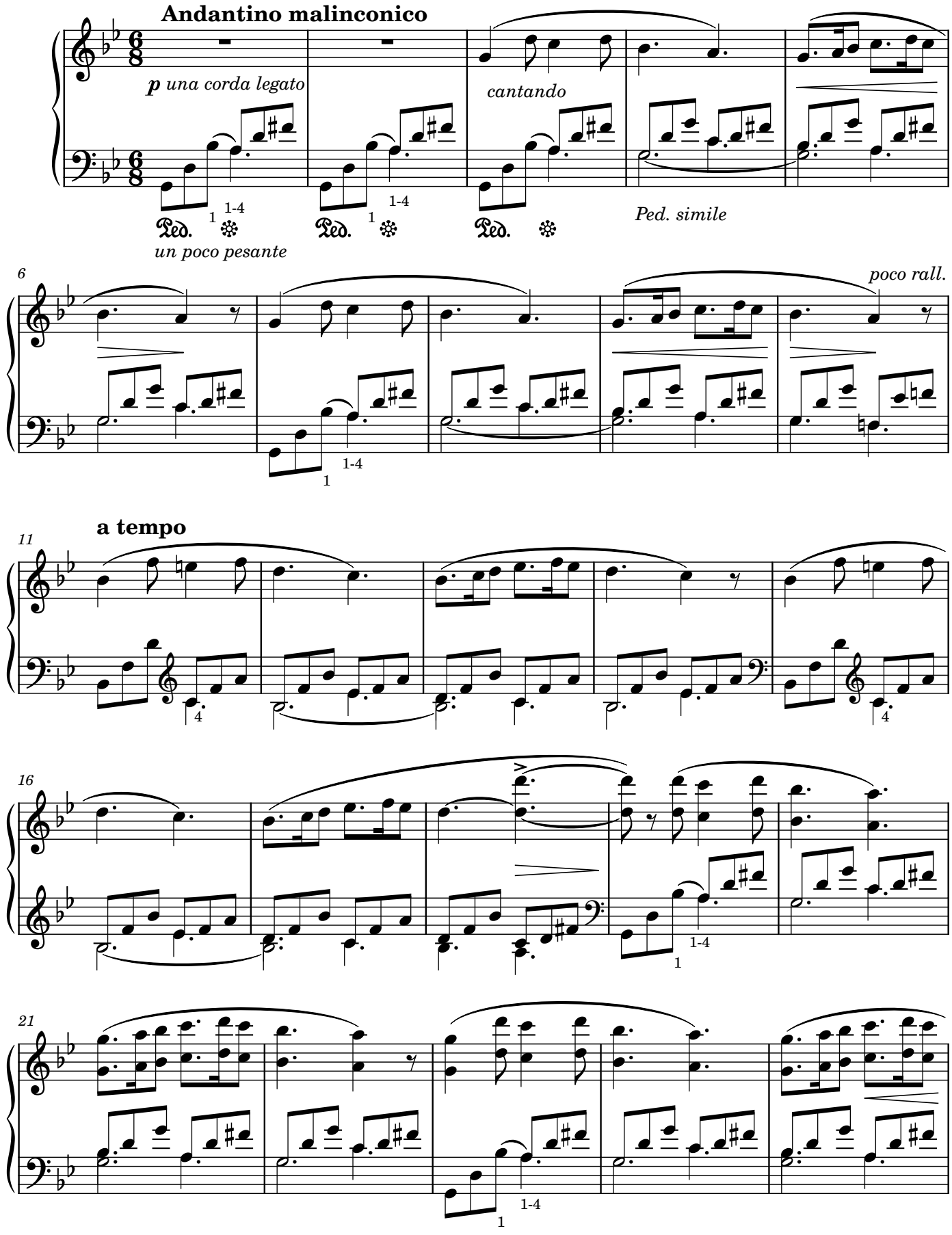

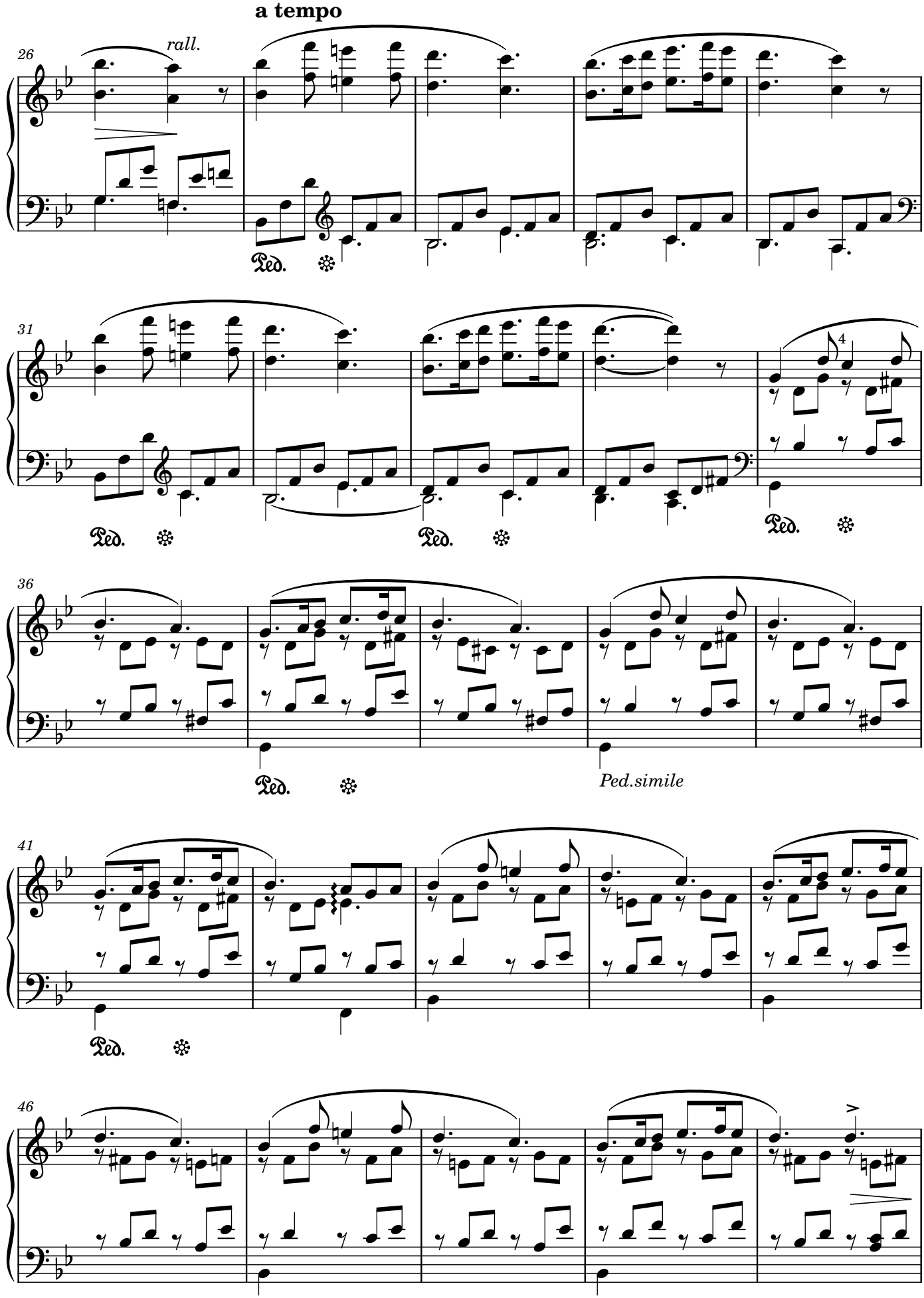
a tempo
rall.
26
Ped.
31
Ped.
Ped.
Ped.
36
Ped.
Ped.simile
41
Ped.
46

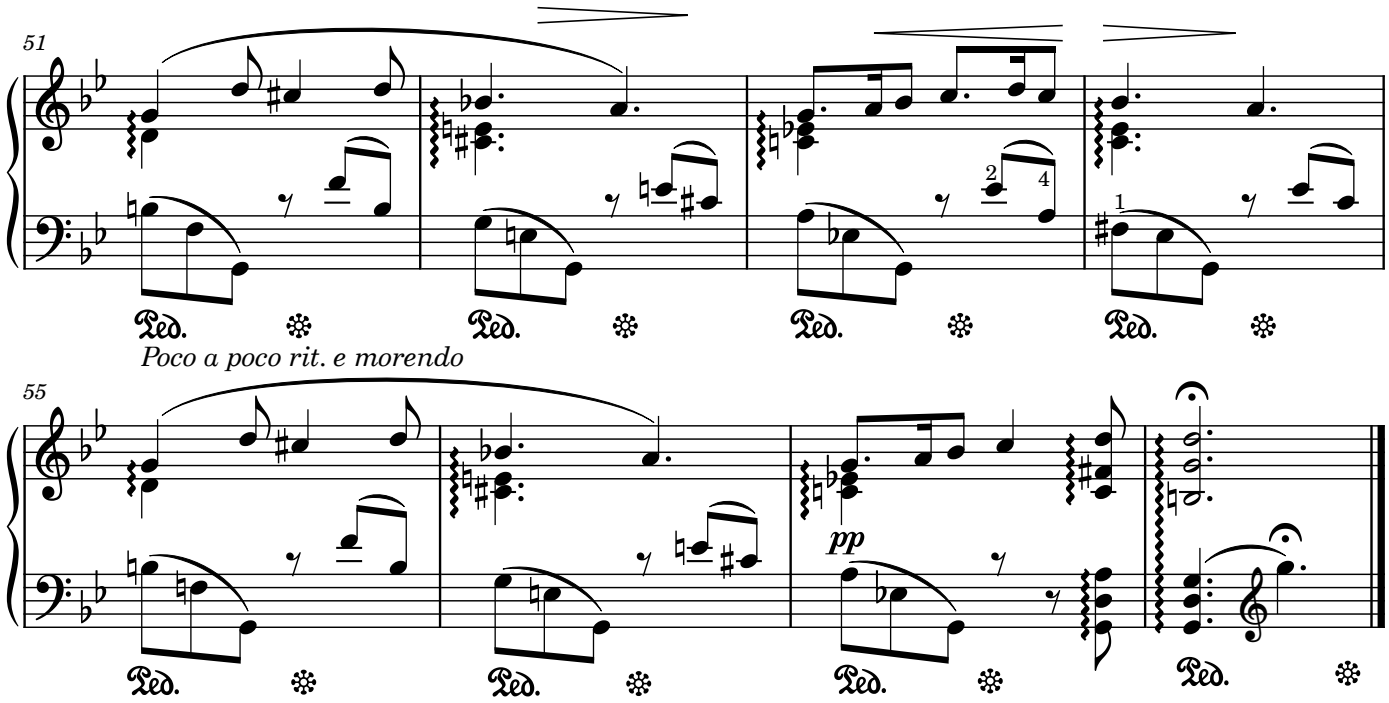

П'єса № 4

з циклу "4 маленькі п'єси"

Ференц Ліст

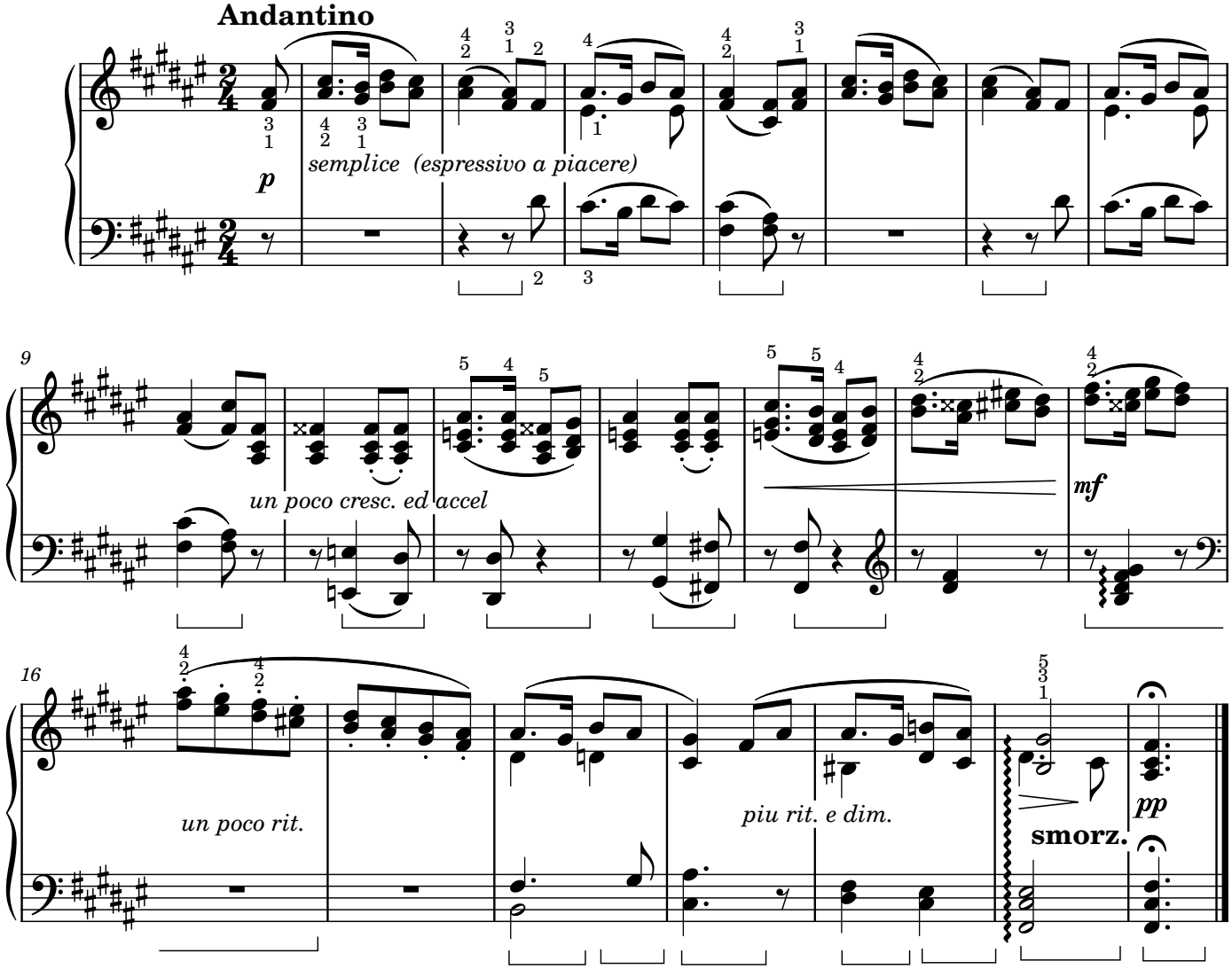

«Сірі хмари»

Ференц Ліст

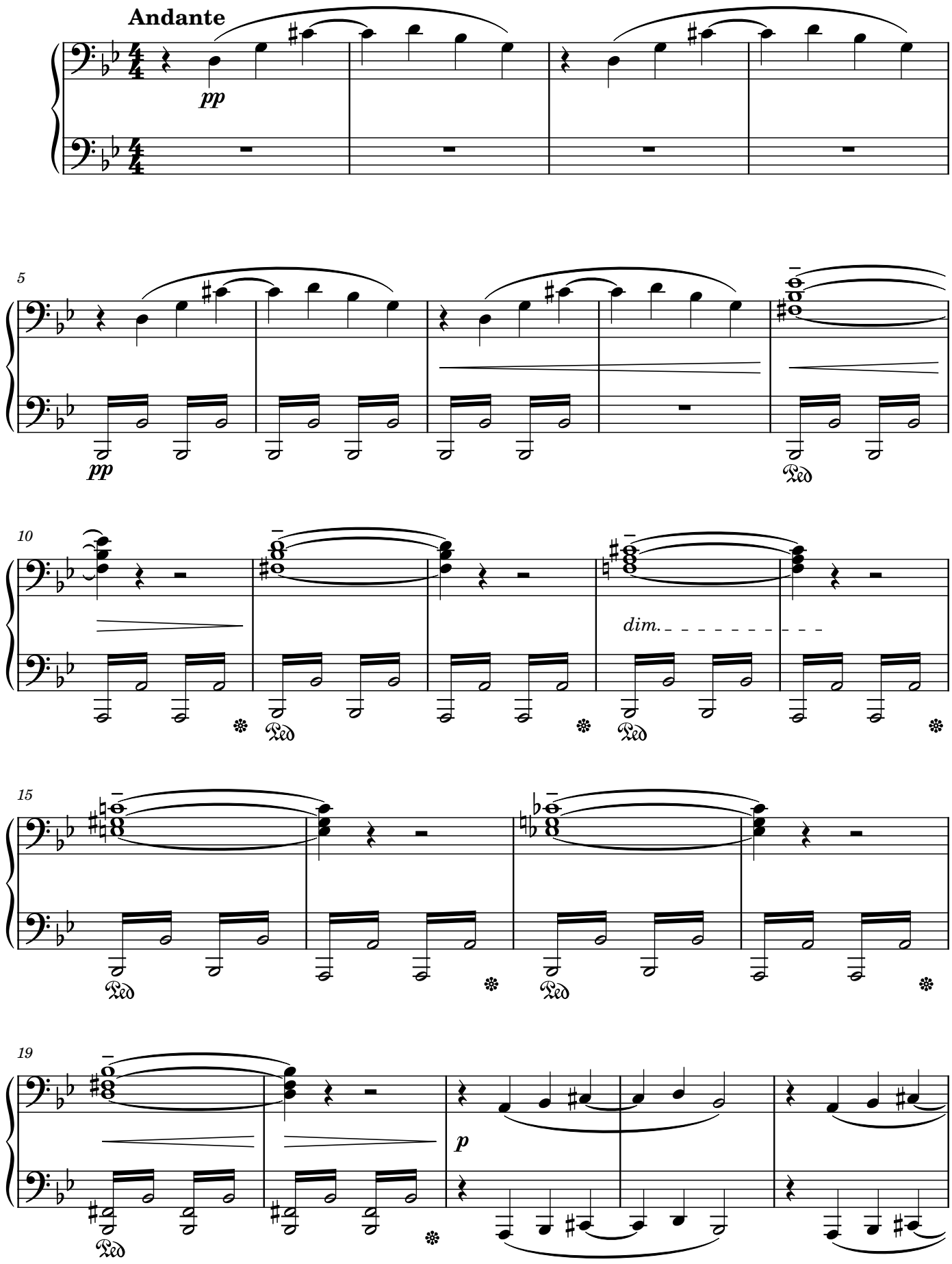

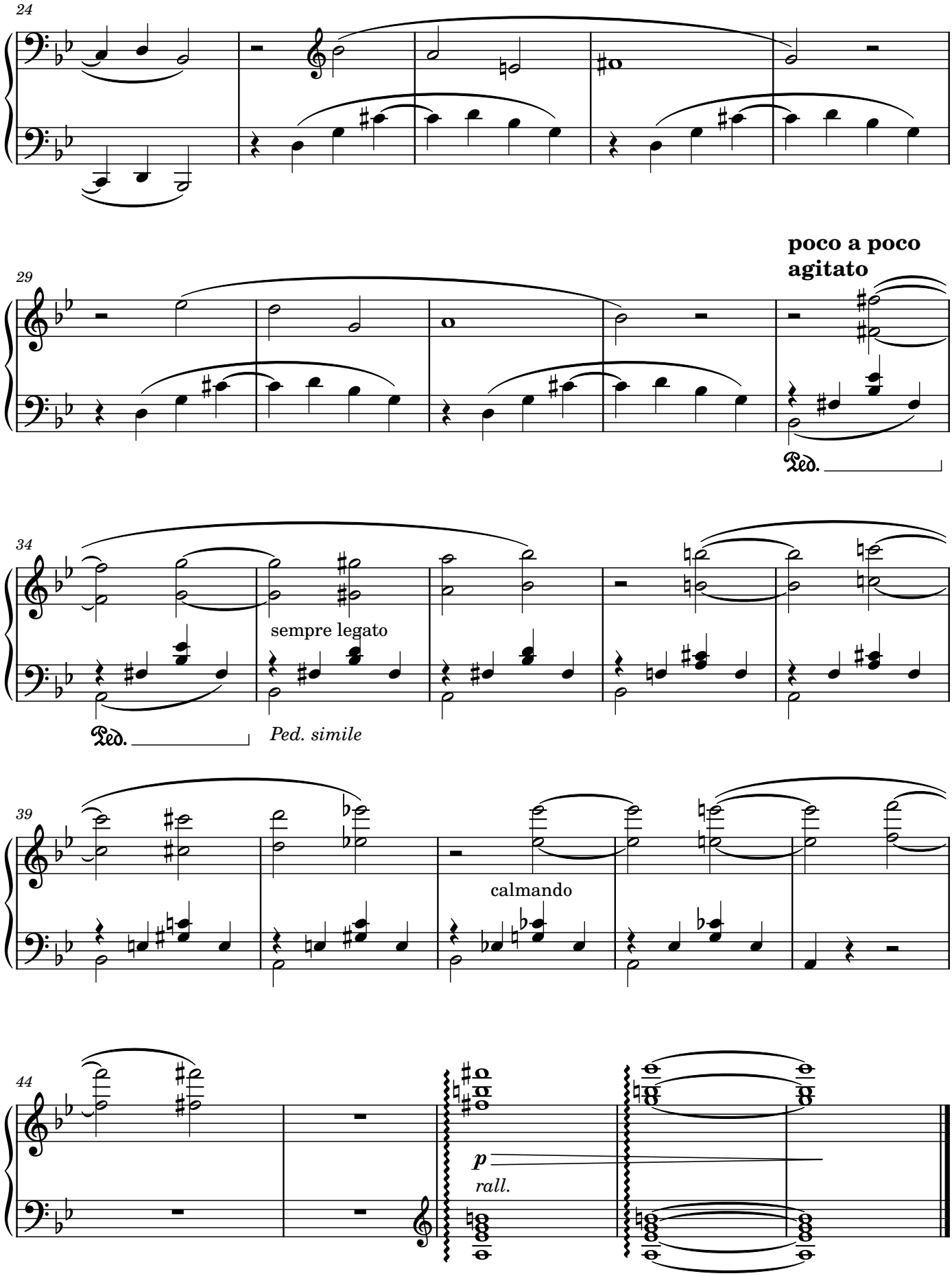
24
29
poco a poco
agitato
Ped.
34
sempre legato
Ped.
Ped. simile
39
calmando
44
p
rall.

«Лунає дзвін»

Ференц Ліст

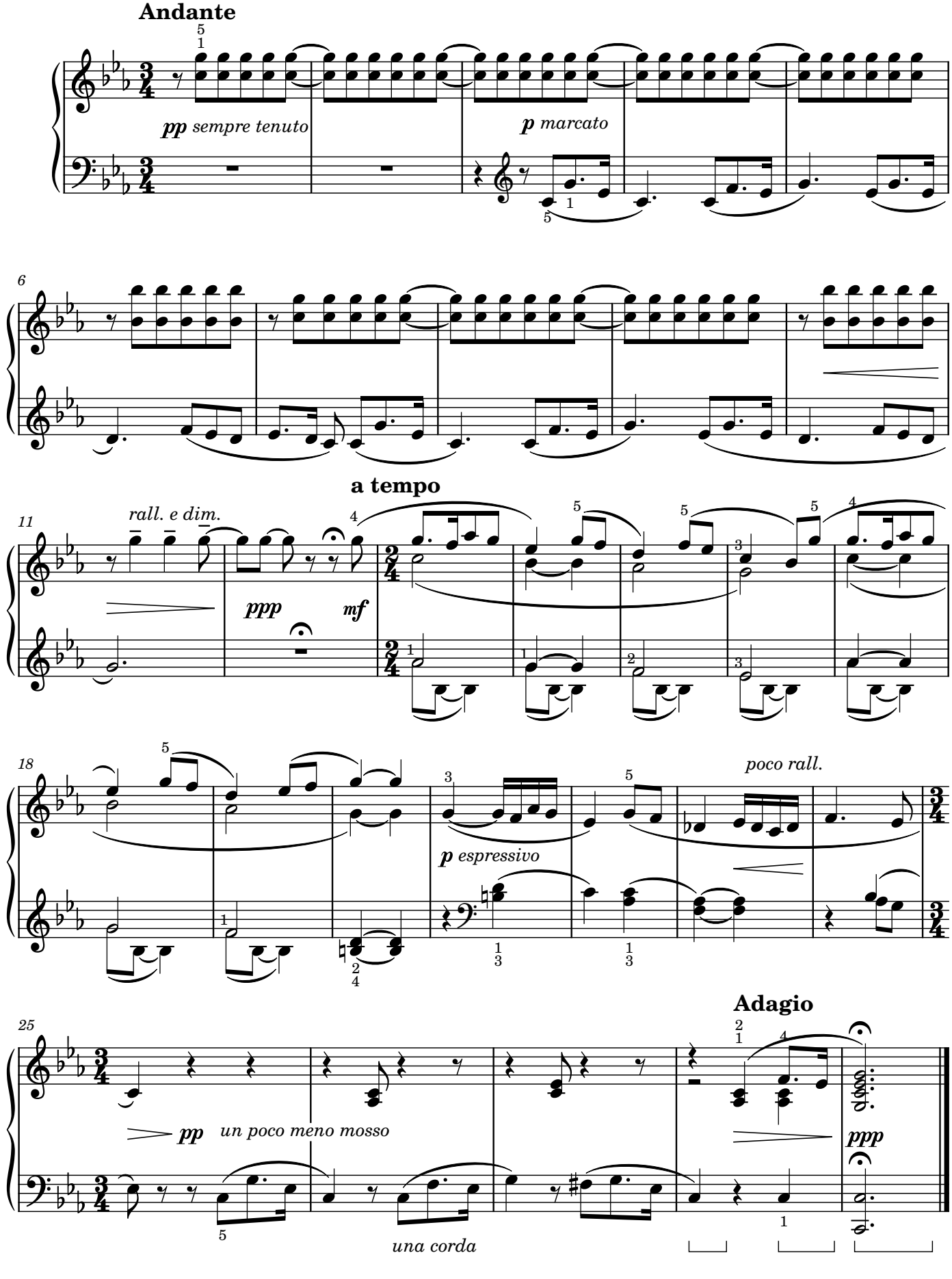

«Мислитель»

Ференц Ліст

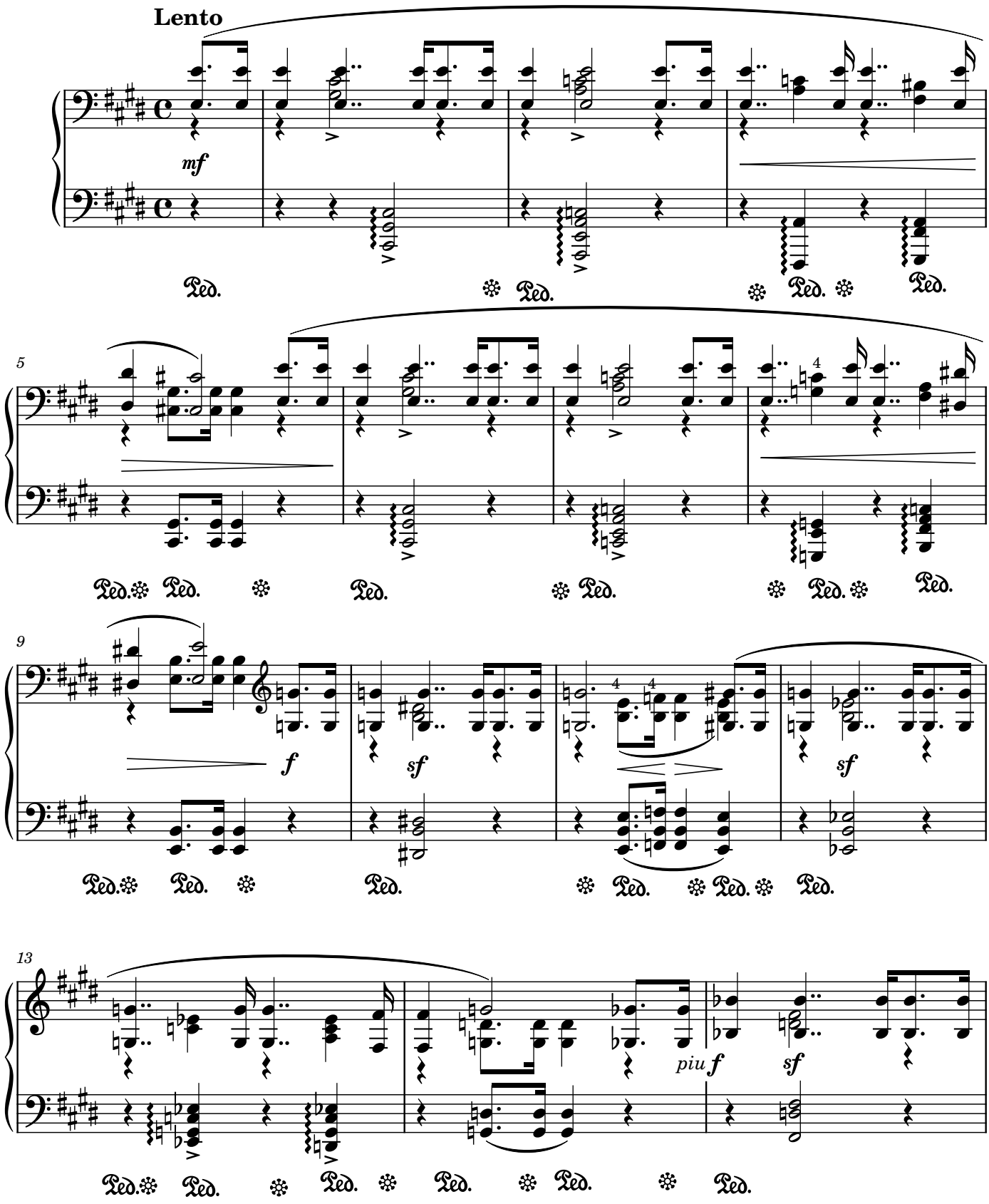

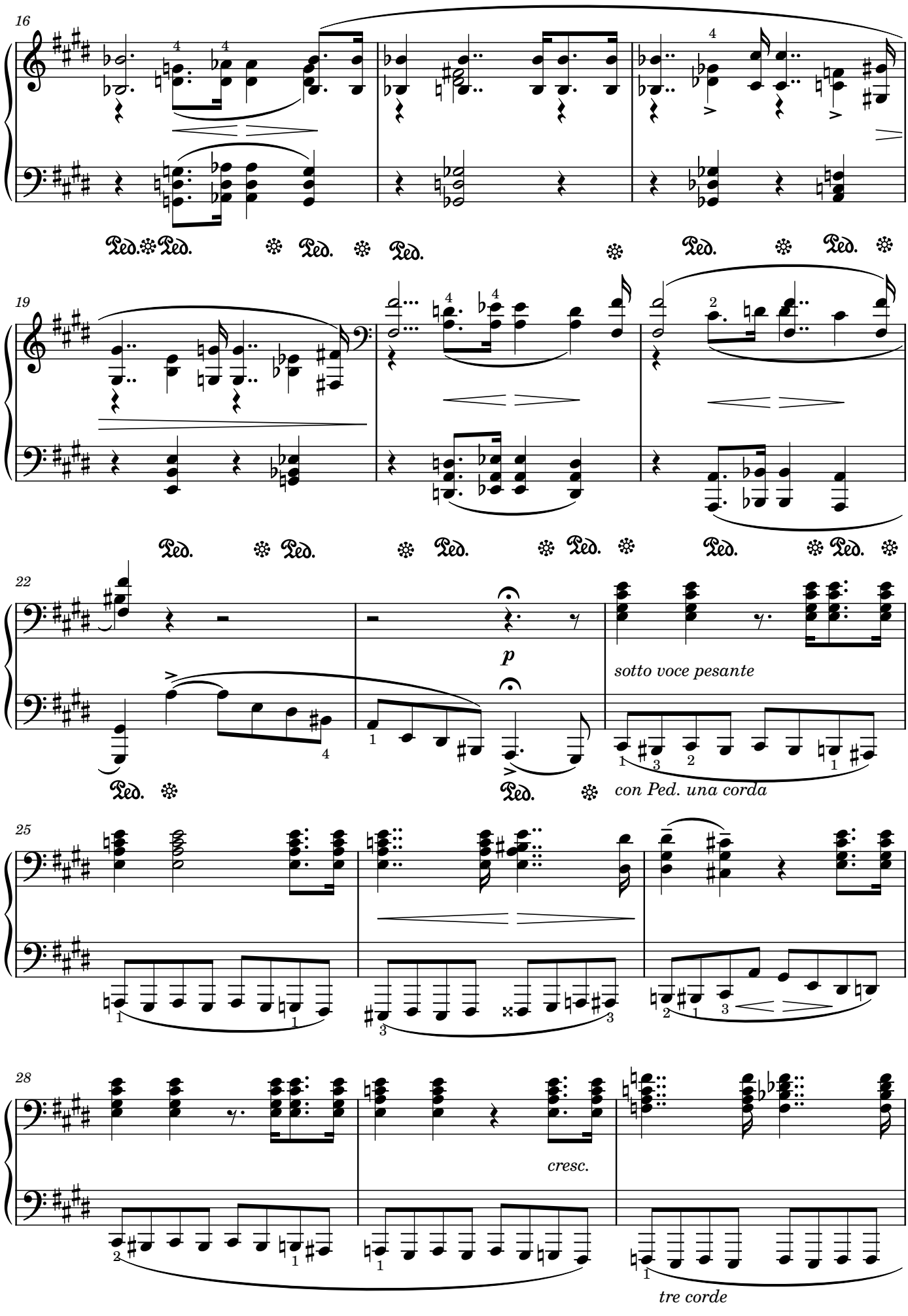
16
Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.
19
Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.
22
p
sotto voce pesante
Ped.
con Ped. una corda
25
28
cresc.
tre corde

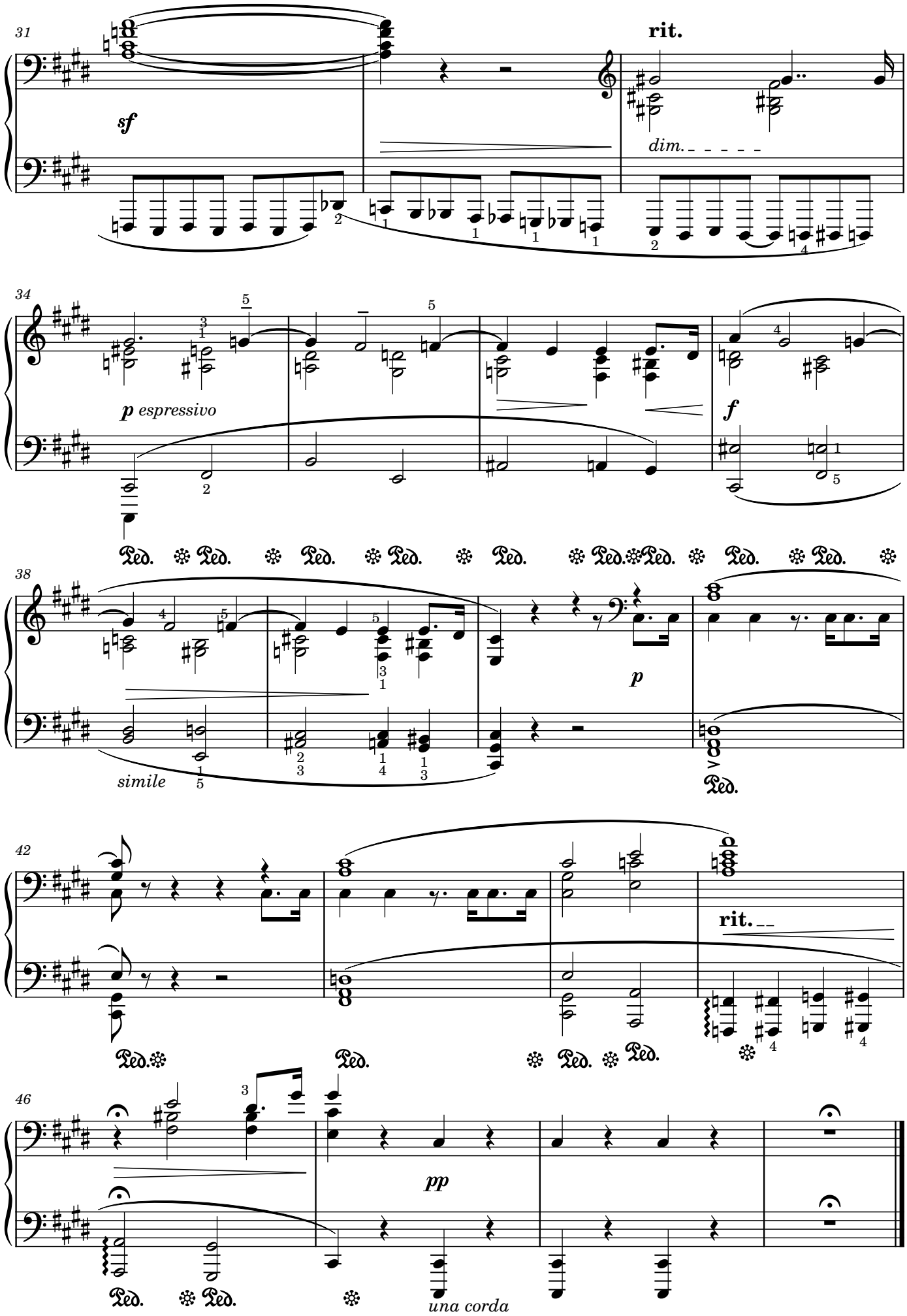
31
sf
rit.
dim.
34
p espressivo
f
Ped.
38
simile
p
Ped.
42
rit.
Ped.
46
pp
una corda
Ped.

«Маленька п'єса»

Джоаккіно Россіні - Ференц Ліст

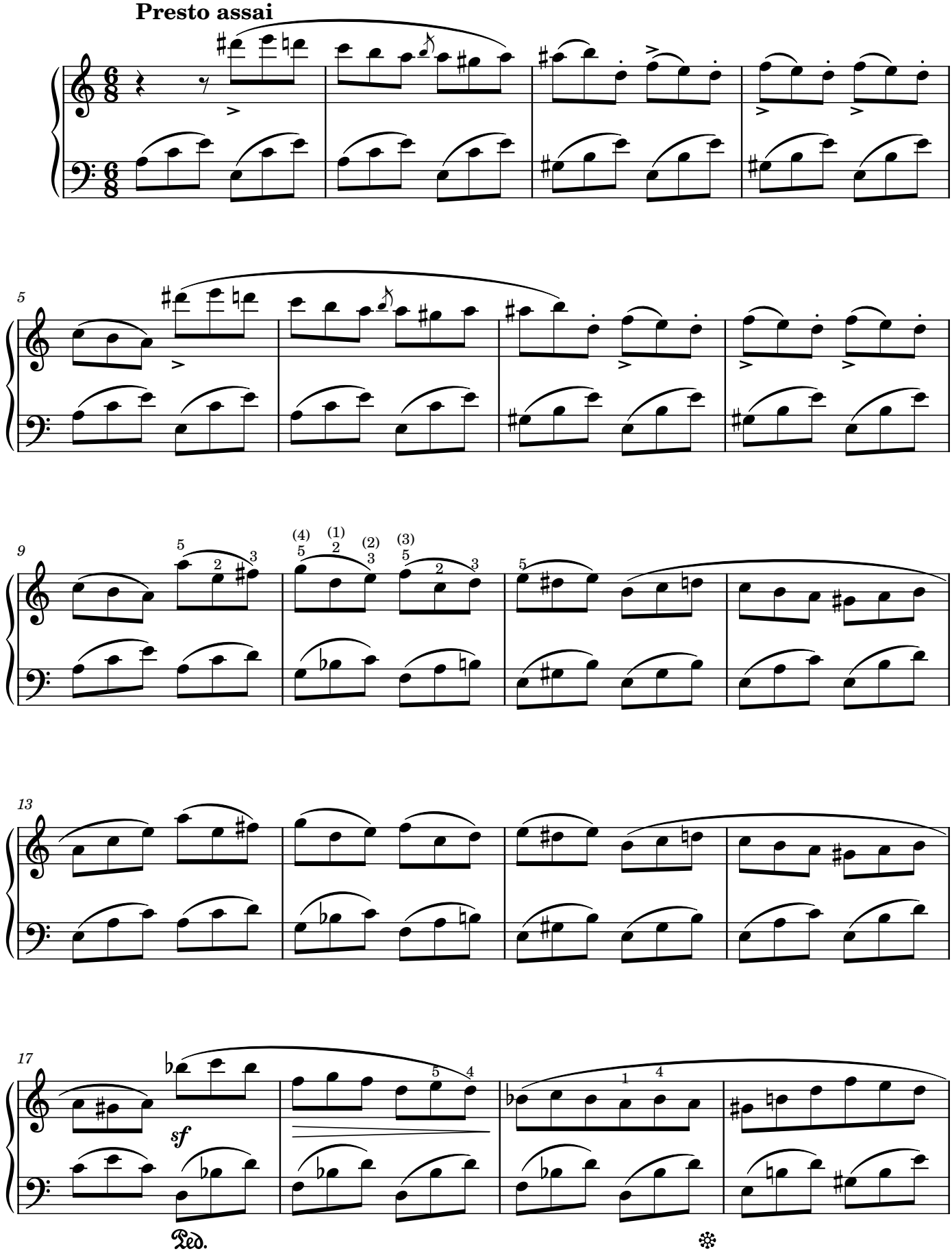

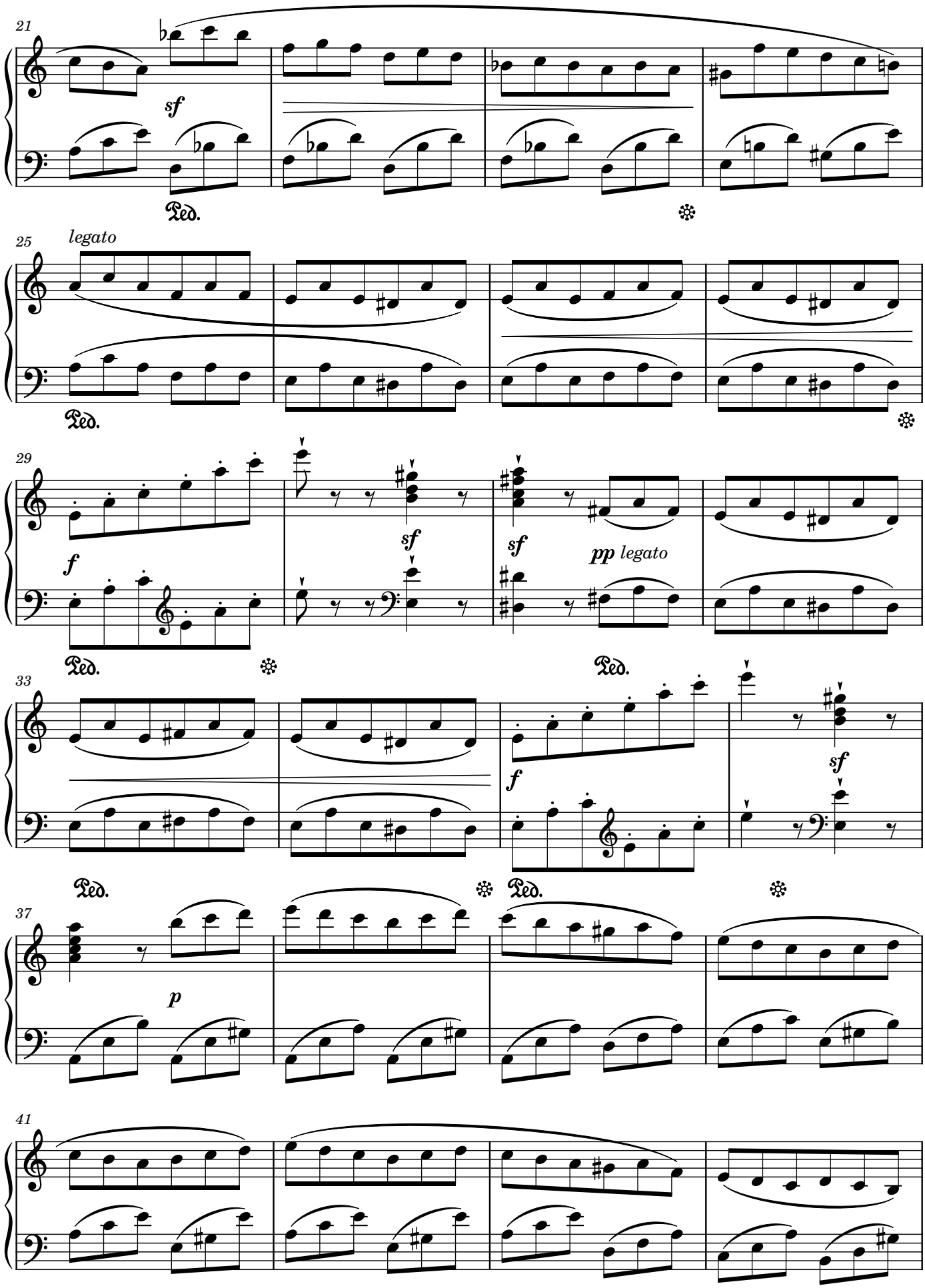
21
sf
Ped.
25
legato
Ped.
29
f
sf
sf
pp legato
Ped.
33
Ped.
f
sf
Ped.
37
Ped.
p
41

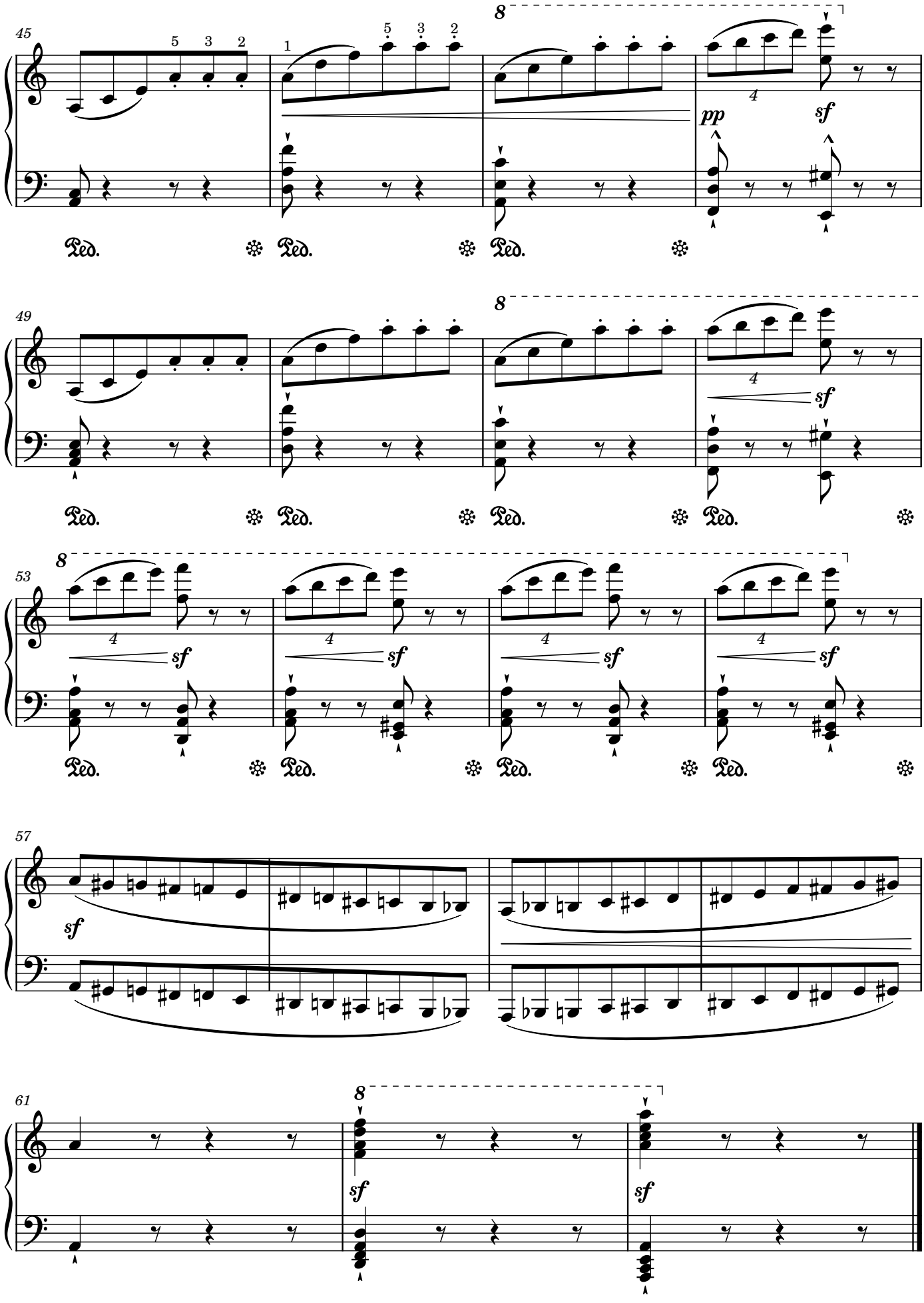
45
49
53
57
61
pp
sf
Ped.

«Музичний момент»

Франц Шуберт

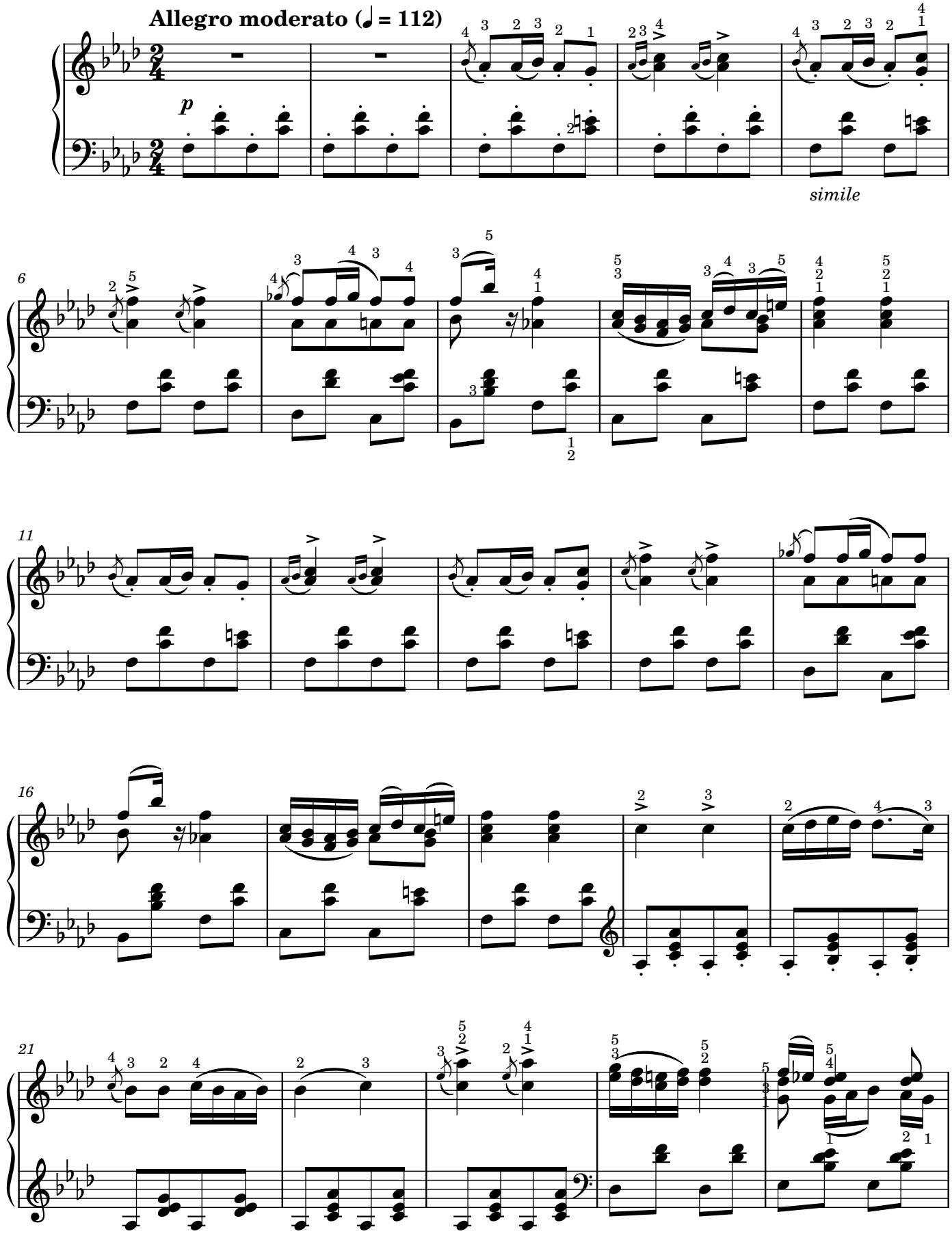

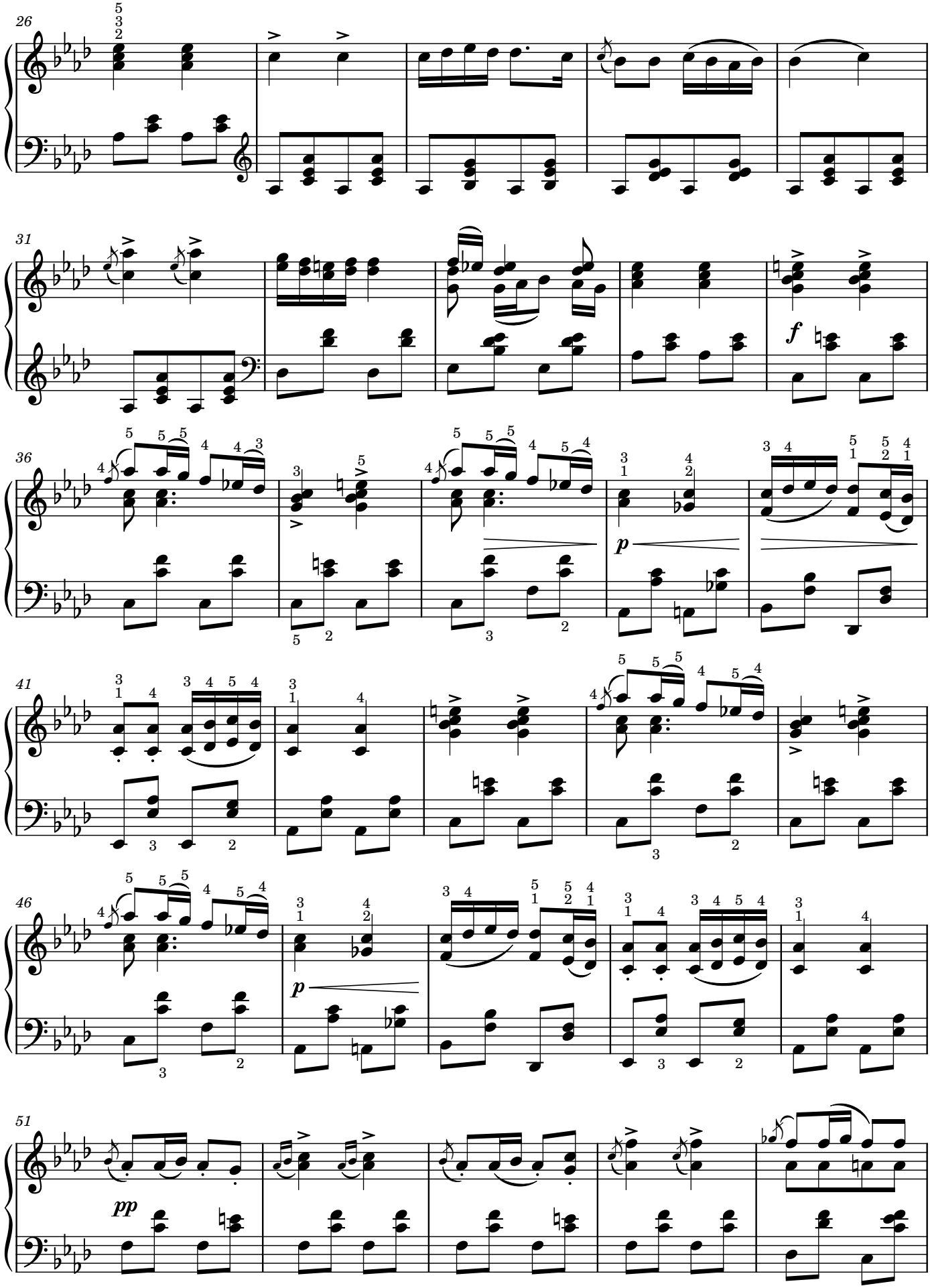
26
31
f
36
p
41
46
p
51
pp

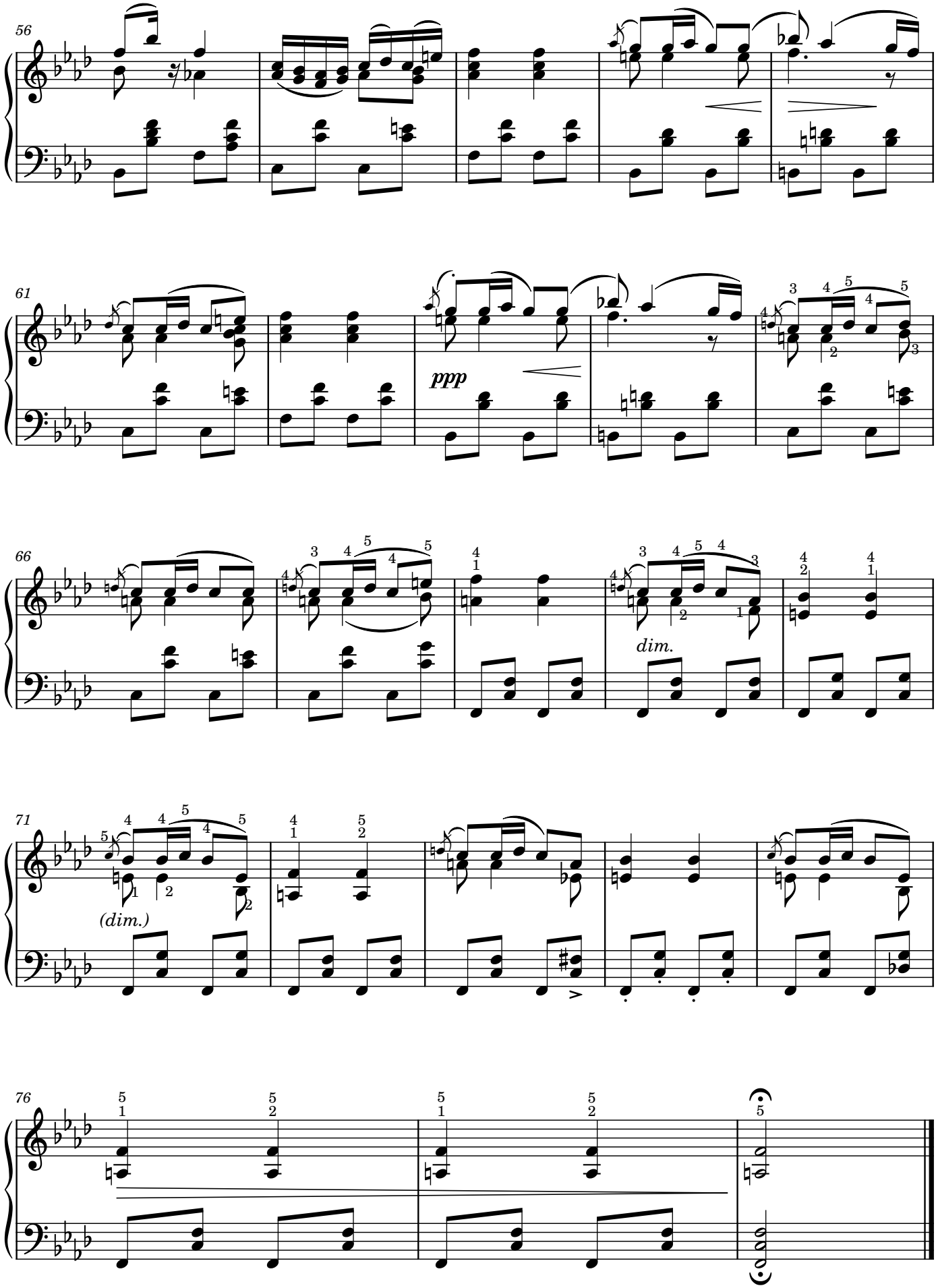
56
61
ppp
66
dim.
71
(dim.)
76

«Фантастичний танець»

Роберт Шуман

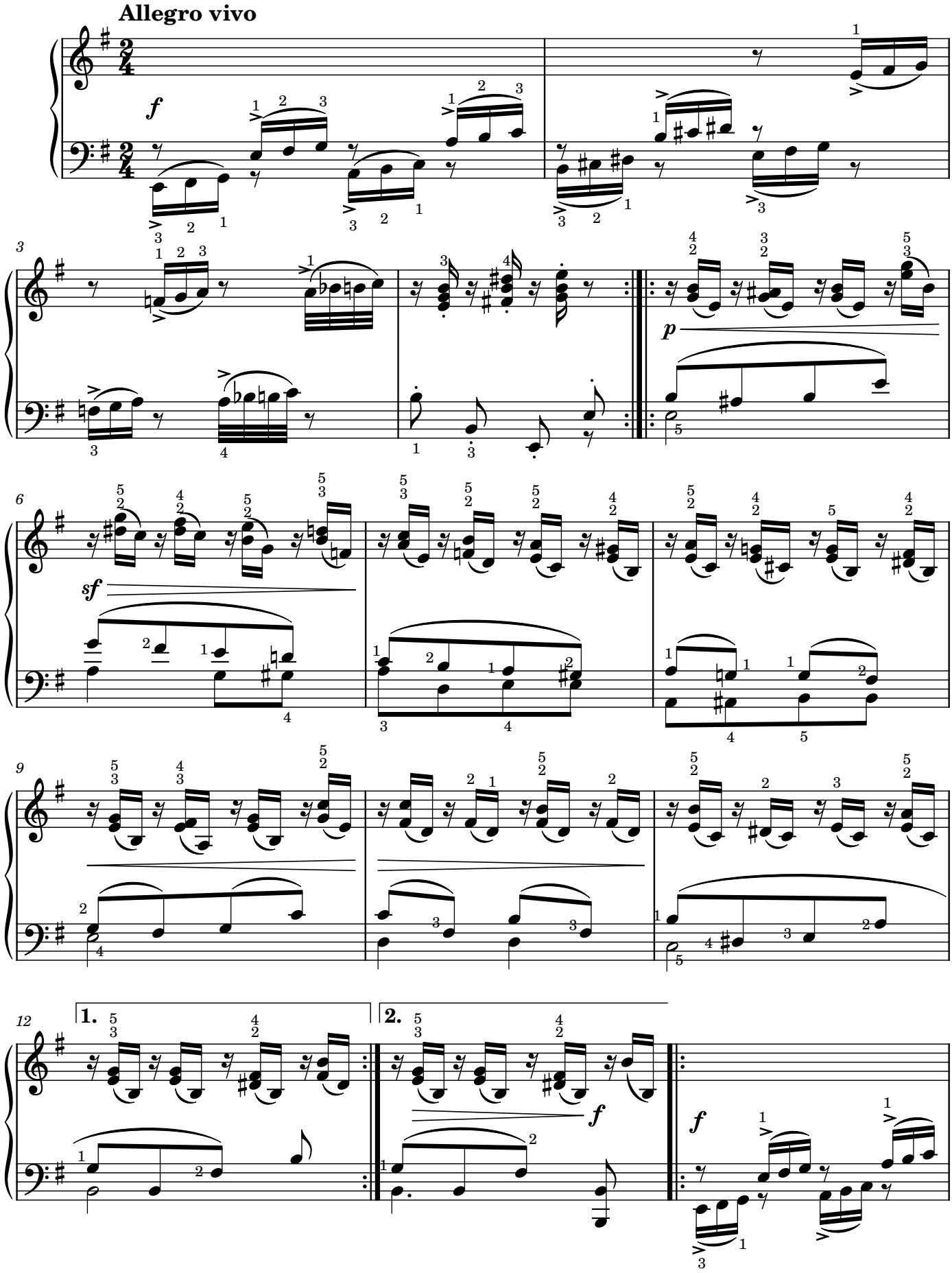

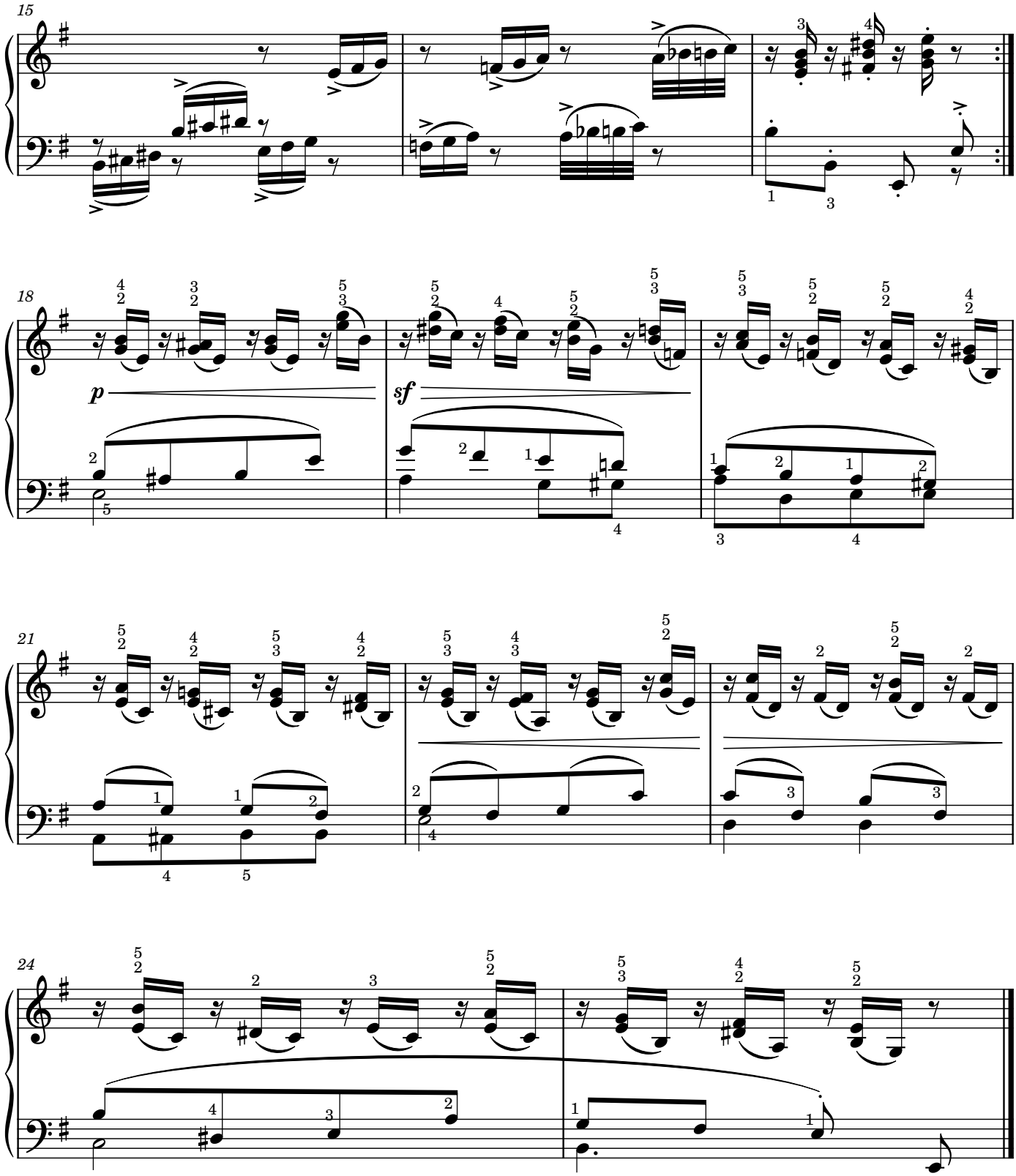
15
18
p
sf
21
24

Полонез
"Прощання з Батьківщиною"

Міхал Огінський

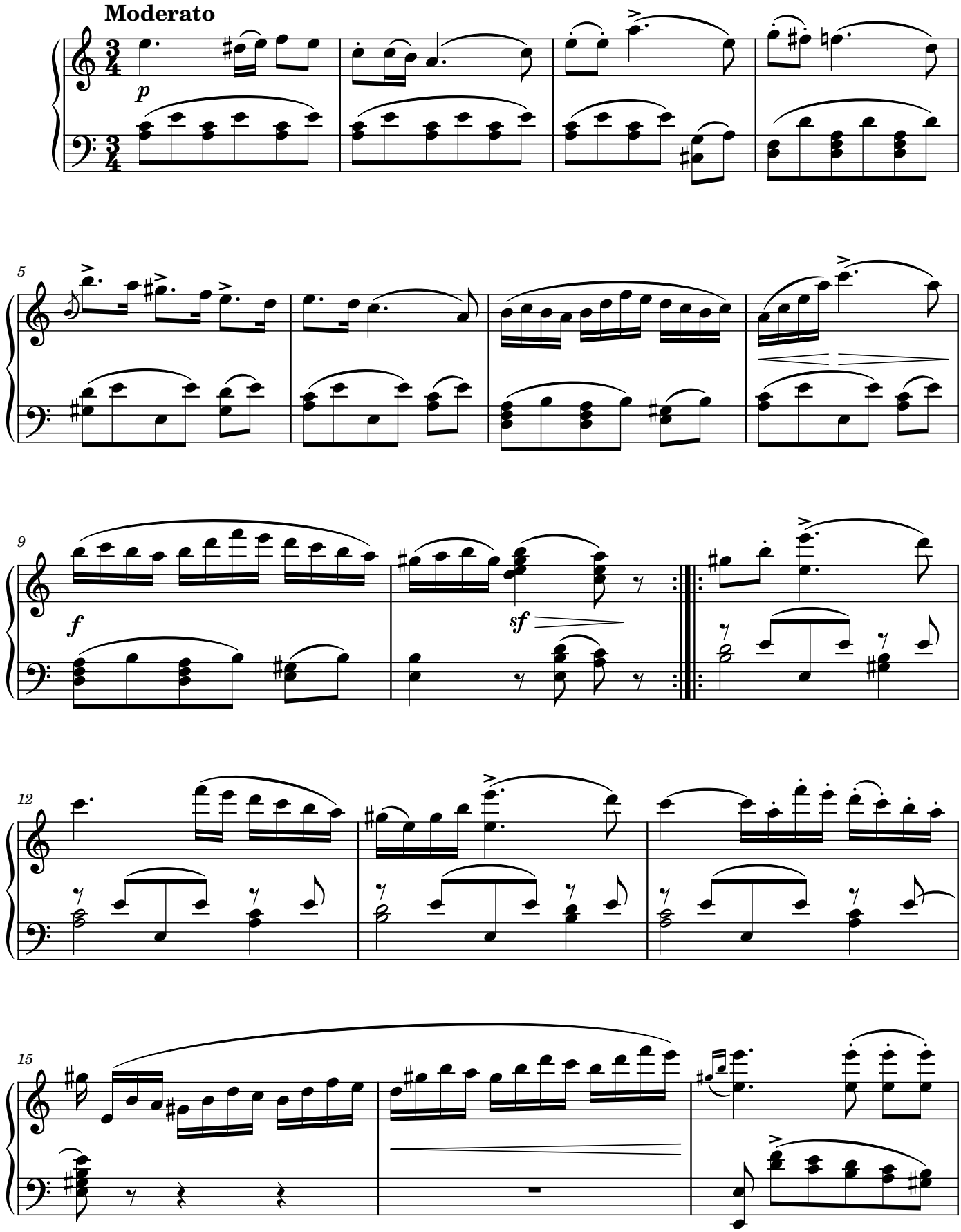

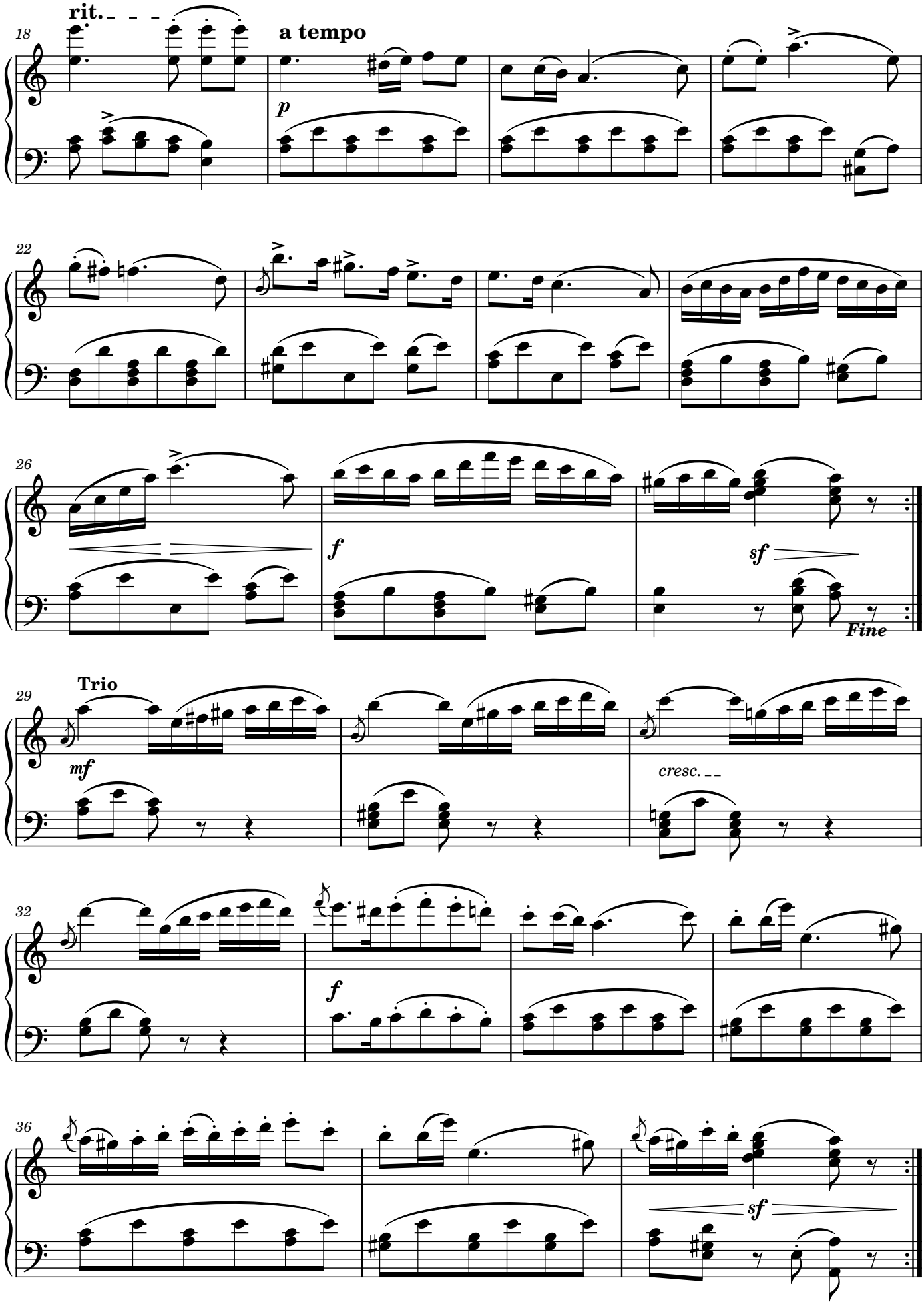
rit.
18
a tempo
p
22
26
f
sf
Fine
Trio
29
mf
cresc.
32
f
36
sf

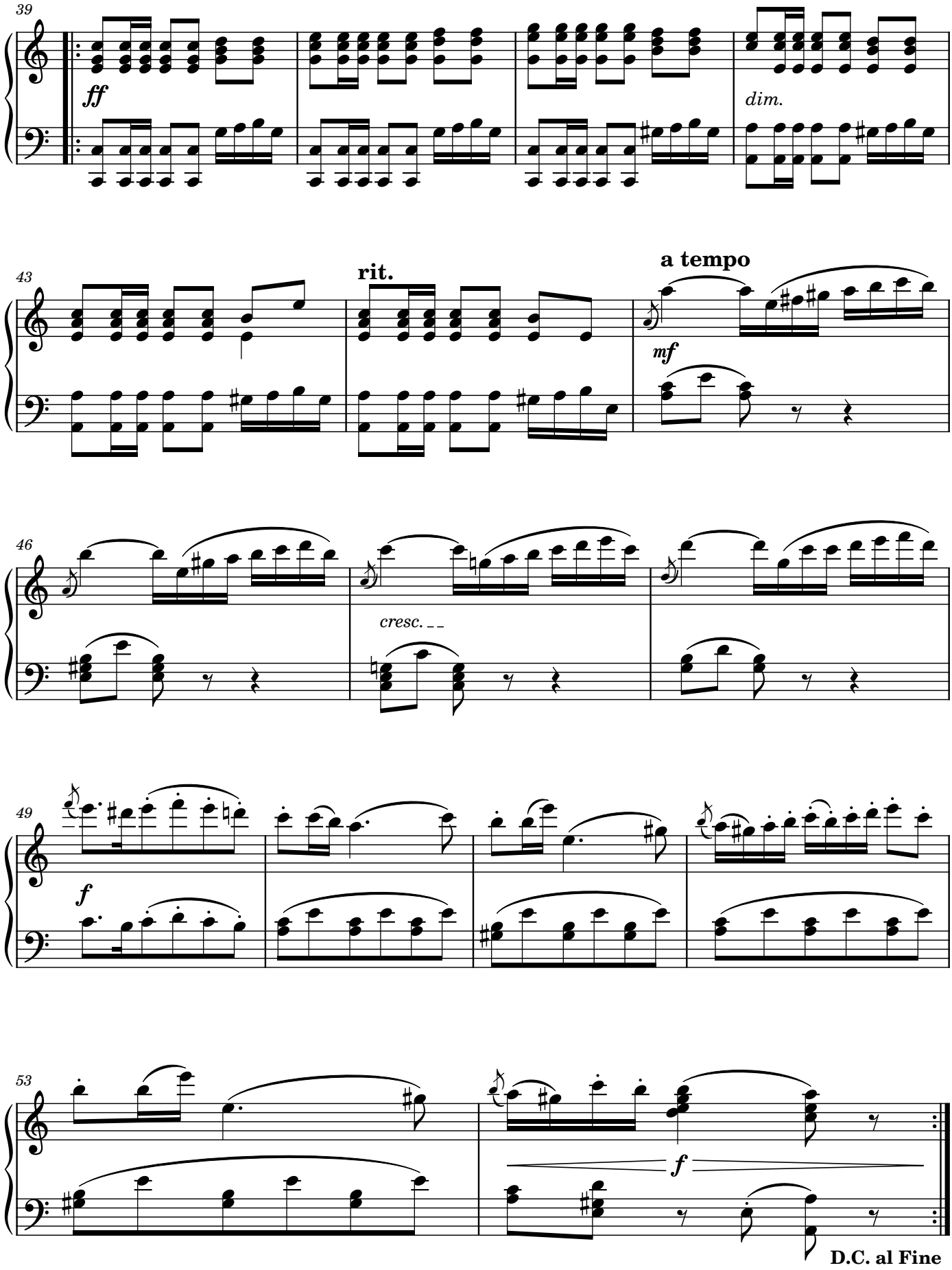
39
ff
dim.
43
rit.
a tempo
mf
46
cresc.
49
f
53
f
D.C. al Fine

Полонез

(ускладнений варіант)

Міхал Огінський

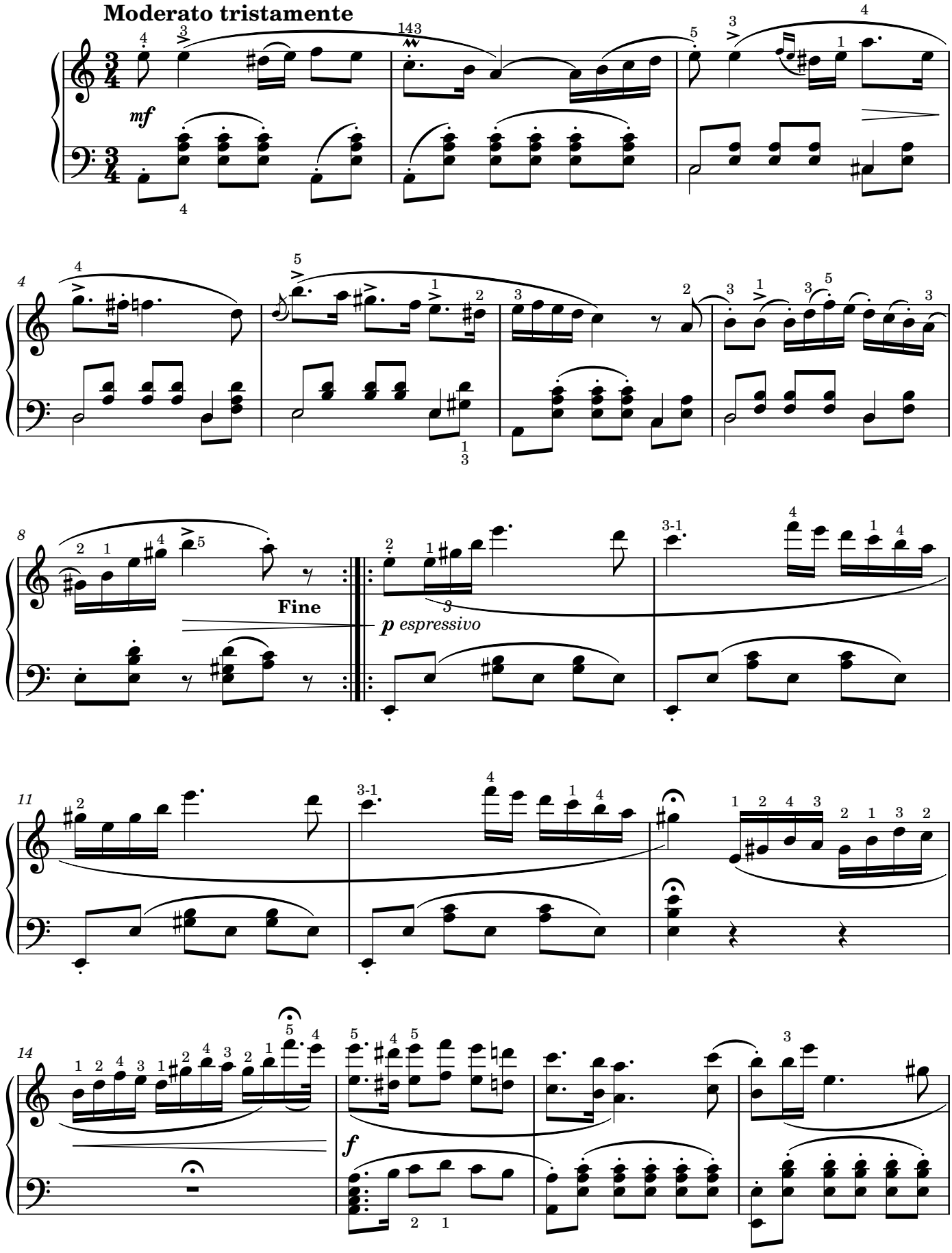

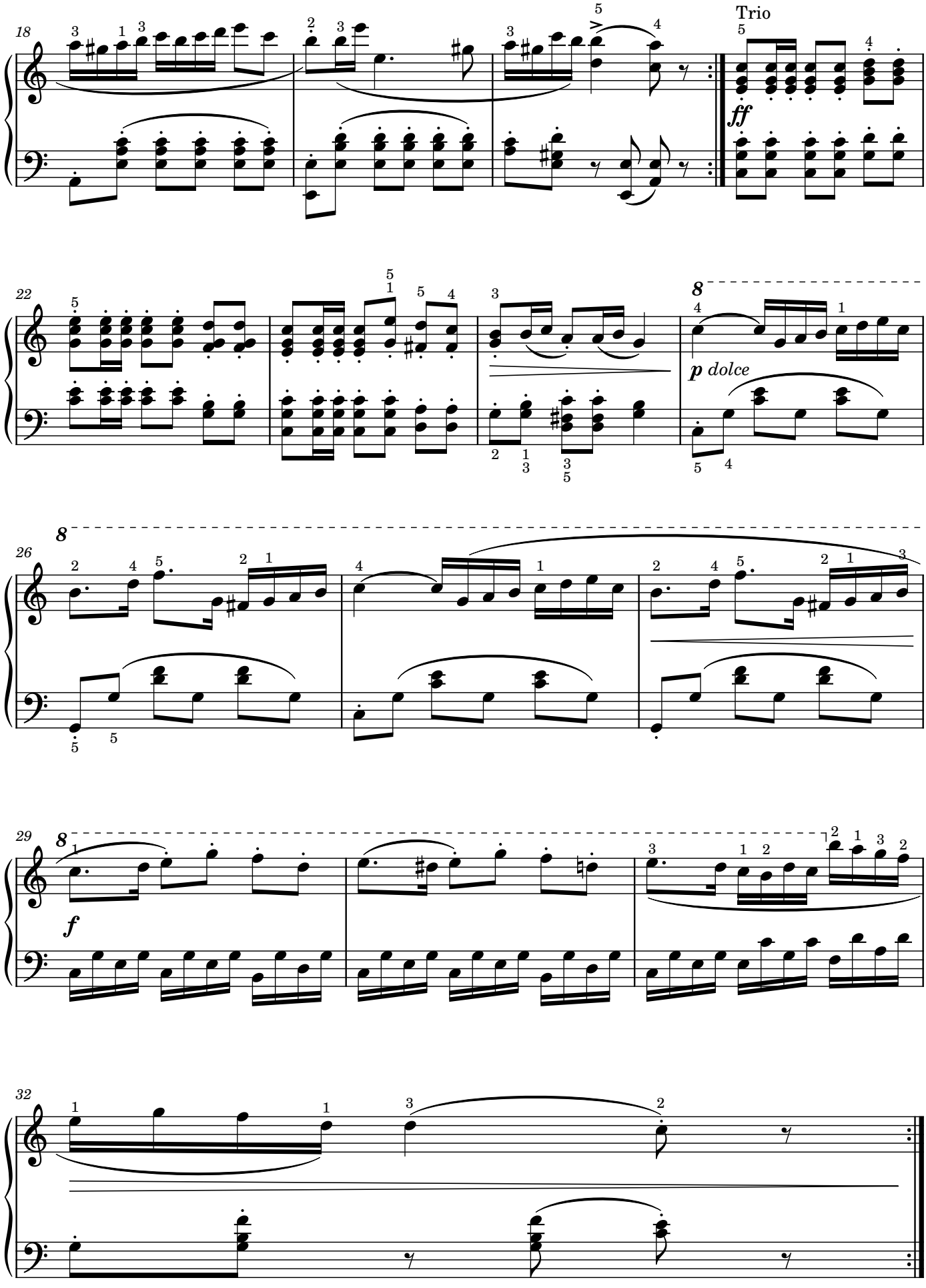
18
Trio
ff
22
8
p dolce
26
8
29
8
f
32
D.S. al Fine

«Бабусин менует»

Едвард Гріг

Allegretto grazioso e leggierissimo

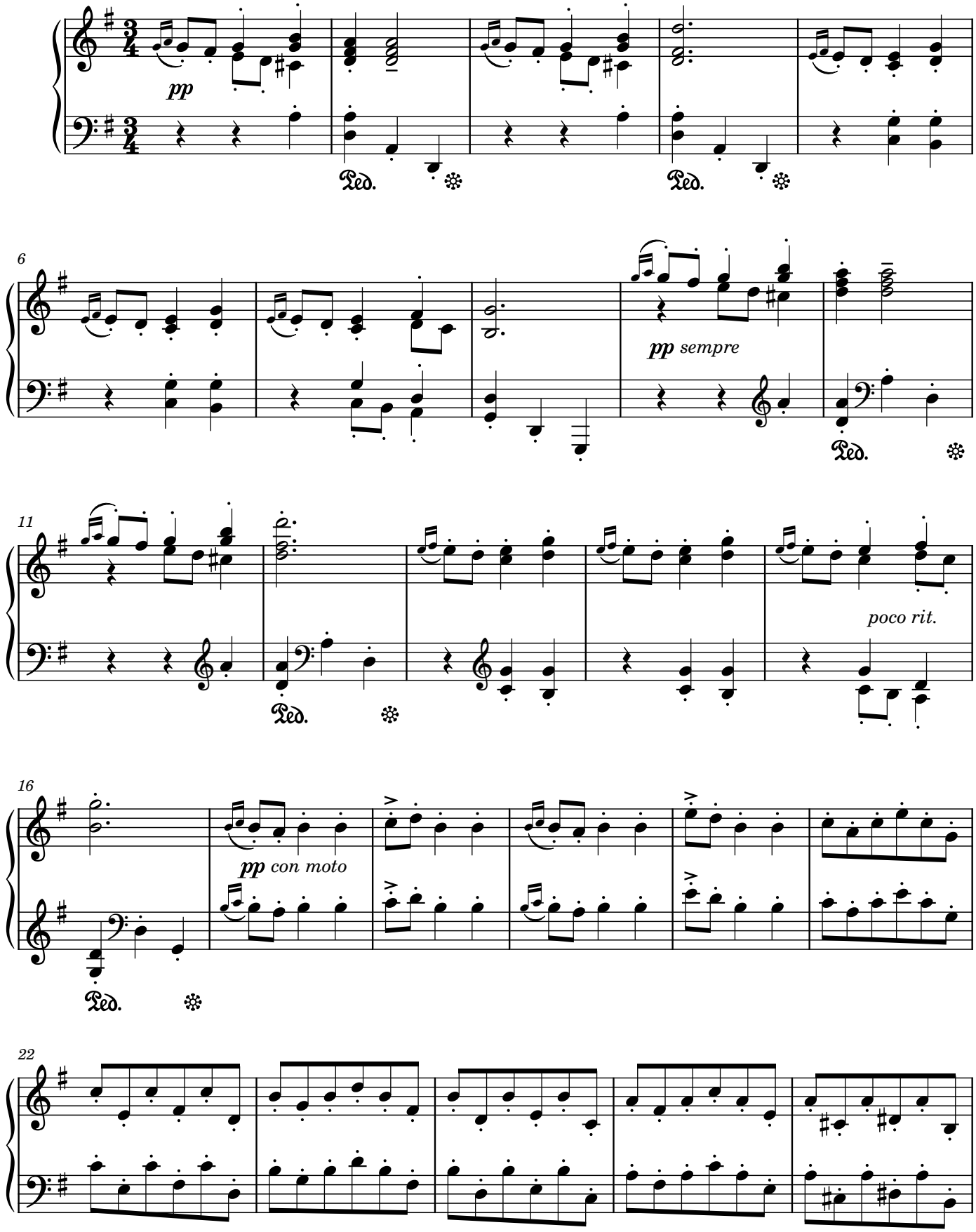

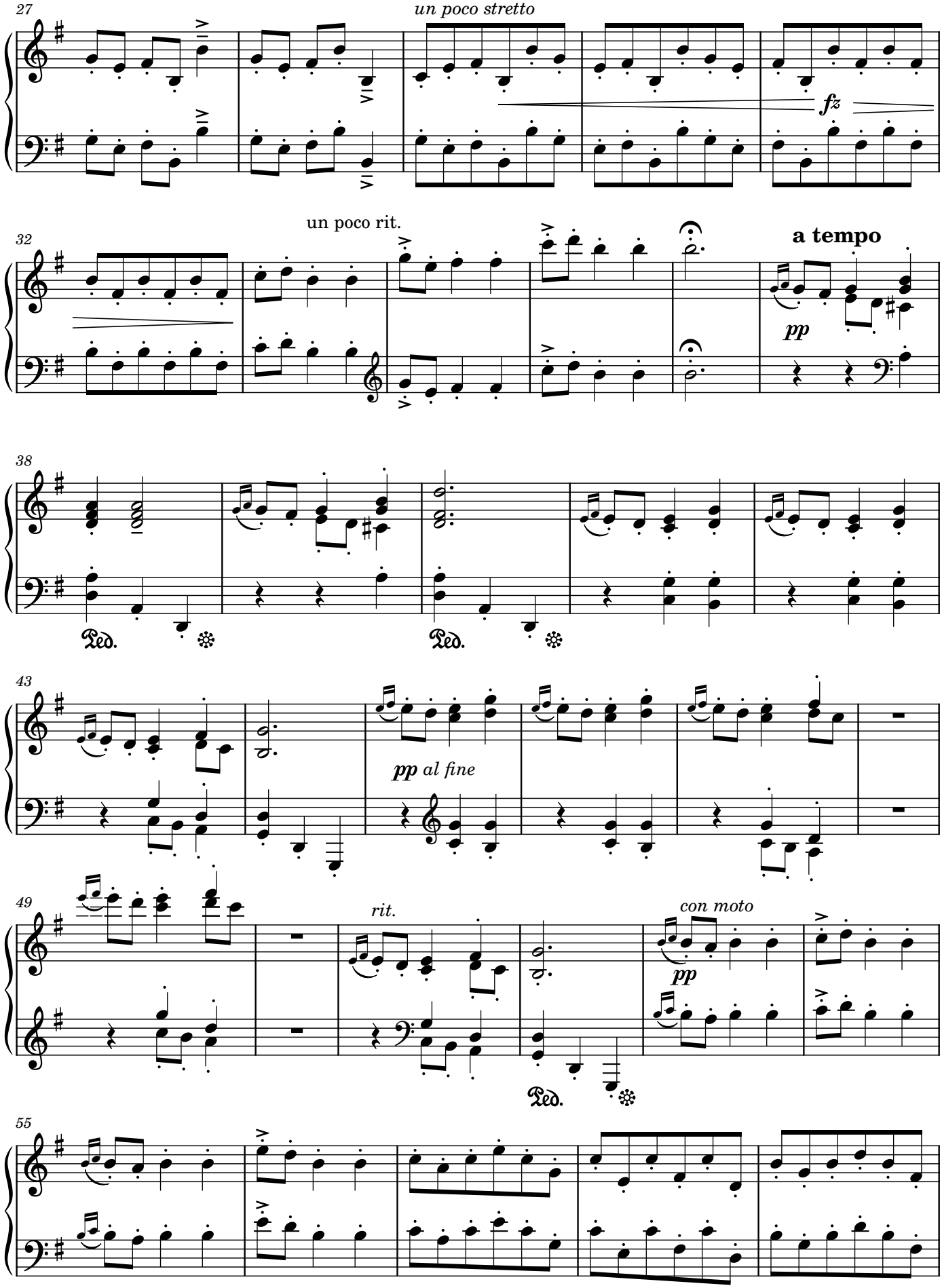
27
un poco stretto
fz
32
un poco rit.
a tempo
pp
38
Ped.
Ped.
43
pp al fine
49
rit.
con moto
pp
Ped.
55

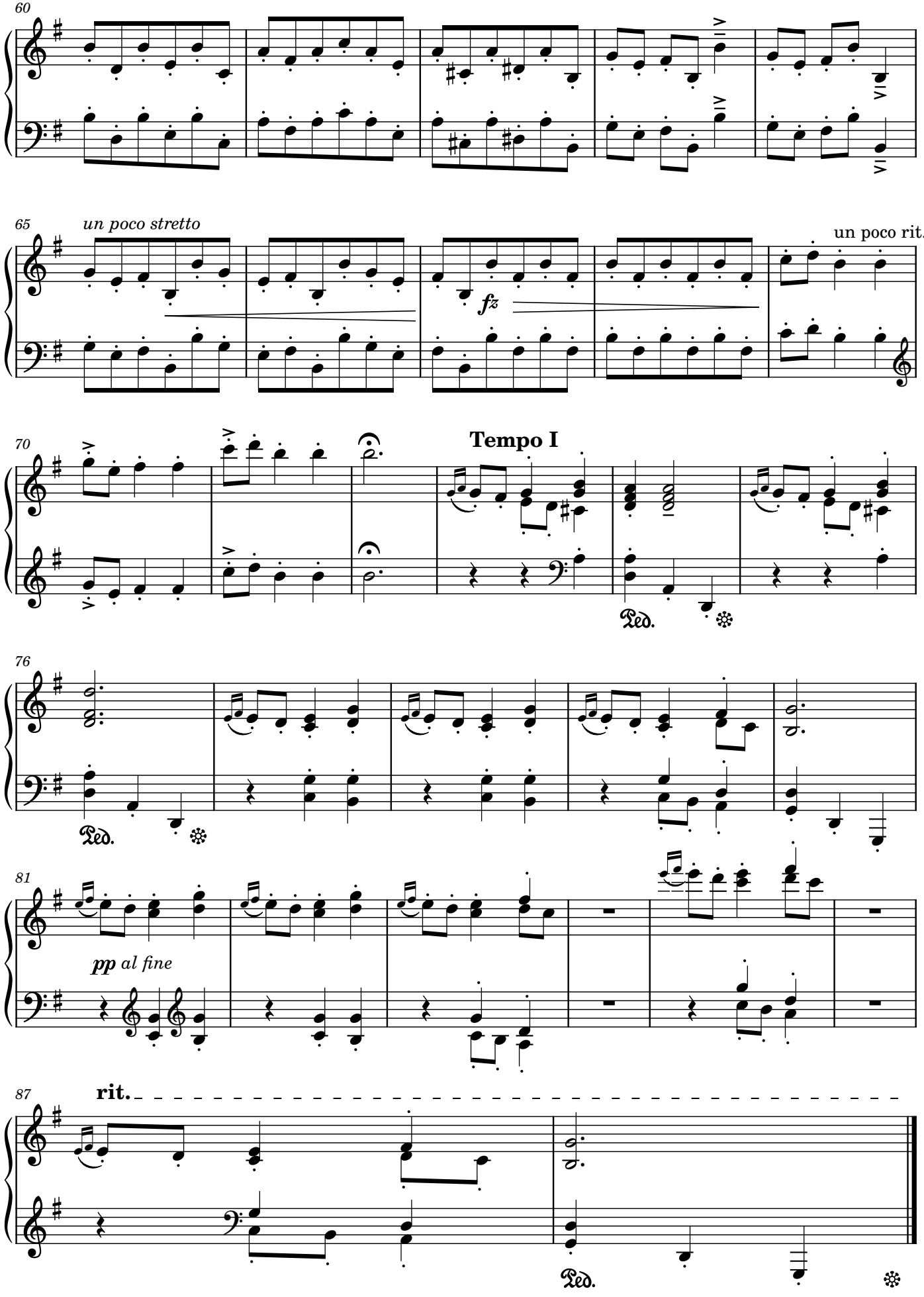
60
65
un poco stretto
fz
un poco rit.
70
Tempo I
Ped.
76
Ped.
81
pp al fine
87
rit.
Ped.

«Смирення»

Едвард Гріг

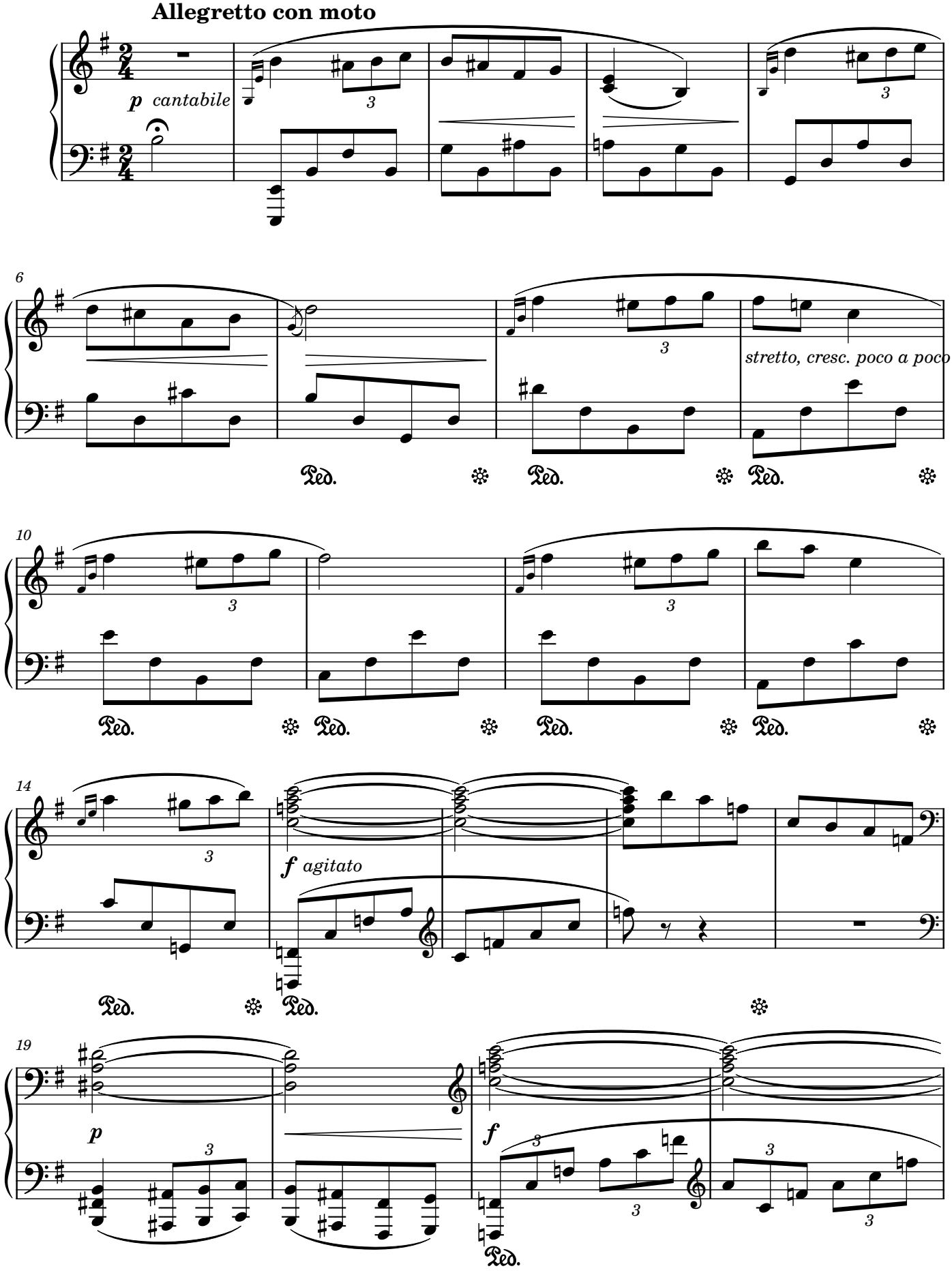

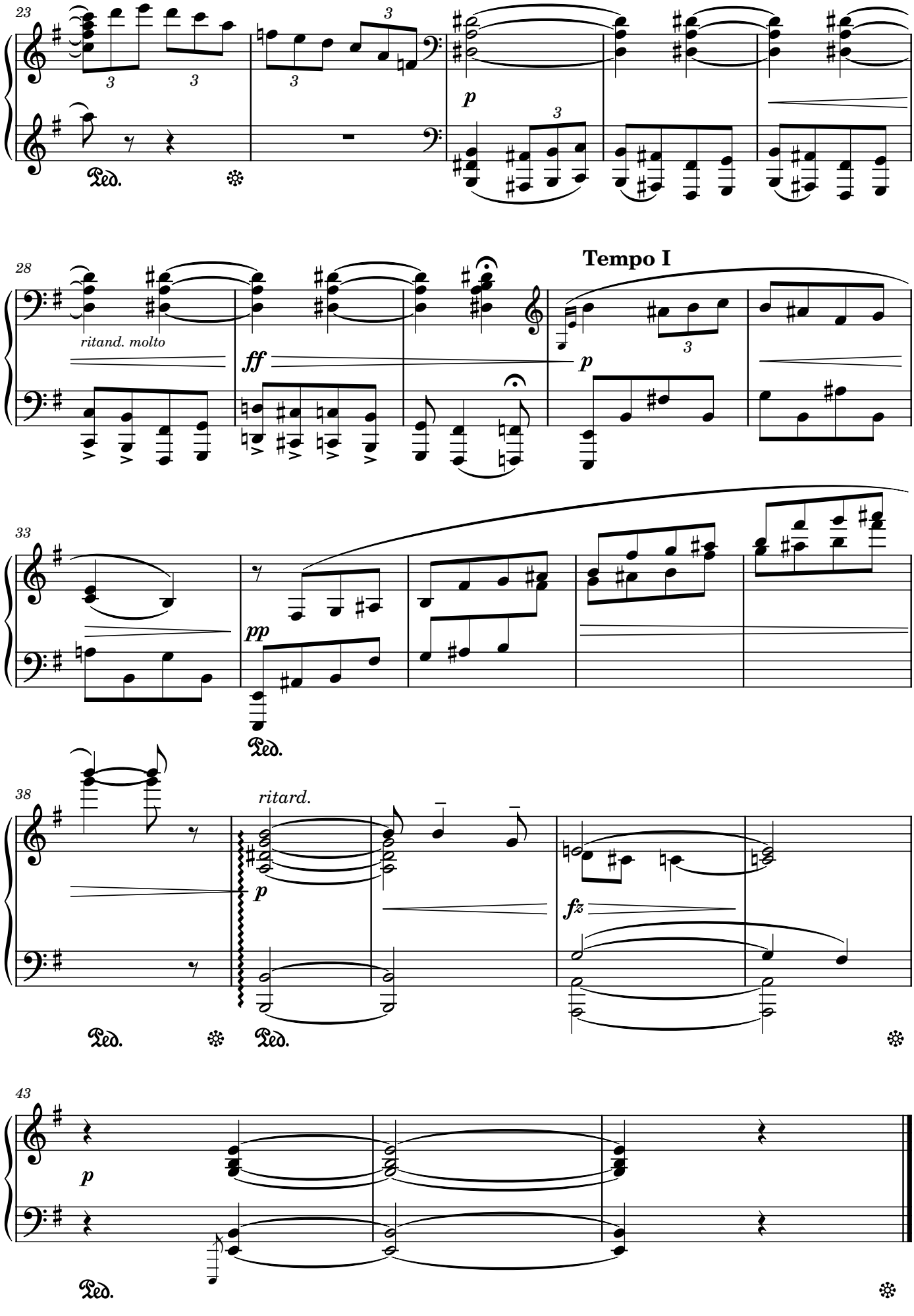
23
3
3
3
3
p
Ped.
28
ritand. molto
ff
Tempo I
p
33
pp
Ped.
38
ritard.
p
fz
Ped.
Ped.
43
p
Ped.

«Франсетта сумує»

Ейтор Вілла-Лобос

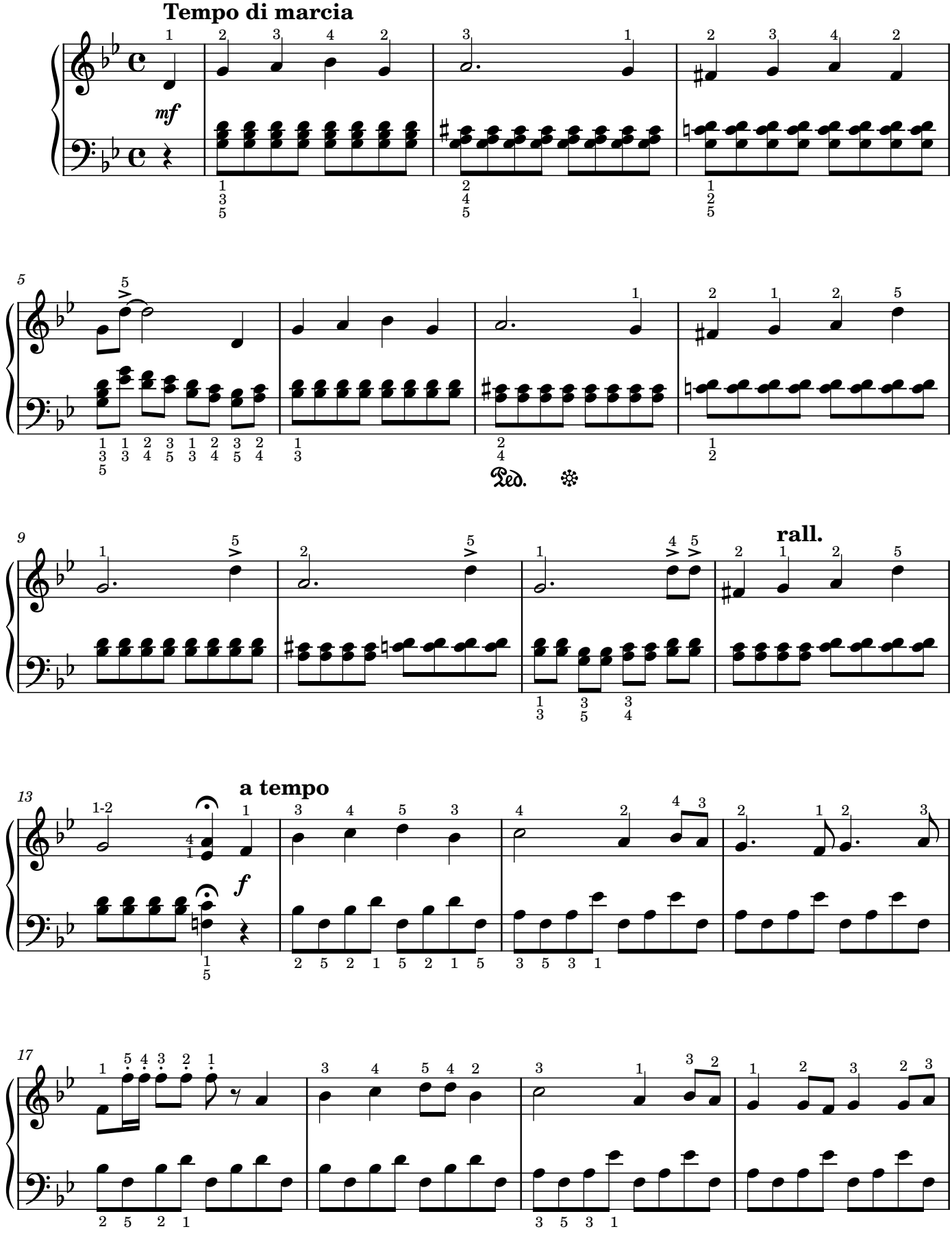

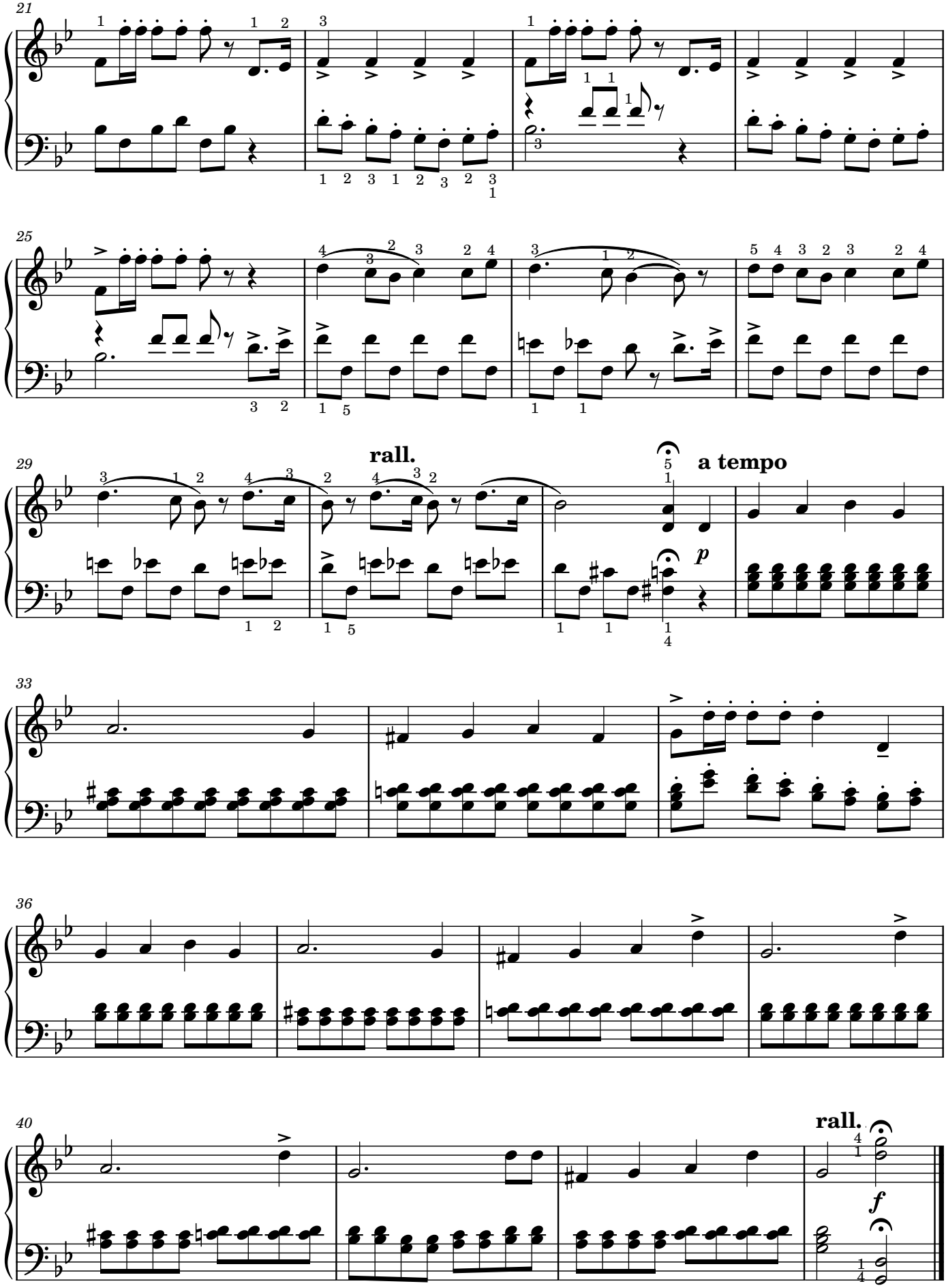
21
25
29
rall.
a tempo
p
33
36
40
rall.
f

«Піа зустрів Франсетту»

Ейтор Вілла-Лобос

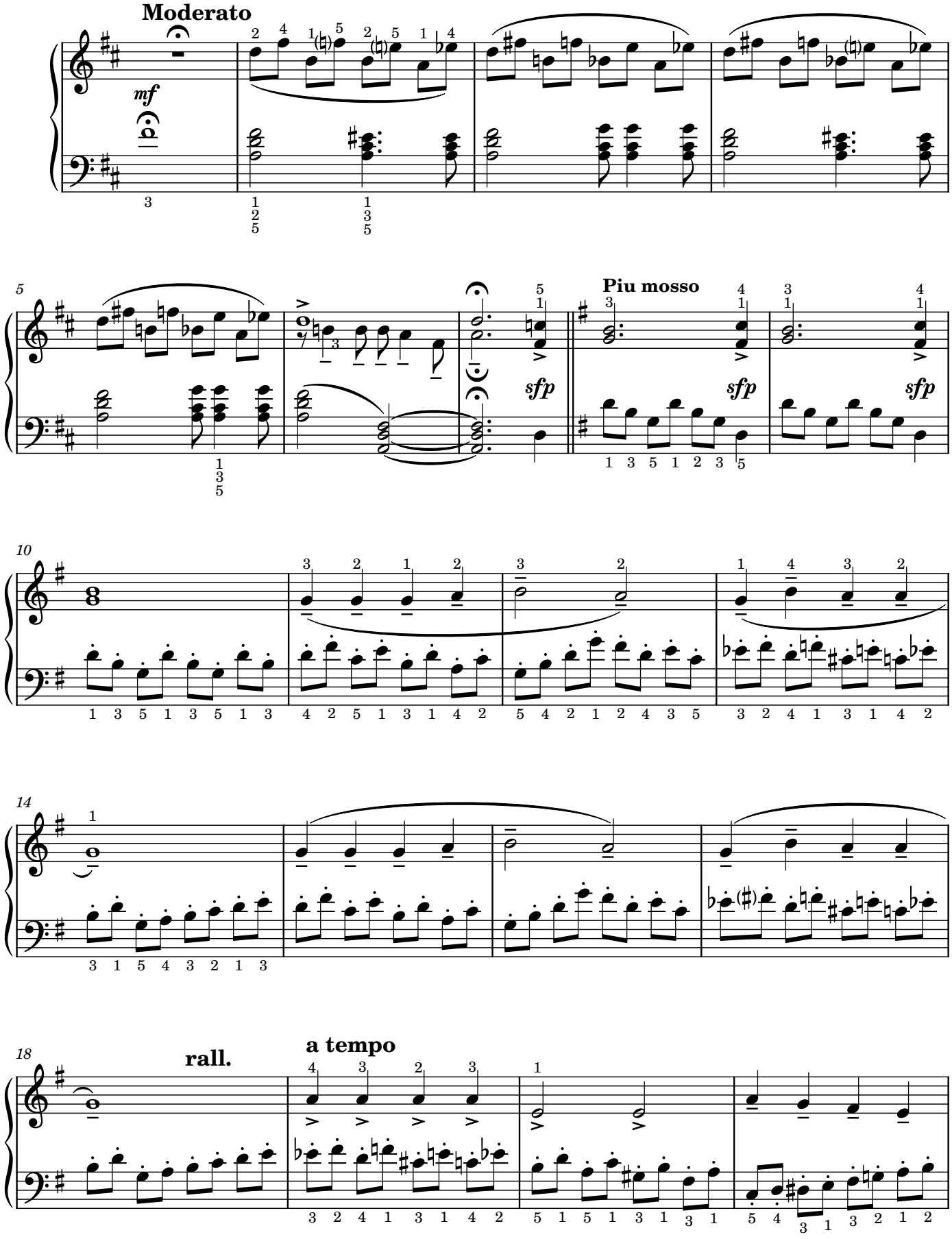

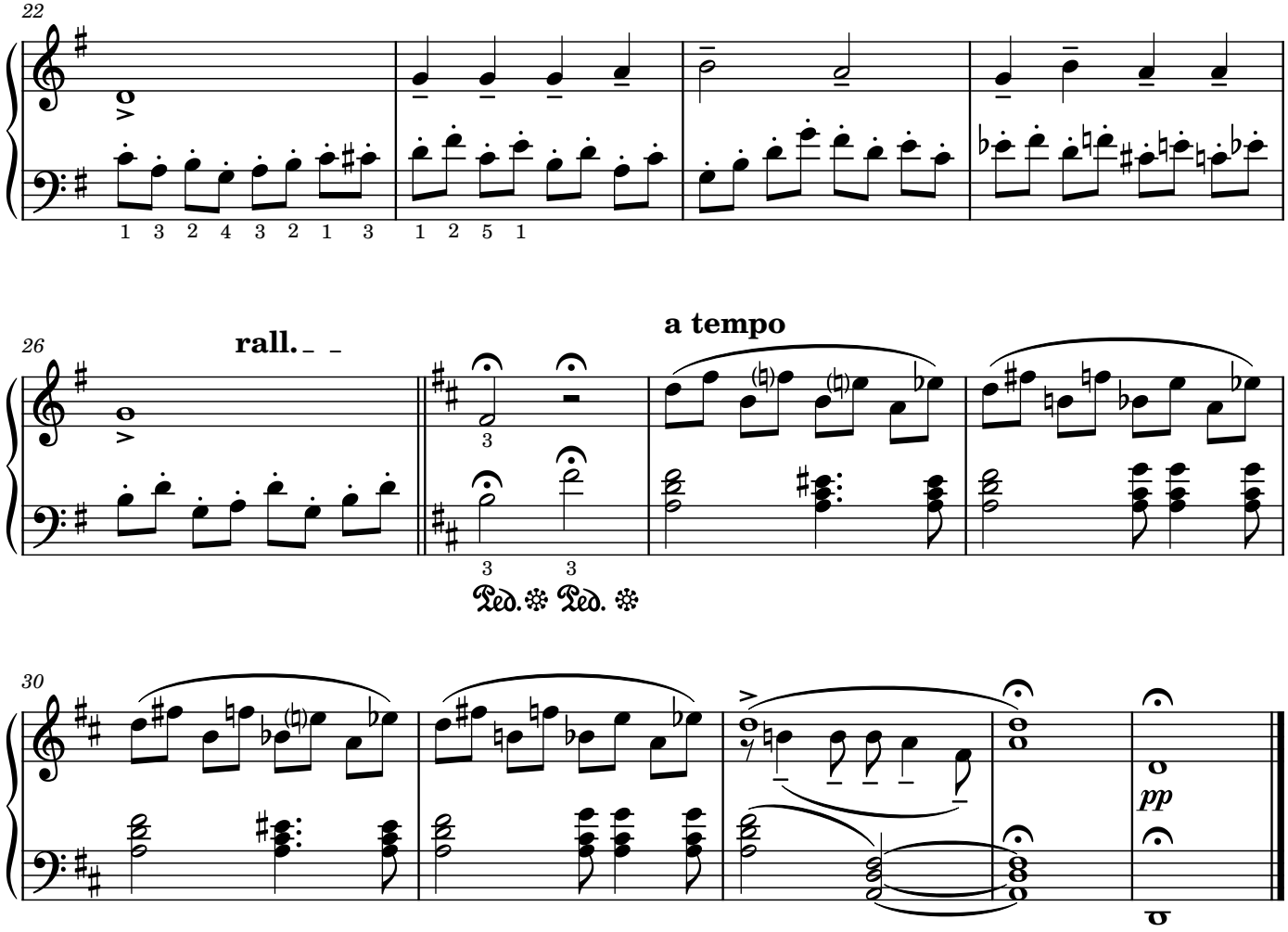

«Гімнопедія»

Ерік Саті

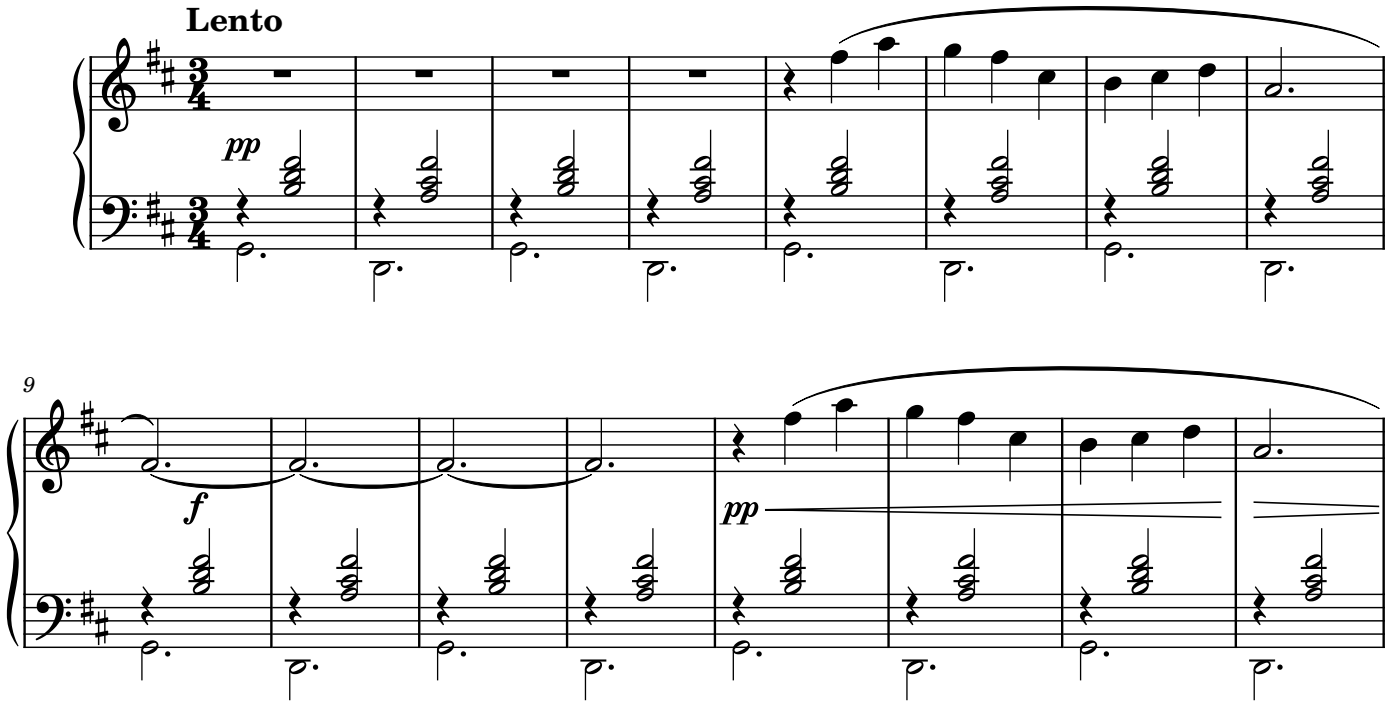

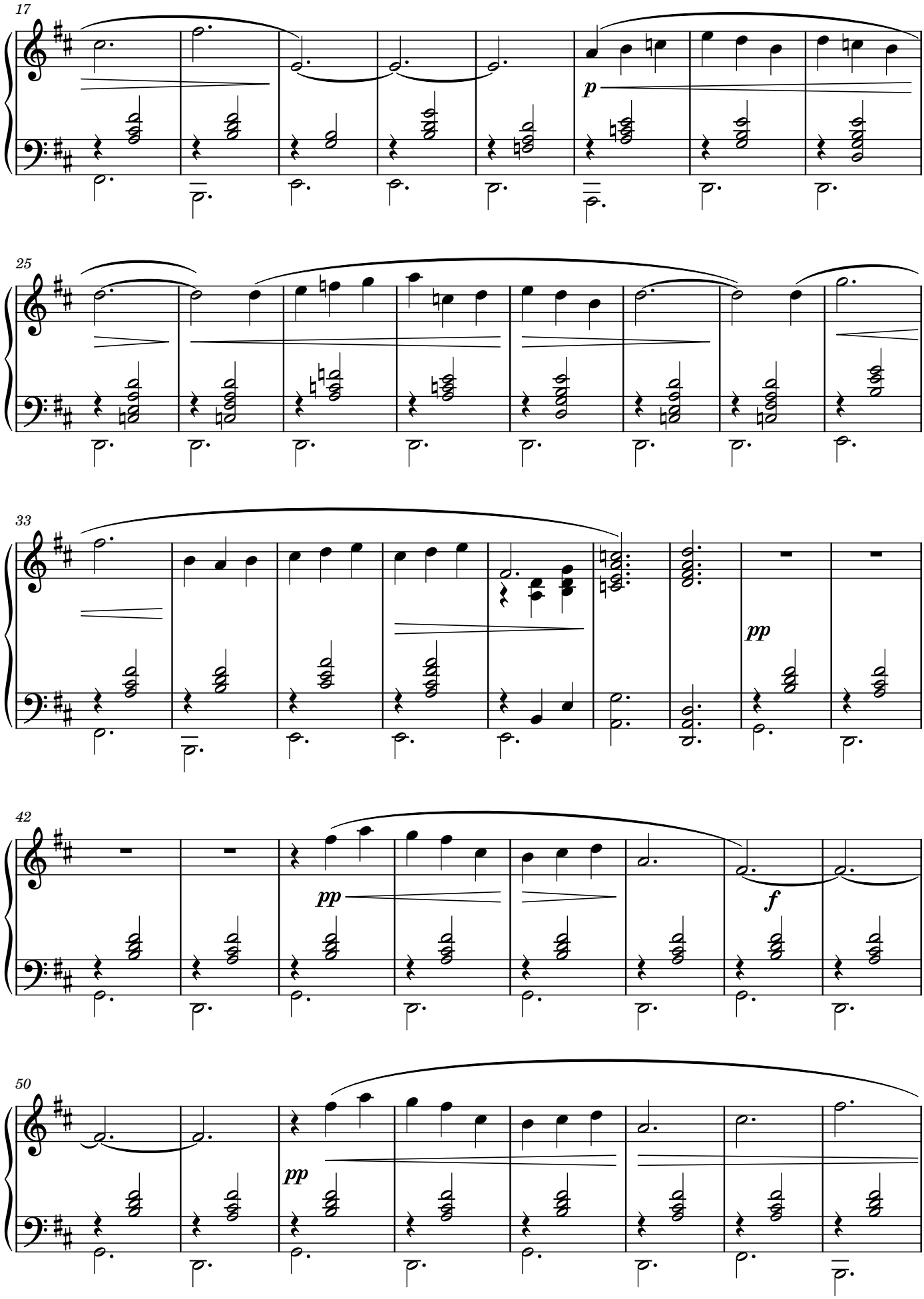
17
p
25
33
pp
42
pp
f
50
pp

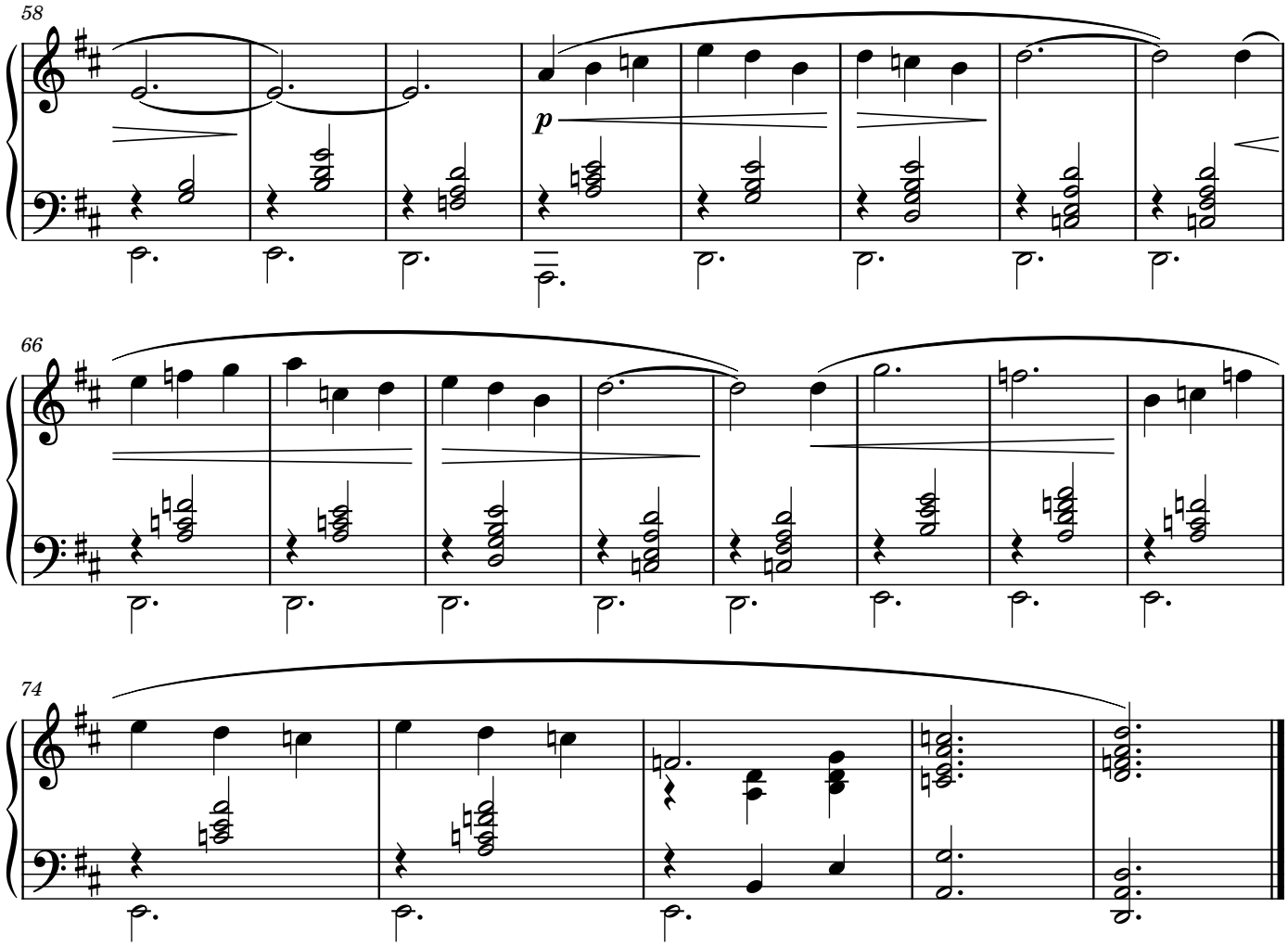

«Хор пілігримів»

з опери "Тангейзер"

Ріхард Вагнер - Микола Вигодський

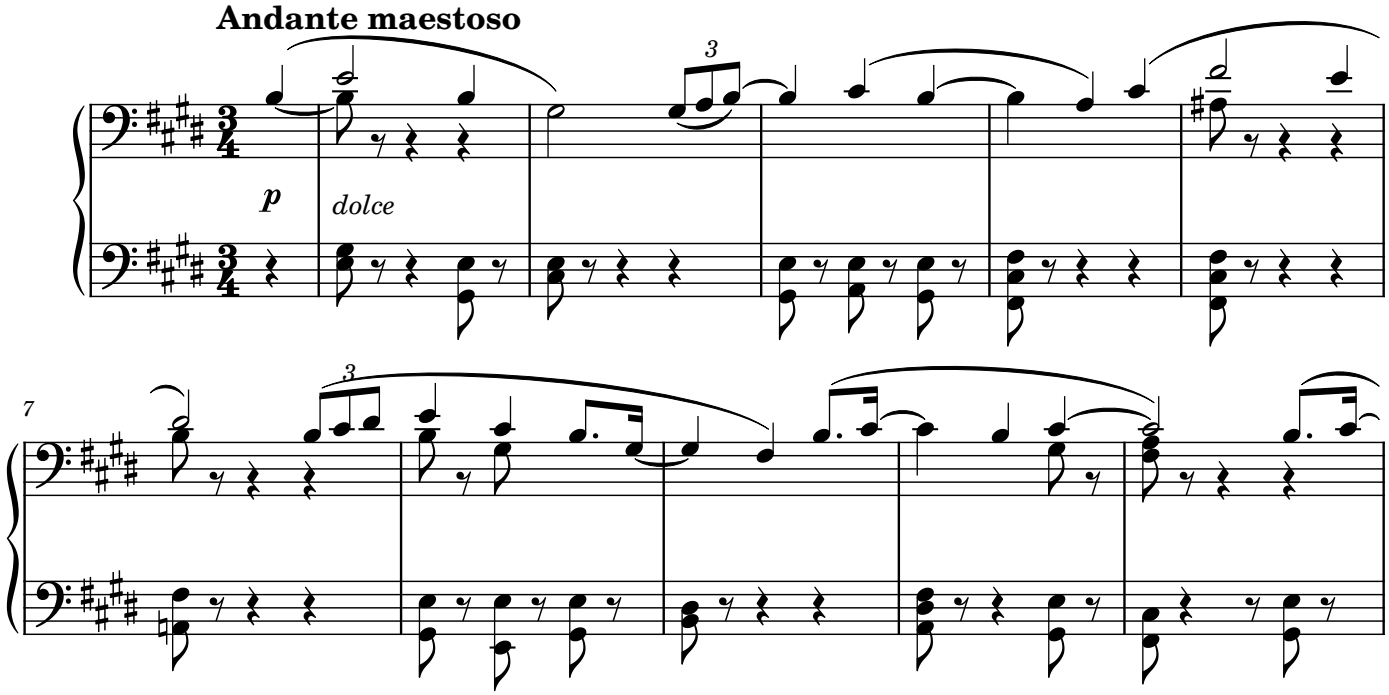

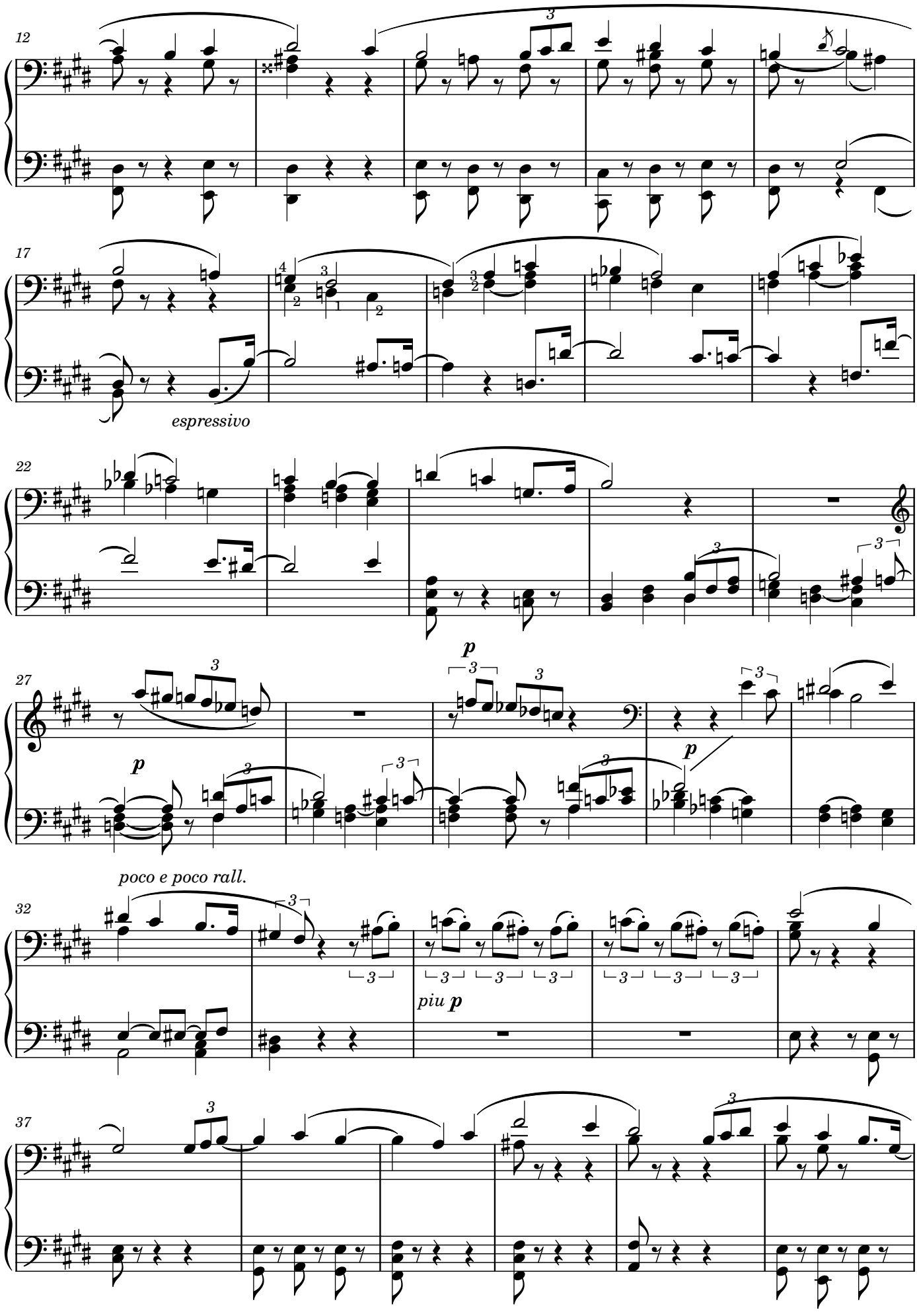
12
17
espressivo
22
27
p
p
p
poco e poco rall.
32
piu p
37

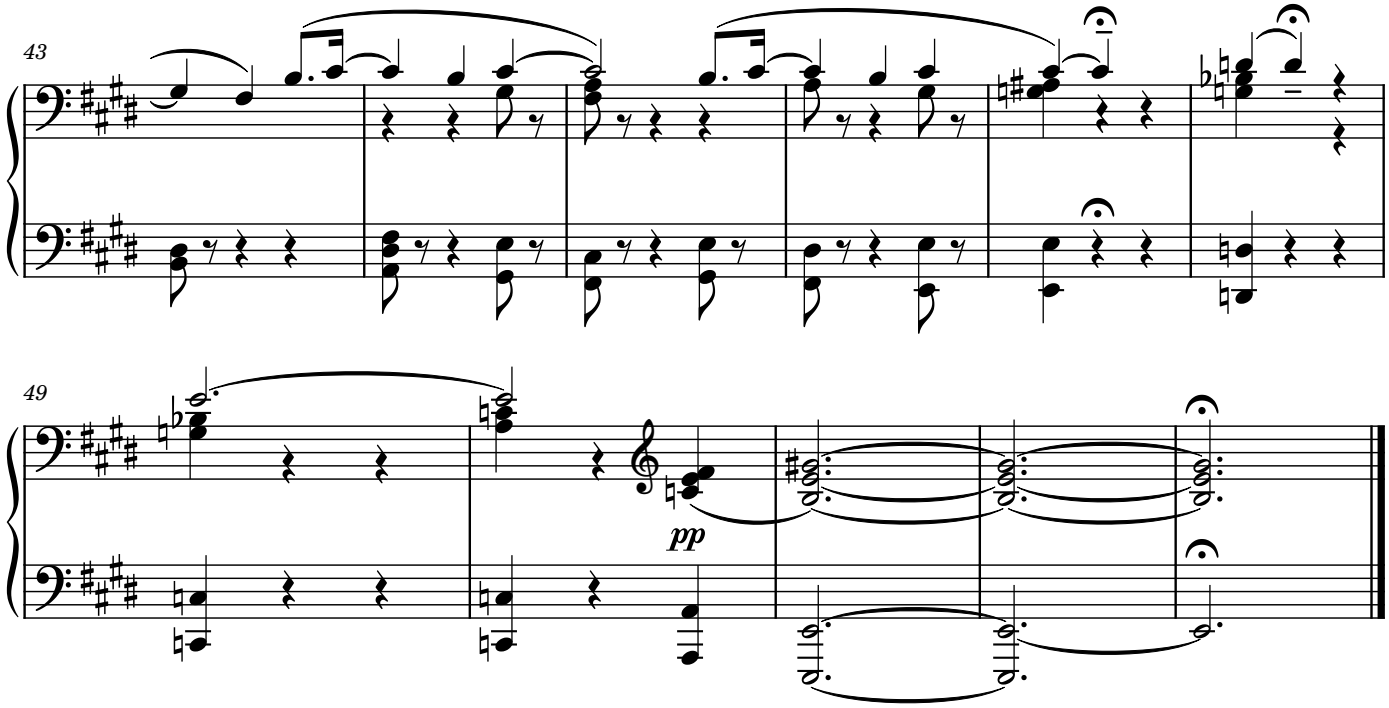

«Сцена змови»

(Дует Ріголетто і Спарафучіле з опери «Ріголетто»)

Джузеппе Верді - Микола Вигодський

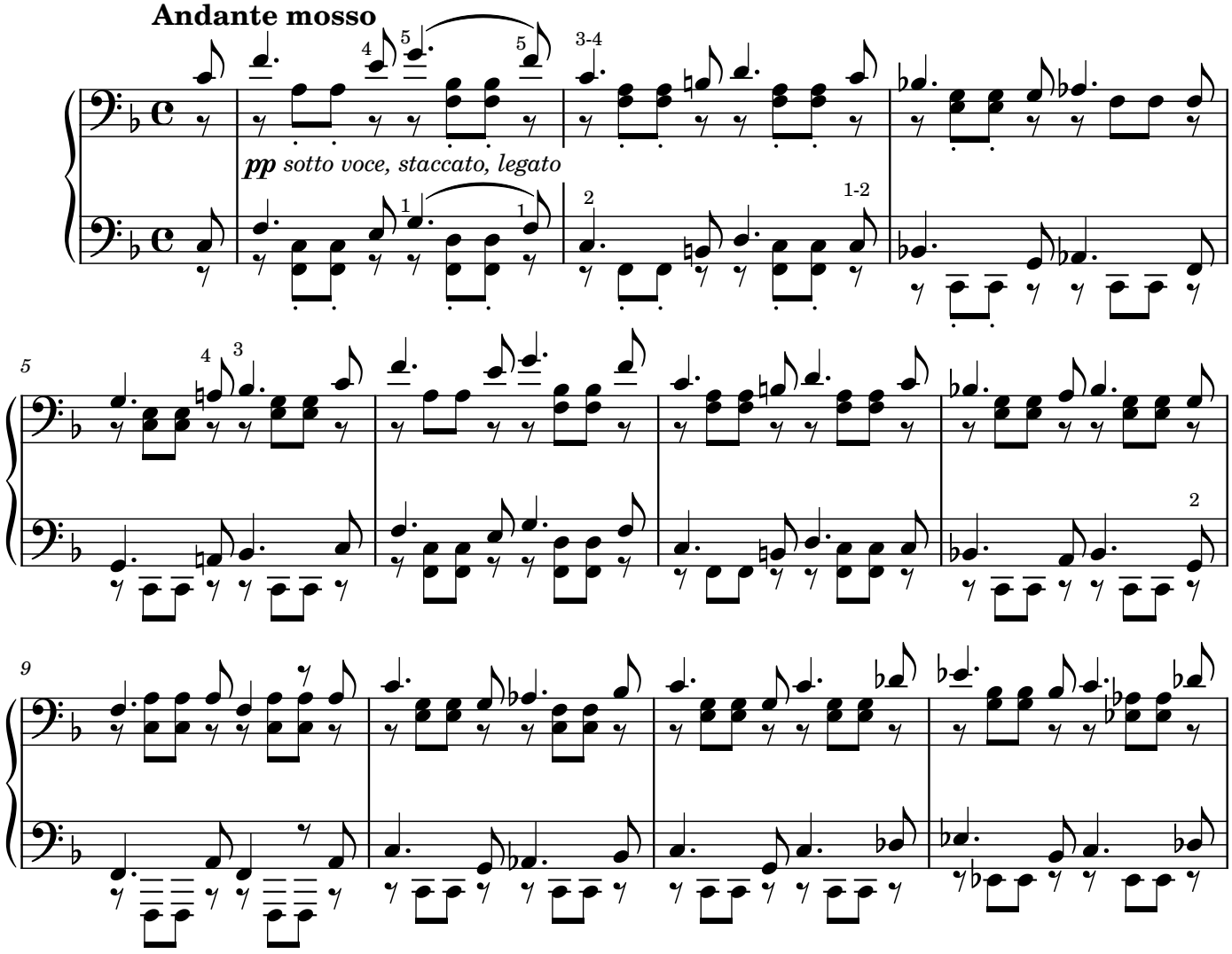

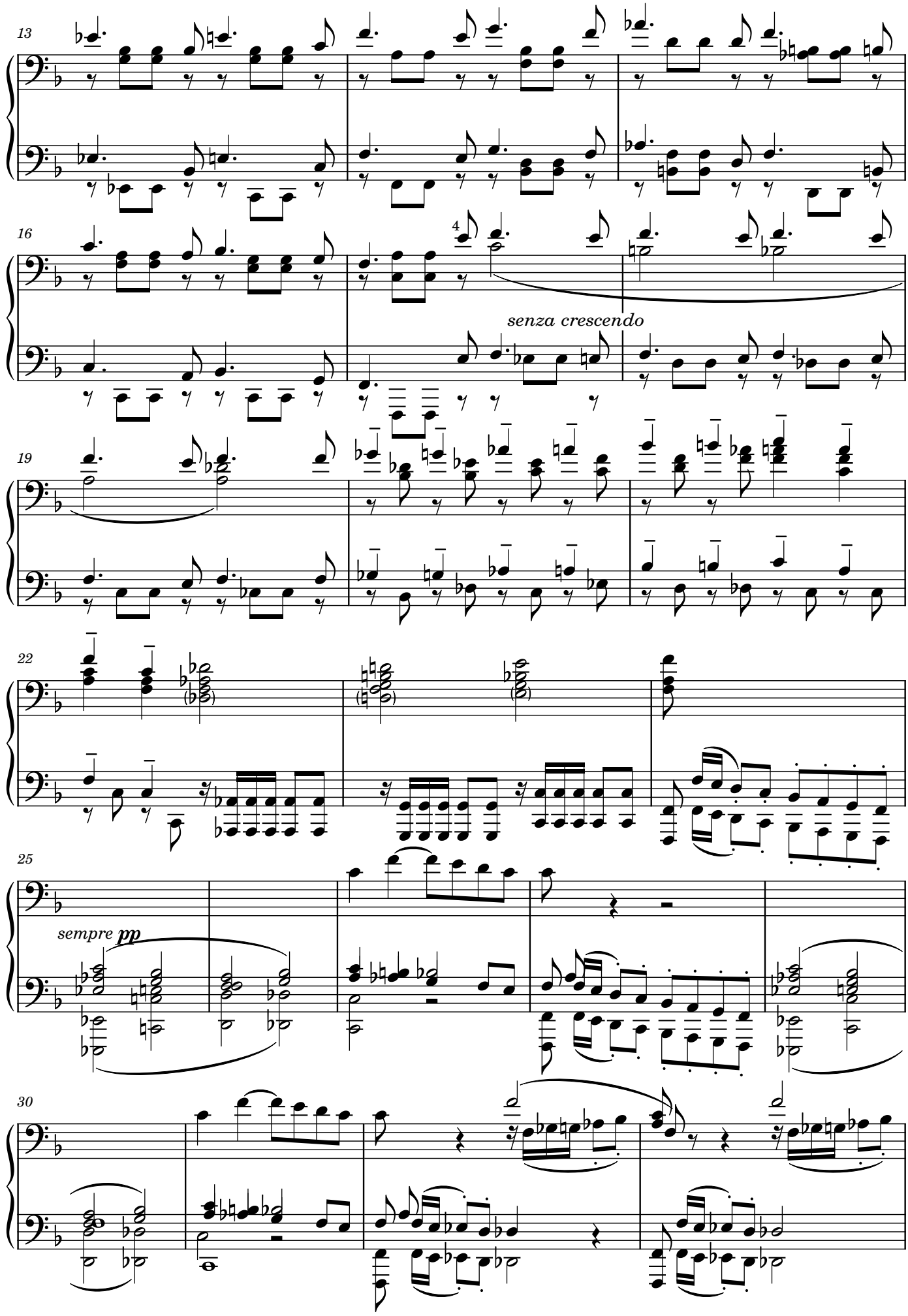
13
16
4
senza crescendo
19
22
25
sempre pp
30

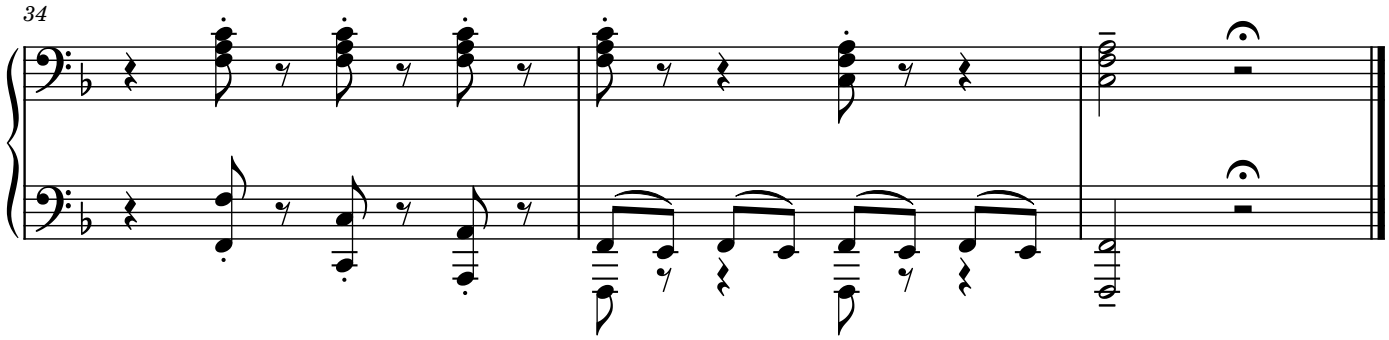

«Іспанський танець № 5»

Енріке Гранадос

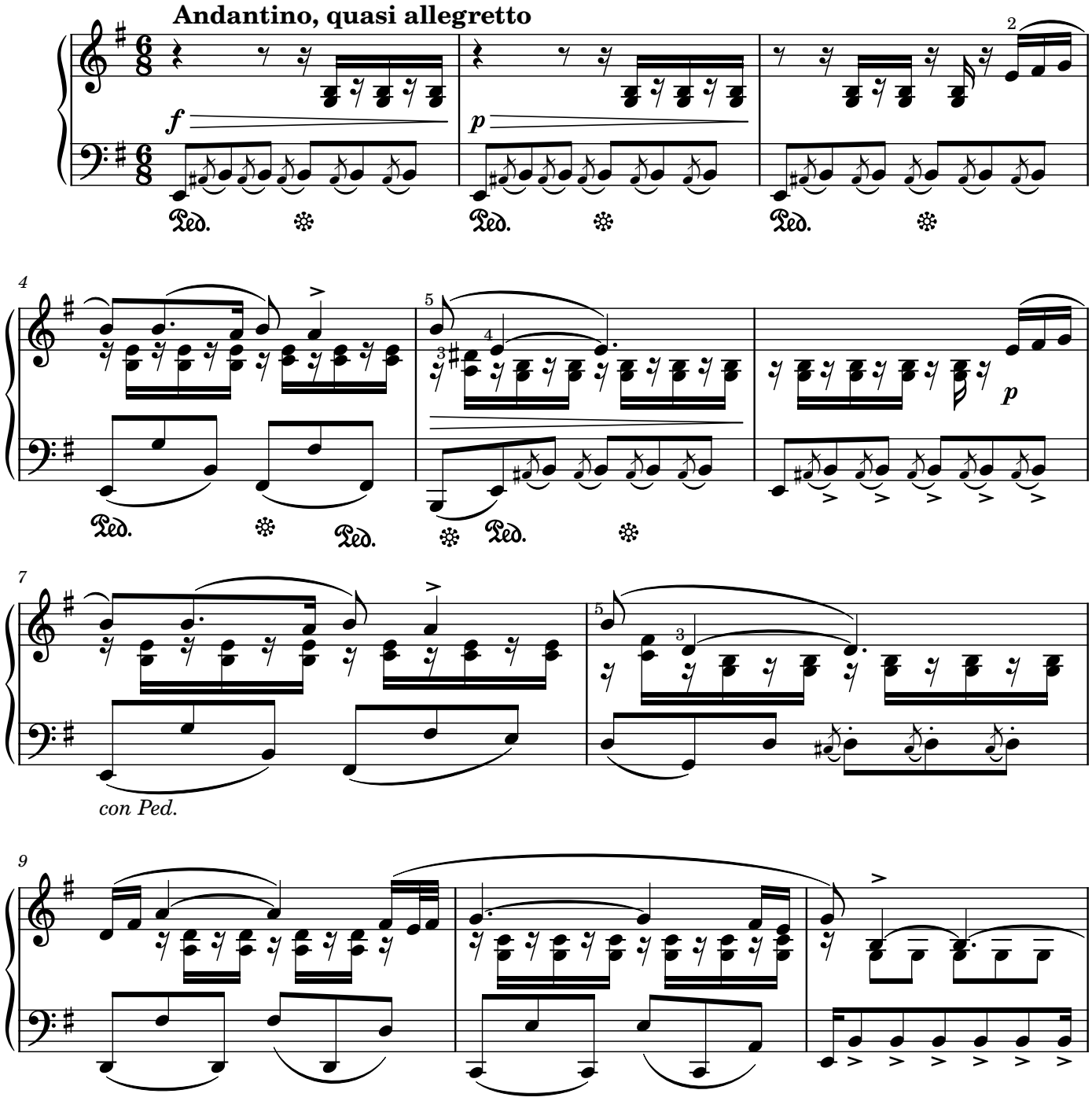

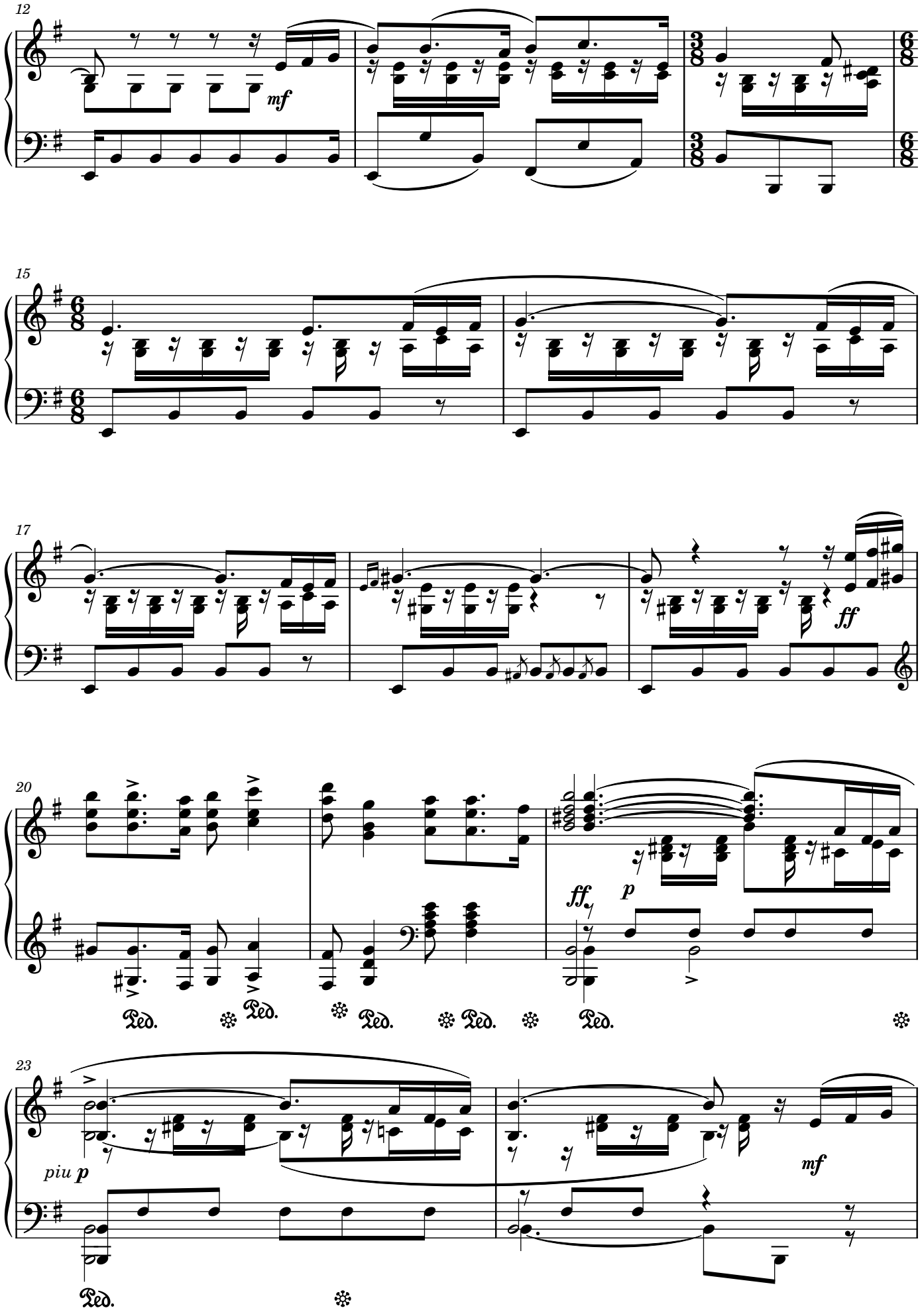
12
mf
15
17
ff
20
ff
p
Ped.
23
piu p
mf
Ped.

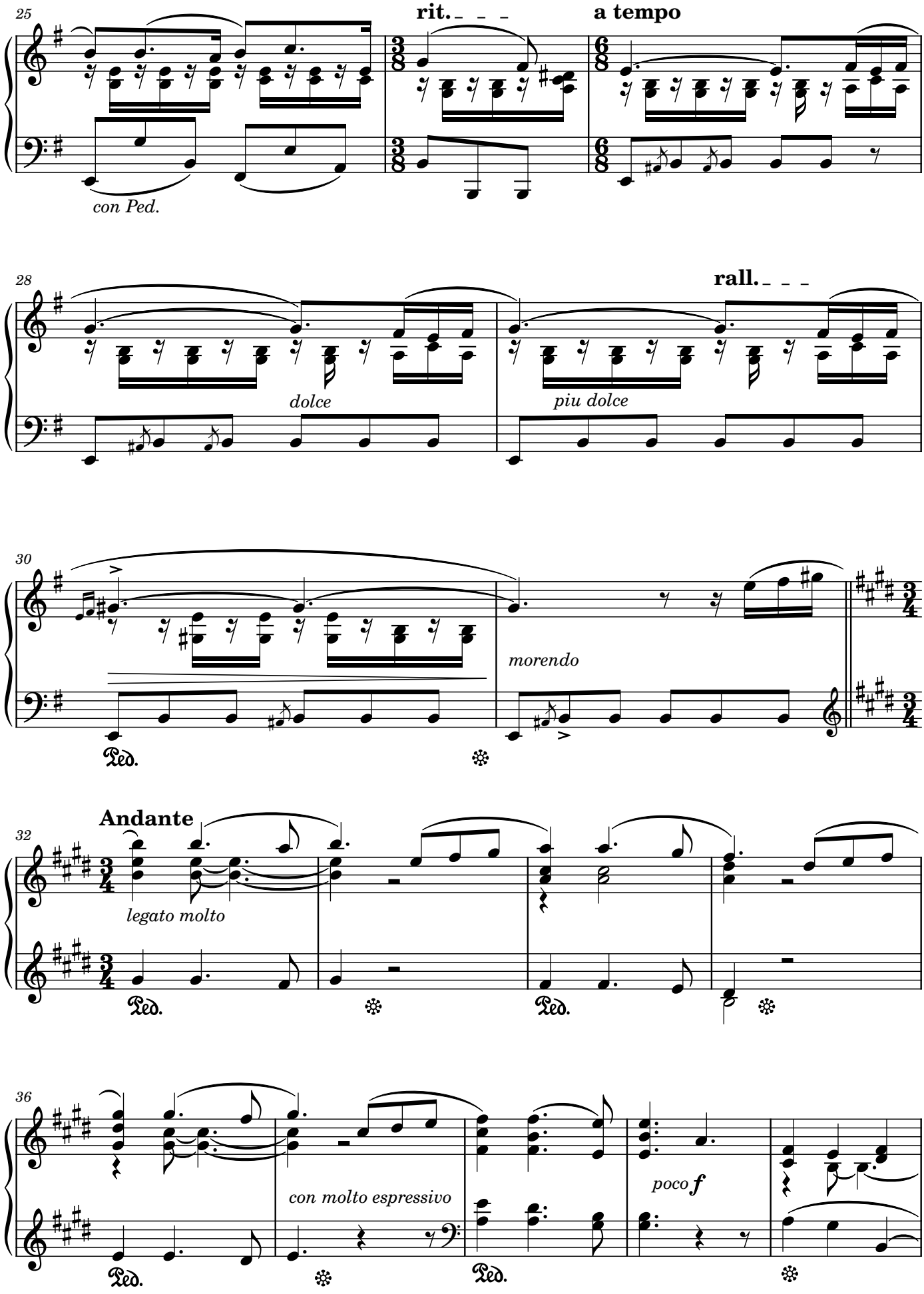
25
rit.
a tempo
con Ped.
28
rall.
dolce
piu dolce
30
morendo
Ped.
Andante
32
legato molto
Ped.
Ped.
36
con molto espressivo
poco f
Ped.
Ped.

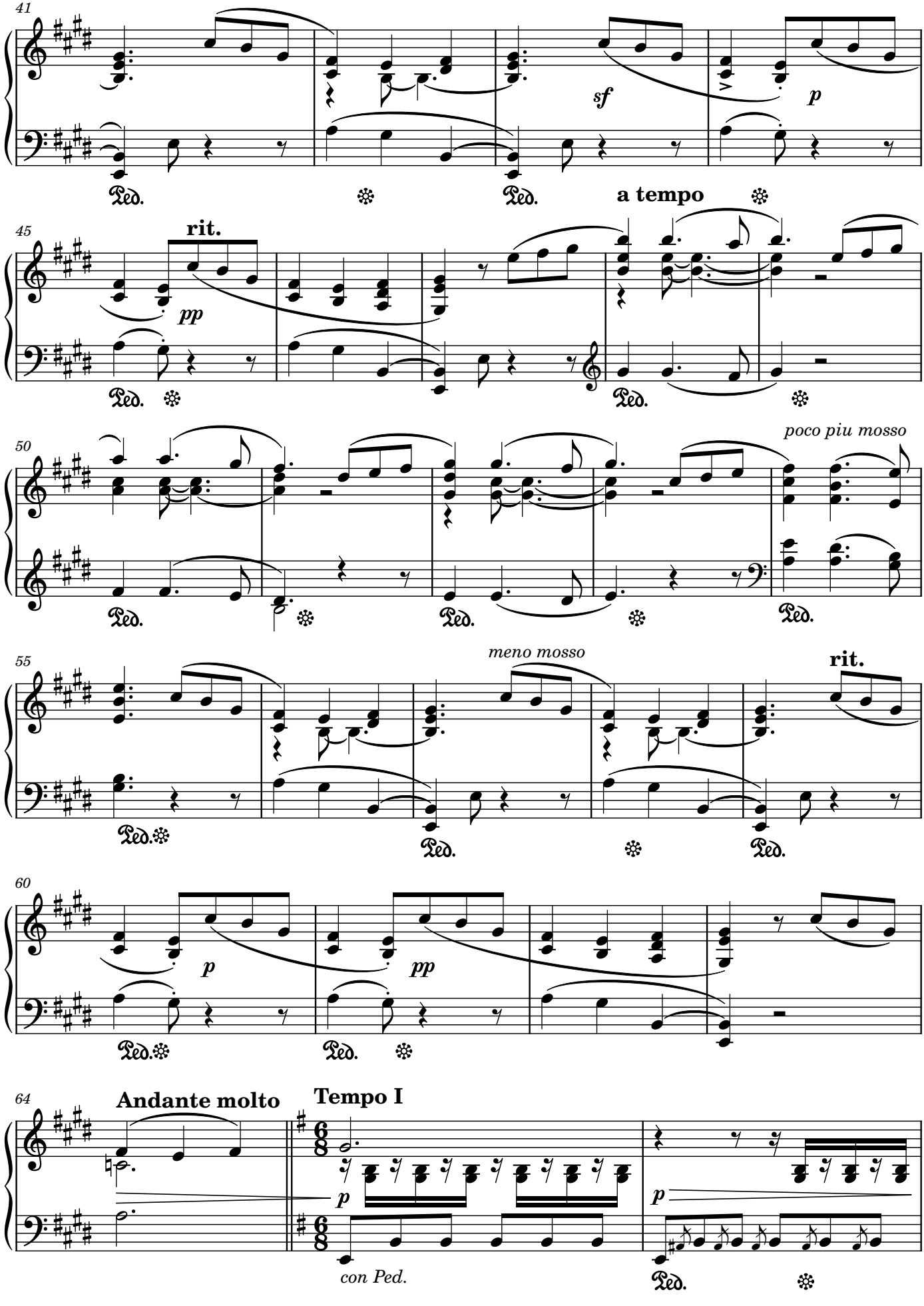
41
sf
p
Ped.
a tempo
45
rit.
pp
50
poco piu mosso
55
meno mosso
rit.
60
p
pp
64
Andante molto
Tempo I
con Ped.

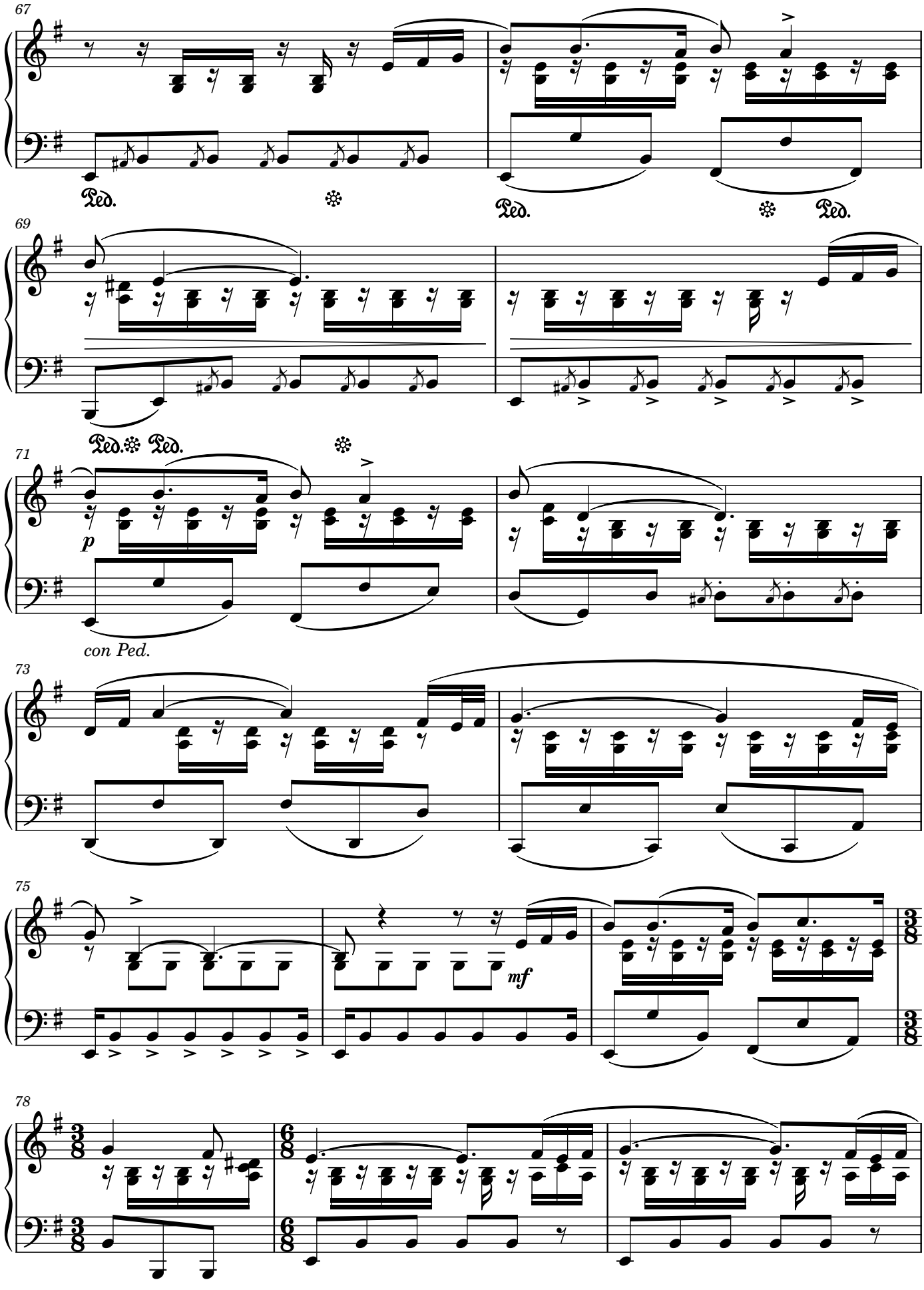
67
Ped.
Ped.
Ped.
69
Ped. Ped.
71
p
con Ped.
73
75
mf
78

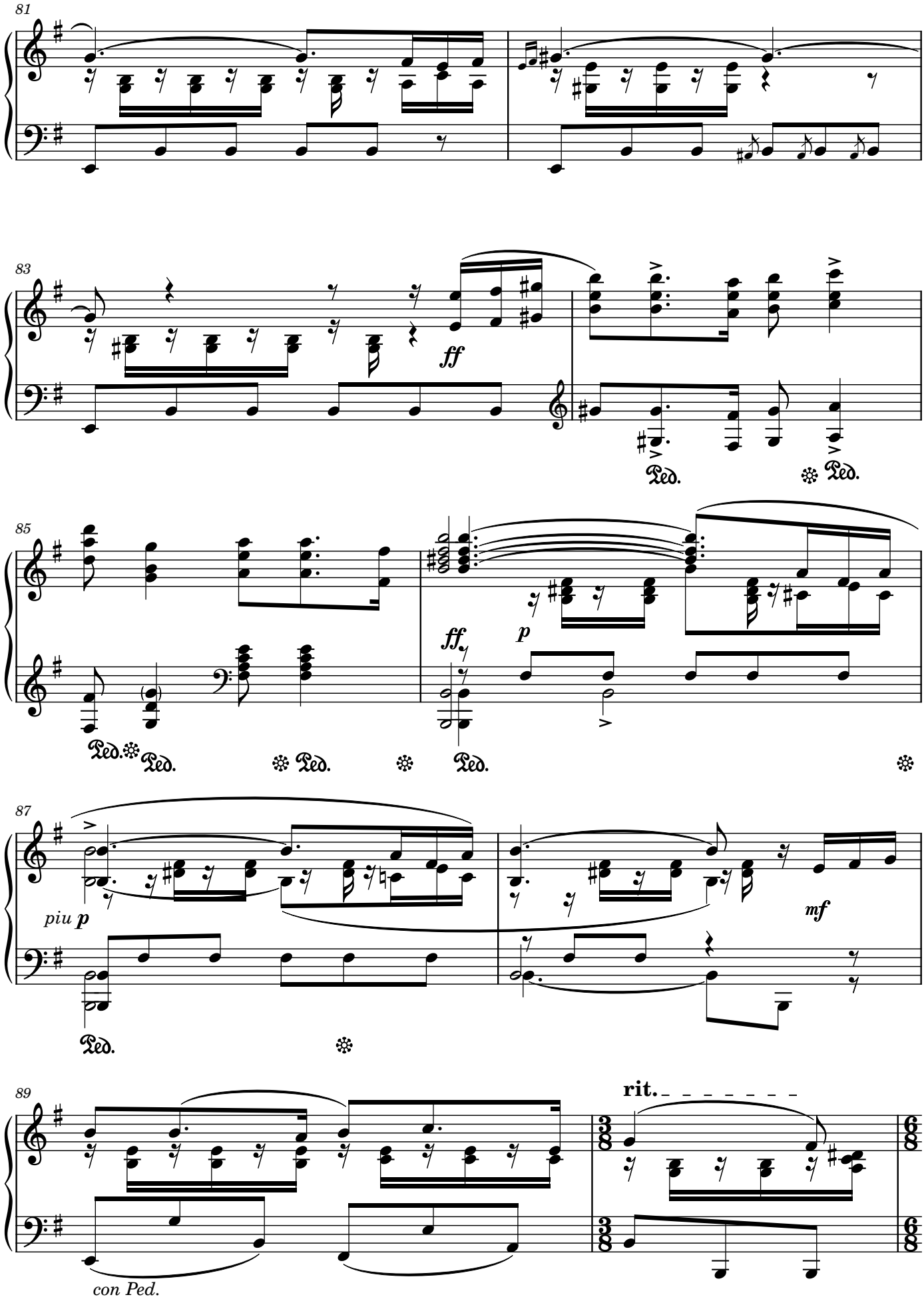
81
83
ff
Ped.
85
ff
p
Ped.
87
piu p
mf
89
rit.
con Ped.

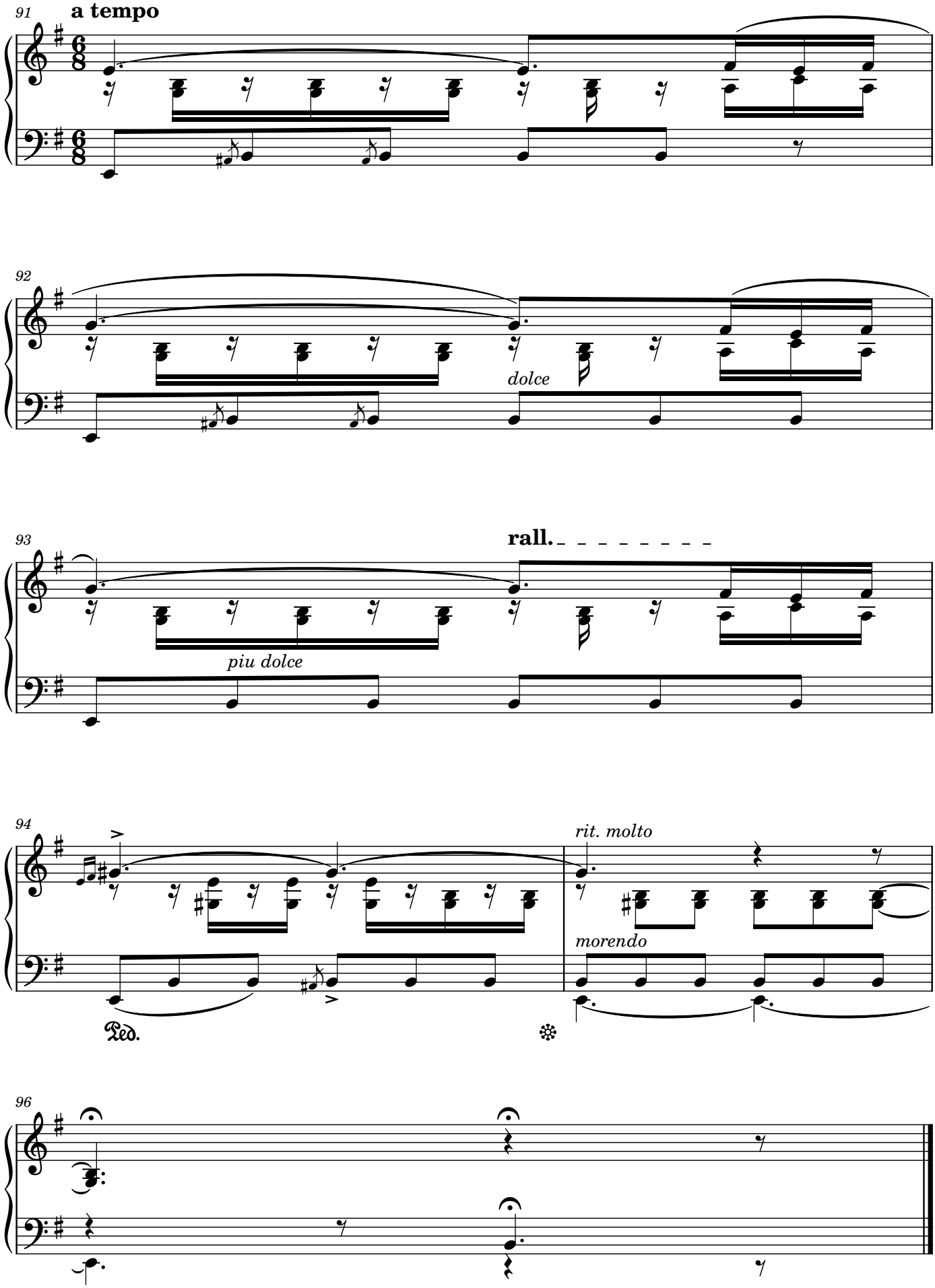
91
a tempo
92
dolce
93
rall.
piu dolce
94
rit. molto
morendo
Ped.
96

«Реінкарнація Моцарта»

Енніо Морріконе

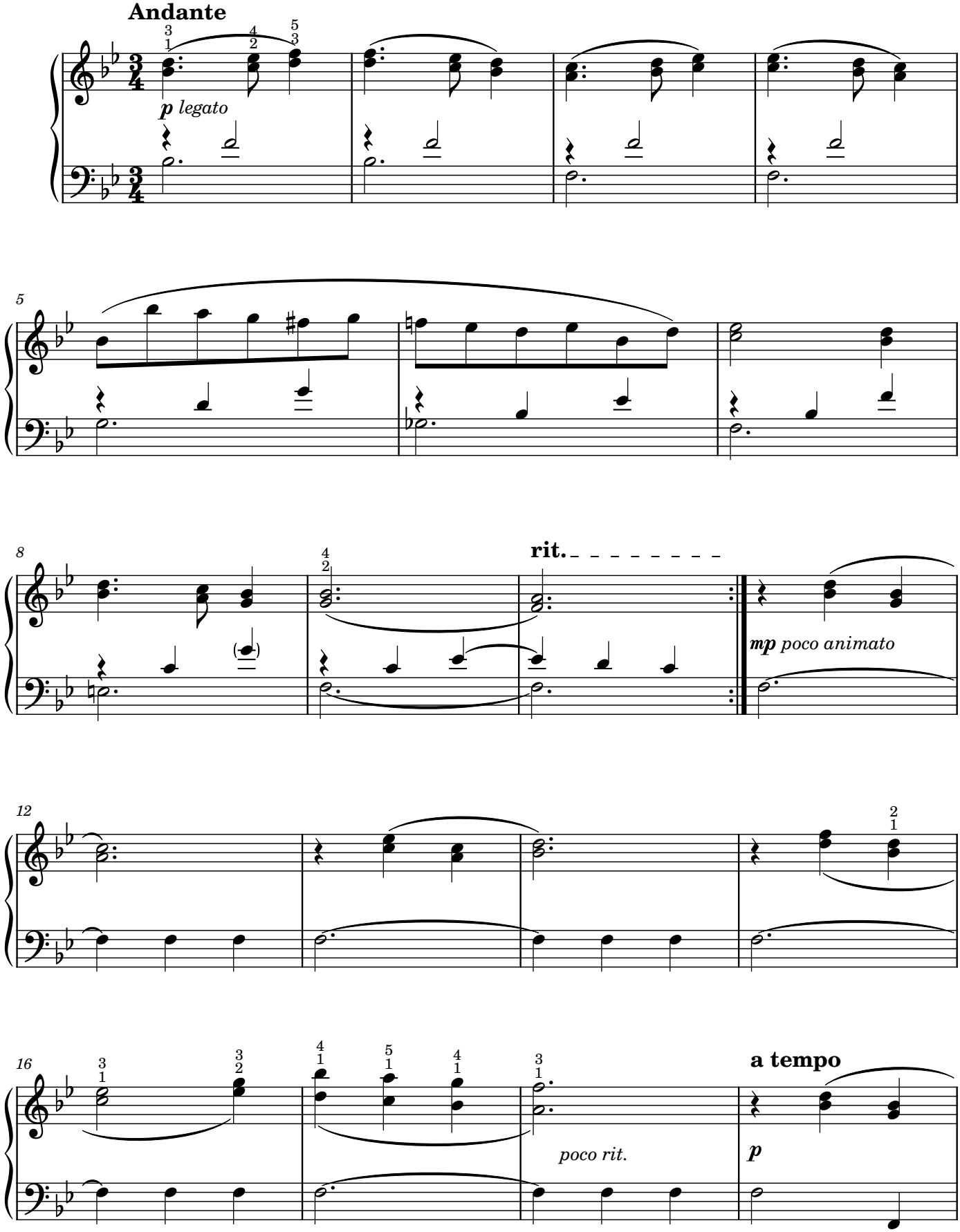

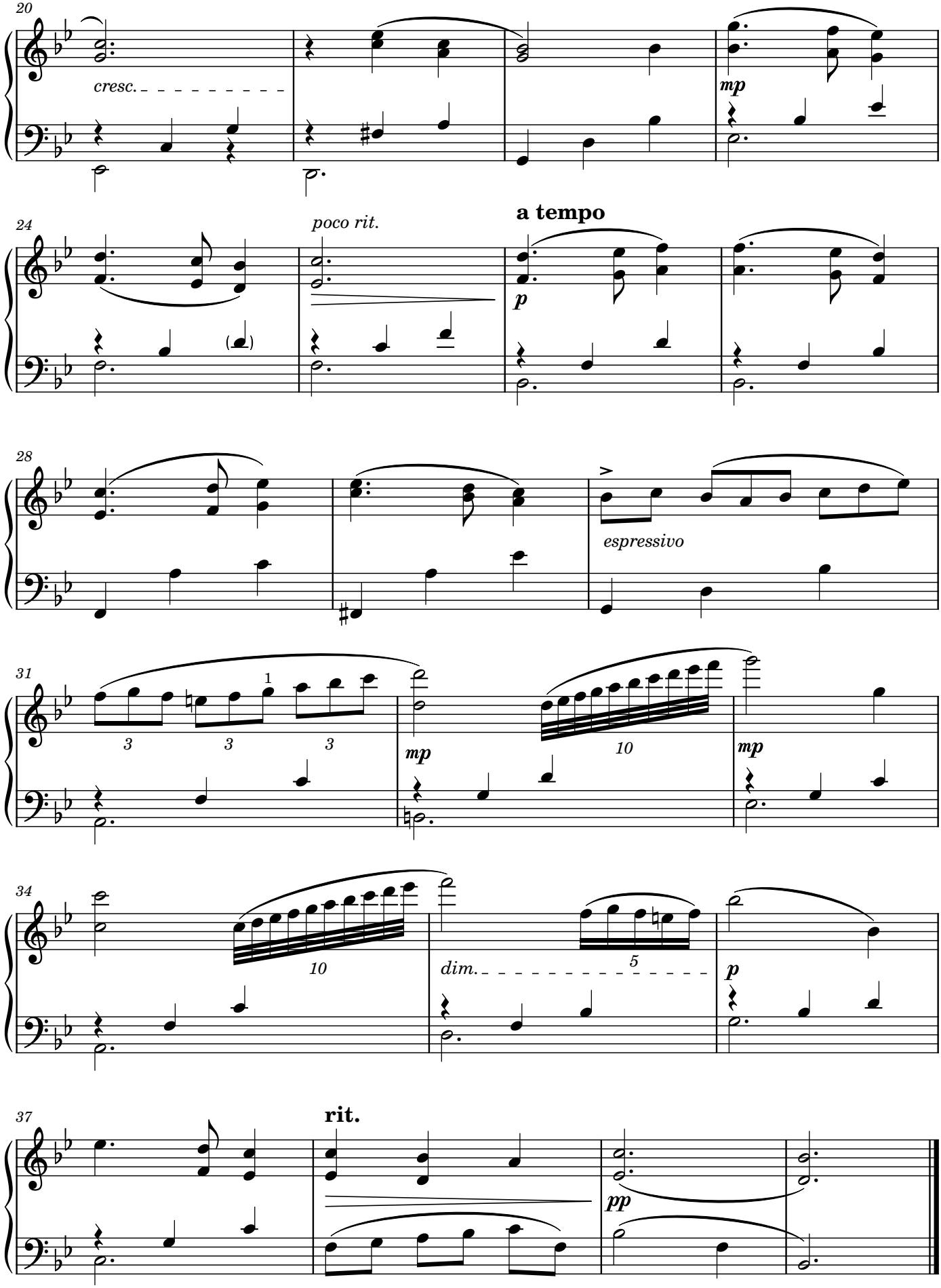
20
cresc.
mp
24
poco rit.
a tempo
p
28
espressivo
31
1
3
3
3
mp
10
mp
34
10
dim.
5
p
37
rit.
pp

Твори крупної форми

Сонатина

Юрій Зубай

Andante (♩ = 75)

Експозиція. *Головна партія* *Побічна партія*

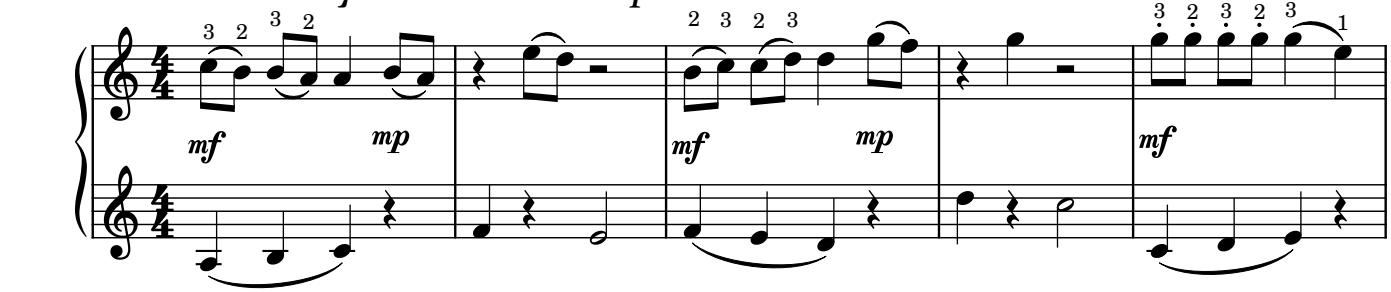

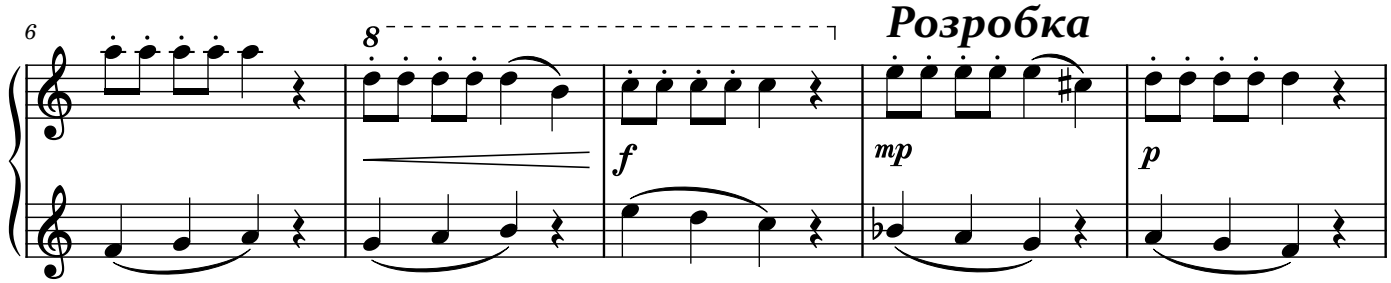

Реприза. *Головна партія*

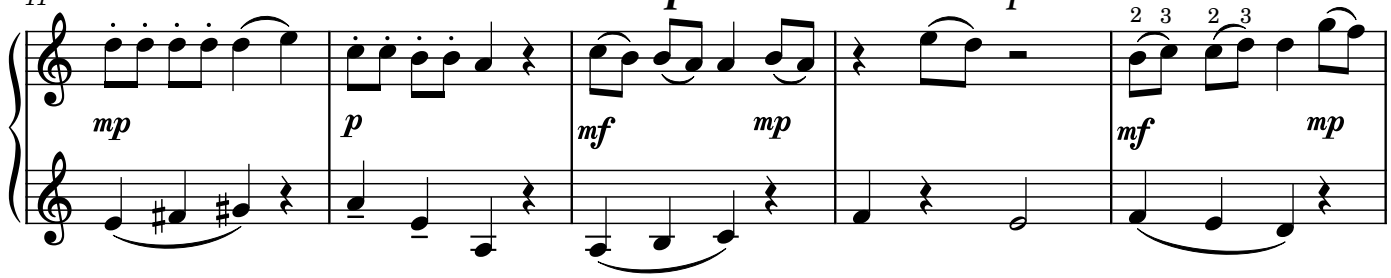

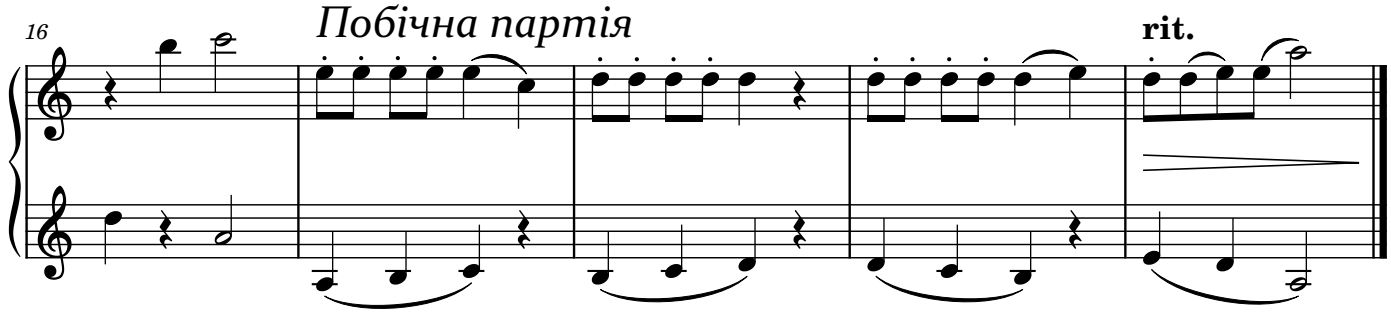

Сонатина

Даніель Готлоб Тюрк

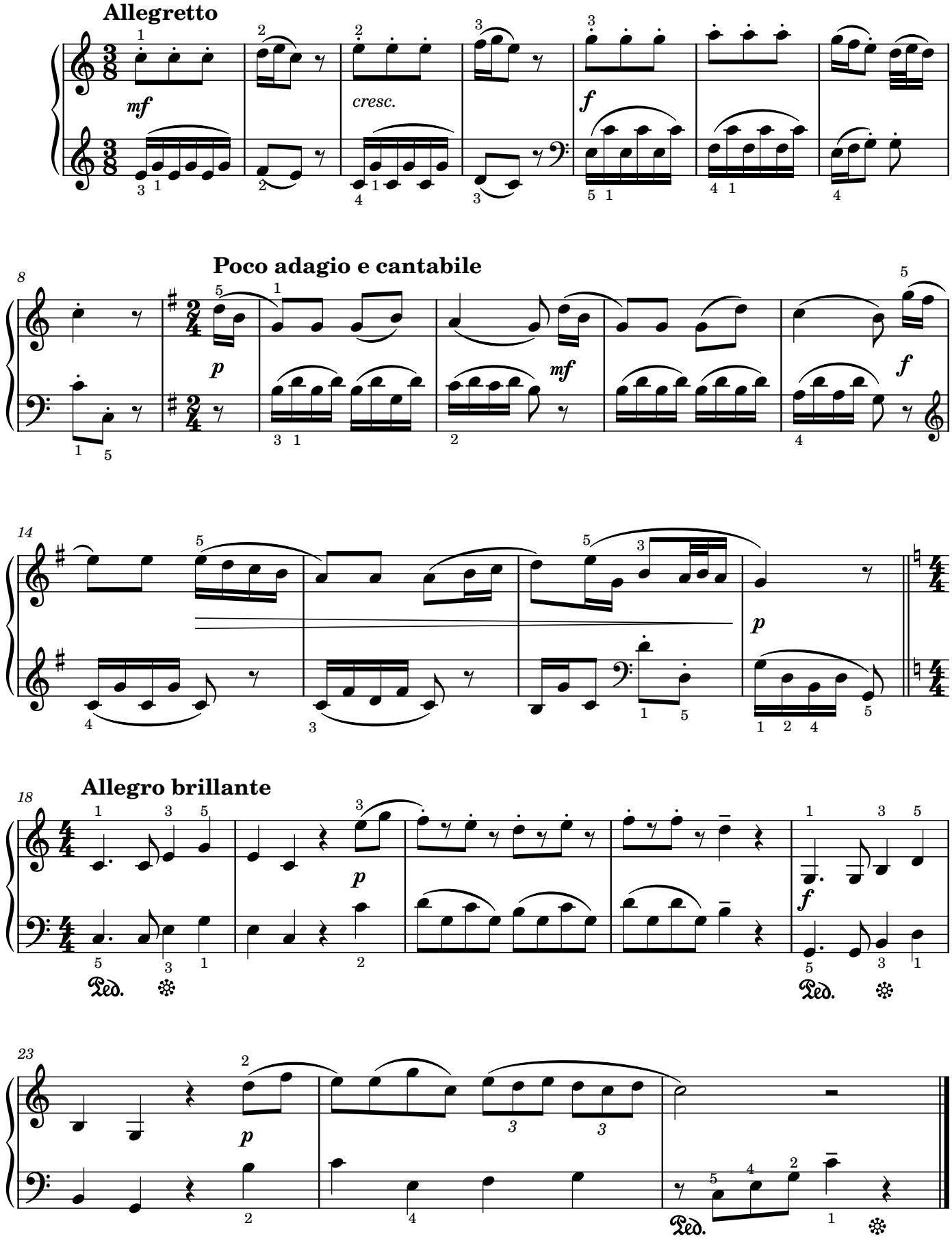

Сонатина

Вільям Данкомб

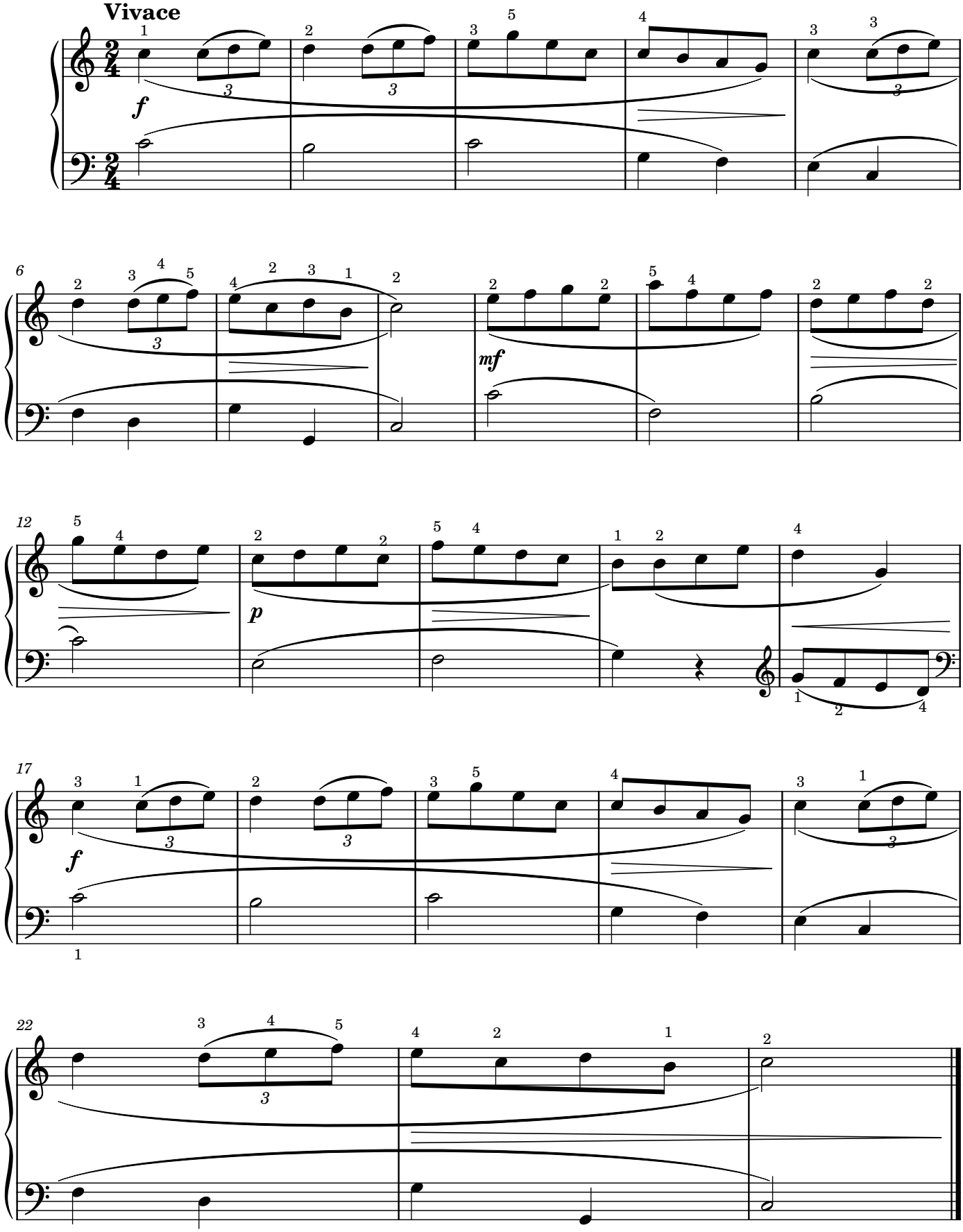

Сонатина

Чарльз Генрі Вілтон

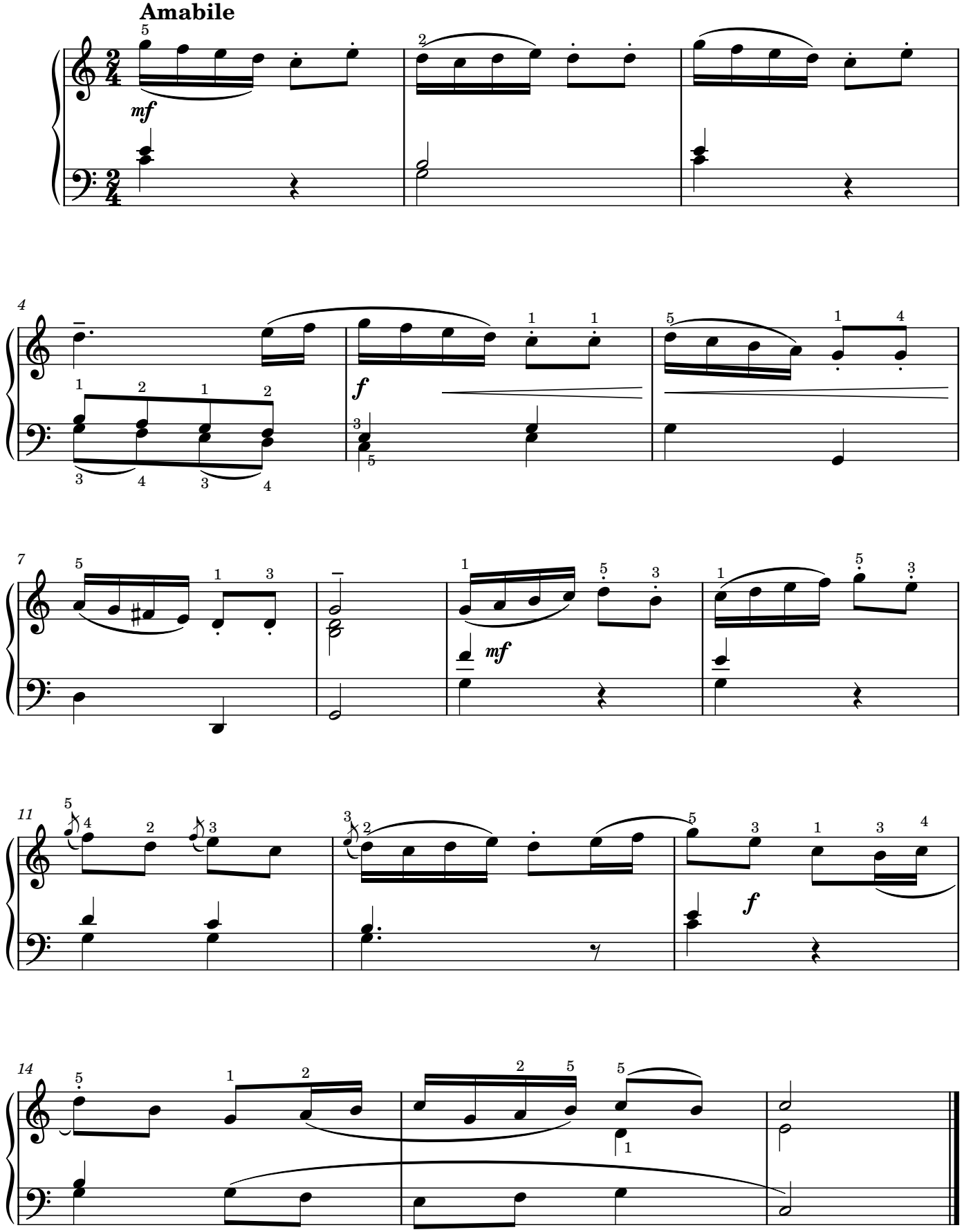

Варіації на осетинську тему

Михайло Лалінов

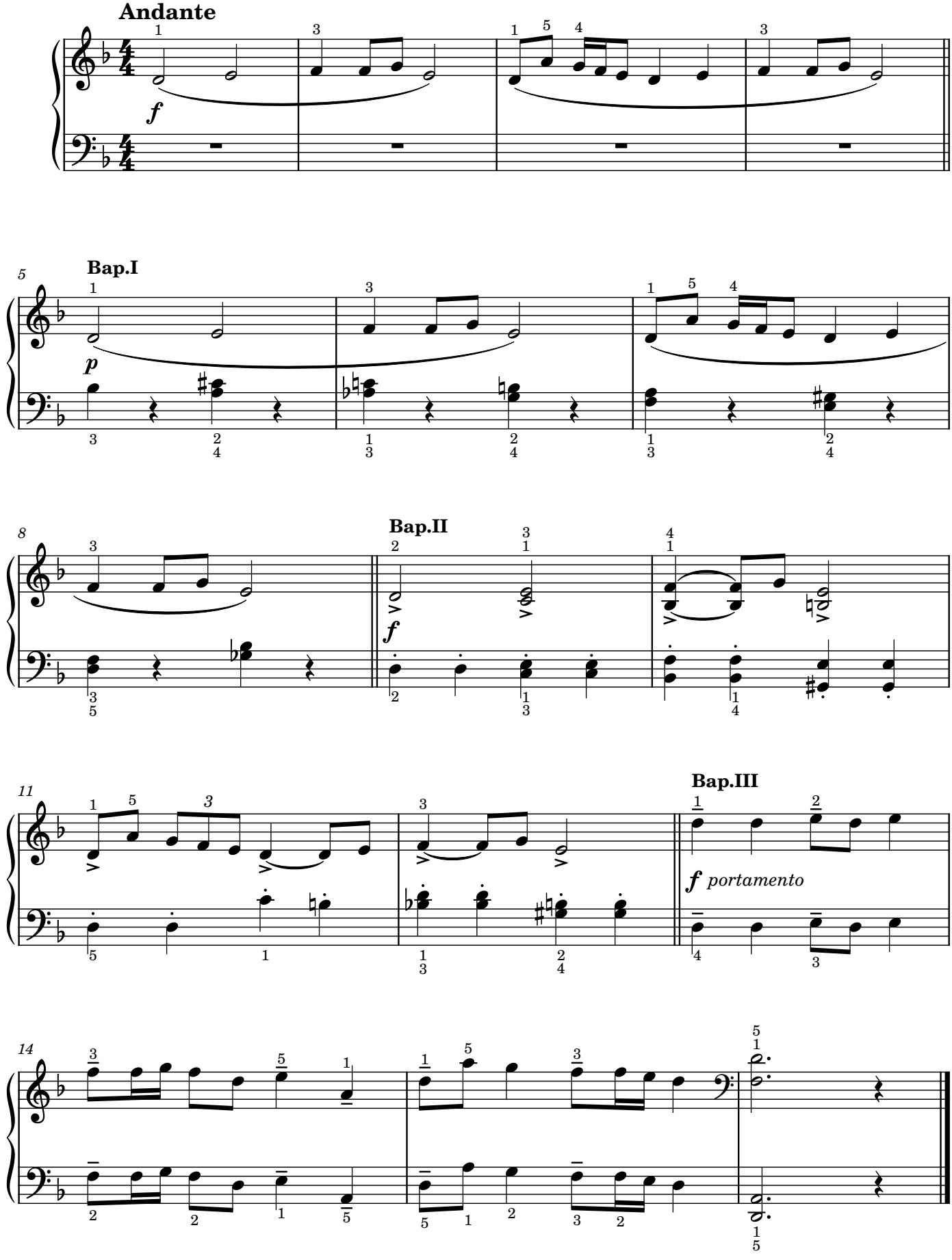

Сонатина

I частина

Олександр Бейл

Allegretto

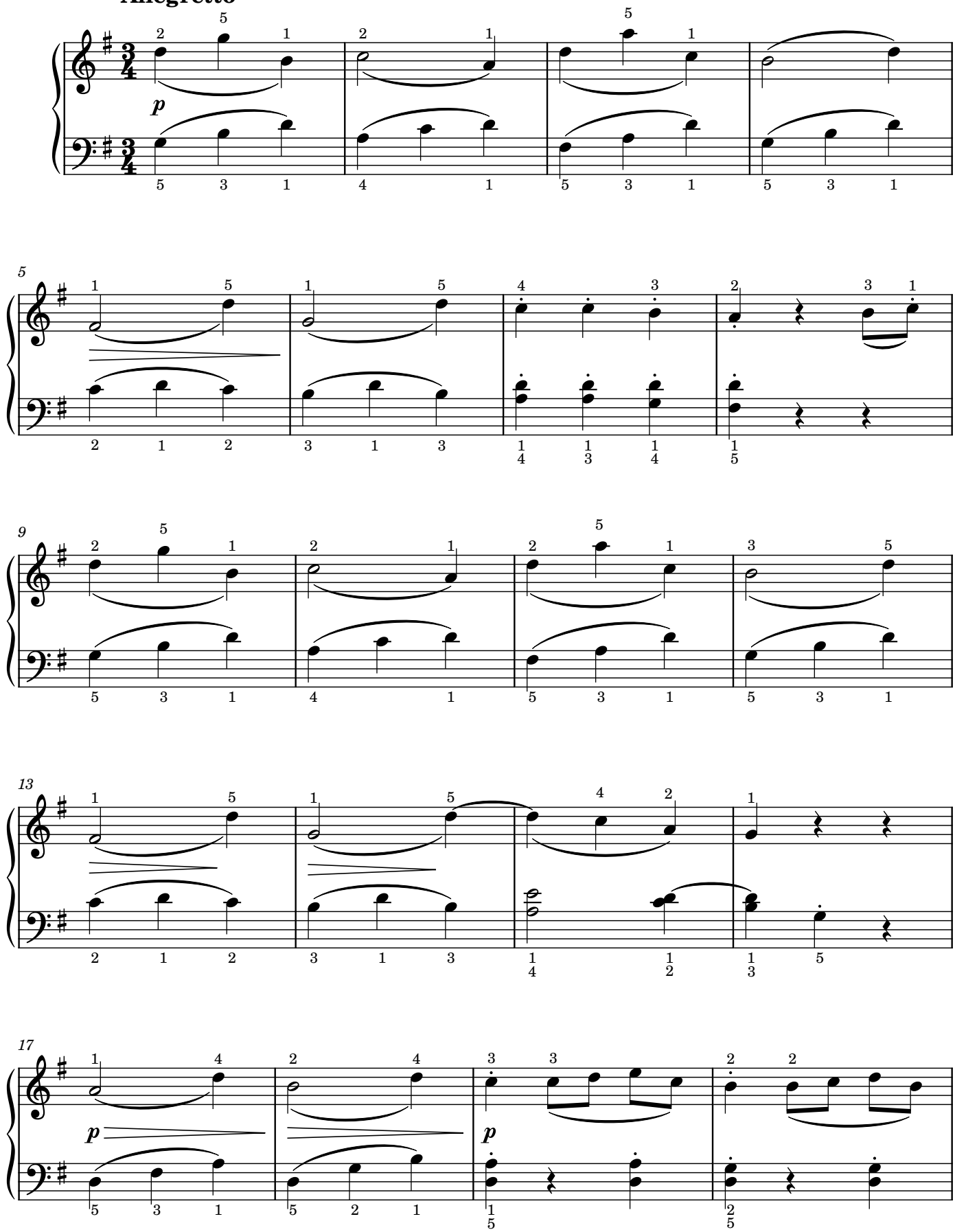

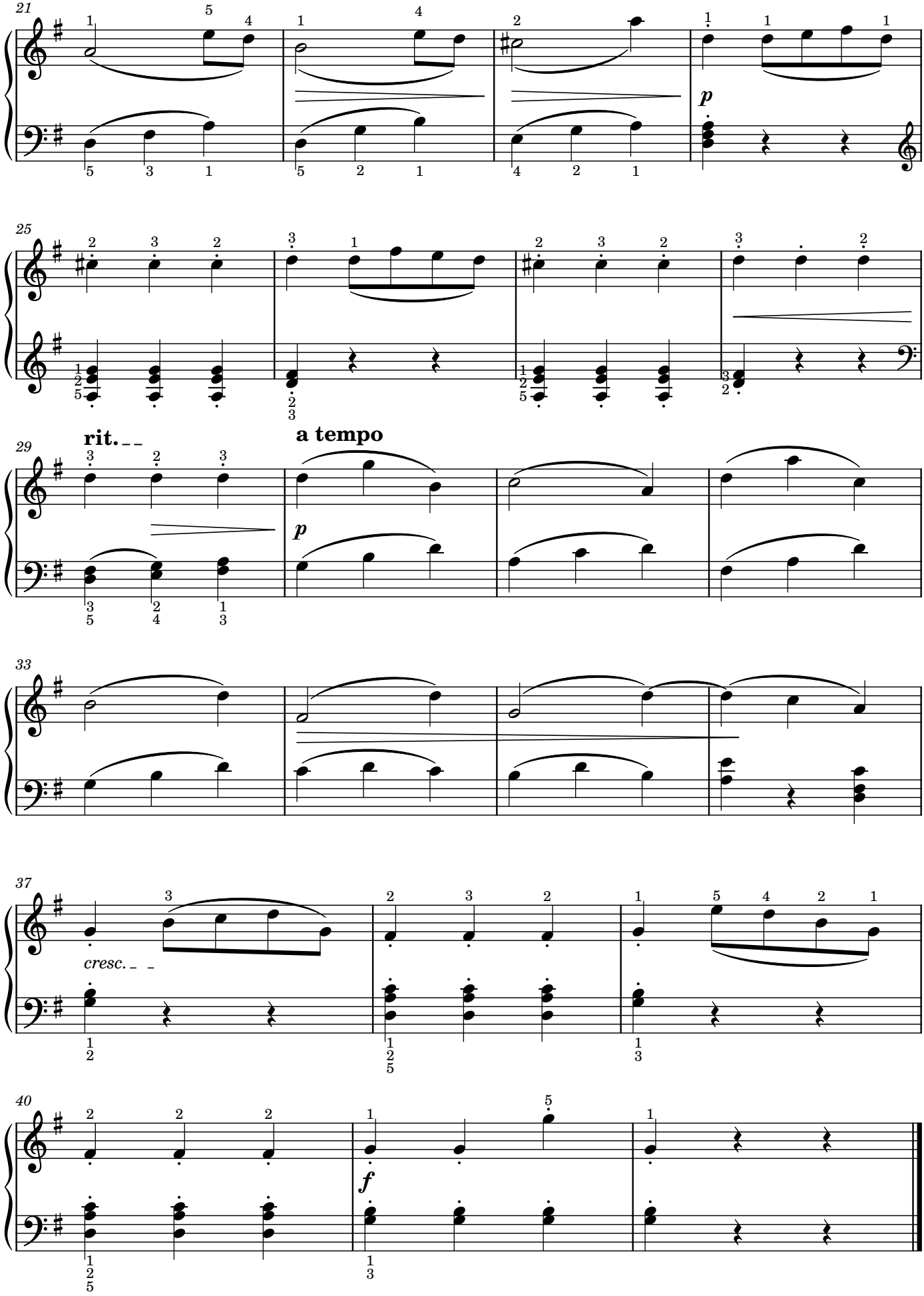
21
p
25
29
rit.
a tempo
p
33
37
cresc.
40
f

Сонатина

Йоганн Баптист Ванхаль

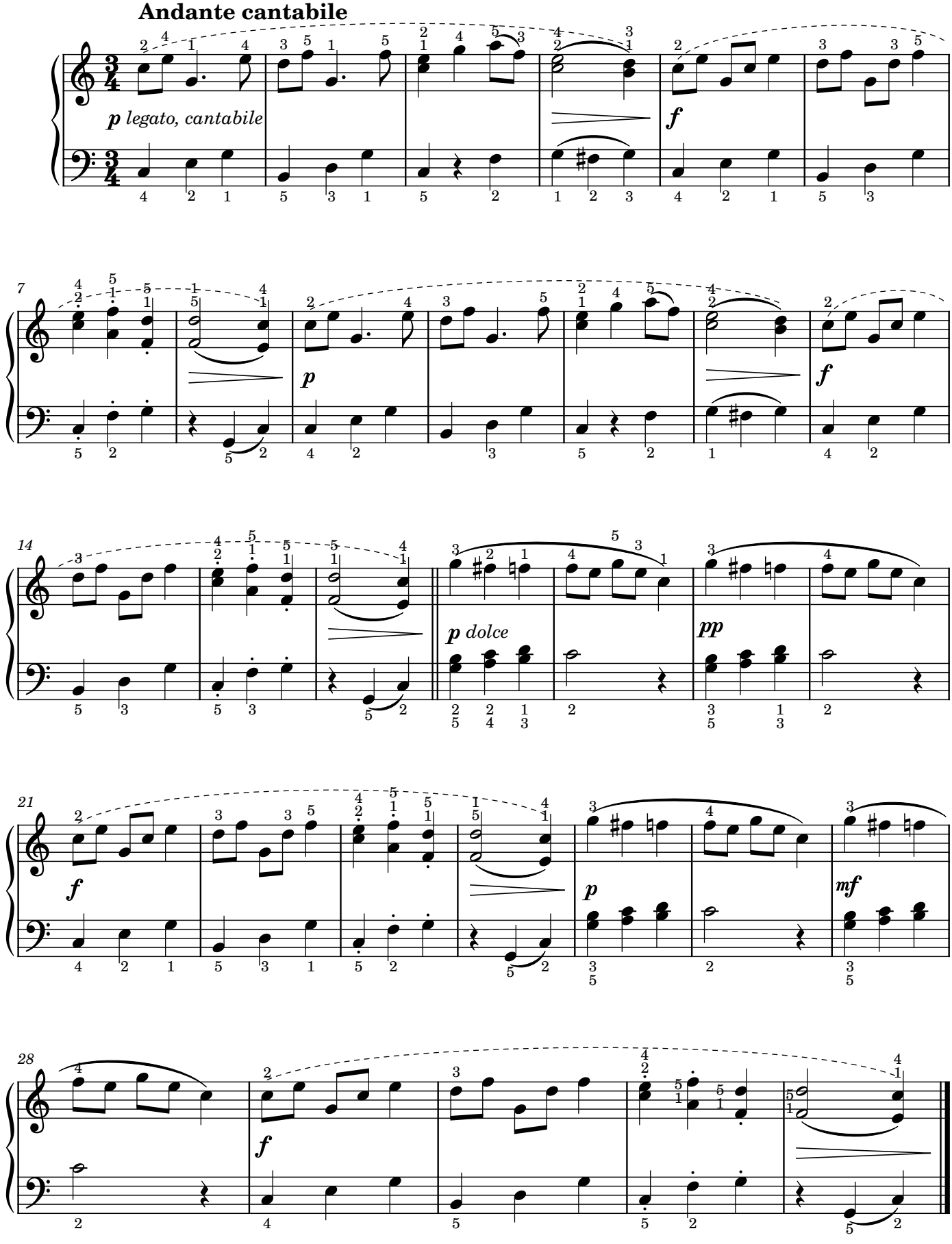

Сонатина

I частина

Джеймс Хук

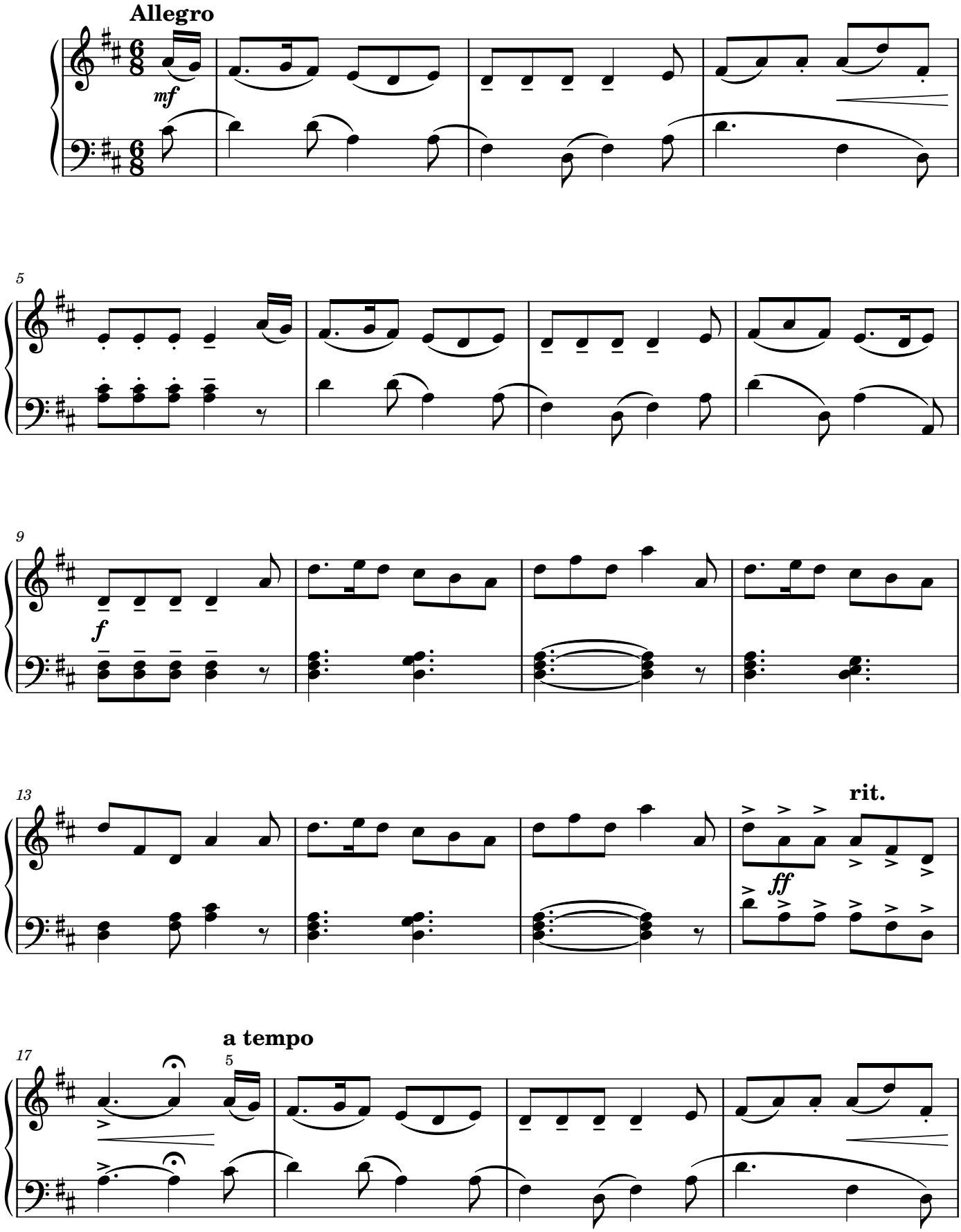

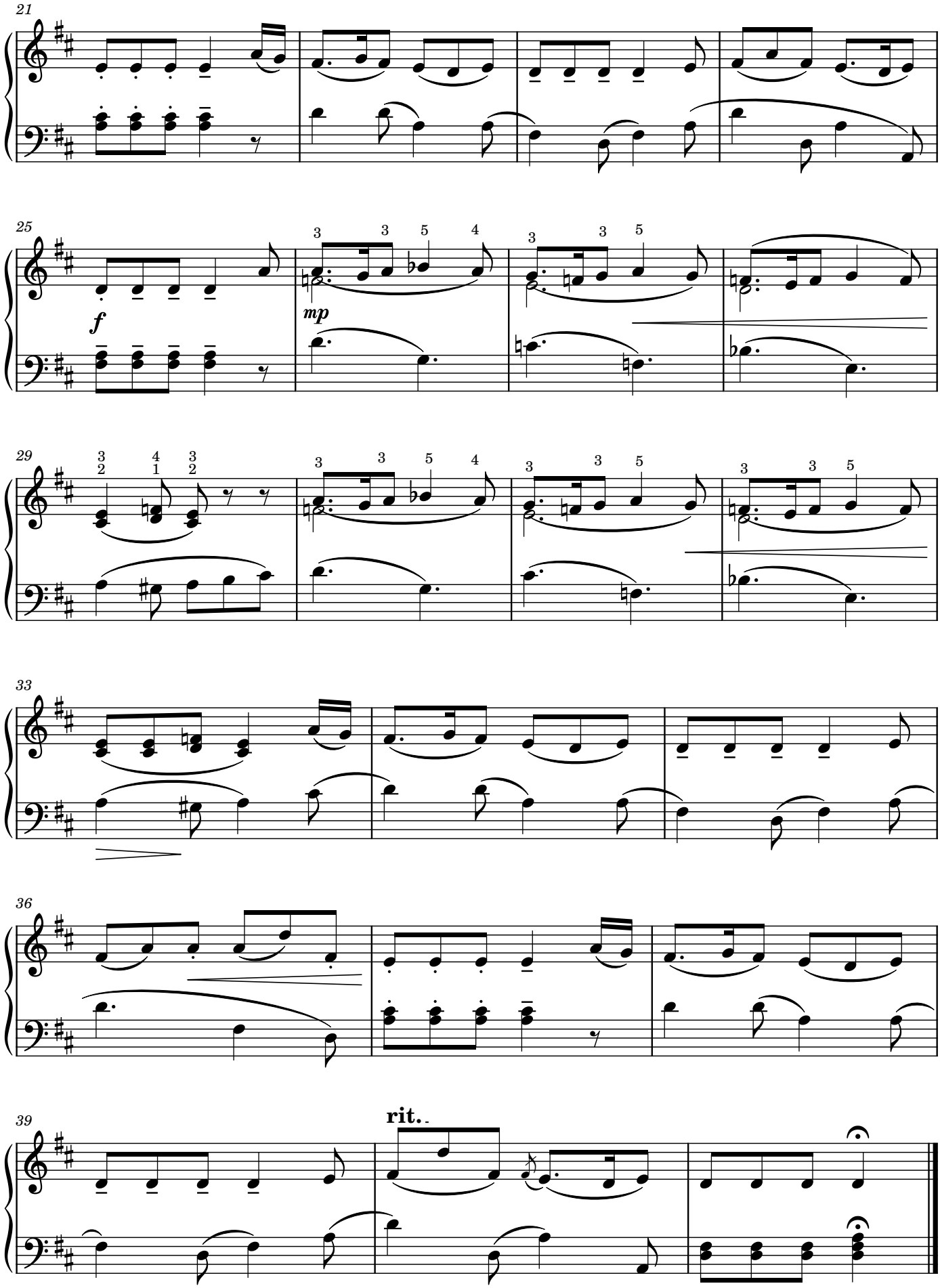
21
25
f
mp
29
33
36
39
rit.

Сонатина

I частина

Джозеф Шмітт

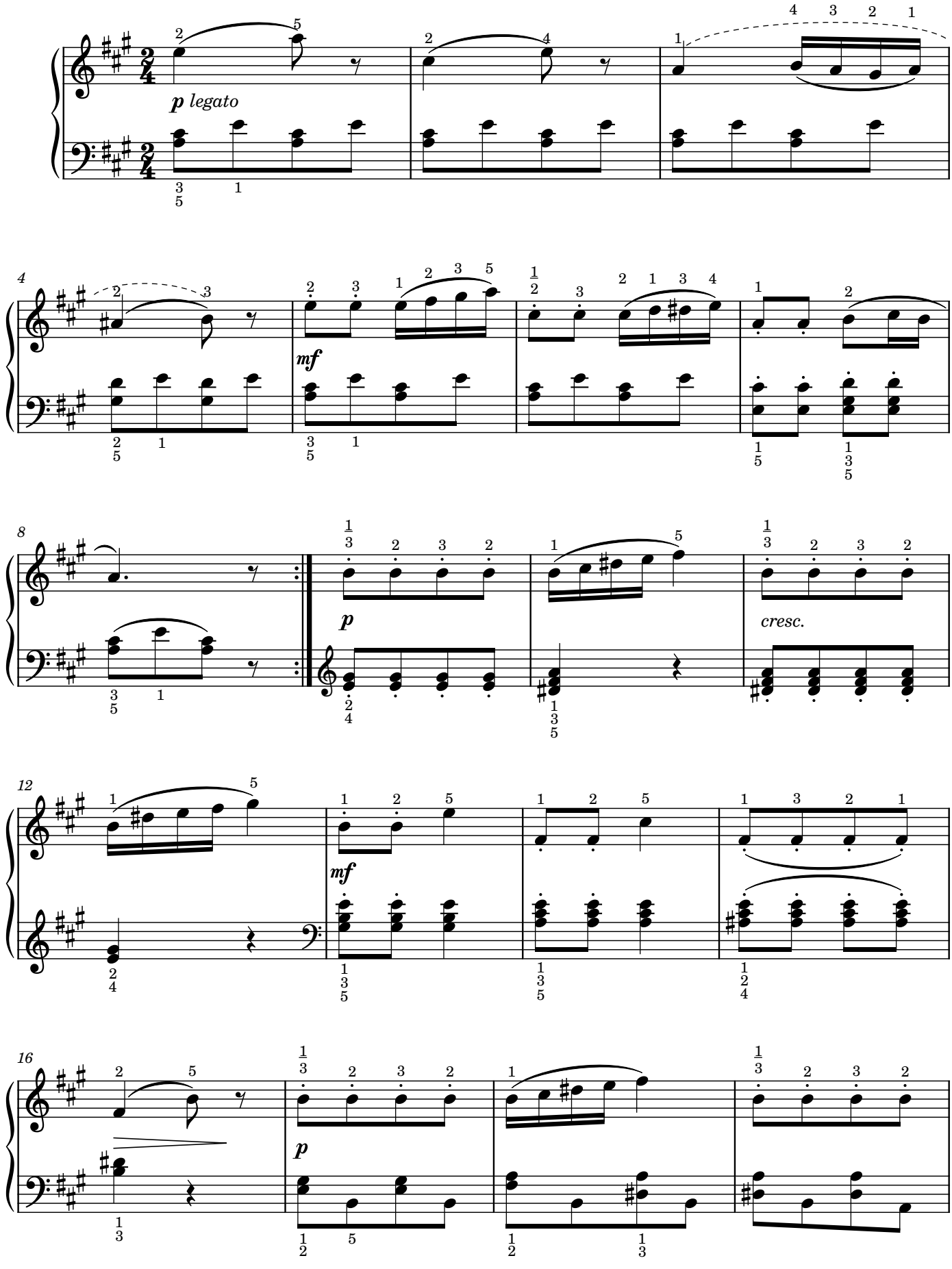

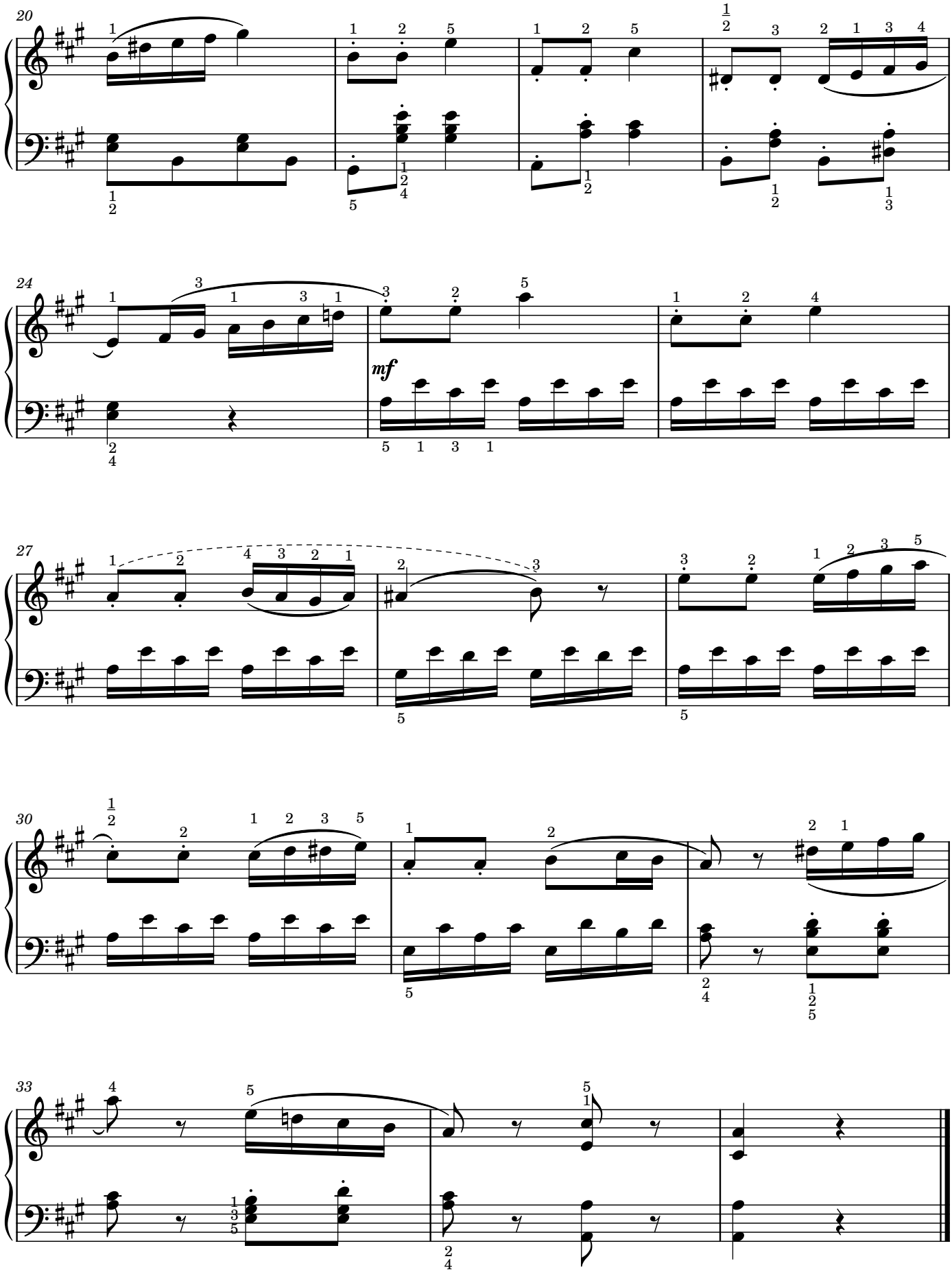
20
24
mf
27
30
33

Сонатина

І частина

Луї Келер

Allegro moderato

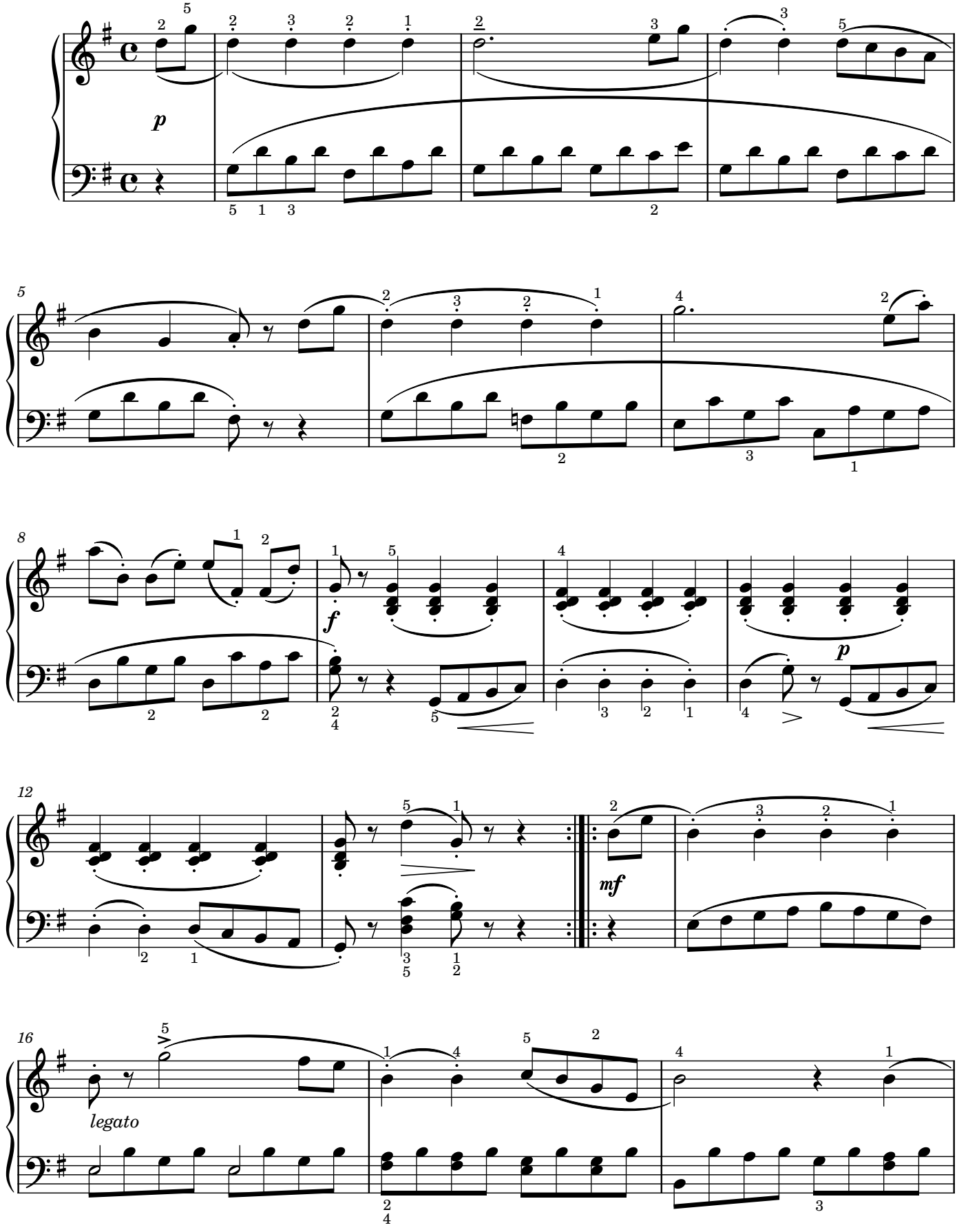

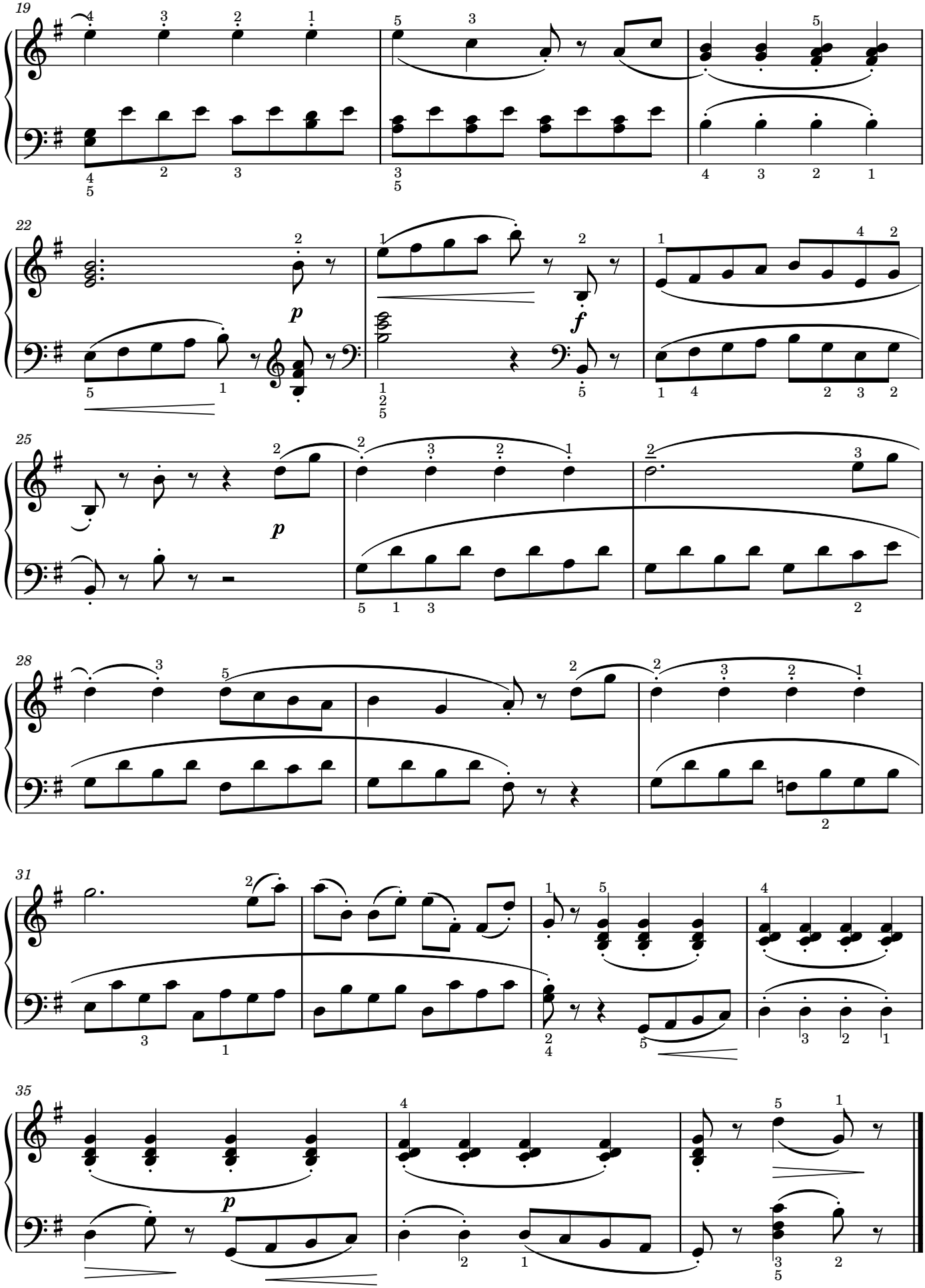
19
22
p
f
25
p
28
31
35
p

Сонатина

Томас Еттвуд

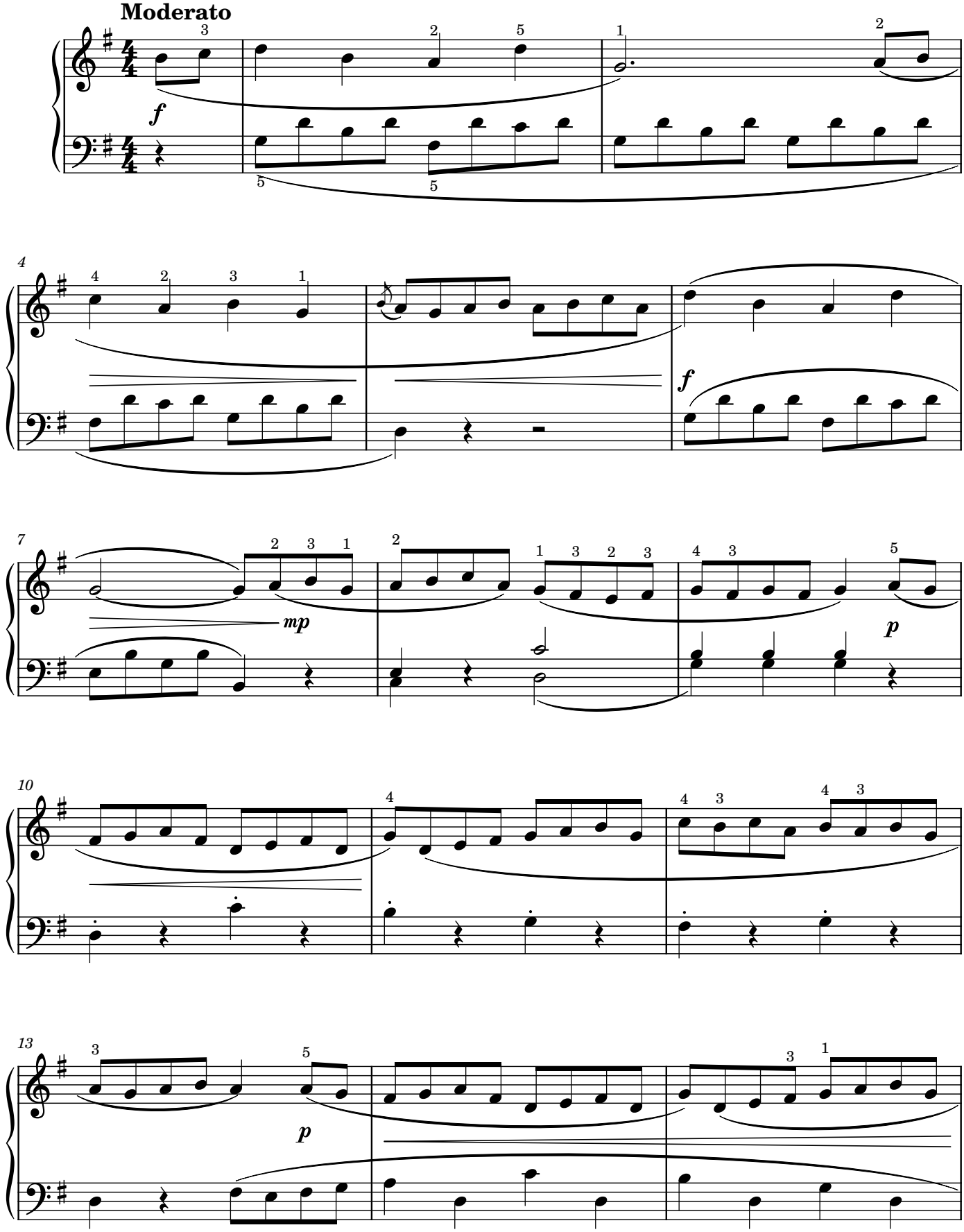

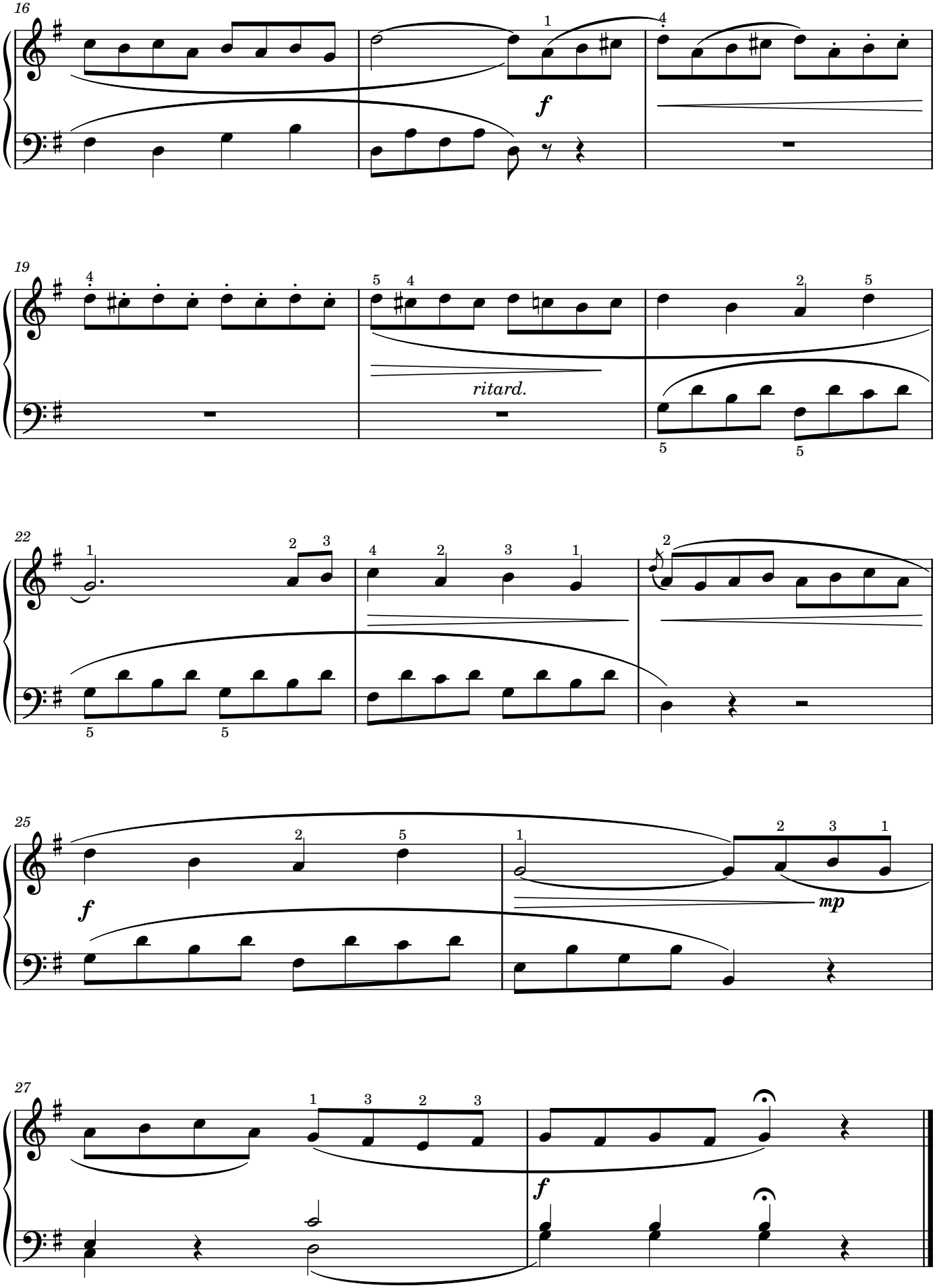
16
f
19
ritard.
22
25
f
mp
27
f

Сонатина

I частина

Ернст Давид Вагнер

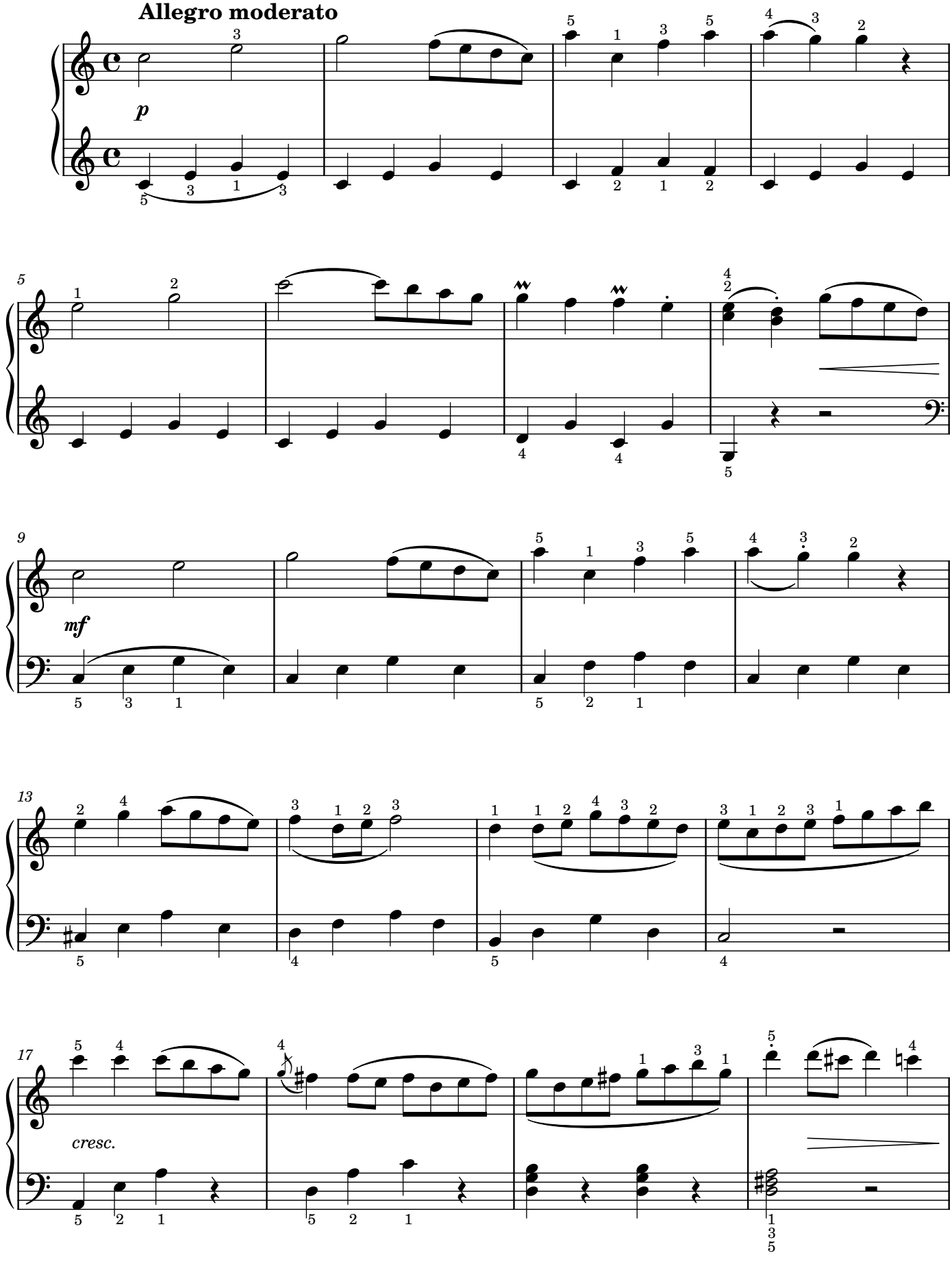

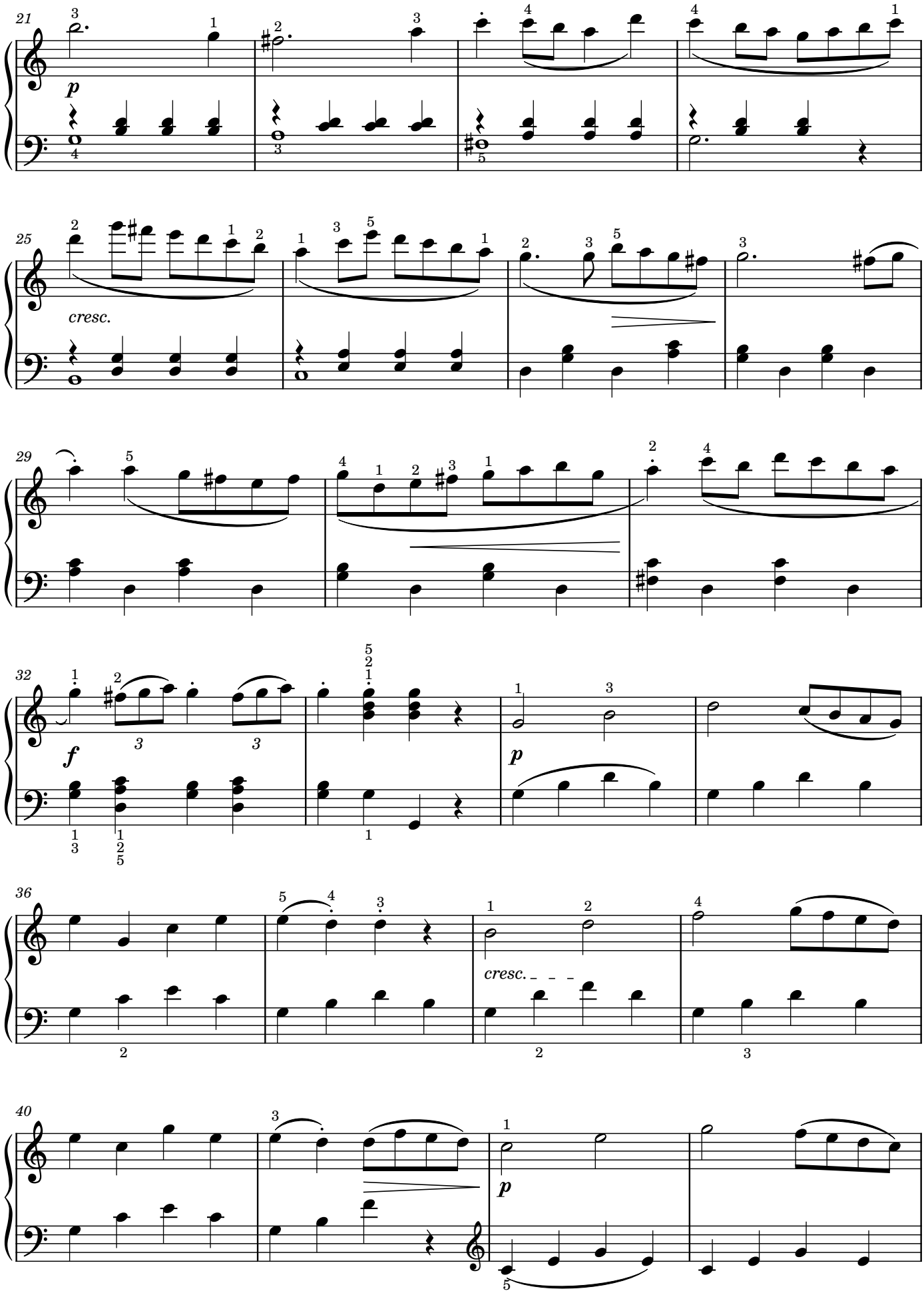
21
p
25
cresc.
29
32
f
p
36
cresc.
40
p

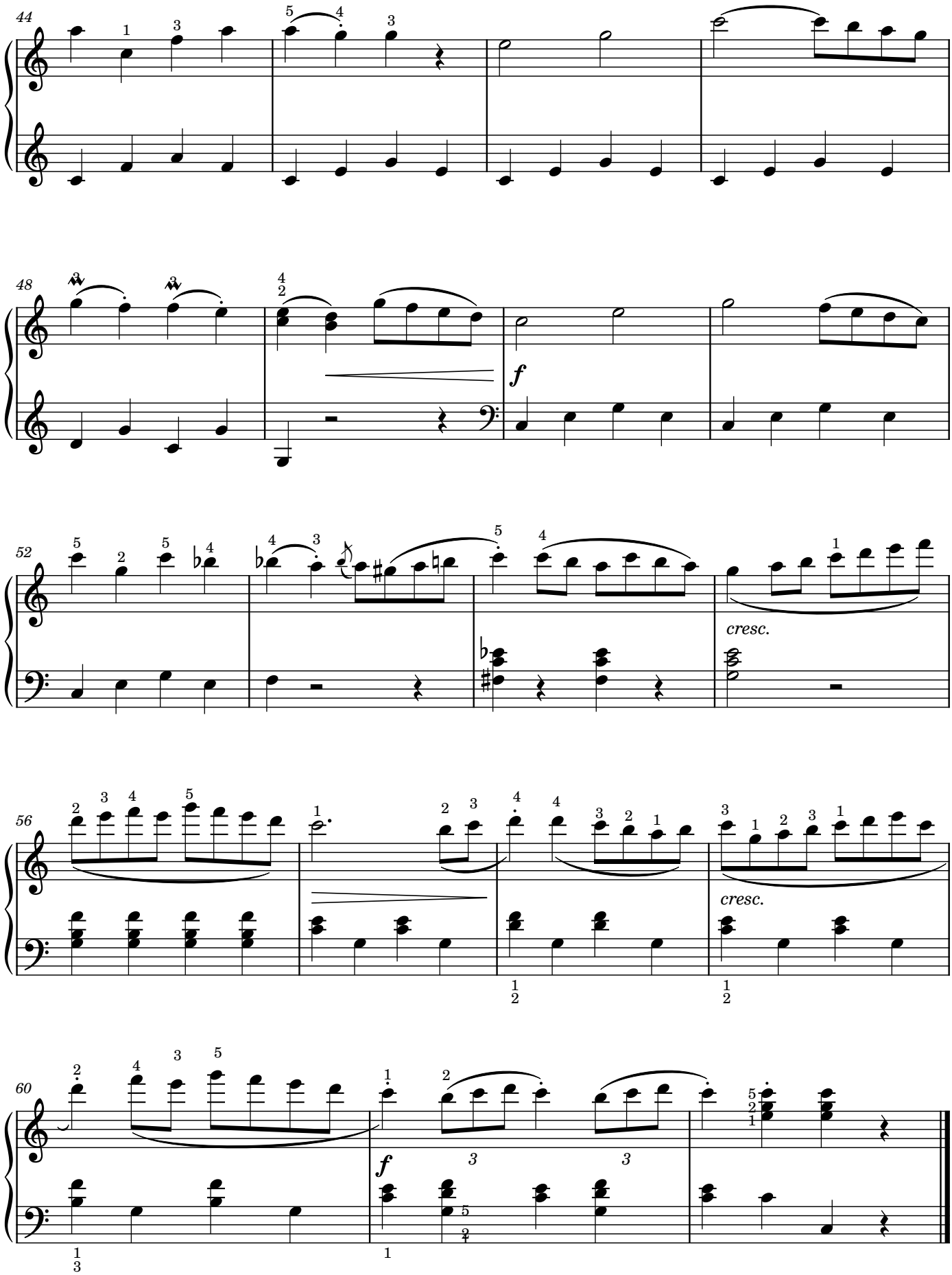
44
48
f
52
cresc.
56
cresc.
60
f

Рондо

Генріх Ліхнер

Allegro ma non troppo

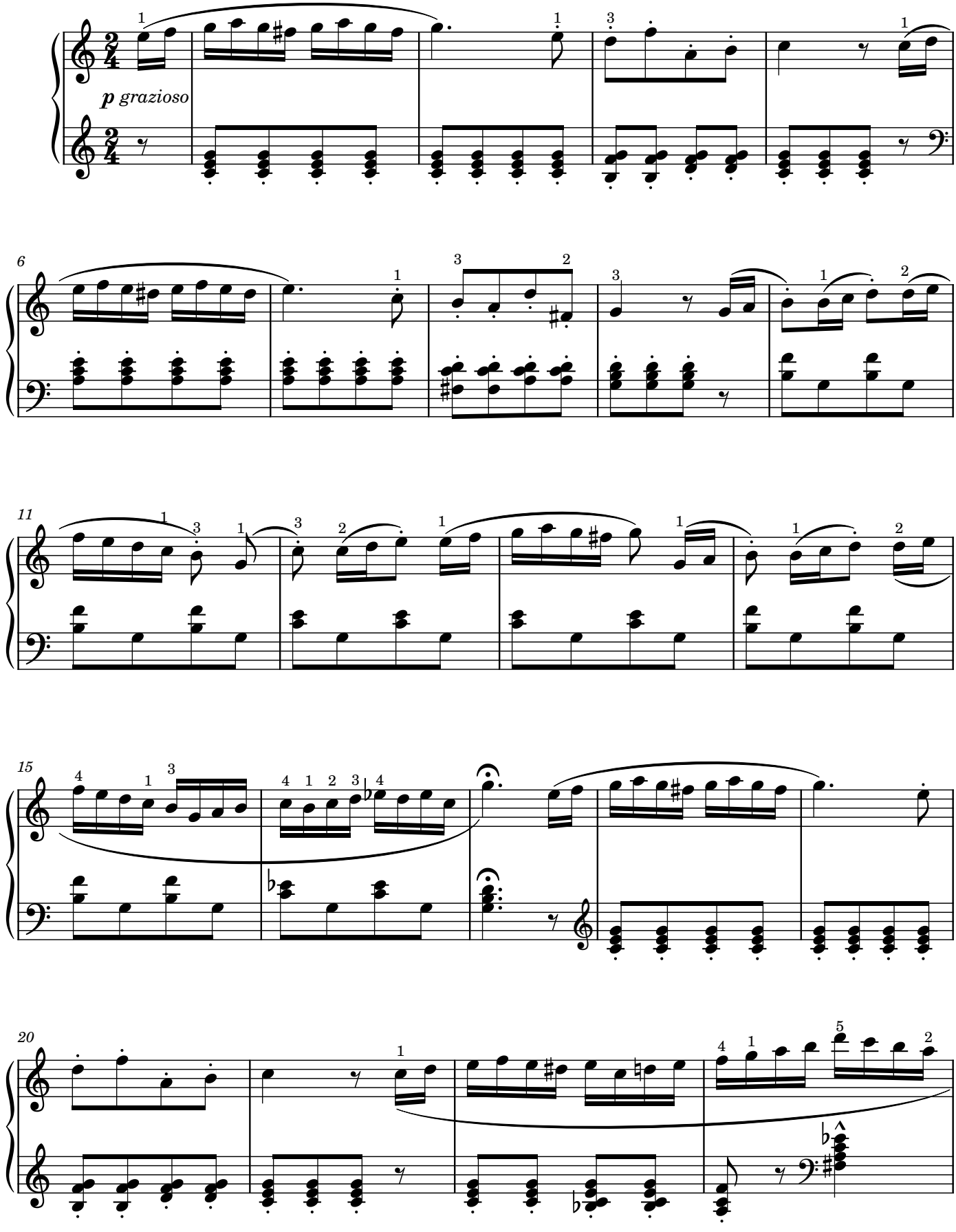

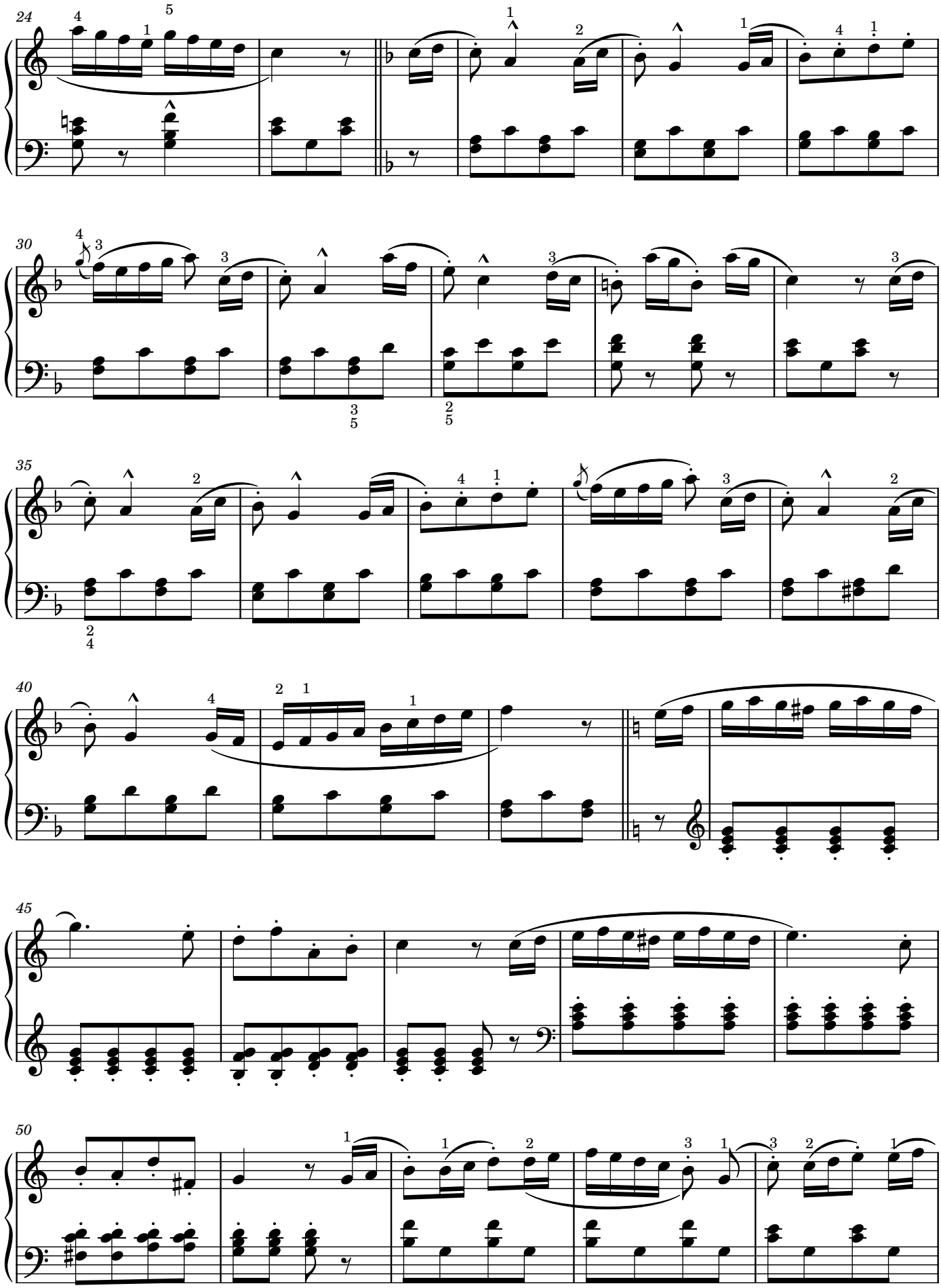

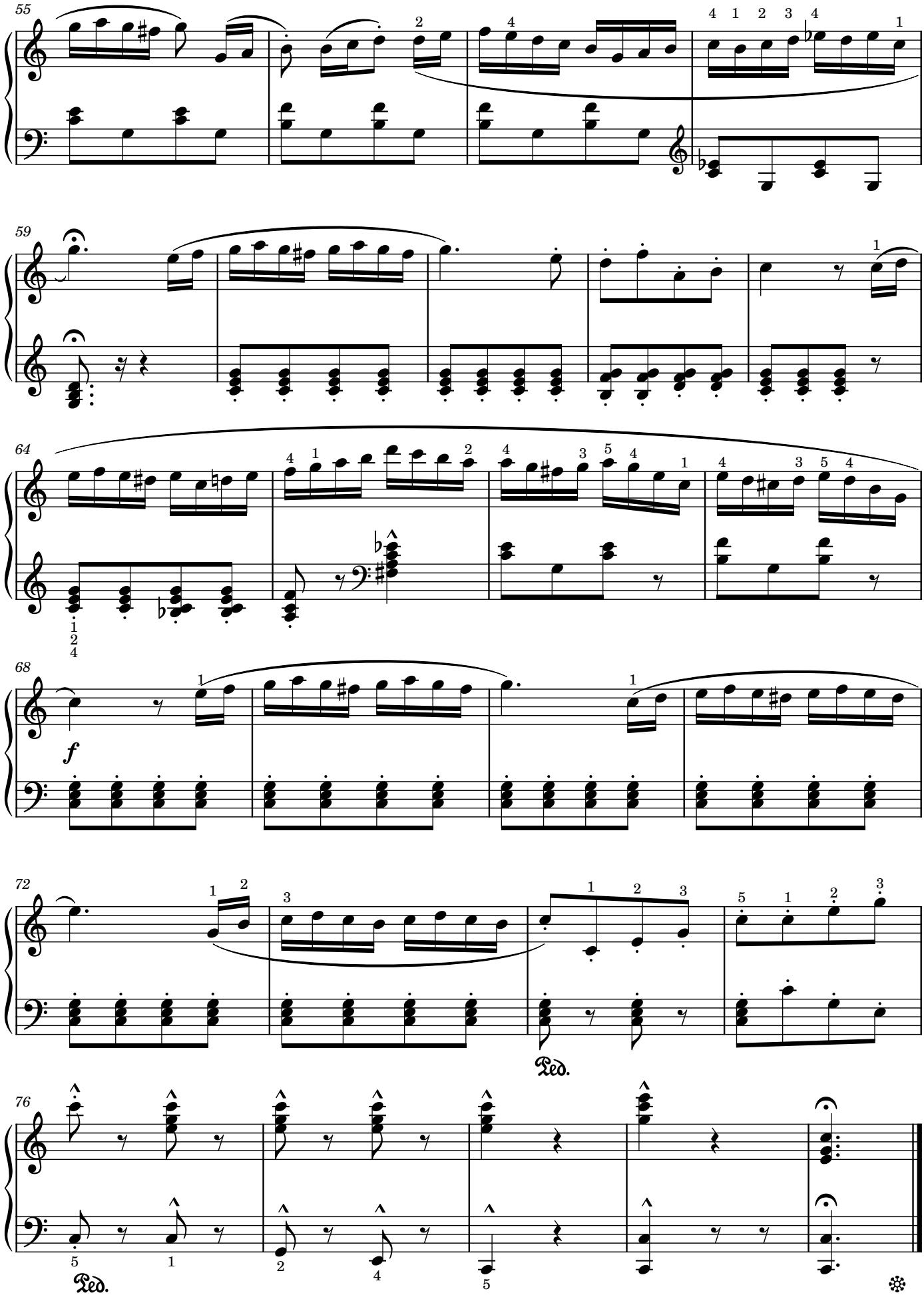
55
59
64
68
f
72
Ped.
76
Ped.

Сонатина До мажор

Op.4, No 1

Генріх Ліхнер

Allegro moderato

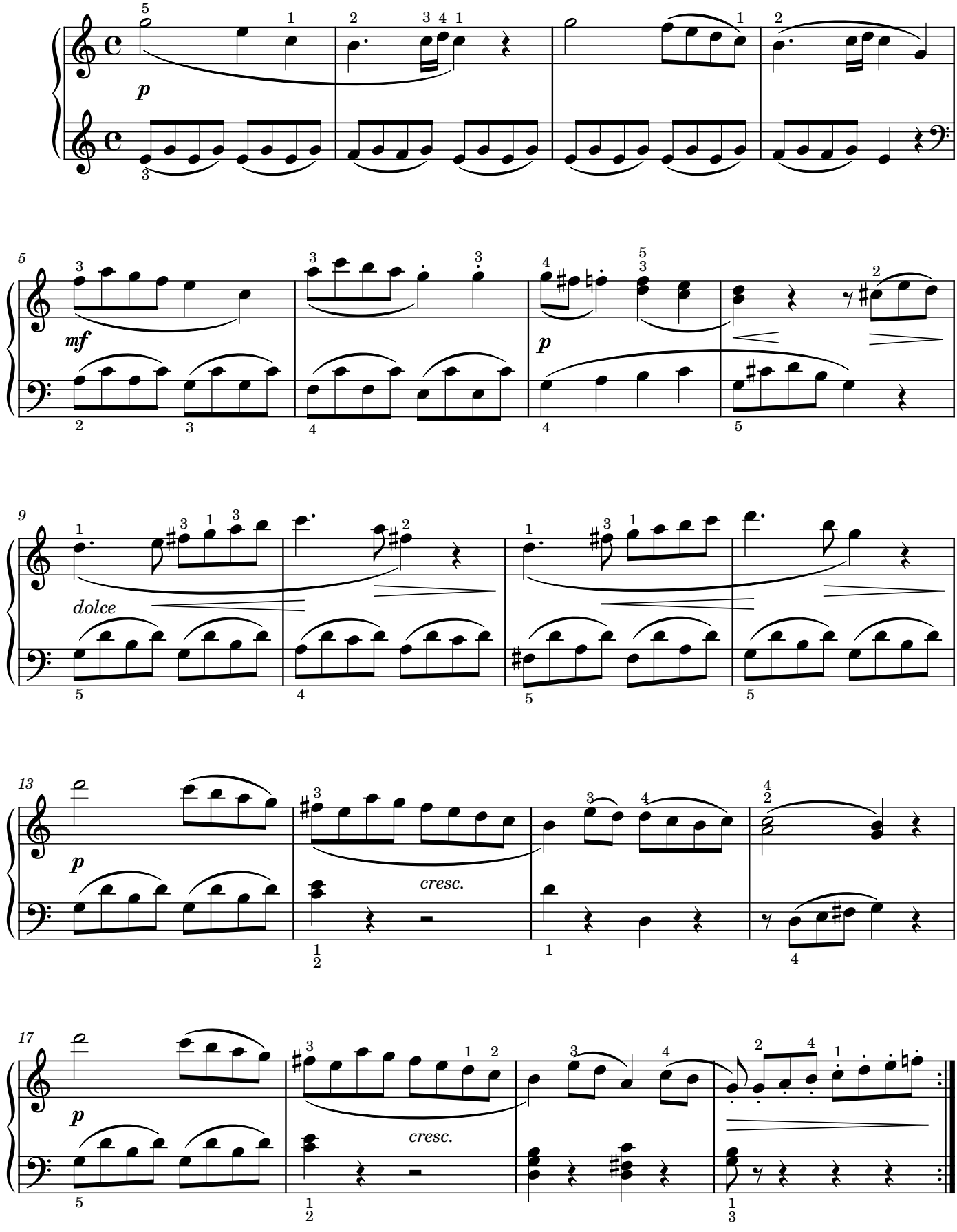

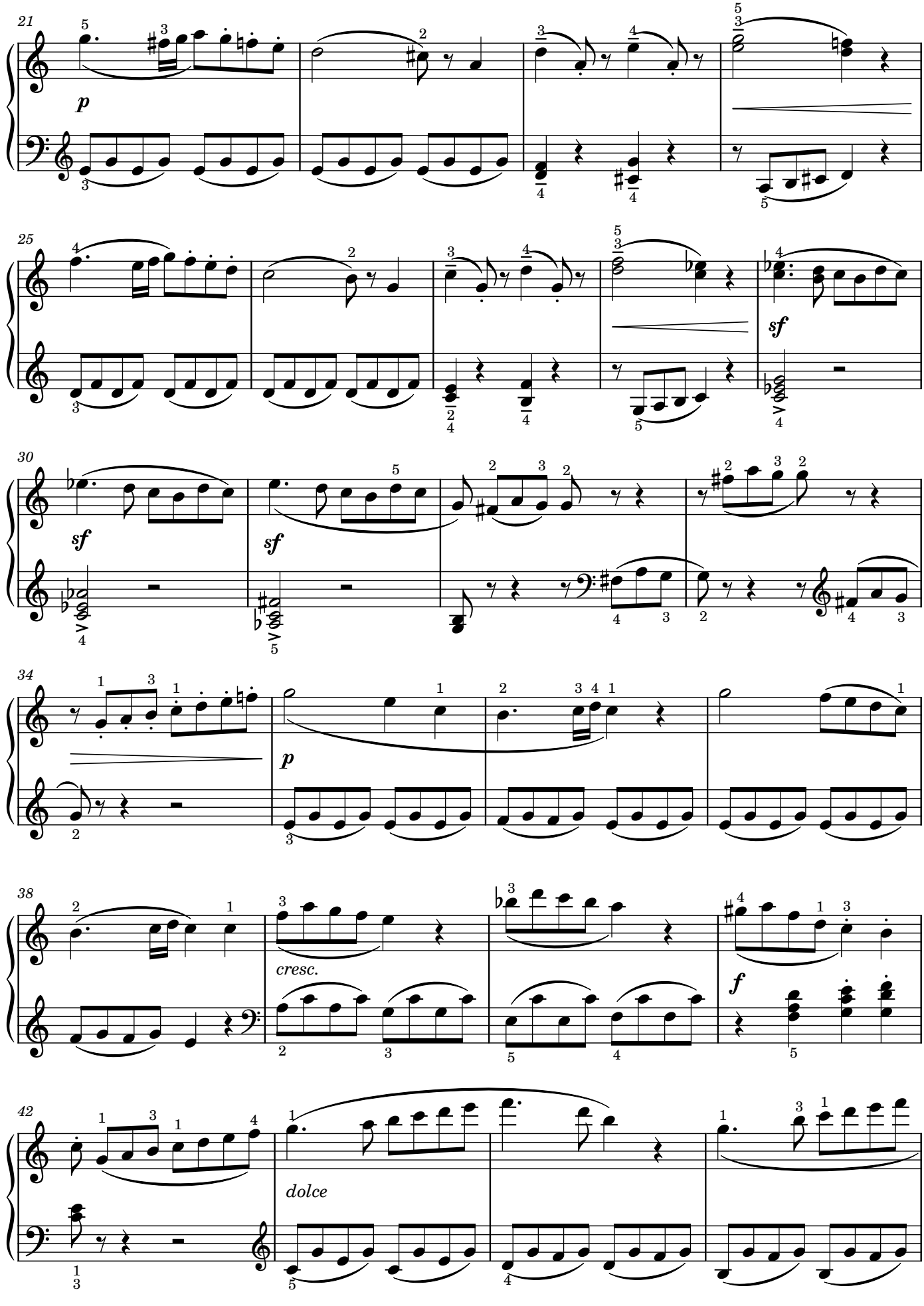
21
p
25
sf
30
sf
sf
34
p
38
cresc.
f
42
dolce

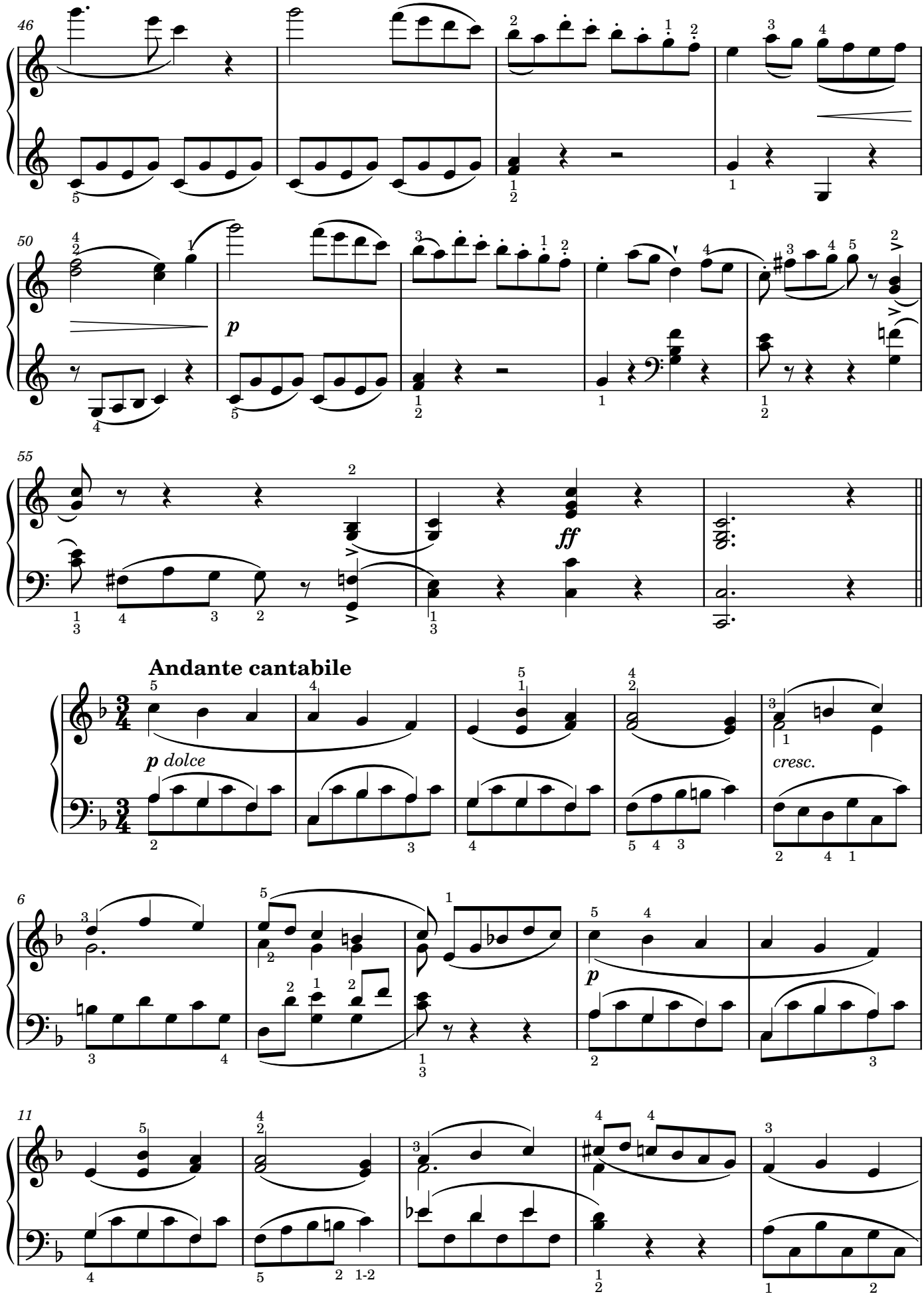
46
50
p
55
ff
Andante cantabile
p dolce
cresc.
6
p
11

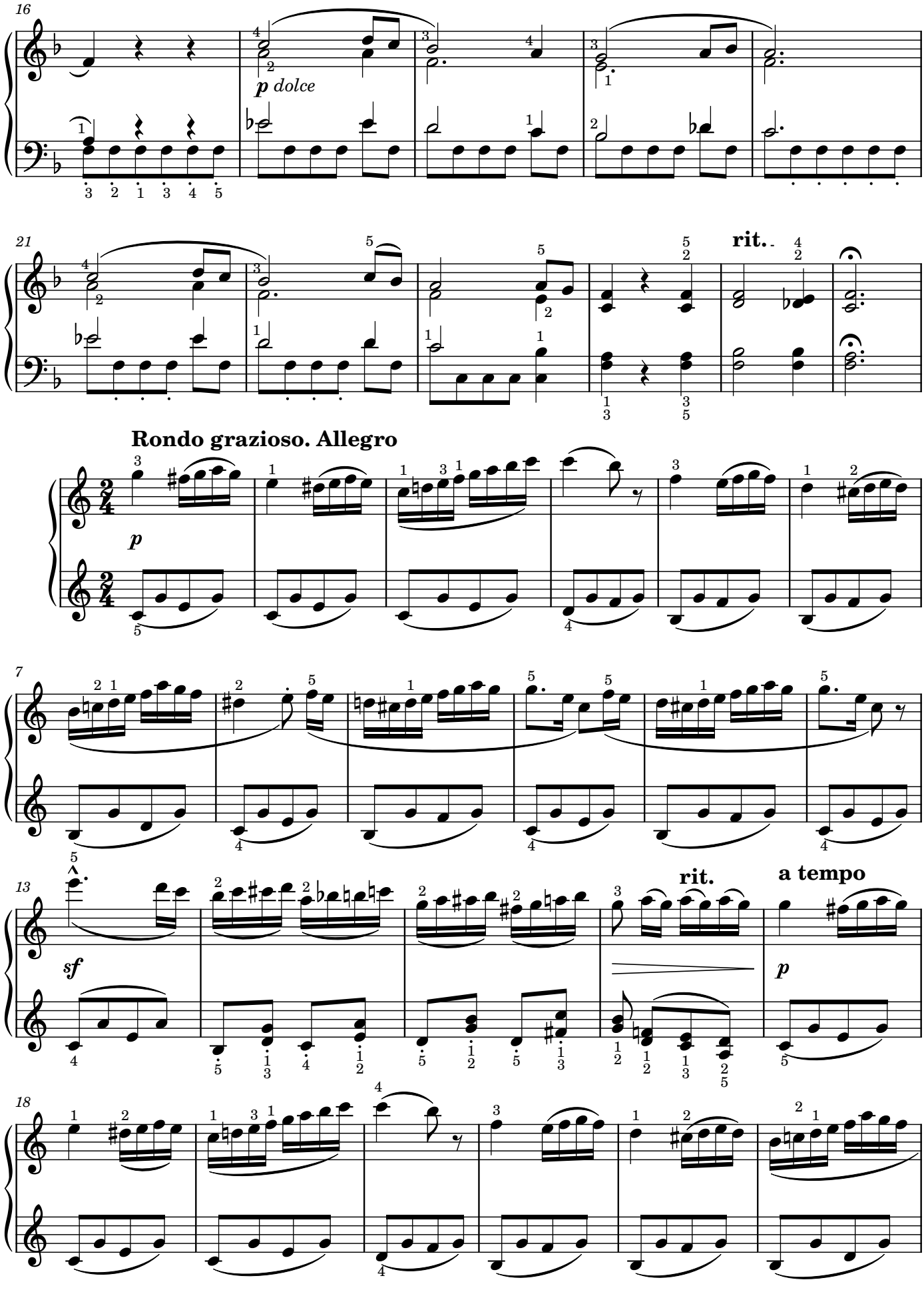
16
p dolce
21
rit.
Rondo grazioso. Allegro
p
7
13
sf
rit.
a tempo
p
18

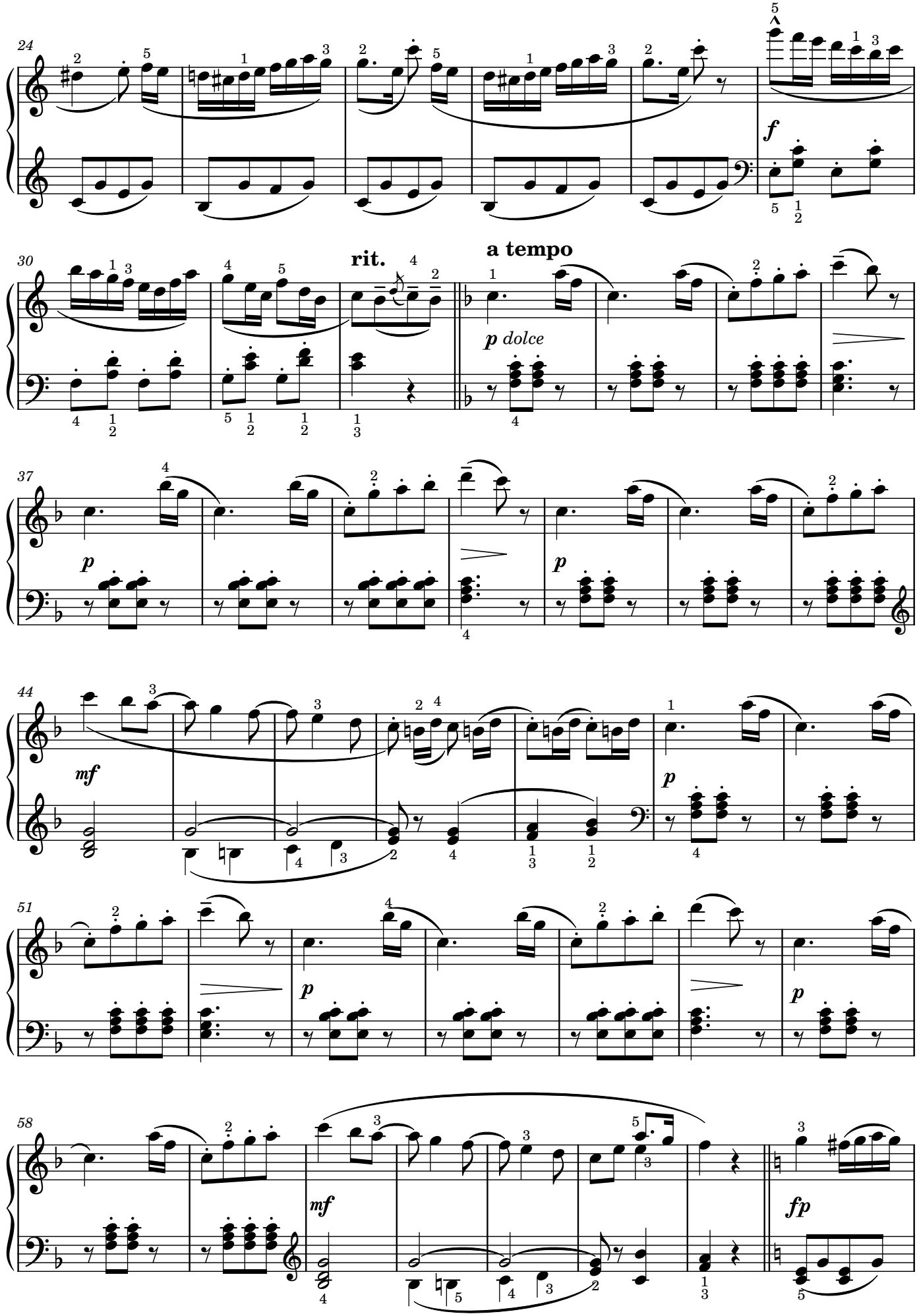
24
f
30
rit.
a tempo
p dolce
37
p
p
44
mf
p
51
p
p
58
mf
fp

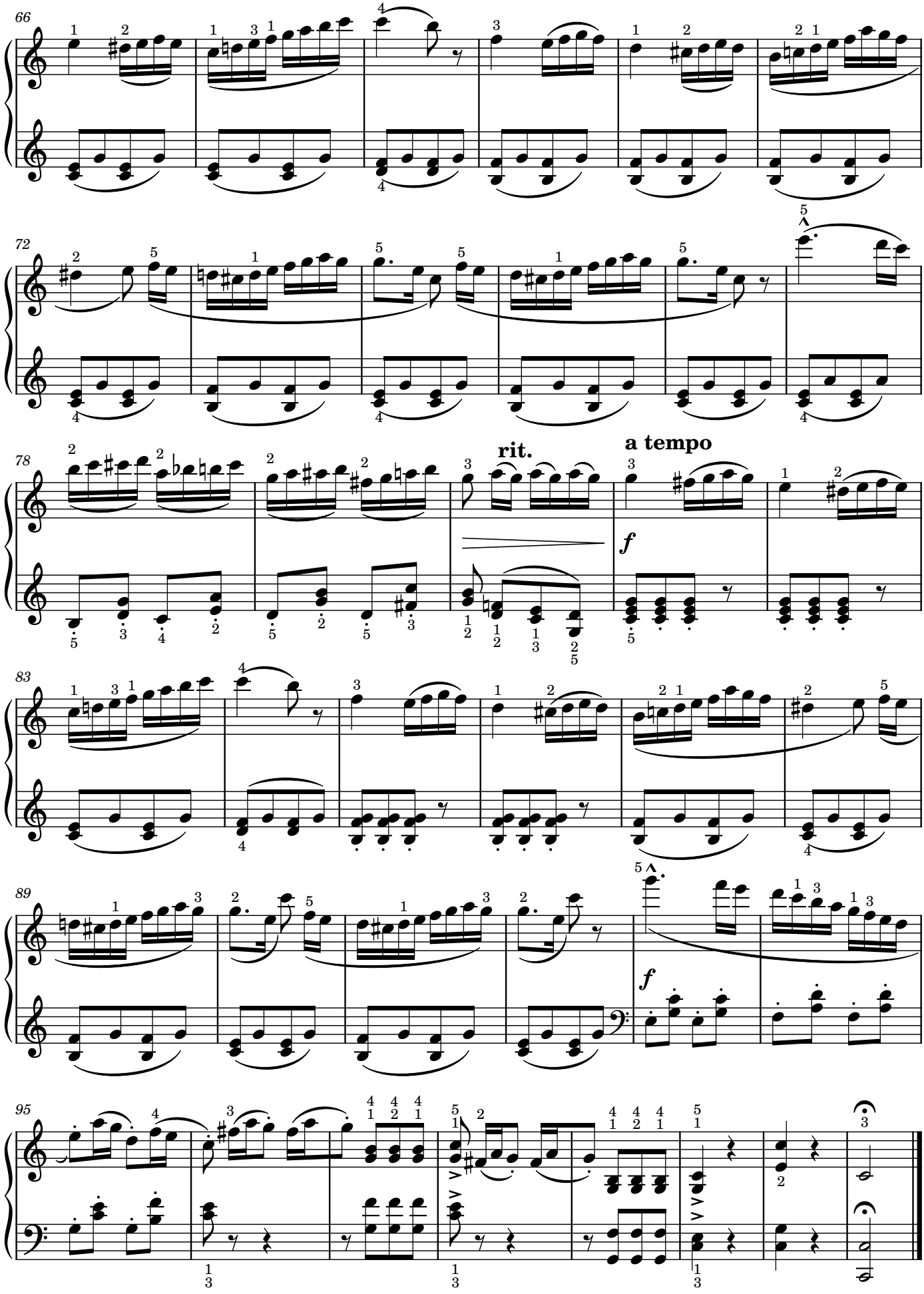
66
72
78
rit.
a tempo
f
83
89
f
95

Сонатина Фа мажор

Op.4, № 2

Генріх Ліхнер

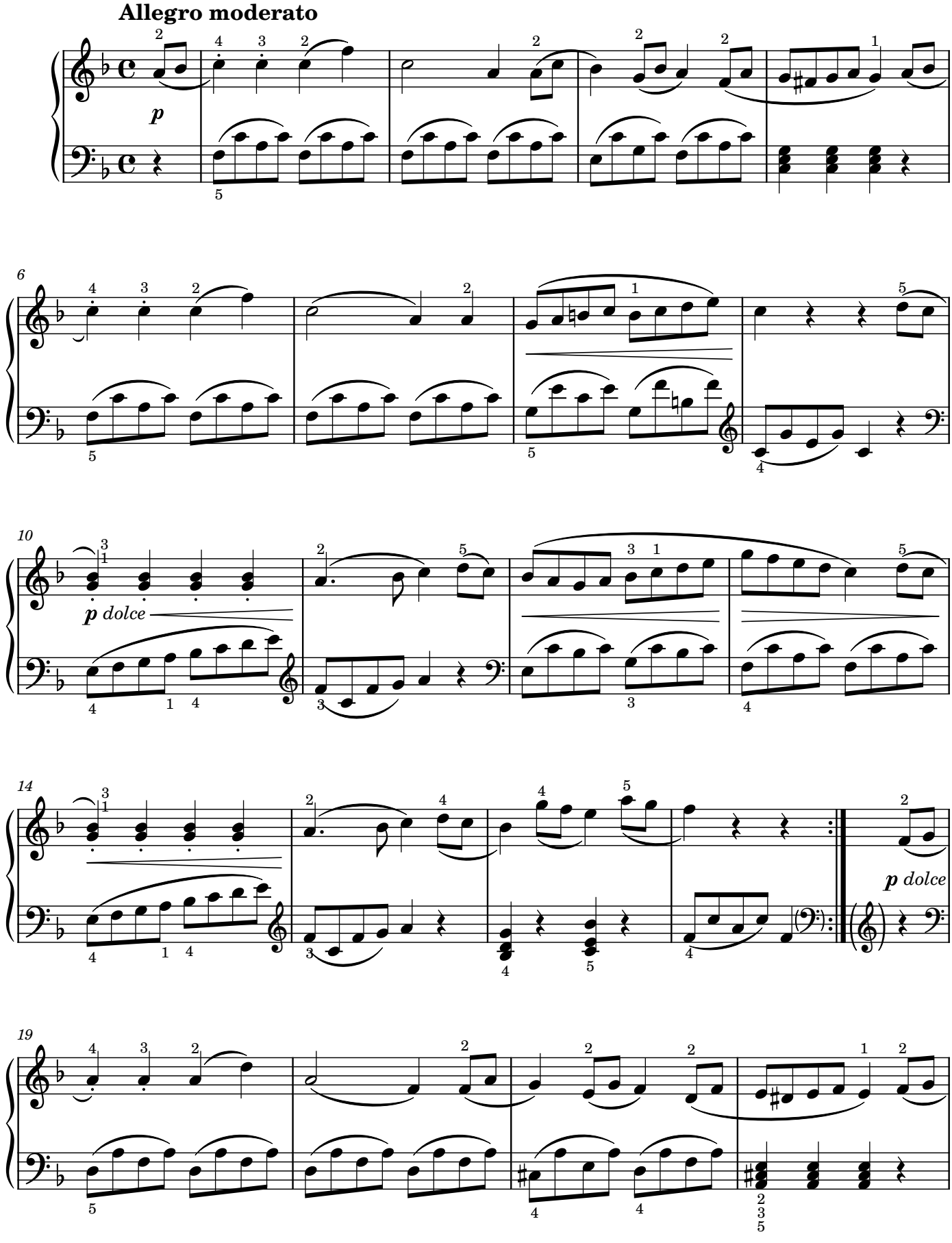

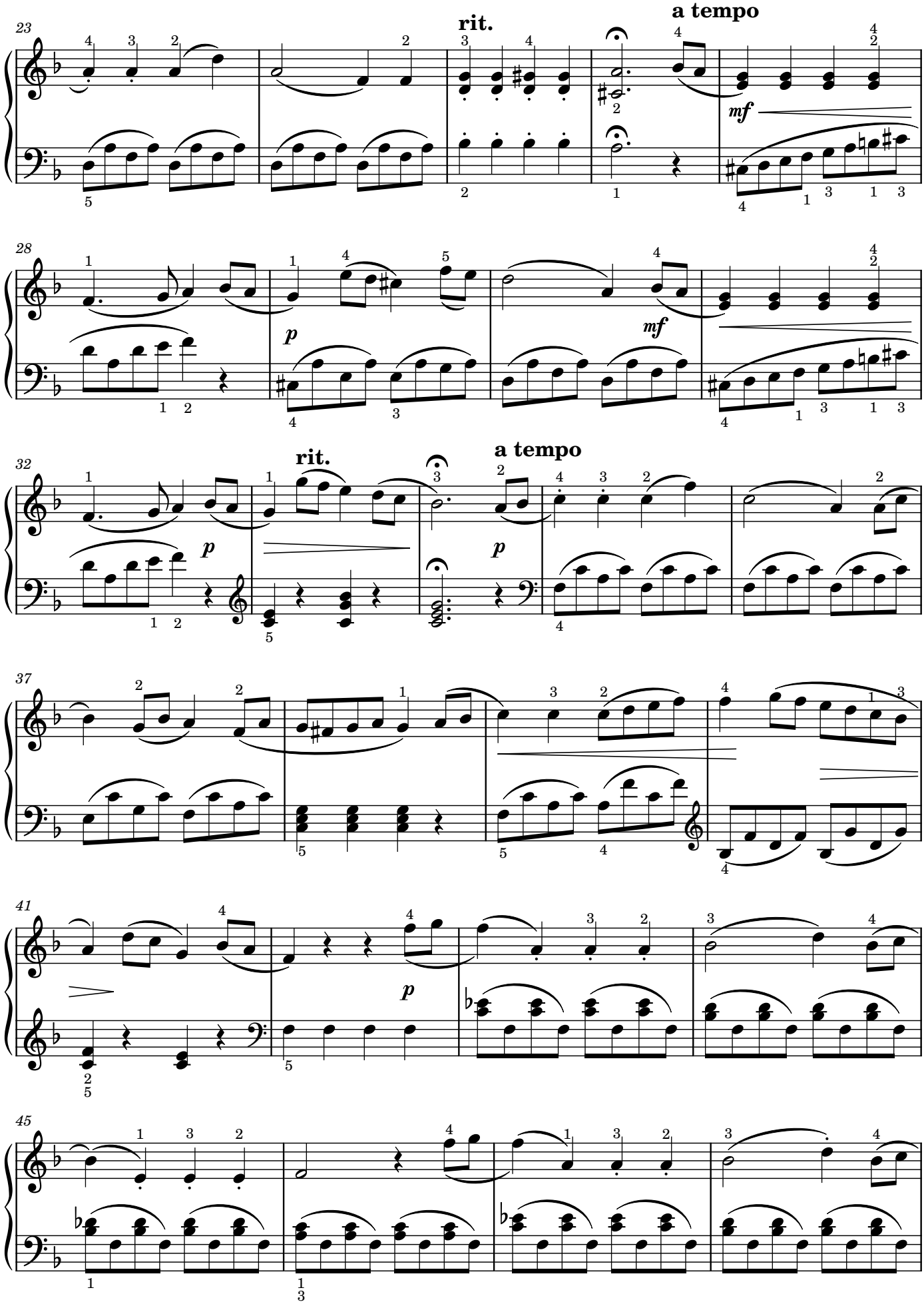
23
rit.
a tempo
mf
28
p
mf
32
rit.
a tempo
p
p
37
41
p
45

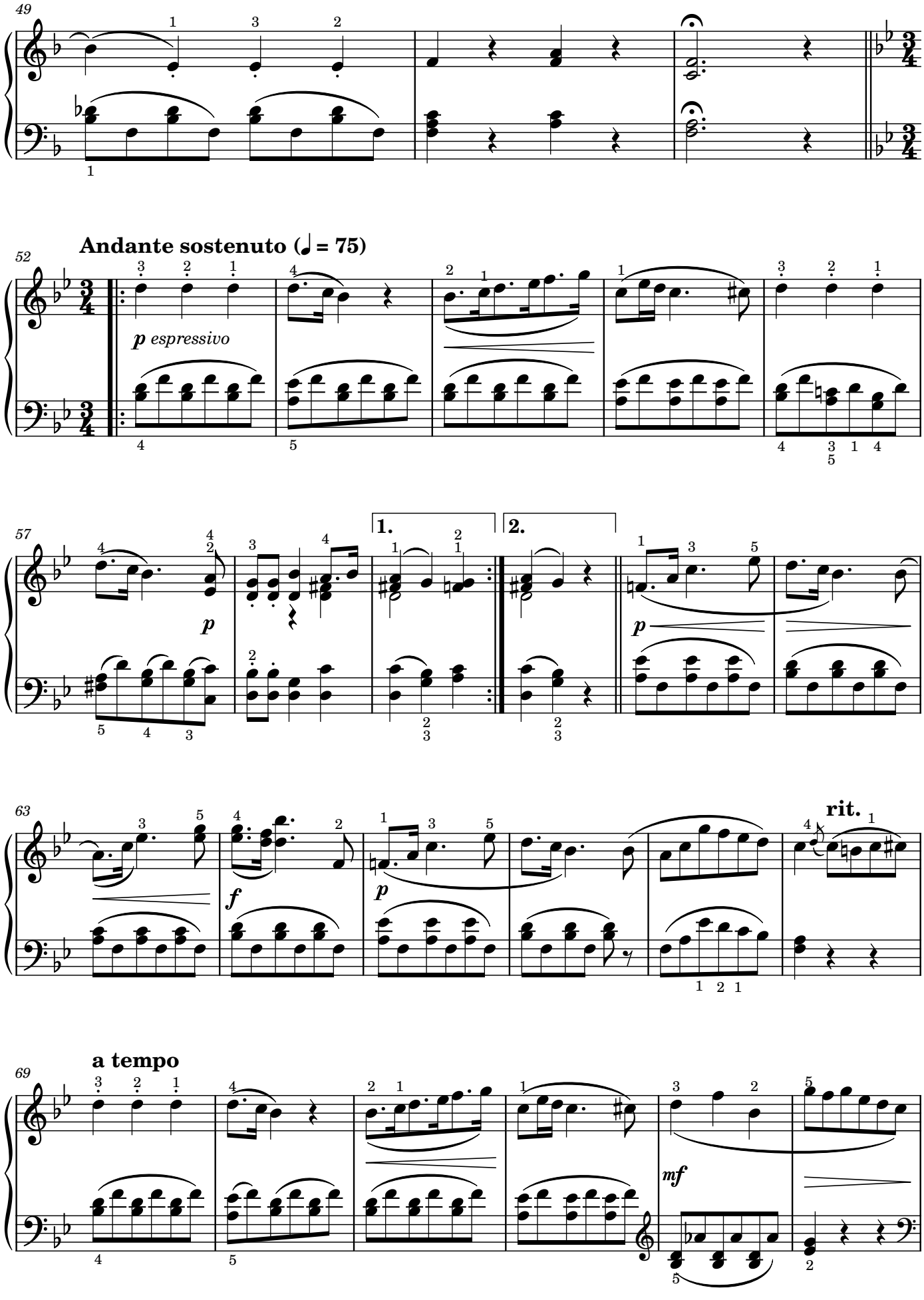
49
52
Andante sostenuto (♩ = 75)
p espressivo
57
1.
2.
p
63
f
p
rit.
69
a tempo
mf

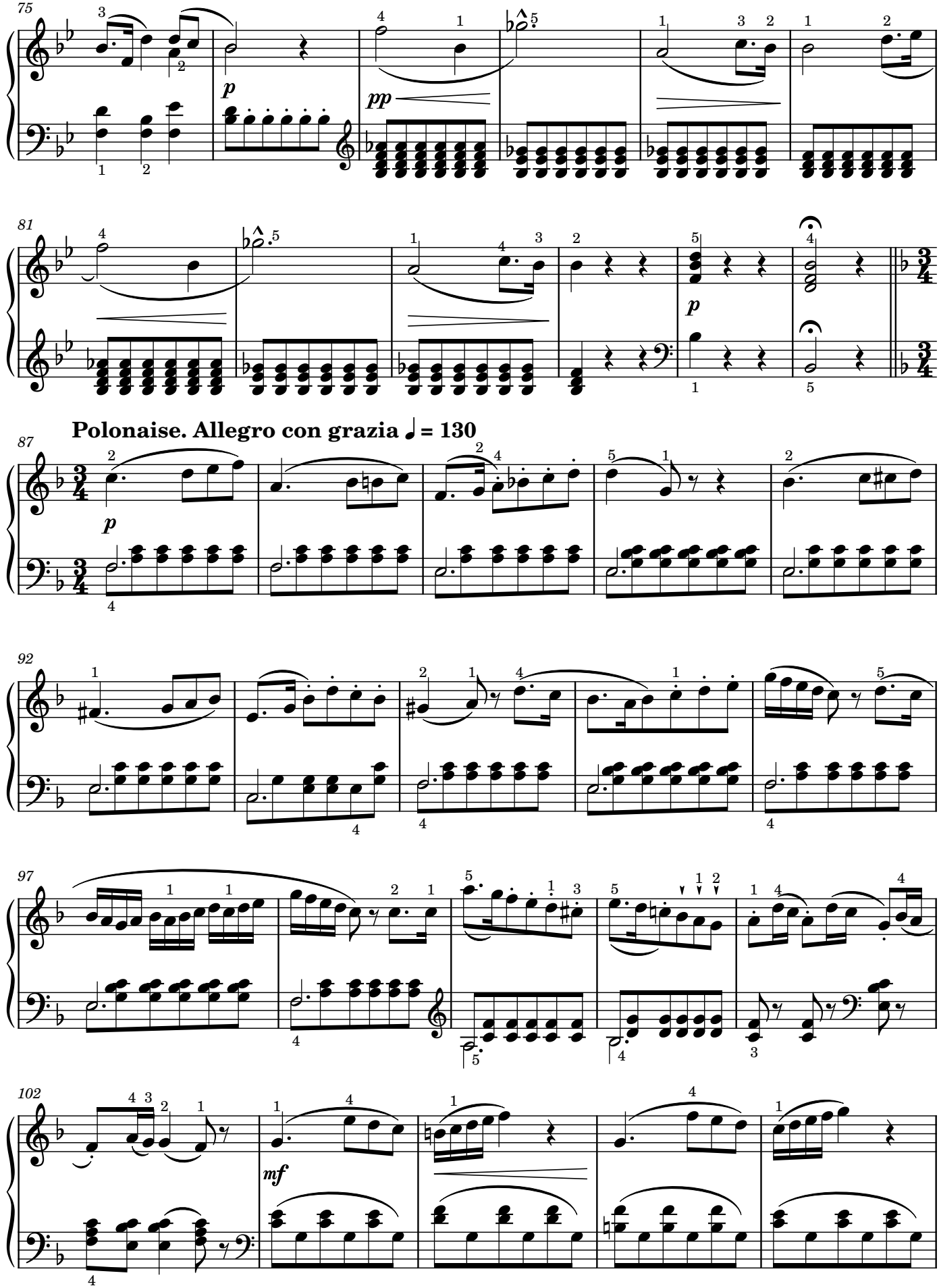
75
p
pp
81
p
Polonaise. Allegro con grazia ♩ = 130
87
p
92
97
102
mf

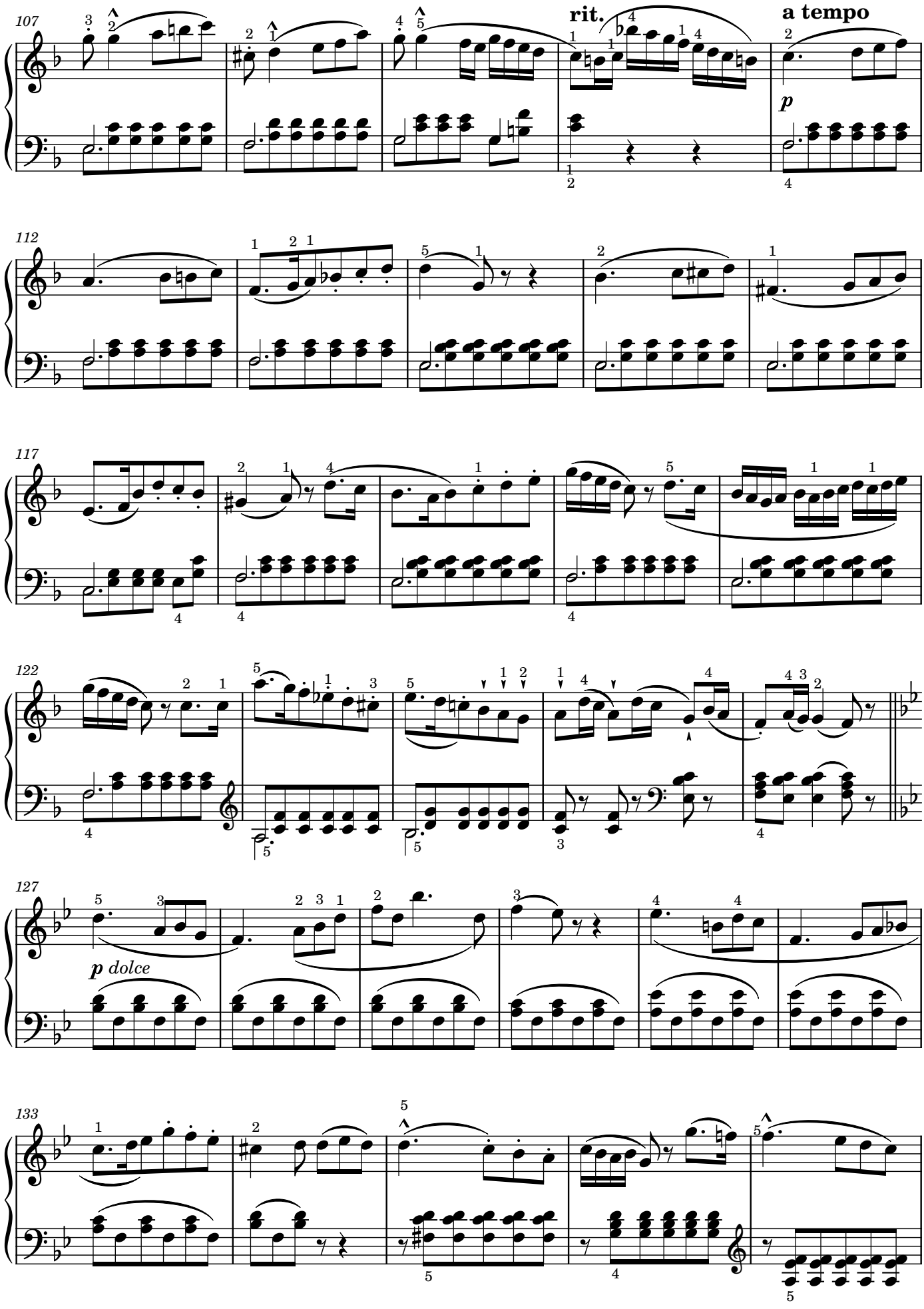
107
rit.
a tempo
p
112
117
122
127
p dolce
133

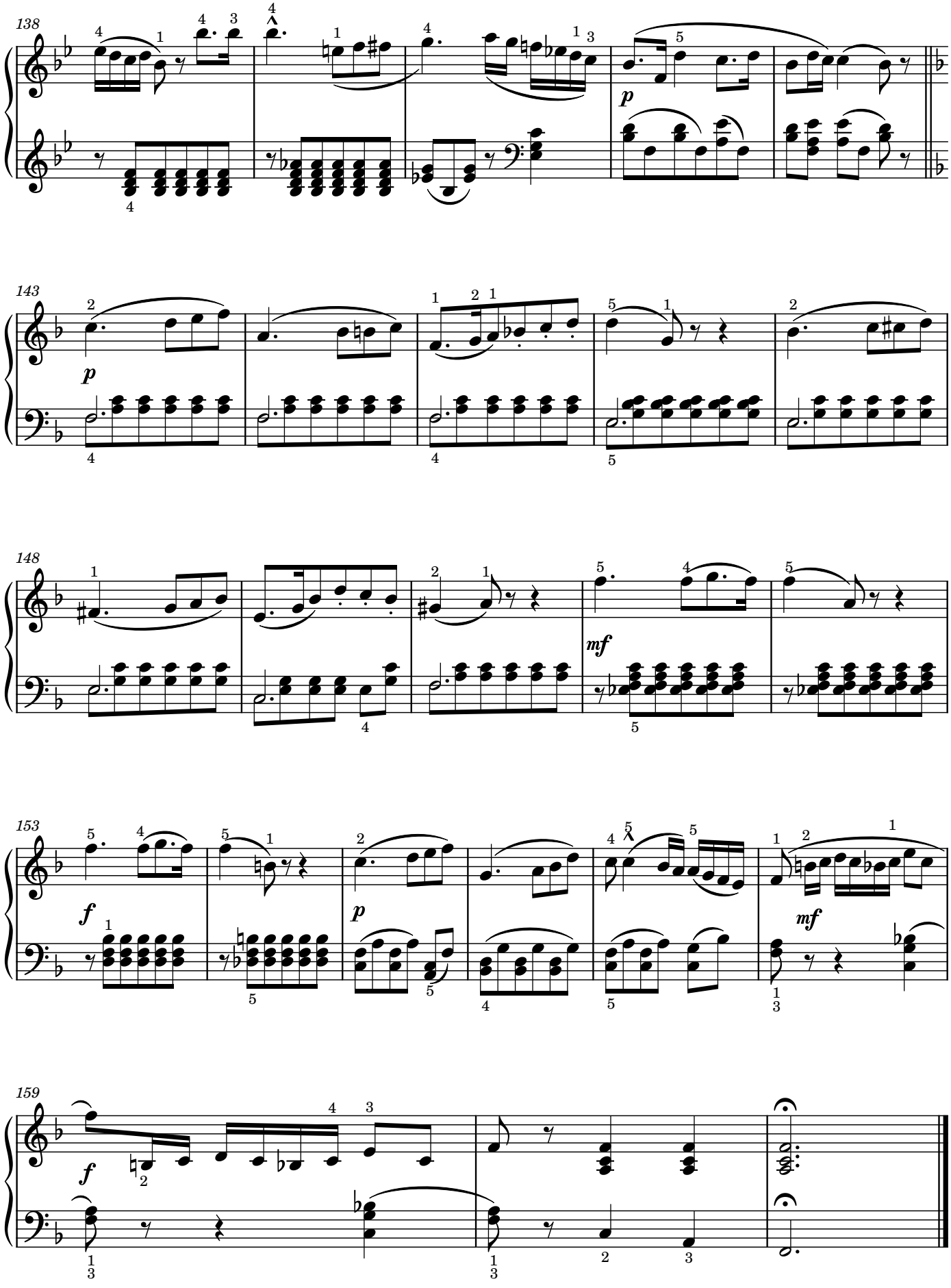
138
143
148
153
159

Сонатина Соль мажор

Op.49, № 2

Генріх Ліхнер

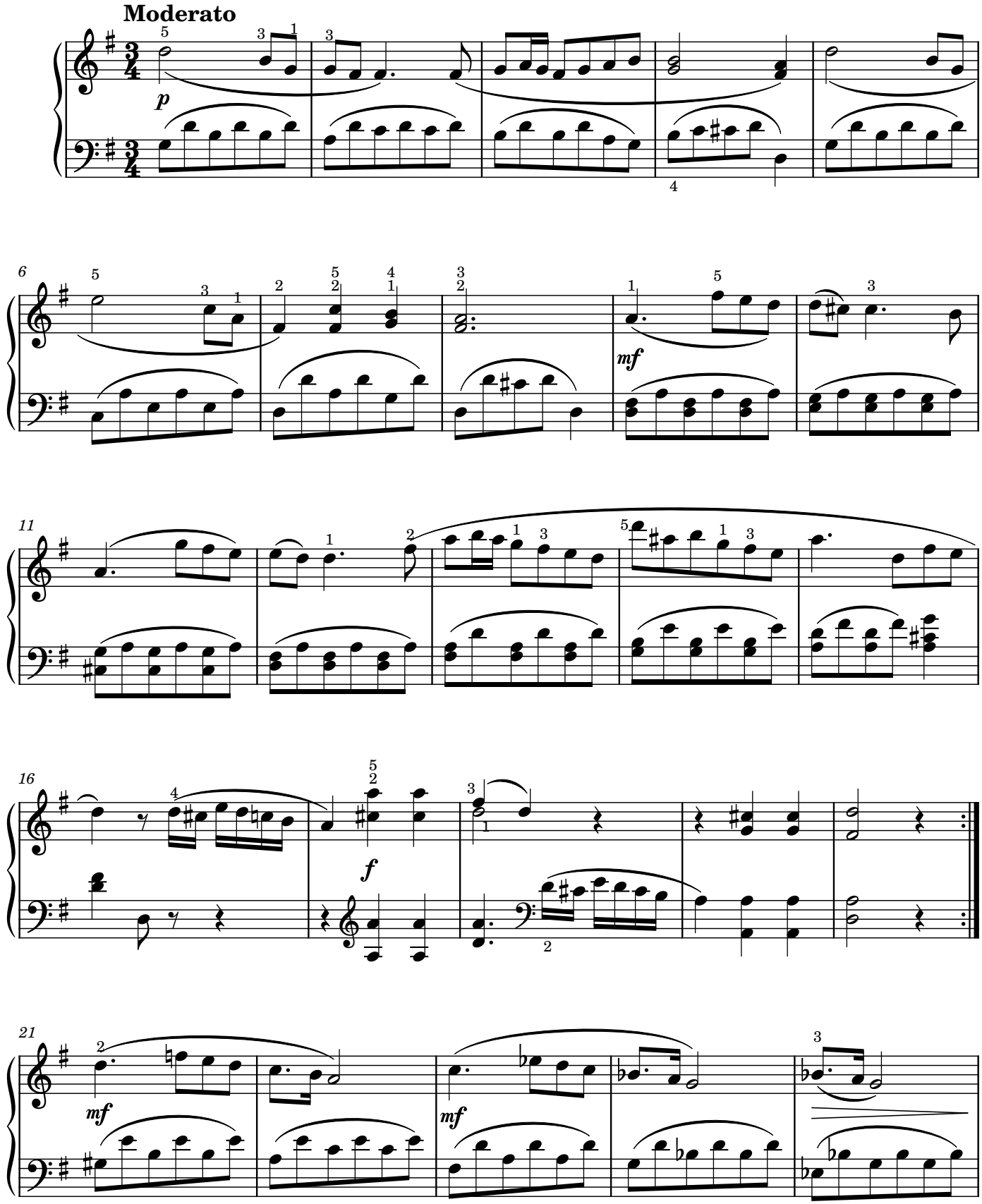

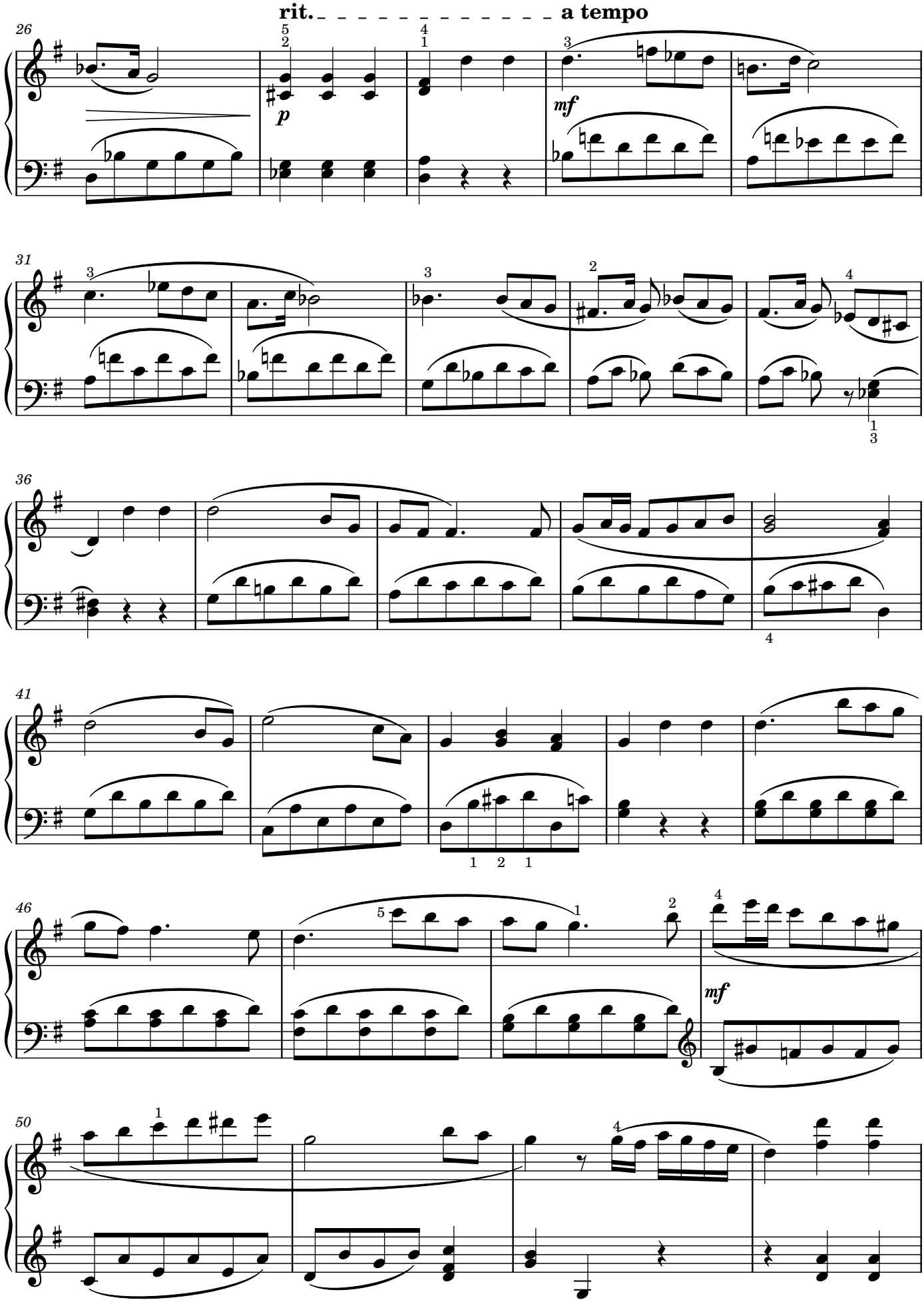
rit.
a tempo
26
p
mf
31
36
41
46
mf
50

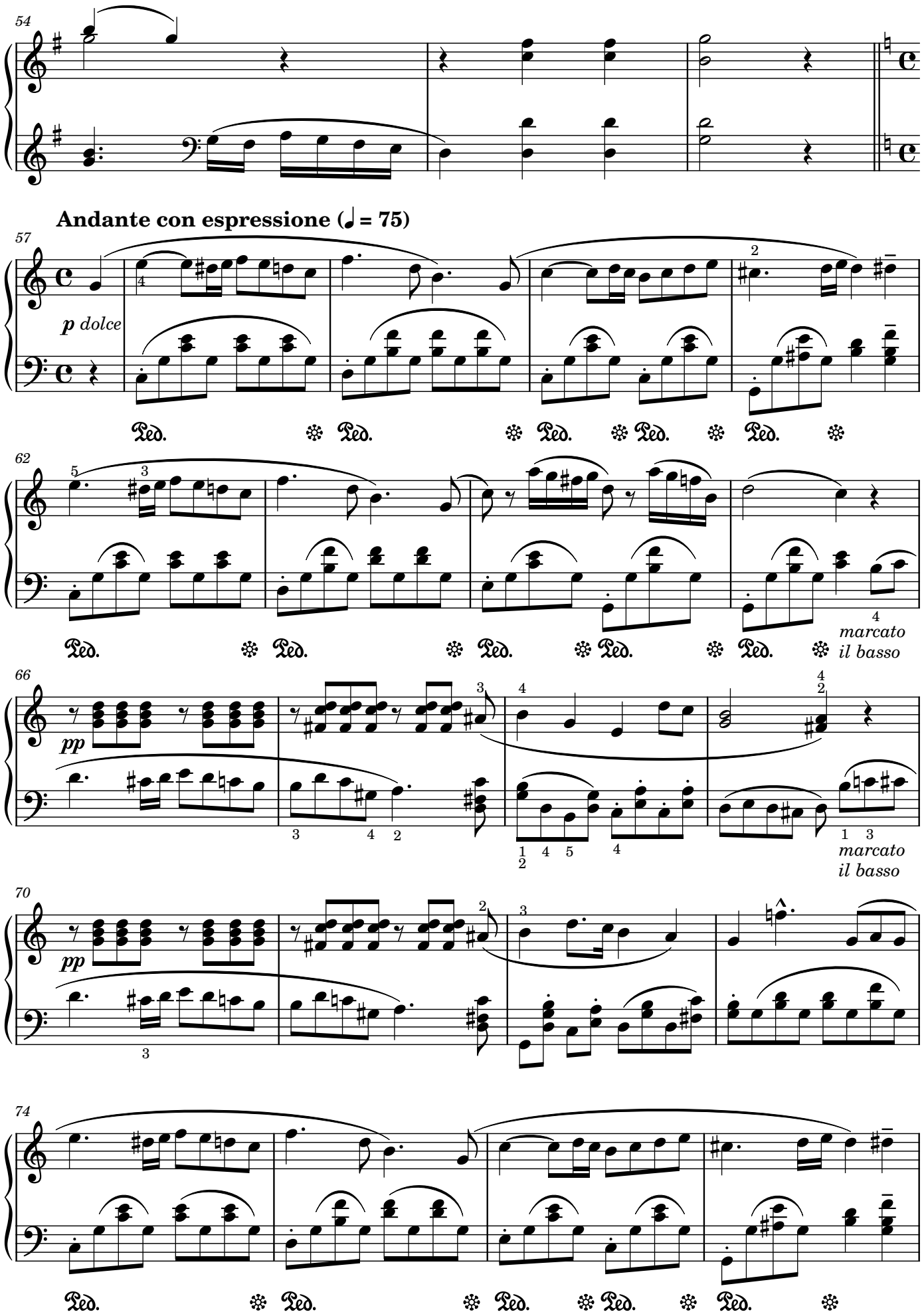
54
Andante con espressione (♩ = 75)
57
p dolce
Ped.
62
marcato il basso
66
pp
marcato il basso
70
pp
74
Ped.

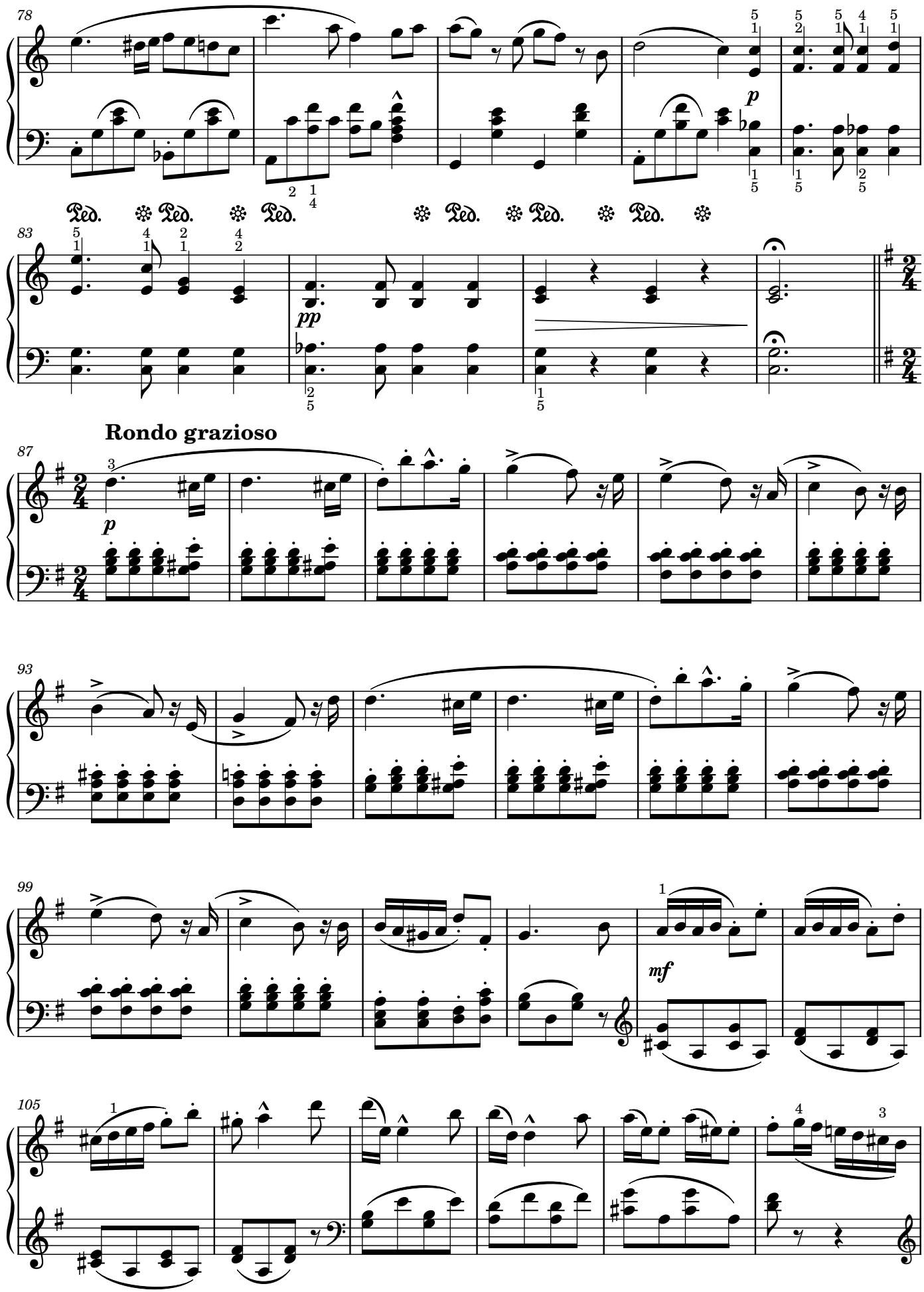
78
p
Ped.
83
pp
Rondo grazioso
87
p
93
99
mf
105

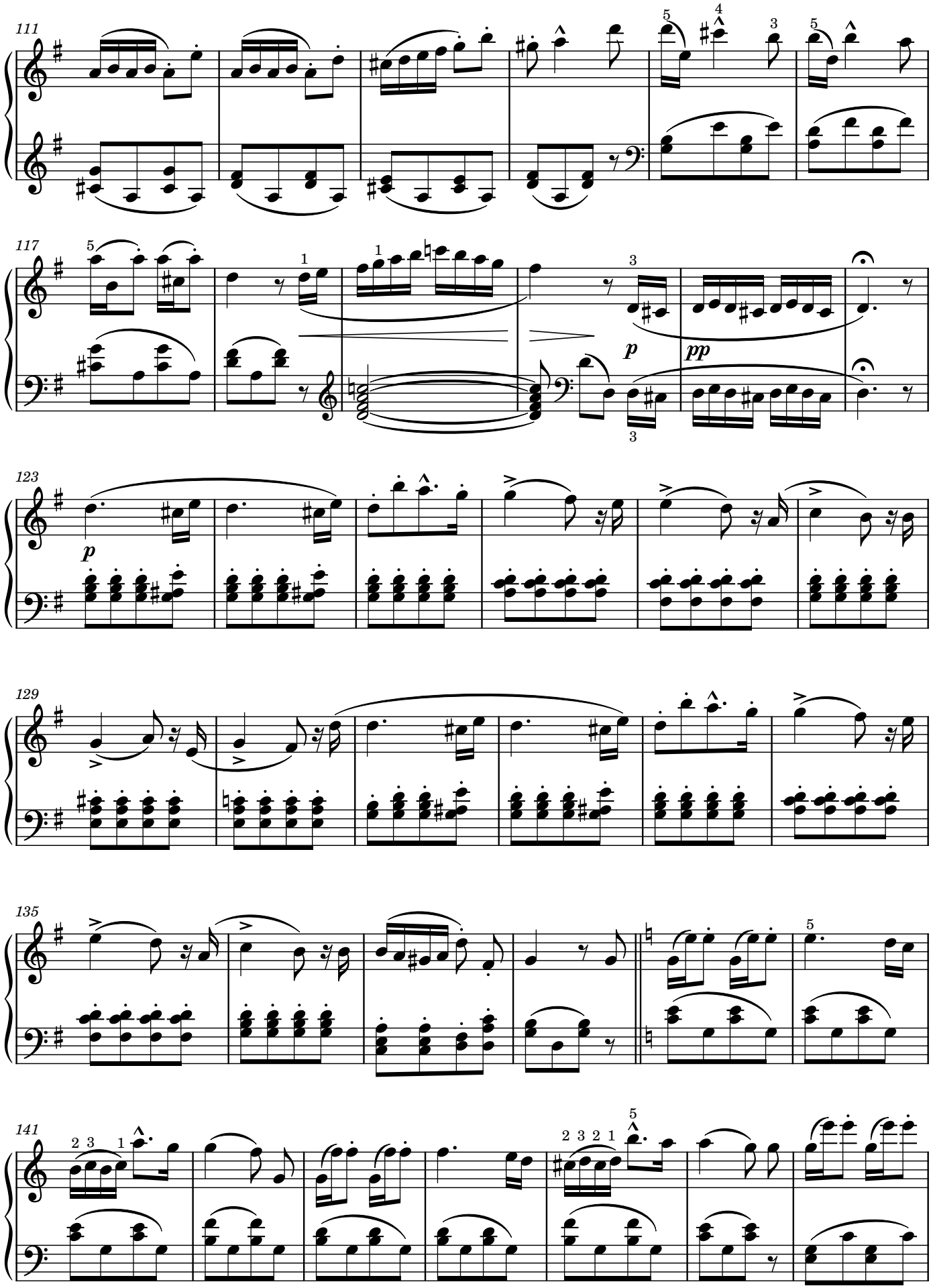
111
117
123
129
135
141
p
pp

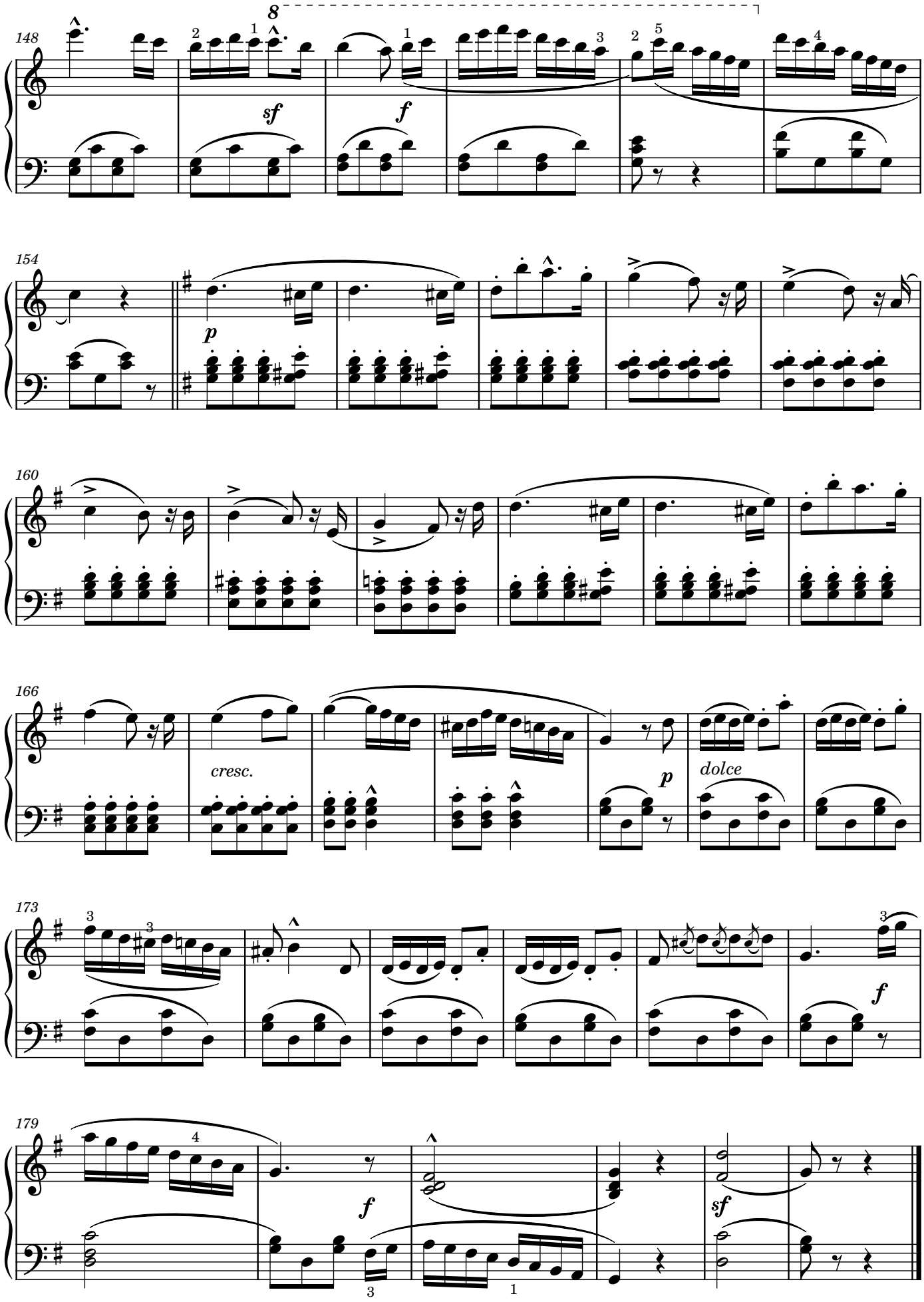
148
8
sf
f
154
p
160
166
cresc.
p
dolce
173
f
179
f
sf

Соната Соль мажор (Divertimento, 1776)

(I частина)

Йозеф Гайдн

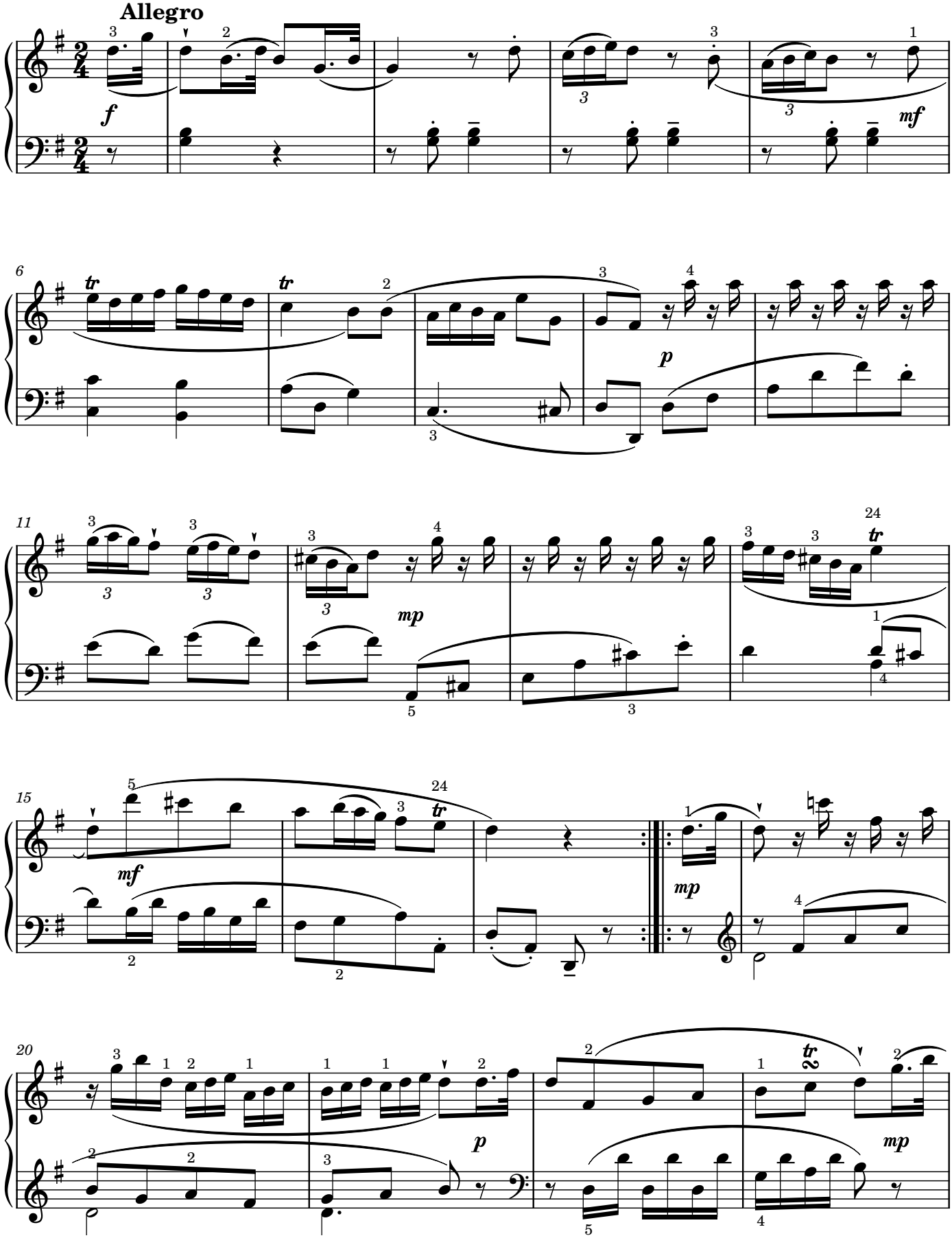

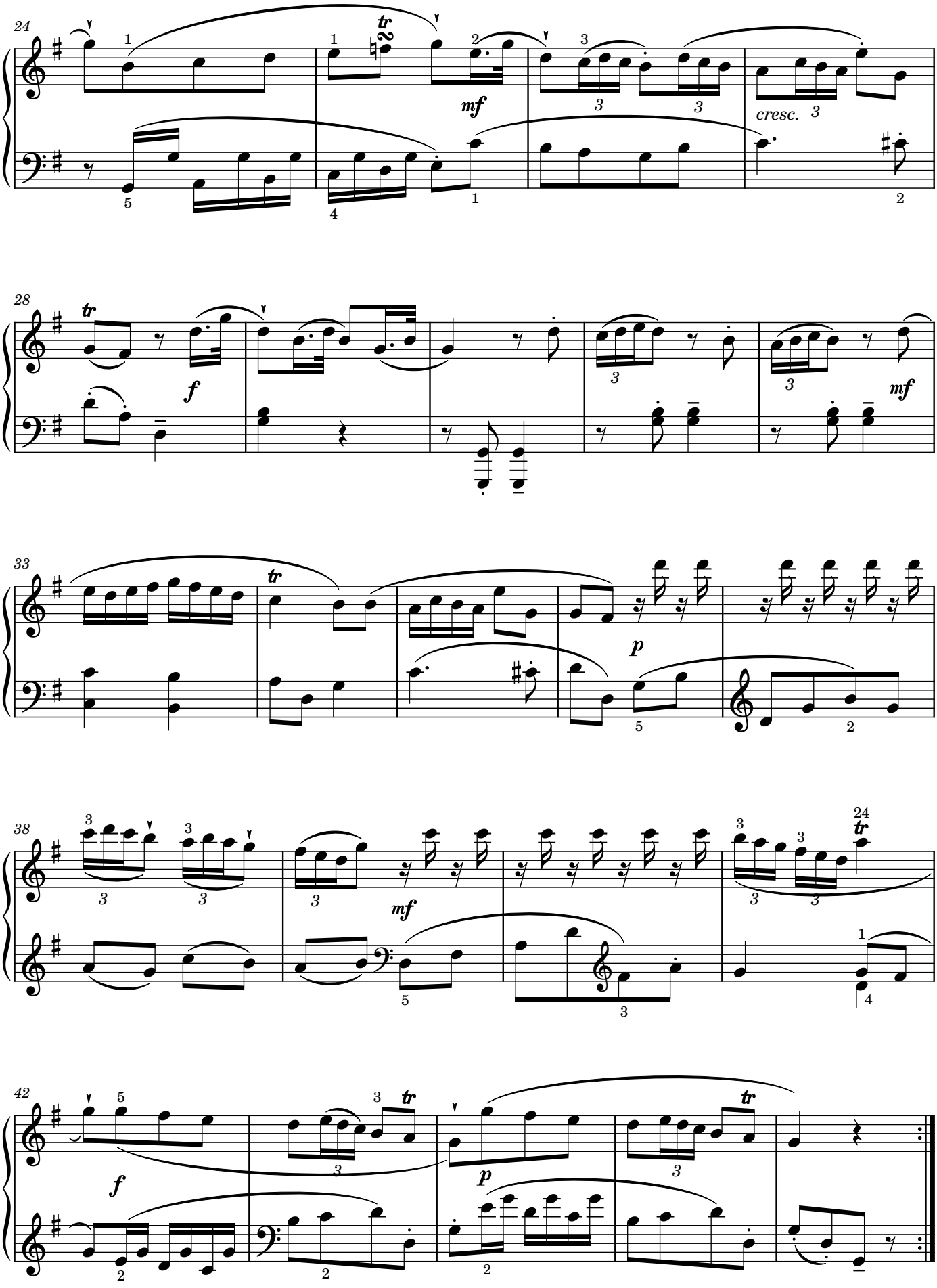
24
tr
mf
cresc.
28
tr
f
mf
33
tr
p
38
mf
24
tr
42
f
p
tr
tr

Соната-партита
(I частина)

Йозеф Гайдн

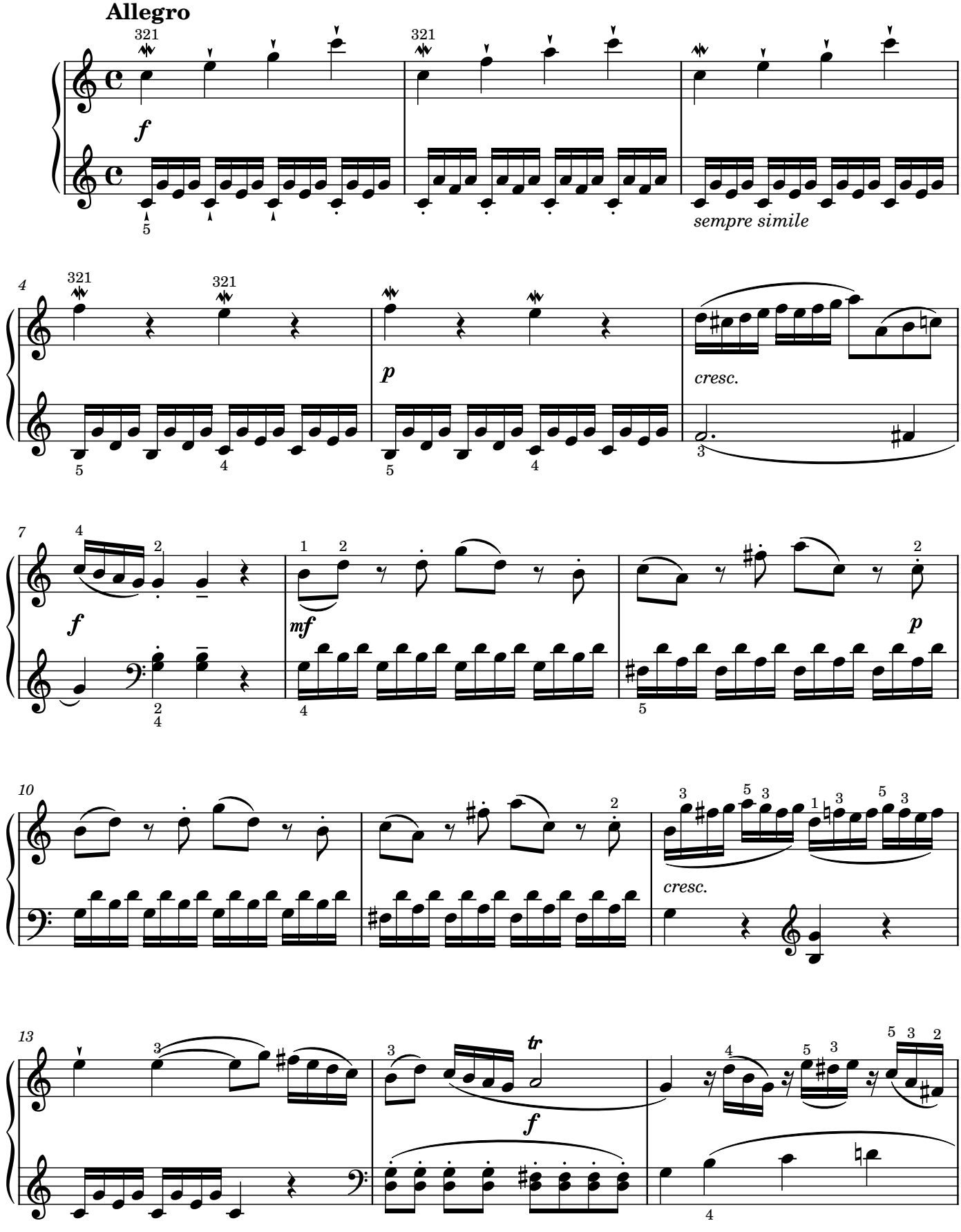

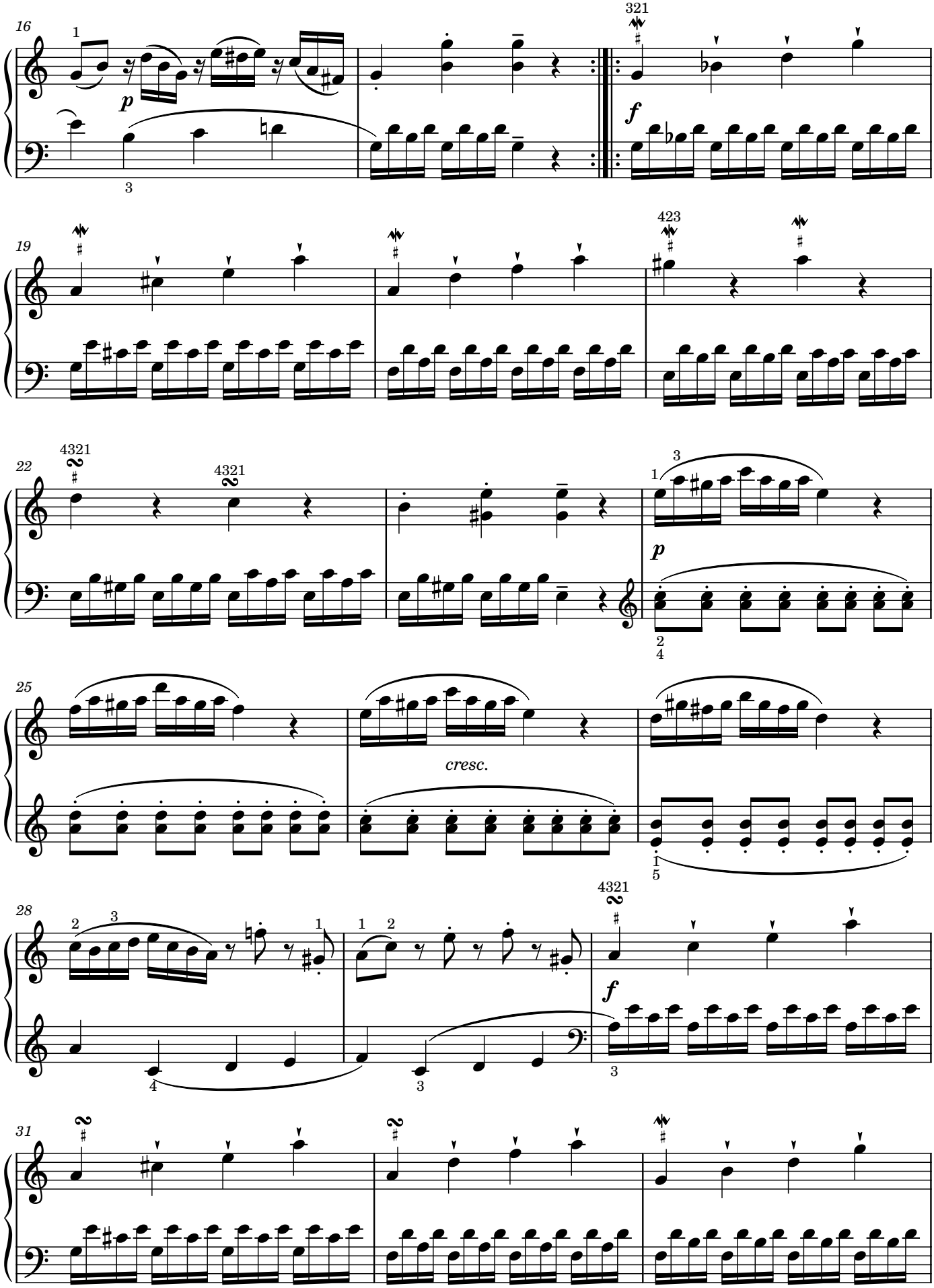
16
p
f
19
22
25
cresc.
28
f
31

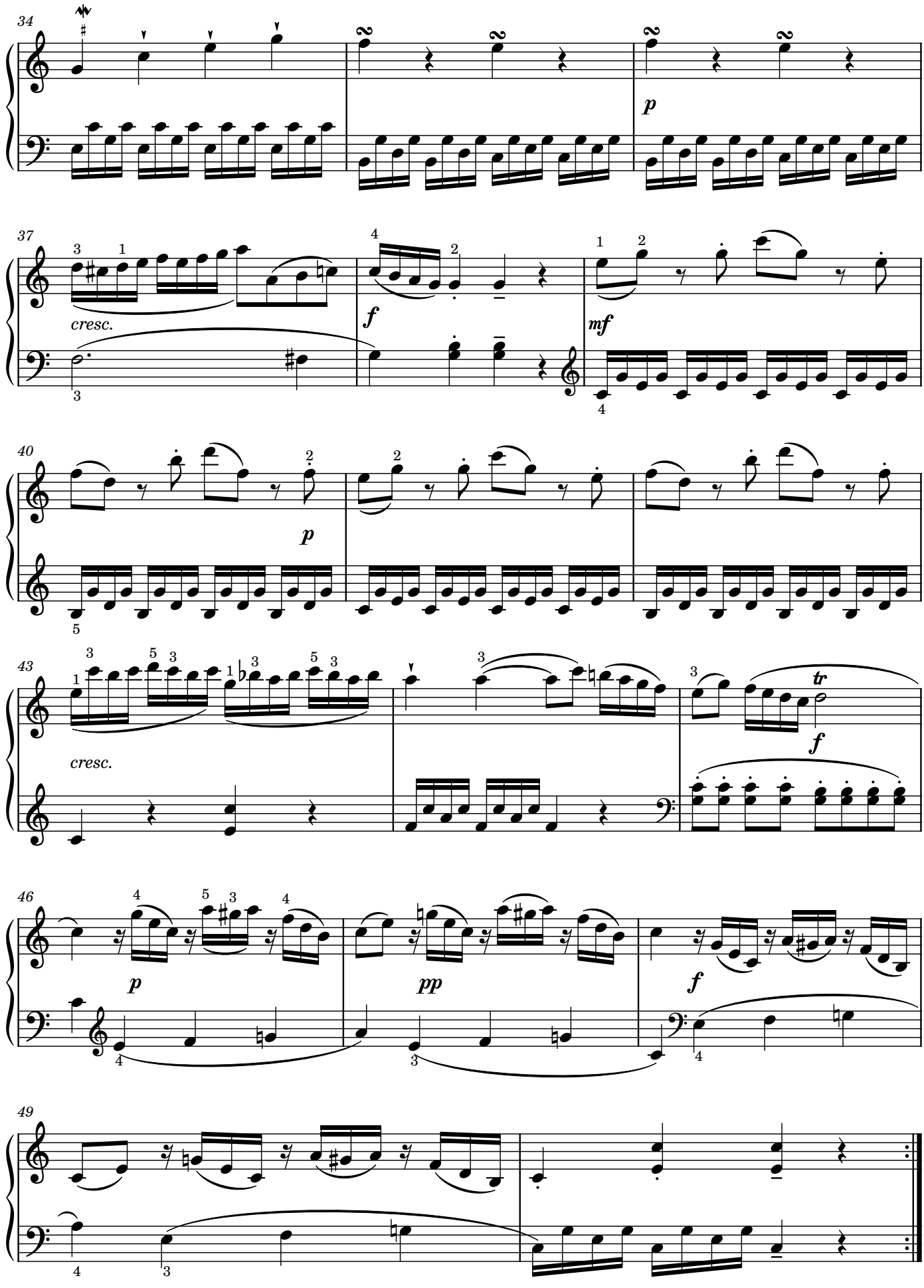
34
p
37
cresc.
f
mf
40
p
43
cresc.
tr
f
46
p
pp
f
49

Легка соната фа мінор

(I частина)

Людвіг ван Бетховен

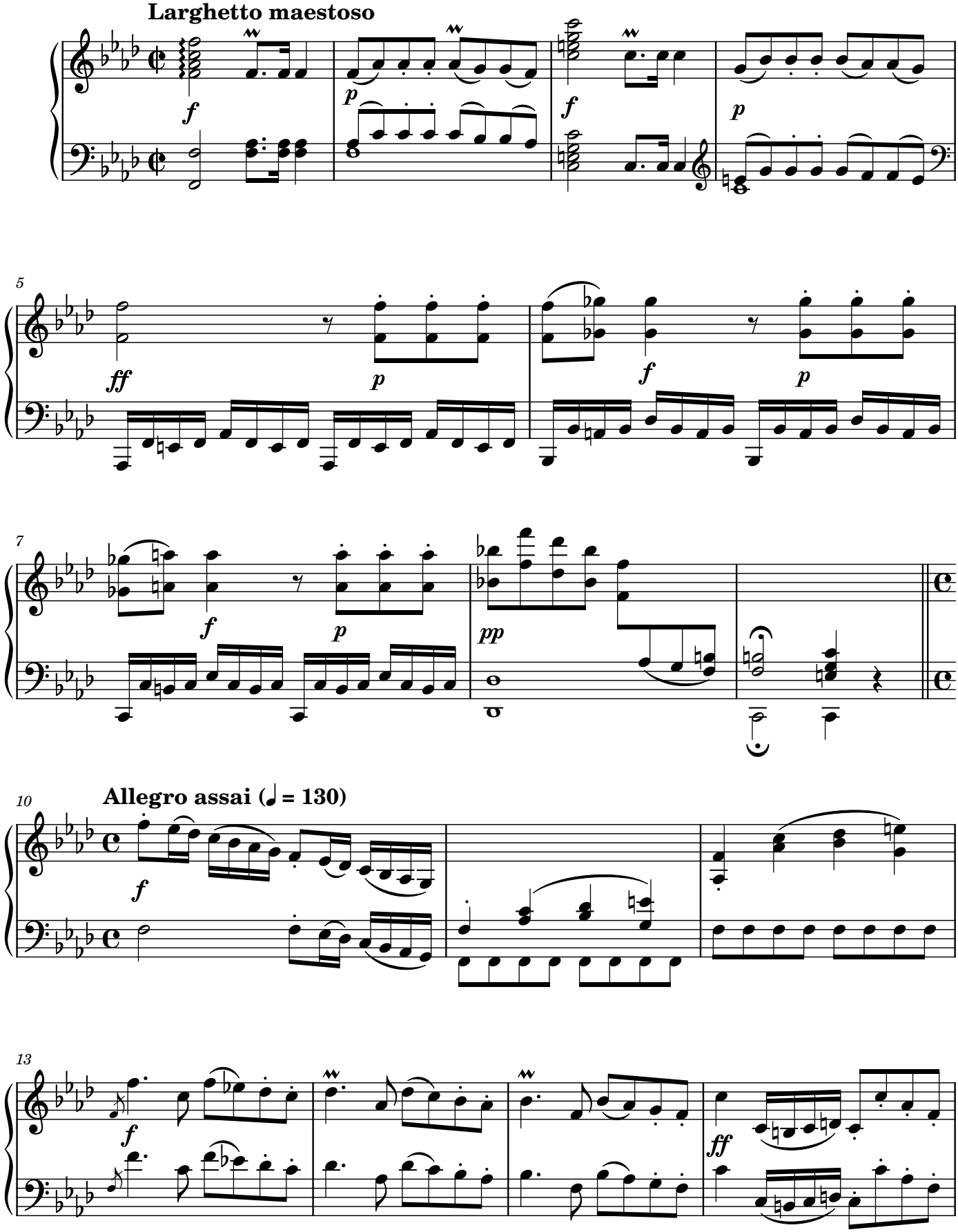

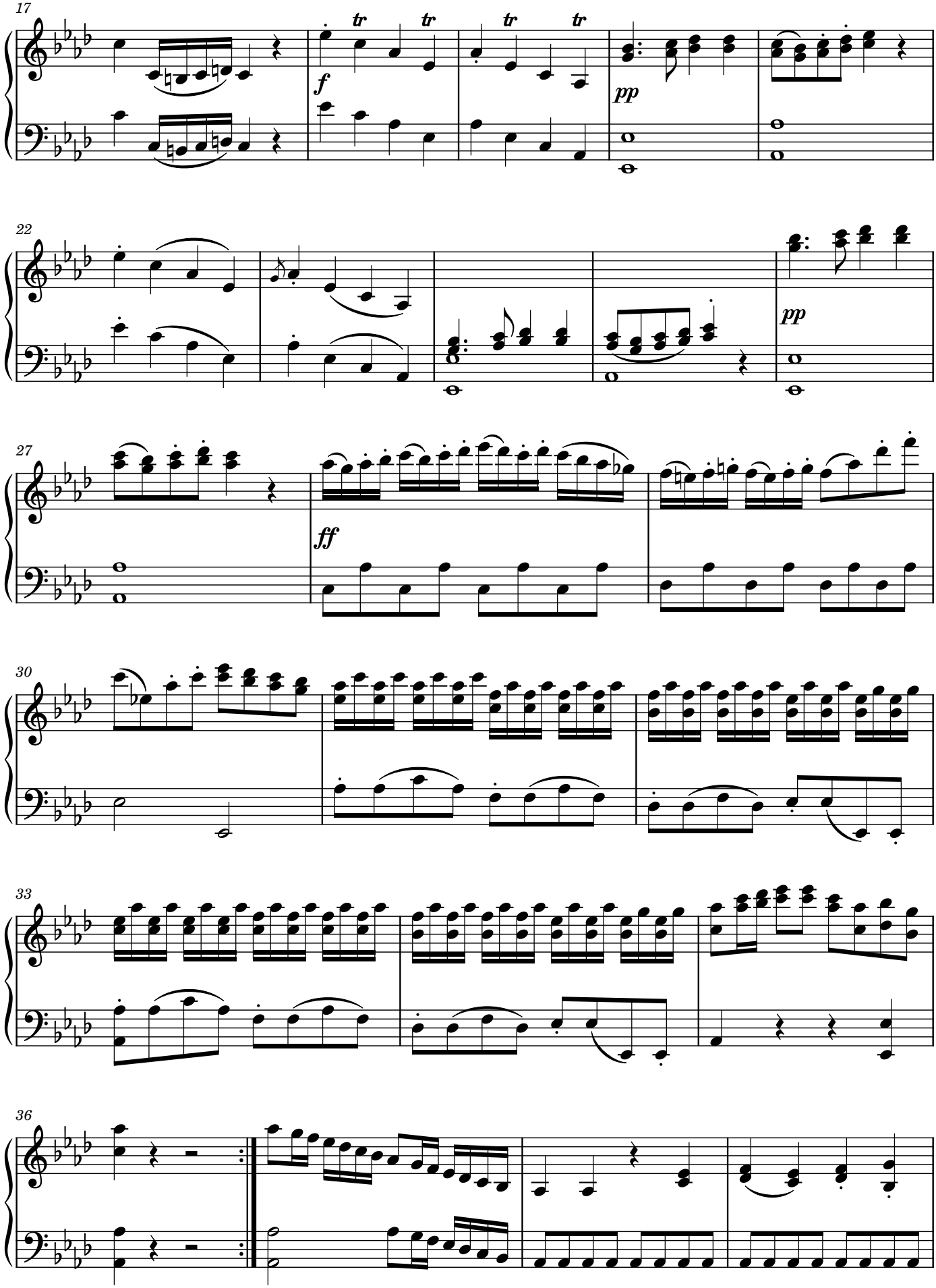
17
tr
tr
tr
tr
f
pp
22
pp
27
ff
30
33
36

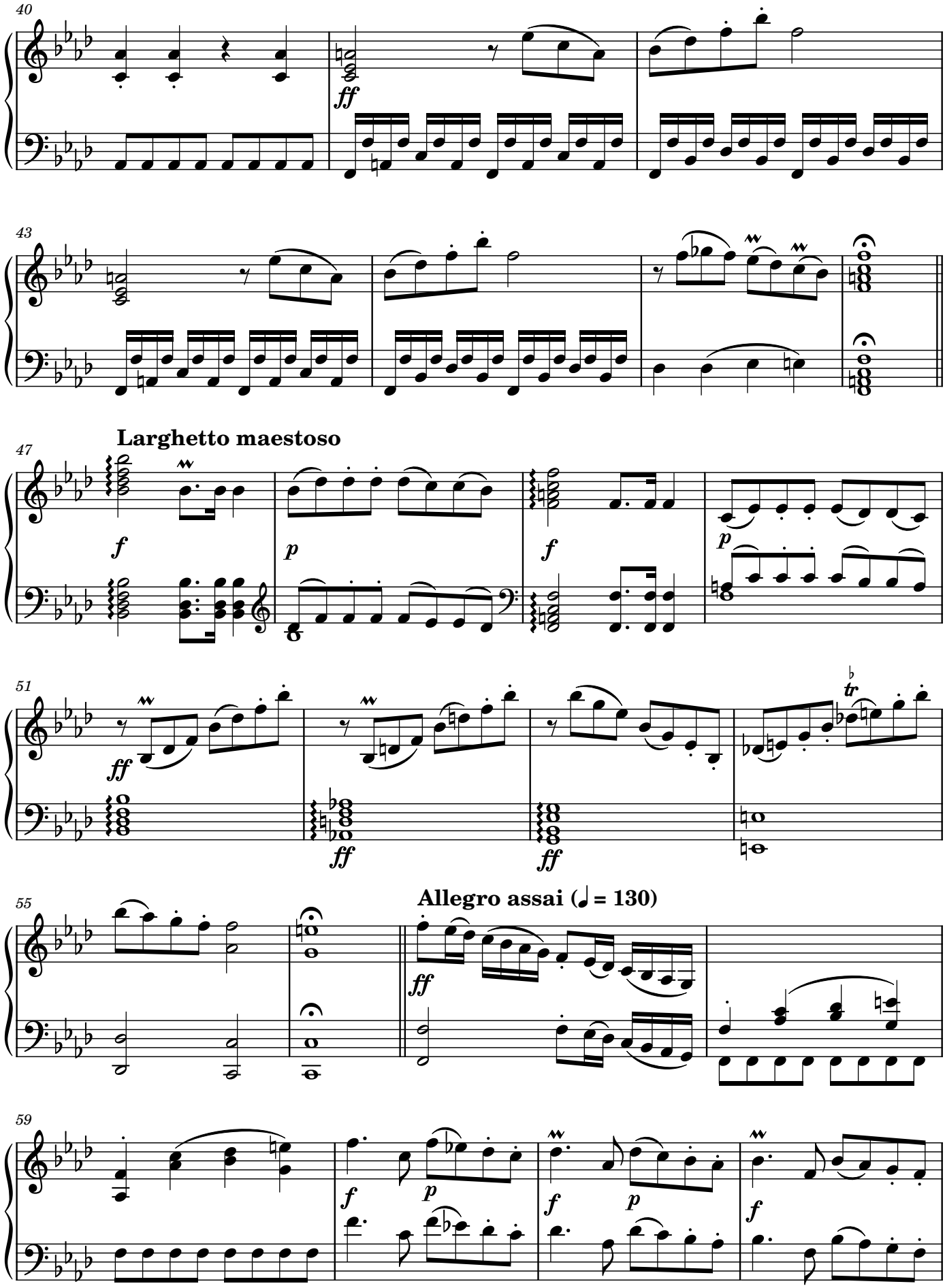
40
ff
43
Larghetto maestoso
47
f
p
f
p
51
ff
ff
ff
55
Allegro assai (♩ = 130)
ff
59
f
p
f
p
f

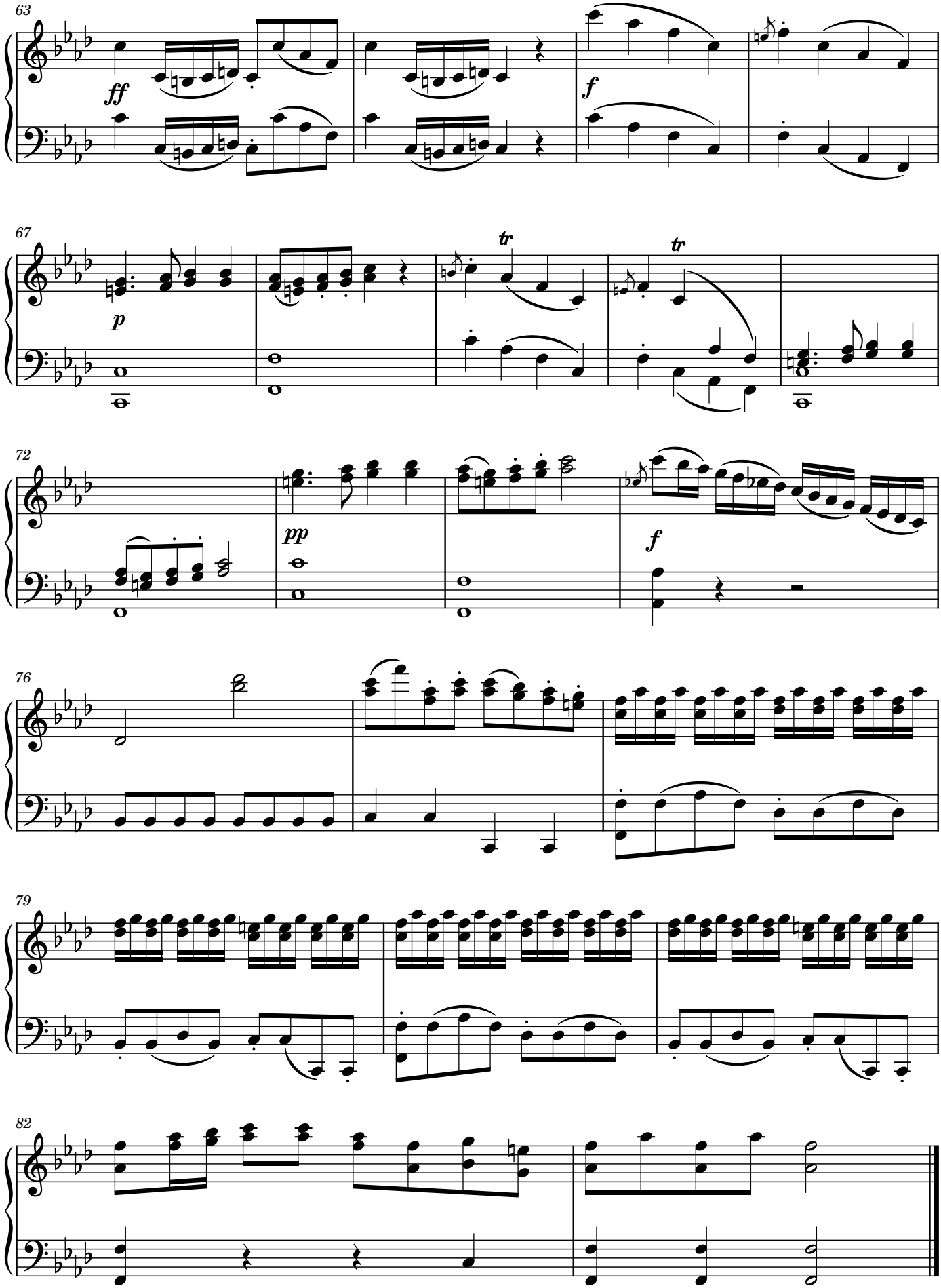
63
ff
f
67
p
tr
tr
72
pp
f
76
79
82

Концерт для фортепіано з оркестром №2

I

Ісаак Беркович

Allegro

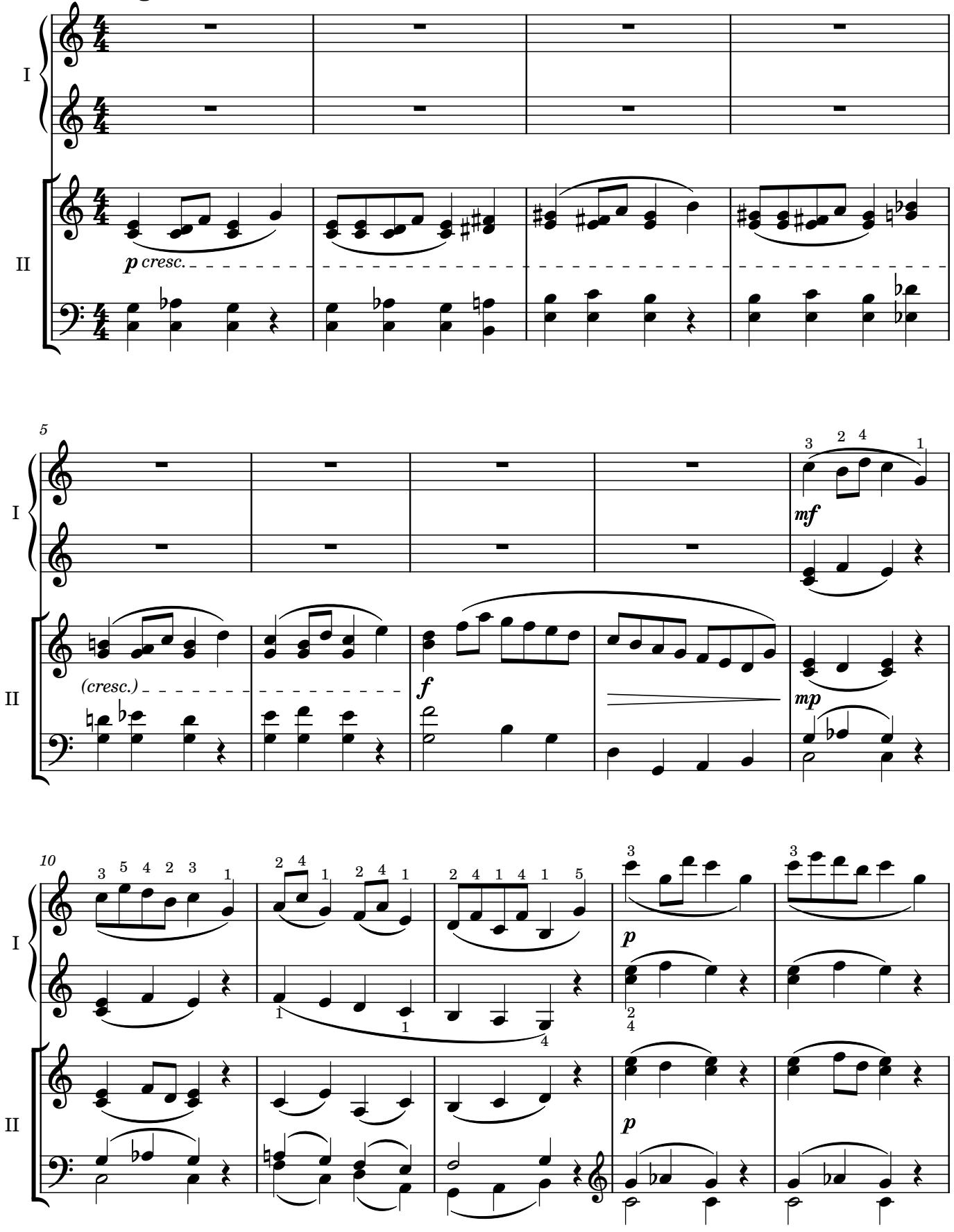

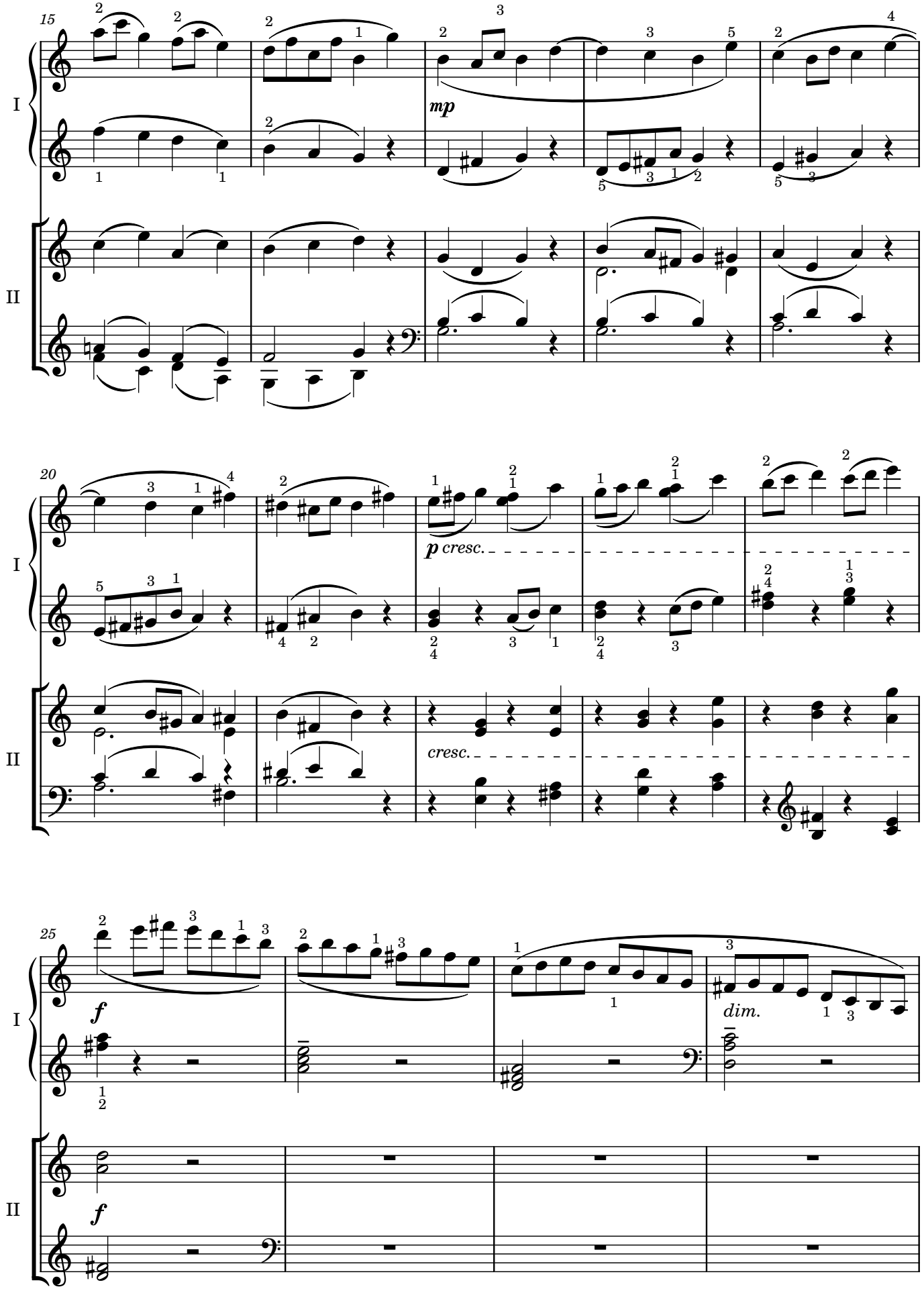
15
I
II
mp
20
p cresc.
cresc.
25
f
dim.
f

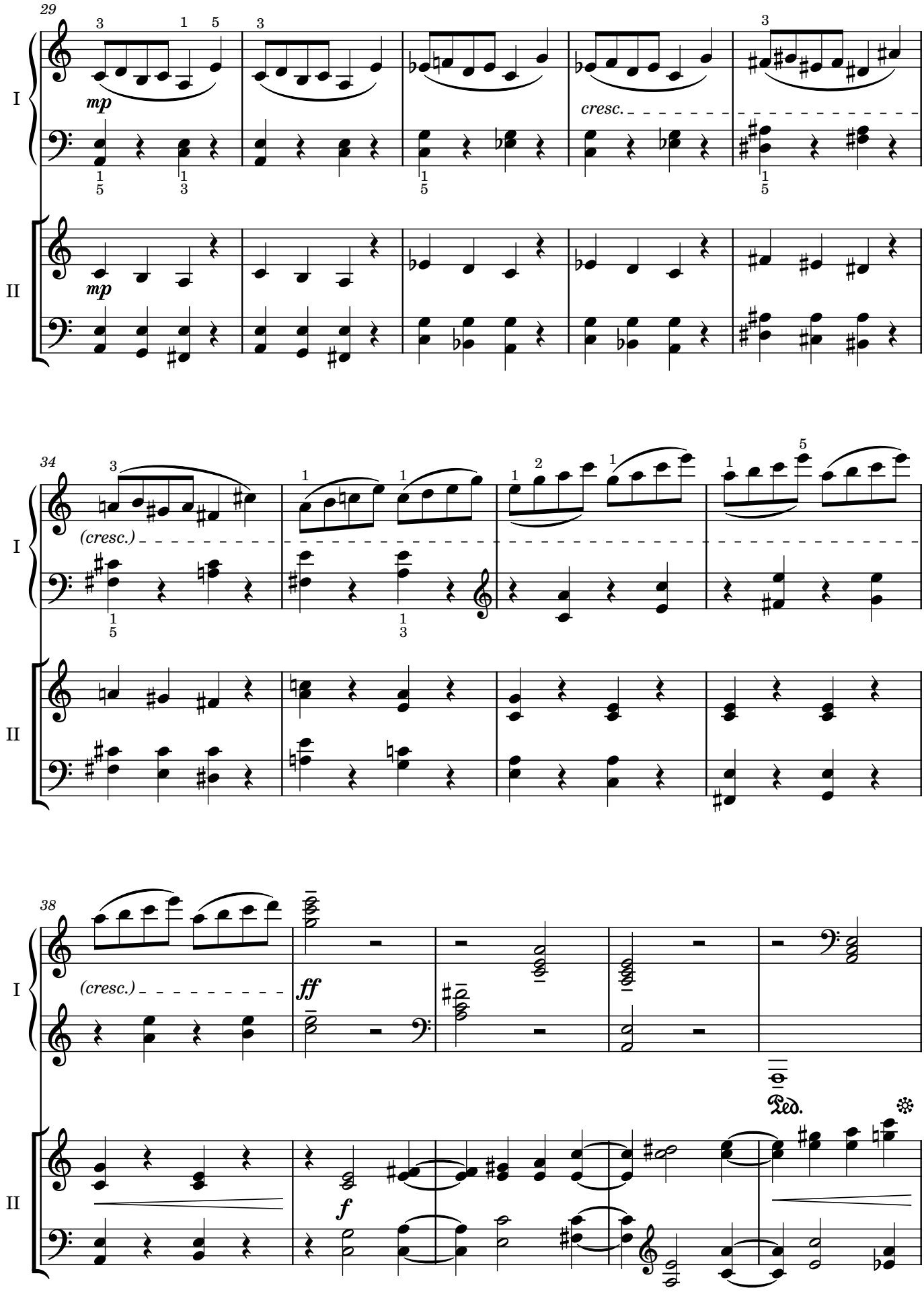
29
I
II
mp
mp
cresc.
34
(cresc.)
38
(cresc.)
ff
f
Ped.

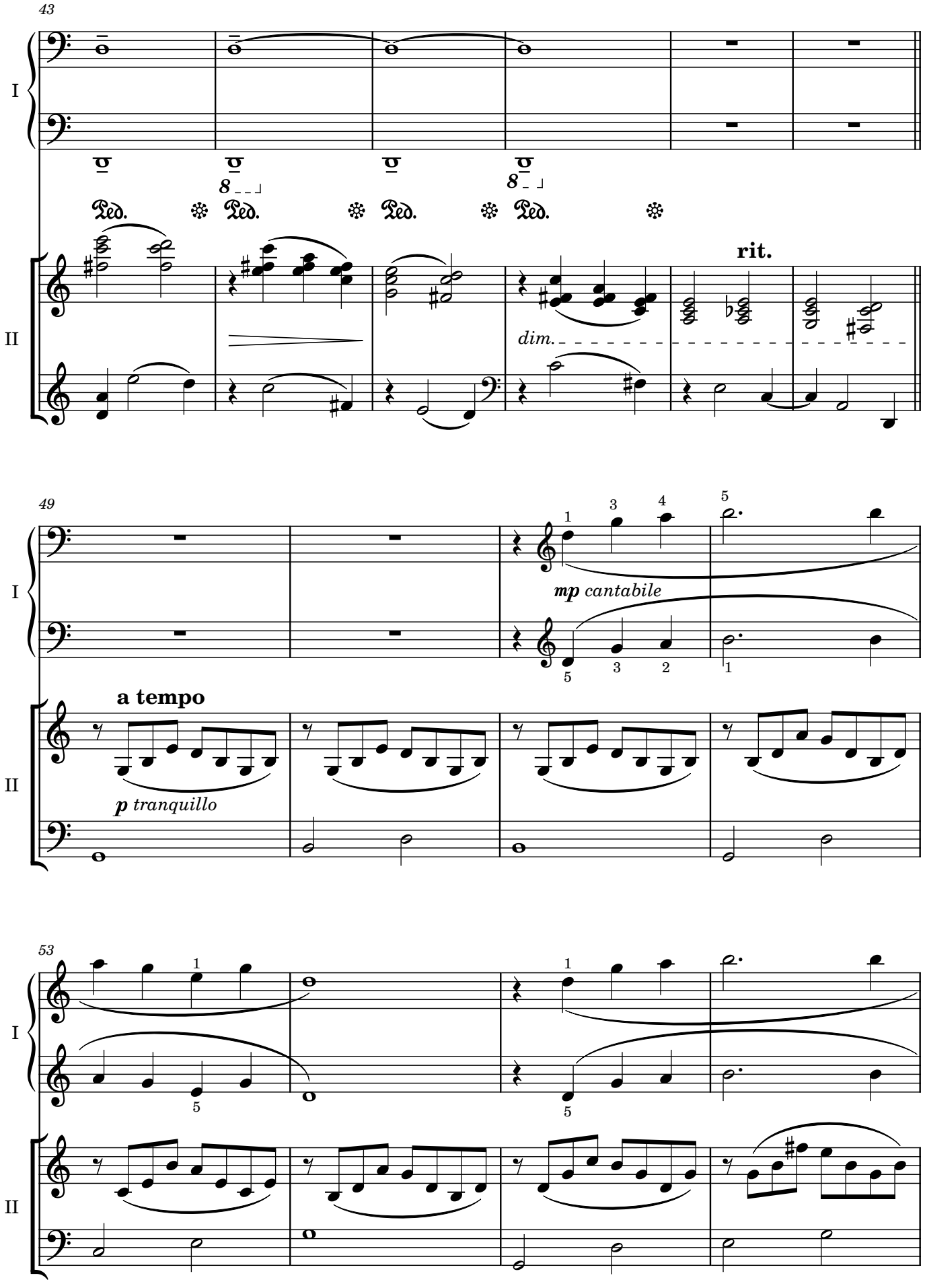
43
I
II
8
Ped.
rit.
dim.
49
mp cantabile
a tempo
p tranquillo
53

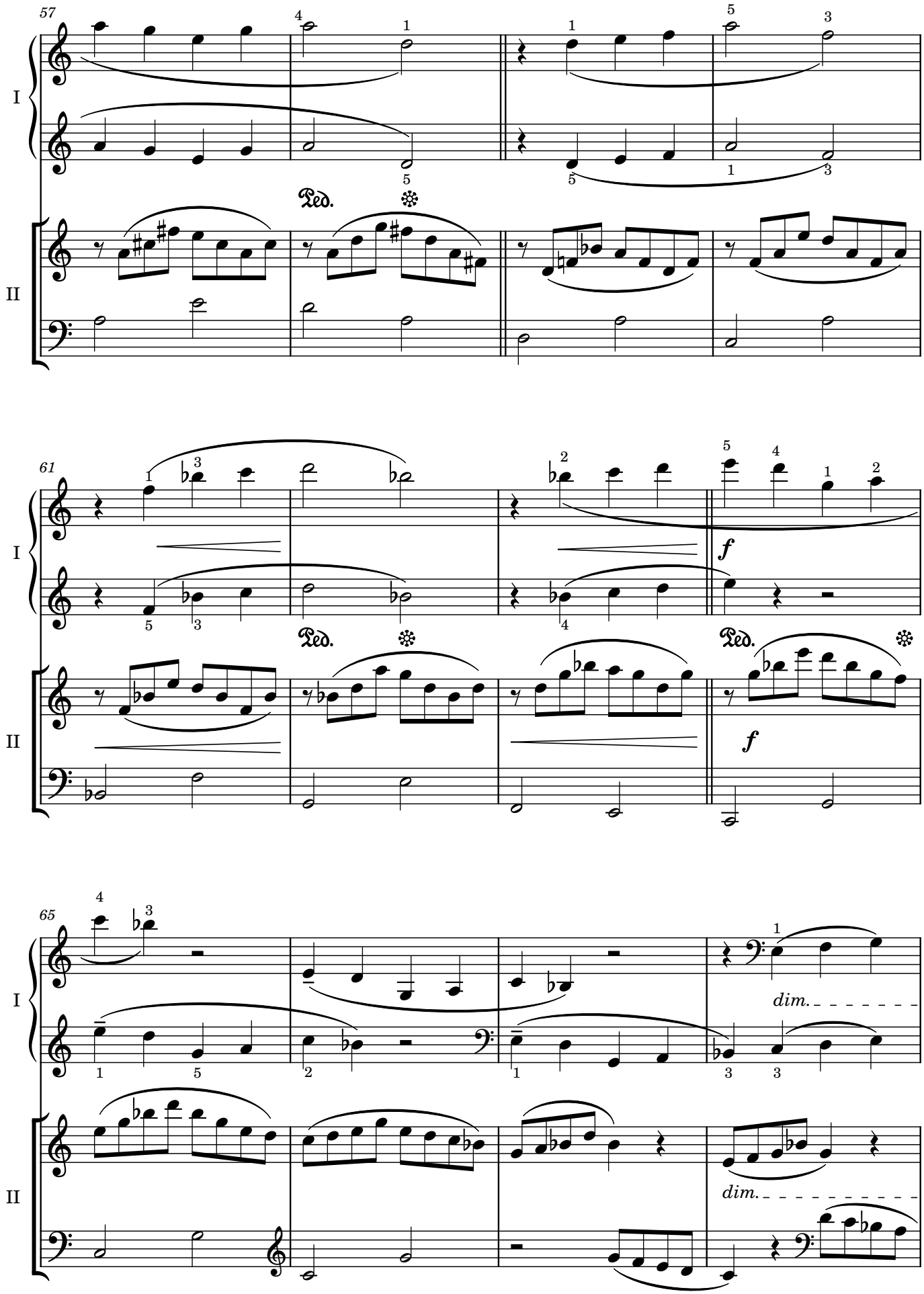
57
I
II
Ped.
61
f
Ped.
65
dim.
dim.

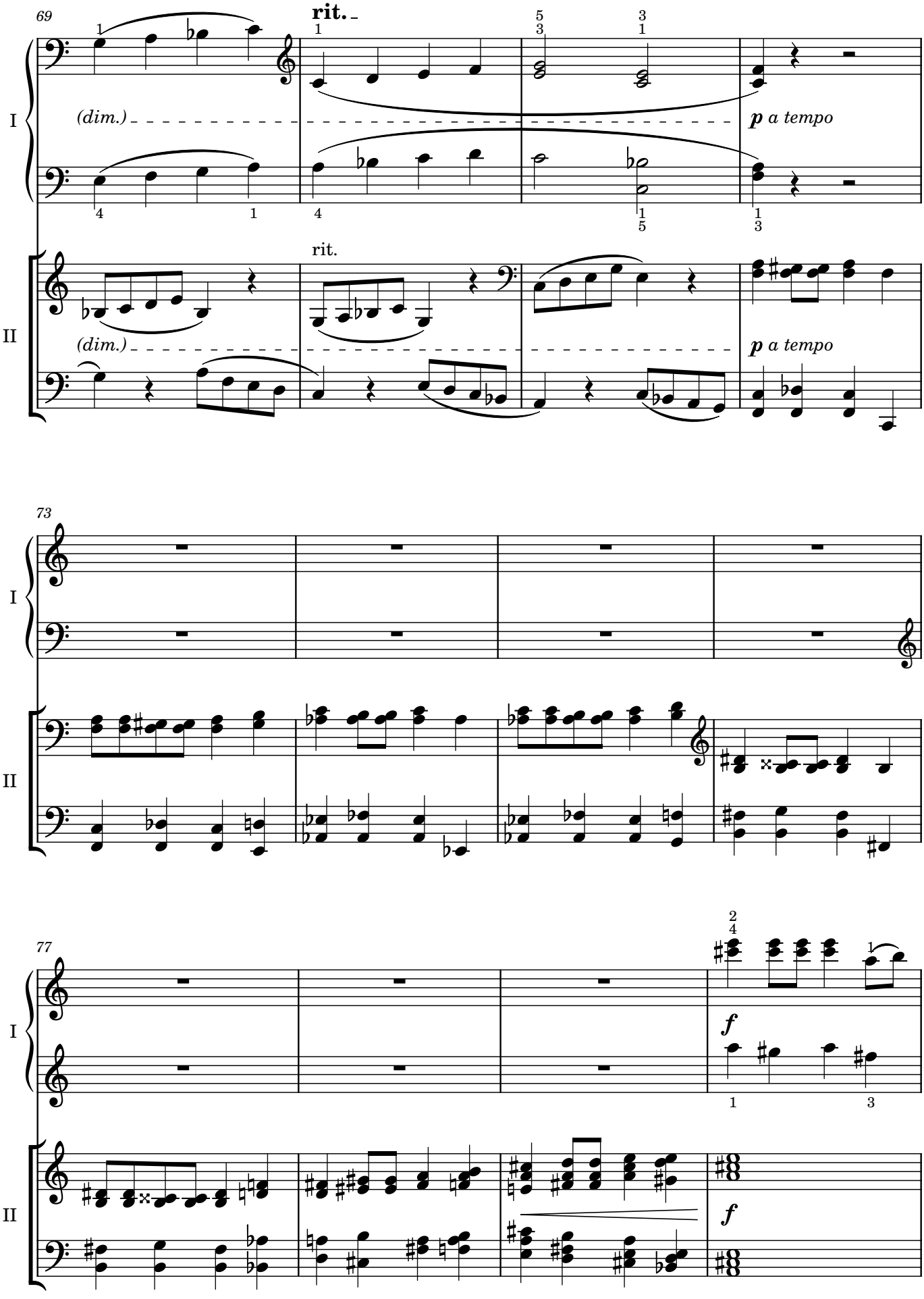
69
rit.
(dim.)
p a tempo
rit.
(dim.)
p a tempo
I
II
73
I
II
77
f
f
I
II

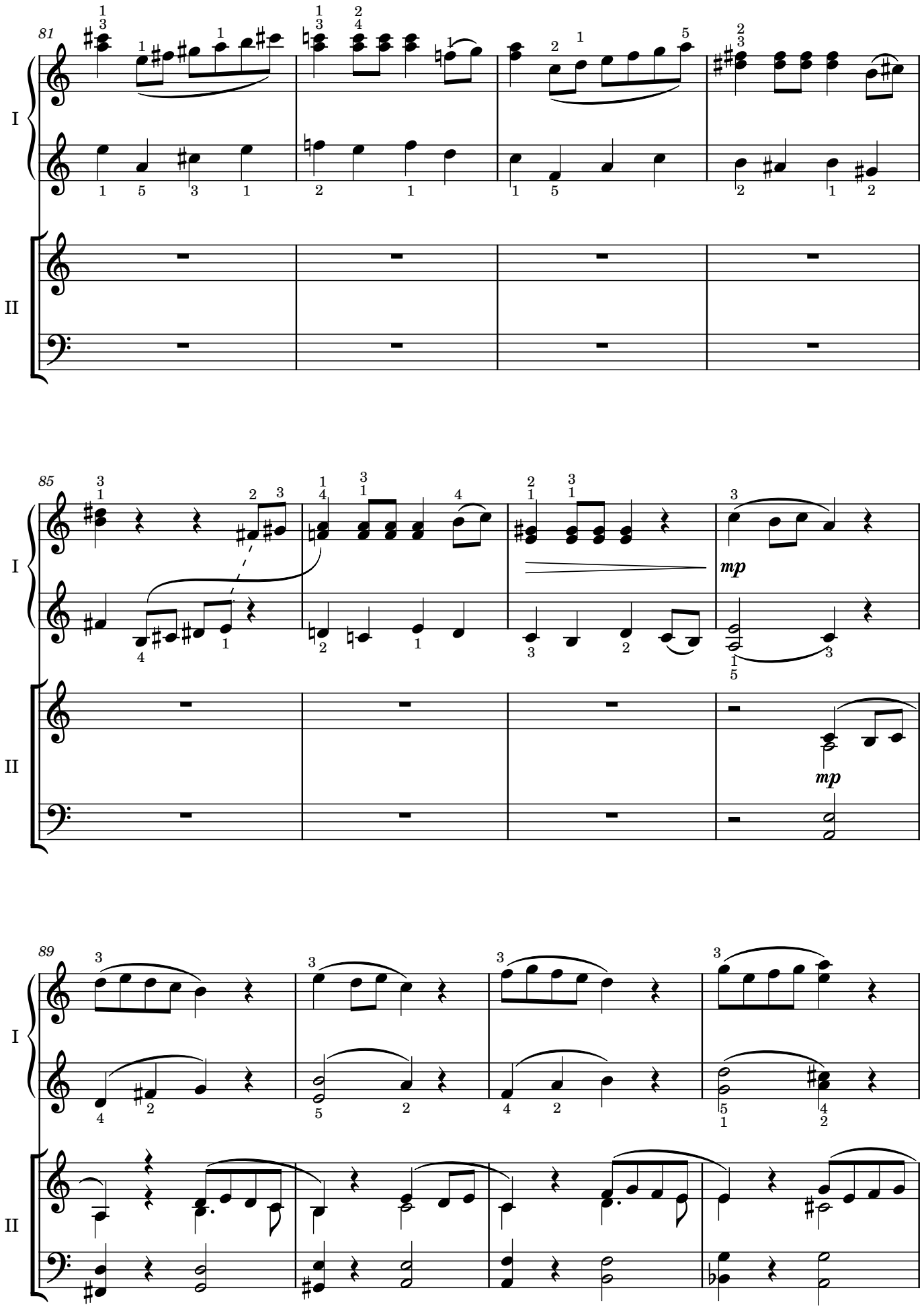
81
I
II
85
I
II
mp
mp
89
I
II

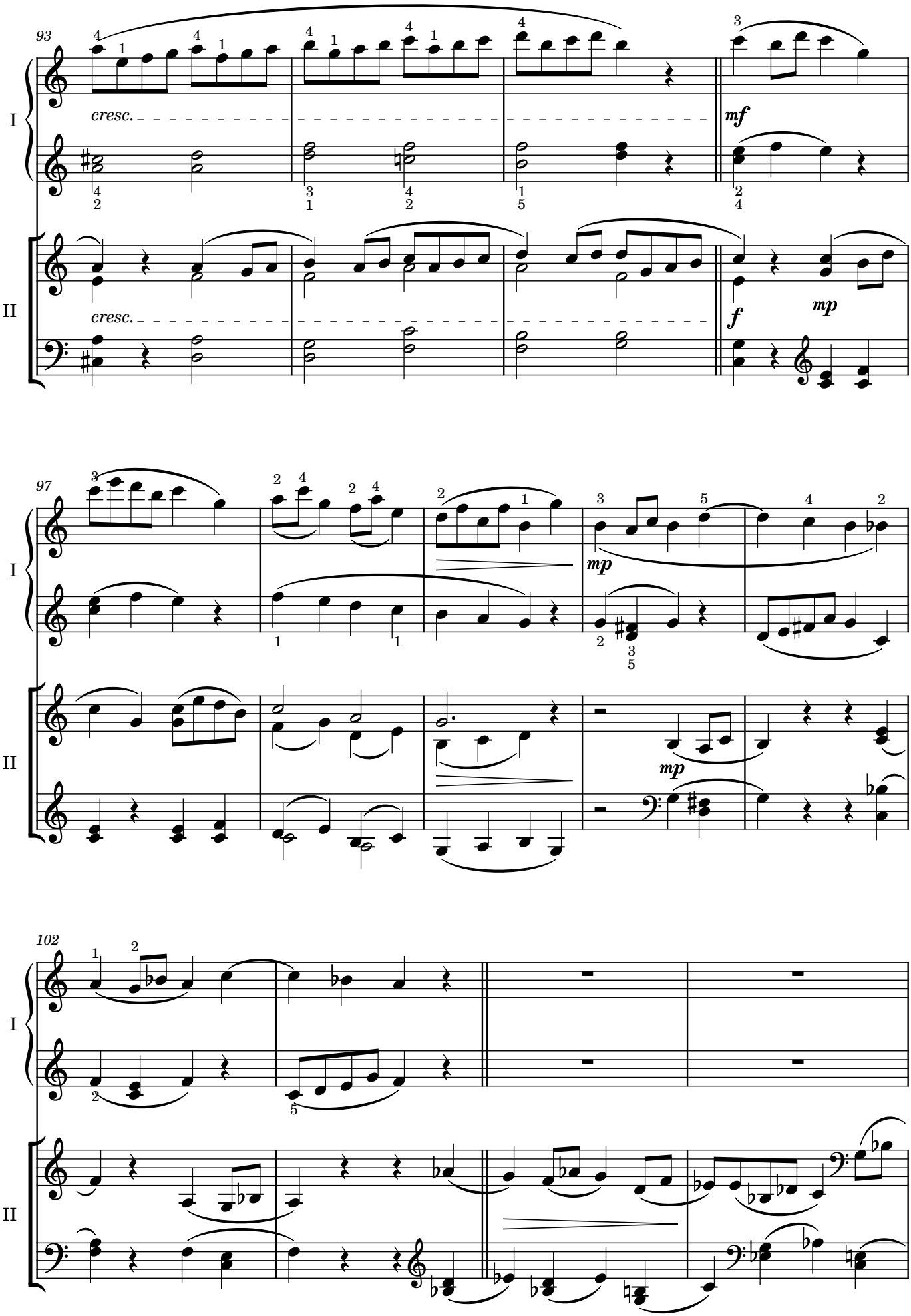
93
I
cresc.
mf
II
cresc.
f
mp
97
I
mp
II
mp
102
I
II

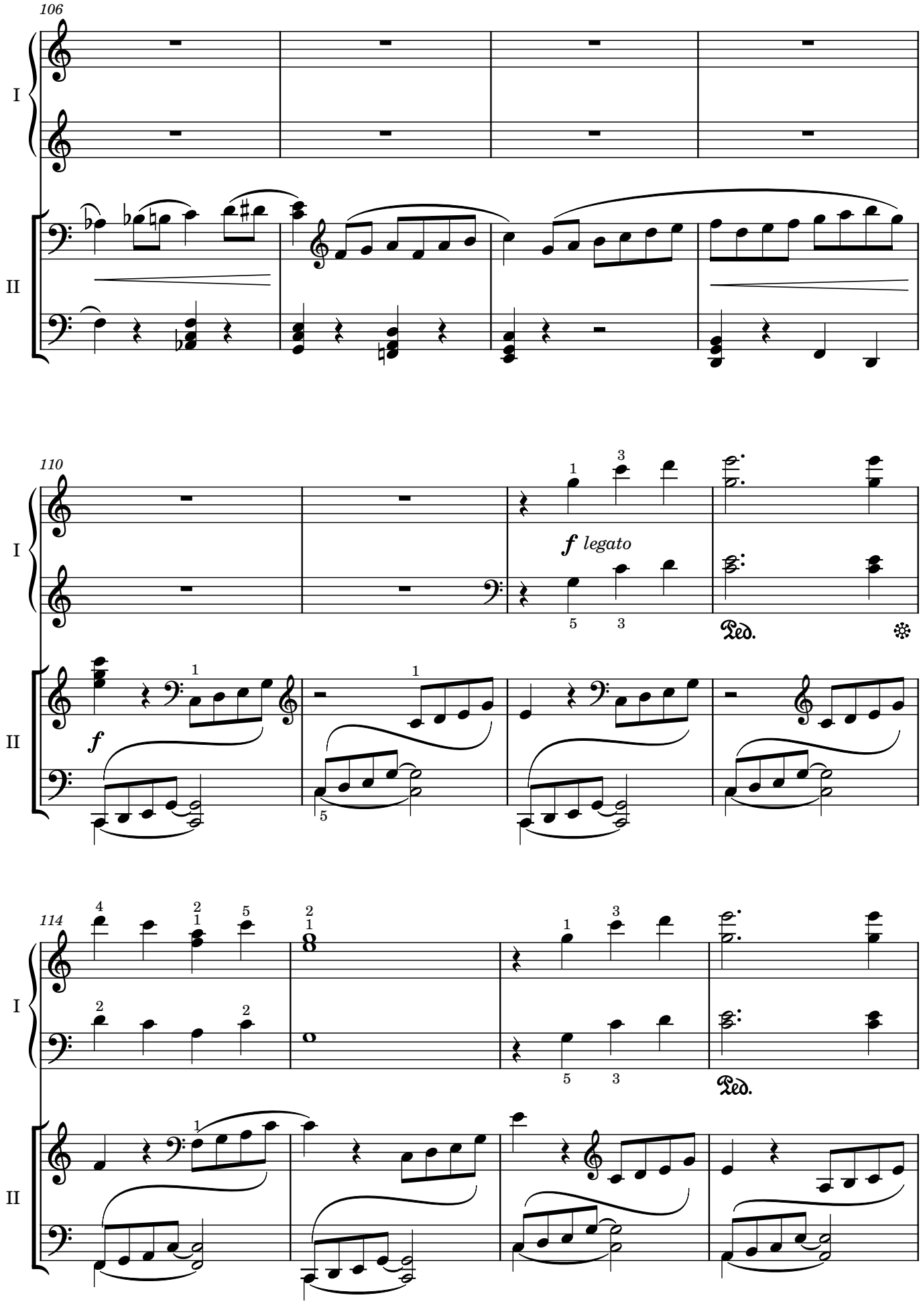
106
I
II
110
I
II
f legato
Ped.
f
114
I
II
Ped.

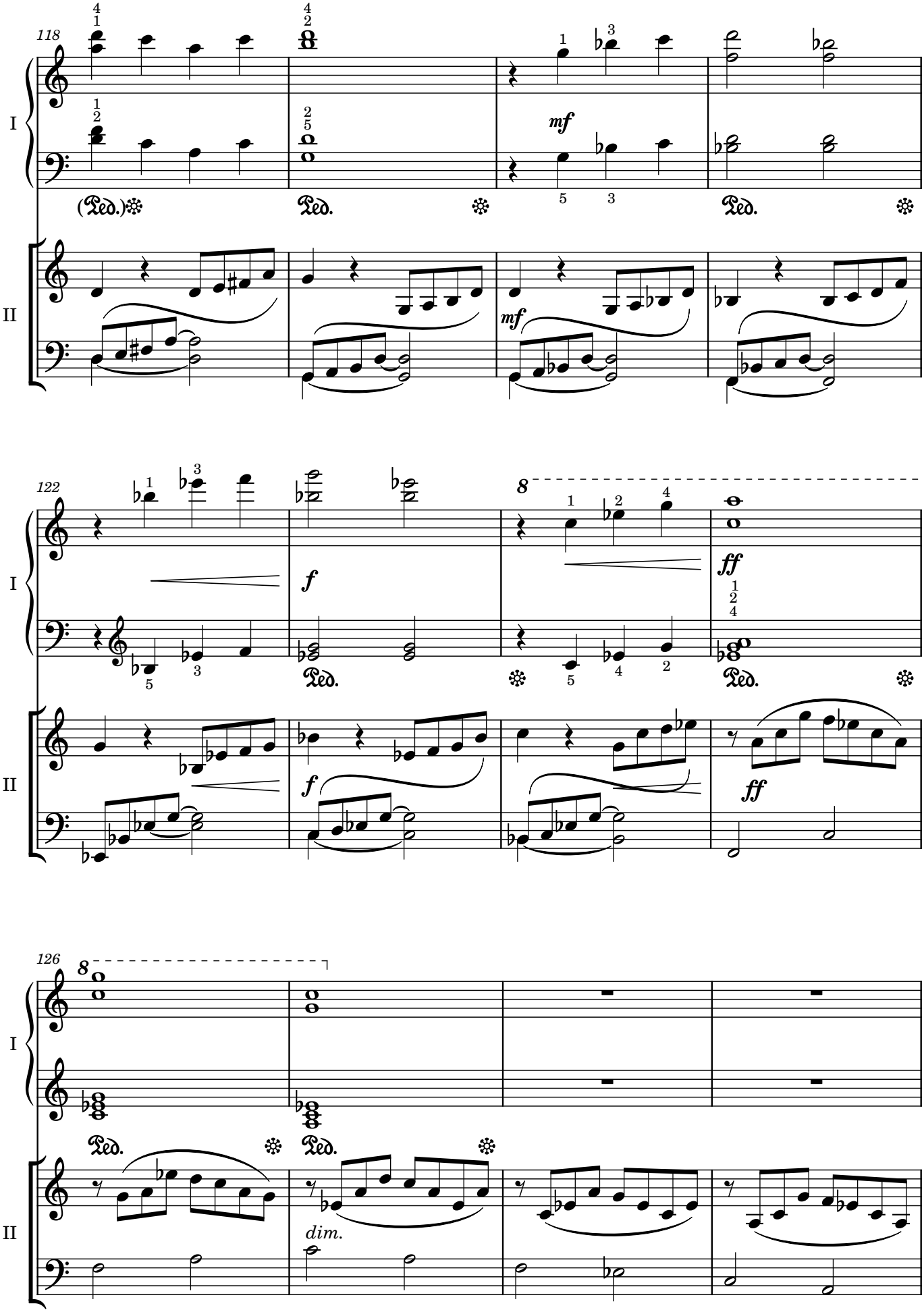
118
I
II
(Ped.)
Ped.
mf
122
f
ff
126
dim.

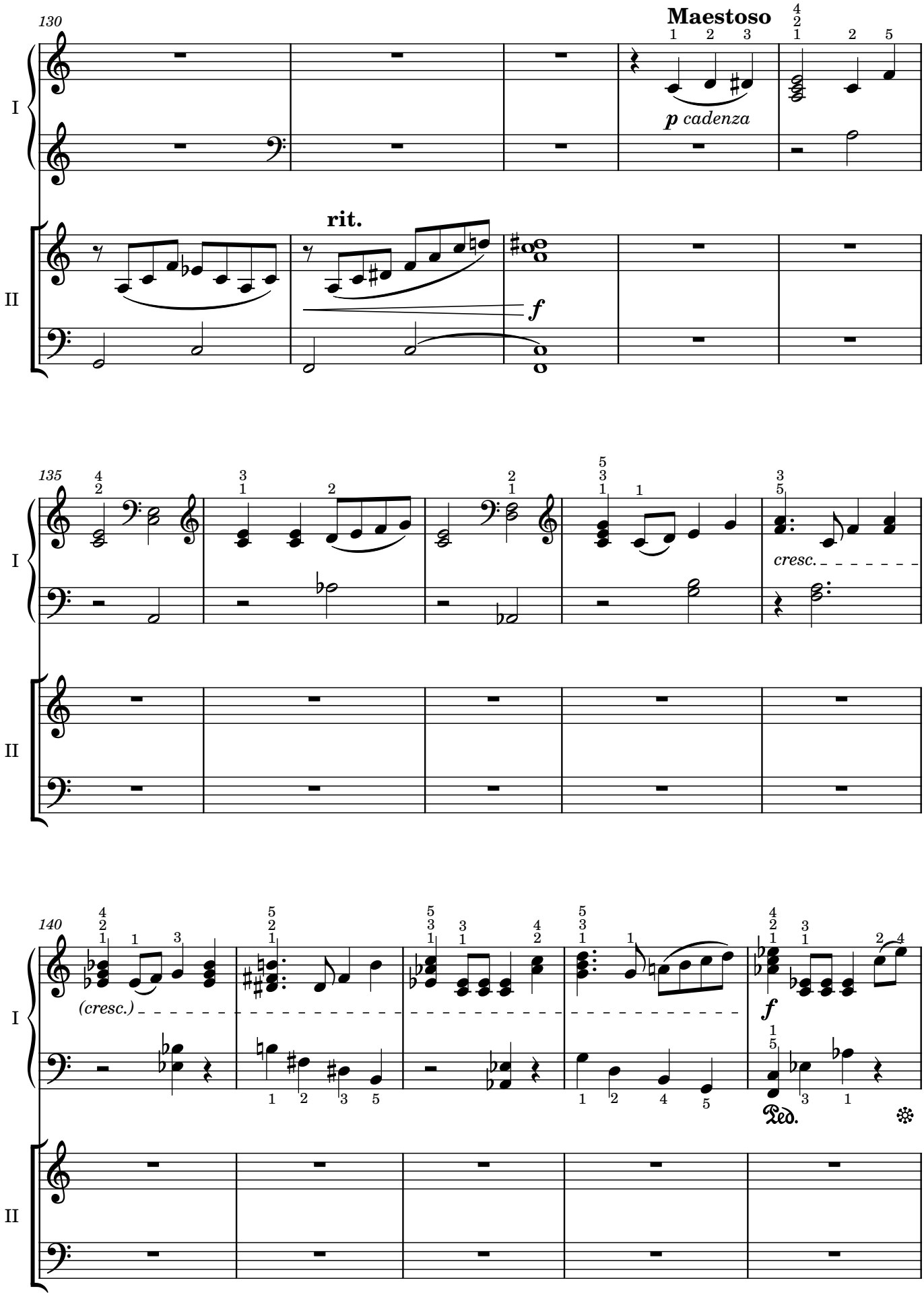
130
Maestoso
p cadenza
rit.
f
I
II
135
cresc.
140
(cresc.)
f
Ped.

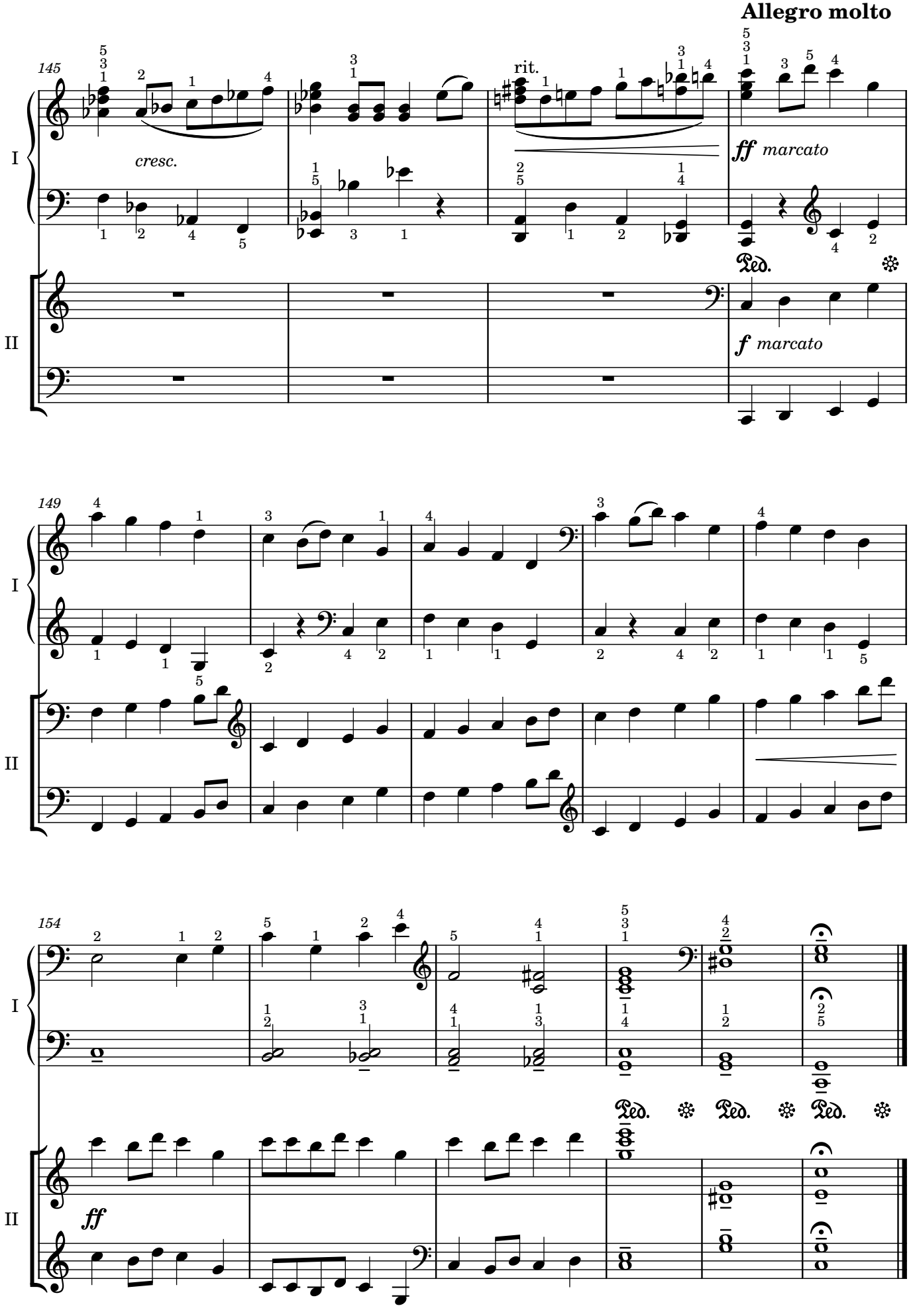
Allegro molto
145
cresc.
rit.
ff marcato
Ped.
f marcato
149
154
ff
Ped.
I
II

II

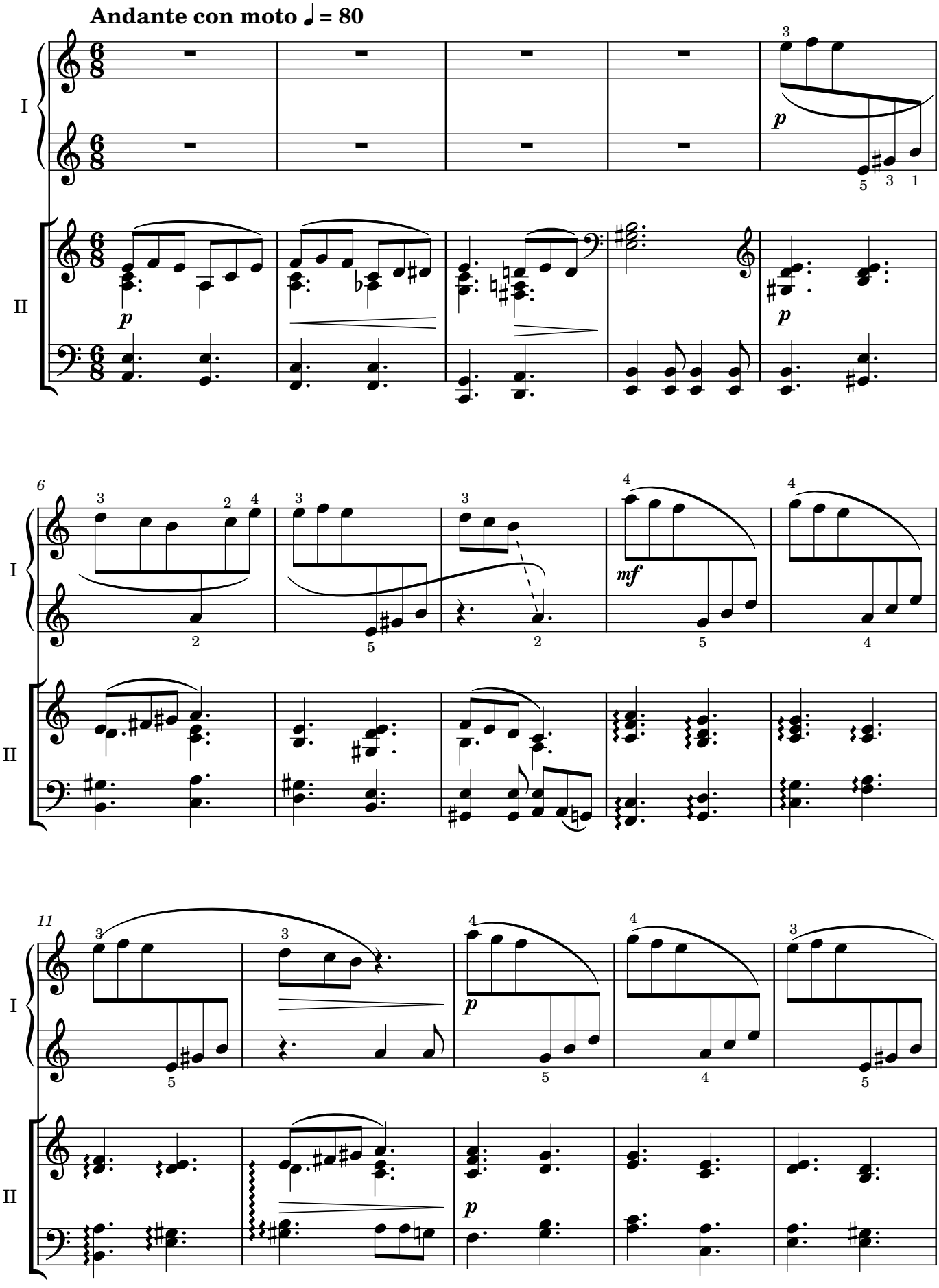

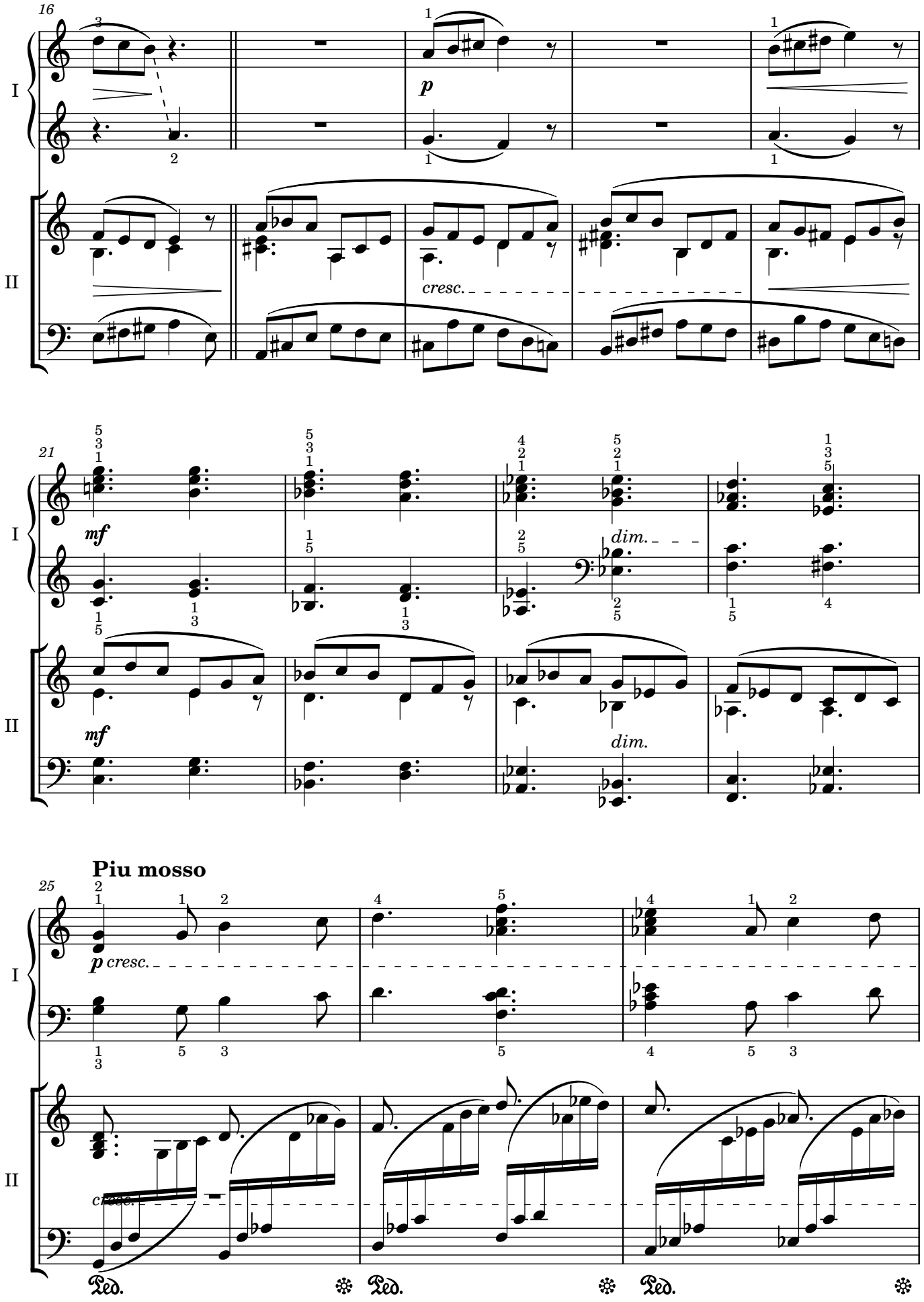
16
I
II
p
cresc.
21
mf
dim.
Piu mosso
25
p cresc.
Ped.

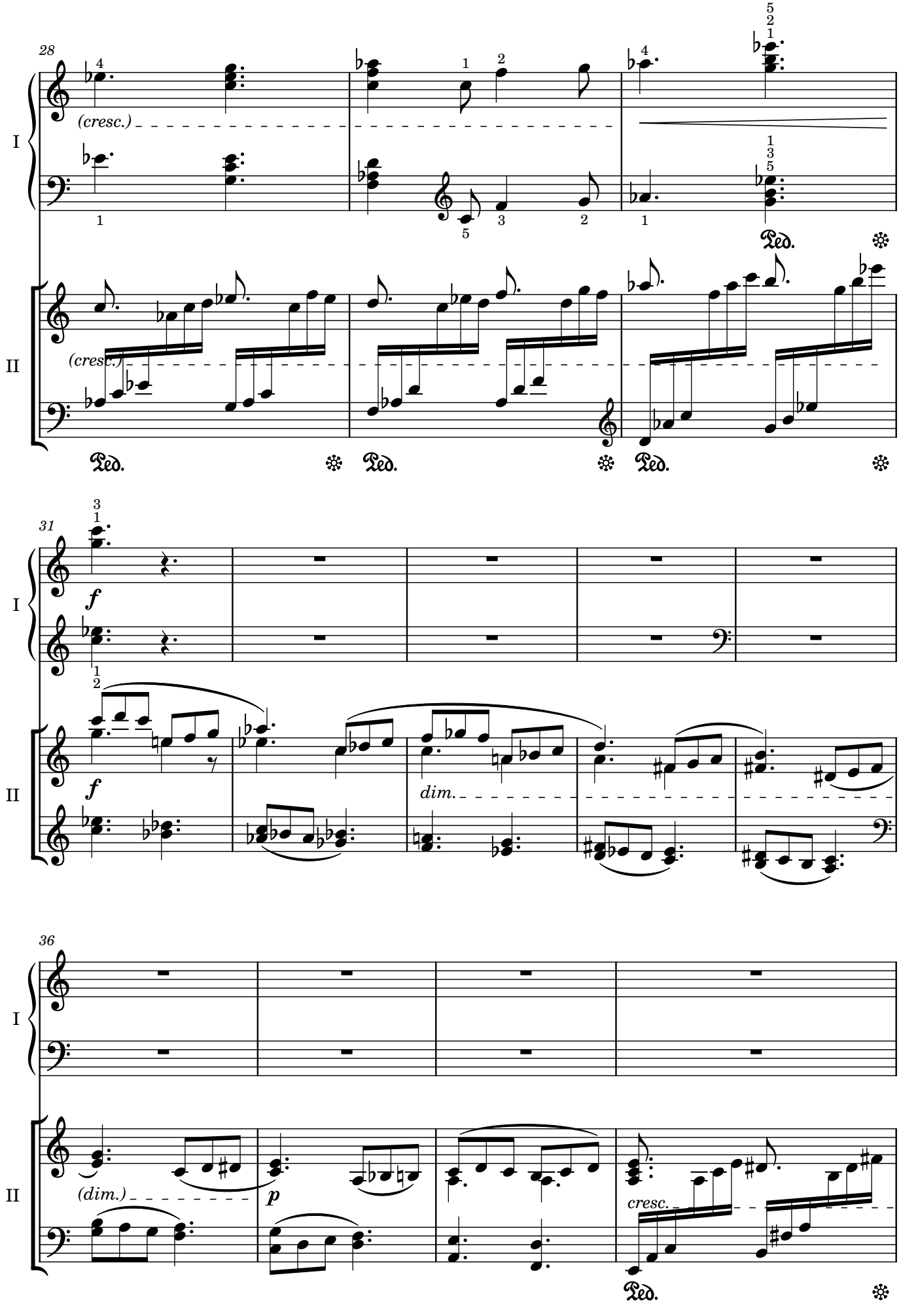
28
(cresc.)
I
II
Ped.
31
f
dim.
36
(dim.)
p
cresc.

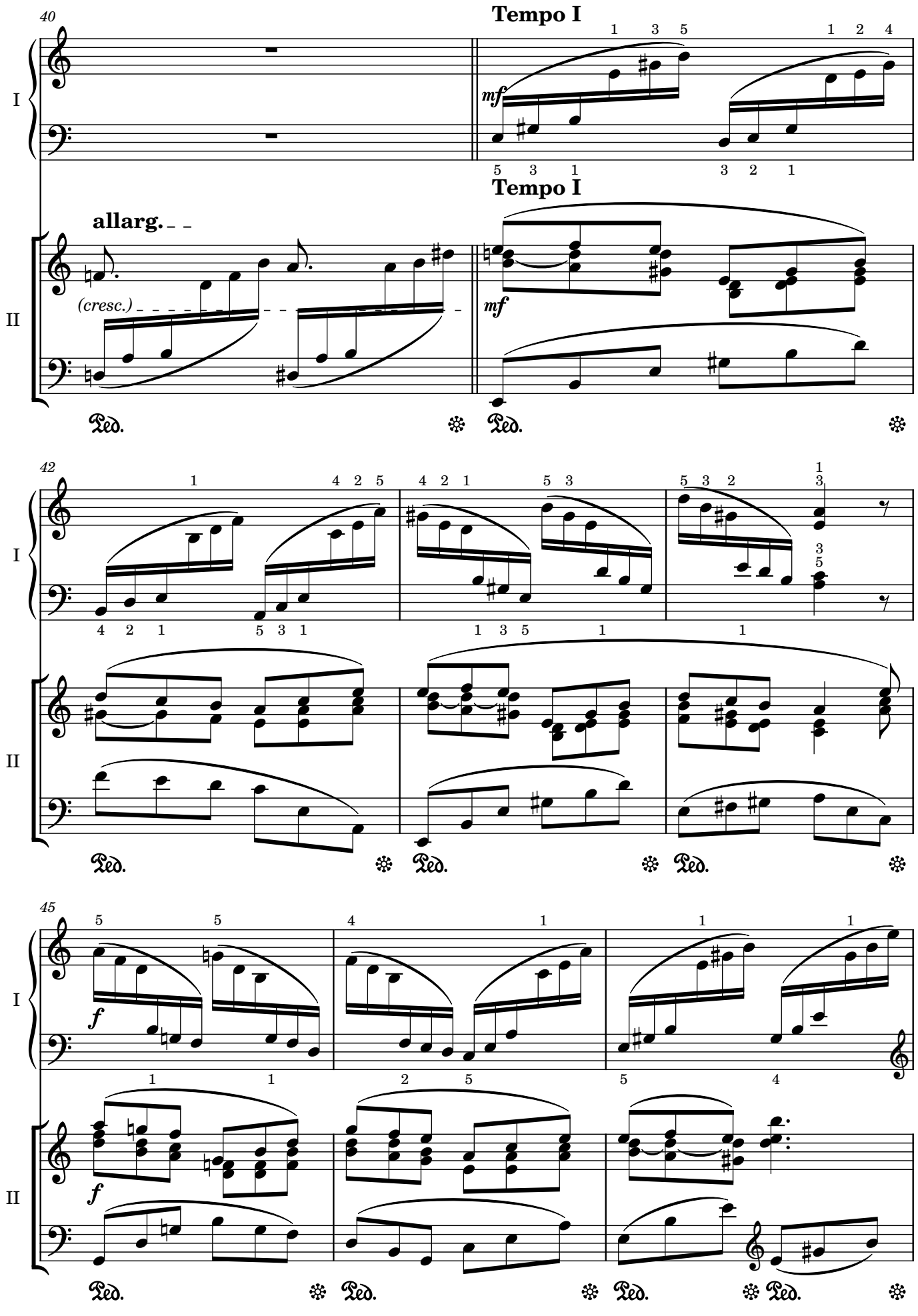
40
Tempo I
mf
I
II
allarg.
(cresc.)
Tempo I
mf
Ped.
42
45
f
f

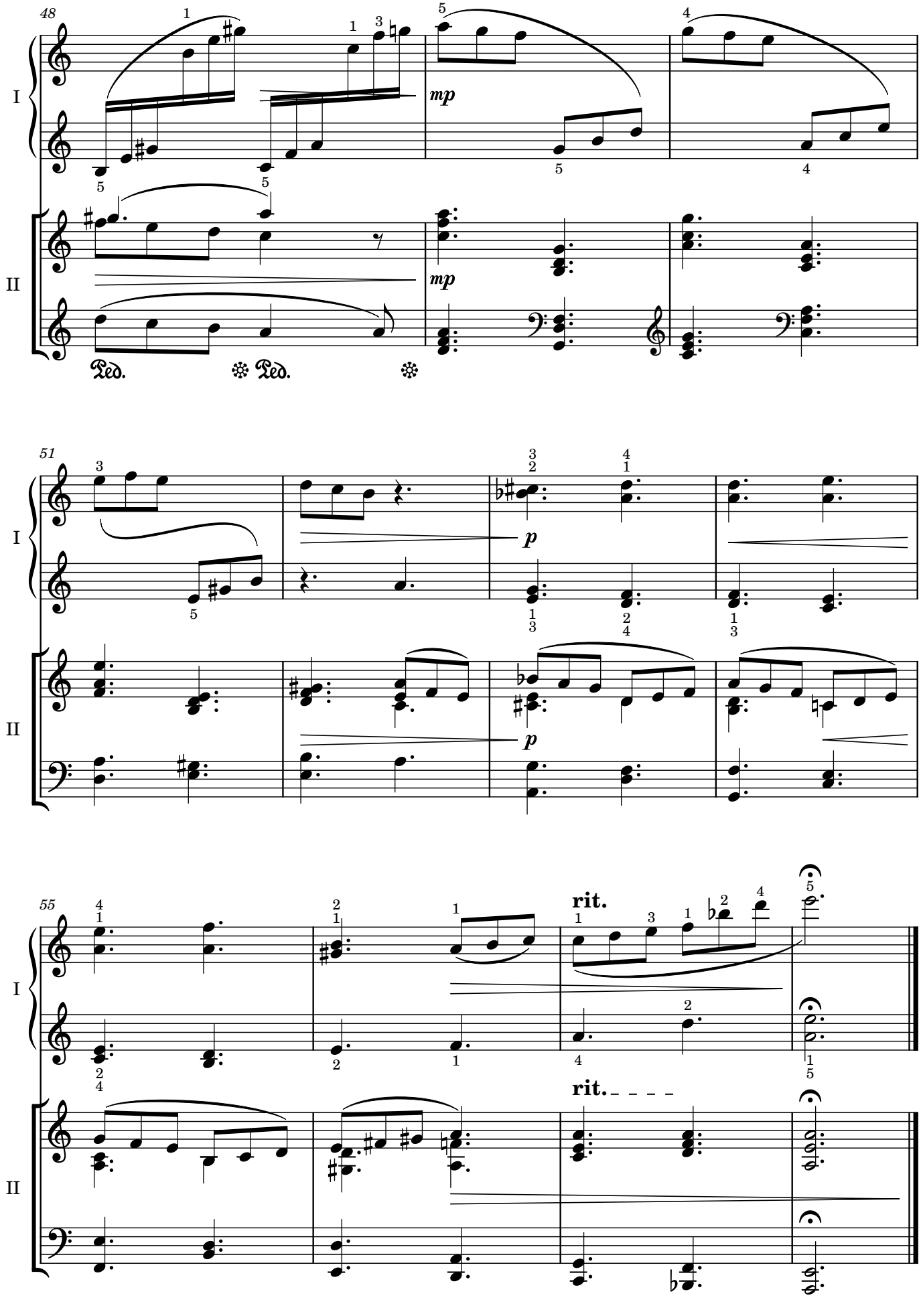
48
I
II
mp
mp
Ped.
Ped.
51
I
II
p
p
55
I
II
rit.
rit.

III

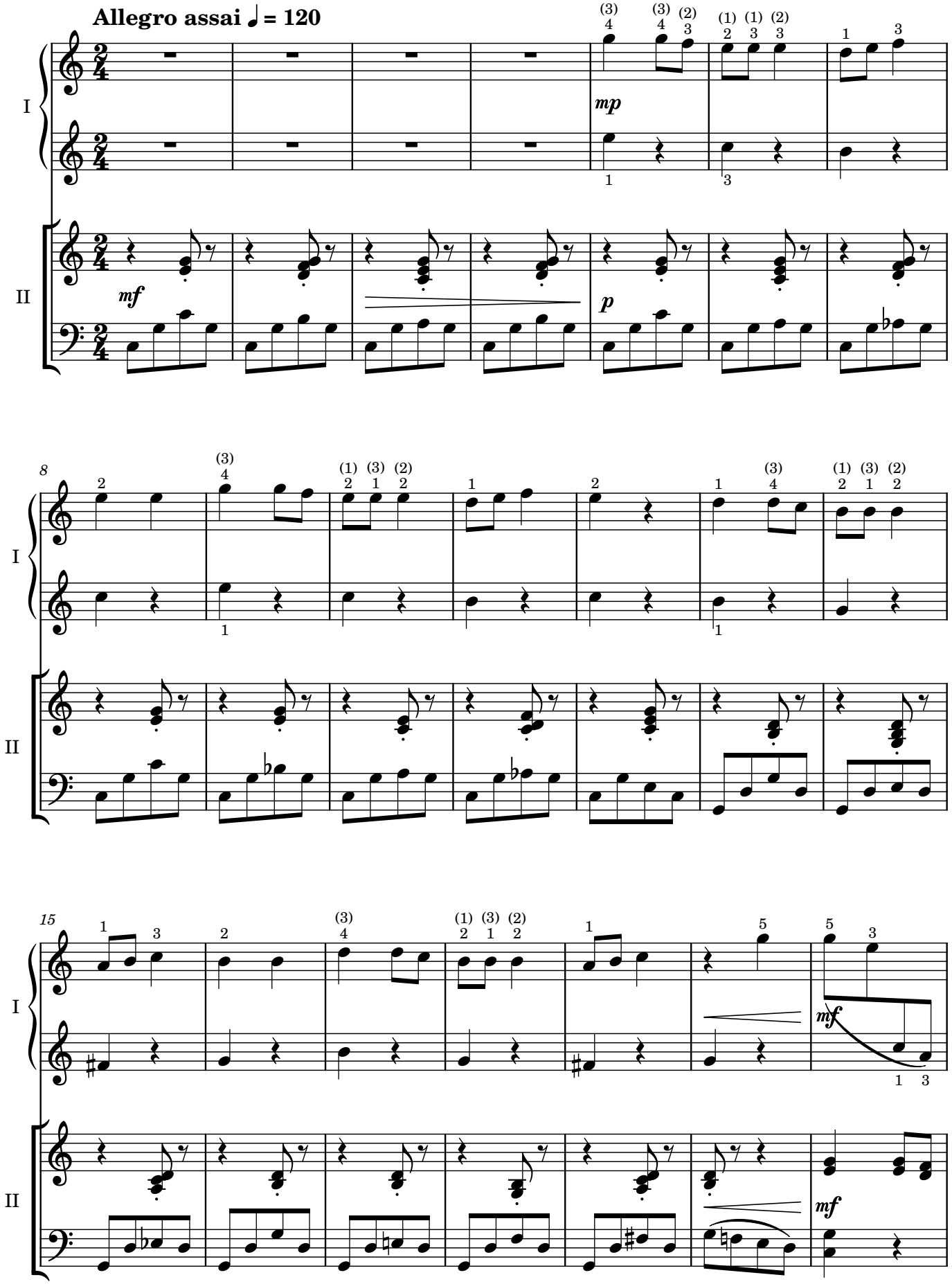

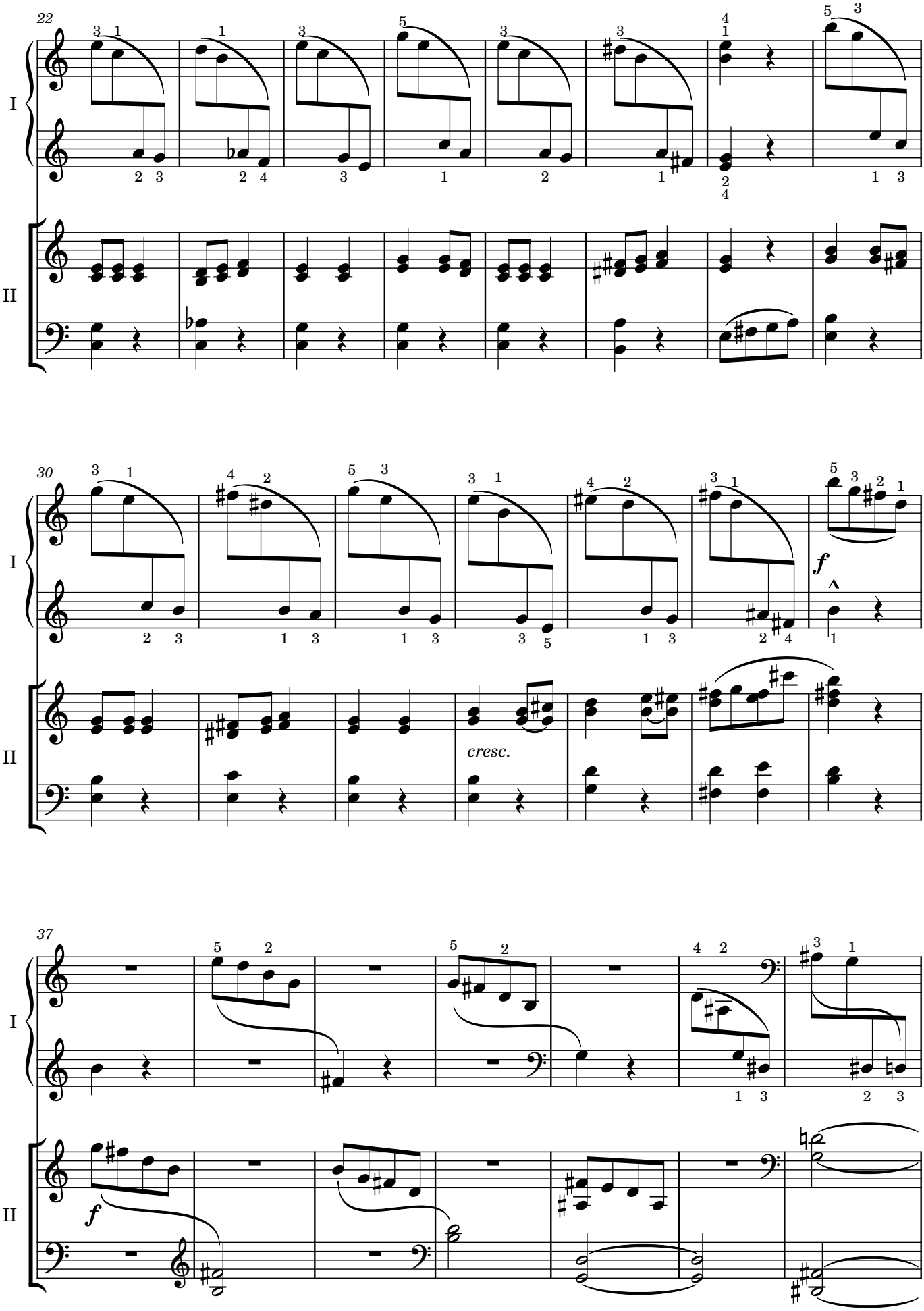
22
I
II
30
I
II
cresc.
f
37
I
II
f

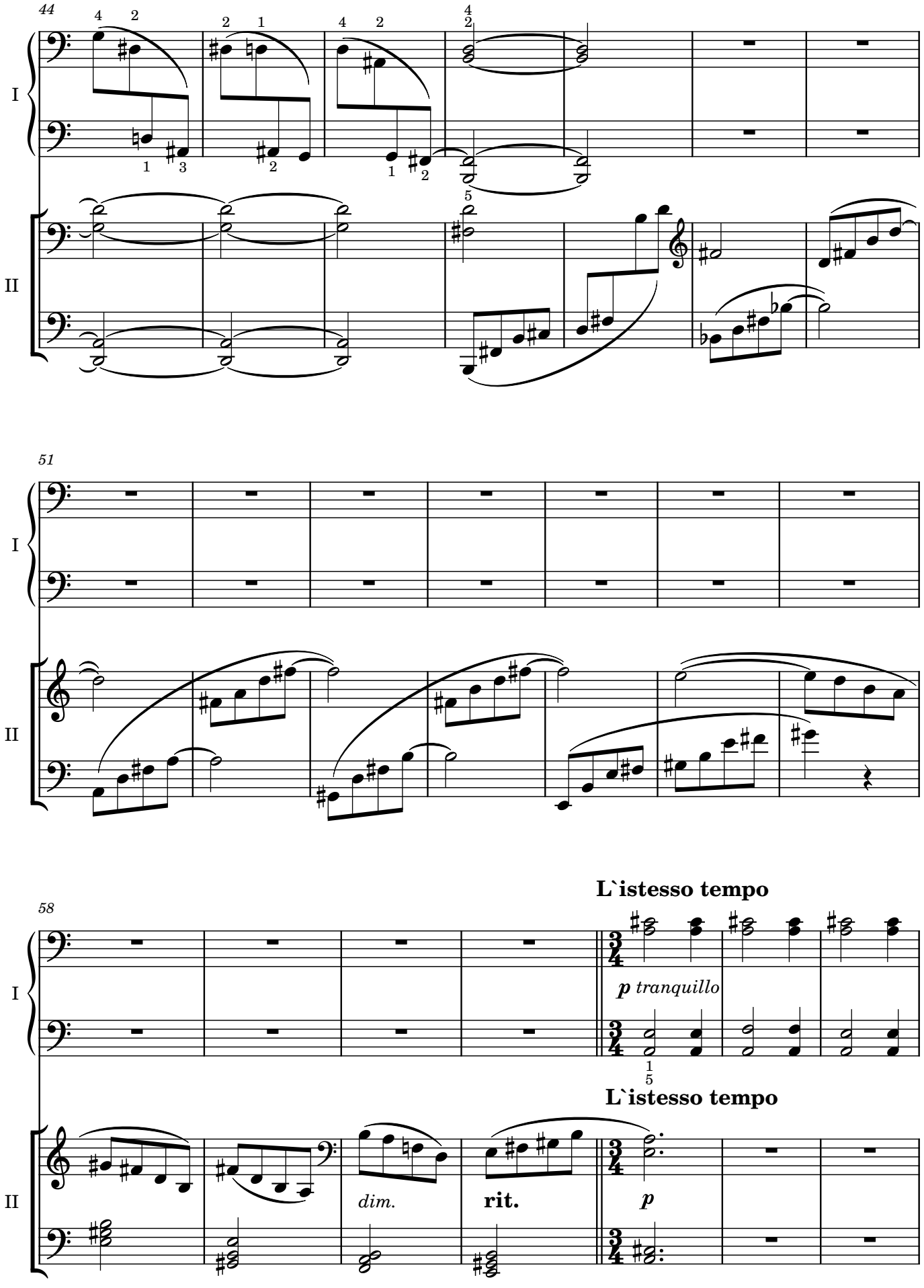
44
I
II
51
I
II
58
L`istesso tempo
I
p tranquillo
L`istesso tempo
II
dim.
rit.
p

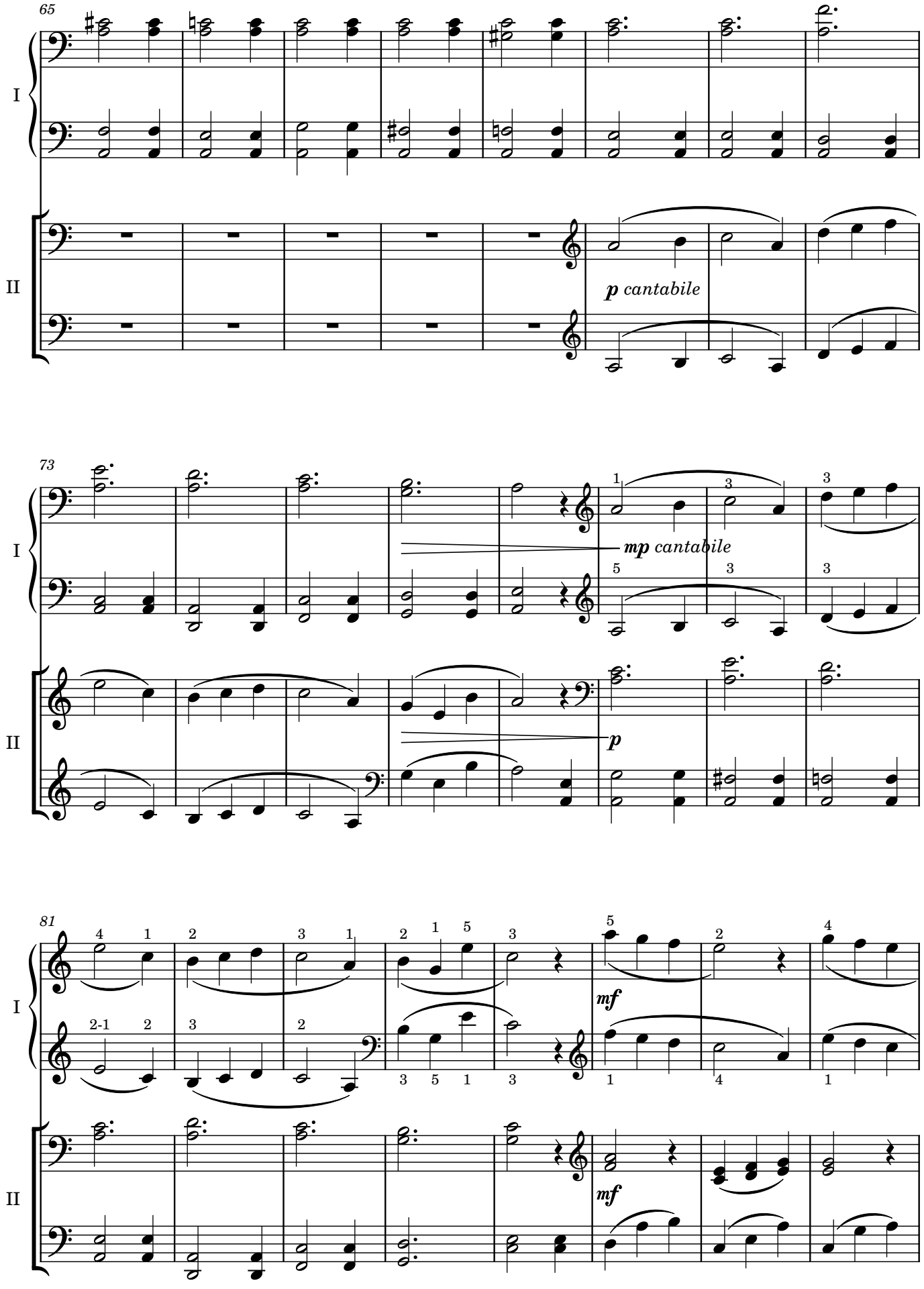
65
I
II
p cantabile
73
I
II
mp cantabile
p
81
I
II
mf
mf

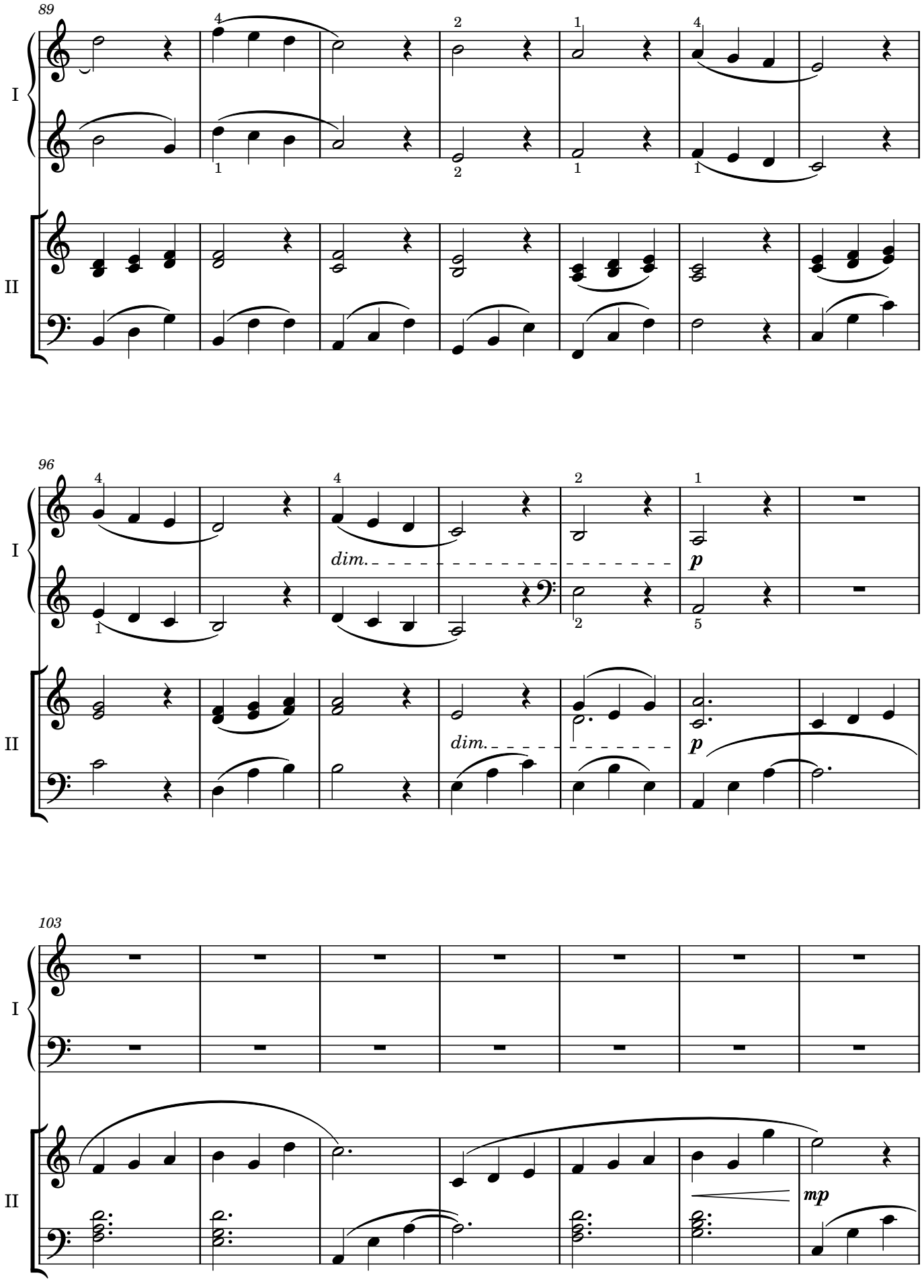
89
I
II
96
dim.
p
dim.
p
103
mp

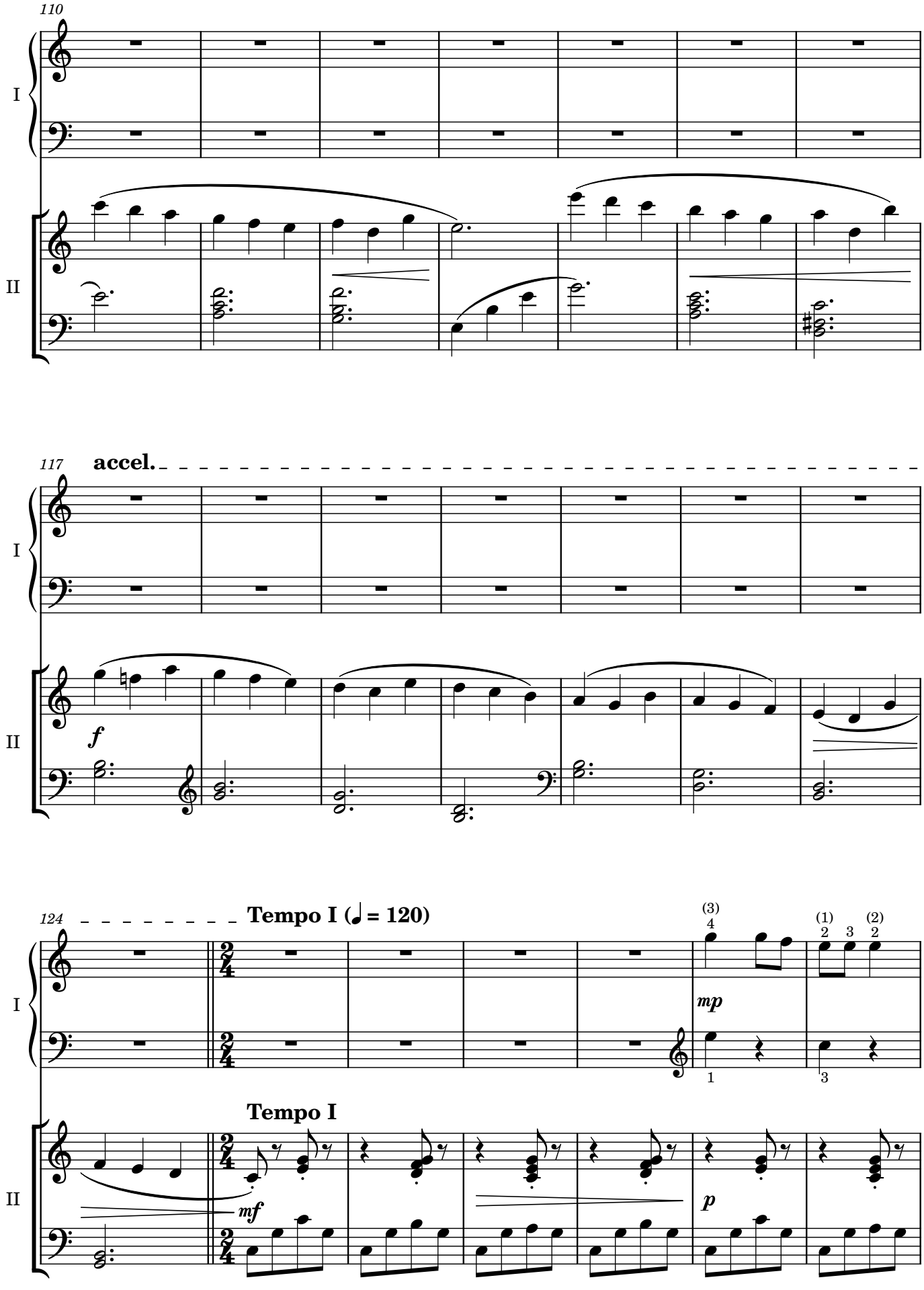
110
I
II
117
accel.
I
f
II
124
Tempo I (♩ = 120)
I
mp
Tempo I
II
mf
p

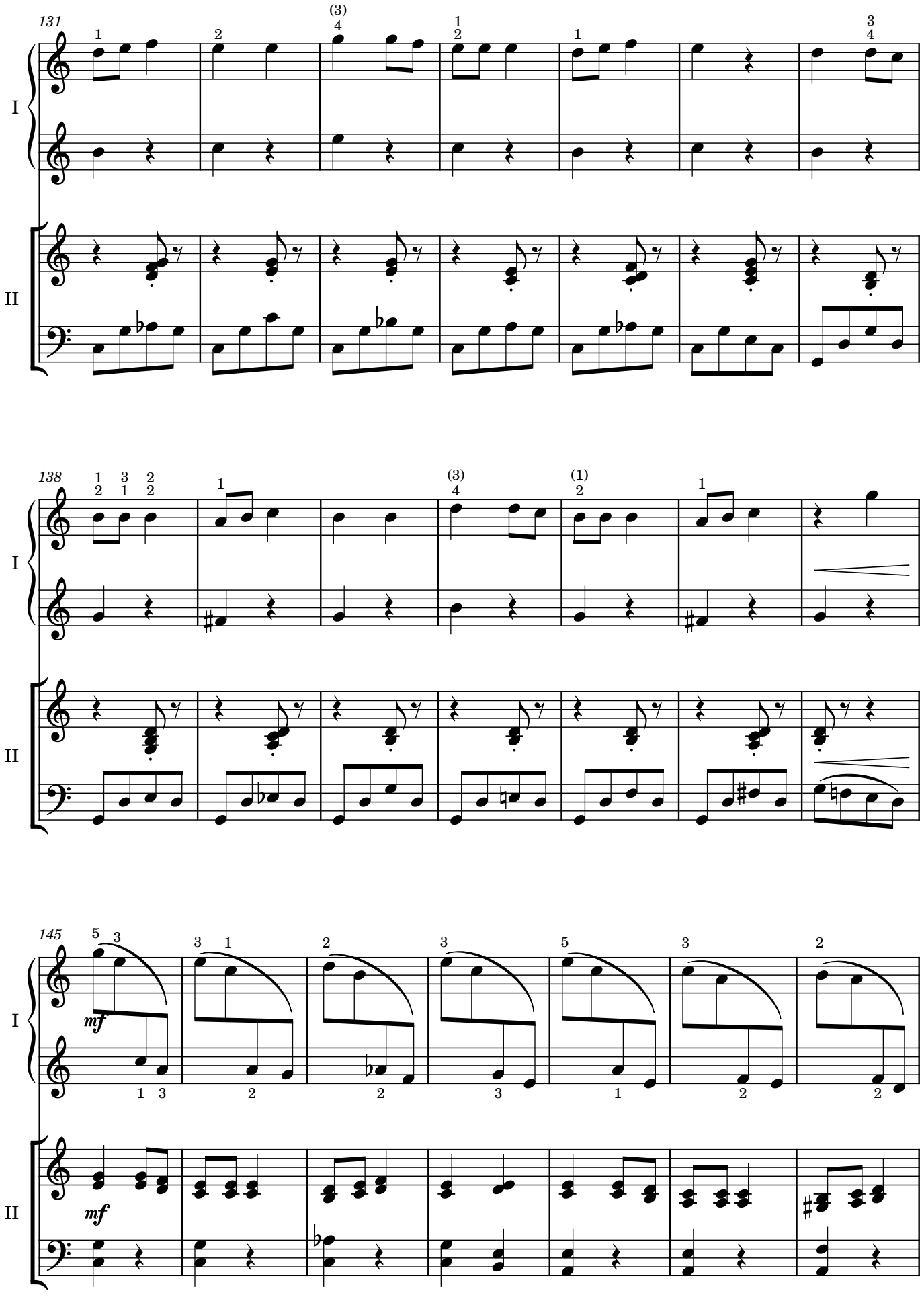
131
I
II
138
I
II
145
mf
I
mf
II

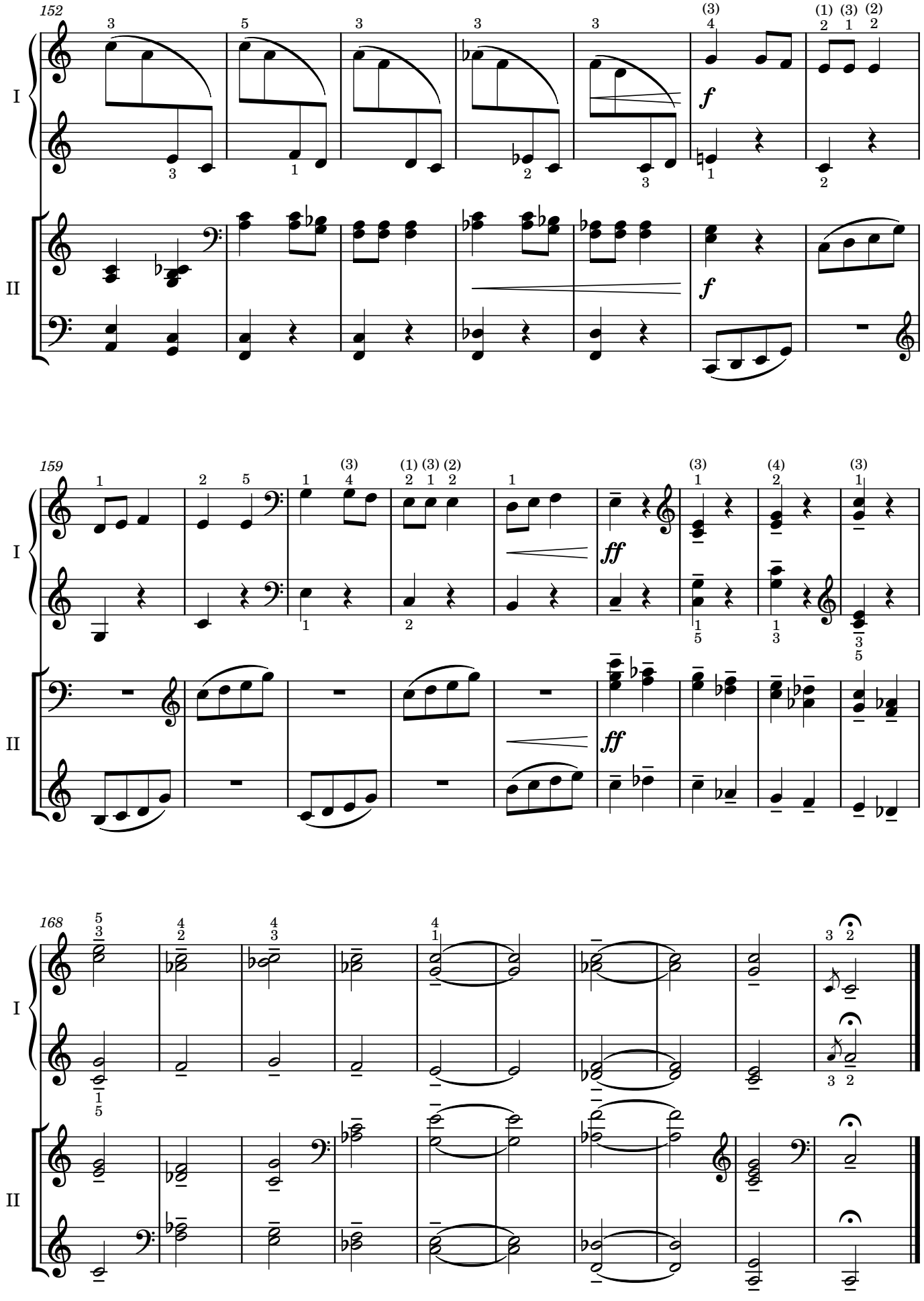
152
I
II
f
159
ff
168

Фортепіанні ансамблі

«Реве та стогне Дніпр широкий»

Дмитро Крижанівський - Юлія Битюкова

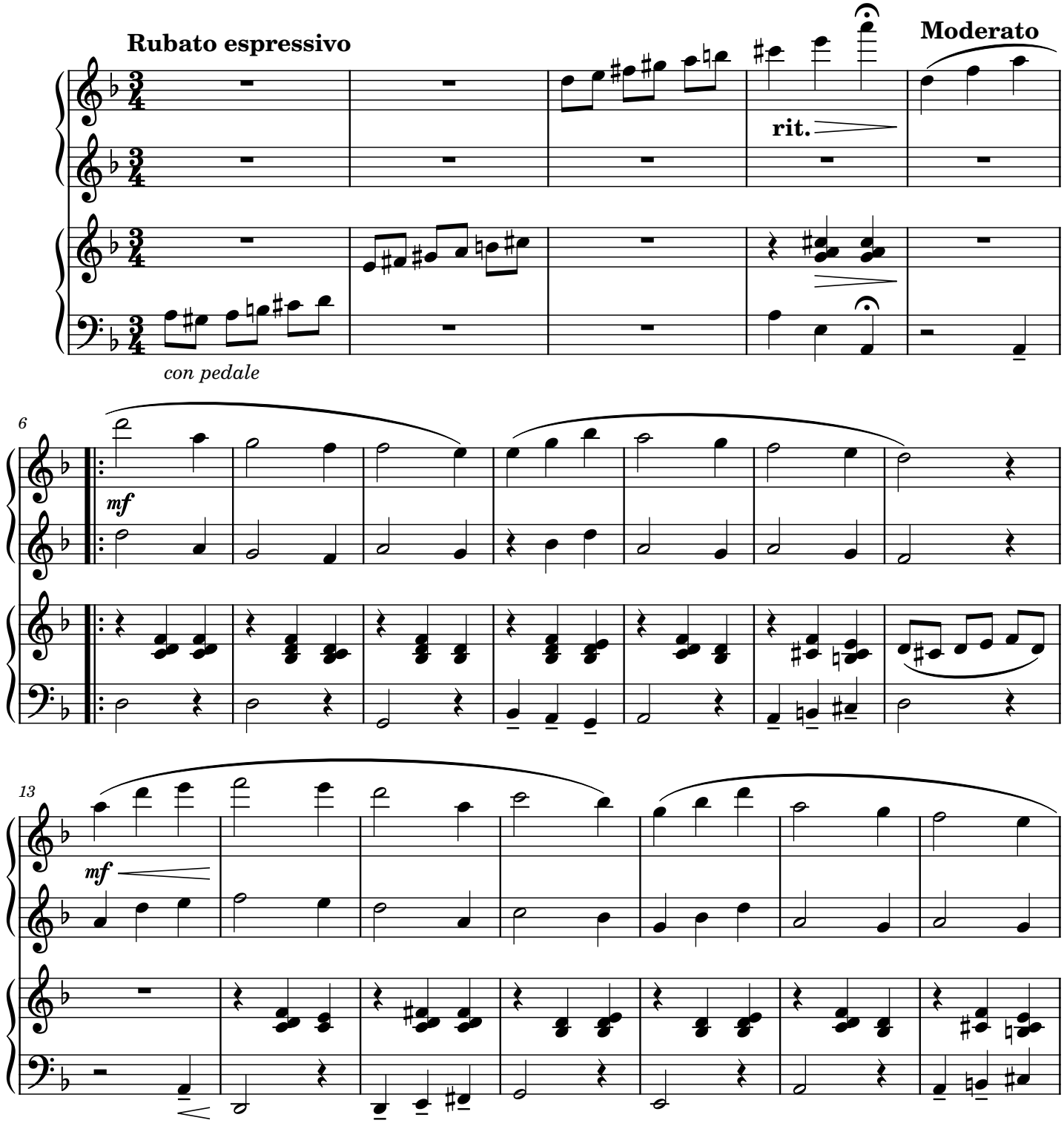

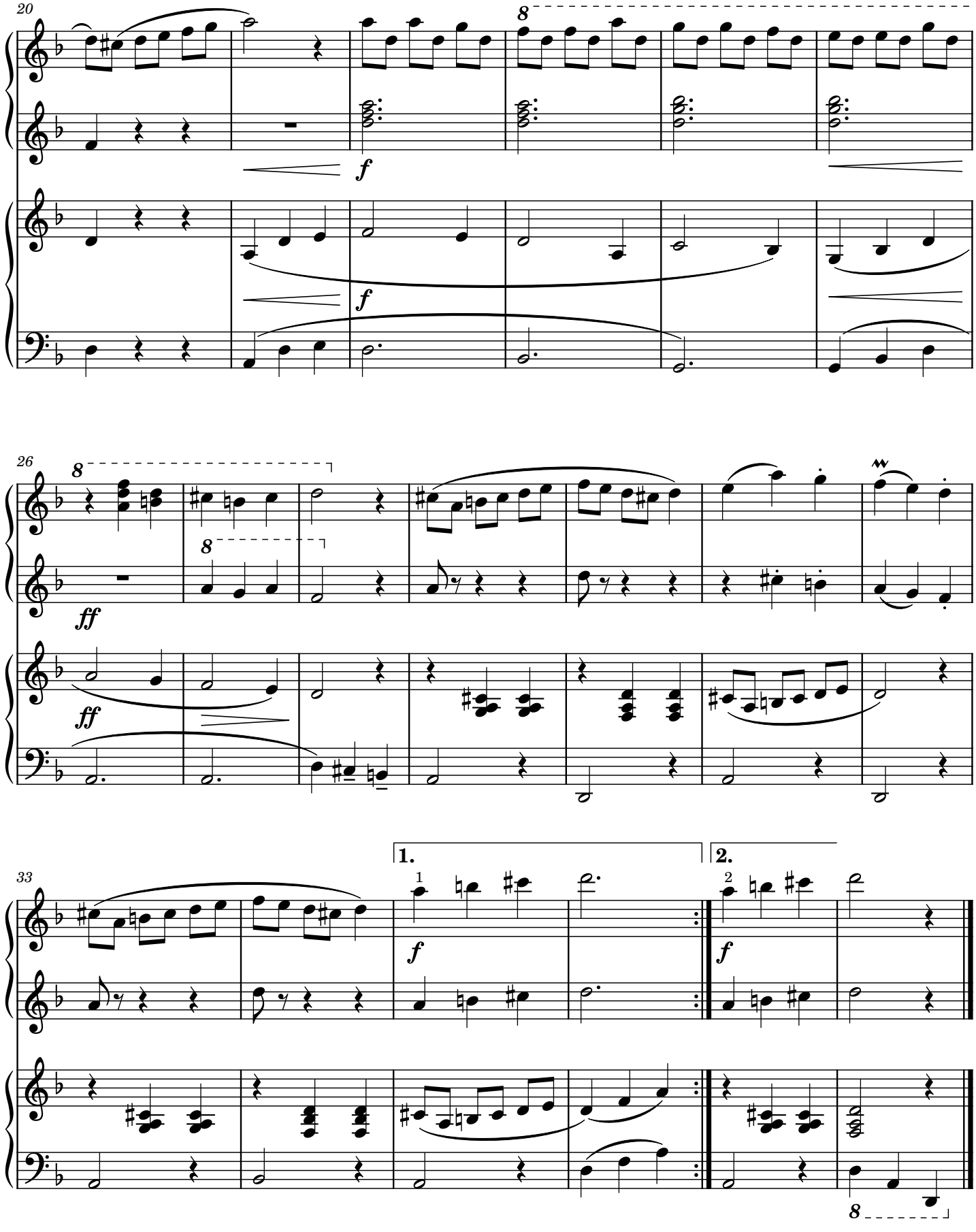
20
8
f
f
26
8
8
ff
ff
33
1.
2.
f
f
1
2
8

«Ой, є в лісі калина»

(Обробка української народної пісні)

Юлія Битюкова

Allegretto moderato

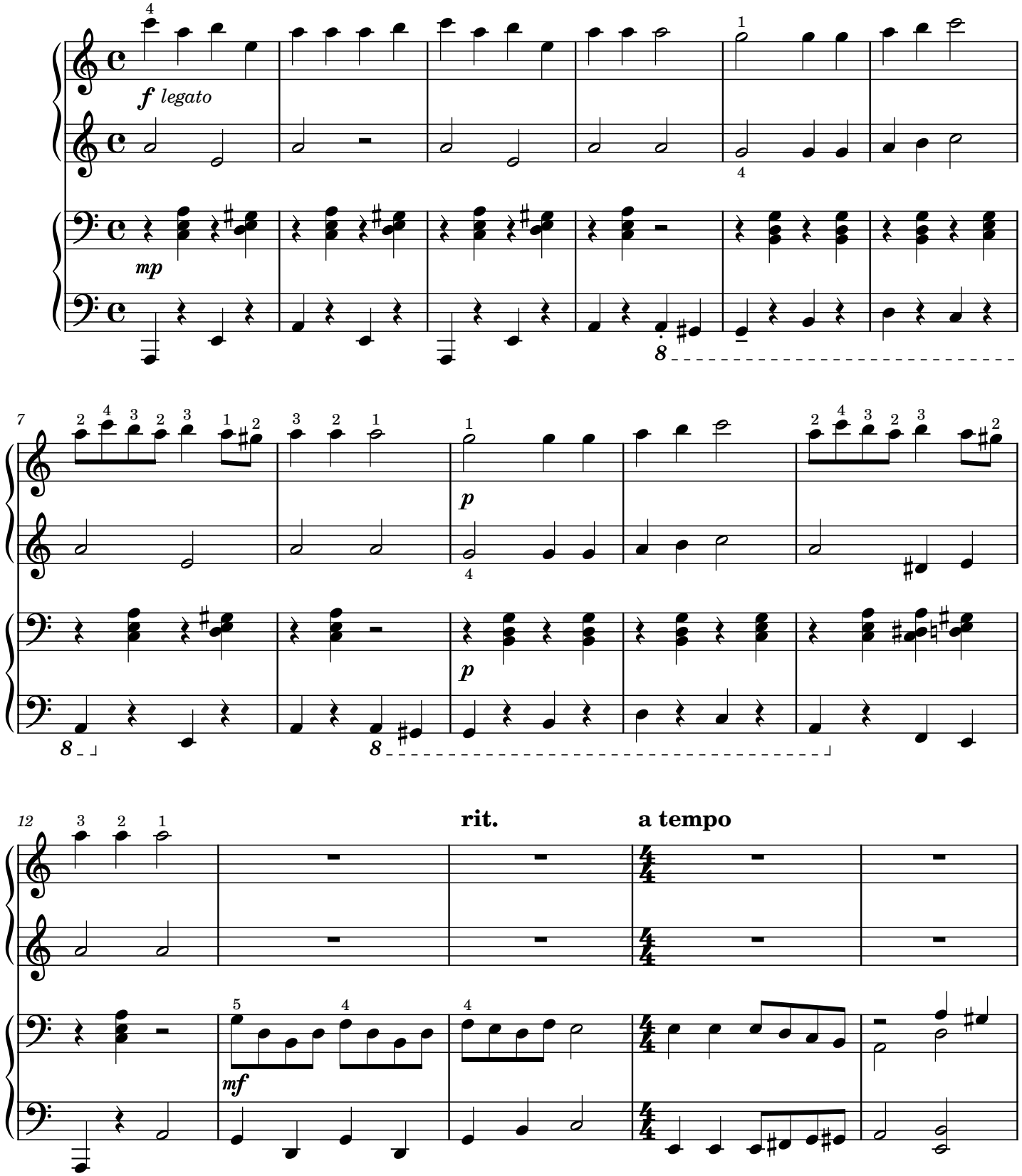

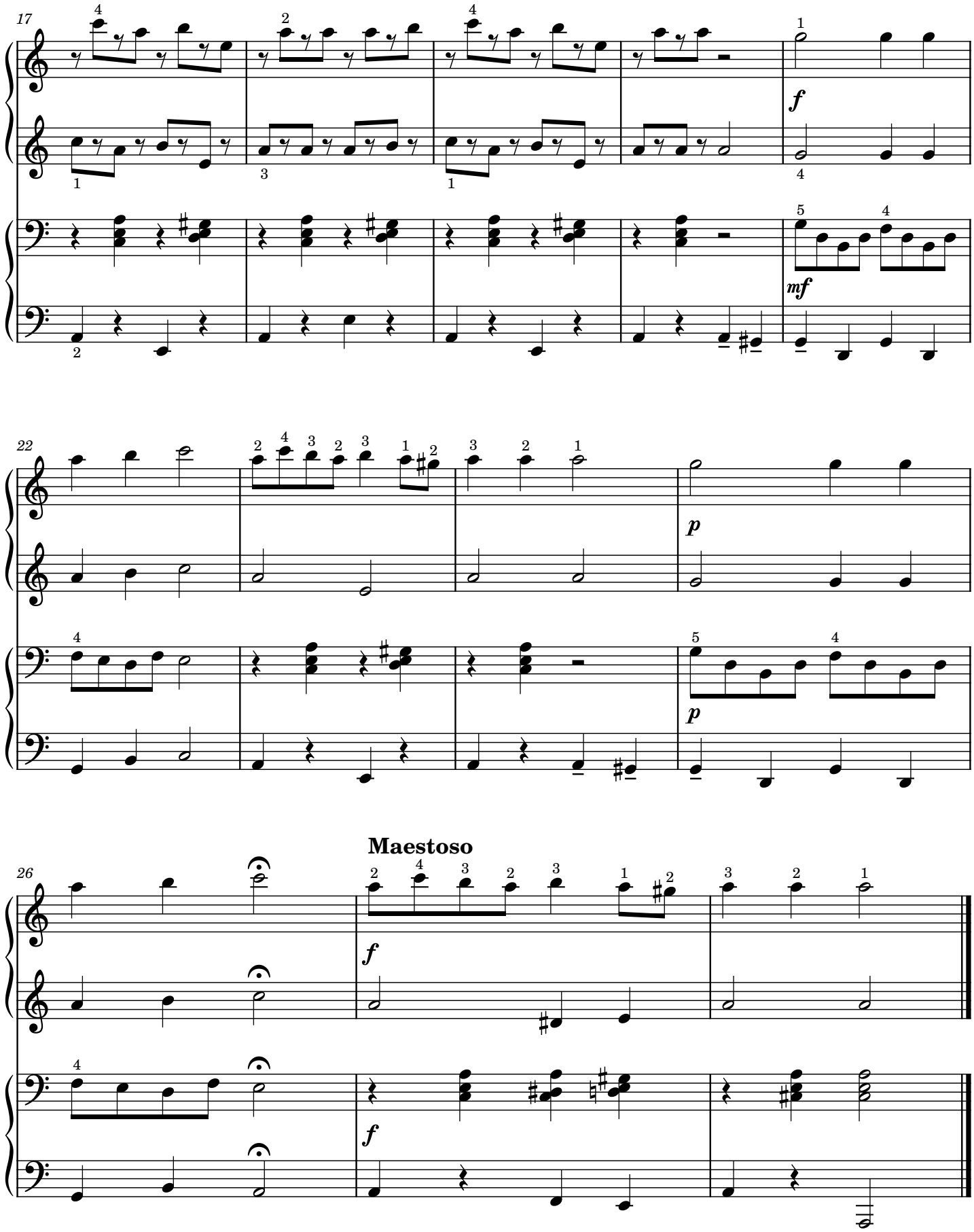
17
f
mf
22
p
p
Maestoso
26
f
f

«Ой, під вишнею»

(Обробка української народної пісні)

Юлія Битюкова

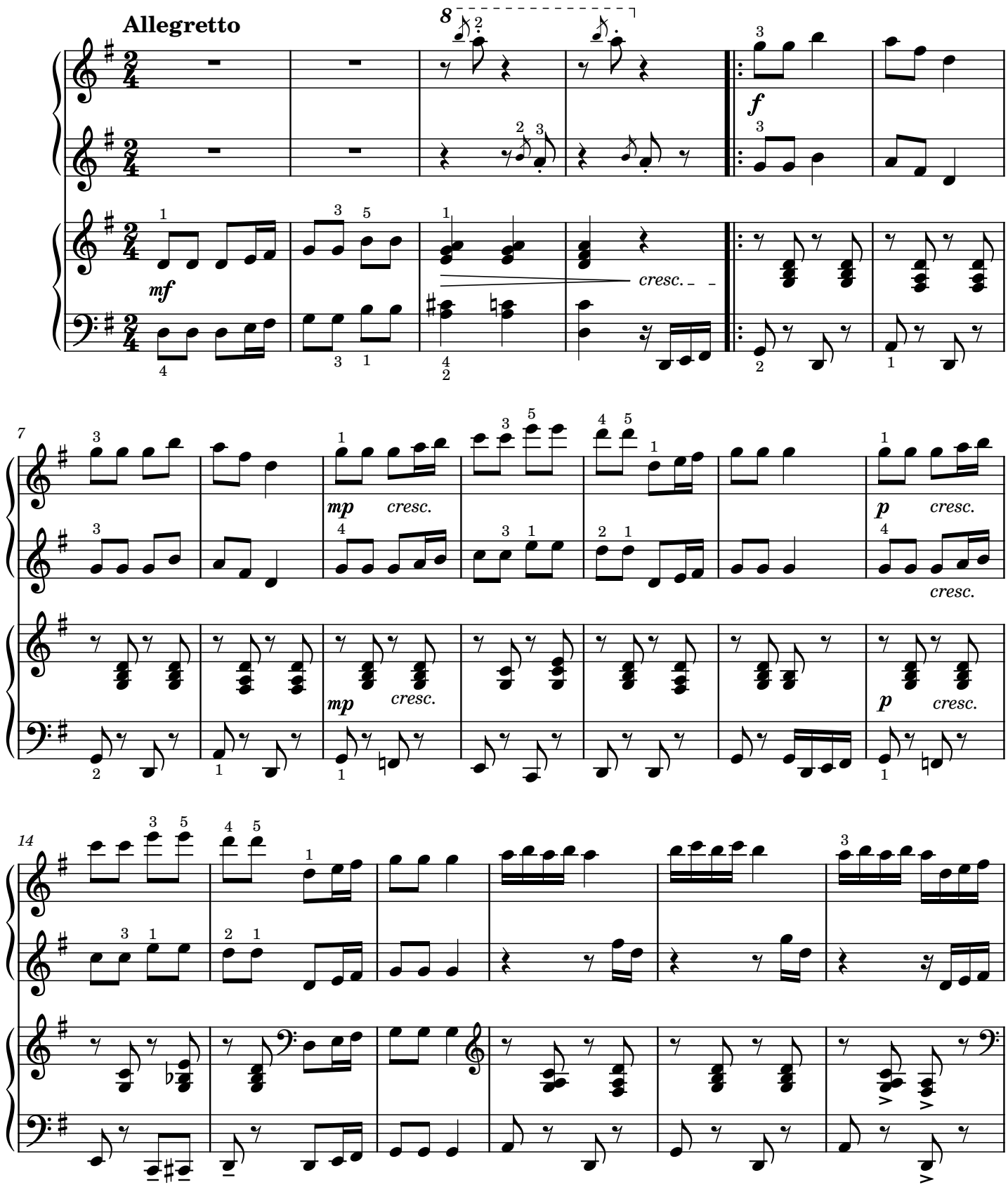

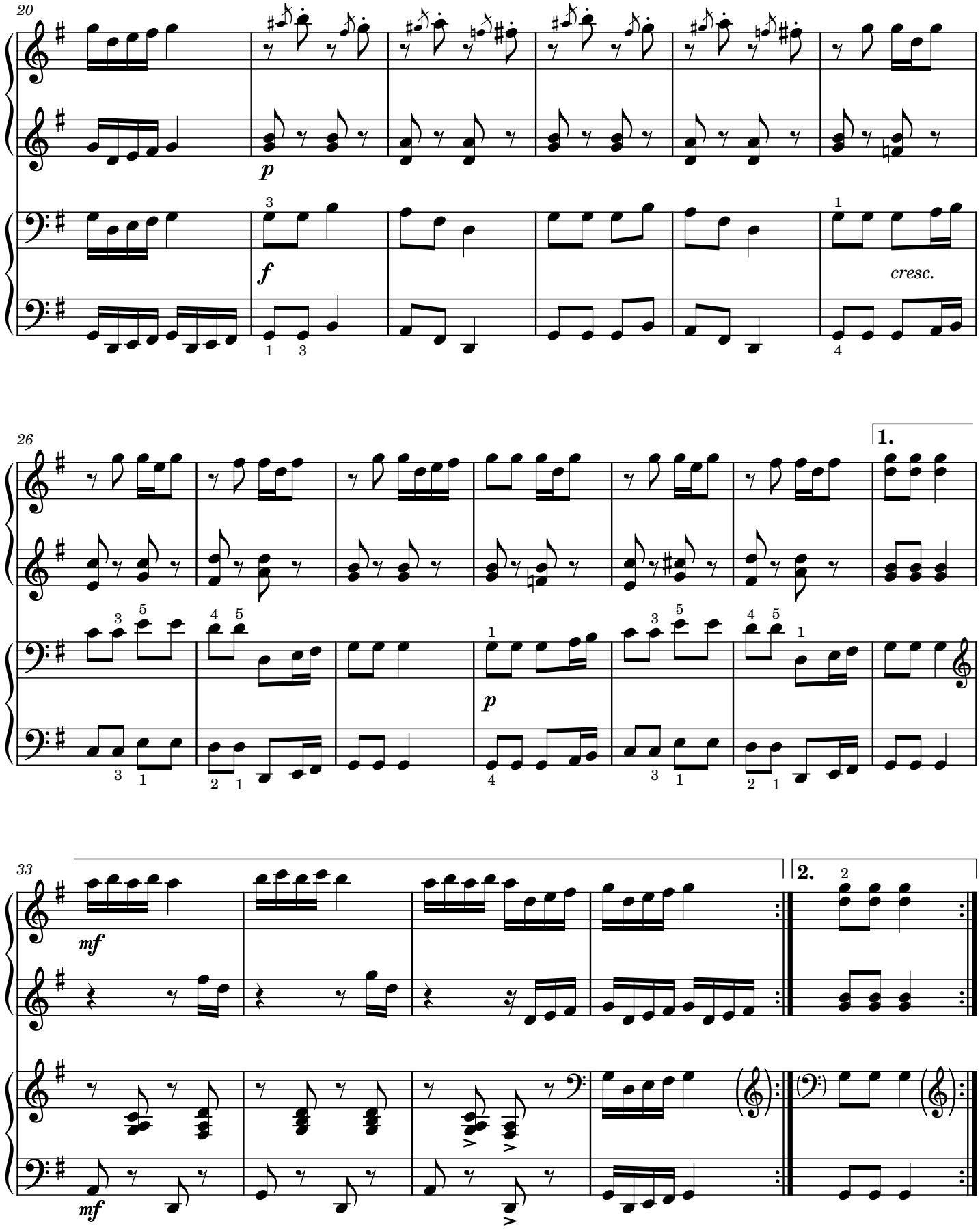
20
p
f
cresc.
26
1.
p
33
mf
mf
2.

«Засвіт встали козаченьки»

(Обробка української народної пісні)

Юлія Битюкова

Energico

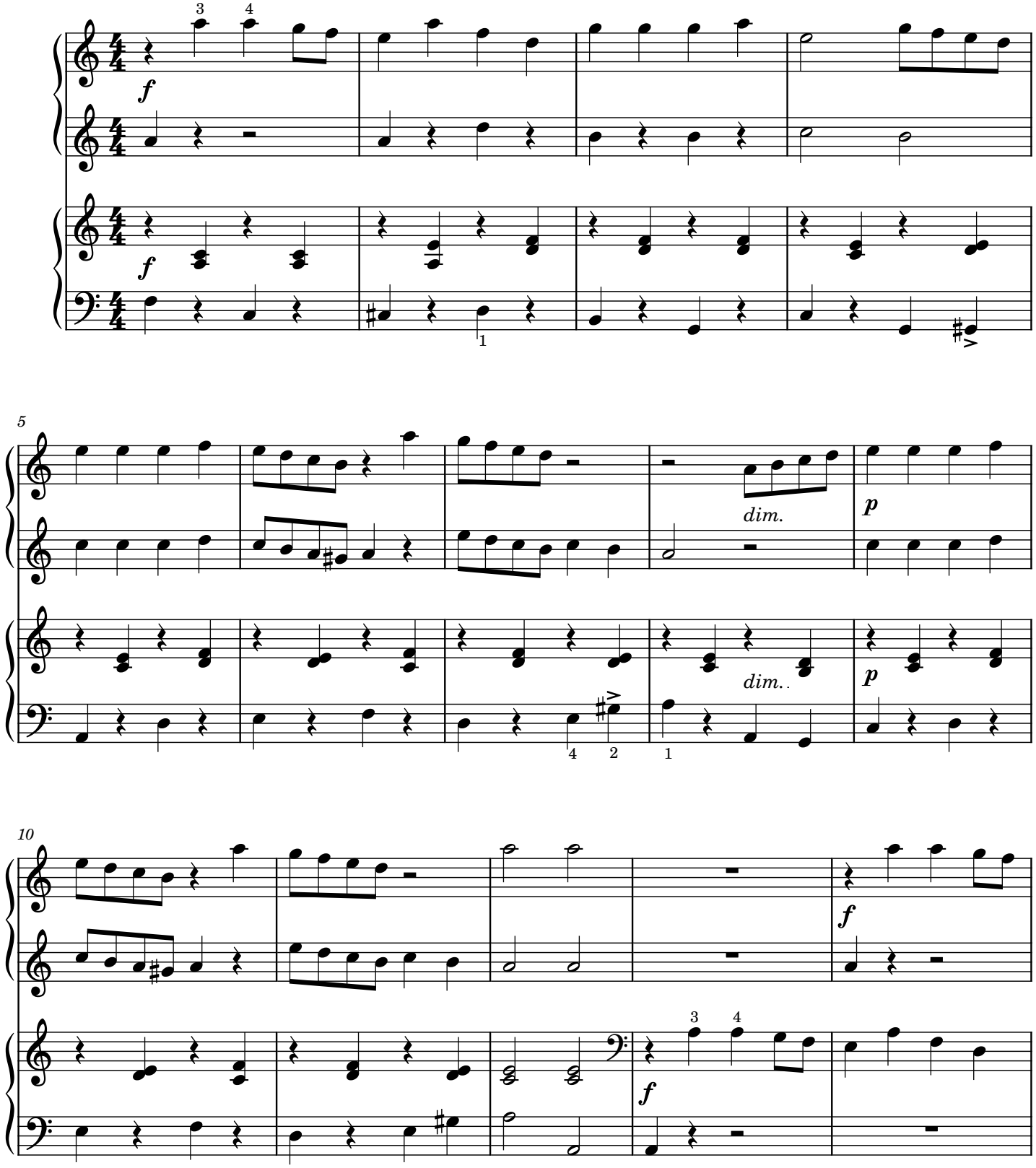

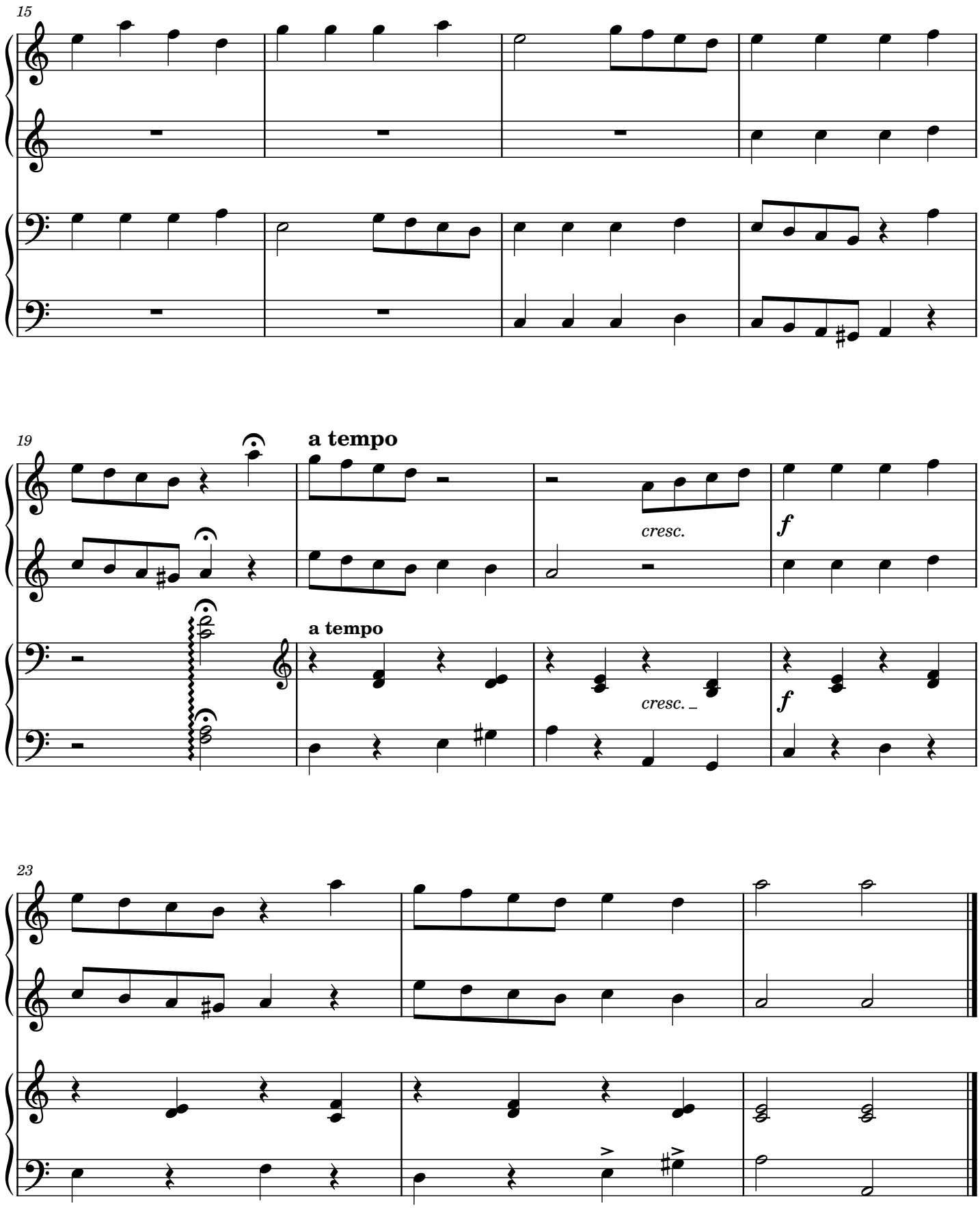
15
19
a tempo
cresc.
f
a tempo
cresc.
f
23

«Журавель»

(Обробка української народної пісні)

Юлія Битюкова

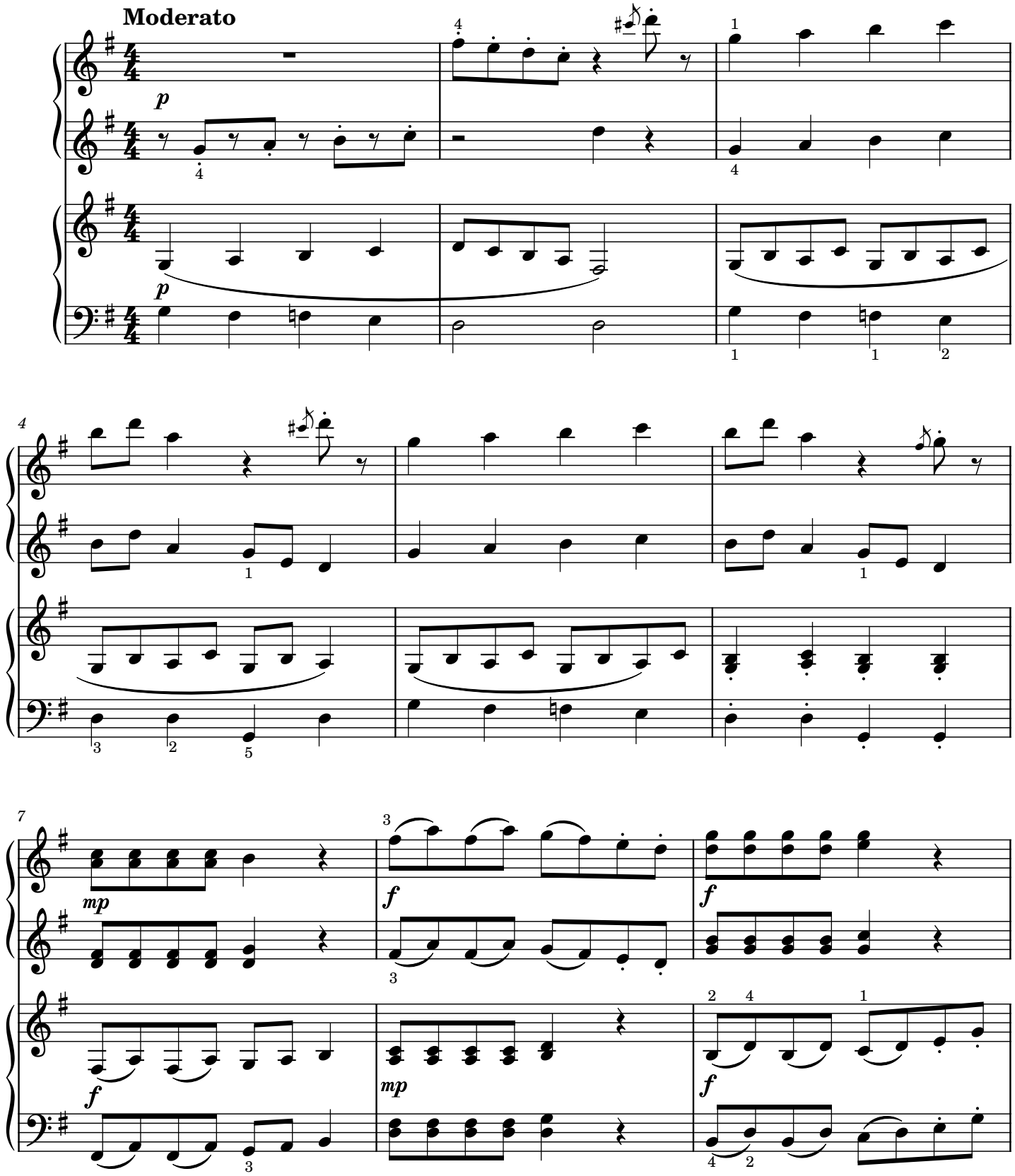

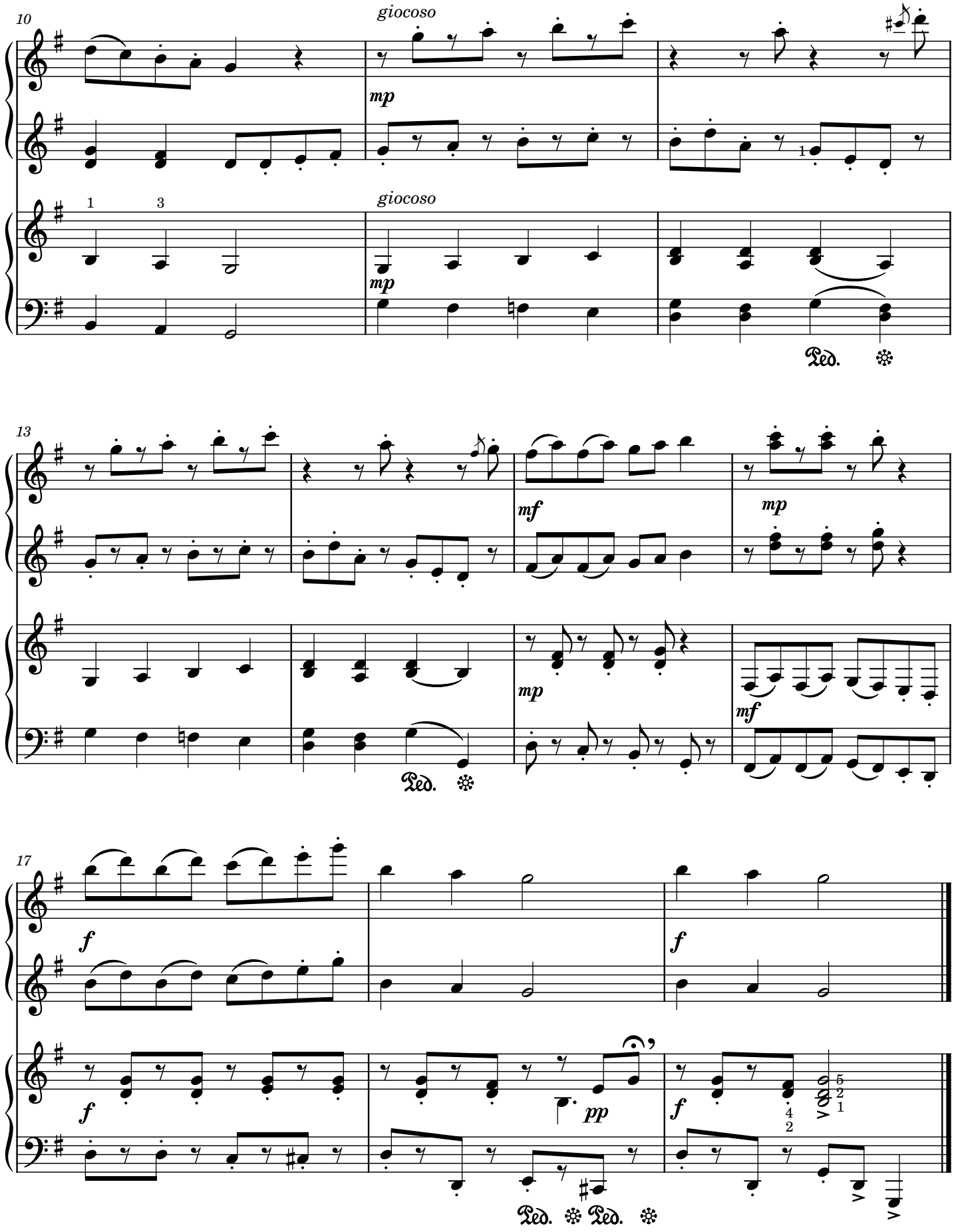
10
giocoso
mp
giocoso
mp
Ped.
13
mf
mp
mp
Ped.
mf
17
f
f
f
f
pp
Ped.
Ped.

«Новорічні вогники»

Юрій Зубай

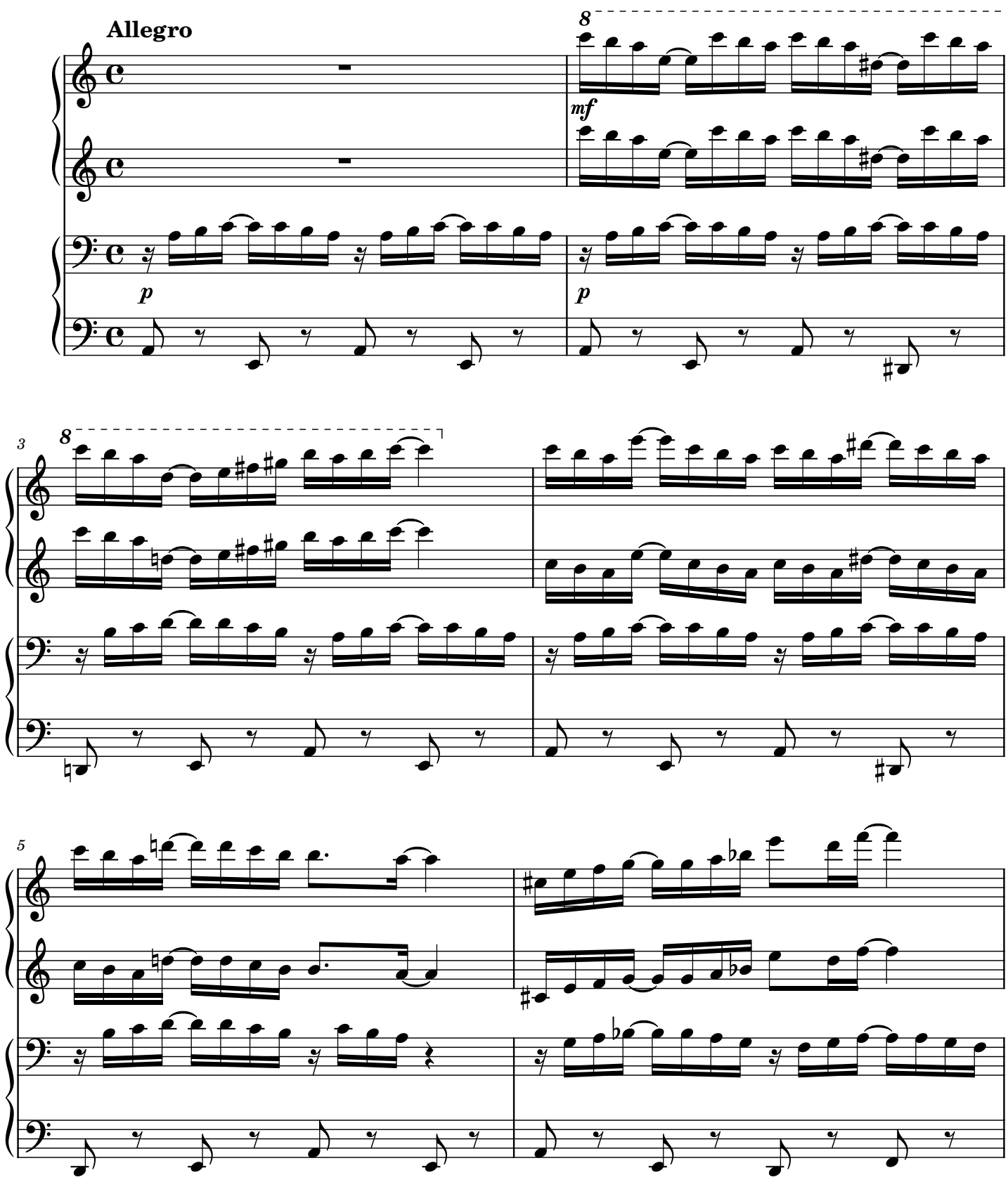

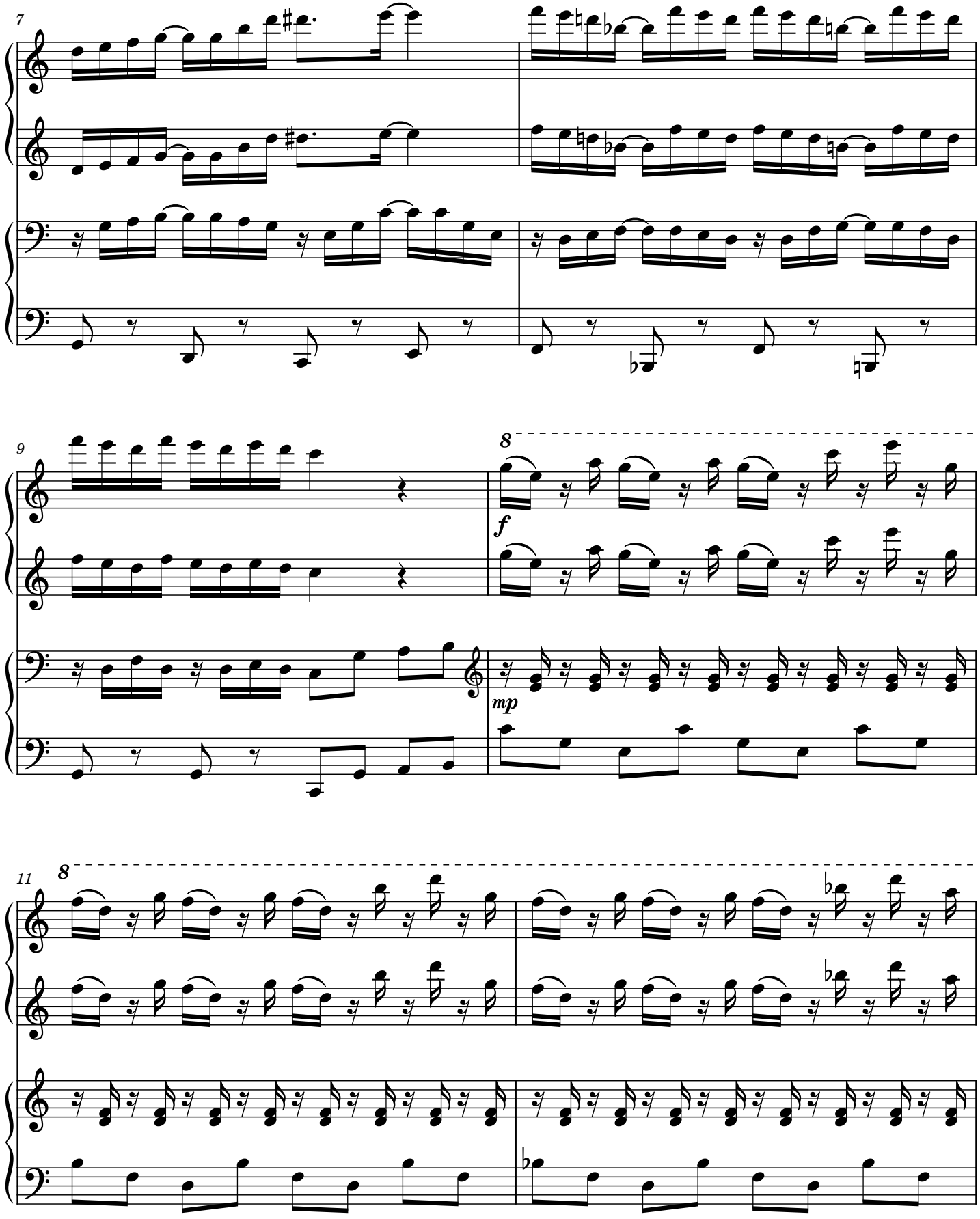
7
9
8
f
mp
11
8

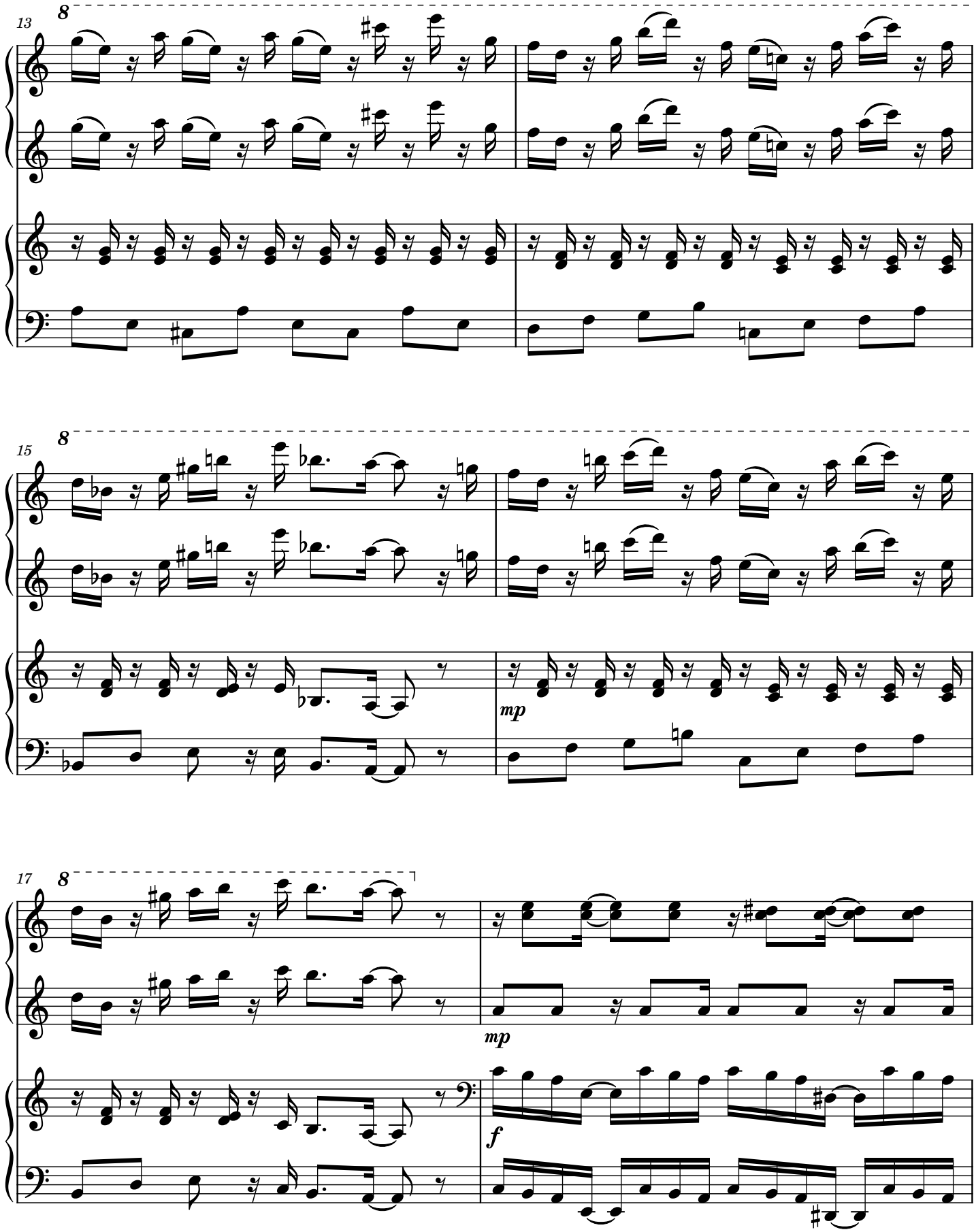
13
8
15
8
mp
17
8
mp
f

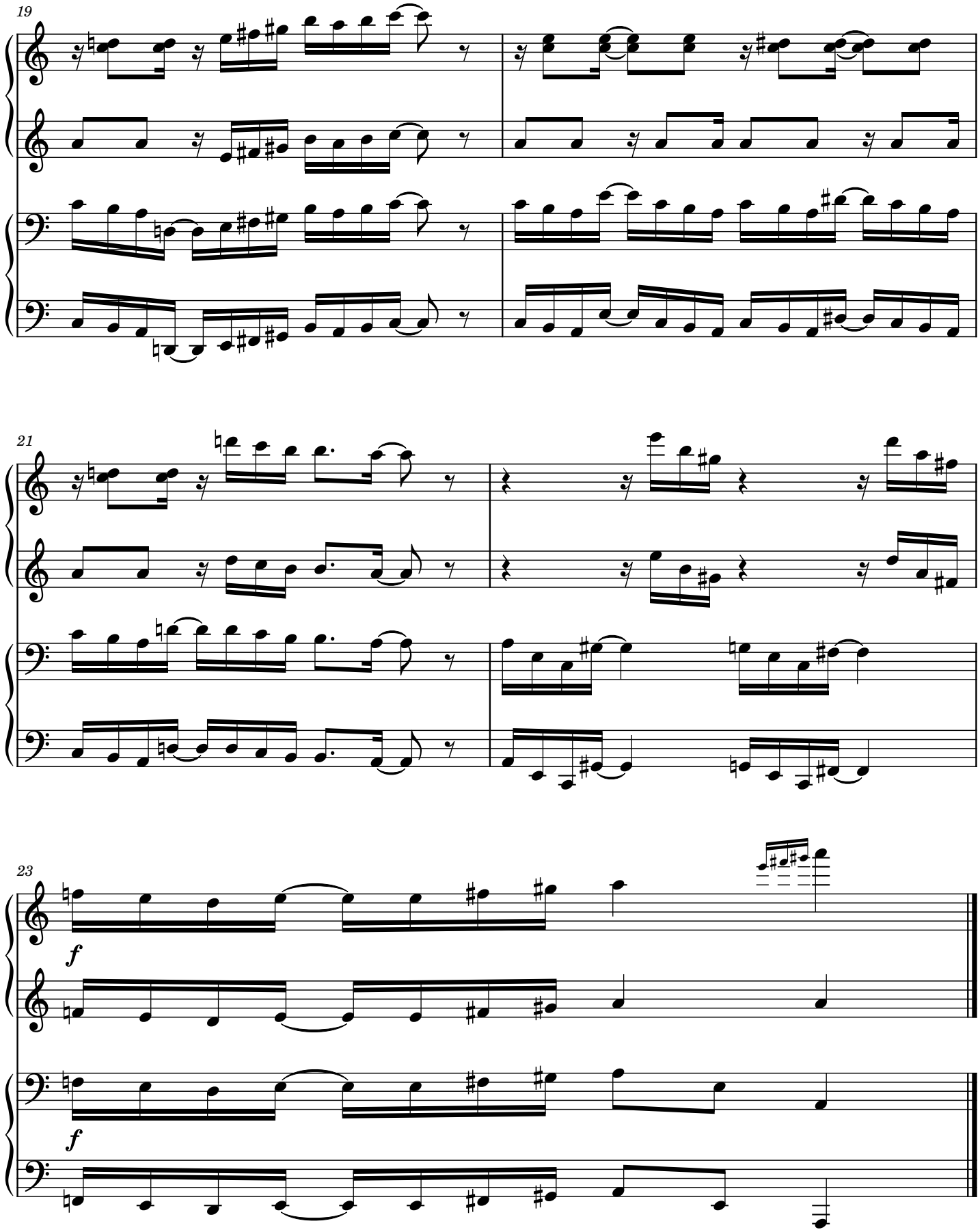
19
21
23
f
f

«На естраді»

Юрій Зубай

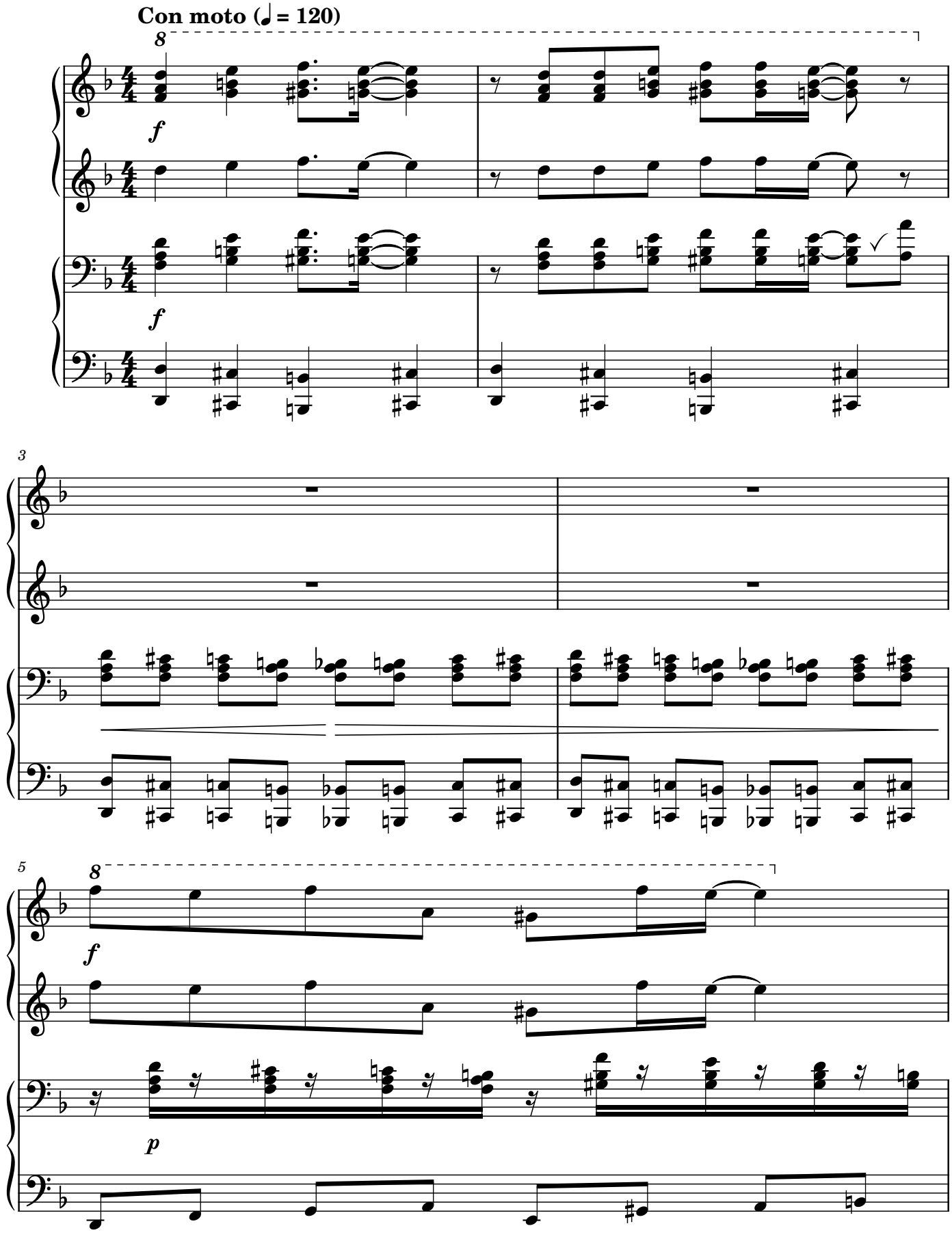

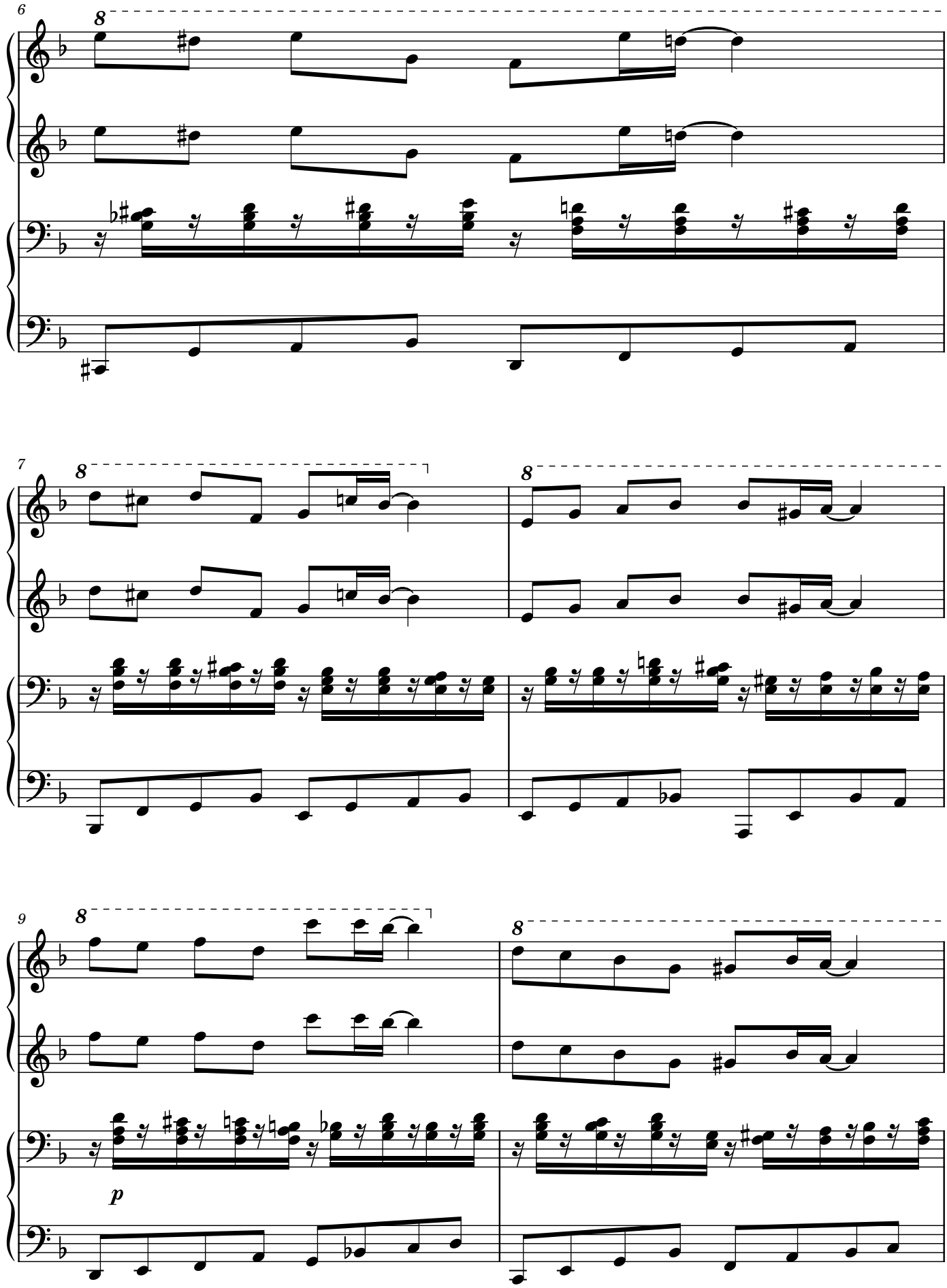
6
8
7
8
8
9
8
8
p

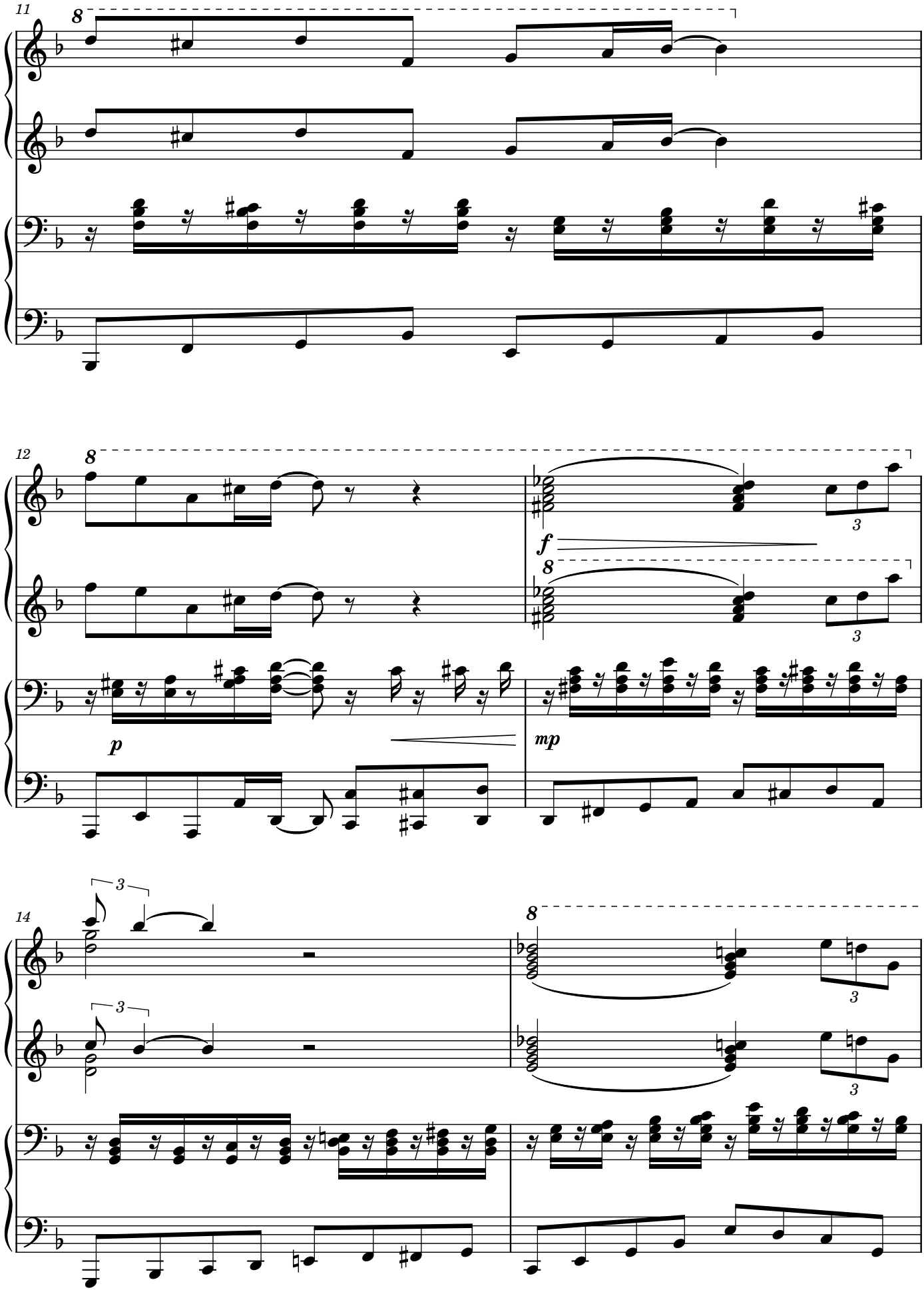
11
8
12
8
f
8
3
p
mp
14
3
3
8
3
3

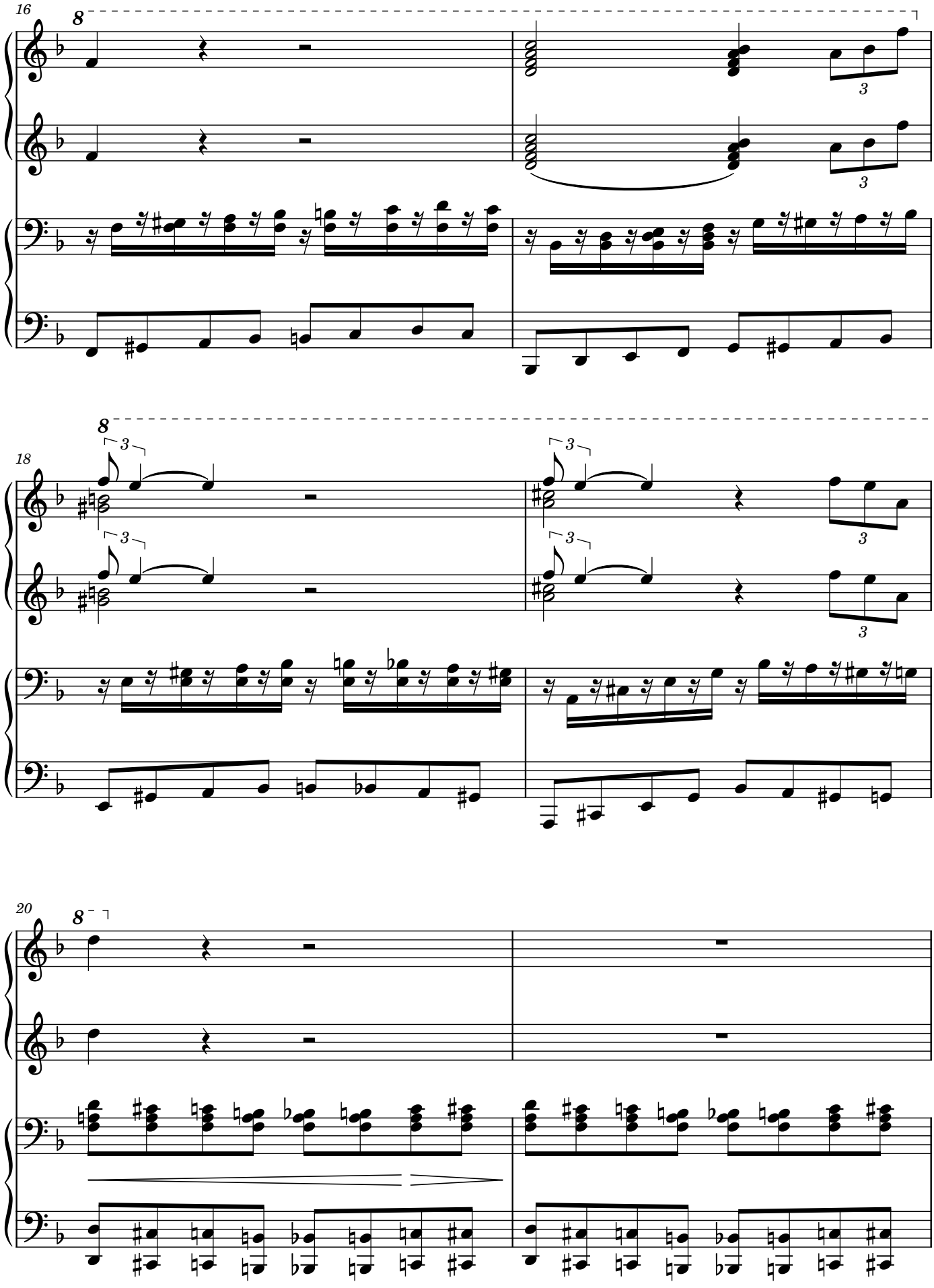
16
8
3
3
18
8
3
3
3
3
3
3
20
8

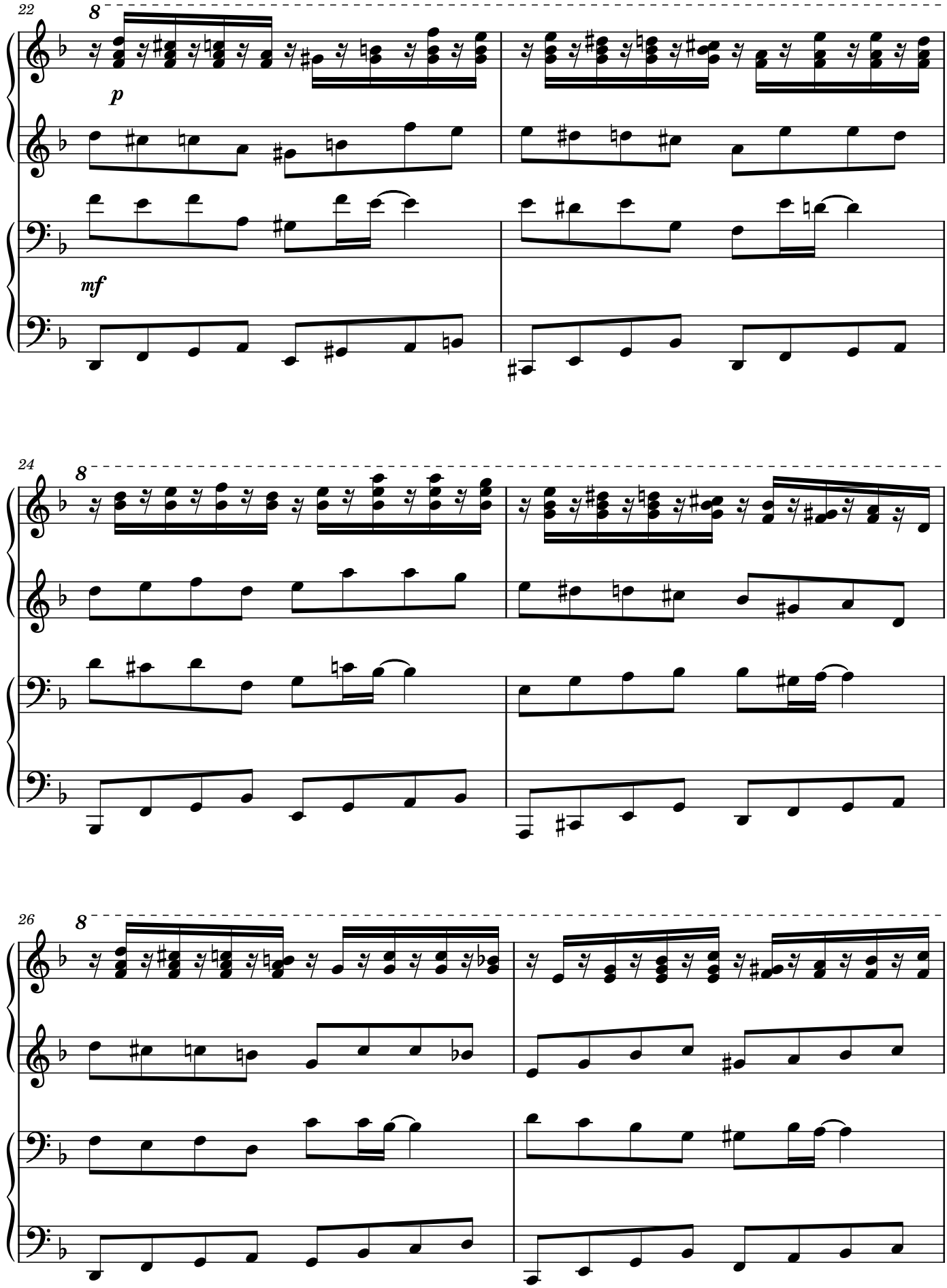
22
8
p
mf
24
8
26
8

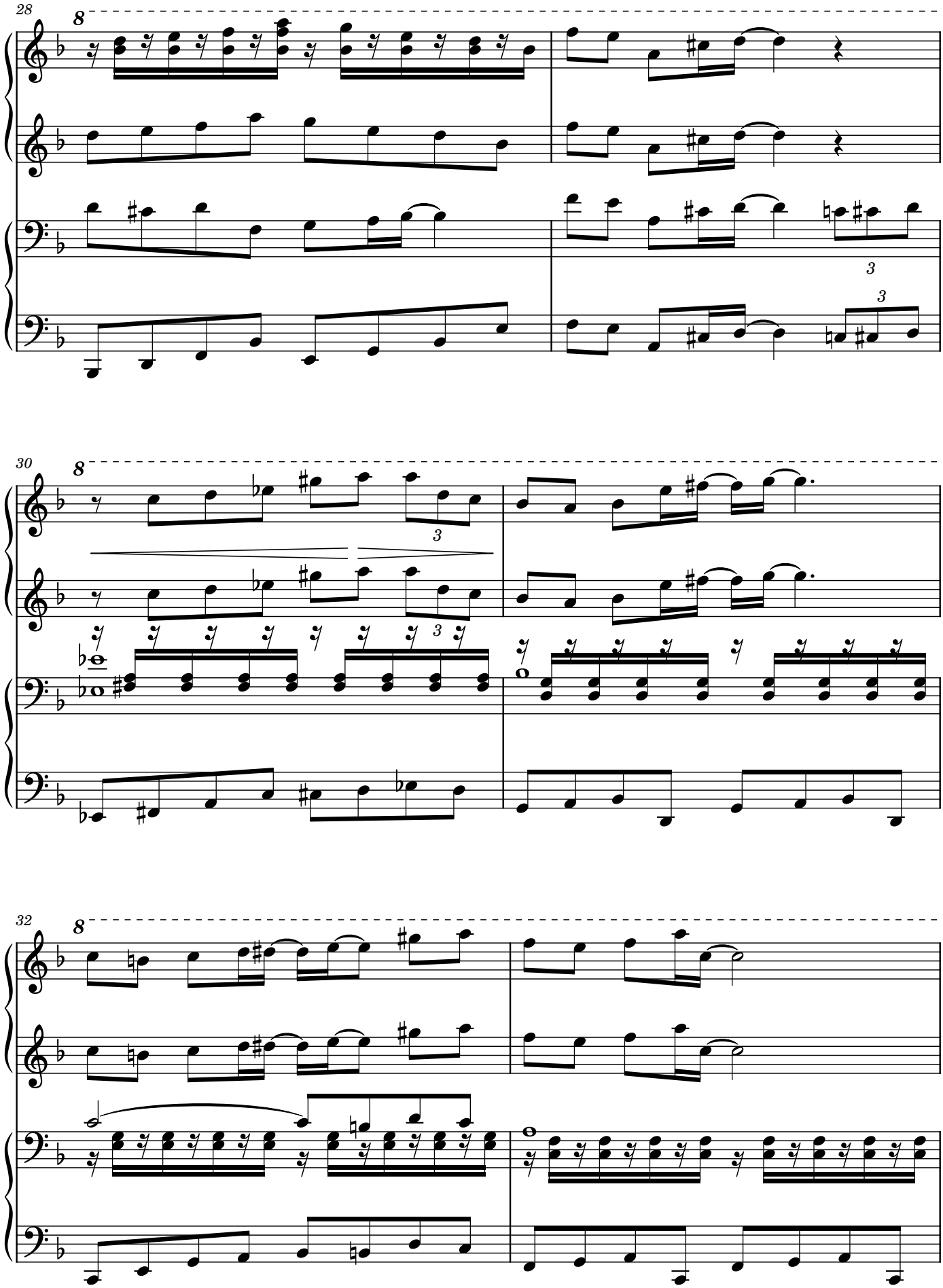
28
8
3
3
30
8
3
32
8

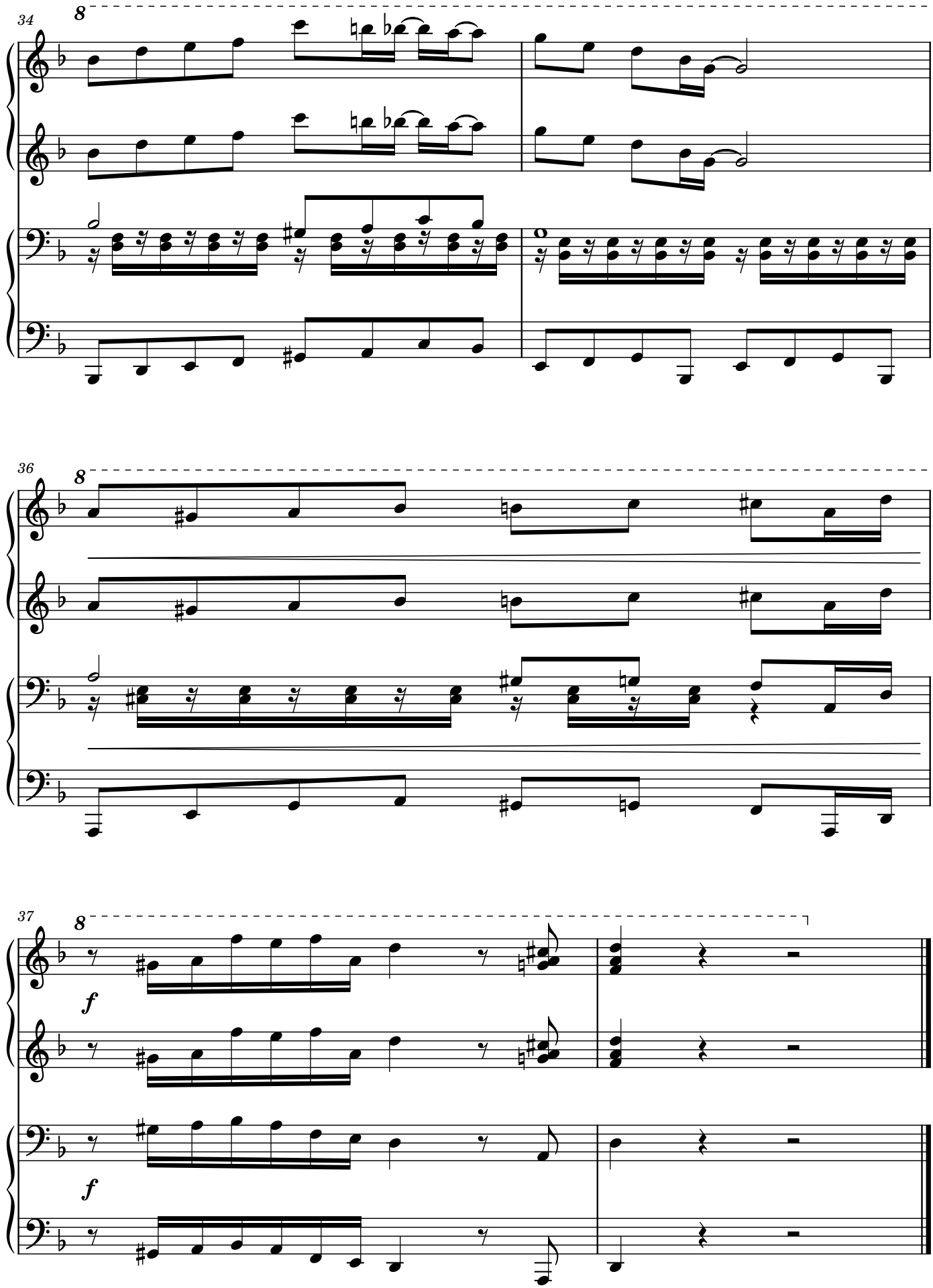
34
8
36
8
37
8
f
f

Прелюдія

(перекладення для фортепіано в 4 руки)

Ісаак Беркович - Юрій Зубай

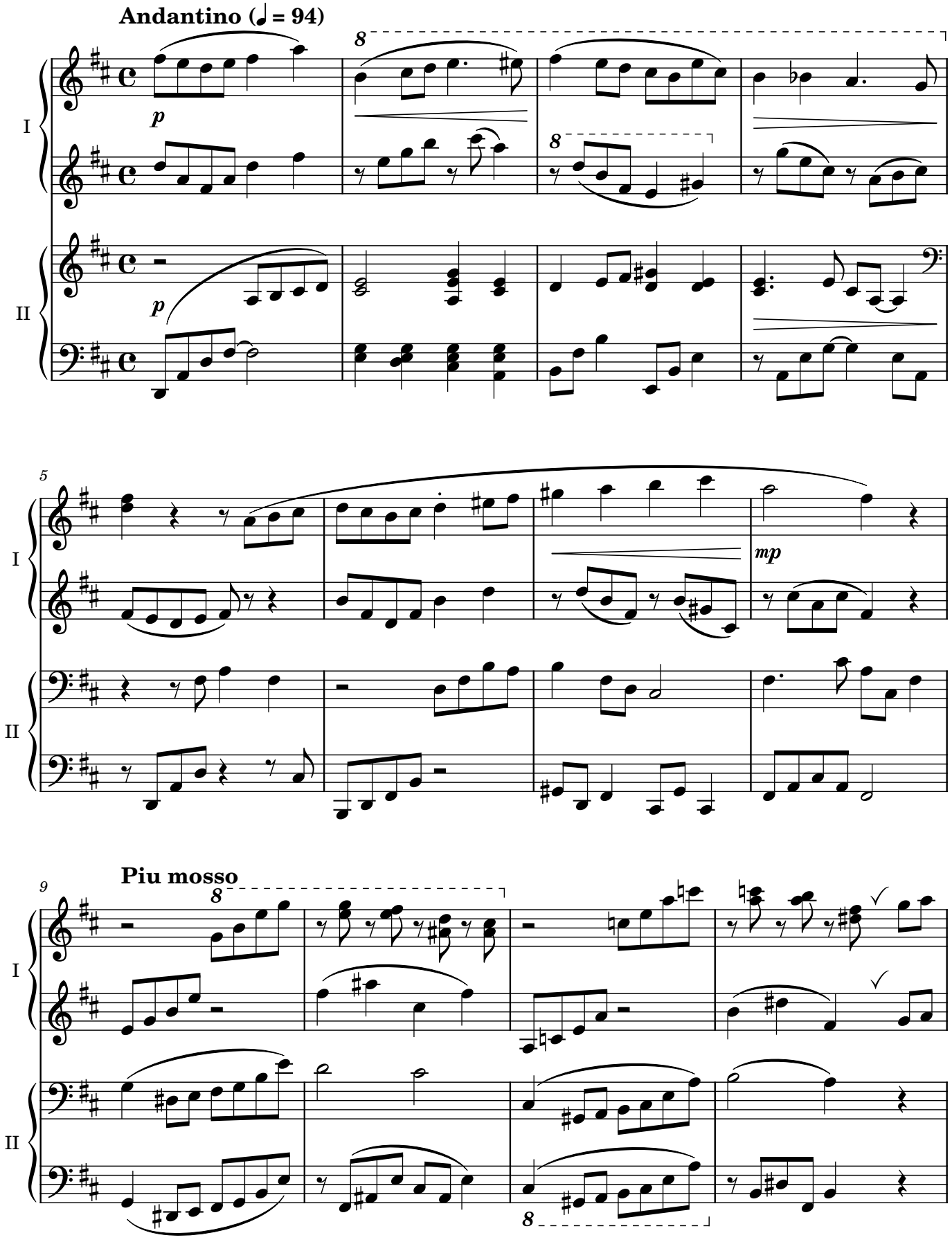

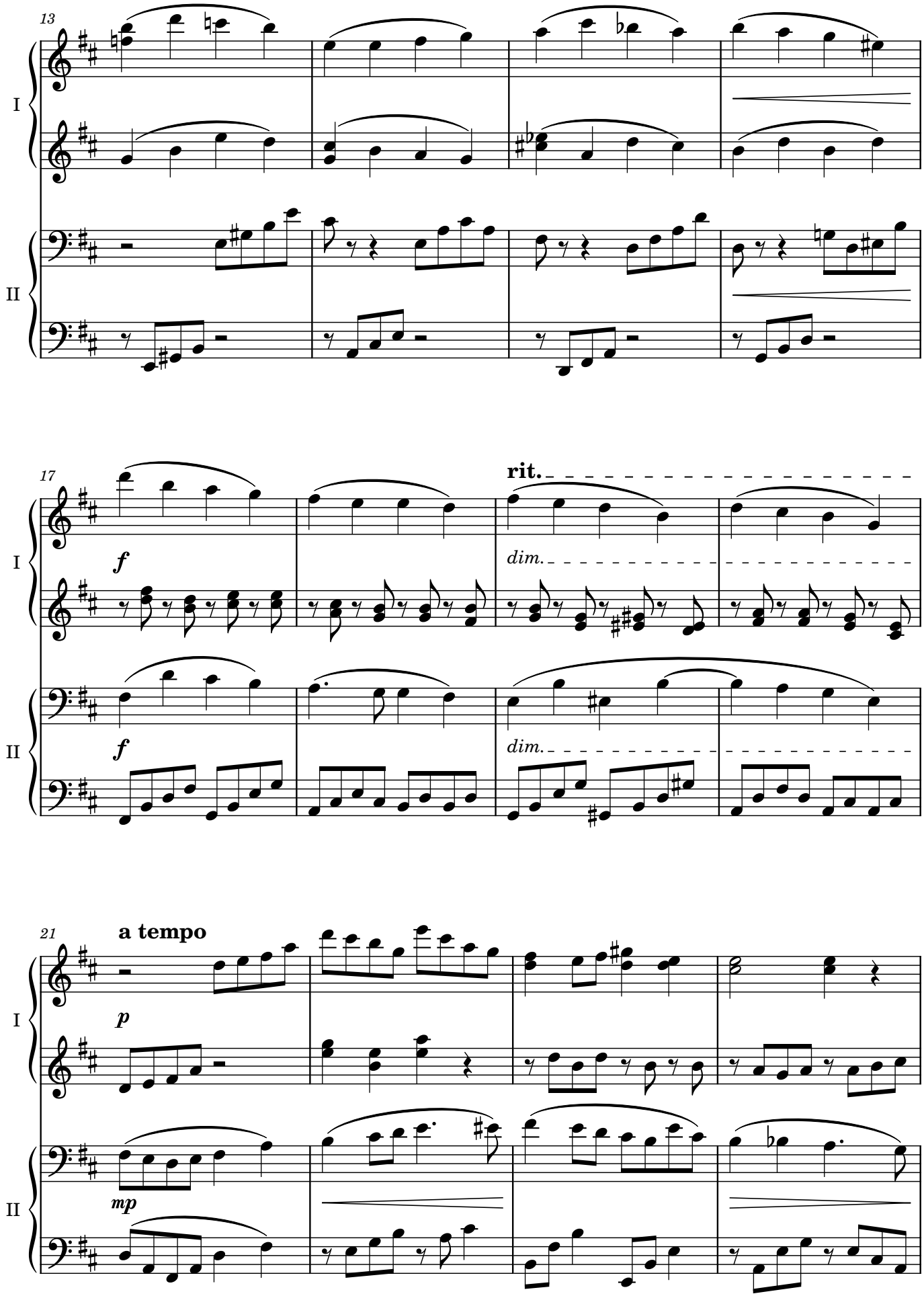
13
I
II
17
rit.
f
dim.
f
dim.
21
a tempo
p
mp
I
II

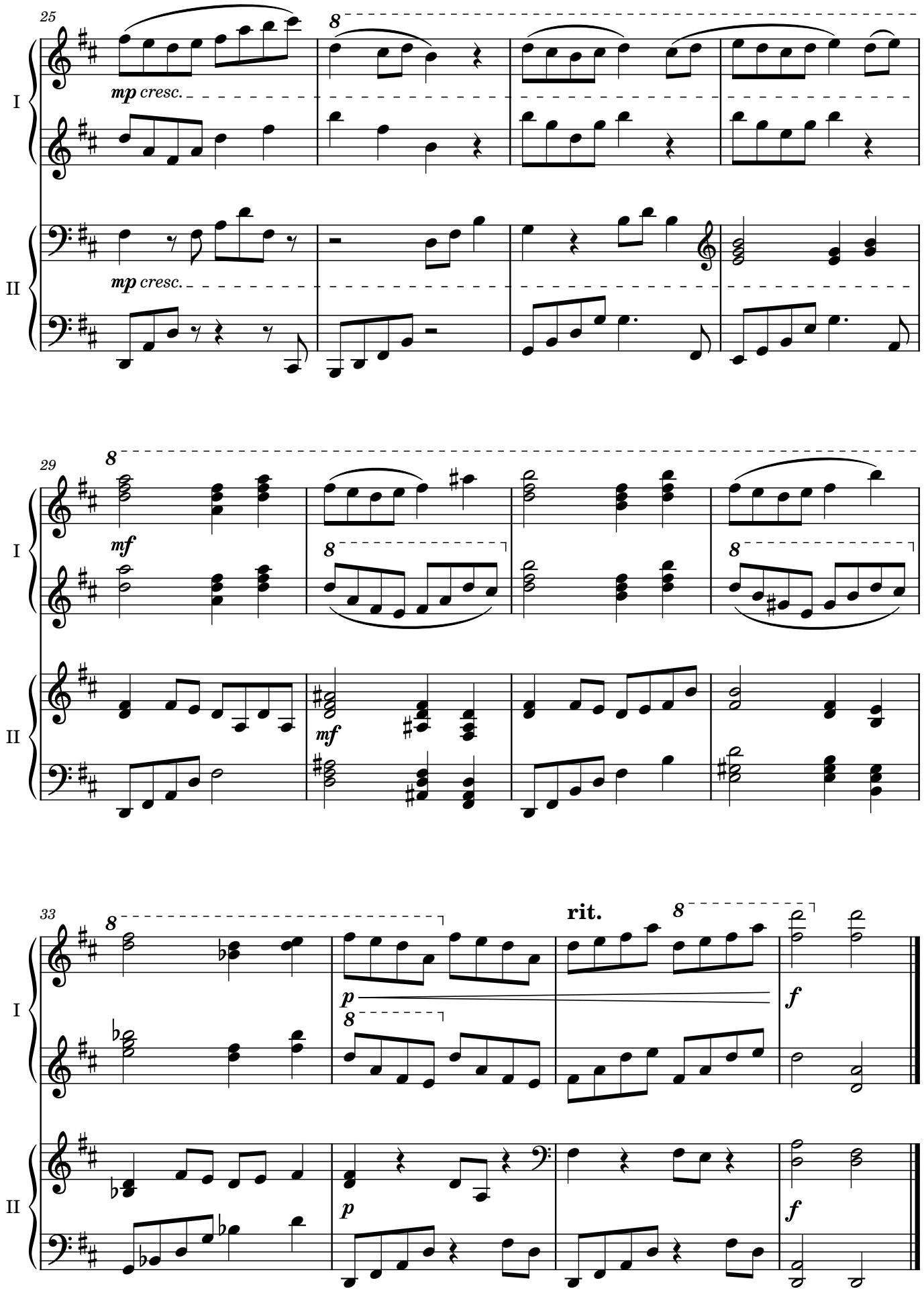
25
mp cresc.
mp cresc.
I
II
29
mf
mf
I
II
33
rit.
p
f
p
f
I
II

ЗМІСТ

Вступ 3

Поліфонічні твори

Бойко Н. Менует № 3 (з циклу «Сучасні менуети в класичному стилі») 16
Бойко Н. Менует № 4 17
Бойко Н. Менует № 5 18
Бойко Н. Менует № 9 19
Бойко Н. Менует № 10 20
Бойко Н. Менует № 20 21
Леонтович М.–Шамелашвілі В. «Зажурились галичанки» 22
Нефе К. Андантино 22
Геслер І. Поліфонічна п’єса 23
Бах Й.С. Менует (із Французької сюїти № 6) 24
Касаткіна О. Фугетта на тему української народної пісні «Ой, не світи, місяченьку» 25
Кірнбергер І.Ф. Прелюдія 26
Букстехуде Д. Органна прелюдія 28
Зубай Ю. Прелюдія і фуга Мі мажор 30
Люллі Ж. Б. Жига 35

П’єси українських композиторів

Прудкий Б. «Думи мої, думи» (обробка української пісні) 38
Борткевич С. «Козак» 40
Нижанківський Н. Коломийка 42
Сасько Г. Веснянка 44
Степаненко М. «Веселка» 47
Спіліоті О. «Фредерік» (з циклу «Портрети) 48
Скорко Ю. «Пейзаж» 50
Білаш О. Тарантела 52
Льонко Є. «Рух» 54

Самойлова Є. Прелюдія 56
Ростимашенко Т. «Неспокійне листя» 60
Зубай Ю. Токата «Заметіль» (друга редакція) 63
Зубай Ю. Етюд-марш «Героїчний» 65
Зубай Ю. Ноктюрн 67
Без'язичний Г. Обробка української народної пісні «Ти ж мене підманула» 70
Забара Л. «Ніч яка місячна» (фантазія на тему української народної пісні) .. 73
Юріна Л. Імпровізація..... 76
Юріна Л. Регтайм 78
Майборода П.–Віленський К. «Пісня про рушник» 80
Саратський О. Обробка української народної пісні «Ой, у вишневому саду» 82
Саратський О. Обробка української народної пісні «По садочку ходжу» 85
Саратський О. Обробка української народної пісні «Била мене мати» 89
Саратський О. Обробка української народної пісні «Од Києва до Лубен» 94

П'єси зарубіжних композиторів

Барток Б. «Протилежний рух» 98
Паскаль К. «На воді» 98
Орф К. «Гра» 99
Сігмейстер Є. «Ковбойська пісня» 100
Тобіс В. «Негреня сумує» 101
Тобіс В. «Негреня посміхається» 101
Кадазезюс Р. «Ідилія» 102
Давидович Ю. «Чарльстон» 103
Невін Е. «Нарцис» 104
Рамо Ж. «Тамбурин» 105
Шопен Ф. Кантабіле 108
Шопен Ф. Ларго 109
Шопен Ф. «Забутий вальс» 111
Шопен Ф. – Ліст Ф. «Весна» 113

Ліст Ф. П’єса №4 (з циклу «Чотири маленькі п’єси») 115
Ліст Ф. «Сірі хмари» 116
Ліст Ф. «Лунає дзвін» 118
Ліст Ф. «Мислитель» 119
Россіні Дж. – Ліст Ф. «Маленька п’єса» 122
Шуберт Ф. Музичний момент №3 125
Шуман Р. «Фантастичний танець» 128
Огінський М. Полонез «Туга за Батьківщиною» 130
Огінський М. Полонез (ускладнений варіант) 133
Гріг Е. «Бабусин менует» 135
Гріг Е. «Смирення» 138
Вілла-Лобос Е. «Франсетта сумує» 140
Вілла-Лобос Е. «Піа зустрів Франсетту» 142
Саті Е. «Гімнопедія №1» 143
Вагнер Р.– Вигодський М. Хор пілігрімів з опери «Тангейзер» 145
Верді Дж.– Вигодський М. Сцена змови. Дует Ріголетто і Спарафучіле з опери «Ріголетто» 147
Гранадос Е. «Іспанський танець №5» 149
Морріконе Е. «Реінкарнація Моцарта» 156

Твори крупної форми

Зубай Ю. Сонатина 158
Тюрк Д. Сонатина 159
Данкомб В. Сонатина 160
Вілтон К. Сонатина 161
Лалінов М. Варіації на осетинську тему 162
Бейл А. Сонатина (І частина) 163
Ванхаль Я. Сонатина 165
Хук Д. Сонатина (І частина) 166
Шмітт Д. Сонатина (І частина) 168
Келер Л. Сонатина (І частина) 170

Еттвуд Т. Сонатина (І частина) 172
Вагнер Е. Сонатина (І частина) 174
Ліхнер Г. Рондо 177
Ліхнер Г. Сонатина До мажор ор.4 №1 180
Ліхнер Г. Сонатина Фа мажор ор.4 №2 186
Ліхнер Г. Сонатина Соль мажор ор.49 №2 192
Гайдн Й. Соната Соль мажор (Divertimento, 1776), І частина 198
Гайдн Й. Соната До мажор (Partita/ Divertimento, 1750–55?), І частина 200
Бетховен Л. Легка соната фа мінор (І частина) 203
Беркович І. Концерт для фортепіано з оркестром №2 207

Фортепіанні ансамблі

Крижанівський Д.– Битюкова Ю. «Реве та стогне Дніпр широкий» 232
Битюкова Ю. «Ой, є в лісі калина». Обробка української народної пісні 234
Битюкова Ю. «Ой, під вишнею». Обробка української народної пісні 236
Битюкова Ю. «Засвіт встали козаченьки». Обробка української народної пісні 238
Битюкова Ю. «Журавель». Обробка української народної пісні 240
Зубай Ю. «Новорічні вогники» 242
Зубай Ю. «На естраді» 245
Беркович І.– Зубай Ю. Прелюдія (перекладення для чотирьох рук) 253
Зміст..... 256